

. શુદ્ધિપ્રેક્ષક રૂપ્ણસ્ય પાદપદ્મં પ્રસીદતુ
પ્રાસ્તાવિક .

સૂર્યને જોવા મશાલની જરૂર નથી તેમ આ પુસ્તકને કેઈ પ્રસ્તાવનાની જરૂર નથી. ભગવાન રસેશ શ્રીકૃષ્ણની ગોકુલની લીલાઓ ગાંધીને અનેક કવિઓએ પોતાની અસ્વતીને પવિત્ર અને ઓજસ્વી બનાવી જીવનને ધન્ય કર્યું છે, અને અનેક ભક્તોએ જીવન સફળ કર્યાં છે. ભગવાનના શુણાતુવાદ ગાવા એ ભક્તોને મોક્ષ કરતાં અતિ પ્રિય છે તથા કથામૃતં તત્ત્વ જીવનં કવિભિરીદિતં કલ્પપાપહમ્ * * * ભુવિ યુગન્તિ તે મૂરિદા જનાઃ । ભક્ત શિરોમણિ શ્રીગોપીજનો તો એટલે સુધી કહે છે કે ભગવદ્ શુણગાન સંભળાવનાર સૌથી શ્રેષ્ઠ દાતાઓ છે. વળી પુષ્ટિમાર્ગપ્રવર્તક શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્યજી પોતાના નિરોધ-લક્ષણ બંધમાં જણાવે છે કે ગુણગાને સુખાત્માત્તિર્ગોવિદસ્ય પ્રજાયતે યથા તથા શુકાદીનાં નૈવાત્મનિ કુતોડન્યતઃ ભગવદ્ શુણગાનમાં શુકદેવજી વગેરેને જે સુખ મળે છે તે સુખ આત્માનંદમાંય નથી મળતું તો પછી ખીજે તો ક્યાં હોય । કેમકે ક્લિષ્ટમાનાન્ જનાન્ દૃષ્ટ્વા કૃપાયુક્તો યદા ભવેત્ । તદા સર્વે સદાનંદં હૃદિસ્યં નિર્ગતં ચદ્ધિ ભગવદ્ શુણગાન ગાતાં વિરહ દશામાં ગૂરતા ભક્તનો કલેશ સહન ન થવાથી ભગવાન તેના હૃદયમાંથી બહાર પધારી તેને સર્વ સદાનંદનું દાન કરે છે આ છે ભગવદ્ શુણગાનની મહત્તા. તેવી આ એક કૃતિને લખીને લેખક પોતે ધન્ય બન્યા છે અને તેને ગાંધીને ભક્તો તથા ભાવિકો પશુ ધન્ય બની રહ્યા છે આ પુસ્તકમાં કવિએ તુંલસીકૃત રામાયણની જેમ ચોપાઈ દોહરા અને છંદના જ ઢાળ પસંદ કર્યા છે, એટલે સમૂહમાં કે એકલાએ ગાંધીને જીવનની 'તેટલી શ્રેણી' ખૂબ ધન્ય કરી શકાય છે.

મોડાસા મહિલા મંદિરના બહેનોના ધાર્મિક વર્ગમાં શ્રી ચુનીલાલ લાલજીભાઈ ગાંધી હંમેશાં નિયમિત ઠાઇને ઠાઇ ધાર્મિક અને નૈતિક આદર્શ રજુ કરતો અંથ વાંચે છે. આ અંથવાચન દરમિયાન બહેનોને રસ પડે અને સાથે નૈતિક જીવનને ઉન્નત બનાવે એવાં પુસ્તકોની પસંદગી કરાય છે. પ્રસ્તુત અંથ ત્યાં વાચનમાં આવ્યો અને બહેનોને ખૂબ ગમી ગયો. બહેનોએ આ પુસ્તક સાંભળ્યા પછી એવી ઇચ્છા દર્શાવી કે જો ગુજરાતી અક્ષરોમાં છાપેલી આ પુસ્તકની પ્રતિ મળી શકે તો ઘરમાં વસાવી લેવાય ને કુરસદે ભગવત લીલાના ગાનનો રસ પ્રાપ્ત કરી શકાય. ગુજરાતી લિપીમાં છાપેલાં પુસ્તકો તો છપાવી શકાય ત્યારે જ લખ્ય બને! એટલે આવી ખર્ચની વાત. શ્રી. ચુનીલાલભાઈના ઉત્સાહથી સાંભળવા આવનાર ભાઈઓ તેમજ બીજા કેટલાક ભાઈઓ તરફથી રૂપ ટકા ખર્ચની જોગવાઈ થતાં પુસ્તક છપાવવાનું શરૂ કર્યું. અને જેમ જેમ પુસ્તક છપાતું ગયું તેમ તેમ મદદ વધારે આવતી ગઈ, એટલે ઉત્સાહ પૂર્વક પુસ્તક પૂરું છપાવી દીધું.

પુસ્તક છપાવીને બંધાઈ જતાં લગભગ સાડાત્રણ હજારના ખર્ચને નીચે પ્રમાણે પહોંચી વળવા પ્રયત્ન કર્યો છે

રૂ. ૧૦૦૦) શ્રી. કૃષ્ણલાલ મગનલાલ ખુટલા-મોડાસા તેમનાં માતૃશ્રી ગો. વા. રૂક્મણીબેનના સ્મરણાર્થે, રૂ. ૫૦૦ શ્રી. રણછોડદાસ પુરુષોત્તમદાસ શાહ-સાવલી, રૂ. ૩૦૧) શ્રી લોગી-લાલ કીશોરદાસ શાહ-સીજાવાડ, રૂ. ૨૦૦) શ્રી. શિવલાલ દ્વારકાદાસ શાહ-મોડાસા તેમનાં પત્ની ગો. વા. કાશીબહેનના સ્મરણાર્થે, રૂ. ૨૦૦) શ્રી મો. એ. દયા બડાયતા પંથ તરફથી-મોડાસા હ. શાહ નટવરલાલ વિઠ્ઠલદાસ, રૂ. ૨૦૦) શ્રી. છબિ-લદાસ વલ્લભદાસ દેસાઈ-મોડાસા-તેમનાં પત્ની ગો. વા. મયુરી બહેનના સ્મરણાર્થે, ૧૫૧ શ્રી કેશવલાલ રણછોડદાસ શાહ, મુબઈ તેમનાં માતૃશ્રી ગો. વા. રૂક્મણીબેનના સ્મરણાર્થે. કુલ રૂ. ૨૫૫૨) મળ્યા છે. આથી કાતાઓની આર્થિક સહાય અનુસાર કેટલીક પ્રતો ઘણી ઓછી ન્યેછાવરે આપી શકીશું.

અંધતું વસ્તુ ધરાણર સમજમાં આવે તે માટે અથરા
 ગ્રંથો તેમ જ રૂઢ પ્રયોગોનો અર્થ પાનાની નીચે આપવા પ્રયત્ન
 કર્યો છે. તે વાંચકો એનો લાભ લેશે એવી આશા છે. પ્રમુની લીલા
 અલૌકિક છે, તેમાં લૌકિક બુદ્ધિથી વિચાર કરનારને લાભ કરતાં
 હાનિ થવા સંભવ ખરો. ગંગાજીમાં મળેલાં ખાળનાં પાણી
 પણ ગંગાજળ ખની જાય તેમ હરેક ગુણ કે અવગુણ પંચ
 ભગવાન પરત્વે આચરાય એટલે એ ભગવાનમય ખની જાય છે,
 અને જીવના સંસારને ટાળી જીવને પ્રભુ તરફ વાળે છે. અને
 તે જ ગુણ કે અવગુણ ભગવાન સિવાય સંસારને વધારે છે. માટે
 ભગવાનની આ સર્વ લીલાઓ અલૌકિક છે અને તે વડે મનનો
 પ્રભુમાં નિરોધ સિદ્ધ કરવાનો છે. એ હેતુ ખ્યાલમાં રાખી
 વાંચનારનો જરૂર ભગવાનમાં નિરોધ થયો.

આ પુસ્તકની અનેક પ્રતિઓ જુદા જુદા પ્રેસમાં છપાઈ
 ચૂકી છે. સૌ દેવનારી લિપીમાં છે અને હરેકમાં કાંઈ ને કાંઈ
 ફેરફાર છે. એવી ત્રણ જુદી જુદી પ્રતો મેળવી અને ફેરફાર વખતે
 પ્રસંગ તથા ભાષાને અનુકૂળ હોય તે કૃતિની રચના સ્વીકારી છે,
 તેમાંની એક પ્રત લક્ષ્મી વેંકટેશ્વર પ્રેસના મેનેજર પં. શિવદુલારે
 ખાજપેયી તરફથી, બીજી સ્વામ પ્રેસ-હાથરસ મારફતે શ્રી
 એન. એસ. શર્મા-ગૌડ બુક ડીપો તરફથી અને ત્રીજી નવલકિથોર
 પ્રેસ લખનઉ મારફત શ્રી કેસરીદાસ ચેકદાસ પ્રકાશિત થયેલી છે
 અને એ સૌ પ્રકાશકોનો આભાર માનવાની પ્રથમ ફરજ
 સમજી છું. અંધ છપામણી માટે આર્થિક સહાય આપનાર સૌ
 ભાઈઓનો અને આભાર માનું છું.

—પ્રકાશક.



૨૯	મોતી મોતેડી લીલા	૯૫
૩૦	બાસુરવંધ લીલા	૯૬
૩૧	ચક્રભિંવરા ખેતન લીલા	૧૦૦
૩૨	રાધાતુકે પ્રથમ મિત્રની લીલા	૧૦૧
૩૩	અવાસુર-વંધ લીલા	૧૧૧
૩૪	બાલા કે મોહકી લીલા	૧૧૪
૩૫	ગોદોહન લીલા	૧૨૧
૩૬	ધેનુક-વંધ લીલા	૧૩૧
૩૭	કાવોદમન લીલા	૧૩૭
૩૮	દાવાનવ લીલા	૧૫૩
૩૯	પ્રવંબાસુવંધ લીલા,	૧૫૭
૪૦	પનિપટ લીલા	૧૫૯
૪૧	ચીંટરન લીલા	૧૭૨
૪૨	વૃન્દાવન વર્ણન લીલા	૧૮૧
૪૩	દ્વિજપત્ની માચન લીલા	૧૮૭
૪૪	ગોવર્ધન લીલા	૧૯૫
૪૫	નન્દ એકાદશી વરુણ લીલા	૨૧૭
૪૬	વૈકુણ્ઠ દશન લીલા	૨૨૨
૪૭	દાન લીલા	૨૨૪

ઉત્તરાધી

૪૮	ગોપિકા કે પ્રેમ કી ઉન્મત્ત અવસ્થા લીલા	૨૫૪
૪૯	આન લીલા	૨૭૪
૫૦	બાદ કે મિલન કી લીલા	૨૯૩
૫૧	સ કેત મિલન કી લીલા	૨૯૮
૫૨	ધારો કે ખર મિલન કી લીલા	૩૦૬
૫૩	ગર્વઆન વિરહ લીલા	૩૧૩
૫૪	પન્ડર અભિવાદ લીલા	૩૨૧
૫૫	સગાર જૂઠું વર્ણન લીલા	૩૨૭
૫૬	નૈન અનુરાગ લીલા	૩૩૪
૫૭	મુરલી લીલા	૩૩૮
૫૮	ગસ લીલા	૩૪૭

વિષયાનુક્રમ

અનુક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
૧	મંગલાચરણ	૧
૨	ઉપોદ્યાત	૩
૩	કથા પ્રસંગ વર્ણન	૧૧
૪	કૃષ્ણ જન્મ-નંદમહોત્સવ વર્ણન	૧૫
૫	કુરતા ટોપી વર્ણન	૨૫
૬	પૂતના વધ લીલા	૨૮
૭	કાગાસુર વધ લીલા	૩૧
૮	શકટાસુર વધ લીલા	૩૧
૯	તૃણાવતી વધ લીલા	૩૩
૧૦	અજપ્રાશન લીલા	૩૬
૧૧	નામકરણ લીલા	૩૯
૧૨	વરસગાંઠ લીલા	૪૨
૧૩	બાલણ લીલા	૪૪
૧૪	ચંદ્ર-પ્રસ્તાવ લીલા	૪૬
૧૫	પુગતન કથા લીલા	૪૮
૧૬	કર્ણછેદન લીલા	૪૯
૧૭	માટીખાન લીલા	૫૧
૧૮	શાશ્વીગ્રામ લીલા	૫૨
૧૯	ન્દવાવન લીલા	૫૪
૨૦	ભોજન કરન લીલા	૫૮
૨૧	પથછુડાવન લીલા	૫૯
૨૨	ચૌયાન ખેલન લીલા	૬૦
૨૩	માખનચોરી લીલા	૬૧
૨૪	દાંવરો ખંધન લીલા	૭૬
૨૫	આંખભિચોની લીલા	૮૫
૨૬	તૃંદાવનચમન લીલા	૮૬
૨૭	વત્સાસુતવધ લીલા	૯૧
૨૮	ધેનુદહન લીલા	૯૪

(અનુ૦ પાના ૪ ઉપર)

૫૯	અંતર્ધાન લીલા	૩૫૯
૬૦	મદામમલ રાસ લીલા	૩૬૮
૬૧	માન ચરિત્ર લીલા	૩૭૭
૬૨	મધ્યમ માન લીલા	૩૮૨
૬૩	શુર માન લીલા	૪૦૨
૬૪	દિગેરા લીલા વર્ણન	૪૧૬
૬૫	દામ લીલા વર્ણન	૪૧૧
૬૬	સુદર્શન રાપં મોચન લીલા	૪૨૩
૬૭	ગંભીર-વધ લીલા	૪૨૬
૬૮	દુઃખામુર-વધ લીલા	૪૨૮
૬૯	દેશી-વધ લીલા	૪૩૦
૭૦	બોમામુર-વધ લીલા	૪૩૩
૭૧	અદૂર-આગમન લીલા	૪૪૦
૭૨	મ્યુર-ગમન લીલા	૪૪૮
૭૩	રુદ્ર-વધ લીલા	૪૫૯
૭૪	મલ્લયુદ્ધ લીલા	૪૬૬
૭૫	દંત્રામુર વધ લીલા	૪૭૦
૭૬	વનુરવગૃહ ઉત્સવ લીલા	૪૭૫
૭૭	મુન્નમગૃહ-પ્રવેશ લીલા	૪૭૭
૭૮	નન્દવિદા લીલા	૪૭૯
૭૯	કાલી વિરહલીલા	૪૮૪
૮૦	શ્રીકૃષ્ણ કી યમોપતીન લીલા	૪૮૫
૮૧	ઉદવત્ કી કા ગમન લીલા	૪૮૭
૮૨	ઉદવત્ કી રાગ આગમન લીલા	૫૦૭
૮૩	ઉદવત્ કી વિદા લીલા	૫૩૪
૮૪	ઉદવત્ કી મયુરગમન લીલા	૫૪૭



ભક્તકવિ શ્રીવ્રજવાસીદાસનું જીવન

(લે. ડૉ. ચીમનલાલ મગનલાલ વૈદ-સેવાસંઘ દ્વાર્યાના-કપડવંજ)

શ્રી વૃન્દાવન—રજ દરસાવૈ, સોઈ હિત્ત હમારા હૈ
રાધામોહનજામિ છકાવૈ, સોઈ પ્રીતમ પ્યારા હૈ
કાલિંદી-ગલપાન કરાવૈ, સો ઉપકારી સારા હૈ
લલિતકિશોરી જુગવ મિલાવૈ, સો અખિયૌકા તારા હૈ.

સેનાપ્રિય વૈષ્ણવભક્તો પ્રેમસ્વરૂપ પરમાત્માની રસ ભાવ ને માધુર્ય
કરેલી અદ્વિતીયા તથા બીજા ભક્તોની વાણીનું પાન હંમેશાં કરે છે, તેથી
તેમના હૃદયમાં જગવાનની મધુરતમ લીલાઓ અને તેના ભાવો રમી રહેલા
હોય છે. આથી જ્યારે તેમના કાને રાધા—કૃષ્ણનો મધુર શબ્દ પડે છે, ત્યારે
તેમની આખા આગળ જોકુલ વૃન્દાવનની મધુરતમ લીલાઓનું અવિચિત્ર
ખડું થાય છે.

આ મધુરતમ લીલાઓના સંસ્કૃત સાહિત્યમાં શ્રી ભાગવત, ગર્ગસંહિતા,
બ્રહ્માંડપુરણ, ગીતગોવિંદ, કૃષ્ણકર્ણામૃત, ત્રિવિધનામાવલી, પુરુષોત્તમસહસ્રનામ,
શૃંગારરસમંડન, કૃષ્ણપ્રેમામૃત વગેરે અનેક દિવ્ય ગ્રંથો છે, તેવા વ્રજભાષામાં
સૂરસાગર, પરમાનંદસાગર, ભક્તમાળા, રાસપંચાખ્યાયી, નાગરસમુચ્ચય, વ્રજ-
વિલાસ વગેરે અનેક ગ્રંથો જુદા જુદા સેંકડો સત્ કવિઓના લખેલા છે.
તેવી રીતે ગુજરાતી ભાષામાં રાસસહસ્રપદી, હરિલીલા ધોડશકલા,
વલ્લભાખ્યાન, રસિકગીતા, કૃષ્ણકીર્તી, નવરસ, દશમસ્કંધ, શ્રીકૃષ્ણચરિત્ર વગેરે
અનેક સુંદર ગ્રંથો છે.

જેમ ગુજરાતી ભાષામાં નરસિંહ-દ્વારામની મધુર વાણીનું પાન
કરનારાઓ દિવ્ય ચમત્કારી રસ અનુભવે છે તેમ વ્રજભાષામાં સૂરદાસ
નંદદાસ વગેરેની પ્રેમમાધુર્ય ઝરતી, ભક્તિભાવ કારેલી દિવ્ય વાણીમાં ચમત્કા-
રિક શક્તિ રહેલા છે તેમાં સૂરદાસની વાણીમાં રહેલી અદ્વિતીયતા, વાતસલ્ય રસ
ને વિરહ રસની અસર હૃદય ઉપર અનેરી થાય છે આપણા આ વ્રજવાસીદાસ
કવિ ઉપર સૂરદાસના મધુરતમ લીલાપદોની ભારે અસર થઈ હતી અને તેના
મનનાં વર્ણો તેમણે આ “વ્રજવિલાસ” ગ્રંથની રચના કરી છે.

આ ભક્તકવિના જીવન વિષે ખાસ માહિતી મળતી નથી, છતાં આ
‘વ્રજવિલાસ’ ગ્રંથ ઉપરથી જે કંઈ મળે છે તેની ટૂંકી તવારીખ નીચે
મુજબ છે.

આ ભક્તકવિનો જન્મ મથુા બાગે કાશીમાં થયો હતો. તેમના ગુરુનું
નામ જોત્વામી શ્રીમોહનજી હતું. આપશ્રીનો જન્મ સંવત્ ૧૭૪૨ ના ફાગણ
સુદ ૧૪ ના દિને થયો હતો. શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજીના વચમાં શ્રીવિદ્યેશ
પ્રભુના છઠા પુત્ર શ્રીવદુનાથજી આપશ્રીના પિતામહના પિતા થતા હતા.
શ્રીવદુનાથજીના પુત્ર મધુસૂદન, તેમના ચીમનલાલ, તેમના કલ્યાણરાયજીના

પુત્ર શ્રીમોદનજી યતા દતા ગો. શ્રીમોદનજી ભગવાનના પૂજ્ય ભક્ત
દતા અને ભગવાનની લીલામાં મસ્ત રહેતા દતા તેમના વચ્ચેના મૂલ્ય-
ભક્તિના ભાવ સાથે મીઠાશ દત્તી આવા સમયે ગોસ્વામીના મળવાસીદાસ
શિષ્ય થયા દતા તેઓ પોતે સ્વપુત્રનો પરિચય આપતા લખે છે કે—

“શ્રી મોદનજી નામ ગુસાર્ધ, સુન્દર સ્થામર્યામકી નાર્ધ
પરમ મિશાલ કમલદલસોચન, દયાદષ્ટિ હર તાપત્રિમોચન
મધુર મનોહર શીતલ બાની, પ્રેમ મુધારસસો લપટાની,
દોહા—તિન તીરથ પતિમધિ દિયો, મૂળનામ મોહિ દાન
દીન જનન રાખ્યો શરણ, લગિકે મેરે કાન”

એક વખત મળવાસીદાસ કાઠીયા શ્રીગોકુલ ગયા ત્યાં શ્રીમોદન
લાલજી મહારાજના પરિચયમાં આવ્યા કવિને મહારાજશ્રીના હૃદયમાં ભગ-
વાન બિરાજતા હોવાની ઝાંખી થઈ સાથે સાથે મહારાજશ્રીનો રવજાવ
દયાળુ લાગ્યો, આથી તેમણે પોતાના હૃદયની વાત કરી અને સસારમાંની
આધિ વ્યાધિ અને ઉપાધિ ન થાય અને ભગવાનની લીલાઓ સમજાય
તથા દર્શન થાય તે માટે પોતાની તાલાવેલી દેખાડી આથી મહારાજશ્રીએ
તેમને શાંતિ આપી અને નામનિવેદન આપી પોતાની પાસે રાખ્યા ત્યારથી
મળવાસીદાસ કાઠીને બદલે ગોકુલ આવી વસ્તા અહીં દુઃખેશ મહારાજશ્રી
ભગવદ્વાતો તથા કથા કરતા, તેના પરિણામે કવિના હૃદમાં વસેલી સસારની
કામનાઓ તથા પીડાઓ મટીને તેમનું મન સસારથી વિરક્ત થયું ત્યારે
મહારાજશ્રીએ એમને સુરદાસજીના પદોનો અભ્યાસ કરવા જણાવ્યું

બસ ત્યારથી મળવાસીદાસે સુરદાસજીના પદોનો સમઢ કરવા માંડ્યો
અને તેનો અભ્યાસ કરવા લાગ્યા તેમનો કંઠ મધુર હતો સંગીતના તેઓ
તજજ હતા અને મળવીલાઓથી પરિચિત હતા થેડા સમયમાં તેમણે સુર-
દાસના પદોનો સારો અભ્યાસ કર્યો ત્યાર પછી લેખ્ય તથા બીજા મડગી
ઓમાં સુરદાસગરના પદોનું સંકીર્તન કરવા લાગ્યા તથા તેઓના ભાવ સમજવા
લાગ્યા સુરદાસજીની વાણી વિશે તેઓ લખે છે કે—

“સુરદાસ સોઈ દરિસાગર ગાયો બહુવિધિ પરમ ઉજગર,
ફેલ રહ્યો સો ત્રિજુવન મહી, ગાવત સુનત સુવચ દરપાલી
વિવિધ પ્રગર ચરિત દરિ કેરે તામહિ વરણે સુર ધનેરે
મો વદ પ્રતિરોનિ સુખદાઈ, મેરે મન અતિશય કર વાઈ”
વળી આગળ પાના દસમાં લખે છે કે

“બન્દત હો સગ સુર સુજનને જિન્હે સુર સનકે માને,
પ્રેમરૂ બાની પરકાસા, પ્રકુનિત અમ્બુજ સુનિ દરિદાસા,
ફૂલરૂપ મિત ઝીર ન દેખ્યો જગત વિષે તૃણસમ કરિ લેખ્યો,
રાખે નૈન સદા કરિ ધ્યાના, દિબ્ય દષ્ટ કરિ સુવચ બખાના

લીલા સ્થામ જન્મભર ગાઈ, રહસ્યોલિ સખ પ્રકટ-જનાઈ,
વાણી લાંતિ અનેક જખાની, કૃષ્ણપ્રેમરસ સોં લપટાની,
ચઢે કઠોર મોહજશ જેઠી, હોત પ્રેમજશ સુનિ કે તેઠી,
કીર્તી અતિ ઉપકાર જગતકો, મારગ દ્યો ચલાય ભગતકો."

વળી કવિ પાના આઠમાં કહે છે :

"સમે સમે કે ગગ સુદાયે અતિ વિરતાર બાવ મન બાયે,
તોકો સ્વાદ કલો નહી જાઈ, કહત સુનત શ્રવણ સખદાઈ."

દોહડા—અતિશય કરિ મોહત મનહિં, મધવં ગુણનકે સંગા
કહત ખનૈ તામે નહી, કમ સો કથાપ્રસંગ."

આમ સૂરસાગરમાં વ્રજવાસીદાસની મતિ અવગાહન કરી રહી હતી અને વ્રજની અંદર પણ કવિ સૂરનાં પદો ગાઈ રહ્યા હતા, પણ સૂરની વાણી અતિ મૂઢ અને સામાન્ય માણસો માટે સમજવી અધરી પડતી હતી, વળી જુદા જુદા રાગોમાં તેમનાં દલારો પદ હોવાથી આખ્યાનના રૂપમાં એ બધાં પદોનો ઉપયોગ થતો નહતો, કેટલીક વખત શ્રોતાઓ સામાન્ય કક્ષાના હોય તો રસભંગ થતો હતો; તેથી સર્વ સામાન્ય આમ જનતા સમજી શકે તથા જાહેર સકીર્તન કરી શકાય એવા શ્રીકૃષ્ણચરિત્રની તેમને જરૂર જણાઈ. આથી તેમણે કૃષ્ણજીવનના પ્રસંગો વણી લેતો એક અથ રચવા માટે તૈયારી કરી. તે માટે તેમણે મહાભગવદ્ભક્ત કવિ શ્રીવૃલસીદાસજીના રચેલા "રામચરિત-માનસ" અંથની શૈલી સ્વીકારી અને કૃષ્ણભક્તો માટે કૃષ્ણભક્તિસુધાનું પાન કરવાનું અમૂલ્ય સાધન આપ્યું. આ "વ્રજવિલાસ" અંથ તેમણે ચોપાઈ, છંદ સોરઠા અને દૂહામાં લખ્યો છે, જેથી સામાન્ય ભણેલાં શ્રી પુરુષો તે પ્રેમથી ગાઈ શકે તેમ છે. કવિ પોતે કહે છે કે—

સોરઠા—મેરે મન અભિલાષ. પ્રભુપ્રેરિત ઐસો બાયો,

કહિ હૈં યદ રસ બાપાક્રમસો કથાપ્રસંગ.

આ અંથની રચના કવિએ સં. ૧૮૨૭ ના મહા સુદ વસંતપંચમીએ કરી છે. આ અંથની બાપા ગબીર અને ડરેલ છે તે ઉપરથી કવિએ આ અંથ તેની પ્રૌઢ ઉમરે એટલે ૫૦ વર્ષ પછીની ઉમરે કયો હોય તેમ લાગે છે તેથી સં. ૧૭૭૭ ના આસપાસ કવિનો જન્મ થયો હશે આ અંથમાં ૮૮૯ દોહડા, ૮૮૯ સોરઠા, ૧૦૬૦૦ ચોપાઈ, ૧૦૬ છંદ કવિએ લખ્યાં છે, વ્રજવાસીદામે પોતાનો કે પોતાના કુળનો પરિચય આ અંથમાં ત્રિલકુલ આપ્યો નથી, પણ શ્રીવદ્ભક્તિઆપણ મહાપ્રભુજી ને તેમના કુળનો આજો સુંદર પરિચય આપ્યો છે તેઓશ્રી મહાપ્રભુજી વિષે લખે છે કે—

"શ્રી ગોકુલ બસ સુખ ઉપજાયો, કૃષ્ણનામ દો દાન ચલાયો,
પિરદાનલમે સુભગ સરીરા, વાણી પ્રેમસિન્ધુ મગ્ધીરા,
હરિપ્રાપ્તિડી રીત જતાઈ, નિરહરપ કરિ પ્રગટ કરાઈ."

વિરહભર્યા જિનકો અળ નેમા, ગિરહરૂપ કરિ જીનકો પ્રેમા,
વિરહભરી લક્ષિત વિસ્તારી, તાતે ગોકુલ ગૈલ નિહારી.

હોહો—હાપર તન ધરી સુરનહિત, કૃષ્ણ સંહારે દુષ્ટ,

શ્રીવદ્ભગવદ્ધુ ધરિ ક્રિયો, પ્રેમપંથ કલિ દુષ્ટ,

સૌરેહો—મનવચ્ચમસો ચિત્ત, શ્રીવદ્ભગ—ચરણન લાગ્યો,

વહીં આસ વહી વિત, વહી સાધન વહી યુક્ત ફલ.”

આવા પવિત્ર કુળમાં પ્રેમભક્તિની જ્યોતિ નિત્ય ગિરાજે છે તેમનાં
ધર નંદ-પરોદાના ધરની સરતી કરાવે છે.

પ્રજ્ઞવિલાસ અંથનો પરિચય : આ અંથમાં કવિએ શ્રીભાગવત
ઉપરાંત અનેક અથ તથા દંતકથાઓનો આશ્રય લઈ લગવાનનાં ચરિત્રો
વિવિધ રીતે લખ્યા છે. આવા ૮૪ પ્રકારનાં વર્ણનો કવિએ આ પુસ્તકમાં
સુંદર રીતે ગૂંથ્યા છે. શ્રીમદ્ભાગવતમાં દશમસ્કંધમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની
લીલા વર્ણવેલી છે. આ દશમસ્કંધમાં પ્રથમથી ૩૨ અધ્યાયોમાં ભગવાનની
લીલાઓનું જે અદ્ભુત વર્ણન મળે છે તે સમજીને આ અંથ વાંચવામાં
આવે તો આધ્યાત્મિક દષ્ટિએ આ અંથ બહુ ઉપકારક નીવડે. પ. જ.
પ્રો. શ્રી. જોડાલાલ ગો. શાહે, લખેલો “રસેસ શ્રીકૃષ્ણ” માને શ્રીકૃષ્ણચરિત્ર
અંથ-જે સરજ ને સરસ ગુજરાતી ભાષામાં છપાયેલો છે તે આ
પ્રજ્ઞવિલાસના અનુસંધાનમાં વાંચવો જરૂરી છે. બાકી આ અંથમાં ભાષા
ને રાગો એટલા સુંદર છે કે જેને આ ધર્મમાં થોડો પણ રસ હશે તે
પણ આ અંથ હોશિયા વાંચશે ભક્તકવિ પોતે જ કહે છે કે

“હરિપદપંકજ પ્રીતિ બઢાવે, મન ચંચલકો તહાં રમાવે,

પ્રજ્ઞવિલાસ હરિકો અતિપાવન, રસમાધુર્ય ચરિત્ર સુહાવન.”

આવા મધુર ને સરસ અંથ ઉપર વધુ વિવેચન કરવું અમને
હિચિત લાગતું નથી, પણ અમે તો સૌ વૈષ્ણવ ભાઈ બહેનોને વિનંતિ કરીએ
છીએ કે સમય મળતાં આ વાંચશો. તેથી તમારાં આ લોક ને પરલોકનાં
અલૌકિક જીવનમાં અલૌકિક આનંદ પ્રાપ્ત થશે. અહીં ભારતેન્દ્ર હરિચન્દ્ર-
ચરિત સ્તુતિનો એક મનોહર છંદપય માદ શખવા જેવો છે તે નીચે મુજબ છે :

“જમ જમ નંદાનંદનકરન, ^૧ વૃષભાનુ-માન્યતર ^૨ ।

જમતિ જરોદા-સુવન, કીર્તિ-દાનકર ^૩ ।

જમ શ્રીરાધા-માનનાથ, પ્રજ્ઞતારતિ-લંજન ^૪ ।

જમ વૃન્દાવનચંદ્ર ચંદ્રવદનો મનરંજન ^૫ ।

જમ ગોપતિ, ^૬ ગોપતિ, ^૭ ગોપપતિ, ગોપીપતિ, ગોકુલ-સરન,

જમ કબરદરન, કરુનાભરન, ^૮ જમ શ્રીગોવર્ધન-ધરન.”

(૧) નંદજીવાને આનંદ આપનાર, (૨) માન્યતર-પૂજ્ય. (૩) કરણે
આવેલાના દુષ્ટો મટાડનાર. (૪) મળેના પતિ. (૫) ઉદ્ધિયોના પતિ-
લંજીક. (૬) કરુણા-દવા જેનો સુમાર છે એટલે દયાશાલ.



મજાવિહાર



ભગવાન બંસીધર

પ્રજાવિહાર

સોરઠા ।

હોત શુભનં . કી ખાન, બાકે શુભ ઉર ગનતહી ।
 દવો સુ દયાનિધાન, વાંસુદેવ ભગવન્ત હરિ ॥
 મિટત તાપ ત્રવતાસ, બમુનામ મુખતે કહત ।
 બન્દોં સો શુભરાસ, નન્દસુવન સુન્દર મુખદ ॥
 અરુણ કમલહલનૈન, ગોપબૃન્દમંડન સુભગ ।
 કરહુ સો મમ ઉર ઐન, પીતામ્બર વર વેણુધર ॥
 બન્દોં જગત અધાર, કૃષ્ણાચળ બલદેવપદ ।
 અભિમતફલ હાતાર, નીલામ્બર રેવતિરમણ ॥
 શ્રીગુરુ કૃપાનિધાન, બન્દોં પદ મહિ માય ધરિ ।
 બાસુ બચન જલયાનં, નર અદિ ભવસાગર તરહિં ॥
 બન્દોં સન્તાકૃપાલ, પદમરોજરજ રાખિ શિર ।
 જગહિતરત શુભમાલ, જિન નિજશુભ હરિ બસકરે ॥
 પુનિ બન્દોં પ્રજ દેશ, પરમ રમ્ય પાવન પરમ ।
 મહિમા બાસુ સુદેશ, સંધાનાથ બિહાર ચલ ॥

પ્રથમ કૃષ્ણ દેવ તાત મનાજિં ❀ શ્રી વસુદેવ ચરણ શિર નાજિં
 બહુરિ દેવકીપદજલજતા ❀ બન્દન કરોં કૃષ્ણ કી માતા
 ધનતેં ઓર કાન બડભાગી ❀ બ્રહ્મ ધર્યો નરતન જિન લાગી
 બન્દોં નન્દમહુર કે ચરના ❀ સહિત યશોમતિ મંગલ કરના
 જિનકી મહિમા ભાગ્ય બડાઈ ❀ નિગમાગમ શિવ ચારદ ગાઈ
 બન્દોં રાહિણિપદ જલજતા ❀ કૃષ્ણાચળ બલદેવ કિ માતા
 કીરતિયુત જૂપભાનુ ગોપ બર ❀ બન્દોં ચરણકમલ રજ શિર ધરે
 તાત માતા રાધા રાની કે ❀ ત્રિભુવન કાકુર ઠકુરાની કે
 કૃષ્ણકમલ દગ કી કમલા કે ❀ કલુષ વિભંજન સખ બિમલા કે
 બન્દોં શ્રી રાધાપદ અમૃત ❀ જિનકેં ક્યાન મિટત ભવભયરુજ
 હોત કૃષ્ણ સડજ હિ બચ તાકે ❀ પ્રેમ-સહિત શુભ આવત બાકે
 બન્દોં સો જૂપભાનુ - દુલારી ❀ કૃષ્ણ પ્રાણુ છવન ધન ખ્યારી

દોઁ રાધાકૃષ્ણ પદામ્બુજન, બન્દૌં મંહિ શિર ટેક
 વ્રજબિલાસહિત દોય તન, પ્રકટ કિયે હૈં એક
 સોઁ બન્દૌં યુગલકિશોર, રૂપરાશિ આનન્દધન
 દોઉં ચન્દ ચકોર, પ્રીતિરીતિ રસંબસસદા

અપર ગોપ ગોપી ગોપાલા ॥ જિનકે સંગ ગિયરહિં નેંદલાલા
 ગાય બરેઠ ગાલંક વ્રજબાસી ॥ જિનકે સખા કૃષ્ણ અવિનાસી
 ઓર જાતિ જો વ્રજહિ નિવાસી ॥ બન્દૌં સકલ સુકૃત કી રાસી
 મથુરા પુરી નારિ નેર નાગર ॥ ગોકુલાદિ જો આમ ઉજગર
 શ્રી યમુના સરિ પરમ પુનિતા ॥ જંમુ દરશં નહીં યમપુર જીતા
 પરગત વાંપી કૃષ તડંગા ॥ શ્રીગૃન્દાગનાદિ વન બાગા
 બગમૃગજલથર છવ વિભાગા ॥ બન્દૌં સકલ સહિન અનુરાગા
 બન્દૌં ગિરિ ગોવર્દન દેવા ॥ અપરદેવ તિનસમ નહિં કેવા
 મુરપતિ મેટિ જહિ હરિ પૂજ ॥ આનંદેવ તિનસમ દો દ્વજ
 અતિ રમણીય રેત યમુનાતટ ॥ ઉપવન અમિત સુસગ બંશીખટ
 જહાં જહાં હરિ યેતુ ચંચાર્ ॥ સુન્દર રૂપામર કુંવર કન્હાર્
 રાસ ગિલાસ જહાં હરિ કીનોં ॥ ભક્તવચ્છવ ભક્તન મુખ દીનોં

દોઁ જડ્યેતન વ્રજ દેશકે તુલુ તર મહિરજજેત ।

બન્દૌં કીટ પતંગ સખ, પુનિ પુનિ પ્રીતિ સમેત ॥

સોઁ વ્રજજનપદશિર રાખ, બિનય કરૌં કર જોરી પુનિ ।

મોમનકો અભિલાખ, પૂરણ કરિય સુજાન જન ॥

વ્રજબિલાસ કહુ કહોં બખાની ॥ કરન પુનીત હેત નિજ બાની
 સો તળણોં નહીં ઉરમે આવે ॥ જખવગ તુમરી કૃપો ન પાવે
 મં મન વચકમ તુમકો દાસા ॥ તાતે પુરવહુ મોરી આસા
 વધપિ મતિ ઇતની મોહિં નાહી ॥ કરો કિંઈ કહુ નિજતે નાહી
 તહો એક મેં કિયો ગિયારા ॥ યા વિધિ જલ અપને ઉર ધારા
 શ્રી શુકદેવ કહેડી હરિલીલા ॥ સુની પરીક્ષિત સખ ગુણગીલા
 સૂરઠાસ સોષ હરિ સાગર ॥ ગાયો બહુવિધિ પરમ ઉજગર
 ફેલ રહો સો ત્રિભુવન માંહી ॥ ગાવત સુનન મુચય હરવાહી

વિવિધ પ્રકાર ચરિત હરિ કેરે ॥ તામહિં પરચે સુર ધર્મેરે
સો વડ પ્રીતિ રીતિ સુખદાર્થ ॥ મેરે મન અનિચય કર ભાઈ
સો તવ કથા અમિન વિસ્તારા ॥ મોપે પાયો બાન ન પારા
તામે પ્રજાવિલાસ સુખદાર્થ ॥ સો કહુ કહિહોં કરિ ચોપાઈ
દો ॥ ભાષા શ્રી ભાષા કરોં, કામિયે સખ અપરાધ ।

જિહિતિહિખાધિ હરિ ગાધયે, કહન સકત સુતિસાધા ॥
સો ॥ હરિપદ પ્રીતિ ન હોય, બિન હરિ ગુણ ગાયે સુને
ભવતે છુટત ન કોય, વિના પ્રીતિ હરિપદ ભયે ॥

તાતે મેં સન્તાન શિર નાઈ ॥ ગાવોં હરિચ જન સુખદાર્થ
ને પ્રજા મેં હરિ કિયો બિલાસા ॥ સો કહુ કહિહોં સહિત હુલાસા
ચામે ઇતની કથા બખાનોં ॥ તાહી સચનિકા વડ જનોં
શ્રી વસુદેવ દેવકી પ્યાહી ॥ ચર્યો કંસ પહું આવન તાહી
તહાં બઈ નભવાણી વાહી ॥ સુનિકે કંસ ડર્યો પુનિ તાહી
અઠધોં ગર્ભ હોયગો ચાકે ॥ તેરી ચત્યુ હાથ હે તાકે
તમે દેવકી હતન બિચાર્યો ॥ કરિ બિનનિ વસુદેવ બિચાર્યો
અળ મુત તાહિ દેન કો ભાખે ॥ તખ નૃપ હુહન બનિ મેં રાખે
ષટ બાલક તિનકે નૃપ મારે ॥ ખાતક ભયે ભૂમિ પર ભારે
હુખિત ગર્ભ સો હરિકે પાસા ॥ હરિ તાકોં જિમિ ઈઈ દિલાસા
પુનિ સંકર્ષણ ગર્ભહિ આયે ॥ તિનકો પ્રહુરિ રોહિણી ભયે
સો સળ કહિહોં મતિ અનુમાના ॥ જૈસી ભોતિન સુન્યો પુરાના

દો ॥ પુનિ ભગવાન બનાદિ અજ, પ્રજા સચ્ચિદાનંદ ।

પ્રકટ ભયે બસુદેવગૃહ, નિજ ઇચ્છા સુખકન્દ ॥
સો ॥ તાત માત સુખદેન, સુન્દર રૂપ દિખાયકે ।

કિયો પરમ ઉર ચૈન, દર કિયો દુખદંદ સખ ॥
તાત માત પુનિ જિમિ સમુગાયે ॥ લે ગોકુલ બસુદેવ સિધાયે
યશોદા ગોદ રાખિ-ધનશ્યામહિં ॥ કન્યા તાંસુ ગયે લે ધામહિં
કંસાસુર સો કન્યા પાઈ ॥ સો જૈસે આકાશ સિધાઈ
તામુ બચન સુન અતિભય માના ॥ બાલક હતન મન્ત્ર તખ કાના

બળે નન્દ ધર આનંદ બધાયે ॥ પ્રજ્ઞયુવતિનમિલિ મંગલગાયે
 બયો નન્દ ધર અતિ ઉત્સાહો ॥ પ્રજ્ઞબાસિન કો પરમ ઉછાહો
 પ્રીતિ સહિત સો સગ મુખ ગૌહો ॥ જિવનો નિજમતિ કે બહુ પૈહો
 બહુરિ કંસ પૂતના પડાર્થ ॥ સો જૈસે હરિકે દિગ આર્થ
 વાહિ મારિ જનની મુખ દીન્હો ॥ પ્રાણુપાન કરિ પાવન દીન્હો
 કાગ્યમુર પુનિ જાગિધિ આયો ॥ તાકો પુનિ હરિ મારિ બહાયો
 બહુરો શકટ ચરણતે કાર્યો ॥ તૃણાવર્ષ કો જાગિધિ માર્યો
 અક્ષપશુશનાદિ જે કર્મો ॥ કિયેનન્દજિમિ નિજકુલ ધર્મો
 દો ॥ બાલચરિત્ર પવિત્ર પુનિ જિમિ દીન્હે અલિરામ ।

જનુપાણિ ચલિ મુખ દિયો, તાતમાતકો રયામ ॥
 સો ॥ પ્રજ્ઞજનકે મનમોહ, ચલે બહુરિ પાયન કણુક ।
 ધીને બાલવિનોદ, નંદ ચરોમતિ કે અગિર ॥

ગર્ગ અથ લક્ષ્ય પુનિ જાગે ॥ મુનિ સખ પ્રજ્ઞબાસી અલિલાયે
 પુનિ જાલન સંગ ખેલન લાગે ॥ બાલ ખેલ લીલા અનુરાગે
 વિગ્ર પાક જૈસે છુર્મ લીન્હો ॥ ચન્દા હેત બહુરિ હડ દીન્હો
 કનકેદન લીલા મુખદાર્થ ॥ કહિદો સખ આનન્દ બધાર્થ
 પુનિ હરિ ખેલત માત્રી ખાર્થ ॥ યશુમતિ લે સારી ઉઠિ ધાર્થ
 માતા આગે જિમિ મુખ જાયો ॥ તાકીમે ત્રિભુવન દિખરાયો
 શાલગ્રામ મેલિ મુખ લીન્હો ॥ નન્દકિ પૂત મેં મુખ લીન્હો
 અન્દલાવનહિતજિમિમયલાયે ॥ બહુત ભાંતિ યશુમતિ કુમ્ભલાયે
 જ્વાલન સંગ બહુરિ અનુરાગે ॥ માખન ચોરી કે રસ પાગે
 બહુરો માતા કોષ જપાયો ॥ ભક્ત હેત હાવતી બધાયે
 વંમલા અર્જુન બૃશ્દ દહાયે ॥ ધનદમુતન કે પાપ નશાયે
 પુનિ જન ગોચારન મન આન્યો ॥ જ્વાલન સંગ જાન હડ ઠાન્યો
 દો ॥ બહુરિ જાય જનમેં હન્યો, વત્સામુર નંદનન્દ ।

જ્વાલસંગ આનંદ સહિત, ધર આમે મુખકંદઃ ॥
 સો ॥ એ કરિકે વિસ્તાર, પ્રેમ સહિત સખ ગાઇહો ।
 નિજમતિકે અનુસાર, પ્રજ્ઞબાસી પ્રભુકે શુભન ॥

ગો દોહન જેસે પુનિ કીન્હોં ॥ તાત માન અજજન સુખ દીન્હોં
 મોતી બયે નન્દ કે ધામે ॥ સુર નર લખી ચક્રિ ॥ બયે જામે
 બહુરિ લય બન નન્દકુમારા ॥ અકા-અસુર કે બદન મિદારા
 બહુરોં બાલ ચરિત ચિત દીને ॥ લાંરા ચક્રે જેલન લીને
 શ્રી રાધા સો પ્રીતિ દહાર્થ ॥ કીન્હે ચરિત લલિત સુખદાર્થ
 અધા-અસુર માર્યો પુનિ જાઈ ॥ ગ્વાલન સંગ છાક બન ખાઈ
 ભયો મોહ જિમી બિધિકે મનમેં ॥ બાલક બસ હરે તિન બનમેં
 તિનકો કૃપ આપ પ્રભુ કીનોં ॥ અજકે વાસિન કે સુખ દીનોં
 સો રસ કહિહોં સખ વિસ્તારા ॥ અવનાશન પ્રભુ ચરિત ઉદારા
 શ્રીબૃષલાનુલલો પુનિ આઈ ॥ જેસે હરિ સોં ગાય દુહાર્થ
 કહિહોં સો રસમયા સુદાર્થ ॥ અતિબિચિત્ર જન મન સુખદાર્થ
 બહુરોં ધેનુક કે અધ કીનોં ॥ મિષ જલતે ગ્વાલન રખ લીનોં
 દો ॥ પુનિ નાચ્યો કાલી ઉરમ, જલમેં પૈકિ મુરારિ ॥

યમુનાજલ નિર્મલ કયો, અજતેંદિયો નિકારી ॥

સો ॥ હરિ હાવાનલપાન, રાખિલિયે અજલોગ સખ ॥

જિનકે કૃપાનિધાન, મદા ભક્તસંકટ હરન ॥

બહુરિ પ્રલમ્બ અસુર અજ આયો ॥ જેલત મેં હરિ તાહિ નશાયો
 પનિષટ યમુના તટ પુનિ - જાઈ ॥ ગોપિન સોં રસ કિયો દહાર્થ
 ચીરહરણ લીલા પુનિ કીની ॥ કહિહોં સકલ પ્રેમ રસ ભીની
 પુનિ જુન્દાખન મેં સુખશીલા ॥ ગ્વાલન સંગ કરી જો લીલા
 જુન્દાખન કી મહત અકાર્થ ॥ શ્રી સુખ શ્રી બલજૂં સોં ગાર્થ
 અપિપતનિન સોં લોજન લીનોં ॥ ભક્તિદાન તિન કો પ્રભુ દીનોં
 પુનિ શ્રી ગોવર્દન ચિરિદાર્થ ॥ અજ થાપે સુરપતિદિ મિદાર્થ
 સુરપતિ કોપ કયો વડ જાની ॥ બરખો પ્રલયકાલ કો પાની
 તમ પ્રભુગિરિકરધરી અજરખ્યો ॥ જે જે સખ અજઆસિ બાખ્યો
 સો સખ અનુપમ કયા સુદાર્થ ॥ કૃપ કૃપા તેં કહિહોં ગાર્થ
 નન્દહિં પકરિ વરણ કે દાસા ॥ જિમિ લે ગયે વરણ કે પાસા
 દયાયે રયામ તહા તેં જાઈ ॥ અજમેં જાઈ આનંદ બધાઈ

दो० भडुरों पुर वैकुण्ठ ले, अतिपुनित निज धाम ।

अजभासीनको करि कृपा, द्विजरायो धनश्याम ॥

सो० सो सभ कथा अनुप, अतिमिथित्र पावनपरम ।

कहिहों भर्त अनुप, संतजनन मनभावनी ॥

पुनि ले करी श्याम सुभशीला ॥ अतिअद्भुत अज मे रसदीडा
 श्री राधा नृपमानु दुलारी ॥ और सकल अजगोप कुमारी
 तिनसों मित्रि श्री कुंजनिदारी ॥ रस शृंगार लीला निस्तारी
 आनंद लक्ष सकल सुभकारी ॥ गाय तरत लंज सभ नर नारी
 बिभि गोपिन हरिसोमन लार्यो ॥ प्रेम पन्थ दंड करी द्विजरायो
 गोरक्ष वै निकसी ॥ अजनारी ॥ बिभि हृदिदान लिये जनवारी
 लक्ष प्रेम उन्मत्त गुवारी ॥ लोक लाज तन दशा भिसारी
 भडुरि यत्रि कुंवरी राधा के ॥ परम पवित्र हरणु पाधा के
 जैसे भिली श्याम सों लक्ष ॥ भडुरों जैसे- प्रीति दुराध
 पुनि सकेत यत्रि विविध वर ॥ क्रिये प्रिया प्रीतिम अनि सुन्दर
 गर्भ गिरद अभिलाषा परस्पर ॥ अति रहस्य लीला सुन्दर वर
 कहिहों सकल कथा सुभदार्थ ॥ अहित रसजन के मन लार्थ

दो० देखि भुदुर मे लाडिली, पुनि जैसे निज रूप ।

जिअरा लक्ष सो गाधहों, लीला परम अनूप ॥

सो० पुनि नेना अनुराग, अरु मुरली की प्रियकथा ।

कहिहों सखत विभाग, प्रेम सुधारस सों लरी ॥

भडुरों शरद रैन अति पावन ॥ श्रीगुन्दाजन परम मुहावन
 तहो श्याम जामुनी जलार्थ ॥ घर घर ते अजनारी गुलार्थ
 क्रियो रास रस रसिकनिदारी ॥ लक्ष प्रेम गर्वत तहो नारी
 अन्तर्दान यत्रि तण दीनों ॥ गर्व गोपिदान को हरि लीनों
 क्रियो महा मंगल पुनि रासा ॥ पाठयो परमानन्द दुहासा
 पुनि जल ठेली करी मनभावन ॥ कहिहों यत्रिसकल अतिपावन
 मान यत्रि लीला सुभदार्थ ॥ करी भडुरी बिभि पुनरुद्गार्थ
 विस्तार सहित कही मो अरनी ॥ लरी प्रेम रस आनंद हरनी

गोपी सुनि हिन कुणिम कुरिके ॥ कियो परेजे अति गिरिधरके
 लभिभिरु भव सम प्रज्जगादा ॥ कहिदो' सो सभ प्रेम निधावा
 पुनि कुतरीति जानि नसुदेखे ॥ हरि हलधर को कियो ननेजे
 निधा निधि पुनि नानाराध ॥ निधा पदन लगे होठे लार्थ
 पूर्यु काम गुरुके कीन्हे ॥ भरे पुत्र प्रभु तिनके हिनडे
 माने गर्भ जियो मन जानी ॥ पकये प्रज्जहि दयाम सुभदार्थ
 सो जियो गोपी संभादा ॥ प्रेमभक्तिरस की मर्यादा
 कहां सुकथा निचित्र सुकार्य ॥ लक्ष्मणन की अति सुभदार्थ
 हो० पुनी जियो जैसे गये. प्रेमभक्ति को पाय ।

प्रज्जभासीन की सभकथा, कही दयामसों जय ॥
 सो० प्रज्जहि रहे प्रज्जराज, प्रज्जभासीन के प्रेम भरा ।

कीये सुरन के काज, धारी अतुल्यरूप पुनि ॥
 सो द्वारका चरित सुकाये ॥ प्रकट पुराणन में सभ गाये
 अति निचित्रहरिचरित अपारा ॥ बहुत गाय लहो कहि पारा
 भति सभाने पुध जन सभ गावे ॥ गाय गाय तन पाप नशायै
 हरि पद पंजन प्रीति जहावे ॥ मन चंचल को तहां बसावे
 प्रज्जनिवास हरि को अनिपावन ॥ रसमधुर्य चरित सुकावन
 ताते कहुक कहत हो' गार्थ ॥ सभ सन्तन के पद चिर नार्थ
 यामे कहुक बुद्धि नहि' मेरी ॥ उक्ति युक्ति सभ सूरहि केरी
 कियो सूर रससिन्धु उधारा ॥ ताते प्रेमतरंग अपारा
 हरिके चरित रत्न निधि माना ॥ प्रज्जनिवास सो सुधा समाना
 पद रचना हरि सूर जगान्यो ॥ केभलनिमज्जमधुर रससान्यो
 समे समे के राग सुकाये ॥ अति विस्तार लाव मन लाये
 'ताको स्वाद कहो नही' लार्थ ॥ कहत सुनत अवलुन सुभदार्थ
 हो० अतिशय हरि मोहत मनहि, गंधर्व गुणन के संग ।
 कहत जने तामे नही, कम सो कथा प्रसंग ॥
 सो० मेरे मन अलिताप, प्रभु प्रेरित जैसे लयो ।
 कहिदो' यह रस लाप, कमसों कथा प्रसंग सभ ॥
 नाने निज मन की रुचि जानी ॥ कहि निधि कते प्रमन्ध मुजानी

દાદશ ચોપાઈ પ્રતિ દોહા ॥ તહાં પુનિ એક સોરઠા સોહા
 કહૂં કહૂં શુભ છન્દ સુકાઈ ॥ લાપા, સરવ ન અર્થ દુરાઈ
 કહત સુનત સમુજત મનભાઈ ॥ ધ્યાન રૂપ મય કથા સુહાઈ
 કર્મ ધર્મ નહીં નીતિ બખાની ॥ કેવલ ભક્તિ પ્રેમસુખદાની
 જાની કૃષ્ણ કે ચરિત પુનીતા ॥ કહિહૈં સુનિહૈં સન્ત સપ્રીતા
 બહુરિ કહત દોહા કર જોરી ॥ સુનિયો જિનય કૃપા કરિ મોરી
 ચક પરી જો મોનન હોઈ ॥ સુજન સુધારી લીજિયે સોઈ
 મેં નહીં કવિ ન સુજન કહાજે ॥ કૃષ્ણ જિલાસ પ્રીતિ કરી ગાજે
 સો જિચાર કે શ્રવણન કીજે ॥ કાવ્ય દોષ શુભ મન નહીં દીજે
 એસે સબકો જિનય સુનાઈ ॥ કૃષ્ણ ચરિત જાણો સુખદાઈ
 કૃષ્ણ ચરિત આનંદ કે રાસા ॥ મંગલ કરણ હરણ ભવબાસા
 દોઁ બિધનવિનાશન શુભકરન, હરન તાપત્રયશૂન ।

ચરિત લલિત નંદનંદકે, સકલ સુખનકો મૂલ ॥

સોઁ ચરણકમલ ઉર ધાર, શ્રીરાધાનંદલાલ કે ।

સુંદર રસઆગાર, પ્રજાપિલાસ અખ ખરણિહોં ॥

સમગત શુભ પુરાણ શત જાનો ॥ તાપર ઓર નક્ષત્રન આનો
 માધ સુભાસ પદ્મ ઉજિયારા ॥ તિથિ પંચમી સુભગ શયિ બારા
 શ્રીજસન્ત ઉત્સવ દિન જાની ॥ સકલ વિશ્વ મન આનંદદાની
 મન મેં કરિ આનંદ હુલાસા ॥ પ્રજાપિલાસ કો કરોં પ્રકાસા
 બન્દોં પ્રથમ કમલપદ નીકે ॥ શ્રીવલ્લભઆચારજી કે
 શ્રીલક્ષ્મણ લટ કુંવર ઉદારા ॥ જનં ઉદારણહિત અવતારા
 માયા બ્યાધિ મિટાય અનેકા ॥ ક્રિયો, પ્રેમમારગ દહ એકા
 શ્રીગોકુલ બસ સુખ ઉપજાયો ॥ કૃષ્ણ નામ કો દાન ચલાયો
 જિરહાનલ મેં સુભગ શરીરા ॥ બાણી, પ્રેમસિન્ધુગર્ભીર
 હવિ પ્રાર્પિત કી રીતિ બતાઈ ॥ જિરહ રૂપ કરિ પ્રકટ કરાઈ
 જિરહ ભર્યો જિનકો રૂબનેમા ॥ જિરહ રૂપ કરિ જિન દ્વા પ્રેમા
 જિરહ ભરી ભક્તિ વિરતારી ॥ તાતે ગોકુલ ગૈલ નિહારી
 દોઁ દ્વાપર તન ધરી સુરન હિત, કૃષ્ણ સંહારે દુષ્ટ ।

શ્રીવલ્લભવપુ ધરિ ક્રિયો, પ્રેમપંથ કલિદુષ્ટ ॥

सो० भनवयकभसो' यित्त, श्रीवदलभयरणुन लगेयो ।

वही आस वही नित्त, वही साधन वही युक्तइत ॥

पुनि श्रीवदल कुलकि भनाजिं ॥ यरलुकभल तिन के शिर नाजिं
श्रीगोकुलमे' जिनके धामा ॥ विश्वविदित सुंदर शुभुअ भा
प्रेमलक्षित की ज्योति गिरानै ॥ तेज प्रताप जगत पर राजे
जिनके सदन देगिये असे ॥ नन्द भइरि के सुनिधत जैसे
तहो कृष्ण की नितनय बीजा ॥ भाव जिनोह लरी सुभशीवा
तिनकी शरण लुट जे आवै ॥ ती दह लक्षित कृष्ण की पावै
हेत श्रवण भग अति सुभदार्थ ॥ कृष्ण नाम रस सुधा पिपास
लक्षितदान के परम उदारा ॥ जगत जितित श्री गोकुल दास
तामहुं भंगल भंश भजारी ॥ परम कृपावु दीन दुखारी
श्रीमोहनल नाम गुसाध ॥ सुंदर स्वाम स्वाम की ...
परम गिरालकभलदललोचन ॥ दयादृष्टि डेर ताप भि ... न
भधुर मनोहर शीतल जानी ॥ प्रेम सुधारस सों ल ... ॥

दो० तिन तीरथपतिमधि दियो, कृष्णनाम मोहिं दान ।

दीन जन राख्यो शरण, लागि के मेरे दान ॥

सो० तिनके पद डेर राण, अजगिज्ञास अर्पुन करौ ।

भो भनके अभिलाष, पूरण करिहुं अनि जन ॥

जन्तुहो' सण सूर सुभनै ॥ जिनके' सूर सम सण कोक भानै
प्रेम रूप जाणी पदकासा ॥ प्रकुचित अभ्युज मुनि हरिदासा
कृष्णरूपजिन ओर न देख्यो ॥ जगत विपैतृषु सम करि देख्यो
राखे नैन सह करि ध्याना ॥ दिव्य दृष्टि करि सुधरा जपना
बीजा स्वाम जन्म लर गाध ॥ रहस्यकेवि' सण प्रकट जताध
वाणी लाति अनेक जपानी ॥ कृष्णप्रेमरस सों लपटानी
यदे कठोर मोह जरा जेले ॥ छोट प्रेमणश मुनि के तेजे
दीनों अति उपकार जगत के ॥ भारग ह्यो यज्ञाय लगनके
मोहिं जडाध करि नहिं आवै ॥ जिनके गायो सग कोध गावै
यरलुशीशपरितिके भनाजिं ॥ यहु अपराध क्षमा करि पाजिं
भाते यहु अति हेत दिहार्थ ॥ करत जिष्णुपद की योपाध

સો મમ દોષ ન ઉર મેં ધરિયે ॥ સકલ મનોરથ મેરો કરિયે
દોઁ અબ સંતન કી મંડલી, બંદતહોં શિરનાય ।

બિના કૃપા જિનકી ભયે, હરિયશ ગાય ન જાય ॥

સોઁ કરિહૈં મોહિં સહાય, ગુણગાહક પરહિતકરન ।

તિનકો સહજ સુભાય, સંતત સંત કૃપાલુ ચિત ॥

સન્ત મણ્ડલી કો શિર નાજીં ॥ જિનકી કૃપા બિમલ મતિ પાજીં
જિનકી કૃપા બિમ્લ સખ નાસે ॥ જિનકી કૃપા કૃષ્ણગુણ ભાસે
જિનકી પ્રેમ ભક્તિ ફલ પાઈ ॥ જિનકી કૃપા કુમતિ મિટિ જાઈ
જિનકી કૃપા હોય ગુણ નાના ॥ જિનકો કૃ ॥ સર્ખ કલ્યાના
જિનકી કૃપા મોહ તમ નાશે ॥ જિનકી કૃપા જ્ઞાન પરકાશે
જિનકી કૃપા સકલસુખમૂલા ॥ હોહુ સો સન્ત મોહિં અનુકૂલા
જે જે જે શ્રી કુંજ બિહારી ॥ નન્દનૈંદન વૃષભાનુ હુલારી
મંગલ મૂરતિ આનંદકારી ॥ લીલા લલિત ભક્તભયહારી
રૂપનિધાન પ્રેમ કો રાસી ॥ શ્રીજૈનદાખન ધામ નિવાસી
અખિલ નામ ગુણ સુખકે ધામા ॥ પૂરણકામ રયામ અરુ રયામા
યુગલ કિશોર ધ્યાન ઉર ધરિકૈ ॥ સુભગ કમલપદ બન્દન કરિકૈ
વ્રજવિલાસ રસ પરમ હુલાસા ॥ ગાવત હું વ્રજવાસી દાસા

અથ કથાપ્રસંગ વર્ણન

દોઁ તત્ત્વનામ પદ પરમ ગુરુ, પુરુષોત્તમ જગદીશ ।

કૃષ્ણકમલલોગનસુખદ, સકલદેવમણિ શીશ ॥

સોઁ બન્દોં નંદકિશોર, બૃન્દાબનબાસી સદા ।

શ્રીરાધાચિતચોર, આનંદધન ભવભયહરણ ॥

કહોં કથા સુન્દર સુખદેની ॥ અવહરણી જૈકુણ્ઠ નિશેની
કૃષ્ણચરનપંકજ રતિદેની ॥ જન પાવન કર્તીં જિમિ જૈની
શ્રીકૃષ્ણવિન્દતનયાતટ પાવન ॥ બસત મધુપુરી પરમ સુહાવન
બકી મહિમા સુરમુનિ ગાવેં ॥ ત્રીન લોક પદ જોદ બતાવેં

દરશન તે નર પાવન હોઈ ॥ કૃષ્ણકૃપા જિન સુલભ ન સોઈ
 ઉત્તરેન તહું બસે નરેયા ॥ નીતિ નિપુત્ર સહ ધર્મ મુખેયા
 તાકો સુવન કંસ અનિપાપો ॥ અમુર બુદ્ધિ હો જિરવ સંતાપી
 ક્રિયો તાત ગહિ બન્દીચાલા ॥ આપન ભયો કંસ ભૂપાલાં
 તાન અનુજ તહું દેવક નામા ॥ સુતા તામુ દેવકી લગામા
 હર્ષ કંસ બમુદેવકિં તાકી ॥ લોકમેઢ કી રીતિ વિવાદી
 દાયજ દિયો અનેક જિયાના ॥ કય ગજ રથ પદ ભૂવણુ નાના
 હાડી હાસ બહુન સંગ દીનો ॥ હાન માન પરિપૂર્યું કીનો

દોઠ તખ ચઢાઈ રથ દેવકી, આપ ભયો રથવાન ।

પહુંઆવન અતિ હેતસોં, ચલ્યો સહિતઅભિમાન ॥

સોઠ તેહિ કાણુ ગિરા બિશાલ, હોત ભઈ આકાશતે ।

હોય કંસ કે કાલ, દેવકી કે સુત આઠવોં ॥

કંસામુર સુનિ બચન અકાશા ॥ ભયોચકિત મન મિત્યો હુલાસા
 ચતુ સમાન દેવકી માની ॥ રથ તેં ઉતરિ પરચો અભિમાની
 બહુન નિકાસિ હાય મેં લીન્ડો ॥ ચહ જિયાર અપને મન કોન્ડો
 અબહોં ચાહિ મારિ દુખ મેરોં ॥ પુનિ કલેથ કાહે કે ભેટોં
 કેશ પકરિ દેવકી ગહિ લીની ॥ નહિં કહુ કાન બહિન કી કીની
 તખ બમુદેવ દીન હૈ કંકડોં ॥ તિયબધિ નહોં ભૂપ યશ લહકોં
 ગહુરો ચહ પુનિ પુશી તિકારી ॥ રાજન કીજે કાજ બિચારી
 સુતું બમુદેવ ભઈ નભ જાની ॥ તુમહું સુની કહુ નાહી છિપાની
 તાતેં અથ શોચ કિન ઠરિયે ॥ પાછે કાહે કે દુખ ભરિયે
 વૃક્ષ ફલે જો બિપદ્ધ આગે ॥ તાહિ બને પહિસે હી ત્યાગે
 જો નહોં હતોં આજ ચહ જાલા ॥ મિટૈ ન ઉર સે શોચ બિચાલા
 કન્યા ઝોર બ્યાહિ તોહિં દંહોં ॥ ચાહિ મારી ઉરશોચ નશોડોં

દોઠ મુનિજન ગુરુજન સંગજે, તિન્હનિ કલો તિહિં કાલ, ।

પ્રથા હોત હૈ ચંચકત, ચહ ન ઉચિત મહિપાલ ॥

સોઠ યહૈ તુમહારે માન, આનકદુન્દુલિ દેવકી ।

ધન્દૈં ન હતિર્યે જ્ઞાન, બેદ બિરોધ ન કીજિયે ॥

પુનિ ઝસુદેવ કહ્યો કર જોરી ॥ રાજન સુનિય બિનય કહુ મોરી
 જુથા દેવકી કો બિન મારો ॥ યાકો સુત હે શત્રુ તુમહારો
 સજ સુત યાકે હમ સોં લીજે ॥ જીવદાન યાકો પ્રભુ લીજે
 યહ બાચા હમ તુમસોં લાજે ॥ ચન્દ્ર સૂર શાખી દૈ રાખે
 લગી બાત યહ સજદિન જાની ॥ લાવી બિજય કંસહૂ માની
 હરિ કીનો આહં સોં હોઈ ॥ તોહિ મિટાવનહાર ન કોઈ
 તિન્હુ સહિત નૃપ ધર શિરિ આયે ॥ કરિ આગોટ દ્વજ રખવાયે
 પ્રથમ પુત્ર જળ દેવકિ જાચે ॥ લે ઝસુદેવ કંસ પહં આયો
 બાલક દેખિ કંસ હુંસિ દીનો ॥ ઈન તો કહુ અપરાધ ન કીનો
 અઠવોં ગર્ભ શત્રુ હે મેરો ॥ સો દીજે તુમ મોહિં સજેરો
 યહ કહિ અપનો પાપ ક્ષમાયો ॥ તબ ઝસુદેવ હર્ષ કો પાયો
 જૈસે બાલ ફેરી સો દીનો ॥ ઝસુદેવ ગમન લવન કો કીનો
 દો ॥ તબ ઋષિનારદ કંસપહં, સિયે હસ્તતણ બીન ।

ગુણ ગાવત ગોબિન્દ કે, આયે પરમ પ્રબીન ॥
 સો ॥ ઉઝયો દેખિકૈ કંસ, શીશ નાઈ પદ બન્દિકૈ ।

ઐઠાયે પરશંસ, શુભ આસન ઋષિ નારદહિ ॥

સમાચાર જો કહુ હૈ આયે ॥ સો સજ ઋષિ કો કંસ સુનાયે
 સુનિ નૃપજયનબિહુંસિ ઋષિબોયે ॥ તુમ કત રહત શત્રુ સોં ભૂસે
 બાકે લય તુમ અતિ લય માનો ॥ અઠવોં કોન સુ તુમ કહુ જાનો?
 જો બડ પ્રથમહિ આયો હોઈ ॥ દેવ ચરિત્ર જાન કંડુ કોઈ
 આઠ લકીર જે ચી દીખારાઈ ॥ ગીનતી ને સજ આઠોં આઈ
 યહ સમજાય ગયે ઋષી જ્ઞાની ॥ કંસાસુર ઉર અતિ લય માની
 તેહી ક્ષણ બાલક ફેર મેંગાયો ॥ લે ઝસુદેવ તુરત હી આયો
 લીયો મૂઠં ગહી કર મેં તોહી ॥ પટકત લયો શિલાપર વાહી
 યાહી વિધિ પટ બાલક મારે ॥ માત પિતા અતિ લયે દુખારે
 કહત અહો શ્રીપતિ અસુરારી ॥ તુમ બિન કાસોં કરહિ પુકારી
 યહ સન્નાપ મિટૈ કળ ભારો ॥ બેગી લેહુ પ્રભુ સુરતિ હમારી
 ફેહી બિધિ નાય રાખીયે પ્રાના ॥ કરત કંસ નિરજંચ નિદાના
 દો ॥ વિપતિવિનાશન દુષ્ટદમન, જનરંજન સુરરાય ।

अथ हभको केजि नहीं, तुम जिन और सहाय ॥

सो० विनति प्रभुही सुनाय, मनमहँ दम्पती दुजितअति ।

होत न भकट-जनाय, कंसासुर के त्रासते ॥

लक्ष्मी लूम्नि जण अधिक दुभारी ॥ गढ़यो पाप असुरन के लारी
सही न सकी, तण गोतन धारी ॥ शिवांजरयि पै लय पुकारी
सकल सुरन भित्री कियो जियारा ॥ इमते नहिं उतरै भुव लारा
जिनय करीयबली श्रीपतीपाही ॥ कृपा करे नण सण दुणजडी
लूम्नि राखिन सुर सकल सिधारे ॥ श्रीर सोन्धु नट नर्त पुअरे
जह श्रीपती श्रीसखिन निवासी ॥ दुगोत्तम अविगत अणिनासी
येतु अग्रकरी जिनय सुनार्थ ॥ नं नं नं श्रीभुवन के सार्थ
जय सुभकन सन हितकारी ॥ जय जगन्नाथ लूम्नि लय डारी
जय जय असुर समूह निकहन ॥ जय जय भक्तान के उर थहन
जय जय जय प्रभुतारत भोयन ॥ दैत्य दहन सुरशोयणिभोयन
जय जय जय प्रभु अन्तर्यामी ॥ सुनिय जनिय सचराचर स्वाभी
करिये प्रभु सो जेग उपाध ॥ हरिये नाथ लूम्नि गडुवार्थ

हो० धरिय भनुजतन हनुजहति, करिये धरणि उधार ।

परसत पदपंकज भिटहिं, सकल लूम्नि अधलार ॥

सो० पाहि पाहि लगवन्त, शरणागत भत्सल हरे ।

क्षमा करहु अथ कंत, दीनहुंजित नननान हारि ॥

दीन भयन जण येतु पुकारी ॥ लक्ष्मी गिरा नल भंगलकारी
जहु सकल सुर घर लय त्यागी ॥ धरिहो नरतनुतुमहितवागी
प्रथम जन्म देवकी जसुदेवा ॥ भोसभ भौग लियो करि सेवा
तुम सभ पुत्र हमारो होध ॥ भैं तिनको जर दीनो सोध
तैसे नन्द यशोदा जानो ॥ दूध पियावन उनहिंन भानो
गर्ल देवकी के अवतारि हो ॥ जालयरिन गोकुल भैं करिहो
तुमहुं गोप लेख अज होजि ॥ मग चंग सुण पावो सभ कोउ
यह कहि सुरनभिद हरि कीन्हो ॥ आप सुयोग शक्ति कहि दीन्हो
ससभ गर्ल देवकी केश ॥ तहो शेष सभ अंश . भसेरा

સો આકર્ષણ કે ક્ષણ મારી ॥ રાખી ગર્ભ રાહિણી પાડી
શક્તિ જળહિં હરિ આપયુ પાયો ॥ તાજણ તાહિ વડો પડુંચાયો
હરિ ચરિત્ર કહ્યુ જાન ન કોન ॥ જો કહ્યુ કરન ચહૈં સો હોઈ
દો ॥ તખ કૃપાલ જનકે સુખદ, અનિગતિ કંમલાકંત ॥

નિજ આગમ દેવકિ ઉદર, દિય જનાય ભગવન્ત ॥

સો ॥ તનત્રુતિ ખદી અપાર, પરમ પ્રકાશિત ભવન સખ ॥

આનન મુકુર નિહાર, અતિમસન મન દેવકી ॥

નિજ સુખ મુકુર દેવકી દેખ્યો ॥ ચન્દ્રચંદ્ર પૂરણ સમ લેખ્યો
મિંદ્યોતિમિરબ્રમ અતિસુખ પાયો ॥ જાન્યો કંસ કાલ હરિ આયો
મહુ આગમન જાન કર દેવા ॥ આયે સકલ જનાવન સેવા
નભતેં ગર્ભસ્તુતિ સખ કરકી ॥ જે જે જે જે જે ઉચ્ચરહી
જય પ્રદ્ધા શિવ સેખ્ય સદાઈ ॥ જય બેઠાન્ત બેઠ સુર સાર્ધ
જય તીરથપદ ભવનિધિ બોહિત ॥ પ્રણતપાલ જય દીનનકે હિત
જય સંકલ્પસત્ય ગુણધામા ॥ જય મનવંછિત પૂરન કામા
જય ગોદિજ હિત નર તનુધારી ॥ જય સંતનપતિ ગતિ અપહારી
જય કૃપાલ આનંદગર્ભથા ॥ બન્દત ચરણ સકલ સુરચૂધા
જય પુરુષારથ અમિત અનૂપા ॥ મહાપુરુષ સચરાચર ભૂપા
જય અહીશ નિત નવ ગુણગાવૈં ॥ તદ્વપિ નાય, ગુણ અન્ત ન પાવૈં
જો મુનિ જનમન ધ્યાનન આવૈં ॥ ભક્તપીત બેઠ યથ ગાવૈં

દો ॥ અલખ અરૂપ અનીહ અજ, પ્રભુ અદ્વૈત અનાદિ ॥

ગર્ભભાસ સોં દેવકી, કૌતુક નિધિ સર્વાદિ ॥

સો ॥ કિનહું ન પાયો ભેવ, શેષ મહેશ ગણેશ બિધિ ॥

નમો નમો તિહિ દેવ, પરમ બિચર ચરિત્ર શુભ ॥

કરિ જિનતી સુર સદન સિધારે ॥ પરમાનન્દ મગન મન ભારે
તણ દેવકિ પતિ પાસ જળાને ॥ કોમલ જયન પ્રેમતે સાને
હો પિય સો ઉપાય કહ્યુ કીજે ॥ અબકૈં યહ જાણક રખ લીજે
બુધિબલ છલ કીજે સોઈ ॥ બંધેં કુલકો નાશ ન હોઈ
મેં મન બચ અબકૈં યહ જાના ॥ હૈં મમ ઉદર દેવ ભગવાતા
કહા કરોં કહ્યુ યત્ન ન પાઠા ॥ કોન લાંતિ યહ ગર્ભ દુરાજી

સત્ય ધર્મ ખર બાય તો બાગી ॥ પતિ યહ સુત હિત કરિય ઉપાગી ॥
 કર્મ ધર્મ સગ હરિ હિત લાગે ॥ સો હરિ તજિ કહું ધર્મહિ રાગે ॥
 સુન હુ પિયા અસ કો હિતકારી ॥ ને યહ બાલક દેહિ ઉમારી ॥
 શિર જિપર ગૈટે રણવારે ॥ પાચેન પડે નિજડ અતિ ભારે ॥
 કંસ અસુર અપખંડ ગિનાયન ॥ કિહિનિધિસોં ઉબરે તિય તાસન ॥
 એસો કો સમરથ જગ પાર્થ ॥ ને ધ્રુવિ અવસર હોય સહાય ॥
 દો ૦ પટ બાલકવધ સુરતિ કરિ, દમ્પતિદુખિત બિચાર ॥

અતઆકુલ ભય કંસ કે, દગન ચલી બહિ ધાર ॥

સો ૦ કરુણાસિંધુ દયાલ, તાત માત અતિ દુખિત લખિ ॥

પ્રકટ ભયે તિહિકાલ, દુખમોચન લોચનસુખદ ॥

યોગ શક્તિ હરિ આયસુ પાર્થ ॥ પ્રકટી નન્દલવન સે નર્મ ॥
 તાકે પ્રકટત હી નર નારી ॥ લયે નીંદખશ દેહ બિસારી ॥
 ભાદો કારી નિશિ અતિ પાવન ॥ આઠે યુધ રોહિણી સુકાવન ॥
 અગિલલોકપતિ જનસુખદાયક ॥ આકે જન્મ લિયો સુરતાયક ॥
 શીથસુકુટ કલ કુણલ કાનન ॥ ચરદ મયંક સરસ શુભ આનન ॥
 ચારુ ચરણ પંકજદલ લોચન ॥ ચિતવનિ સુખદ તાપત્રયમોચન ॥
 કુટિલ અલક ખૂ એચકતાર્થ ॥ જન મન હરણ પરમ સુખદાર્થ ॥
 પીતળસન તન શ્યામ તમાલા ॥ હિર શ્રીજાતસ ચારુ મણિમાલા ॥
 ભુજ મિથાલ મનોહર ચારી ॥ રાખ ચક ગદ અખુજધારી ॥
 અંગ અંગ સગ બૂધણ નીકે ॥ પરમ બિચિત્ર ભાવતે જુકે ॥
 ચરણ સરોજ ઉદિત નખ ભેતો ॥ કમલ દલન રાખે જનુ મોતી ॥
 પરમ પ્રતાપ સુભગ શિશુ ખેખા ॥ અદ્ભુત રૂપ દેવકી દેખા ॥
 દો ૦ દેખિ અમિતછબિ ચકિતંભતિ, પતિ દિગલિયે બુલાય ॥

દમ્પતિ પરમાનન્દ મન, પરે હર્ષિ સુતપાય ॥

સો ૦ ભરે પ્રેમ જલ નૈન, અતિ સનેહ આકુલશિથિલ ॥

બેલે ગદગદ બૈન, જોરિ પાણિ બિનતી કરત ॥

પ્રભુ કેહિનિધિ તુમગુણનળખાનો ॥ તુમમાયાળશ તુમહિ ન જાનો ॥
 સહસાનન જાકે ગુપ ગાવૈ ॥ નેતિ નેતિ જોહિ નિગમ જતાવૈ ॥

જાત્રી જૂ ગિલાસ અનયાસા ઈ અખિલલોક ઉપજે અરુ નાસા
જે સ્વસ્થ મુનિ ધ્યાન લગાવેં ॥ કૃપા કરહુ તણ દરશન પાવેં
જે સળતે પર અજ અગિનારી ઈ સો કિમિ કહિય ઉદર મમ ણારી
પરમ બિચિત્ર ચરિત્ર તુમહારે ॥ મોહત હેં પ્રભુ મનહિં હમારે
તાત માત કે બચન સુહાચે ઈ સને પ્રેમબંધ પ્રભુ મન લાચે
બાલે તાત માત સુખદાની ॥ મધુર મનોહર અમૃત જાની
સુનહુ માત મેં તુમહિં સુનાજિં ઈ પ્રથમ જન્મ કી કથા બતાજિં
તુમ યાચો મોહિ કર તપ બારે ॥ તુમ સમાન સુત હોય હમારે
જનહિત જિરહ મોર અતિ ગાયો ઈ સો કેમે કરિ જાત લગયો
તાતેં મેં બર તુમ કો દીનો ॥ સો હમ આય સત્ય અણ કીને.

દો० શિવબ્રહ્મા સનકાદિમુનિ, ધ્યાન સકત નહીં પાય ।

સો મેં તુમહારે પ્રેમ બંધ, દિયોં દરશ નિજ આય ॥

સો० કૌતુકનાથ સુરરાય, કરત ચરિત મુનિમનહરણ ।

મહામોહ ઉરઝાય, દિયો બહુરિ પિતુમાતમન ॥

કરહુ તાત અણ બેગ ઉપાઈ ઈ હમહિં કંસતે લેહુ બચાઈ
ગોકુલ હમહિં દેહુ પહુંચાઈ ॥ તહાં યશોદા કન્યા જાઈ
મોહિં રાખિકે યશુદા પાસા ઈ કન્યા લે આવહુ અનયાસા
સો કન્યા લે કંસહિં લીજે ॥ તાત હમારો નામ ન લીજે
એસેહી માત પિતા સમુજાઈ ઈ બચે તુરત શિશુ ચદુકલરાઈ
દેખિ ચરિત મુનિ પ્રભુ કી વાતા ॥ શિવમયહર્ષ જિણશ પિતુમાતા
સુત હોય ઉર સોં તપટાયો ઈ પ્રેમ જિબંધ લોચન જલ છાયો
કહનિ દેવકી પતિ મુનિ લીજે ॥ ગમન બેગિ ગોકુલ કો કીજે
જળ લગિ સુનહિ ન વહ હત્યારો ઈ મન બચ કમનૂપ કો ન પત્યારો
જન નાથ ઉર ધીરજ ધારે ॥ નાહિન મૃતને લાગ્ય હમારે
જો વહ સુખ નયનન પુટ પીજે ઈ એસે સુત કો યશ મુનિ લીજે
દરશન સુખત દુખિત મહતારી ॥ શોચત બિકલ કસ લયહારી

દો० અતિ અધિયારી અર્ધ નિશિ, લટ ઘેરે ચહું ચોર ।

કેન લાંતિ જૈહં દઈ, પાય નિગડ અતિધોર ॥

સોં ખરપત અતિજલ જોર, ધન ગરજત ચમકત ચપલ ।

ખીચ ચમુન અતિધોર, પાર કવન બિાધ પાઇહે ॥

ઠહા કરોં અજ ઠાહિ પુકારોં ॥ કોન લાતિ ધીરજ ઉર ધારોં
કંસ સરોપ તખડિં કિન મારો ॥ નિનતી કરિ પતિ વૃથા ઉગારી
એસો મુન બિચુરત મહતારી ॥ કોન લાતિ છુવે દુખ મારી
કૃપાસમુદ્ર ભક્તમુખદાની ॥ મુનત માતુ દી આરન બાની

કૃપા કરી સજ ખમ ભય ઠારે ॥ ગિરે નિમઠ પાઈનતેં ભાદે
તખ બસુદેવ હરખ નિહિ ઠાહી ॥ લક્ષ્મણ મનગ્રી મન માહી
પુત્ર ગોહ લે તુરત સિધાયે ॥ દ્વાર કપાટ ખુલે સજ પાયે
રખવારે સજ સોવન દેખે ॥ સપદિ ચલે ઉર હરખ બિચેખે
તખહીં મધવા ખૃષ્ટિ નિવારી ॥ મન્દ સમીર ભઈ શ્રમહારી
હરિમુખચન્દ્રપ્રભા તખ નાથે ॥ સજુ સજ તડિત પંચ પરકાશે
પ્રભુ પર શેષ છાંડ કલુ છાઈ ॥ આખે સિંહ દહાડન ભઈ
સો બસુદેવ ન બનત લેવા ॥ પહુંચે બાથ ચમુનતઃ દેવા

દોં સરિત દેખિ ગન્ધીર અતિ, મનમેં શોચ બિચાર ।

ગોકુલકે સમ્મુખ ધરયો, પ્રભુ પ્રતાપ ઉર ધાર ॥

સોં ચમુના પતિ પહિંયાનિ, મન આનંદ હુલસ્યો હિયો ।

પરસનહિત પદપાનિ, અતિપ્રભાહ જોંચ્યો ઉઠયો ॥

શુદ્ધ જંઘ કટિલોં જલ આયો ॥ તખ હરિકો કથુ બિદ્ધ ઉઠાયો
બ્યોંબ્યોં બસુદેવ સુતહિ ઉઠાવે ॥ ત્યોં ત્યોં જલ ઉપર ઠે આવે
નાક પર્યંત નીર જખ આયો ॥ તખ હરિ પદ અધકો લટકાયો
પરસિ નીર હુંકારહિં દીનોં ॥ તુરતહિ ભયો શુદ્ધતેં હીનોં
ભયો પાર લે કે ધનશ્યામહિં ॥ ગયે બસુદેવ નન્દ કે ધામહિં
તહાં સકલ જન સોવત પાયે ॥ સુત લે યશુમતિ પામ સિધાયે
કન્યા તહાં પુત્રીત નિહારી ॥ લઈ ઉઠાય રાખી દૈત્યારી
ફિરિફિરિ સુતકો બદન નિહારી ॥ ચલે તુરત ભય કંસ બિચારી
જો સમ્પતિ નિગમાગમ ગાઈ ॥ યોગીજનન બાનિ નહિં પાઈ
સનકાદિક સરખસ બિધિ પ્રાના ॥ શંકર બસુ ધરત હેં ધ્યાના
શારદ નારદાદિ યશ ગાવે ॥ સહસ્રમદન હું પાર ન પાવે

અહો બિલોકકુ ભાગ્ય ભાગ્ય ॥ સોઈ સેવત ચશુભતિ ભાઈ
દોઁ વહાં દેવકી પ્રેમભરા, અતિખ્યાકુલ અકુલાત ।

બાલક અરુ બસુદેવ કહું, પૈ બહુત પછિતાત ॥
સોઁ બૈઠત ઉઠત અધીર, ખ્યાકુલ અકુલાત ।

પોંછત નૈનન નીર, બોલ સકત નહીં કંસભય ॥
મમ મન સુરમનાય સનમાનૈ ॥ મત યહ લેહ દર્ષ કાઉ જાને
રખવારે કહું જાન ન જાહી ॥ મત કોઈ દુષ્ટ મિલે મગમાંડી
યાતે અધિક શોચ મોહિં બારી ॥ કયોં દુરિહે ગણિ મુખ ઉજિયારી
મગમહું-યમના અતિ ગમ્ભીરા ॥ કેહિ બિધિ પહુંચેગે ઉહ તીરા
ગોકુલ પહુંચે ધોં મગમાંડી ॥ ભઈ બેર પતિ આયો નાહી
ચહિ બિધિ શોચ બિભશ અકુલાઈ ॥ ઈક દાણ કલ્પ સમાન બિહાઈ
પહુંચે બસુદેવ તિઃ ક્ષણબર્ષ ॥ જૂઝત ઉડી પુત્ર કુચલાઈ
કેહિ બિધિ પુત્ર રાખિ પતિ આયે ॥ સમાચાર બસુદેવ સુનાયે
કન્યા દર્ષ દેવકી જખહીં ॥ દ્વારકપાટ ગયે લગિ તખહીં
બેરી હવેગઈ પગ તતકાલા ॥ કન્યા રાય ઉડી તિહિ કાલા
ચહું દિશિ જાગ પરે રખવારે ॥ તુરત કંસ પહું જાય પુકારે
સુનતહિં ઉઠ અતિ આતુર ધાયે ॥ લીને ખડગ તહાં ચલિ આયો
દોઁ કન્યા લે તખ દેવકી, આગે રાખી આય ।

દીન બચન આધીન હૈ, કંસહિ કહી સુનાય ॥
સોઁ અહો ભ્રાત યહ દાન, તુમ હમકહું અખ દીજિયે ।

હૈ કન્યા જિયજનન, યાતે ભય તુમકો નહીં ॥
સુનત કંસ ભગીની કી જાની ॥ મૃત્યુત્રાસતેં શઠ રિસ માની
યામેં કજ્જ હોય છલ કોઈ ॥ કોં જાને બિધનાગતિ ગોઈ
યહ બિચાર કન્યા ગહિ લીની ॥ પટકન કી મનસા તિહિ કીની
કર તેં છૂટિ ગઈ આકાશા ॥ દિવ્ય રૂપ તહું કિયો પ્રકાશા
બોલતિ ભઈ ગગન તે જાની ॥ અરે મન્દમતિ અધમ અજાની
મમ હત્યા તેં લઈ જૈયા હી ॥ તેરો રિપુ પ્રકટયો પ્રજમાંડી
સર્પ અસિત જિમિ દાદુર હોઈ ॥ માખી જાન ચકત ચઠ તોહીં
તેસે તૂ ચહ મારન મોહીં ॥ આયો કાલ નિકટ શઠ સોઈ

એસે કહિ કે સ્વર્ગ સિધારી ॥ કંસહિ શોચ્ય બયો સુની ભારી
પરચો દેવકી ચરણેન મોહી ॥ મેં મારે તુવ પુત્ર જ્યાહી
ક્ષમા કરો મેરે અપરાધા ॥ દેખિધિકી ગતિ અલખ અંગાધા
બસુદેવહુ સન ક્ષમા કરાઈ ॥ નિગંઠ દિયે પગતે દટવાઈ
દોઁ ગયો શોચ્ય જ્યાકુલ સદન, પરચો સેજ પર બંધ ॥

જગતહી ખીતી નિશા, નીક પડી નહિ તાય ॥
સોઁ હરિકે ચરિત અનુપ, અંસુર બિંબોહન સુર સુખદે ॥

નર ન પરત ભંવેડૂપ, સહજ પ્રેમ ગાવહિ સુનહિ ॥
યશુદો જન્મ સોવંત તે જાગી ॥ સુત મુખ દેખંતહી અતુરંગી
પુલકે અંગ ઉર આનંદ ભારી ॥ દેખિ રંહી મુખ ચરિ ઉજિધારી
ગદગદ કંઠ ન કછે કહિ આયો ॥ હૃદયવંત હવે નન્દ પુત્રાયો
આવહુ કંત પુત્ર મુખ દેખો ॥ બડા ભાગ્ય અપનો કરિ લેખો
ભયે પ્રકટ આજ સખ દેવા ॥ સુદલ ભઈ સંમહિન કી સેવા
સુનત નન્દ પ્રિય તિધકી ખાતો ॥ પ્રેમ મંગલ તેન દશા બુલાનો
હર્ષિત હવે, હૃદિ આતુર આયો ॥ યશુમતિ સુત કો અંદન દિખાયો
દેખંત મુખ ઉર સુખે ભયો જોસો ॥ કહિ નં સકહિ શ્રુતિચારદ તૈસો
કહા કહો તિહિ કાલુકી શોખા ॥ મનહું મંદાઈખિ તરુ કે ગોલા
આનંદ મંગલ નન્દ મનમાંહી ॥ જાંતત નહી હમ કો કહિ કાહી
રાય ઉકે તમ નન્દ કે સાલા ॥ જાગિ પરે સખ જ્યાલિન ગંગાલા
જિત તિત તે હર્ષિત ઉઠ ધાયે ॥ મનહું રંક ધન લૂટન આયે
દોઁ દેહિ બંધાઈ નન્દ કો, પરે ચશોદા પાવ ॥

કહૈં પિયારે લાલ કો, નેક હમહિ દિખરાવ ॥

સોઁ અતિ હર્ષિત નંદરાય, કહ્યો બળવન સોહિલો ॥

નારે ઉડી સખ ગાય, લાગ્યો બળન બંધાવનો ॥

છંઁ સુર સિંદ્ધ સુનિન્દા, પરમ અનન્દા, સુનિ જોકુલ હરિ આયે ॥

હુંદુલિ બળવંત મંગલ ગાવત તિયન સહિત ઉડી ધાયે ॥

બિંબાધર કિન્નર સુધર કેણંબર કરત ગાન સંચુપાયે ॥

ગરંજત તિહિકાલા મધુર રસાલા ધનંગતિ જનન જનાયે ॥

ગોજંત કરતાંલો બરપત મોલા સુરતરો સુમન સુકાયે ॥

સખ કરેં કવોલેં હર્ષિત જોલેં જય જય જય સુખ પાયે ॥
 નલ મહં ધુનિ હોઈ મુન જાણે ઠોઈ લયે મગ્ન મન લાયે ।
 સન્તન હિતકારી અમુર સંહારી આવત ક્ષિતિ સુખ છાયે ॥
 શિવ બ્રહ્માદિક મુનિ સનકાદિક પરમ પ્રકૃષ્ટિન ગાતા ।
 શુભ ગણ સખ ગાવેં પ્રભુહિ મુનાવેં આનંદ ઉર ન સમાતા ॥
 ભાગે ગન ચીતે સખ લય લીને પ્રકટે દનુજ નિપાતા ।
 અતિ ગન હરેં પુનિ પુનિ વરેં સાનુજ સુરતરુ જાતા ॥
 સુરતિય મનમાડીં નિરખિ સિરાહીં યગુમતિ કે બડ ભાગા ।
 ધન સમ હમ નાહીં પુણ્યન માહીં કહે મહિત અનુરાગા ॥
 યોગી જોહિ ધ્યાવેં ધ્યાન ન પાવેં કરિ કરિ યોગ બિરાગા ।
 જો બેઠ ન જાને નેતિ બળાને સો મુત લયે ઉર લાગા ॥

દોઠ ભરે પરમ આનન્દ સુર, ઉપજવત અનુરાગ ।

ખારે ખારે બર્ણન કરેં, નન્દયશોભતિ ભાગ ॥

સોઠ રહે સદન સુર ભુલ, ગોકુલ કો ઉત્સવ નિરખી ।

જન્મે મંગલમૂલં, બ્રજબાસી હર્ષિત સખે ॥

બ્રજબાસિન સખહિન મુનિ પાયે ॥ નન્દમકર ઘર ઢાટા જાયે
 ગુણાનંદ લોતરા ખંવાયે ॥ નંદરાય તળ બિપ્ર બુલાયે
 કાંઠ લગત શકયોગ સુધાયે ॥ અતિ બિચિત્ર સમદ્વિજન મુનાયે
 કરત બેઠ ધ્વનિ અતિ સુખપાર્થ ॥ દેહિ નંદ કો સકલ બપાર્થ
 તમ અરનીન મહરિ ઉઠિ કીનો ॥ લાલ તિવક ચન્દન લે લીનો
 જાતકર્મ કરી પિતર પુજાયે ॥ બ્રૂષણ બસન દ્વિજન પહિરાયે
 ગાયે લક્ષ સખતસ સોહાર્થ ॥ બાલી દૂધ નવીન મંગાર્થ
 સખમિત્રિ સકલ અવંકૃત કીની ॥ કરિ સર્કુલ્ય દ્વિજન કો કીની
 મુદિત બિપ્ર સખ દેઈ અશીષા ॥ ચિરજીવહુ સુત કોટી બરીસા
 હંસિ હંસિ બહુરિ મહરિ નંદાર્થ ॥ હિતકુટુમ્બ સમ નિકટ બુલાઈ
 બહુ મુગન્ધિ મથિતિલક બનાયે ॥ બ્રૂષણ બસન બિબિધ પહિરાયે
 હુતે જુ કુલ મેં વૃદ્ધ જિઠેરે ॥ હિતસો પાપ પરે સખકેરે

દોઠ બન્દી માગધ સ્તુતગણ, ભરે ભવન સખ આય ।

લે લે નામ બ્રલાય સખ, પરિતોષે નંદરાય ।

સોં મનખાંછિન સખ લેહિં, જો જાકે ભાવ મનહિ ।

નન્દ ભરેરસ દેહિં, કીચે અચારી યાચકની ॥

સુનિ સુનિ પાર્થ પ્રજા કી નારી ॥ લે કરકમલન કંચન યારી
મગલ સાજ સાજ સખ લીન્હે ॥ સહજ શૃંગાર મુલગતન કીન્હે
ચાર ચીર તન દગ કજરારે ॥ ભાલ તિલક કૃપ શિધિલ સંવારે
મોગ સિંદૂર તરોના કાનન ॥ રોરી રંગ કિચે કણ આનન
અંગિયા અંગ કસે છબિ છાજે ॥ જિનિધ લોનિ ઉર દાર બિરત્રે
અતિ આનંદ મગન મન ફૂલી ॥ અંચલ ઉડત સંભારન ભૂલી
નિજ નિજ મેલ મિત્રી સખ ગાવે ॥ વિહરત નંદ ધામ દો આવે
ધંક લીતર ધંક અઝાગન માહી ॥ ધંક દ્વારે મગ પાવત નાહી
સગકો યશુમતી નિકટ ખુલાવે ॥ મુખ ઉધાર સુત કો દિખરાવે
દેહીં અશીષ પરા શિશુપાચન ॥ છવહુ જળ લગ નલ તારાગન
પૂણ કામ ભયો પ્રજા સારો ॥ ધન્ય યશોદા ભાગ્ય તિહારો
ધન્ય સો કે.ળી જહાં સુત રાખ્યો ॥ પુણ્ય તિહારો જાત ન ભાખ્યો
દોં ધન્ય દિવસ ધનિ રાતિ યહ, ધન્ય લગ્નતિથિબાર ।

જહું જાયો એસો સુવન, ચિર થાખ્યો પરિવાર ॥

સોં પુનિ પુનિ શીશનવાય, દેહિં અશીષ મનાય સુર ॥

જિયહુ સુવન નંદરાય, રૂપઅચલ કલકી થુની ।

પરમાનન્દ નન્દ અનુરાગે ॥ ચિત્ર બિચિત્ર બજ બહુ મોગે
સારી સુરંગ કસખ કે લહિંગે ॥ અતિ ચટકીલે મોલન મહિંગે
સિગરી બધૂ બોલ પહિરાર્થ ॥ જો જંસી જાકે મન ભાઈ
દેહિં અશીષ મુદિત પ્રજાનારી, ॥ ફૂલી કમલકલીની ન્યારી
એક રહસિ નિજ નિજ ગહ જાહી ॥ ધંક હુલસી આવે ગહ માહી
એક કહે એકન સોં ધાઈ ॥ હોં યહ જાન લક્ષી સુનિ આઈ
મહરિ યશોદા દોગ જાયો ॥ નંદદાર સખિ જાત બધાયો
ચલો બેગિ સખિ દેખિય સોઈ ॥ બિખના આહત હિ દે સોઈ
ધંક નાચે ધંક દોલ બજાયે ॥ એક નંદ કો ગારી ગાવે
એક સાચિયે દાર બનાવે ॥ એક તોરણ દાર બધાયે
ધ્વજ પતાક તોરણ છબિ છાઈ ॥ ઘર ઘર હોત આનંદ બધાઈ
પુનિ પુનિ સુમન દેવ બર્ષાવે ॥ ફૂલન સો સખ જોકુલ છાવે

દોઠ ધ્વજ પતાક તોરણ કલશ, બંદનવાર દુવાર ।

ગોપન કે ઘર ઘર બંધે, તોરણ મંગલચાર ॥

સોઠ નંદસદન સખિચાર, બરણિ સકે સો કૌન કવિ ।

લીયો જહાં અવતાર, છબિસાગર ત્રિભુવનધની ॥

ગાલવૃંદ સખ સુનિ ઉઠિ ધાયે ॥ ગાલવૃંદ સખ નિકટ ખુલાયે

ઘસિ બન ધાતુ ચિત્ર સખ કીને ॥ ગુંગ ભૂષિત ભૂષણ લીને

યઘપિ અરુ ભૂષણ તન માહીં ॥ તઘપિ અકિરન ગુંગ મુહાહીં

એક ઠહું એકન સમુગર્ભ ॥ આજ બનકિં કોઉ નહિ બર્ધ

ગેયા દેખન સહિત બનાવે ॥ ચિત્ર બિચિત્ર બેગિ લે આવે

પૂત નન્દ કે ઘર હે જાયે ॥ ભયે સખન કે મન કો ભાયે

કિતનો ગહર કરત બિન કાજ ॥ બેગિ ચત્રે સખ સહિત સમાજ

દધિ માખન કે માઠ ભરયે ॥ કછુ ઇંક હરતી રંગ મિલાયે

લિયે શીશપર કેતિક આવેં ॥ કેતિક તાલ મુઝીં બનવેં

મિલમિલીનિજનિજયુદ્ધનમાંહીં ॥ નંદસદન નિરખત સખ બહીં

દેખિ નંદ અતિ આનંદ પાવેં ॥ હૂનિ હૂસિ સખને નિકટ ખુલાવે

છુઈ છુઈ ચરણ લેંટ ધરિ આગે ॥ દેહિ બધાર્થ અતિ અનુરાગે

દોઠ નાચત ગાવત મગન મન, ભઈ સદન અતિ ભીર ।

મનુ આયે ઉતસાહ સખ, ધરિ ધરિ ગોપશરીર ॥

સોઠ દેહ ધરે આનન્દ, મનહું નંદ તિન મધિ લસે ।

જન્મે આનંદકન્દ, કહિ ન સકહિં સુખ સહસમુખ ॥

ઇંક નાચત ઇંક ગાવત ઠાઠે ॥ ઇંક ફૂલત અતિ આનંદ બાઠે

છિરકત એક દૂધ દધિ ડાલેં ॥ એક કુલાહલ કરત કલોલેં

મનો નંદ ઘર દધિ કો કાઠોં ॥ બરસત દૂધ લહીં જનુ ભાઠોં

એક ધાય એકન પૈ બહીં ॥ એકે મિલત કારિ ગલબાહીં

એક એક કે પાંચન પરહીં ॥ ઇંક દધિદ્વર્ણસત શિર ધરહીં

અતિ ઉછાહ સખકે મન માહીં ॥ રાજ રાવ ગનત કછુ નાહીં

ગોપુલ મધ્ય દેખિયે જિતહીં ॥ કરત ગોપ કૌતુહલ તિતહીં

એકે લૂટ નન્દ કો લેહીં ॥ એકે એકન કો ધન દેહીં

એકન હિત કરિ નન્દ ખુલાવે ॥ પટ ભૂષણ તિનકો પકિરાવે

એક કહે હમ તબ કહુ દેહે ॥ જળ લાવત મુખ દેખન દેહે
એક બે એકન તેં કહુ લેહીં ॥ તે નિચક એકન કેા દેહીં
અતિ આનંદમગન પશુપાલક ॥ નાચત તરુન જૂદ અરૂ પાલક
દોઠ ગોકુલ કેા આનંદ સળ, કાપે બરણ્યો જાયે ।

જહાં પરમ આનંદમય, લિયો જન્મ હરિ આય ॥
સોઠ નિત નવ હોત બિલાસ, હરિમુકુન્દ કે જન્મતે ।

પ્રજાસમ્પદા મુપાસ, સુરમુનિકહેં કૌતુક નીરખી ॥
જળ તેં જન્મ લિયો હરિ આર્ષ ॥ મુખસમ્પતિ પ્રજા ઘર ઘર છાર્ષ
સો ઉદાર સળ પરમ પ્રજીના ॥ સળ મુન્દર સળ રોગ બિહીના
મુદિત જહાં તહ સળ પ્રજવાસી ॥ સળ યશુમતિ મુત પ્રેમ ઉપાસી
સંગ સાધન બરણ્યો કિમિ જાહીં ॥ મુત સુરેશ લખિ બિપ્રમ જાહીં
અતિ પ્રકાશ મન્દિર કે માંહીં ॥ ફલિ રહી હરિ છબિકી છાહીં
જ્વાલ જાપ ગોપન કી લીરા ॥ કહું દધિ કહું માખન કહું દીરા
ભૂમિ બાગ બન ગિરિ રમનીયા ॥ ખગ મૂગ સર સરિતા કમનીયા
બિટપ બેલિ સળ સહિત ફૂલ ફૂલ ॥ દિશા પ્રકાશિત નિર્મલ જલથલ
સુરખી સુરસુરખી સમ તૂલા ॥ લયો સકલ પ્રજ મંગલ મૂલા
બિલવ લેહ યહ કોઉ ન જાને ॥ આદિહિ તે હમ એસે માને
કૃષ્ણ જન્મ આનંદ બધાર્ષ ॥ સુરપુર નાગ તિહુંપુર લાર્ષ
પ્રજાસિનગણ અધિક ઉછારૂ ॥ કરિ નહીં સકહીં સહસમુખ કારૂ
દોઠ પ્રજકો સુખ કેા કહિ સકે, સુખમા બઢી અપાર ।

સુખનિધાન ભગવાન જહાં, લિયો મનુજ અવતાર ॥
સોઠ પ્રકટે ગોકુલ ચંદ, સંતકુમુદબન મોદકર ।
તમકુલ અસુરનિકંદ, પ્રજજનચારુચકોર હિત ॥

નિત નવ લીર નંદ કે દ્વારે ॥ યાચકજન સળ હોય સુખારે
ગાંવ ગાંવ તે મુનિ મુનિ આવે ॥ મનલાયો સળ કોઉ પાવે
પાંચ દિવસ ઇલિખિ મુખપાયો ॥ છઠ્યાં દિવસ છઠી કેા આયો
મંદિર સકલ સુખાત્ર લિપાયો ॥ જહાં તહાં ચિત્રિત કરવાયો
બીધી ચારુ મુગધિ સિંચાર્ષ ॥ દારન બંદનવાર બંધાર્ષ
બનિ કુટુંબ ગિત્ર હિત જેતે ॥ નંદવાય ન્યોતે સળ તેતે

ઠોર ઠોર બહુ ઘ્યંજન હોઈ ॥ લોજન કહું આયે સળ કોઈ
ગોપળધૂ સળ ળનિ ળનિ આવું ॥ લાલન કોં પહિરાવન લ્યાવું
જરિકસ કુરતા ટોપી ॥ રતનસમેત ગ્રેમરંગ ઓપી
રોરી અક્ષત પાન મિઠાઈ ॥ ધરિ ધરિ કંચનચારિન લાઇ
ગાવહિં મંગલ કોકિલ જાની ॥ નંદ ભવન આવહિં દરપાની
કરિ આદર ચશુદ્ધા જોડાવું ॥ દેખિ રયામધન સળ મુખ પાવું
દોઠ વૃષભાનાદિક ગોપળર, બ્રજજાસી સમુદાય ।

આયે સળ નંદરાયગૃહ, ભૂપણ બસન બનાય ॥
સોઠ અતિઆદર કર નંદ, શુભ આસન દીન્હે સખન ।

સખકે મન આનંદ, બજત દુન્દુભિ નચત નટ ॥

‘કહું’ આલ ગાવત હેં ફોરી ॥ કહું ખિલવત ગાય ધનેરી
બંશ પ્રથંસા ભાટ સુનાવું ॥ કિતહું ઢાઢી ઢાઢિનિ ગાવેં
દેહિં ગોપળજી તિનકો ઢાના ॥ ભૂપણ બસન ધેનુ મણિ નાના
પરગા સકલ ખિલોના લ્યાવેં ॥ અતિ રુદ્ધભુત કાપે કહિ આવેં
ધરહિં નંદ કે આગે આની ॥ રાખદિસળ અતિશય મુખ માની
તિનહીં દેહિં નિછાવરિ હરિકી ॥ કોમલ રયામલ સુન્દર બરકી
વિશ્વકર્મા પલના ગદિલાયો ॥ રતનજટિત શુભરંગ સુહાયો
લાલન હિત સોં નંદ રખાયો ॥ બિશ્વકર્મા સળ જાંછિત પાયો
ઐસે દિવસ યામ મુગ આયો ॥ તળ સળ ગોપન નંદ જિભાયો
છિરકિ મુગંધ પાન કર દીનો ॥ તળ સળ ગોપન લોજન કીનો
મંગલમય રજની જળ આઈ ॥ ગાય હીં સળ નારિ સુહાઈ
દોઠ કુરતા ટોપી પીતરંગ, લાલન કો પહિરાય ।

લૈ ઉછંગ પૂજન છડા, જોઈ હર્ષિત માય ॥

સોઠ કરિ કુલકો જ્યોહાર, કરી આરતિ રયામ કી ।

કરત નિછાવરિ નારિ, તનમનધન શશિમુખ નિરખી
નેગ ભેગ સળ નેજિન પાયો ॥ દિયો સળનિ ચશુદ્ધા મન લાયો
પ્રાતહિ હિં લાલન અન્હવાયે ॥ સુદિન શોધિ પલના પોદાયે
નિરખિ નિરખિ ચશુદ્ધા બલિબાઈ ॥ અરણ્ય ચરણ કર કોમલતાઈ
બ્રજજાસી જીવન નંદલાલા ॥ માતૃસંકૃતકલ મદનગોપાલા

નિતનવ મંગલ હોહિં સુકાયે ॥ મંગલ નિધિ જળતે હરિઆયે
 નંદ સુકૃત ધરપા ઋતુ સોઈ ॥ યશુમતિ સુકૃતિ અકાશ જનોઈ
 તહું ઘનશ્યામ શ્યામ તન ઉનયે ॥ મંદ હૃસન દામિનિ ધૃતિ જુનયે
 રંજન મંદ મધુર કિલકારો ॥ અજયન મોરન આનંદકારો
 દાહુર ગુણગણ ગાવહિં દાસા ॥ પરમ પ્રોતિ મન પરમ હુલાસા
 પલના પયરંગ મણિ છનિ છાઈ ॥ મંદધનુષ ઉપમા તિન પાઈ
 ગજસુકત કી લર લટકાઈ ॥ સોઈ માનો જામ પાંતિ મોહાઈ
 અજ ઘર ઘર સુખ સમ્પતિ છાઈ ॥ મોઈ મનદૂ ભૂમિ હરિઆઈ

દોઠ ધરપત પરમાનન્દ જલ; નન્દે સદન જગ માહિં
 ધ્યાનભિભૂદગસરિતમગ, જનઉરસિન્ધુસમાહિં ॥
 સોઠ પૂરણ હોત સુનાહિં, યદ્યપિ નિશિ આસર ભરન ।
 અદત લહરિ પુલકાહિં, હરિમુખ શશિરાકા નિરખિ ॥

કંસહિ વહો નીંદ નિશિ નાહીં ॥ અતિ ચિંતા વ્યાકુલ મન માહીં
 બેઠ્યો નિકસી સભા ઉઠિ પ્રાતા ॥ મંત્રી જોલિ કહહિ સમ બાતા
 મેરો રિપુ પ્રગલ્બો અજ માહીં ॥ કોન ભાંતિ પહિંચાનો તાહીં
 જાતે જાય બેગિ વહ મારો ॥ એસો તુમ કહુ મંત્ર બિચારો
 દિન દિન ણટો હોય અખ સોઈ ॥ કો બાને ફિરિ કેમી હોઈ
 બાલ્યો એક અસુર સુનુ રાજા ॥ કયો ડરપત ધંતને કે કાજ
 મોપે એક મંત્ર સુનિ લીજે ॥ ધર્મ કાળુ કહુ હોન ન દોજે
 જય તમ હોમ હોન નહીં પાવ ॥ ગિમન સાધુન અસુર સતાવે
 જો વહ દેવ હોયગો કોજ ॥ સહિ નહિં સકે પ્રગટ દુવે સોહ
 તખ તેહિ અસુર જાય સંહારે ॥ યા બિધિ નશત્રુ તુમહારે મારે
 જોડો એક બાત યહ નીકી ॥ બોરો સુનો હમારે છકી
 દેશ દેશ કો અસુર પડાવો ॥ બાલક માસક કે ને પાવો

દોઠ તિન સખહિન કો બધ કરે, અચનન પાવે કોય ।
 ધનહીં મે વહ હોયગો, મારયો જંદ સોય ॥
 સોઠ કહી કંસ હરપાય, કહ મંત્ર દોજિ ભલે ।
 પડવહુ અસુર નિકાય, જાય દરે કારજ સંભારિ ॥

યા બિધિ અસુર બિદા બહુ કીનોં ❀ બાલ બધન કી આયસુ દીનોં
 કહ્યો જાય બ્રજ બેગહી કોઈ ❀ તહાં કે બાલક મારે સોઇ
 કહ્યો પૂતના આયસુ પાંછાં ❀ તો ચહ કારજ મેં કરિ દયાજી
 સકલ ઘોષગિશુ જાય નશાજી ❀ જો કહિયે તો જીવત દયાજી
 દાણ મેં સ્વપા-મોહિની ધારોં ❀ બંસીકરણ પદિ સખ પર કારોં
 ધમિ કહકોલ હરોજન લાજી ❀ બ્રજબાસિન કે બાલ પપયાજી
 તો પૂતના નામ કહવવાજી ❀ જો નૃપ કો કારજ કરિ આજી
 તુરત કંસ તેહિ આયસુ દીનોં ❀ સુનતહિ બચન ગવન તિન કીનોં
 તા દિન નન્દ મધુપુરી આયો ❀ રાજઅંશ કહ્યુ નૃપ કહ્યું દયાયો
 નૃપ હરખાર તાહિ પહુંચાયો ❀ સમાચાર બસુદેવ કો પાયો
 છોડિ બન્દિતે નૃપ ને રાજો ❀ હતે મિત્ર સુનિ કે અંલિલાખે
 મિલન ગયે તિનકો નંદરાઈ ❀ ઉઠિ બસુદેવ મિલે હરપાઇ

દોઁ કુશલ પૂછિ કરિ પરસ્પર, બારમ્બાર સમીતિ ।

બૈઠારે નંદરાય ઢિંગ, કરિકૈ આદર રીતિ ॥

સોઁ તખ બોલે નંદરાય, સુનિયં દૈવ ભાવી પ્રબલ ।

તાસોં કહ્યુ નબસાય, જગત ભ્રમત જાકે બિભશ ॥

તુમ અતિ કષ્ટ કંસતે પાયો ❀ સુનિસુનિ ભયોબહુત પછિતાયો
 આંબુ દેખિકૈ ચરણ તિહારે ❀ ભયે હમારે નૈન સુખારે
 તખ બસુદેવ કહી મૃદુબાની ❀ અંહો નન્દ તુમ સત્ય બખાની
 કર્મરેણ નહિં જાત મિટાર્છ ❀ બિધિ કી ગતિ કહ્યુ જાત ન પાઈ
 સુન્યો નંદ સુત ભયોં તુમ્હારે ❀ તખ તે અતિ સુખ ભયો હમારે
 તુમકો જરા આય નિયાર્છ ❀ બડી બસ બિધિ ભયો સહાર્છ
 તખ નંદ હલધર જન્મ સુનાયો ❀ પ્રથમહિં તિન્હું રોહિણી જાયો
 તિનકો ઉત્સવ પ્રકટ ન કીનોં ❀ કંસ ત્રાસ અપને ઉર લીનો
 પુનિ બસુદેવ બહુત સુખ પાયો ❀ તખ ઐસે કહિ બચન સુનાયો
 સુનહુ નંદ તુમ નીકે બનો ❀ કંસ નૃપતિ કૃત નાહી છિપાનો
 તાતે અખ વે દોઢ બાલક ❀ અપને માનિ કરો પ્રતિપાલક
 અખ તુમ બેગિ ગોકુલહિ બાહુ ❀ બાલક હિત પતિયાહુ ન કાહુ

अथ पूतनापधलीला

हो० जित तित तेजे कंस के, करत असुर अनरीति ।

भल लोग के भावकन, ताते हैं अति बीति ॥

सो० गध पूतना आज, अज के भावकधातिनी ।

करि है कष्ट अकान, भोग धाम सुधि लीजिये ॥

मुनि भमुदेव जयन नंदराज ॥ लये निहा तुरतै लय पाध

निकसत शकुन अशुल भग पायो ॥ ताते अधिक शोच डर छाये

क्षिप्र यवे कष्ट सुधितन नाही ॥ भावक की चिता मन भाही

छहै पूतना अज में आध ॥ रूप मोहिनी प्रकट जनाध

गरव जाति कुयसों लपटायो ॥ विपर सुलग शृंगार जनायो

अतिही कपट छविही सेह ॥ ने देखे ताहो मन मोहै

धत डित ह्वै नंदधामहि आध ॥ देखि रूप यशुदा मन साध

देखि रही सुभ सुन्दरताध ॥ के यद नर के सुर की लध

हाथी जध कीन की जेरी ॥ अज लो अज में कणहुं लेरीन

बिन चहुँवाने आहर दीनो ॥ जैन के शुल आसन दीनो

अहो भहरि पावागन भेरो ॥ हो आध सुत देखन तेरो

हरि पवना पर मन मसुकाध ॥ यशुमति कष्ट गृहकाज सिधाध

हो० तजहिं राक्षसी दुष्टमति, पलना के दिग जय ।

निराज जदन मुज आभके, लीन्हे डिछंग डिहाय ॥

सो० दियो कमल मुज भाहि, जपलपटयो अस्तन तुरत ।

पकरि दुहूँ कर भाहि, लगे करन पयपान हरि ॥

पय सँग प्राण जिये जण वाके ॥ ह्वै गये अंग शिथिल अज ताके

तज सो लगी छुडवन भावक ॥ सो क्यो छुटे दुष्टकुलवावक

पयसँग प्राण भीय हरि लीना ॥ पै स्वर्ग जननीगति निना

परी मृतक ह्वै असुर सुनारी ॥ योजन लो निज तन बिस्तारी

यशुमति धाय देखि गुहारायो ॥ पवना पर भावक नही पायो

त्राहि त्राहि करि धन अज धाध ॥ ज्याकुल बिपुल नंद गृह आध

अतिज्याकुल यशुमति मडतारी ॥ दूँदीं श्यामही दोषत सारी

હરિ તાકી છાતી લપટાને ॥ કરત ચરિત્ર જો અચરજસાને
 દૂંઢત દૂંઢત ઉર પર છાયે ॥ લે ઉઠાય માતા ઉર લાયે
 હુખ સખ તાકી કહ્યો ન બાધ ॥ જિમિ મણિ ગઈ ભુવંગન પાઈ
 મુગિત લઈ સખ પ્રજા કી ખાલા ॥ કહતી બચ્ચો અતિ નંદકો લાલા
 નંદ યશોભતિ ભાગ ખડેરી ॥ સુતકી કરવર ટરી કરેરી

દોઁ આઈ અદ્ભુત રૂપ ધરિ, અતિ બિપરીત કુમારિ ।

કપટહેતુ નહીં સહિ સક્યો, તેહિ મારયો કરતાર ॥

સોઁ કહત યશોભતિ માય, પુનિપુનિ સખકે પાંચ પરિ ।

ઉખરયો આનુ કંઠાય, તુમખગ્ન્યન કે પુણ્ય તે ॥

બડો કષ્ટ યહ સુત ને પાયો ॥ આજ બિધાતા બહુત બચાયો
 કોઈ કહે, ભાગવંત નંદાર્થ ॥ કુલ કે દેવન ઠરી સહાઈ
 કોઈ કહુ નેક મોહિં સુત દેરી ॥ દેખહું મુખ મેં પુનિ તૂ લેરી
 કોઈ મુખ ચૂમિ બલેયા લેઈ ॥ લે ઉછંગ પુનિ યશુદહિ દેઈ
 બચ્ચો કાન્હ સખ પ્રજા સુધિ પાઈ ॥ ઘર ઘર બજી આનંદ બધાઈ
 તબહિં નંદ ગોકુલ મેં આયો ॥ દેખિ પૂતનહિં અતિ લય પાયો
 જો બસુદેવ કહીહી બાની ॥ સો સખ મન મેં સાંચી જાની
 તહું સખ પ્રજાખાસી જીરિ આયે ॥ સમાચાર સખ પ્રકટ સુનાયે
 તખ મુખ પાષ ગયે નંદ ધામહિં ॥ દેખ્યો જાય સુવન ઘનશ્યામહિં
 બદન બિલોકિ હરખિ ઉર લાયે ॥ બહુત દાન દે દેવ મનાયે
 તખ પ્રજાખાસી સકલ જુલાયે ॥ અંગ પૂતના કે કટવાયે
 ખાહેર એક ઠોર સખ કીને ॥ અગ્નિ લગાય ફૂંકિ સખ દીને

દોઁ અતિ સુગંધ તા અંગ મેં, કીન્હી અગ્નિ પ્રકારી ।

હરિ અસ્પર્શ પ્રતાપ તે, પ્રજા સખ લયો સુવાસ ॥

સોઁ રહે અચમ્ભૌ પાય, પ્રજાખાસી ચક્રિત સખે ।

ચરણકમલ ચિતલાય, નંદસુવનમહિમા સુનત ॥

હરિ રાયે માતા કી કનિયા ॥ દ્રવ પિયાયો તખ નંદનિયા
 પુનિ પલના પોઢાય જુલાવ ॥ હુલસારે હુલસાય મલ્હાવૈ
 લાલન કે હિત નીંદ જુલાવે ॥ મધુરે સુર જોઈ સોઈ ગાવૈ

રે લાલન દો આવ નિદરિયા ॥ તોહિ ખુલાવન ક્યામ મુંદરિયા
 ને કરિ કપટ લાલ દો આવે ॥ તો અબદીતો બિાધ બિનસાવે
 અહો દેવના યા કુલ કેરે ॥ મેં પૂજીકો કમતપદ તેરે
 બેગિ બડો કર દે ચક્ર બાલક ॥ બ્રજજનપ્રાણ પૂતનાલાલક
 હુતિયા કે ગથિલો શિશુ બાદે ॥ આવાતો અરિ ઉર નિન રાદે
 સોવે મેરો બાલ કન્હાઇ ॥ માના મુખ કી બલિ બલિ બાધ
 સોવન દેખી મોન ગડિ રહ્ય ॥ જગત દેખી બહુરી-કણ કણે
 અંગ દરકાય અલખ સુસકાને ॥ તા છબિ કી ઉપમા દોડ જાને
 બાર બાર શિશુબદન નિહારે ॥ યશુમતિઅપનો ભાગ્ય વિચારે
 દો ॥ હુલસાવત ગાવત મંચુર, હરિકે બાલ વિનોદ ॥

જે સુખ સુરમુનિકો અગમ, સો સુખ લેત ન્યશોદ ॥
 સો ॥ કબહૂ લેત ઉછંગ, ઉર લગાય ચૂમત મુખહિ ॥

નિરખિ મનોહર અંગ, કબહૂ હુલસાવત પાલને ॥
 દરશન દો નિત સુર મુનિ આવે ॥ બાલ બિનોદ નિરખી મુખ પાવે
 દહે પરસ્પર સુર નર નારી ॥ હરિકે અદ્ભુત ચરિત નિકારી
 અલખ અગોચર અજ અમિનાંત્રી ॥ પુરુષ પુરાતન વિશ્વનિવાસી
 જાકો લેદ ન શિવમુનિ જાને ॥ પ્રણા પદી પદી બેદ બખાને
 સો હુલસાવત નેદ કી ઘન્યી ॥ પૂજ્ય બાધ પુરાતન કરણી
 મન અભિલાષ બઢાવત ભારી ॥ હુલસત હેલત દેત કિલકારી
 બરખિ પ્રમૂત હરખિ મન માહો ॥ ધન્ય ધન્ય કંકિ બ્રજ ઘર જાહી
 નિતનવ કોતુક હોહિ અકાસા ॥ બ્રજબાસિન મન અમિત હુલાસા
 યશુદા નવ નિત લાડ લડાવે ॥ નિરખિનિરખિ બ્રજજન મુખ પાવે
 નિત નવ મંગલ નેદ કે ધામા ॥ નિત નવ રૂપ ક્યામ અલિરામા
 ભક્ત બાંધે સંજ્ઞાન કિલકારી ॥ ભક્તન હિત નાના તનુ ધારી
 ભજત સતે ચક્ર હૃદય બિચારી ॥ જન બ્રજબાસી હે બલિહારી
 દો ॥ જખ હરિ મારો પૂતના, મુનિ ડરખે નૃપકંસ ॥

મકટભયો બ્રજ શત્રુ મમ, ચહ જાની નિરસંસ ॥
 સો ॥ બસો તામુ ઉરમાહિ, તાહી કણુતે અચલ હરિ ॥
 ભુલત ઈક કણુ નાહિ, શત્રુભાવ લાગ્યો ભજન ॥

અથ કાગાસુરવધલીલા .

કાગાસુર નૃપ નિકટ જુલાયો ઈ તાહિ મતો સુખ કહિ સમુજાયો
આવહુ બેગિ નન્દસુખ મારી ઈ કનિયહુ કારજ બુદ્ધિ બિચારી
આયસુ ધરિ શિર ગર્જા બદાયો ઈ કાગ સુપ તેં અસુર બનાયો
બેગિવન્ત ઉઠિ ગોકુલ આયો ઈ પ્રેરિત કાલ અવધિ નિયરાયો
બઠયો નંદ ધામ પર આઈ ઈ પલના બઠયો બાલ કન્હાઈ
તાકો આવતહી હરિ જાન્યો ઈ કાગ ન હોય અસુર પહિચાન્યો
યશુદ્ધા હરિ દો સોવત જતની ઈ કંઈ ગૃહ કારજ મેં લપટાની
તળઈ અસુર પલના પરઆયો ઈ ચાહત હરિ દો ચોંચ ચલાયો
કંઈ પકરિ હરિ કર મોં લીન્હો ઈ ચોંચ મરોરિ ફેંક ત્યહિ દીન્હો
પરબો જાય નૃપ પાસ ઉતાન્યો ઈ યહ પ્રજાજાતી કાહુ ન જાન્યો
તુરત કંસ તિહિ ખૂઝન ધાયો ઈ ખીતે યામ બોલ તળ આયો
સુનહુ કંસ વહ બાલ ન હોઈ ઈ હ અવતાર મહાબલ દોઈ
દોઁ એકહાથ સોં પકરિ મોહિં, ફેંક દિયો તુમ પાસ ।

ફૂંઢે તુમ્હરો કાલ વહ, મેં કીન્હોં બિરવાસ ॥

સોઁ અતિ ડરખો મહિપાલ, કાગાસુરકે બચન સુનિ ।

વહ સો ગયો બિશાલ, જન્મ્યો જુ ઉરમેં શોચતન ॥

સલા મધ્ય સળ અસુર સુનાઈ ઈ બાર બાર શિર ધુનિ પછિતાઈ
પ્રજ મેં ઉપજ્યો મેરો કાલા ઈ તાકો અળહીં તે યહ હાલા
દનુજ સુતા પૂતના પઠાઈ ઈ તાકો ઇંક શણ મોંઝ નશાઈ
કાગાસુર કે એસે હાલા ઈ સો તો દિન દિનહોત બિશાલા
હ કોઈ બીર જુ તાહિ નશાવ ઈ મમં કારજ પ્રેરિ આપે બચાવે
એસો કોન કહોં મેં જાસોં ઈ અળ કે જાય ભિરે જો તાસોં
અસુરન કો ચે નૃપતિ સુનાયો ઈ શકટાસુર મન ગર્જા બદાયો
ઉઠિકે પાન નૃપતિ સો માંગે ઈ કહા કામ યહ મેરે આગે
તવ પ્રનાપ તેહિ પલ મેં મારોં ઈ કહો તો સળ પ્રજ કો સંહારોં
કંસ હર્ષ તેહિ બીરા દીન્હોં ઈ શૂરસરાહિ બિદા તેહિ કીન્હોં
યહાં સ્વામ પલના પર ખેલેં ઈ કરગહિ પદ અંગૂઠા સુખ મેલેં

અપને મન યહ કરત બિચારા ॥ ઇહ મમ પદ સંતનઆધારા
દોઁ થે પદપંકજ રાખિ ઉર, નિરખત શમ્ભુ સુખન ।

ધનકો રસમન મધુપ કરિ, કરત નિરંતર પાન ॥

સોઁ પુનિ ઇન પદકો ધ્યાન, કરત બ્રહ્મસનકાદિમુનિ ।

લક્ષ્મી અતિ સુખ માન, ઉરતૈ ક્ષણ ટારત નાહી ॥

ઇન પદ પંકજ રસ અનુરાગા ॥ મગન સકલસુર નર મુનિ નાગા
ઐસો ધોં કો રસ ઇન માહી ॥ સો તો મોહિ બિદિત કછુ નાહી

મોકોં યહ રસ ફલભ લારી ॥ દેખોં ધોં મેં તાહિ બિચારી
તાતેં પદ અંજૂઠા મુખ મેલેં ॥ લે લે સ્વાદ મગન રસ ખેલેં

તા અનંતર શકટાસુર આયો ॥ પવન સ્વપ કાહુ ન લખિ પાયો
બારે શકટ નંદ ધર કેરે ॥ પલના કે દિગ હુતે ધનેરે

તિનમેં સો શક આય સમાન્યો ॥ નંદસુવન તખહીં યહ જાન્યો
તાકો હરિ એક લાત અલાઈ ॥ ગિરયો શકટ તળ અતિ હહરાઈ

હનુજ નિધન કાહુ નહિં જાન્યો ॥ ગિરયો શકટ યહ સખકિનમાન્યો
સુનત શબ્દ સખ ખ્યાકુલ ધાયે ॥ નંદઆદિ સખ ભુરિ તહ આયે

યશુમતિ દૌરિ શ્યામ કો લયજી ॥ સખકે મન અતિ બિસ્મય લયજી
કારણ કહા કહુ નર નારી ॥ ગિરયો શકટ આપુહિં તેં ભારી

દોઁ પલના દિગ ખેલત હુતે, કછુક ગોપકે બાલ ।

તિનન કહ્યો કાર્યો શકટ, પલના તેં નંદલાલ ॥

સોઁ સો નહિં કરો પ્રતીતિ, કાહુ બાલન કી કહી ।

યહ તૌ ક ટુ બિપરીતિ, લઈ કુશલઅતિશ્યામકી ॥

યશુમતિ અતિ મનમન પછિતાર્થ ॥ ભયે આજ કુલ દેવ સહાર્થ
બાર બાર ઉરસોં સુવ લાર્થ ॥ નિરખિ નન્દપુનિ પુનિ બલિજાઈ

મેરે નિધની કે ધન હેવા ॥ લગે મોહિં તેરો રોગ બલૈયા
ઐસે બહુ બિધિ લાડ લડાયે ॥ પય પિયાય પલના પોદાયે

મન્દ મન્દ કર ઠાંકિ સુનાવે ॥ કછુ મંક મધુર મધુર સ્વર ગાવેં
સોવત શ્યામ શુભગ સુન્દર બર ॥ ચોકિ ચોકિ ચિથુદયા પ્રકટકર

લિયે માતુ છતિયાં લપટાર્થ ॥ જનુ ક્ષિ મણિ ઉરમાંઝ દુરાર્થ

પ્રાત નિરખિ મુખ આનંદ દીનો ॥ ચૂમિ ગદન સુત કે પપ દીનો
કોમલ ધામ અનિર જળ આયો ॥ તહુ સુત પલના પર પોદાયો
આપ મથન દધિભવન સિધારી ॥ નંદહિ સુત કે દિગ જૈકારી
નિરખિ નન્દ સુત આનંદ ભારી ॥ કમલ ગદન છળિ રહે નિહારી
ચુટકી દે દે સુતહિ પિલાવે ॥ નિરખિ નિરખિ મુખ અતિ સુખ પાવે
દો ॥ કિલદિ ઉઠે લખિ તાત મુખ, કરપદદગ અતુરાય ।

ઝપટ ઝટકિ ઉલટે પરે, સુખનિધિ ત્રિભુવનરાય ॥
સો ॥ સો છબિ કહિય ન જાય, નિરખિ નન્દ ટેરત મહરિ ।

આપ ન સકત ઉઠાય, અતિકોમલ મંમ સદુચ મન ॥

નન્દહિ ટેરત સુનિ નંદરાની ॥ તણ તુરત દધિ મથન મથાની
જાને મહરિ ગિરે સુખદાર્થ ॥ તાતે અતિ આતુર ઉકિ ધાર્થ
નન્દહિ દેખિ દંસતિ હે પાસા ॥ તળ ધીરજ ધરિ કિયો હુલાસા
ઉલટિ પરચો સુત દેખો આર્થ ॥ ઉકિ ન સકત કર સેજ લગાર્થ
સો છળિ નિરખિ માતુ સુખ પાચો ॥ તુરત મુદિત ઉલટાય ઉઠાયો
ઉર લગાય મુખ ચુખન લાગી ॥ કહત આજ મેં લર્થ સમાગી
પેટકરિયન હરિ ઉલટન લાગે ॥ ડેહ માસ કે લયે સલાગે
ચિરજીવહુ મેરે કુંવર કન્હાર્થ ॥ આન કરો મેં અનંદ બધાર્થ
નંદરાની પ્રજ નારિ ખુલાર્થ ॥ યહ સુનિ સળ આનંદ કર ધાર્થ
હરિકો નિરખિ પરમ સુખ પાચો ॥ હરપિત સળહિન મલગ ગાયો
ખાંટી ઘર ઘર પાન મિકાર્થ ॥ નન્દસુવન પ્રજજન સુખદાર્થ
ધનિ ધનિ પ્રજ કો ખાલ સલાગી ॥ હરિ કે ખાલચરિત અનુરાગી
દો ॥ જનની અતિ આનંદભરી, નિરખત રયામલગાત ।

જૈસે નિધની પાચ ધન, મુદિત રહત દિનરાત ॥

સો ॥ ધનિ ધનિ પ્રજકો ખાસ, ધન્ય યશોદા ધન્ય નંદ ।

ધનિ પ્રજખાસી દાસ, જિનકો મનયા રસમગન ॥

અથ તૃણાવર્ત વધ લીલા

યશુદા ભાગ ન જાત જખાને ॥ ત્રિભુવનપતિ કો સુત કર માને
હરિ કો જોદ લિયે પપ ખ્યાવે ॥ ગિણિધ લાંતિ કરિ લાડુ લડાવે

કળહું હરિમુખ સોં મુખ લાવે ॥ કળહું હરિપિત કંઠ લગાવ
 મો નિધની કો ધન સુત નાન્હા ॥ ખેલત હસત રહો નિત કાન્હા
 કળ ધોં મધુર યયન કહુ કૈકે ॥ કળ જનની કહિ મોદિ બુલૈકે
 કળ નન્દહિ કહિ બાળા બોલે ॥ ખેલત ઇત દત આંગન ડાલે
 કળ ધોં તનક તનક કહુ ખેલે ॥ અપને કર લે મુખ મેં નૈકે
 કળ બિધિ ચહ અલિલાપ પુરાહું ॥ મન હીં મન કુવદેવ મનઃનૈ
 કિલકત હરિ જનનો કી કનિયા ॥ કરત ચરિત્ર માતુ મુખદનિયા
 તૃણાવર્ત હરિ આવત જાના ॥ પડયો કંસ સહિત અભિમાના
 ભયો ગરુડ જનની પોકાયો ॥ સહિ ન મકી તજ બુવ બેઠાયો
 દોઠ આપ લગી ગૃહ કાજ કહુ, રાખિ અગિર ગોપાલ ।

આત પ્રગંડ ખોડર ઉઠયો, ગોકુલપુર તેહિ કાલ ॥

સોઠ બાતચક્ર મિસ આય, તૃણાવર્ત પાપી અસુર ।

હરિકો લિયો ઉઠાય, અન્ધધુન્ધ ગોકુલ કિયો ॥

હરિ કો લે કૈ ગયો અઘાસા ॥ ધૂરિ ધુન્ધ ગોકુલ ચહું પાસા
 જહાં તહા નરનારી છિપાને ॥ પ્રલય કાલ સમ કરિ સખ માને
 યશુમતિ દોરિ અગિર મેં આર્થ ॥ તહાં ન પાયો કુંવર કન્કાર્થ
 નન્દ નન્દ કરિ ચોર લગાયો ॥ તેરો સુત એધવાયુ ઉડાયો
 દોરો બેગિ શુકાર લગાવો ॥ અજ્ઞાસિન કો ટેરિ બુલાવો
 અતિ બ્યાકુલ બોજત નંદરાની ॥ છતતિતકિરત ભુવન બિલખાની
 તૃણાવર્ત કો હરિ ચોં કીન્હો ॥ ઝીવ લિપટ નિહિ નીચે લીન્હો
 કહિન શિલાપર તાહિ મિસયો ॥ તાકે ઉપર આપુન આયો
 ચૂર ચૂર કરિ તાકે ગાના ॥ કીન્હો ભુક્તિમુક્તિ કે કાતા
 ધૂરિ ધુન્ધ સખ તુરત બિનામી ॥ બોજતહરિહિં બિકલ અજ્ઞવામી
 અજ્ઞબનિતન ઉપજન મેં પાયે ॥ કિયે ઉઠાય કંઠ લપટાયે
 અતિ આતુર યશુમતિ પૈ દ્યાર્થ ॥ લે ગઈ ઘર ઘર આનંદજ ધાઉ
 દોઠ લિયે ધાય કૈ માયને, છતિયાં રહી લગાય ।

નન્દ નિરખી મુખ પાયકે, મનસીં બહુતિક ગાય ॥

સોઠ વારિવારિ અજનારિ, દેહિં બસન ભુપણ મગન ।

જિતતિત કહું બિચારિ, તયો જન્મ હરિકો ભયો ॥

ઉખરે શ્યામ મહરી બડલાગી ॥ દેખહુ ધોં કહું ચોટ ન લાગી
 રોગ લેહં જલિ જાઉં કન્હાર્થ ॥ હરિ હૈં, પ્રજા કે જીવન માર્થ
 ભલી ન પ્રકૃતિ યથોદા તેરી ॥ ઇકલો હરિ કો છાંડત હૈરી
 ઘર કો કાજ ઇનહુ તે. પ્યારો ॥ જોરી અજહુ સુરતિ સંભારો
 બહુત બચોરી આજ કન્હાર્થ ॥ ભયો પૂર્ણિલો પુન્ય સહાર્થ
 યશુમતિ સખસોં કહત લજની ॥ અખ મૈં સીખ તિકારો માની
 મોહિં કહાં હો યહ સુખ માર્થ ॥ મૈં તૌ રંકં પરી નિધિ પાર્થ
 અખ મૈં અપનો લાલ ચિતૈહો ॥ એકો દાણુ કાહુ ન પતૈહો
 એસે કહિ સખ સોં નંદરાની ॥ કીન્હી જિદા સકલ સનમાની
 યશુમતિ હરિ કો ગોઠ જિલાવૈં ॥ દેખિ દેખિ મુખ નયન સિરાવૈં
 અતિ કોમલ શ્યામલ તન દેખી ॥ બાર બાર પછિતાત જિદેખી
 હૈસે બચો જાઉં જલિકારી ॥ તૃણાવર્ત કી ઘાત નિવારી
 દોઁ ના જનોં કિહિ પુન્યતેં, કો કરિલેત સહાય ।

કિયો કામ સખ પૂતના, તૃણાવર્ત યહ આપ ॥

સોઁ માતુ દુખિત જીવજનિ, કૃપાસંધુ વતસલભગત ।

બાલચરિત સુખદાનિ, કરન લગે સુન્દર પરમ ॥

ખેલત માતુ ઉછંગ કન્હાર્થ ॥ કરત જાલલીલા સુખદાર્થ
 જનની ખેસર લટકત દેખી ॥ ચિતવત તાહિ જિસારી નિમેખી
 તાહિ ગહન કો પાણિ ચઢાયો ॥ તખ જનની કહુ બદન ઉચાયો
 નહીં પહુંચે તખ અતિ ઉકવાર્થ ॥ સો છબિ નિરખિ માતુ જલિજર્થ
 જનની બદન નિષ્ટ કરિલીન્હોં ॥ તખ હરિ હુલસિ કિલકિલસિદીન્હોં
 ખિલસત અમકિ પરી દુધદંતિયાં ॥ જનુ, યુગ, બિજનુ ખીજ કી પંતિયાં
 પ્રમુદિત નિરખિ યથોદા ફૂલી ॥ પ્રેમ મેંગન તન કી સુધિ ભૂલિ
 બાહર તેં તખ નન્દ બુલાયે ॥ પરમાનન્દ સહિત ઉઠિ ધાયે
 હો પતિ સુદલ કરો દગ આધ ॥ દેખહુ સુત સુખ દતુલિ સુહાર્થ
 હર્ષિત હર્ષિં ગોઠ નંદ લીન્હોં ॥ નિરખિ તાત મુખ હરિ હંસિદીન્હોં
 દેખત બદન નયન સિયરાને ॥ દુધદંત કિધોં છબિ કે દાને
 અહો મહરિ બડ લાગ તુમ્હારે ॥ સદલ ફૂલે મન કાજ હમારે
 દોઁ કહુ દિનઘટ પટમાસકે, ભયે શ્યામ સુખદાન ।

અન્નપ્રાશન કે દિવસ, ખૂઝહુ બિમ્બ બિહાન ॥
 સોં સુનિ પુત્રકે નંદરાય ભયે પ્રાશન યોગ હરિ ।
 પ્રેમ રહ્યો ઉર છાય, સો સુખ કાપે જાય કહિ ॥

અથ અન્નપ્રાશન લીલા

પ્રાત કાલ ઉડિ બિમ્બ બુલાયો ॥ રાશિ બૂઝિ શુભ દિવસ ધરાયો
 યશુમતિ સો દિન આઠો પાયો ॥ સખિન બોલિ શુભગાન કરાયો
 સુવતિ મહરિ કો ગારી ગાવે ॥ ઓર મહર કો નામ સુનાવે
 મણિ કંથન કો ધાર મંગાયો ॥ બોલિ બોલિ કે ખામન આયો
 નન્દવરની પ્રજાપદ બુલાઈ ॥ જે સગ અપની જાતિ સુહાર્ધ
 કોલિ જિવનાર કોલિ પકવાના ॥ પટરસ કે બહુ કરત બિધાના
 બહુ પ્રકાર કે ખ્યાનન દાને ॥ જિનકે સ્વાદ ન જાય બખાને
 અતિ ઉત્તમલ કોમલ શુભ નીકે ॥ કિયેબિનિધિબિધિ મનહું અમીકે
 યશુમતિ નન્દહિ બોલિ કહ્યો તબ ॥ બોલો મહર જાતિ અપની સગ
 આપ ગયે નંદ સકલ મહર ઘર ॥ દયાયે બોલી સખન આદર કર
 બેઠારે સખ આનિ અધાર્ધ ॥ લીતર ગયે આપ નંદરાઈ
 યશુમતિ હરિકો ઉમટિ ન્દવાયે ॥ સુન્દર પટ ભૂષણ પહિરાયે

દોં તનુ ઝગુલો શિર ચૌતની, કર ચૂરા ફુલું પાંચ ।

ખારખાર મુખ નિરખિ કે, યશુમતિ લેત બલાય ॥

સોં લે બેઠે નંદરાય, જાનિ શુભ વડી ગોદ હરિ ।

લીને સદન બુલાય, ગોપ સકલ આનંદ ભરે ॥

બેઠે સકલ ગોપ શુભ ગાઈ ॥ અતિ આનંદ મગન નંદરાઈ
 કનક ધાર ભરિ ખીર ધરાઈ ॥ મિસરી ધૂત મધુ હરિ મિલાર્ધ
 લગે નંદ હરિ મુખ બુઝરાવન ॥ ગોપવધૂ લગી સખ ગાવન
 આંગન ખાલુ બિનિધ બધાર્ધ ॥ થાંખ નિશાન લેરિ મહુનાઈ
 પટરસ કે ખ્યાનન હું જેતે ॥ હરિ કે અધર છુવાયે તે તે
 તનક અધર જળ પોંછિ સુહાયે ॥ હરિ કો યશુમતિ પેં પહુંચાયે
 હર્ષવન્ત સુવતી સુનિ પાયો ॥ લે લે મુખ યશુમતિ ઉર લાયો

ખિપ્પન બોલિ દસિણા દીન્ડી ॥ નાના બરતુ નિધાવર કીન્ડી
ગોપન સંગ મહરિ નંદરાઈ ॥ ગૈઠે પનવારે પર જાઈ
અતિ રુચિ સળડિનભોજનકીનો ॥ ખીરા બહુરિ સળન કો દીનો
ગોપબધૂ સળ મહરિ જિમાઈ ॥ દૈ કરિ પાન મુગાંધિ સિંચાઈ
છહિ બિધિ મુખ બિલસં પ્રજબસી ॥ નિરખે શ્યામ મુલગ શુભરાસી
દોઠ મુરસિહાદિંલલયાહિંમુનિ, લખી પ્રજજનકે ભાગ ।

ધન્યધન્ય કહી સુમનઝરિ, કરહિં સહિત અનુરાગ ॥

સોઠ નિતનવ મંગલ ચાર, નિતનવ લીલા શ્યામ કી ।

કો કબિ બરણૈ પાર, શેષ ન પાવેં પાર જિહિં ॥

નેતિ નેતિ જિનકો યતિ ગાવેં ॥ તિનકો પ્રજજન ગોઠ બિલાવેં
જો મુખ નંદલવન કે માડી ॥ તોન લોક મહં સો દહું નાહી
નિત્ય નયો મુખ યશુમતિ પાવેં ॥ નયે નયે નિત લાડ લડાવેં
નયન ઓટ હરિ કરત ન કૈસે ॥ ભુગવત રહે દુષ્ટિક મણિ જૈસે
નિહતિ નિમિય હોત પલ ઓટા ॥ નરખત હી મુખ પાવતિ ડોટા
તનક કપોલ અધર અરુણારે ॥ તનક તનક કચ ધૂંધરવારે
કુટિલ ખૂકુટિ કી રેખ મુકાઈ ॥ મસિ બિન્દુક વાપર મુખદાઈ
નયન નાસિકા બાલ બિચાલા ॥ કલબલ બોલન પરમ રસાલા
અહ્ય દશન ચિયુ કંદર ઓવા ॥ તન ઘનશ્યામ મૃદુલ છબિ સીવા
ભાત નિરખિ નયનન મુખ પાવે ॥ પ્રેમ બિખરા મતિ ગતિ બિસરાવે
નિરખિ રૂપ યશુમતિ અનુરાગે ॥ કહત કહું મમ દીકિ ન લાગે
તમ ઐયરા તર લેત છિપાઈ ॥ કારત વાર લોન અરુ રાઈ
દોઠ કબહું ગુલાવતિ પાલને, કબહું બિજાવતિ ગોઠ ।

કબહું સુલાવતિ પલંગપર, યશુદા સહિત બિનોદ ॥

સોઠ નિતપ્રતિ પ્રજ કી વામ, આવેં યશુમતિ કે સદન ।

મુદિત નિરખિ ઘનશ્યામ, લૈલૈ ગોઠ બિલાવહીં ॥

છહિ બિધિ બિહરતબાલકન્ડાઈ ॥ કછુ દિન મેં સંતન મુખદાઈ
લાગે ચલન ઘુટુરુવનિ આંગન ॥ લગે ભાત સોં માખન માંગન
ખેલત મણિમય આંગન માંહો ॥ દેખિ રહન લખિ નિજ પરછાહી
કબહું તાત કહિ પકગન પાવે ॥ જાન ચાણિ બિચરત છબિ પાવેં

કમલું કિલકિ અનત ઉઠિ લાજે ॥ ગિરત પરત ધુટુવન છબિ છાજે
 કમલુંકિ જાત જહાં જાલ ભાઈ ॥ ખેલત ગોપ બાલ સમુદાઈ
 કમલું કંઠ કંઠુ ખંડિત બાજા ॥ મુનત હોત મુખ પૂરણગાતા
 કહન ચહન કહુ પ્રકટ ન આવે ॥ માખન માંગત સૈન જાતાવે
 માત સમગ મથની તેં લેઈ ॥ કહુ ખવાય કહુ કર ધર દેઈ
 ખેલત ખાત દાન્ડ મણિ અંગના ॥ ઇત ઉત કરત ધુટુરુવન રિંગના
 દોઠ કર ચુરા ધગ પૈંગની, તન રંજિત રજ પીત ।

ઉર હરિનખ કટિકંકિણી, મુખમંડિત નવનીત ॥
 સોઠ હોત ચકિત ચિતચાય, બજત પૈંગની શબ્દ સુનિ
 સુરમુનિ રહત લુભાય, બાલદશાકે ચરિત લખિ ॥

ખેલત આંગન બાલગોબિન્દા ॥ તાત માત ઉર કરત અનન્દા
 ચલત પાણિ પદ ધી પરછાહી ॥ પ્રતિગિમ્બન મણિ આંગનમાહી
 મનહું મુલગ છબિ મહિ તટ પાઈ ॥ જલજ નાલ જતુ લેત લુલાઈ
 કિધો જાનિ પદ કોમલ તાસન ॥ ધરિ ધરિ રેત કમલ કે આજન
 નિરખિ મુલગ શોભા મુખદનિયાં ॥ લિયે હરિયે સાદર નંદ કનિયાં
 નીલ જલજ તન સુન્દર રચામા ॥ મુલગ આંગ સમ છબિ કે ધામા
 અરુણ તરુણ નખ જ્યોતિ સુદાઈ ॥ કોમલ કમલચરણ મુખદાઈ
 રુનરુન પૈંગનિ પાંચન બાજે ॥ મનસિજ યંત્ર મુનત મુરલાજે
 કટિ કિંકિણી જટિત રવકારી ॥ પીત ઝગુલિયા મુલગ સૈવારી
 કર કમલનિ ચૂડા છબિ છાજે ॥ રુચિર બાહુ ભૂષણ અતિ રાજે
 કહુલા હાર જે આંગ સુદાયે ॥ બિચ ગિચ પદિક પ્રબાલ શુદાયે
 આરુ ચિખુક છુતિ બરણિ નભઈ ॥ ગોલ કપોલ પરમ છબિ છાઈ
 દોઠ અરુણ અધર માંધ દશતુલિ, પ્રકટ હસનમે હોતિ ।

માનહું સુન્દરતા સદન, રૂપ રતન કી જ્યોતિ ॥

સોઠ મધુર તોતરે જૈન; શ્રવણ સુખદ મુનિ મન હરણ ।

મુનત હોત ચિતચૈન, સમુજત કહુક બનૈ નહીં ॥

નાસા મુલગ કમલદલ લોચન ॥ ભાલ બિશાલ તિલક ગોરોચન
 શ્રુટિનિકટ મસિજિન્દુક લાગ્યો ॥ મનો અલિશાવક સોચન જાગ્યો
 લાલ ચોનની શીશ સુદાઈ ॥ બિબિધ રંગ મણિ ગણ લટકાઈ

भाल दशा के कय धुंधरारे ॥ छिटकि रहे कछु धूमधुमारे
 मंजुल तारन की यपलार्थ ॥ भाल दशा की ललित सुदार्थ
 यन्दनदन सुभ सदन कन्दार्थ ॥ निरणि नन्द आनन्द अधिकाथ
 नदन अमि हरि सों लपटाये ॥ सो सुभ कापै जात जाताये
 अज युवती सण चितवत काली ॥ मनहुं चित्र पुतरी लिणि काली
 प्रेम भगन नन्दसुवन निदारी ॥ गृह कारज की सुरति गिसारी
 अज युवती हरि सों मन लावै ॥ नन्दसुवन सण के मन लावै
 अजभासी प्रभु सण के नायक ॥ प्रेम गिणाय जन के सुप्रदायक
 भालचरित लणि सुरसुभ पाव ॥ योग दशा सनकादि लुकावै
 द्यो० करत भाललीला ललित, परम पुनित उदार ।

सुन्दर रयाम सुजन हरि, सन्तान के आधार ॥

सो० कापै भरन्यो जाय, भालचरित नन्दलाल के ।

कदप न सकहि न गाय, रोप कोटिशारद सहस ॥

अथ नामकरणलीला

एक दिन श्रीगुरुदेव गिज्ञानी ॥ पकये भक्ति गर्ग मुनि ज्ञानी
 करि पूज गिधिवत जैठाये ॥ युग पदकमल शीश तण नाये
 अहुरि कही सुनिये ऋषिराध ॥ जणते लये कस दुअदाथ
 तभते गोकुल नन्द अवात्रा ॥ जाय बैदिली कियो निवासा
 नके गर्ल जन्म सुत लीन्हे ॥ कंस त्रासते प्रकट न दीन्हे
 नामकरण ताके अजताथ ॥ लये नाहो तुम गिना गोसाथ
 करिके कृपा तहाँ प्रभु जयये ॥ ताके नाम सभि के अधये
 सुनि गुरुदेवणयन सुभ पाये ॥ हर्ष सहित मुनि गोकुल आये
 नन्दराय ऋषि आगम जाये ॥ अपनो भड़ो बाज्य करि मान्ये
 अरु घाय अरुणादक लीन्हे ॥ अर्धासन अति हित करि दीन्हे
 भडी कृपा कीन्डी ऋषिराज ॥ भो सम धन्य आन नहि आन
 अति पुनीत लोजन जनवाये ॥ गिनिध लांति ऋषिराय लभाये
 द्यो० अहुरि महुरि ऋषिरायसों, कही जेरिकर होय ।

किहिकारज प्रभुआगमन, कंही कृपा करि सोय ॥

सो० तम जोले ऋषिराज, पठ्यो है जसुदेव मोहिं ।

नामकरण के काज, सुभग रोहिणीसुभनके ॥

सुनत नंद अति लये सुणारे ॥ वै आये कनिषां होठ भारे
मुनि यरखन भेजे होठ लार्ध ॥ ६४ ॥ अशीश मुनि ऋषिराज
हरि को छणि अति आनंदकारी ॥ देणि रहे मुनि पलक जिसारी
प्रथम नन्द गत हाथ दिजाये ॥ जन्म द्विष मुनि पास सुनाये
द्विभि गर्ग उठि कियो भियारा ॥ है यह शिशु सण जगतअधारा
अनि शुभ लक्षण गत हो धामा ॥ धर्यो नाम तिनको जवशमा
जहुरि नन्द यरखन गिर नाये ॥ कह्यो कि ऋषि भूम सागन आये
तुम सर्वज्ञ अहो मुनिनाथा ॥ देणिय या जालक को हाथा
मुनिवर देणत यहि लुत्ताये ॥ प्रेम भजन सण तन पुलकान्ये
पुनि पुनि हरिको पहन निहारी ॥ जोदये मुनिवर सुरत सँभारी
धन्य नंद धनि भरि यशोदा ॥ धनि धनि धन्य जिवावन गोदा
सुनहु नन्द मैं सत्य जणनो ॥ धनको तुम सुत करि मत जनो
हो० इपरेभ जके नहीं, अज्ञा अनादि अनूप ।

सो लक्ष्मनहित अवतरयो, निजधन्धा अनुदप ॥

सो० धनते जडा न डाय, ये कर्ता सण जगत के ।

जे ये करै सो होय, तुमसों हम साँची कहै ॥

धनके नाम अभित जगमाही ॥ तदपि कहीं मे कछु तुम पाहीं
धन कणहुं जसुदेव के धामा ॥ बियो जन्म सुन्दर भर श्यामा
ताते जसुदेव धक नामा ॥ सो सुभिरत नर पावहिं कामा
कहिहैं कृष्ण जहुरि जग माही ॥ जके सुभिरत पाप नशाहीं
अरु ये जैसे कर्मनि करिहैं ॥ तैसे नाम जगत भिरतरिहैं
दुष्टवन सतनसुषणध ॥ लूगिलार हरिहैं होठ लार्ध
तुम कणहुं तप करि यह मोगा ॥ तुमहि जिलावै अति अनुरागा
ताते सुत करि तुम धन पाये ॥ मत जनौ धनको निज जये
ये अति सुषणयक अज केरे ॥ करिहैं अति आनन्द धनेरे
मुनि ऋषिमुण हरियश सुभराजी ॥ आनंद सण अज के जासी
सुनत नंद यशुभाति सुभ पाये ॥ मुनि यरखन को शीश नवाये

બહુત લેંટ લે આગે રાખી ॥ અસ્તુતિ બહુતખાંતિ સોં ભાખી
દોઠ બિદા ભયે ઋપિરાજ તખ, નંદ ભાગ્ય બડ ભાખી ।

ચલે મધુપુરી કે હરખિ, હરિમૂરતિ ઉર રાખી ॥
સોઠ કહ્યો હરખિ ઋપિરાય, સખ ઉદંત બસુદેવ કે ।

સુનત બહુત સુખ પાય, ઋપિહિ પૂજિ કીન્હે બિદા ॥
યશુમતિ સમુજિ ગર્ગદી બાની ॥ આપુનિ અનિ ણડનાગિનિ જાની
હરિ કે લે ઉર સોં લપટાયો ॥ પ્રમુદિત અસ્તન પાન કરાયો
શ્યામ રામ સુખ નિરખત મોહા ॥ માતુ રોહિણી ઓર યશોદા
રવંકિ રવંકિ હરિ જોડત ગોદા ॥ ભાવત હરિકે બાલ વિનોદા
હરિ કે ગોદ લિયે દુલર વેં ॥ પુનિ પુનિ તુતરે જોલ જુલાવેં
કળહુંક ગાવત દે કરતારિ ॥ કળહું સિખાવત ચલન મુરારિ
તનક તનક ભુજ ટેક ઉઠાવેં ॥ કમ કમ કાફે હોન સિખાવેં
પુનિ ગહિ ભુજ પદ દેક ચલાવેં ॥ લરખરાત લખિ મનમુખ પાવેં
મનહી મન ચોં બિધિહિ મનાવેં ॥ કળ ધોં અપને પાંચન ધાવેં
કળહુંક છોડ દેત અંગનૈયા ॥ જોલત મુદિત તહો દોઉ લૈયા
ગોર શ્યામ બલરામ કન્હેયા ॥ સંગહિ સંગ ફિરત દોજી લૈયા
ભુમિ બછરા કે પાછે ગૈયા ॥ શ્રજળાસી જનુ લેત બલૈયા
દોઠ ધવલ ધૂરિ ધૂસરિત તન, બાલ બિભુપણ અંગ ।

અંજન રંજિત દગ ચપલ, નિરખત લજત અનંગ ॥
સોઠ બિહરત આનંદકંઠ, મણિમય આંગન નહ કે ।

યદુકુલ કૈરવચંદ, દહન દનુજકુલખનઅનલ ॥
કળહું કાફિ હોતિ ગકિ મયા ॥ કળહું ડોલત ચલત કન્હેયા
કુલહી ચિત્ર બિચિત્ર અંગુલિયા ॥ હમકિ ઉઠત દે લલિત દંતુલિયા
મુનિમનહરણ મંજુ મસિ ણિંદા ॥ સુખદ ચારુ ટોચન અરણિંદા
કલ જલ ખચન તોતરે જોલેં ॥ ગહિ મણિ ખંડાડિંખ ડગ ડોલેં
નિરખત બુકિ અંકત પ્રતિબિમ્બ ॥ દેત ધરમસુખ પિતુ અરુ અમ્બે
મયતિ જહાં દધિ નંદ ફી રાની ॥ હોત ખરે તહું ટેક મયાની
માત તનિક દધિ દેત ખવાઈ ॥ લેત પ્રીતિ સો સો સુખદાઈ
ક્ષીર સમુદ્ર બસુ રજધાની ॥ તનક દહી સોંતિન રુચિ માની

તનિકસો બદન તનિકસી દંતિયાં ॥ તનિકસો અધર તનિકસી બલિયાં
 તનક બદન દધિ તનક કપોલન ॥ તનક હૈસન મન હરન અમોલન
 તનક તનક કર તનકે માખન ॥ તનક ઐગુરિયા તનકે આખન
 તનક તનક ભુજ ચરણ મુકાયે ॥ તનક સ્વરૂપ મનોજ લગાયે
 દો ૦ તનક બિલોકનિ જમુકી, સકલ ભુવન બિરતાર ॥
 તનક મુનં યશ હોત હૈ તનક સિધુ સંસાર ॥
 સો ૦ તનક રહત નહીં પાપ, તનક નામ જાકે સિયે ॥
 મિટત સકલ ભવતાપ, તનક કૃપા જાપે કરહિં ॥

અથ બરસગાંઠલીલા

બરસગાંઠ લાલન કી આઈ ॥ દિપટ માસ કે ભયે કંઠાર્ધ
 કૂલી ફિરત યથોમતિ માધ ॥ ઘર ઘર તે સખ બધૂ ખુલાઈ
 પ્રમુદિત મંગલ ગાન કરાયો ॥ આનંદ ઉમેગે તૂર બજાયો
 આંગન સકલ મુગંધિ લિપાયો ॥ રચિ રચિ મોતિન ચોક પુરાયો
 કૂચે ફિરત નંદ મુખ ભારી ॥ લિયે ગોપ ગણ સકલ હંકારી
 દ્વારન બનંનવાર બંધાયે ॥ ધ્વજ પતાકરચિ બિબિધ બનાયે
 પાન કૂલ કૂલ ડાર રસાલા ॥ હરહિ દ્રવ્ય દધિ અક્ષત માલા
 મંગલ દ્રવ્ય સકલ મેંગવાધ ॥ બહુ મેવા બહુ ભાંતિ મિઠાઇ
 યશુમતિ કાન્હ ઉમટિ અન્હવાયે ॥ અંગ પોછિ ભૂષણ પદિરાયે
 દોષી જરકમ્ પીત અંશુલિખા ॥ દમકંત દે દે ચાર દંતિલિયા
 કહુલા કંઠ બંધત અતિ નોકા ॥ કિયે બાલ દેસર કો ટીકા
 લટકત લલિત લલાટ લટૂરી ॥ બરણિ ન ભાય બદન છગિ રૂરી
 દો ૦ નયન આંજ ભૂકુટીનિકટ, કિયો માતુ મસિખિંદ ॥
 કરિશિંગાર હરિમુખ નિરખિ, ચૂંચ્યો મુખ અરવિંદ ॥
 સો ૦ લિયે ગોદ મુખકંદ, નંદ બોલિ યશુમતિ કહ્યો ॥
 બોલહુ ભુસૂરખંદ, લગનધરી આવત ચલી ॥
 કાહે કો અખ ગહર લગાવત ॥ બિપ્ર બેગિ કાહે ન બુલાવત
 નંદ છિપ બર બિપ્ર બુલાયે ॥ પદ પખારિ આસન બેઠાયે

લે ઉછંગ લાલન નંદરાઈ ઈ જોઠે હર્ષિ ચોક પર જાઈ
 ખેદમંત્ર બિધિ સહિત પદાવત ॥ જરસગાંઠ સુખ સહિત જુરાવત
 પ્રજ્ઞનારી સખ બનિ બનિ આવે ઈ મંગલ તિલક શ્યામ કો લાવે
 ગાવત મંગલ કોકિલ ગયની ॥ હરિ દરશન ન્યાસી મૃગનયની
 તિલક સખનિ મોહન કો દીનીં ઈ દેખિ દેખિ મુખ અતિ મુખ લીનીં
 મિત્રન ખહુત દક્ષિણા પાઈ ॥ ખાંટી સખકો પાન મિઠાઈ
 ધન મણિ ચીર નિઠાવરિ કીને ઈ ખાર ગાર નેગિન કો દીને
 તખ સારી પચરંગ મંગાઈ ॥ હર્ષિત મહરિ ગધુન પરિશાઈ
 દેત અશીષ સકલ અતિ મોદા ઈ લેત યયોમતિ બરિ બરિ ગોદા
 નિત નવ ગોકુલ હોત બધાઈ ॥ સદા શ્યામ જનકે સુખદાઈ
 દોઁ ધન્ય યશોમતિ ધન્ય નંદ, ધનિ ધનિ બાલબિનોદ ।

ધન્ય સુમન જિન જનનકે, રહત સુધારસ ઓદ ॥

સોઁ ધનિધનિપ્રજ્ઞપ્રીબાલ, કહિકહિસુરખર્ષહિં સુમન ।

ધન્યધન્ય નંદલાલ, દૈત્યદલન સજ્જનસુખદ ॥

કાન્હ ચલત પગ દૈ દૈ ધરની ઈ હોત મુદિત લખિ નંદ કી ધરની
 કરત હુતી અભિલાષા જોઈ ॥ નિરખત અપને નયનન સોઈ
 કુતુક કુતુક નૂપર પગ બાજે ઈ કગમગાત ડોલત છળિ છાજે
 ખેંઠ જાત પુનિ ઉઠત તુરતહીં ॥ દેહરિલોં ચલિ જાત કુરતહીં
 ધામ અવધિ રાખત અટકાઈ ઈ ગિર ગિર પડત નાંધિ નહિ જાઈ
 કીન્હીં તીન પૈઠ જિન બસુધા ॥ દેહરિ તાહિ નંધાવત યશુધા
 પકરિ પાણિ કમ કમ ઉનારાવે ઈ લખિ સુરમુનિ મન વિસ્મય આવે
 કોટિન અણક રચે પલ માહોં ॥ પલ મેં જહુરિ મિટાવેં તાહીં
 તાહિ ખિલાવત મથુરતિ ગ્યારી ઈ નાના બિધિ સુખ કરિ કરિ લારી
 કખહું દૈ કરતારિ નચાવે ॥ કખહું મધુર મધુર સ્વર ગાવે
 દેખિ શ્યામ જનની કે નાઈ ઈ આપુન ગાવત તારિ બજાઈ
 યગ નૂપુર કટિ કિકણિ ફૂલે ॥ તણિ છળિ મન અભિલાષા પૂલે
 દોઁ શોભિત કંઠલા કંઠકલ, ઉર હરિનખ છબિરાશ ।

મનહું શ્યામધનમેં કિયો, નવશશિ બિમલ પ્રકાશ ॥

સોઁ જનનિ કહત બલિજાઉં, નચહુ લેહુ નવનીત સદ ।

ધરત રુનકંઝુનક પાઉં, ત્રિભુવનપતિ નવનીતહિત ॥
 બોલન લગે રયામ કલ બાની ॥ કણક તૂતરી કણક સયાની
 નંદહિ તાત યથોદા મૈયા ॥ બલ સોં દાઉ કહત કનૈયા
 પ્રાતહિ ઉઠિ માંગત દોઉ લૈયા ॥ માખન રોટી દે રી મૈયા
 અંચરા ગહેં ન માનત બાતા ॥ અતિ આતુર હુનકત દોઉ બ્રાતા
 મુનિમુનિ મધુર બચન મુખ પાવૈ ॥ તાતેં જનની ગહર લગાવૈ
 જનનિ મધ્ય સનમુખ સંકર્ષન ॥ પાછે ઉઠે મુભગ સ્થામલતન
 મનો સરસ્વતી સંગ યુગ પક્ષી ॥ રાજહંસ અરુ મોર બિપક્ષી
 કબરી ગહી રયામ બિજલાઈ ॥ મુક્તા માંગ ગહી બલ લાઈ
 મનહુંદુન નિજનિજ લખલીને ॥ જનની સોં બગરો યહ કોનો
 નંદ દેખી હંસિ હંસિ ગગેલોટી ॥ યશુમતિ મુદિત કર્મ કો મોટી
 કતહો આરિ કરત ગહિ ચોટી ॥ યહૈ બાત મોહન તેરી ખેટી
 જો ચાહો સો લેઉ દોઉ લૈયા ॥ કરહુ કહેવા મેં બલિ જૈયા
 દોઁ દિયો કલેઉ માત ઉઠિ, માખન રોટી હાથ ।
 ખાત ખવાવત બાલકન, સકલ ત્રિશ્વ કે નાથ ॥
 સોઁ જોહિ ધ્યાવૈં યોગીશ, સનકસનંદન આહિ મુનિ ।
 કૌતુકનિધિ જગદીશ, કરત ચરિત સન્તન સુખદ ॥

અથ બ્રાહ્મણુલીલા

ચલત લાલ પૈંજનિ કે ચાપન ॥ પુનિપુનિહર્ષિત લખિલખિ પાંચન
 બિબિધ ગ્રાલબાલન સંગ લીને ॥ હગમગાત ડોલત રંગ લીને
 કબહૂં દોરિ દાર લોં બહીં ॥ કબહૂં લજિ આવૈં ધરમાહીં
 બ્રાહ્મણ એક નન્દકે આયો ॥ મહા ભાગ્ય હરિ ભક્ત મુહાયો
 ગોપન કો સો પૂજ્ય કહાયો ॥ પુત્રજન્મ મુનિકે ઉઠિ ધાયો
 યશુમતિ દેખિ અનન્દ બદાયો ॥ આદર કરિ ભીતર ખેલાયો
 પાંચ ધોત્ય જલ શીશ ચઢાયો ॥ પાક કરન કો ભવન લિપાયો
 અહો બિપ્ર બિનતી મુનિ લીજો ॥ જો ભાવે સો લોજન દી જો
 ધેતુ હુહાય દૂધ લે આઈ ॥ પાંડે રચિ કરિ ખીર બનઈ

ધૃત મિદાન્ત ખીર મિશ્રિત કર ॥ કૃષ્ણ લોગ હિત ચાર પંસિ ધર
જેદમંત્ર પદિ કે હરિ ધ્યાયો ॥ નયન મૂંદિ કે ધ્યાન લગાયો
નયન ઉધારિ બિમ્બ જળ દેખ્યો ॥ શ્યામહિં આગે જેવત પેખ્યો

દોઠ અહો યશોદા આપને, સુતકૃત દેખો આય ।

શિશ્વપાક સગ આય કે, કર્યો કાન્હ જુઠાય ॥

સોઠ મહરિ જોરિ યુગપાનિ, બિનય કરી દ્વિજરાજસન ।

બાલક અતિ અજ્ઞાન, બહુરિ પાક બિધિ કાનિયે ॥

બહુરિ રૂઢ મિદાન્ત મંગાયો ॥ બ્રાહ્મણ ફિર કર પાક બનાયો
જળડીં ધ્યાન ધર્યો મન લામ ॥ તળડીં લાગે ખાન કન્હાર્થ
એસેરિ મિમ્બ ન જેવન પાવે ॥ બાર બાર હરિ છૂ છૂ આવે
તળ યશુમતિ હરિ સોં નિસિયાર્થ ॥ કતહિ અચગરી કરત કન્હાર્થ
મૈં ઇચ્છા કરિ બિમ્બ જિભાલિં ॥ બાર બાર લોજન બનવાળિં
ચહ અપને ઠાકુરહિ જિભાવે ॥ ॥ તાકો તૂ ગોપાલ બિભાવે
મૈયા મોહિં જિન દોષ લગાવે ॥ બાર બાર ચહ મોહિં બુલાવે
નયન મૂંદિ કર જોરિ મનાવે ॥ બહુત લોતિ કર બિનય સુનાવે
લઈ લઈ નામ કહત પ્રભુ એયે ॥ ખીર ખડ ચહ લોગ લગાયે
તળ મૈં રહિ ન સકોં દહિ ધાજિં ॥ ચાકો દીનાં લેજન પાજિ
પ્રેમ સહિત જળ મોહિં બુલાવે ॥ તળ નહીં રહત મોહિં બિનિઆવે
સુનત ગૂઢ મૂઢ હરિકે બયના ॥ બુલિ ગયે બિમ્બહૃદય કે નયના
દોઠ ધનિધનિ ગોકુલ નન્દ ધનિ, ધન્ય યશોદા માય ।

ધનિ બ્રજબાસી ધન્ય બ્રજ, જહં પ્રકટે હરિ આય ॥

સોઠ સુફલજન્મ પ્રભુ આજ, પ્રકટે લયો સખ સુકૃતફલ ।

દીનબન્ધુ બ્રજરાજ, દિયો દરશ મોહિં કૃપાકરિ ॥

બાર બાર કહિ નન્દકે આંગન ॥ લોટત દ્વિજ આનંદ મગન મન
મેં અપરાધ કિયો બિન જાને ॥ કેા જાને કિહિ બેષ સમાને
લક્ષ્મ હેતુ બસ રહત સદાઈ ॥ ચહૈ નાય તુમ્હારી બડિ ચાર્ધ
જે જે શરણ તુમ્હારી આયે ॥ તેતે લયે પુનીત સોહાયે
પતિત ઉધારન યથ બિસ્તારા ॥ અઘબારન ઈક નામ તુમ્હારા

ਦੇਖ ਧਰਤ ਗੋਵਿੰਦ ਭਿਤ ਲਾਗੀ ॥ ਪਾਏਂ ਦਰਸ ਲਏਂ ਯਤਲਾਗੀ
 ਭਿਤ ਕੀ ਬਿਤ ਕੀ ਮਾਨਨਫਾਰੇ ॥ ਸਭਕੇ ਨਿਯ ਕੀ ਜਾਨਨਫਾਰੇ
 ਸਰਬੁ ਸਰਬੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਬੁ ਤੁਮਫਾਰੇ ॥ ਚੀਨਧਿਆਉ ਕ੍ਰਿਪਾਤੁ ਮੁਰਾਰੇ
 ਭੰਸ੍ਰਾਸ਼੍ਰਿਯਾਮ ਯਸ਼ੁਮਤਿ ਫਿਗ ਫਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮਮਗਨ ਮਨ ਆਨੰਦ ਘਾਏ
 ਨਿਯਮਨ ਜਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਕੀਨ੍ਹੀ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਲਭਿਤ ਹਰਿ ਤਾਕੋ ਚੀਨ੍ਹੀ
 ਪ੍ਰੇਮਮਗਨ ਫਿਰਿ ਆਰਹਿ ਆਰਾ ॥ ਠਕਿ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਨੰਦਕੁਮਾਰਾ
 ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੁਲਕਤ ਫੇਤ ਅਸੀਧਾ ॥ ਭਿਠਾ ਕਯੋ ਧਰ ਠੋ ਫਿਰਿ ਧੰਧਾ
 ਫੋ० ਫੇਭਿ ਅਰਿਤ ਯਸ਼ੁਮਤਿ ਅਭਿਤ, ਪਰੀ ਭਿਮਫੇ ਪਾਏ ॥

ਫਿਯੇ ਰਨ ਆਉ ਫਲਿਯਾ, ਅਥੇ ਫਰ੍ਧ ਫਿਰਿ ਰਾਏ ॥
 ਸੋ० ਯਸ਼ੁਮਤਿ ਜਿਯੇ ਭਿਯਾ, ਗੋਵਿੰਦ ਭਿਯਾਵਤ ਭਾਨਫੇ ॥
 ਬਿਰੇਖਫਨ ਭਲਿਯਾ, ਆਨੰਦ ਨਿਭਿ ਮੁਖਫੇ ਸਫਨ ॥

ਅਥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖਾਵ ਲੀਲਾ

ਯੋਲਾ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋ ਹੈ ॥ ਹੈ ਭਵਿ ਭਵਿ ਪਟਾਰ ਫੋ ਫੋ ਹੈ
 ਮੇਰੇ ਸ਼੍ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਘਨ ॥ ਭਿਠਸੀ ਸ਼੍ਰਾਮਫਗੇ ਪਧ ਪੀਵਨ
 ਫਾਫੀ ਅਭਿਫ ਯਯੋਫਾ ਰਾਨੀ ॥ ਗੋਵਿੰਦ ਫਿਯੇ ਸ਼੍ਰਾਮ ਮੁਖਫਾਨੀ
 ਭਫਧ ਕਯੋ ਸਧੀ ਸਰਫ ਮੁਖਫਾਨ ॥ ਲਾਗੀ ਮੁਤ ਫੋ ਮਾਤ ਫਿਯਾਵਨ
 ਫੇਭੁ ਫੁ ਸ਼੍ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਧਫ ਆਵਤ ॥ ਅਤਿ ਸ਼ੀਤਫ ਫਗ ਟਾਪ ਨਯਾਵਤ
 ਬਿਰੇ ਰਫੇ ਹਰਿ ਧੰਧਫ ਟਾਫੀ ॥ ਫਰੇ ਨਿਫਟ ਭੁਫਾਵਤ ਧਾਫੀ
 ਮੈਧਾ ਧਫ ਮੀਠਾ ਫੇ ਭਰੋ ॥ ਫੇਭਤ ਲਗਤ ਮੋਫਿ ਧਫ ਧ੍ਰਾਫੋ
 ਫੇਫਿ ਮੰਗਧ ਨਿਫਟ ਮੈ ਫੈਫੋ ॥ ਲਾਗੀ ਲੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਮੈ ਭੈਫੋ
 ਫੇਫਿ ਭੇਗ ਮੈ ਭਫੁਨ ਭੁਯਾਨੋ ॥ ਮੰਗਤਫੀ ਮੰਗਤ ਭਿਫੁਯਾਨੋ
 ਯਸ਼ੁਮਤਿ ਫੁਸਤਿ ਫਰਤ ਪਫਟਾਯੋ ॥ ਫਾਫੇ ਫੋ ਮੈ ਚੰਦ੍ਰ ਫਿਯਾਯੋ
 ਫਾਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਭਿਨਫੀ ਜਾਨੇ ॥ ਅਭ ਧੋ ਫੈਸੇ ਫਰਿਫੇ ਮਾਨੇ
 ਭਿਭਿਧ ਲਾਤਿ ਫਰਿਫਰਿਫਿ ਭੁਫਾਯੋ ॥ ਆਨ ਯਤਾਯੋ ਆਨ ਫਿਯਾਯੋ
 ਫੋ० ਫਫਤਿ ਯਯੋਫਾ ਫੈਨ ਭਿਧਿ ਸਮਯਾਯੋ ਅਭ ਫਾਨ ॥

ਲੁਫਿ ਫਿਯਾਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਮੈ, ਟਾਫਿ ਫਫਤ ਹਰਿ ਯਾਨ ॥
 ਸੋ० ਅਨਫੋਨੀ ਫਯੋ ਫਾਧ, ਟਾਤ ਮੁਨੀ ਧਫ ਯਾਤ ਫਫੁ ॥

ચાહિ ખાત નહિં કોય, ચન્દ્ર ખિલોના જગતકો ।

યહૈ દેત નિત માખન મોકોં ॥ ક્ષણ ક્ષણ તાત દેત સો તોકોં
 જો તુમ રયામ ચંદ્ર કો ખૈયો ॥ બહુરો ફિરિ માખન દહુ પૈહો
 દેખત રહો ખિલોના ચંદા ॥ હઠ નહિં કીજે ખાલગોળિંદા
 મધુ મેવા પકવાન મિહાઈ ॥ જો બાવે સો લેહુ ઠન્હાઈ
 ખાલાગોં હઠ બહુત ન કીજે ॥ મૈં બલિ રિસહી રિસ તતુ છીજે
 ખસિ ખસિ કાન્હ પડત કનિયાતે ॥ દે ગશી કહત નંદરનિયા તેં
 યશુમતિ કહત કહા અણ કીજે ॥ આગત ચંદ્ર દહા તે કીજે
 તખ યશુમતિ ઇક જલપુટ લીનોં ॥ કરમેં લૈ તિહિ લાયો કીનોં
 ઐસે કહિ રયામકિં બહુકાવૈ ॥ આવ ચંદ્ર તોલિં લાલ ખુલાવૈ
 યાહો મેં તૂ તતુ ધરિ આવૈ ॥ તોલિં દેખિ લાલન મુખ પાવૈ
 હાથ લિયે તોલિં ખેલત રહિહૈ ॥ નેક નહીં ધરણી પર ધરિહૈ
 જલપુટ આનિ ધરણિ પર રાખ્યો ॥ ગદિ આન્યો શશી જનની ભાખ્યો ।

દોઁ લેહિ લાલ યહ ચન્દ્રમા, લીન્હો નિકટ ખુલાય ।

શૈવૈ ઇતને કે લિયે, તેરી રયામ બલાય ॥

સોઁ દેખહુ રયામ નિહારિ, ચા ભાજનમેં નિકટશશી ।

કરી ઇતી તુમ આરી, જા કારણ સુંદર સુવન ॥

તાહિ દેખિ મુસકયાય મનોહર ॥ બાર બાર કારત દોઁ દર
 ચંદા પકરત જલ દે માહીં ॥ આવત કછ હાથ મેં નાહીં
 તખ જલપુટ દે નીચે દેખૈ ॥ તહાં ચંદ્ર પ્રતિબિમ્બ ન પેખૈ
 દેખત હુંસીં સકલ જાજનારી ॥ મગન ખાલછખિ લખિ મહતારી
 તખહિં રયામ કછ હુંસિ મુસકાને ॥ બહુરો માતા સોં બિરુજાને
 દ્યોંગો રી ખા ચંદા દ્યોંગો ॥ વાહી અપને હાથ ગહોંગો
 યહુ તો કલમલાત જલ માહીં ॥ મેરે દર મેં આવત નાહીં
 ખાહરિ નિકટ દેખિયત વાહી ॥ કહે તો મૈં ગહિ લહાવોં તાહી
 કહત યશોમતિ સુનહુ ઠન્હાઈ ॥ તવ મુખ લખિ સકુચત ઉકુરઁઈ
 તુમ તિહિ પકરન ચહત ગોપાલા ॥ તાતે શશિ જલ ગયો પતાલા
 અણ તુમ તે શશિ કરપત ભારો ॥ કહત અહો હરિ શરણુ તુમહારી
 બિરુજાને સોચે દે તારી ॥ લિયે લગાય છતિયાં મહતારી

દોઠ લૈ પૌદાયે સેજ પર, હરિ કે યશુમતિ માય ।
 અતિ બિરુઝાને આજ હરિ, યહ કહિકહિ પછિતાય ॥
 સોઠ કરસો ઠાંક સુઆય, મધુર સ્વરે ગાવત કહુક ।
 ઉઠિ ઝંદે અકુલાય, ચટપટાય હરિ ચૌંકિ કે ॥

અથ પુરાતન કથા લીલા

પૌકો લાલ કહત મહતારી ॥ કહોં કથા ઇક શ્રવણુન ખ્યારી
 હુયે યહ સુનિ મન બનવારી ॥ પૌકિ ગયે હુસિ દેત હુકારી
 નગર એક રમણ ય સુહાવન ॥ નામ અવધ અતિ સુન્દર પાવન
 બહે મહલ તહુ અગમ અટારી ॥ સુન્દર બિશદ ચારુ ગચ હારી
 ભોતિ ભોતિ બહુ હાટ બજાર ॥ અતિ સુન્દર મનો મિશ્વ શૃંગાર
 તહાં નૃપતિ દશરથ રઝધાની ॥ તિનકે નારિ તીન પટરાની
 કૌશલ્યા કેકધ સુમિત્રા ॥ તિન જન્મે સુત ચાર પવિત્રા
 રામ ભરત લક્ષ્મણ રિપુહંતા ॥ ચારોં અતિ સુન્દર શુભવંતા
 તિન મેં એક રામ પ્રતધારી ॥ અતિ સુન્દર જનકે હિનકારી
 બિશ્વામિત્ર એક ઋષિવાર્ધ ॥ તિનહિં સતારેં નિરચર આર્ધ
 તિન નૃપસો દૈ સુત લિય મૌંગી ॥ અપની રક્ષા કે હિત લાગી
 દોઠ રામ લપણુ ઋષિ લૈગયે, દનુજ હતે તિન જાય ।

ઋષિદીન્હોં વિદ્યા બહુત, તિનકો અતિ સુખપાયા ॥

સોઠ તહોં જનક ઇક ભૂપ, ધનુષયજ તાને રચ્યો ।

કન્યા તાસુ અનૂપ, બુંરે તહોં ભૂપતિ અમિત ॥

ઋષિ લૈ ગયે કુંવર તહુ દોલ ॥ જનકરાય સનમાને સોજી
 ધનુષ તોરિ ભૂપન મુખ મારી ॥ રામ બિગાહી જનક કુમારી
 ચારિહુ કુંવર ખ્યાકિ તહુ આયે ॥ લાયે અવધપુર અનંદ બધાયે
 રામહિં દેન લગે નૃપ રામ ॥ સલ્યો સકલ અભિપેક સમાજ
 સુનિપિતુ બચન ધર્મહિતધારી ॥ નારી સહિત લાયે બનચારી
 તિન્હું ચલત પ્રાતા સંગ લાગ્યો ॥ ઉનકે બાવ પિના તનુ ત્યાગ્યો
 ચિત્રકૂટ ગયે ભરત મિલન જળ ॥ દૈ પદ પૌવરિ બિદા કરી તમ

યુવતી હેતુ કપટમૃગ મારા ॥ રાજિબલોચન રામ ઉદાર
 રાવચ હરણ કિયો તળ નારી ॥ મુનત રથામધન નીંદ બિસારી
 ચોકિ કહ્યો લક્ષ્મણ ધનુ દેહ ॥ દેખિ બયો યશુમતિ સંદેહ
 છં સંદેહ જનની મન બયો હરિ ચોકિધો દાહ પયો
 કહું દીકિ ખેલત મેં લગી ધોં સ્વપ્ન મેં દાન્હર ડર્યો ॥
 ગહુ લોતિ દેવ મનાય, પદિ પદિ મંત્ર દોષ નિવારક ॥
 લે પિયત પાની વારિ પુનિ પુનિ રાઈલોન ઉતારક ॥
 દો ॥ સૌં કહિ તે બિરુઆય હરિ, કરી ચંદ્રહિત આરિ ॥
 બિઝક ઉડ્યો ધોંતાહિતે, રહ્યો મુરત ઉર ધારિ ॥
 સો ॥ બડ ભાગની નંદનારી, મહિમા બેદ ન કહિસકૈં ॥
 હરિકો બદન નિહારિ, બિસરાવત ત્રયતાપદુખ ॥

અથ કર્ણછેદન લીલા

પ્રાત નંદ ઉઠિ હરિ પહું આયે ॥ મુખ છળિ દેખન કે ॥ અતુરાયે
 નિશિકે દંદ નૈન અતિ આરત ॥ હરુવે કરિ મુખતે પટ ટારત
 સ્વચ્છ સેજતે ગદન પ્રકાશ્યો ॥ દંદ તિમિર નયનનિકો નાશ્યો
 મનહું મથત પયનિધિ ઉડુરાઈ ॥ દેણુ ફેરિ કે દઈ દિખાઈ
 ધાયે પ્રગળન અતુર અકોરા ॥ ઇંકટક રહે બદન શયિ ઓરા
 ફૂલી કુમુદિનિ સી મહતારી ॥ કહત ઉઠહુ સુત મૈ બલિકારી
 માખન રોટી અરુ મધુ મેવા ॥ બે ભાવે સો કરહુ કલેવા
 સદમાખન મિસિરી તળ આની ॥ કણુ ખવાય ધોયો મુખ પાની
 દેખિબદન છળિ મહરિસિહાની ॥ કહન ન દસોં યશુમતિ રાની
 કનછેદન અખ હરિ કે કીલે ॥ કુણડવ સહિત દેખિ મુખ લીલે
 બોલિ બિમ્બ શુભદિવસ ગનાયો ॥ બાતિ કુટુંબ સખ ન્યોતિ બુલાયો
 કુલ ખ્યોહાર કિયો સખ સાબ ॥ બિબિધ લોતિ બહુબાજન બાબ
 છં ॥ બાણ બધાઈ બિબિધ ઓગન નારિ મંગલ ગાવહીં ॥
 સુર નર નિરખિ અતિ હર્ષિ સુમનનિ બર્ષિ ગોકુલ છાવહીં ॥
 કરિ પ્રથમ સુણન રથામ કે પુનિ કર્ણબેધન બિધિ લઈ ॥
 ધરિકૈં સુપારી પાન બપર ગહુરિ ગુરુલે લી દઈ ॥

हंसत सुरशुभ सङ्घित निधि हर, मातु उर अति धुकधुकी ।
 अतिहि कोमल श्रवण जेधत सकत नहि सनमुष तकी ॥
 भरिशीक रायन देत श्रवणनि निकट करि अति आतुरी ।
 देहुर भँगाये कनकके कहु कहु छेदन आतुरी ॥
 दृष्टि रागत जननि लीन्हें जिहुंसि तमही जुकी अली ।
 हंसत नंद सभ सुवति गावत तनकि लीतर लै बली ॥
 कहत सुर अनिता परस्पर धन्य धनि मन्ज भाग्निनी ।
 नाही न धनही किंकरिसभ डम सकल सुरभामिनी ॥
 दृष्टि करति निधायर प्रज्जलधू, धनमयि लूपणु और ।
 सकल अशीशतनन्दसुत, जहँ तहँ यायक लीर ॥
 सो। पहरावत नंदराय, प्रज्जयुवतिन लूपणु भसन ।
 आनंद उर न सभाय, मनहुँ उभगि यहुँ द्विशि यदयो ॥
 नितही नव मुह मंगल ताके छे मंगल भूरति हरि सुत नके
 लुहि निधि तात मात सुभ पावै ॥ सुभनिधान सोध अरित उपावै
 नके लेह जेह नहि पावै ॥ नंदलवन सो कान छेदावै
 निज लक्ष्मण हित नर तनुधारी ॥ करत जाललीला सुभकारी
 हरि अपने रंगन कहु गावै ॥ नंदलवन लूपणु भन लावै
 तनक तनक अरुणि सो नाये ॥ मनमनरीज विविधनिधि रावै
 मन्द मन्द पग नूपुर गावै ॥ जाल भिन्नपणु अंग बिराजै
 कणहुँ लुज उठाय शुद्धरावै ॥ घौरी धूमरि गाय जुलावै
 कणहुँ भाषन लै सुभ नावै ॥ कणहुँ अमल प्रतिभिम्बणु पावै
 भाषन भाग दुहुँ कर लेह ॥ जेक भाग प्रतिभिम्बणु दिहै
 तासो कहत लेत क्यों नाही ॥ उरि देत कहे अहि माही
 हरि देवत यशुभति महतारी ॥ उर आनंद करत अति लारी
 दृष्टि हरि जन निमुष युगिदै, लीनो गोह उलय ।
 परमानंद रस भगनभन, सोसुभ किमि कहिजय ॥
 सो। कौतुकनिधि लगवान, करत अरित नितनित नये ।
 सुन्दर श्याम सुजन, प्रज्जणासिन के प्रेमजश ॥

અથ માટીખાન લીલા

ખેલત શ્યામ ધામ કે દારે ❀ સોહત ધ્રુવ લરિકા સંગ ખારે
 અતિ અજ્ઞાન સખનિ મતિ લોરી ❀ સખકી પ્રીતિ શ્યામ સંગ જોરી
 એક ઘેસ સખ પરમ મુહાયે ❀ કરત બાલલીલા મુખ પાયે
 ગાવત હંસત દેત કિલકારી ❀ લખિલખિમુખપાવત મહતારી
 નિરખિ રૂપસખ ધ્રુવજન મોહૈ ❀ કોટિકામ નહીં પટતર સોહૈ
 તન પુલકિત અતિ ગદગદ જાની ❀ નિરખિ મનહીં મન મહરિ સિદ્ધાની
 તળહિ શ્યામઘન માટી ખાઈ ❀ યશુમતિ દેખિ સાંટિ દૈ ધાઈ
 પકરી ભુજ શ્યામ કી જાઈ ❀ કહતિ કહા યહ કરત કન્હાઈ
 ઉગચહુ બેગિ બદન તે માટી ❀ નાહીં તો મારતિ હોં સાંટી
 સખદિન જુઠવત હૈ સખજાલન ❀ મોસોં અખ કહ કહિ હો લાલન
 તળ મોહન કીન્હીં લંગરાઈ ❀ કહત કિ મૈં માટી નહીં ખાઈ
 જૂઠહિ મોકો લોગ લગાવૈ ❀ માટી મોકો નેક ન લાવૈ
 દોઁ જૂઠ કહત તોસોં સખૈ, માટી મોહિં ન મુહાય ।
 નહીં માનૈ જો માતુ તુ, દિખરાણીં મુંહ ખાય ॥

સોઁ દીનોં બદન ઉધારિ, નયન મૂંદિ માતા નિકટ ।

દેખિ અકિત નંદનારિ, તનકી સુરતિ રહી નહીં ॥

દિખરાયો ત્રિભુવન મુખમાંહીં ❀ નલ શશિ રવિ તારા ઈક ઠાહીં
 સર સાગર સરિતા ગિરિ કાનન ❀ સુર સુરનાયક શિવ અતુરાનન
 સકલ લોક નાયક યમકાલા ❀ મહિમંડલ સખ અગજગ જાલા
 દેખિ ચરિત યશુમતિ અકુલાની ❀ કરતે સાંટિ ગિરત નહિં જાની
 બદન મૂંદિ તળ હરિ દગ જોલે ❀ ડર સમેત માતા સોં જોલે
 મૈયા મૈં માટી નહીં ખાઈ ❀ યશુમતિ અકિત રહી અરગાઈ
 કહત નંદ સોં યશુદા રાની ❀ હરિ કી કથા ન જાત બખાની
 માટી કે મિસ કરિ મુખ ખાયો ❀ તીનિ લોક તામહિં દિખરાયો
 સ્વર્ગ પતાલ ધરણિ બન જાગા ❀ સુર નર અસુર ગિપુલ ખગ નાગા
 અપર સૃષ્ટિ કહિ જાત સુ નાહીં ❀ દેખી સકલ બદન કે માહીં
 મોકોં પરત સાંચ સખ જાની ❀ જો કષ્ટ કહી ગર્ગ મુખજાની

ચકિત નન્દ સુનિ અચરજ ખાની ॥ મન મન કરત ગિયાર ગિનાની
 દોઠ નન્દ કહત સુનુ ખાવરી, હરિ અતિ કોમલ ગાત ।
 લૈં સાંટી ધાવતિ બૃથા, પુનિ પાંચે પછિતાત ॥
 સોઠ અચરજ તેરી ખાત, કો જનનૈ દેખ્યો કહા ।
 કુશલ રહૌ દોઉ બ્રાત, રામ શ્યામ ખેલત હસત ॥
 કહતિ શ્યામસોં યશુમતિ મૈયા ॥ મૈં તેરી બલિહારિ કનૈયા
 મૈં અતન રિસ ખીચ ન જાની ॥ બૃથા શ્યામ તુમકોં રિસિયાની
 જરહુ હાથ જિન સાંટિ ઉઠાઈ ॥ જરહુ આંખિ જિન દીઠ દિખાઈ
 મધુ મૈવા હધિ માખન છાંડી ॥ ખાત લાલ તુમ કાહે માટી
 સિગરોઈ દૂધ પયો તુમ ન્યારે ॥ બત્ર કો બોંટ ન રેહુ પિયારે
 કહત નન્દ સોં યશુમતિ મૈયા ॥ દુહો લાલ ફી નાટી (કાઢી) ગૈયા
 કજરી કો પય પિયો ગોપાલા ॥ જો તેરિ ચોટી બઢૈ બિચાલા
 સખ લરિકન મૈં તો તન માહો ॥ બેગ બૈસ જલ શ્રી અધિકાહી
 માતુખયન સુનિકે અનુરાગે ॥ જગોં ત્યોં કરિ પય પીવન લાગે
 છિન પીવત છન છિન કછ ટોવૈ ॥ દેખિ દેખિ મુખું દુસત યશે વૈ
 મૈયા કળ બાઢૈગી ચોટી ॥ યહ તો હૈ અબહી લોં છોટી
 તૂ જો કહતહિં બલ લોં હૈ હૈ ॥ છોડત શુકત ગોડકોં નૈહૈ
 દોઠ કિતી બાર લધ પય પીયત, ચોટી બઢી ન હોહિ ।
 કહિ કહિ ઝૂઠી ખાત નિત, દૂધ પિયાવત મોહિ ॥
 સોઠ સુનિ સુનિ ભોરી ખાત, સુંદર શ્યામ સુજન કી ।
 યશુમતિ મન ન અઘાત, હંસિ લીને ઉરલાય હરિ ॥

અથ શાલિગ્રામ લીલા

ભોરહિ મહર યમુન તટ ધાયે ॥ દરશન કરિ અતિ હી સુખ પાયે
 કરિ સ્નાન નન્દ ઘર આયે ॥ પૂજા હિત યમુના જલ લાયે
 તુલસીદલ અરુ કમલ પુનીતા ॥ પ્રભુ નિમિત્ત આને અતિ પ્રીતા
 પાય ધાય પ્રભુ મન્દિર આયે ॥ કરી દણ્ડવત પ્રેમ બદાયે

સ્થલ લીપ પાત્ર સળ ધોયે ॥ પૂજા કે સળ સાગ સંજોયે
 ધાપ તિલક સગ અંગ સવારે ॥ પ્રભુ પૂજા બિધિ કરન સંવારે
 કુંવર કાન્દ જેલત તે આયે ॥ દેખત પૂજાબિધિ ચિત લાયે
 બિધિવત દેવ નન્દ અન્દવાયે ॥ ચન્દન તુલસી ફૂલ ચઢાયે
 ૫૮ અંતર દે લોગ : લગાયો ॥ આરતિ ચરણનિ શોશ નવાયો
 તખડી શ્યામ બિહસિ ઉડિ બોલે ॥ કહત તાતસોં બચન અમોલે
 બાળા તુમ ને લોગ લગાયો ॥ સો તો દેવ કછુ નહીં ખાયો
 મુનિ હરિબચન શ્રવણ સુખદાઈ ॥ ચિતે રહે મુખ હુંસિ નંદરાઈ
 દોઠ કહત નંદ સુખ પાપ કે, ચેં નહીં કહિયે તાત ।

દેવત કો કર જોરિયે, કુશલ રહો જહિ ગાત ॥

સોઠ હુંસત રયામ સુખદાનિ, નંદ સ્વરૂપ ન જનહીં ।

રહો તિનહિં સુત માનિ, કરતજે બ્રજલીલા સગુણ ॥

દેખન જનની તહાં હુરિ કાફો ॥ મગન પ્રેમરસ આનંદ બાદી
 બેઠે નંદ સમાધિ લગાઈ ॥ તળ યહ લીલા રચી કન્હાઈ
 શાલિગ્રામ મેલિ મુખ માહીં ॥ બેઠિ રહે હુરિ બોલત નાહીં
 ધ્યાન બિસર્જન કરિ નંદ જાગે ॥ શાલિગ્રામ ન દેખે આગે
 ખોજત ચકિત ચિત નંદરાઈ ॥ ઇંદ્રદેવ કિન ત્રિયે ચુરાઈ
 ઇંત ઉત ખોજત યવત નાહીં ॥ બયોજડો અચરજ મનમાહીં
 બિહુંસત હુરિ કે મુખ મેં જાને ॥ દેખત મહરિ મહર સુસકાને
 સુનહુ તાત જનની બલિજાઈ ॥ ઉગિલહુ શાલિગ્રામ કન્હાઈ
 મુખતે તખડિં કાઢિ બ્રજનાથા ॥ દિયો દેવતા નન્દ કે હાથા
 હુરિ કે ચરિત કહે નહિં આવે ॥ બાલબિનોદ મોઢ ઉપજાવે
 લખિ લખિ માતપિતા પુલકાહીં ॥ દેખિ દેખિ મુર સિદ્ધ ભુલાહીં
 ધન્ય ધન્ય સળ બ્રજ કે બાસી ॥ બિહરત જહાં બ્રહ્મ અબિનાસી
 દોઠ પરતે પર હૈ બ્રહ્મ જો, નિર્ગુણ અલખ અનૂપ ।

સો બ્રજભક્તન પ્રેમબશ, બિહરત બાલક રૂપ ॥

સોઠ પ્રેમમગન પિતુમાત, નિશદિન જાત ન જનહીં ।

કયોં હૂં મન ન અઘાત, સુનત બચન દેખત દરશ ॥

અથ નહવાવન ડી લીલા

યશુમતિ શ્યામહિ કહ્યો નહવાવન ॥ મુનતહિ મયલિ પરે મનભાવન
 ઉબટન લે આગે ગહિ બાહી ॥ લોટિ ગયે હરિ માનત નાહી
 તખ યશુમતિ બટુભાંતિ દુલારે ॥ મેં બલિ ઉદ્દુ' નહવાળિ' ખ્યારે
 ઉબટન પાછે ધર્યો ચુરાઇ ॥ કુસદાવત મુત ગ્યામ કન્હાઇ
 મેં બલિ એસી આરિ ન કીજે ॥ જો આહી સોઈ મોપે લીજે
 કહુત લાલ રોવે દુખ પાવે ॥ એસી કો જો તોહિં ખિજાવે
 અતિરિસ તે' મેં બલિ તન છોજે ॥ મુન્દર કે.મલ અંગ પસીજે
 બરજતહી બરજત બિરુજાને ॥ હરિ હરિ ક્રોધ મનહિં અકુલાને
 ધરત ધરત ધરણી પર લોટૈં ॥ ગહિ માતા કે ચીર નિઝોટૈં
 ગહિ ગહિ અંગ કે ભૂવણુ તોરૈં ॥ દધિમાખન કે ભાજન દેરૈં
 ધર્યો તખ જલ જનની પાલે ॥ માનત નાહીં તાહિં તે ત્રાસે
 મહરિ બાહુ ધરિકૈ તખ અ ને ॥ જળહીં તેલ ઉબટને સાને
 દોઠ તખ દુચતી કરિમાત કો, ગિરત પરત ગયે ભાજ ।

નેક નિકટ લાગે નહીં, મનમોહન ધ્રુવરાજ ॥

સોઠ તખ પુચકારે માત, સામ ભેદ કહિ કહિ બચન ।

મેં બલિ આવહુ તાત, નહીં આવો તો જનિહૌ ॥

તુમ મેરી રિસ કો હરિ જાનો ॥ મોકોં નીકો બિધિ પહિંચાનો
 જો નહીં આવહુ મદનગોપાલા ॥ આજ તુમ્હેં વો બાંધોં લાલા
 તખહિં નંદ ઉતતે ચલિ આયે ॥ કહુત હરિહિં કિન અતિહિ ખિજાયે
 લે કનિયાં ઉરસોં લપટાયે ॥ બદન ચૂમિ યશુમતિ પહું લ્યાયે
 કંત ખિજવત મેહનહિં અયાની ॥ લે હિય લાય લિયે નંદરાની
 કચોં હું ચલન કરિકે જળ પાયો ॥ તખ ઉબટન હરિ કે અંગ લાયો
 પુનિ તાતો જલ સ્નાન સમોયો ॥ દિયો નહવાય બદન શશિ ધોયો
 સરસ બસન લેકે તન પોંછયો ॥ બંદુરો બદન સરોજ અંગોછયો
 અંજન દોલિ દગ લર દીનોં ॥ જૂપર ચારુ ચખોડા કીનોં
 સખ અંગ કે ભૂવણુ મંગવાયે ॥ કમ કમ લાલન કો પહિરાયે
 એસી રિસ નહિં કીજે કાંન્હા ॥ અખ કહુ ખાઉબાઉં બલિ નાન્હા

તળ તુતરાત કહો કાહેરી ॥ જો મોકા ભાવે સો દેરી
દોઁ કહત જનની યા બચનપર, મૈયા બલિબલિ જાય ।

જોઈજોઈ ભાવે લાલકો, સોધ સોધ લપાવે માય ॥
સોઁ દિયે અમિત પકવાન, મૈં અપને સુત કે લિયે ।
સો સખ કહોં બખાન, જો ભાવે સો લીજિયે ॥

સહ માખન અરુ દહી સનયો ॥ તુમ્હરે હિત પય ઓટિ જમાયો
ખોવા ઓઢ્યો મધુર મલાઈ ॥ તાપર મિસરી પીસિ મિલાઈ
અરુખ્યોસરિ અતિ સરિસ સંગરી ॥ તામહિં સોંઠિ મિરચ રુચિકારી
ખીર ખરા કરિકૈં દધિ જોરે ॥ માનહું અંદ અમીં મધુજોરે
ખુરમા ઓર જલેખી જોરી ॥ જેહિ જેવત રુચિ હોત ન થોરી
અરુ લડુઆ બહુલાંતિ સંવારે ॥ જે મુખ મેલત કામલ પ્યારે
અરુ ગૂઝા બહુ પૂરિન પૂરે ॥ અતી સુગાસ દેજનવસ અતિસ્વરે
બાવર ઘેર ધીક અલોરે ॥ મિશ્રી પીસ તલ બપર જોરે
સુન્દર માલપુઆ મધુસાને ॥ તમ તુરત કરિ રોહિણી આને
અતિહીં સુન્દર સરસ અંદરસે ॥ ધૂતહધિમધુ મિલિસ્વાદન સરસે
સરસ સવાંરી દાલ મસૂરી ॥ અરુ કીન્હોં સીસ ઘન પૂરી
પૂરી મુનીકે હિય હરિ હરપે ॥ તમ જેવત પર મન કરી કરપે
દોઁ સુનત યશોદા તુરતહી, લૈ આઈ હરપાય ।

બલદાઝિ કે ટેરિ કે, લીન્હોં નન્દ બુલાય ॥
સોઁ પટરસ કે પરકાર, જે ખરણે યશુદા પ્રથમ ।
પરસિ ધરે સખ થાર, જેવત હરિ બલખીર દોઢિ ॥

જેવત એક થાર દોઢ વીરા ॥ હરપિ સ્થામ રુચિરાખ્યો સીરા
તળ શીતલ જલ લિયો મંગાઈ ॥ બરિ આરી યશુમતિ લૈ આઈ
જલ અંચવાવત નૈન જુડાને ॥ દોઢિ હરિ હરિ મુસકાને
તળ જનની હસિ સુરસ ભરાયે ॥ તનક તનક કહુ મુખ પંખરાયે
રચિ રચિ દેજરે પાન ખવાયે ॥ અતિહીં અધર અરુણ લૈ આયે
કાઠે તહું સખલ પ્રજ્ઞદાસા ॥ લાગિ રહી જાહાનિ કી આથા
તનક તનક કહુ મોહન ખાયો ॥ ઉભર્યો સો પ્રજ્ઞદાસનિ ખાયો ।

સખા જૂનું પ્રિય દર પુકારે ॥ જેલન આવડું કાન્ડ પિયારે
 તૃપિત દરશ રસ ચાતક દાસા ॥ હરિયબરપિનવધન છબિ પાસા
 ગિનય ગયન મુનિ દર્પ કૃપાલા ॥ ચલે મનોહર ચાલ રસાલા
 સધુ લધુ લલિત ચરણ કરલાલા ॥ કમલનૈન ઉર બાહુ બિચાલા
 ચન્દ્રમદન તન છબિ ઘનશ્યામા ॥ અંગ અંગ ભૂયણ અભિરામા

દો० નિરખત છબિ નંદલાલકી, થકિત સકલ સુરજૂનુંદ ।

નિહચલ ચખન ચકાર જનુ, તકત શરદકો ચન્દ્ર ॥

સો० અતિ આનંદ ઉમંગ, મિલે સખનકો જાય હરિ ।

પ્રીડત કોટિ અનંગ, કીડત બાલક જૂનુંદ સખ ॥

જેલત દ્વરિ ગયે દહું કાન્ડા ॥ સખન સંગ ધાવન હું નાન્ડા
 બહુત અબેર બર્ષ ઘનશ્યામહિં ॥ જેલત તેં આયે નહીં ધામહિં
 નંદહિ તાત માતુ મોહિં કાનન ॥ યોંહીં સુનત મુહાત જુ આનન
 મન અવસેર કરત મહતારી ॥ પલક ઓટ રહિ સકત ન ન્યારી
 દેખન દાર ગત્રો મેં ઠાઠી ॥ સુતમુખ દરય લાલસા બાઠી
 તતક્ષણ હરિ જેલત તેં આયે ॥ દોરિ માતુ હૈ કણ લગાયે
 જેલન દ્વરિ જાન કિન્હ કાન્ડા ॥ મેં બલિતુમ અવહોં અતિ નાન્ડા
 આજ એક ઘન હાડિ આયો ॥ તુમનહોં જાનત મેં મુનિ પાયો
 ઇક હરિકા બહુ આયો તબહીં ॥ સો વહ મોસોં કહિ ગયો અબહોં
 વહ તો પકરિ લેત હૈ તિનકો ॥ હરિકા કરિ જાનત હૈ જીનકો
 ચલહું બાજ ચલિયે નિજ ધામહિં ॥ થહ મુનિ ટેર લિયે બલરામહિં
 કનિયોં કરિ હૈ આર્ષ ધામહિં ॥ મહ ભાગિનિયશુમતિ મુનશ્યામહિં

દો० રૂપ રેખ જાકે નહીં, બિધિહર અન્ત ન પાય ।

હાડિસોં ડરપાય તિહિં, યશુમતિ રાખત સ્વાય ॥

સો० ભાવવશ્ય ભગવાન, ભાવધ કરિકે પાઠયે ।

ભક્તન કે સુખદાન, તિહિ તૈસે જૈસે ભજૈ ॥

પ્રજ્ઞ બીચિન જેલત મન મોહન ॥ હલધર સુમલ સુદામા ગોહન
 ઓર ગોપ બાલક બહુ બારે ॥ એક બયસ સખ હરિ કે ખ્યારે
 બાલ બિનોહ મોહ મન દીને ॥ નાના રંગ કરત રસ લીને

ભોજન કે સમયે નંદરાઈ ॥ કરેં સુતિ બલરામ કન્હાઈ
 કહો ખુલાય લેહુ દોઉ લેયા ॥ મો સંગ જેવેં આય કન્હૈયા
 ખેલત બહુત ગેર ભઈ આજ ॥ ઉન બિન ભોજન કોને કાળ
 યથુમતિ સુનત ચલી અતુરાર્થ ॥ ઘમ ઘરઘર ટેરત દોઉ ભાર્થ
 કહત બાલિ લેહુ કાઠિ શ્યામહિ ॥ ખેલત હૈં ધોં કાફે ધામહિં
 જેવન સિદ્ધ મિરાત ધરોઈ ॥ ઉન બિન નંદ ન જેવન મોઈ
 એસે જનની કે મુનિ જૈના ॥ આયે ખેલત તેં સુખદૈના
 ચલહુ તાત મેયા બલિ બાઈ ॥ જેવન દો બૈઠે નંદરાઈ
 પરચો યાલ ધરેઉ મગ હેરતિ ॥ મૈં તખડોં મે તુમ કો ટેરતિ
 દોરિ અલહુ આગે ગોપાલા ॥ છાંદિં દેહુ ગતિ મંદ મરાલા
 ચલહુ ભેગિ દોરો દોઉ ભાઈ ॥ સો રાત્રી જો આગે બાઈ
 જો જૈહૈ પહિલે બલિ ભાઈ ॥ તો હૈંસિહૈં તોહિં આલ કન્હાઈ

દોઁ આયે દોરે શ્યામ તખ, તુરતહિ પાય પખાર ।

બૈઠે જેવન નંદ કે, સંગ દોઝી સુકુમાર ॥

સોઁ કછુ ડારત ક'ત્રુ ખાત, કછુ લપટાનો પાણિ હુહુ ।

સુભગ સાંવરે ગાત, બાલકેલિ રસબસ ખરે ॥

ખડો કોર ખેલત સુખ લીતર ॥ આય ગઈ તખ મિરચિ દશનતર
 તીક્ષ્ણ લગી નૈન લરિ આયે ॥ રાવત બાહર કો દહિ ધાયે
 શહિલિ કૂક દેત સુખમાહી ॥ લિય લગાય ઉર સોં ગહિ બાહીં
 મધુર આસ લે તાત નિહારે ॥ લે બૈઠે કુસલાય એકારે
 જેવત કાન્હ નંદ કી કનિયો ॥ છબિ નિરખત કાલો નંદરનિયો
 બેસન કે બ્યંજન બિધિ નાના ॥ ગરામરી બહુ શાક બિધાના
 મૂંગ કરહરી હીંગ લગાઈ ॥ દાલ ચના કી પીત સુહાઈ
 રાજભોગ કો ભાત પસાયો ॥ ઉજ્જવલ કોમલ સુગંધ સુહાયો
 બેસન મિલે કનિક કી રોટી ॥ સદ ધૂન બોરી પતરી છોટી
 આંખ આદિ બહુ જાંતિ એધાને ॥ દોઉ લેયા જેવત રુચિ સારે
 મિશ્રી દધિબોદન મિશ્રિત કર ॥ લેત શ્યામસુન્દર અપને કર
 આપુ ન ખાત નંદ સુખ નાવૈં ॥ સો છબિ કહત કોન પૈ આવૈં

દોઢ ભોજન કર અચમન કિયો, લૈ ઝારત નંદરાય ।

અપને કરસોં રયામ કો, દીનોં બદન ધુવાય ॥

સોઢ કો કરિ સકૈ બખાન, ભાગ્ય યશોમતિ નંદકે ।

બ્રહ્મ રહ્યો રુચિ માન, બાલરૂપ છનકે સદન ॥

બૈઠે રયામ માત કી કનિયો ॥ પીવત દૂધ સુન્દર સુખદનિયો

બાર બાર યશુમતિ સમુઝાવ ॥ હરિ સો અસ્નનપાન છુઠાવે

કહતિ રયામ તૂ ભયો સયાનો ॥ મેરો કહ્યો લાલ અબ માનો

દૂધ પીવત દેખત હરિકા સખ ॥ હુંસત તોહિં નહિં લાજ લગત અબ

જૈઠૈં ઘાંત બિગરિ સખ તેરે ॥ અજહું છાંડિ કહ્યો કરિ મેરે

સુનત બચન મુસકાય કન્હાઈ ॥ અંચરતર સુખ લિયો છિપાઈ

આયે તબહીં સખા બુલાવન ॥ માત કહ્યો ખેલહું મનભાવન

યહ સુનિ હરૈં ઉઠે બનવારી ॥ માંગત દે યોગાન કહ્નારી

મથની કે પાછે કહિ દીન્હો ॥ હર્ષિત રયામ તહાતેં લીન્હોં

લૈ યોગાન બઠા કરિ આગે ॥ ચલે સખન દેખત અનુરાગે

કહત સખન સોં હરિ હરખાઈ ॥ ખેલહું ગેંઠ કીહિ ઠાહર ભાઈ

ખેલત બનિહૈ ઘોષ નિકાસ ॥ હરપિ ચલે સખ સહિત હુલાસ

દોઢ કાન્હર હલધર ખીર દોહિ, ભયે ભુજ બરજોર ।

શ્રીદામા અરુસુખલ મિલિ, જુરે સખા ઇકઠોર ॥

સોઢ ઔર સખન કે બ્રુન્દ, ખાંટિ લિયે જુરિ જોટજુટ ।

અતિ આનંદ નંદનન્દ, દિયો બટા હરકાય મીઠ ॥

આપ અપનિ ઘાતન લૈ જહીં ॥ એક એક સન પાવત નાહીં

ઇત તેં ઉત ઉત તેં ઇત ઘેરૈં ॥ બટા ગારિ યોગાનનિ ફેરૈં

દોરત હુંસત ખસત ઉઠિ મારૈં ॥ આપ આપની છત બિચારૈં

જન્મ્યો ખેલ અતિ મગનકન્હાઈ ॥ દેખત સુર મુનિ રહે બુલાઈ

છતત સખા રયામ જળ બાને ॥ કરો ખેલ કછુ તળ મચલાને

કહન સખા સખ સુનહું ગોપાલા ॥ રુગટૈયો કો કોન ખિલાયા

શ્રીદામા સોં હો તુમ હારે ॥ જૂડી સોહૈં ખાઉ લલારે

ખેલત મેં કો કાઠો સૈયાં ॥ કહા ભયો જો નન્દ ગોસૈયાં

તાતેં તુમ ગર્જિત મન મહિયાં ॥ તનક બસત હુમ તુમ્હરી છલિયાં
અતિ અધિકાર જનાવત તાતેં ॥ તુમ્હરે અધિક ગાય કહુ જાતેં
અખ નહીં ખેલહિં સંગ તુમ્હારે ॥ બયે સખા સખ રિસ કરિ ન્યાદે
ખેલોહિ આહે ત્રિભુવનરામ ॥ દિયો દાંવ તખ પીકિ અઢાર્થ

દો ॥ જકે ગુણગણ અગમ અતિ, નિગમ ન પાવત ઔર ।

સો પ્રભુ ખેલત ગ્વાલ સંગ, બંધે પ્રેમકી ડોર ॥

સો ॥ ખેલત ભધ અખેર, જનની ટેરત શ્યામ કો ।

આવહુ ધામ સખેર, સાંઝ સમય નહિં ખેલિયે ॥

સાંઝ ભધ ઘર આવહુ ખ્યારે ॥ બહુરિ ખેલિયો હાત સવારે
આપુહિ જાય ખાહુ ગહિ આને ॥ સુલગ શ્યામતન રજ લપટાને
ભાલિ દિયે યશુમતિ બલશમહિં ॥ લે આર્થ દોલ સુત ધામહિં
ધૂરિ ઝારિ તાતો જલ દગર્થ ॥ તેલ પરસિ હીન્હો અન્હવાર્થ
સરસ બસન તન પે છિ સંવારે ॥ લે ગોહિ જીતર પગ ધારે
કરહુ બિયારન કહુ દોડ ભાર્થ ॥ પુનિ તુમકો ગખોં પોદાધ
સીરા પૂરી સરસ સર્વોરી ॥ ઔર ધરી મેવા બહુ ન્યારી
હીન્હો પરસિ કનક કી યારી ॥ બલ મોહન દોડ કરત બિયારી
મિત્રરી મિલે દૂધ ઓટાર્થ ॥ લે આર્થ તખ રાહિણી માર્થ
પ્રેમસહિત દોડ જનની ભાવત ॥ દેખિ દેખિ છખિ નૈન જૂંભાને
ખાત ખાત મોહન અવસાને ॥ બારહિ બાર શ્યામ જમુહાને
આરસ સોં કર કોર ઉઠાવત ॥ નૈનન નોંઢ ઝમકિ બુકિ આવત

દો ॥ ઉઠહુ લાલ તખ માતુ કહિ, ધોયે મુખ અરખિંદ ।

પોદાયે લે સેજ પર, બલ અરુ બાલગોખિંદ ॥

સો ॥ સોયે બાલમુકન્દ, દોડિ લેયા મુખસેજ પર ।

જનની અતિઆનન્દ, શોચત ગુણ ગોપાલ કે ॥

માખન મોહન કો પ્રિય લાગે ॥ ભૂખો લલન રહત જળ જાગે
તાહિ બહો જો ગહુર લગાવે ॥ નહીં માને જો ઈન્દ્ર મનાવે
મેં હહિ જાતલ ખાત શ્યામ કી ॥ દગ મીચે નવનીત ખાન કી
લે મયની દધિ ધર્યો બિલોધ ॥ જળ લગિ લાલત દહિન સોર્થ

લોર લયો ભગહુ નદનંદન ॥ સંગ સખા ઠાકે 'જગખંદન
 સુરસિ પય હિત બચ્છ પિયાયે ॥ પક્ષી તરુ તજિ ચહુદિશિ ધાયે
 ચન્દ મલિન ઉડુગણુ ઘુતિ નાશી ॥ નિશિનિઘટી રખિ કિરણ પ્રકાશી
 કુસુદિનિ સકુચી ખારિજ કૂલે ॥ ગુંજત મધુપ લતા લગિ જૂલે
 દરશન દેહુ મુદિત નરનારી ॥ પ્રજગાસી પ્રભુજન સુખકારી
 સુનિ જનની કે બચન રસાલા ॥ ખોલે દગ રાણવનિશાલા
 હુંસત ઉઠે સંતનસુખદાઈ ॥ સુખછળિ દેખિ માતુ બલિ બાઈ
 હરિ કછુ કરહુ કલેજી ખ્યારે ॥ મૈ માખન મયિ ધરેજી સવારે
 દોઁ રોટી ચરુ માખન તનક, દેરી મા મોહિં હાથ ।

લૈ આઈ જનની તુરત, કછુ મેવા ધરિ સાથ ॥

સોઁ કરત કલેજી રયામ, માખન રોટી માનિ રુચિ ।

ત્રિભુવનપતિ સુખધામ, ચારિ પદારથ હાય જિહિ ॥

અથ માખનચૌરી લીલા

सो० तासों करत सयान, कहत लेहु आधो तुमहुँ ।

हुम तुम ओक समान, भयो अन्यो है संग अण ॥

प्रथम आज मैं चोरी आयो ॥ तुमको देखि बहुत सुख पायो
अण तुम मेरे संग नित आवो ॥ यह दाहू से भातहि बनायो
सुनि सुनि हरिके मुख की जानी ॥ उमंगि हँसी अज युवती सधानी
श्याम चौक मुख तासु निहारी ॥ बाजि यत्र अज जोरि मुरारी
अति आनंद गालि मन भारी ॥ पूछत सखी परस्पर ताहीं
पायो आज परो कछु तैरी ॥ कहा तोहि अति आनंद हरी
गहगह कष्ट पुलक तन तेरी ॥ सो किन कहै कहा सुख हैरी
तन न्यारे जिय ओक हमारो ॥ हमैं तुमहुँ कछु सोद न न्यारे
सुनहु सखी मैं तोहिं भताजि ॥ जे सुखभयो सो तोहिं सुनाजि
यशुमति सुन सुन्दर सुन गोरी ॥ आयो आज हमारो चोरी
अभनि कट मधनीका भाजन ॥ बियो निकसि लग्यो सो याजन
मैं दुरि लीतर देखन लागी ॥ वा मोहन छवि पर अनुरागी
हो० देखि अमल प्रतिभिंभको, मन कछु सकुये श्याम ।

अर्द्धलाग तेहि देन कहि, प्रकट करो निजनाम ॥

सो० तण न रह्यो मोहिं धार, हँसी मनोहर जयन सुनि ।

कहा कहौं तुम भीर, मन हरि लीन्हों साँवरे ॥

मोहिं देखि तण गयो परार्थ ॥ सखी सो छवि कछु अरुणि न लई
सुनि हरिचरित सखी अनुरागी ॥ अति सुख पाय प्रेमभरम पागी
कहत कि मे देखन नहिं पायो ॥ सोई अविद्या जमु उर छाये
हरि अन्तराय भी सख जानै ॥ सभके मन की रेखि पड़ि याने
ईहि निधि भाजन प्रथम सुरयो ॥ कीन्हों आविनि हो मन लाये
भक्तजल संतन सुभकारी ॥ पुनि मन भहु यहु जात भियारी
अण सख अज घर भाजन जाजि ॥ भाजन चोर नाम कहवाजि
भावत्वष मोहिं यशुमति जानै ॥ गाविनि प्रेमसक्ति करि मानै
मित्रभाव करि गाल जगानै ॥ प्रीति रीति सख मोसों मानै
धनही के हित जोकुव आयो ॥ करौं सजन के मन हो लाये
यह भियारि हरिनिज उर ठाना ॥ अक्षि कृपा अमृज सगवाना

आलसभा सभ निकट जुवाँ ॥ तिनसों हँसि हँसि कहत कन्हाई
हो० भाजन अछये योरिकै, सभ अण धरधर नय ।

कीजै आलखिहार यो, मेरे मन यह आय ॥
सो० सुनि हर्षे सभ ग्वाँ, देत परस्परतारि सभ ।

लली कही नंदलाल, तुमगिन यह धुधि को करै ।
यदे सभन लै भाजन योरी ॥ ओक नयस सगलिन मति कोरी
देभ्ये आँकि अरोभा योरी ॥ मयति ओक ग्वाँनि दधि गोरी
धरयो भडा भठनी मे ननों ॥ जपर भाजन है लपटनों
ग्वाँनि गँधे कभोरी भांगन ॥ पार्थ घात तण्हि सुन्दरधन
सभन समेत ताहि धर आये ॥ दधिभाजन सगलि मिलि जाये
छूँछी भटुकी छाँड़ि सिधाये ॥ हँसत हँसत सभ ग्राहुर आये
आय गँधे द्वारे सोई गाला ॥ धरसों निकसत देये ग्वाँला
भाजन कर मुण दधि लपट नों ॥ ग्वाँलिनी यह कछु लेह न ननों
देधि रही हँसि मुण ही शोला ॥ निरणि रूप लाग्यो मन दोला
अभक्ति गये हरि सभन समेता ॥ तण्हि ग्वाँलिनि गँधे निकैता
देभी नय मयनिचाँ आली ॥ अकित गिबोहत धँतवैत ग्वाँली
मन हरी लीनो भहनगोपाला ॥ नान्यो ग्वाँलिनि हरि के भ्याला
हो० धर धर भकटी जान यह, सभा भुँद लै साथ ।

योरी भाजन जात है, नन्दसुवन अणनाथ ॥
सो० सभके मन अलिखाय, योरी पकरन पाछये ।
धरियो भाजन राज, यहै ध्यान सभके हिये ॥

कहत परस्पर ग्वाँलि सयानी ॥ सभ मोहन के रूप दुलानी
भाजन जान देहु गोपालहि ॥ मत नरनो कोइ श्याम तमालहि
तुम जानत हरि कछु न नने ॥ वे मोहन हैं परम सयाने
कोजि कहत पकर नो पाजि ॥ तो अपने हरि कण्ठ लगाव
ओक कहत नो मेरे आवैं ॥ तो हरि के जटु नाय नयाजि
कहत ओक नो मेँ गहि पाजि ॥ तो भाजन हम हरिहि जवावैं
कोजि कहत नो हरिको पैये ॥ तो गहि यशुमति पै पै नये
छक कहुँ आणु हमारे आवे ॥ दारहि ते गोहि देधि पराये

ધૃતિ બિધિ પ્રેમમગન સખળાલા ॥ મળકે હૃદય ધ્યાન નેદલાલા
 નિશિખાસર નહી નેક બિચારે ॥ મિલિવે કારણ બુદ્ધિ વિચારે
 ગયે શ્યામ સૂને ગાલિની ઘર ॥ મખા સખે કાંઠે દારે પર
 દેખ્યો લોતર લાય કન્હાઈ ॥ દધિ અરુ માખન ધર્યો મલાઈ
 દો ॥ સદમાખન દેખ્યો ધર્યો, હરપે શ્યામ મુગન ।

સખા બુલાયે સૈન દે, લૈ લૈ લાગે ખાન ॥
 સો ॥ ધૃતઉત ચિતવત જાત, કહુ સંશય મનમેં દિયે ।
 ખાંટત દધિ અરુખાત, ઉઠિ ઉઠિ ઝાંટત દ્વારતન ॥

દેખત સો ગાલિની અંતર કરિ ॥ મગન મધ અતિ ઉર આનંદભરિ
 લીન્હી બોલિ સખી ડિંગભાસી ॥ તિ-હૈં કિખાવત હરિ મુખરાસી
 દેખિ સખી શોભા અતિ જાડી ॥ ઉઠિ અરલોહિ ચોટ કે કાઠી
 કિહિ બિધિ મોં દધિ લેત કન્હાઈ ॥ સખન દેત અરુ આપન ખાઈ
 બદન સમીપ રાહિ અનિ ગજે ॥ માખન સહિત મહા છબિ છાજે
 લૈ ઉપહાર જલન મનુ જઈ ॥ મિલત ચન્દ સો ઘેર બિહાઈ
 ગિરિ ગિરિ પરત બદન તે બપર ॥ હૃઈ દધિમુત કે મુન્દ મુલગતર
 મનો પ્રવચનલ આગમ હરપત ॥ ઈન્દુ મુધાકે કણકા બરપત
 મુખજિ દેખિ થકિત પ્રજનારી ॥ કહત ન જનૈ ચડી ઉર ધારી
 બાલવિનોદ મોહ મન કૂલી ॥ ભઈ ચિયિત સમતન મુધિ બૂલી
 બરજન કો અરુકુરત ન ખાની ॥ રહીં બિચારિ બિચારિ સયાની
 ગયે કંગેરી લાય કન્હાઈ ॥ રહી કંગીસી સખ મુખ પાછ
 દો ॥ નિશવભરણ પોપણ કરણ, કહપતરોવર નામ ।

સો પ્રભુ દધિ ચોરી કરત, પ્રેમબિખરા ભગધામ ॥
 સો ॥ નિત ઉઠિ કરત બિહાર, પ્રજ મેં ઘરઘર સાંવરો ।

પ્રજજન પ્રાણ અધાર, માખનચોરિખ્યાજ કરી ॥
 શ્યામ એક ગાલિનીઘર આયે ॥ ચોરી કરત પખરિ તિન પાયે
 કહત કરી શુભ બહુત દિહાઈ ॥ અબ તો ઘાત પરે હો આઈ
 નિશિખાસર મોહિ બહુત બિચારો ॥ દધિ માખન સખ મેરો ખાયો
 દોઉલુજ પકરિ કહ્યો કિત નેહો ॥ દધિમાખન દ છૂટન પૈહો
 તાકે મુખવન ચિતૈ કન્હાઈ ॥ બોલે જયન મધુર મુમુકાઈ

તેરી સોં મેં છુયો ન રાઈ ॥ સખા ખાય સખ ગયે પરાઈ
ચારુ ચિતોનિ ચિત્ત ઉરઝાનો ॥ ઉરતે રોપ જાત નહિં જાનો
સુનત મનોહર હરિ કી જાતિયાં ॥ વિયે લગાય ગ્વાલિની છતિયાં
ખેડો શ્યામ જાઈ જાલિહારી ॥ મેં દ્યાઈ દધિ ખાજ ગિહારી
હરિ કો લેન ચલી દધિ ગોરી ॥ હરિ હુંસિ નિદસિ ગયે પ્રજખોરી
રહી ઠગી સી ગ્વાલિનિ લોરી ॥ મન લે ગયો સાવરો ચોરી
હરિ ગયે ઓર ગ્વાલિનિ કે ઘર ॥ દેખ્યો જાય, ન કેઝો ભોતર
દોઠ માખન કાઢિ નિશાંક હૂવે, લાગે ખાન કન્હાય ।

ગ્વાલિની આવત જાનિ ઘર, તખ ઉઠિરહે છિપાય ॥
સોઠ ગ્વાલિની ઘરમેં આય, મયની ઢિંગ ઠાઠી ભધ ।

ભાજન રીતો પાય, ચકિતખિલોકતિ ચહ્નં દિશિ ॥

અખડીં ગર્ધ આર્ધ ઈન પાંવન ॥ આયો માખન કોન ચુરાવન
ભોતર ગર્ધ તહાં હરિ પાયે ॥ પકરી ભુજ ભયે મન ભાયે
તખ હરિ કહિ નિજ નામ લખાયે ॥ નયન સરોજ કષ્ટક ભરી આયે
દેખિ બદનછબિ આનંદહોકે ॥ દીન્હે જાન ભાવતે છોકે
ભયો ગ્વાલિ મન પરમ હુલાસા ॥ કહન ચલી યશુમતિ કે પાસા
જો તુમ સુનહુ મયોમતિ માઈ ॥ હુંસિ હો મુનિ હરિ કી લરિકાઈ
આજુ ગયે હરિ મોં ઘર ચોરો ॥ દેખી માખન ભરી કમોરી
મેં ગર્ધ આય અચાનક જળહીં ॥ રહે છિપાય સકુચિ કે તળહીં
જળ મેં કહ્યોં ભવન મેં ઠોરી ॥ તખ મોહિં કહી નિજનામ નિહોરી
લગે લેન લોચન ભરિ આંસુ ॥ તખ મેં જાનન તોરી સાંસુ
સુનત શ્યામ સખ રોહિણિ કનિયાં ॥ સકુચત હંસત મંદ મુસુકનિયાં
ગ્વાલિ ગિહુંસિ હરિ તન કરપાયો ॥ માખનચોર પકરિ મેં પાયો
દોઠ કરોં નોય કી દામરી, ખાંધે અપને ધામ ।

લાય લિયે ઉર રોહિણી, ખાંધિ સકે કો શ્યામ ॥

સોઠ યશુમતિઉર આનંદ, બાલચરિત સુનિ શ્યામકે ।

કહત સુનો નંદનંદ, ઐસો કામ ન કરહુ સુત ॥

પુનિ ઇક ગૃહ ગયે નંદહુલારે ॥ દેખિ ફિરે તહુ ગ્વાલ હવારે
તખ હરિ ઐસી બુદ્ધિ ઉપાઈ ॥ કહિ પરે પિછવારે જાઈ

સૂનો ભવન કહું કોઈ નાહી ❀ માનહું ધનકો રાજ સદાહી
 લોડે મૂંડત ધરન ઉતારત ❀ દધિ અરુ માખન દૂધ નિહારત
 રેન જમાયો ગોરસ પાયો ❀ લગે ખાન મનુ આપ જમાયો
 આહટ મુનિ યુવતી ઘર આઈ ❀ ઝલકત દેખે કુંવર કન્હાઈ
 અંધિયારે ઘર રયામ ગયે દુરિ ❀ દધિ મદુકી દિગ ભેદિ રહે મુરિ
 સકલ છવ ઉર અંતરવાસી ❀ તહાં કછૂક ચેટક પરકાસી
 ગ્વાલિનિ હરિ કો ઈત ઉત હેરે ❀ પાવત નાહીં ધામ અંધેરે
 કહતિ અખહિં દેખ્યો નંદનંદન ❀ કિતહિ ગયો પછિતાત મનહિં મન
 પરિ ગયે નીક જોટ મયનીકે ❀ સુન્દર રયામ પ્રાણ ગયનીકે
 તળાહીં ગ્વાલિની બુજ ગહિલી-હોં ❀ કહત તુમ્હૈ અખ તો મૈ ચીન્હોં
 દોઁ કહો કહા આહત ફિરત, ધામ અંધેરે માહિં ।

ખૂંડે બદન દુરાવતે, સુધે ચિતવત નાહીં ॥
 સોઁ દધિ મયની મેં હાથ, અખ કા ઉતર બનાઈહો ॥

સખા નહીં કોઈ સાથ, કહિયે અખ કૈસી બનૈ ॥
 મૈ જાન્યોં ચહ ઘર હે મેરો ❀ તા ધોખે ઈત હૈ ગયો ફેરો
 દષ્ટિ પરી ચીટી દધિ માહીં ❀ કાદન લગ્યોં નિન્હૈ ઈહિ કાહીં
 મુનિ મૃદુળચન ગ્વાલિ મુસકાની ❀ તુમ હૌ રતિનાગર હમ જાની
 ઉર લગાય મુખ ચુમ્બન કીનો ❀ વિધિદિ મનાય ગિલા કરિ દીનો
 હરિદરશન બિન સણુન સુકાઈ ❀ ઉરહન મિસ યશુમતિ પહું આઈ
 મુનહુ મહરિનિજ સુતકી કરણી ❀ કરત અથગરી જાત ન બરણી
 નિત પ્રતિ કરત દૂધ દધિ હાની ❀ કહું લગિ કરૈં કાન નંદરાની
 મૈ અપને મદિર અંધિયારે ❀ માખન ધર્યો દુરાય સવારે
 સોઈ દૂઢિ લિયો હરિ બાઈ ❀ અતિ નિશંક નહિં નેકુ ડરાઈ
 ખૂંડે ઉત્તર તુરત બનાવૈ ❀ ચીંટી કાદન દો દર નાવૈ
 મુનિ ગ્વાલિની કેળચન સયાની ❀ હાંસિકૈ જોધ કિયો નંદરાની
 યશુમતિ કહત સ્યામસો ખ્યારે ❀ પર ઘર કાહે જાત લવારે
 દોઁ મમ લોચન આગે સદા, ખેલહુ સખન ખુલાય ।

તુમ્હરે બાલબિનોદ લખિ, મેરો હિયો સિરાય ॥
 સોઁ મોપૈ લીજૈ રયામ, દધિ માખન મેવા મધુર ।

સખ કહુ તેરે ધામ, પર ધર જાય બનાય તુવ ॥

માખન માંગ્યો કુંવર કન્હાઈ ॥ સુદિત માતુ તુરતહિં દે આઇ
લગી ખવાવન હિય હરપાની ॥ રયામ કહ્યો ખેડો નિજપાનિ
દિયો હાય ધરિ બરિકે દોના ॥ ચલે જાત ખેલત હરિ દોના
સખન સંગ ખેલત વનમાલી ॥ યમુના જાતી લગી ઈક ગ્વાલી
આપ ચલે તાકેધર માહી ॥ પૂછત જાત કોન હે કાહી
લખે તહાં શિશુ દોય અયાને ॥ ભોર દેખતે રોય કરાને
ઈત ઉત દેખ્યો ગોરસ નાહી ॥ જાંચે ધરયો સિકહરન માહી
તખ મનમોહન રચ્યો ઉપાઈ ॥ આનિ તહાં જાપલ ઓધાઈ
તા પર એક સખા ખેકારી ॥ તાકે કન્ધ ચઢે જનવારી
ઐસી બિધિ કરિ ગોરસ પાયો ॥ દધિ માખનસખહીમિલિ ખાયો
દૂધ ડારિ બછરુ સખ છોરે ॥ દિયે નિકાસિ જનહિં કી આરે
મહી છિરક લરકન ડરપાઈ ॥ ચલે અગ્ર દરિ સખા કન્હાઈ
દો ॥ ગ્વાલિની આવત દેખિકે, સખા ગયે સખ દૌરિ ।

ફંસિ લીતર મોહન પરે, રોકિ લઇ તિન પૌરિ ॥

સો ॥ રોષ ભરી મુખ જાત, પ્રેમ ભરયો અન્તર હિયો ।

કહત મહરે કે તાત, જાત કહાં દ્વિધચોર અખ ॥

તખ હરિ તાકે મુખજાન દેખી ॥ કીન્હે ઉર નખ ધાત વિશેખી
અતિ રિસ ગ્વાલિનિ મન ઉપજાઈ ॥ દોઉ ભુજ પકરિ મહરિ પૈ લાઈ
માનોં મહરિ કહ્યો તુમ મેરો ॥ અતિ ઉત્પાત કરત સુત તેરો
રાખ્યો ગોરસ છિકે ચઢાઈ ॥ ગ્વાલ કન્ધ ચઢિ લિયો કન્હાઈ
માખન ખાય દૂધ દરકાયો ॥ મહી છિરકી જાલકન રુવાયો
ઔર કહત સકુચત હોં જાતા ॥ કહા દિખાજી તુમકો ગાતા
હું શુષ્ક જ રયામ કે માઈ ॥ ઈકાં સકુચિ લરિકા હૃદૈ જાઈ
ખરજત કયોં નહીં સુતહિ અનેરો ॥ કહા કહોં નિત પ્રતિ કે ઝેરો
જો કહુ રાખે દૂરિ દુરાઈ ॥ તહીં તહીં તે લેત ચુરાઈ
તાપર દેત બછરુઅન છોરી ॥ જન જન ફિરવ જહી ચહું ઝોરી
ચોરી અધિક ચંતુર જનવારી ॥ સુનહુ મહરિ હમ ધનતે હારી
કહું લગિ ઈનકે શુષ્કનિ જખાનોં ॥ તુમ ઈનકો સૂધો મતિ જાનોં

हो० सुनत ज्वालनी के ज्यन, यशुमति हरितन देखि ।

लये सकुचयुत मुण निरजि, कोमल ललित बिशेषि ॥

सो० कहत लगावत लोग, जूझि सभ भेरे सुतहि ।

कथ लये चोरी योग, पांच वर्ष के तनिक से ॥

छहि भिसि देखन के सग आवैं ॥ चोरी भेरे सुतहि लगावैं

जैसे तो भेरे न अन्याय ॥ अतिही जातक कुंवर कन्हाय

छि के अंधे भवन अति छोटे ॥ तहं धनकी कैसे बुझ पड़ूँ

कौन जोग धतनो हूँ आये ॥ तेरा गोरस कैसे पाये

हाथ नयावत आवत दौरी ॥ एत न करहि समुझि के भोरी

घरही भाषन भरी कमोरी ॥ कण्ठ लेत न अंगुरि न भोरी

धतनी सुनन निरभ घनस्थामें ॥ जिहुंसि बली ज्वालि निनिजधामें

हरि सों कहत महरि समुझाछ ॥ भैं जलि कहूँ गिन जाहु कन्हाछ

तुम्हरे कारण पट रस नाना ॥ करि करि राखे जिनिध भिधाना

धतो उपाय करत कित भाछ ॥ पर घर दधि भाषानहि लगाछ

अन की जाही ज्वालि गंवारी ॥ हाट भाट दधि भेंचनहारी

नहीं कहूँ बाज न मान जियारै ॥ जोलत ज्यन कहूँ मुँह दारै

हो० जेहो दोष लगायकै, नित उडि आवत भात ।

सन्मुख भावति शंकतजि, भिडत अनावत भात ॥

सो० नौ लभ दुखियत गाय, दूध दही तेरे धनो ।

तु छित. चोरी जय, पुरे मानिहैं नन्द सुनि ॥

हरि भाषन चोरी रस गीधे ॥ कैसे रहूँ प्रेम के भीधे

अक ज्वालि घर मांज अंधेरे ॥ अति श्यामल तन परत न छेरे

कछुक धरो गोरस तहूँ पाये ॥ प्रथम सुरुचि कर योग लगाये

कियो प्रकट दीपक गृह ज्वाली ॥ तहूँ देखे भीतर जनमाली

बुझार धरि दरश दिनाये ॥ ज्वालिनीलजि अनि अयरन पाये

दधि भाषन के भूँद सुहाये ॥ सुलग श्यामवर अति छमिछाये

मानहुँ यमुनाजल के भाही ॥ देखि परत उडुगण परछाही

धुलि छमि निरभिरही छकिजाही ॥ जहुरों जये दिबुज जनमाही

દેખિ ચરિત હરખી પ્રજનાલા ॥ ચકિત મિલોકિતિ હર્ષ બિચાલા
મન મન કહતિ કહા મેં દેખ્યો ॥ યહ જાત કે સ્વમ બિશેખ્યો
પ્રેમ મગન તન કી સુધિ ભૂલી ॥ ગઢગઢ કંઠ રોમાવલિ ફૂલી
મન હરિ લીનો સ્વપ દિખાઈ ॥ ચલે વહાં તેં કુંવરકન્હાઈ
દોઁ દેખિ શ્યામકે ચરિત ધર, પ્રજનારી સુખ પાય ।

હોહિં હમારે પુરુષ હરિ, માંગત બિધિહિ મનાય ॥
સોઁ ધરધર કરત બિલાસ, નાના ભેપ દિખાય હરિ ।
પ્રજજન પરમ હુલાસ, દેખિ ચરિત ગોપાલ કે ॥

દેખી શ્યામ ગ્વલિ ઇંક ઠાઠો ॥ ગોરસ મધતિ પ્રાત છબિ બાઢી
ઢોલત તન ઉધર્યો શિર અંચલ ॥ બેળી ચલન પીઠ પર ચંચલ
યોવન મદમાતી ઇંકિલાની ॥ કરપત રણુ દુહું કરન મયાની
ઈત ઉત અંગ ભોરતિ ઝકઝોરી ॥ ગોરે અંગ દિનન કી ચેરી
મઢી ઉરાજન અંગિયા ગાઢી ॥ મનહું કામસોચે ભરિ ઠાઢી
રીઝી રહે લખિ નંદુલારે ॥ લાગે ખેલન તાસુ હુઆરે
ફિરિ ચિતઈ ગ્વાલિની દારે તન ॥ પરિ ગયે દષ્ટિ શ્યામસુન્દર ધન
બોલિ કિયે હરેયે સૂને ઘર ॥ કિયે લગાય ઉરસોં સુન્દર ધર
ઉમંગ અંગ અંગિયા ઉાઢરકી ॥ તિહિ અવસર સુધિ રહી ન ધરકી
તખડીં સુન્દરશ્યામ સુજના ॥ ભયે ધરસ દ્રાઢશ અનુમાના
સો છબિ દેખિ છકી પ્રજનારી ॥ બહુરે ભયે શિશુરૂપ નિહારી
હરિકે કોતુક અતિ સુખદાઈ ॥ દેખિ રહી સતિ ગતિ બિચરાઈ
દોઁ માખન લૈ તખ શ્યામ મુખ, ધરત આપનં પાન ।

અતિ આનંદ ઉમંગ ઉર, બિસરી ગ્વાલિ સુજન ॥
સોઁ રતિકશિરોમણિ શ્યામ, માખન ખાય રિઝાય તિય ।

આયે અપને ધામ, છબિસાગર નાગર નવલ ॥
મન હરિ લીન્હોં કુંવરકન્હાઈ ॥ બિન દેખે કણુ રહ્યો ન જાઈ
ઉરહન કે મિસ ગલિ સયાની ॥ આઈ દેખન હરિ સુખદાનિ
સુનહુ મહરિ સુવ કે સુધ જોસે ॥ કહા કોં કહિ જાત ન તોસે
માખન ખાય મહી ઢરકાયો ॥ ચેરી કારિ અબહિં ભજિ આયો

मथुरा जल लगी छक गाली ॥ यत्थि लथ ताके जनमाली
 पैडि रहे ताके पिठारे ॥ सभा सग है नन्दुतारे
 कहुति परासिनसों समुआर्य ॥ सुनि वीन्हां सो दुँवरकन्हाय
 भेयन जति सपी हों दहिये ॥ तोलों मेरे घर तन यदिये
 सब भाजन है भाट धरोर्य ॥ सोपि जति हो तोकां सोर्य
 हर तो और कछु प्रभ नाहीं ॥ नंदसुवन सभि आय न जाही
 यों कहुि यही गालिनी नजही ॥ सभन सदित हरि पैठे तजही
 कछु जालन की आहट पार्थ ॥ सो पुनि हरि घरहि द्विरी आर्य
 द्वेपि सभा सभ यखे परार्थ ॥ पकरे गालिनी धाय कन्हाय
 औरन जनि जन भैं दीन्हे ॥ तुम किन जल अथकरी कीन्हे
 जाँह पकरि है यही विपार्थ ॥ कहुत यशोमति! द्वेपहु आर्य
 उरहन देत सदा रिस मानौ ॥ अण अपनो मुत आय पिछानौ
 दौ० वहै उरहनो नित्य को, सत्य करन के काज ।

भैं गहि ल्याय श्याम को, जाँह पकरिके आज ॥
 सो० हरि पैठे निज धाम, जेलत जननी के निकट ।

कौतुक निधि धनश्याम, करत अरित संतन सुभद ॥
 यशुमतिमुनि गालिनी की जानौ ॥ द्वेपन यही सुतहि अकुलानी
 डये तहां है सुता परार्थ ॥ द्वेपि अयशोमति ति रिसियाय
 तेरे आंजन भतिदिय नाही ॥ जहन द्वेपि पडियानत नाही
 द्वेपहु री याकी गति भार्य ॥ या कन्या को कहुत कन्हाय
 तैं जे मेरे सुन को नामा ॥ सूधो करि याये है श्यामा
 तू गहि जाँह कोन को ल्याय ॥ जेलत मेरे धाम कन्हाय
 रही याव हरि को भुज याहो ॥ समुजि समजि मनमे पछिताही
 जाँह पकरि भैं घर ते ल्याय ॥ कीन्हे कैसे अरित कन्हाय
 जल जनै ना कछु कही जार्थ ॥ रही गालि कगिरी सकुआर्य
 महरि कहुत यवि बहियेहु ते ॥ भैं जनत सभ तुम्हरी भाते
 हरि के अरित कहा कोउ जाने ॥ गालिनिन हरि सुरि मुसकाने
 हरि ते हारि यही गृहगाली ॥ भुषि करि एते श्याममाली
 दौ० भहुरि गये छक गालि धर, मनमोहन धनश्याम ।

સખન સહિત હરપિત ભયે, સુનો પાયો ધામ ॥
 સોઁ સખ ઘર લિયો ઢંઢેરિ, માખન ખાયો ચેરિ હરિ ।
 ભાગ્યન ડારે ફેરિ, ગોરસ લિયો લુઢાય મહી ॥

સોવત લરિકન ચુટકિ જગાયે ॥ મહી છિરકિ ઠરપાય રુવાયે
 બડો માઠ ઈક ધીકો પેખો ॥ બહુત દિનનકો ચિકનો ચોખો
 સોજિ ફેરિ કિયો બહુ દુઃખ ॥ ચલે હુંસત સખ મિલિ દે દુઃખ
 આયગઈ ગાલિનિ તિહિં કાલા ॥ નિકસત ધરિ પાયે નંદલાલા
 દેખ્યો ઘર બાસન સખ શેરે ॥ રોવત બાલ મહી સોં બોરે
 દોજી ભુજન ગાઢે ગડિ લીન્હે ॥ જાય મહુરિ દિગ ઠાઢે કોન્હે
 કહતિ રુરોપ યશોમતિ આગે ॥ અળપતિ રહિ હૈયા પ્રજત્યાગે
 એસે હાલ કિયે ગૃહ મેરે ॥ મુનહુ મણુરિ લક્ષણ સુત કેરે
 માખન ખાય હહી ઢરકાયો ॥ મહી છિરકિ બાલકન રુવાયો
 બાસન ફેરિ ધરે સખ ઘરકે ॥ ઉપજ્યો પૂત સપૂત મહુર કે
 ધીકો માટ યુગન કો રાખ્યો ॥ સોજિ ફેરિ દુઃખ કરિ નાખ્યો
 ચલો દિખાજિં ઘર કો હલા ॥ રાખહુ બોધિ આપનો લાલા
 દોઁ જનની બોજન કાન્હે કો, કરત ફિરત ઉત્પાત ।

નિત ઉઠિ ઉરહન સહતિહોં, તૂ નહિં માનત તાત ॥

સોઁ બડે બાપ કે પૂત, ચેર નામ પ્રકટયો જગત ।

ઉપજ્યો પૂત સપૂત, નામ ધરાવત તાત કો ॥

જનની કે ખીજત હરિ રાયે ॥ બરિ આયે નયનન કે ઢાયે
 જૂઠ્ઠિ મોહિં લગાવત ધગરી ॥ મેરે ખ્યાલ પરી હૈં સિગરી
 યશુમતિ રોવત દેખિ કન્હાઈ ॥ બાદન પોછિ લીનો ઉર લાઈ
 કહત સખે યુવતિન યહ બાપે ॥ નિતહી નિત ઉઠિ બોરકિ આવે
 મેરે બારકિ દોષ લગાવે ॥ જૂઠ્ઠિં ઉરહન મોહિં સુનાવે
 કબહિં ગયો તેરે દરવાજે ॥ દુઃખ હહો માખન કે કાજે
 ધન માતી ઈતરાતી ડોલે ॥ સકૃયત નાહીં સંભાર ન બોલે
 મેરો કાન્હે તનક સો માર્ધ ॥ તાહિ રુવાવત જૂઠિ લગાઈ
 કબ હરિ તેરો માખન લીનો ॥ મેરે બહુત ઈઈ કો દીનો

ઠહા લયો ધર ગયો તિહારે ॥ છુયો તનક દધિ ખાલક બારે
 જાલિની યુનિયથોમતિ કી ખાની ॥ કહતિ મહરિતુમ ઉલટિ રિસાની
 નિત ઉઠિ હોય જામુ કી હાની ॥ સો ક્યોં કહૈ આન નંદરાની
 દોઁ તુમ કછુ લાવત ઔરહી, લેહુ આપનો ગૌવ ।
 જહાં ખસે નહીં પતિ રહૈ, તજન કહ્યો સો ઠાંવ ॥

સોઁ પૂતહિં દેત પહાય, ભડહાઈ ધર ધર કરન ।
 ઉરહન દેત રિસાય, કે ખસિહૈ એસે નગર ॥

સખા ભીર દૈ પૈઠન જાઈ ॥ આપ ખાય તો સહિયે માઈ
 જો કછુ ગોરસ ધર મેં પાવૈ ॥ કછુ ડારેં કછુ સખન હુટાવૈ
 કહૈં લોં સહૈં નિત્ય કી હાની ॥ કળકોં કહેં નંદ કી કાની
 ઇક દિન મેરે મન્દિર આયો ॥ મોકો દેખત ખદન ખિરાયો
 જળ મૈં સન્મુખ પકરન ધાઈ ॥ તખ કે ગુણ દહા કહૈં સુનાઈ
 ભાલુ રહ્યો દુરિ દેખત જાઈ ॥ મૈં પોદી અપને ગૃહ આઈ
 હરૈં હરૈં આયે શિરહાને ॥ ચોટી પાટી ખાંધિ પરાને
 સુન મૈયા યાકે ગુણ મોસોં ॥ યહ સખ મૂઠ કહત હૈ તોસોં
 ખેલતિ તેં મોહિં લિયો ખુલાઈ ॥ મોપે દધિ કી ચીંટિ કદાઈ
 ટહલ કરોં મેં યાકે ધરકી ॥ યહ સોવૈ પતિસંગ નિધરકી
 સુનત ખચન યશુમતિ મુકસાની ॥ જાલિનહસિ મુખ મોરિલજની
 સુનહુ મહરિ સુતકે ગુણ કાને ॥ સમુઝહુ હૈં લોરે કે ક્યાને
 દોઁ કરત ફિરત ઉતપાત અતિ, સખ પ્રજ ધર ધર જાય ।

નિત ઉઠિ ખેલત ફાગસી, ગરિયાવત ન લજાય ॥

સોઁ બાહર તરુણ કિશોર, ખોલત વચન ખિચિત્ર ખર ।

યહાં હોત શિશુ ભોર, તુમ અચરજ માનત નહીં ॥

યોં કહિ ગઈ જાલિની ધામહિં ॥ યશુમતિ પુનિ પુનિ સિખવત સ્થામહિં
 ધર ગોરસ જિન જાહુ પરાયે ॥ તાત રિસાત ઉરહનોં લાયે
 લધુ દીરઘતા કછુ નહીં જાને ॥ અગરો આય જૂઠ તખ ઠાનેં
 નો લખ ધેનુ દ્રધ કી તેરે ॥ ઔર ખહુત જન ચરૈં અનેરે
 તૂ કિત માખન ખાત ચુરાઈ ॥ જારિ દેહુ અખ યહ લરિકા

યોં કહિ જનની કંઠ લગાયો ॥ સુન્દરચામ હરખ તણ પાયો
 ખેલન ગયે બહુરિ નંદલાલા ॥ કિયે જાય પુનિ સોઈ ખ્યાલા
 અપર ગ્વાલિ ઉરહન દે આર્થ ॥ આર્થ યશુમતિ પહું રિસિઆર્થ
 તેરે કાન્હ મેરો માખન ખાયો ॥ સખન સહિત અખડીં બહુ આયો
 મેં ગઈ યચુન ભરન કો પાની ॥ દુપદર વ્યોમ સૂન ઘર બની
 ગયો ભવન મમ ખોલ કિંવારી ॥ છીકન તે કધિ લિયો ઉતારી
 ખાય છુટાય બહાય પરાને ॥ ખાલક હવે જરજો નહીં માને
 દોઁ કીન્દોં અતિહી લાડલો, લાડ લડાય બહુત ।

અખડીં તે ચે ઢંગ કરત, જાયો અનોખો પૂત ॥

સોઁ સુનિ ગ્વાલિનકે જૈન, કહત યશોમતિ કાન્હસોં ।

સિખયો માનત હૈન, લૈ સંટિયા ડાટત ભઈ ॥

માખન ખાત પરાયે ઘર કો ॥ મેરે રહત જહું તહું દરકો
 નિત પ્રતિમધિયત સફસ મધાની ॥ તેરે કોન વસ્તુ કો હાની
 કિતને અહિર છયત ઘર મેરે ॥ જેંચત ખાત મહી બહુતેરે
 પૂત કહાવત નન્દમહરિ કો ॥ ચોરી કરત ઉઘારત ફરિકો
 મૈયા મેં નહીં માખન ખાયો ॥ મેરે જન્ન સખન લપટાયો
 ભાજન જિંચે છીકન ચડાયો ॥ સમુઝ દેખુ મઠૈસે પાયો
 મેં ઇન નાન્હે હાય પસારી ॥ કિહિ બિધિ માખન લિયો ઉતારી
 સુખ દધિ પોંછત કહત કન્હાઈ ॥ દોના ખાહે પીઠ દુરાઈ
 ડારિ સ્નાટિ યશુમતિ મુસકાની ॥ ગકિ ઉરલાય લિયે સુખદાની
 ખાલબિનોદ, મોદ મન મોહ્યો ॥ નિરખત બદન ત્રાસ સુત સોહ્યો
 ભક્તાધીન, બેદ યશ ગાવે ॥ સો હરિ ભક્ત પ્રતાપ દિખાવે
 યશુમતિ કો સુખનિરખિ અગાધા ॥ બિસરી શિવમુનિ પ્રહ્લ સમાધા
 દોઁ ધનિ પ્રજાખાસી ધન્ય પ્રજ, ધનિ ધનિ પ્રજ પી ગાય ।

જનકો માખન ચોરિ હરિ, નિત ઉઠી વરવર ખાય ॥

સોઁ રહે સકલ સુર ભૂલ, પ્રજાખિલાસ હરિકો નિરખિ ।

હરપહિં જરપહિં ફૂલ, ધન્ય ધન્ય પ્રજ ધન્ય કહિ ॥

આર્થ કહત ઔર ઈક ગ્વાલી ॥ સુનહુ યશોમતિ સુતકી ચાલી

ਜਾਣ ਗਏ ਮੇਰੇ ਲਾਜਨ ਫੋਰੀ ॥ ਮਾਘਨ ਆਧ ਮਈ ਮਹਿ ਫੋਰੀ
 ਛੁੱਕ ਦੇਤ ਚੈਤ ਧਰ ਮਈ ॥ ਛਾਡੁ ਗਿਧਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨਾਹੀਂ
 ਸਭਾ! ਸੰਗ ਟੀਨ੍ਹੇ ਖੰਡੋਰੀ ॥ ਨਾਯਤ ਫਿਰਤ ਸ਼ਾਂਕਰੀ ਚੋਰੀ
 ਘਾਟ ਘਾਟ ਫੋਭਿ ਚਲਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਗਾਰੀ ਹੈ ਹੈ ਸਭਨ ਯੁਲਾਵੈ
 ਗੋਰਸ ਛਾਨਿ ਕਰਤ ਹੈ ਸਿਗਰੇ ॥ ਛੁੱਕ ਫਗਿ ਫੀਲੈ ਨਿਤ ਭਠਿ ਅਗਰੇ
 ਧਰ ਧਰ ਕਰਤ ਫਿਰਤ ਸੁਤ ਥੋਰੀ ॥ ਐਸੀ ਗਿਧਿ ਧਰੀਏ ਘੜ ਫੋਰੀ
 ਸੁਨਤ ਗੋਪਿਕਾਭੀ ਰਿਸਯਾਨੀ ॥ ਛੁੱਕਤ ਰਯਾਮਸੋਂ ਨੰਦਕੀ ਰਾਨੀ
 ਤੂ ਨਹੀਂ ਮੋਹਿੰ ਡਰਾਤ ਮੁਸਾਰੀ ॥ ਘਾਟ ਘਾਟ ਤੋਸੋਂ ਪਥਿਫਾਰੀ
 ਪਟਰਸ ਭਰੇ ਧਰੇ ਧਰ ਮਾਈ ॥ ਤਾਤੇ ਤੂ ਲੈ ਆਤ ਕਥੋਂ ਨਾਹੀਂ
 ਧਰ ਧਰ ਥੋਰੀ ਫੋ ਨਿਤ ਆਖ ॥ ਦੇਤ ਭਰਨੋਂ ਗਵਲਿ ਸਦਾਖ
 ਮੋਢੇ ਕੁਪਲੁ ਛੁੱਕਤ ਸਭ ਆਖ ॥ ਤੇਰੇ ਧਰ ਫਾਟਲੁ ਨ ਅਧਾਖ
 ਫੋ। ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਲਾਜਨ ਮਰਤਿ ਮੈਂ, ਤੂ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤ ਆਤ ।

ਅਯ ਤੋਹਿੰ ਰਾਖੀਂ ਆਖਿ ਕੈ, ਜਨੀ ਤੇਰੀ ਧਾਤ ॥

ਸੋ। ਸੁਨ ਰੀ ਗਵਲਿਨ ਆਤ, ਕਹੇ ਦੇਤ ਅਯ ਤੋਹਿੰ ਮੈਂ ।

ਜਯਥੀ ਪਾਵਲੁ ਧਾਤ, ਮੇਰੀ ਸੋਂ ਧਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ਅਯ ਤੈਂ ਮੋਕਲੁ ਘੁੱਕਤ ਗਿਧਾਖ ॥ ਸ਼ਾਂਟਿਨ ਮਾਰਿ ਕਰੋਂ ਪਹੁਨਾਖ
 ਅਯਲੁ ਮਾਨਿ ਭਠੀ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ॥ ਤੂ ਧਰ ਧਰ ਮਤਿ ਫਿਰੇ ਅਨੇਰੇ
 ਜਨਨੀ ਰਿਸ ਲਧਿ ਰਯਾਮ ਡਰਾਨੇ ॥ ਅਯ ਨਹੀਂ ਭੇਡਾਂ ਧਾਮ ਭਿਰਾਨੇ
 ਯੋਂ ਕਹਿ ਨਿਕਰਿ ਗਏ ਫਰਿ ਫਾਰੇ ॥ ਭੇਲਤ ਸਭਨ ਸੰਗ ਗਵਲਿਯਾਰੇ
 ਤਯਥੀ ਗਵਲਿ ਆਰ ਖੰਡ ਆਖ ॥ ਸੋ ਧਰਮਤਿਸੋਂ ਛੁੱਕਤ ਸੁਨਾਖ
 ਨੰਦਮਫਰਿ ਸੁਤ ਲਵੇ ਪਛਾਯੋ ॥ ਘੜਧਰ ਧੀਧਿਨ ਥੋਰ ਮਯਾਯੋ
 ਮਾਰਿ ਲਾਜਤ ਛਾਡੁ ਫੋ ਲਰਿਕਾ ॥ ਭੇਲਤ ਹੈ ਛਾਡੁ ਫੋ ਕਰਿਕਾ
 ਛਾਡੁ ਫੋ ਫਧਿ ਮਾਘਨ ਆਖ ॥ ਛਾਡੁ ਫੋ ਧਰ ਕਰਤ ਲੱਭਾਖ
 ਗਾਰੀ ਦੇਤ ਸਕੁਧ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈ ॥ ਗੈਲ ਚਲਤ ਫੁਠਿ ਅਗਰੇ ਛਾਨੈ
 ਭਠ ਭਠ ਫਰਿ ਫੋ ਸੁਧਨ ਯਤੈਯੇ ॥ ਤੋਸੋਂ ਭਰਨ ਦੇਤ ਫਲੈਯੇ
 ਕਥੁ ਟੋਨਾਸੋ ਪਧਿ ਕਰਿ ਆਖ ॥ ਨੇ ਲਾਵਤ ਸੋ ਕਰੇਤ ਕੰਡਾਖ
 ਪੀਤਾਘਰ ਆਫਤ ਸਿਰਮਾਈ ॥ ਅੰਧਲ ਹੈ ਹੈ ਸੁਰਿ ਮੁਸਕਾਈ
 ਫੋ। ਤੇਰੀ ਸੋਂ ਤੋਸੋਂ ਛੁੱਕਤ, ਮੈਂ ਸਕੁਧਤਿ ਧਰ ਆਤ ।

ਤੇਰੇ ਮੁਖ ਫਰਿ ਲਾਜਤਥੀ, ਸਕੁਧਿ ਤਨਿਕ ਭੁਵੈਯਤ ॥

યોં કહિ જનની કંઠ લગાયો ॥ મુન્દરચામ હર્ય તળ પાયે
 ખેલન ગયે બહુરિ નંદલાલા ॥ કિયે બચ પુનિ સોઈ ખ્યાલા
 અપર ગ્વાલિ ઉરહન લે આર્થ ॥ આર્થ યશુમતિ પહુ રિસિઆર્થ
 તેરે કાન્હ મેરો માખન ખાયો ॥ સખન સદિત અળડીં બલ આયો
 મેં ગર્ભ યમુન ભરન કો પાની ॥ દુપદર વોસ સૂન ઘર બની
 ગયો ભવન મમ જોલ કિંવારી ॥ છીકન તે દધિ લિયો ઉતારી
 ખાય લુટાય બહાય પરાને ॥ ખાલક હવે બરને નહીં માને
 દોઁ કીન્હેં અતિહી લાડલો, લાડ લડાય બહુત ।

અબહીં તે યે ઢંગ કરત, બયો અનોખો પૂત ॥

સોઁ મુનિ ગ્વાલિનકે ઐન, કહત યશોમતિ કાન્હસોં ।

સિખયો માનત હૈ ન, લૈ સંરિયા ઘરત ભઈ ॥

માખન ખાત પરાયે ઘર કો ॥ મેરે રહત જહુઁ તહુ ઠરકો
 નિત પ્રતિમચિયત સકસ મધાની ॥ તેરે કોન વસ્તુ કો હાની
 કિતને અહિર જીયત ઘર મેરે ॥ બેંચત ખાત મહી બહુતેરે
 પૂત કહાવન નન્દમહરિ કો ॥ ચોરી કરત ઉધારત ફરિકો
 મૈયા મેં નહીં માખન ખાયો ॥ મેરે ખનન સખન લપટાયો
 ભાજન ભોંચે છીકન ચલાયો ॥ સમુજ દેખુ મૈસે પાયો
 મેં ઇન નાન્હે હાય પસારી ॥ કિહિ બિધિ માખન લિયો ઉતારી
 મુખ દધિ પોંછત કહત કન્હાર્થ ॥ દોના ચાહે પીક દુરાઈ
 ડારિ સ્તાટિ યશુમતિ મુચકાની ॥ ગહિ ઉરલાય લિયે મુખદાની
 ખાલિબિનોદ, મોદ મન મોહો ॥ નિરખત બદન ત્રાસ મુત સોહો
 ભક્તાધીન, બેદ યશ ગાવૈ ॥ સો હરિ ભક્તપ્રતાપ દિખાવૈ
 યશુમતિ કો મુખ નિરખિ અગાધા ॥ ખિસરો શિવમુનિ પ્રદ્ધ સમાધા

દોઁ ધનિ બ્રજખાસી ધન્ય બ્રજ, ધનિ ધનિ બ્રજકી ગાય ।

જનકો માખન ચોરિ હરિ, નિત ઉઠી વરધર ખાય ॥

સોઁ રહે સકલ સુરભૂલ, બ્રજબિલાસ હરિકો નિરખિ ।

હરપહિં બરપહિં રૂલ, ધન્ય ધન્ય બ્રજ ધન્ય કહિ ॥

આર્થ કહત ઔર ઈક ગ્વાલી ॥ મુનહુ યશોમતિ મુતકી ચાલી

बाल गये मेरे साजन देरी ॥ भाजन आय भली भलि देरी
 हुँक देत पैडत घर भलीं ॥ काहू निधि करि मानत नाहीं
 सभा संग कीन्हे भँकठोरी ॥ नायत द्रित साँकरी जोरी
 भाट घाट डोढ यवन न पावै ॥ गारी है है सजन गुलाबै
 गोरस हानि करत है सिंगरे ॥ दहूँ दगि कीन्हे नित ठिठि अंगरे
 घर घर करत द्रित सुत योरी ॥ ओसी निजि नसीहै अज कोरी
 सुनत गोपिकाकी रिसणानी ॥ दहत श्यामभों नंदकी रानी
 तू नहीं मोहिं उरात भुसारी ॥ गहत गहत तोसों पयिहारी
 पटरस लरे धरे घर भाहीं ॥ ताते तू वै भात क्यों नाहीं
 घर घर योरी के नित लार्ध ॥ देत उरहनें ग्रावि सदाध
 मोको कृपय कहत सग आध ॥ तेरे घर डोटहु न अधार्ध
 दौ० सुनिसुनिसाजन भरति भैं, तू नहीं मानत भात ।

अज तोहिं राधों आधि है, जनी तेरी धात ॥

सो० सुन रे ग्रातिन भात, कहे देत अज तोहिं भैं ।

जजहीं पावहु धात, मेरी सों यहि भारियो ॥

अज तैं मोकहुं गहुत जिआध ॥ साँटिन भारि करौं पहुनाध
 अजहुं मानि कही करि मेरे ॥ तू घर घर भति द्विरे अनेरे
 जननी रिस लपि श्याम उराने ॥ अज नहीं जेडां धाम गिराने
 यों कहि निकरि गये हरि द्वारे ॥ जेवत सजन संग गलियारे
 तजहीं ग्रावि और धक आध ॥ सो यशुभतिसों कहत सुनाध
 नन्दमहरि सुत लखे पढ़ाये ॥ अज घर जीयिन शेर भयाये
 भारि लजत काहू के लरिका ॥ जेवत है काहू के हरिका
 काहू के दधि भाजन भाध ॥ काहू के घर करत लँकाध
 गारी देत सकुच नहीं भाने ॥ जैव यवत ठिठि अंगरे हाने
 कहु कहु हरि के शुचन जतैये ॥ तोसो उरहन देत लजैये
 कहु टोनासो पढि करि आध ॥ जे लावत सो करत कन्हाध
 पीताम्बर ओढत शिरभाहीं ॥ अंचल है है सुरि सुसकाहीं
 दौ० तेरी सों तोसों कहत, भैं सकुचति यह भात ।

तेरे भुज हरि लपतहीं, सकुचि तनिक हूँ जत ॥

सो० नेक दिपावहु आंभि, नहों अणतें यह ढंग भले ।
कमलगि कहिये राणि, करत अयकरी श्याम अति ॥

अथ हांवरिणन्धन लीला

यशुमति मुनि हरिके गुणगाथा ॥ रिसकुरि उड़ी सँटि है हाथा
कहत जे औसी रिस में पाड ॥ तो हरिकी गति तुमहि दिपाज
हैसे हाथ करौं हरि डेर ॥ लागी तात आज हूँ मेरे
छांडो नही आज भिन मारे ॥ लये श्याम अभ गहुन दुलारे
धड़ि अन्तर आर्य धड़ गोपी ॥ गांठ गडे हरि की भुज कोपी
लखी भडरि सूघो सुत लये ॥ गोली हार जोखि दिपराये
किन नही सुतको लाड लडाये ॥ होने नही कठिन करि लये
तेरो कष्ट अधिक ही भार ॥ गरजत नाहि न नेक कन्हाई
यशुमति हरिको भुज गडि लो-हो ॥ ककुति भडुरि अपने ढंग की-हो
हडुवे सँटिया दैक लगार्थ ॥ आज आंधि भेटो हंगराध
गडे भुज सुत की भिततानी ॥ धत डत रज्जु जोलत नंदरानी
हरि जननी हर कोप निहारी ॥ मन मन जिहुँसत कोतुकारी
हो० अग्नि मेरि त्रिभुवनधनी, दियो क्षीर दिनाय ।

यशुमति लजि तजि हरिभुज, लगी सँभारन जय ॥

सो० धड़ि भिधि भुज छुडाय, दधि लावन डारन लगे ॥

भाजन मुँह लपटाय, गोरस दियो लुटाय सभ ॥

रिस में रिस औरै उपलब्ध ॥ जानि जननी अलिखाय कन्हाई
देखि यशोमति अतिरिस पागी ॥ पकरि श्याम को आंधन लागी
गर्भ जानि नहिं दाम समार्थ ॥ संभ रज्जु दै आंगुर धटि नर्ध
पुनि पुनि यशुमति और भंगवै ॥ हरिके तन सभ ओछी आवै
देखि यशोमति अतिरिस गाढी ॥ मन पछितान जालिनी हाढी
देखि सपी यशुमति जोरानी ॥ हरि को आंधन सडत सयानी
हरिको त्रिभुवनपति नही जनै ॥ जिनते सकल कवेष नशानै
अभिन्न प्रदांड उदर में लके ॥ आंधत-भडुरि उदर रज्जु ताके

પ્રહ્લાદ શિવ સનકાદિક શાની ઈ ઈનહૂં જિનકી ગતિ નહીં જાની
જલથલ જિનકી જ્યોતિ સમાની ॥ કહી ગર્ગ સખ પ્રકટ જખાની
સુખમેં ત્રિભુવન દિયો દિખામ ॥ તાહૂં પર પરનીતિ ન આઈ
તિનહિં દેખ જાંધતિ નંદરાની ॥ અચરજ કયા ન જાતિ જખાની
દોઠ આપ બંધાવત પ્રેમ બરા, ભક્તન ઈરાત ફેનદ ॥

બદત બેદ બાણી મિદિત, ભક્તબછસ નંદનન્દ ॥
સોઠ જનનીહિં અતિરિસજનન, યમનાઅશ્રુન સુરતિકરિ ॥

‘દીનબન્ધુ ભગવાન, જનહિત ગયે બંધાય પ્રભુ ॥
જનની કે મન કી રુચિ જાની ॥ આપ બંધાયે શારંગખાની
કહત યથોમતિ હૈ કર ડોરી ॥ જાધો તોહિં સકે દો ઈરી
હૈ હૈ રજુ જિખલ સોં જોરે ॥ હરિ લખિ નહ નયન જલ ઢોરે
યહ મુનિ પ્રજયુવતી હઠિધાર્ધ ॥ દેખિ શ્યામ કો સખ મુમુક્ષાર્ધ
કહતિ ઈન્દ્રે કોજિ મન ઈરો ॥ બહુરિ મ્ય મ અળ માખન ચોરો
જિખલ જાંધિ યથોમતિ ડોરી ॥ મારન કો સટિ ॥ કર તોરો
સાંટી દેખિ ગાત્રિ પછિતાની ॥ જિલ્લ લઈ મન અનિ અપુલાની
કહત યથોમતિ સોં સખ ગોખી ॥ એસી કહા પૂત પૈ કોખી
કહા ભયો જો બાલક પાહોં ॥ દરક ગર્ધ મયનો મહી માહીં
ધર ધર ગોપુલ દર્ધ દિવારી ॥ તૂ જાંધન હરિ કી ભુજ કાગી
એકી તોહિં બૂઝિયત નાહીં ॥ ગોરસ લગિ જાંધત સુત જાહીં
ચૂક પરી હમ તેં ઈહિ લોરેં ॥ ઉરકન દિયે બક્સ કર જોરેં
દોઠ બાર બાર જોવત બદન, હુચકિન રોવત શ્યામ ॥

બજહું તે તેરો હિયો, કઠિન અહો નંદબામ ॥
સોઠ કિત રિસ કરતિ અચેત, ઈર ઉદર તે દાંવરી ॥

કાર કઠિન કર બેત, લોચન ભરિ ભરિ લેત હરિ ॥
જહું ચલી અપને અપને ઘર ॥ તુમહિં સઘે મિલિ દીક ક્રિયાબર
બન્ધન ઈરાનકો અગ આઈ ॥ મોકો મતિ ખંરજો, કોહ માઈ
મોહિં આપને જાણા કી સોં ॥ અળ ન પત્યાડે શ્યામ કો ખીસોં
દેખિ ચુકી મૈ ઈતકે ખ્યાલા ॥ ઉપજો બડે નન્દ કે લાલા
મૈ દેવન હિત પય અ ટારે ॥ કોરી મહુકીં દહીં જમાયો

જાવન દિયો ન પૂજન પાથો ॥ સો સખ ફારિ ભૂમિ ઠરકાયો
તિહિ ઘર દેવ પિતર કણુ કાકે ॥ લયો કાન્હ સોં સુત ધર બકે
કહત એક સુન યશુમતિ જોરી ॥ દધિ કારણુ મુત બાંધત દોરી
તેં યહ સીખ કોન પૈ લીની ॥ ઇતની રિસ બાલક પર કોની
જો અતિહી અચકરો કન્હાઇ ॥ તજે કોખ કો બયો માર્છ
નેક દેખ ધોં હરિહિં નિહારી ॥ કેસે કરત લકુટિ કર ભારી
શોભિત સજલ સાંવરે લોચન ॥ નીરજલ અતિ ઓસ ભરેજન
દો ॥ નમિત બદન સુખત અધર, કણુક સકુચ મેં રોપ ॥

સાંજ હોત જિમિ બાત બરા, શોભિત પંકજ કોપ ॥

સો ॥ નિરખિ નૈન સુખ દેત, હરિપૈ સરખસ બારિયે ॥

મકટે નંદનિકેત, કો બનૈ કિહિ પુણ્યબરા ॥

એક કહત જો આયમુ પાજિ ॥ તો માખન નિજ ધરતે લાઠી
લહિં કારણુ કોની રિસ હરિતે ॥ અજહું ન કરત સંટિયા કરતે
દેખિ કરાત તોહિં હરિ કેસે ॥ સકુચત જલજ શીતલય જેસે
એજિ ઘોરિ બંધન પટ ત્યાગી ॥ લે લગાય ઉર સ્થામ સમાગી
હુન લગી ॥ અબબદિબદિબાની ॥ માખન મોહિં દેતિ હૈં આની
માનોં મેરે ધર કણુ નાહી ॥ તબ નહીં ઉરહન દેત લગતહીં
ઢાઢા મેરે તુમકિં બંધાયો ॥ ઉરહન, હૈ હૈ મૂડ પિરાયો
રિસહી મેં મોકો ગહિ દીનો ॥ સમકો જ્ઞાન બાનિ મૈ લીનો
બાલો અપર એક બ્રજનારી ॥ દેખહુ યશુમતિ મુતહિં નિહારી
મુખબળિ કોટિમદન બલિહારી ॥ યે હૈ સાહ કિ ચોર બિહારી
નાહિંન તરુણ કિયોર કન્હાઈ ॥ કતહિં કરત ઇનસોં રિસ માર્છ
કહા બયો જો ઉરહન આને ॥ બાલક હરિ અબહીં કહ બને
દો ॥ શ્રમિત શ્રમિત તો ત્રાસતે, વપલ સજલ દગકોર ॥

મનહું મીન બંસી બિંધે કરત સલિલ ઝંકોર ॥

સો ॥ લે ઉકાય ઉર ધારિ, છોર ઉદરતે દાંવરી ॥

પ્રાણુ દીજયે વારિ, મોહન મહનગોપાલ પર ॥

તેરો કઠિન હિયો હૈ માર્છ ॥ કહન એક જ્વાલિનિ સમુઝાઈ
એસી માખન દધિ બહિ બાઈ ॥ બાંધે કમલનયન જોહિ લાઈ

ને મૂર્તિ શિવ ધ્યાન લગાવે ॥ સપનેહુ મુર નહીં દેખન પાવેં
 નિગમનહુ ખોજત નહીં પાર્થ ॥ સો તેં કે કરતાર નચાર્થ
 યાહી તેં તૂ ગર્વ બુઝાર્થ ॥ ઘર બેઠે તેરે નિધિ આર્થ
 કાહુ કે સુત રોવત દેખી ॥ લેત પાય ઉર લાય બિશેખી
 અળ યહ કિત સીખી ચતુરાર્થ ॥ નિજ સુતસોં ઈતની કહિનાર્થ
 કહત એક દેખડુ નંદનારી ॥ કળ કે બિખલ બંધે મુરારી
 ગયો કુધા તે મુખ કુન્હિલાઈ ॥ અતિ કામલ તન શ્યામ કન્હાર્થ
 ભઈ બેર ખોતે યુગ યામા ॥ હરિ કે નિકટ આય ગયો ધામા
 તૂ લાગી ગૃહ કારજ માહી ॥ હૈ નિરદર્થ દયા કહુ નાહી
 ઘર કો કાજ ધનહુ તેં ખારો ॥ યશુમતિનેક ન દૃઢ્ય બિચારો
 દોઁ જલજલોલ લોચન સજલ, ભયે ત્રાસતે દીન ।

ચિતવત તેરે બદન તન, મનમોહન આધીન ॥

સોઁ કેતિક ગોરસ હાન, બકો તોરત કાન તૂ ।

વારિ દીછએ પ્રાન, રોમ રોમ પર શ્યામ કે ॥

હરિકો દેખિ સખા યક ધાયો ॥ તિન હલધરસોં જાપ સુનાયો
 અહો રામ તુમ્હરો લધુ લૈયા ॥ બંધ્યો આજ યશોગા મૈયા
 કાહુકે હરિકહિં હરિ માર્યો ॥ યશુમતિ પૈ તિન જાપ પુકાર્યો
 તખતેં હરિકહિ બાંધ બૈડાયો ॥ છોડતિ ન હિંન સખહિ છુડાયો
 સો હમતુમહિં જનાવન આયે ॥ હલધર સુનત તુરત ઉડી ધાયે
 માતા કર તન અતિહિ ત્રસાયે ॥ હરિકહિ દેખિ વોચન હરિ આયે
 કહત ભલે દોઉ બુજા બંધાયે ॥ ઉખલ સોં બાંધે હરિ પાયે
 મૈ બરજે કઈબાર કન્હાર્થ ॥ આજહુ છોડ દેહુ લંગનાર્થ
 દોઉ કરજોરિ કહત રી મૈયા ॥ કાહેકો બાંધ્યો મેરો લૈયા
 શ્યામહિં છોડિ ખાંધિબર મોહ ॥ ઓર કહા કહિયે અબ તોહી
 મેરો પ્રાણ અધાર કન્હાર્થ ॥ તાકી બુજ મોહીં ગંધીઢિખાર્થ
 કોન કાજ ગોરસ ધન ધામા ॥ છુડિકારણ બાંધ્યો ઘનશ્યામા
 દોઁ છુવતો ઓર ને તન કોઉ, આજ દેખતો સોય ॥
 તૂ જનની કહુ બશ નહીં, ને કહુ કરૈ સો હોય ॥
 સોઁ તેરે બશ હરિ આહિં, કેા જાનૈ કિહિ પુણ્યતે ।

તૂ પહિંઆનત નાહીં, ગોરસ હિત બંધત હરિહિં ॥

સુનહુ ખાત હવધર તુમ મેરી ॥ કરન દેહુ સેવા ધન કેરી
માખન ખાત પનાયો બધ ॥ પ્રકટત ચોરી નામ કન્હાર્ધ
તુમહીં રહો કમી કિહિ કેરી ॥ નો નિધિ કી મેરે ઘર ઢેરી
હોં હારી ધરજત દિન રાતા, ॥ માનત નાહિંન મેરી ખાતા
કહા કરો હરિ અતિહિ ખિઆર્ધ ॥ ભયો બહુત હી ઢીક કન્હાર્ધ
મેરો કહ્યો તનક નાહં માને ॥ નિત ઉઠિ ટેક આપની ઠાને
સોર હોત ઉરહન હૈ આવે ॥ અજયુવતિન તેં મોહિં લખવૈ
જહું તહું ધૂમ મચાવત બધ ॥ ઘર નહીં રહત કલોક કન્હાર્ધ
તુમહું દોષ દેત હો મોહીં ॥ કાન્હર તે ખ્યારો દધિ તોહીં
તોહિં તણ ઓર કહો કિહિ મૈયા ॥ ઓર કોન મેરો માન રખૈયા
તેરી સોં જનનો સુન મોહીં ॥ ઉરહન દેત જૂક સખ તોહીં
હૈ સખ અજ કો રયામ પિયારો ॥ રયામ સકત અજ કો રખવારો
દોઠ દધિ માખન પય કાન્હકો, કાન્હા કી સખ ગાય ।

મોહું કો બલ કાન્હ કો, તૂ નહીં જનંત માય ॥
સોઠ બલદાઉ કી બોત, સુનિ હસિકૈ યશુમતિ કહ્યો ।

તુમ યકમતિ દોઉ ખાત, જનત મૈં તુન્હેરે ચરિત ।

હરિ હિ દેખિ હવધર મુસકાને ॥ યહ તુમ ગતિ તુમ બિન કો જાને
કો તુમ ધોરન જાંધન હારા ॥ તુમ ધોરત જાંધત સંસારા
કારન કરન . કરત મનમાને ॥ અતિહિત યશુમતિ હાય બિકાને
અમુર સંહારન જનહુખમોચન ॥ કમલાપતિ રાણવ બિલોચન
ભક્તન કે ગય રહત સદાર્ધ ॥ તોહી તેં કહ્યો નં બચાર્ધ
હરિ યમલાજુન તરુ તન હેરે ॥ મન મેં રહત દાસ યે મેરે
અબહીં આજુ ધંહે ઉદારો ॥ હસહ ચાપ સુનિજર કો ટાંગે
ધનહોં કે હિત બુઝ બંધાર્ધ ॥ પ-સિ જિટપ અબ દેહું ગિરાધ
દારુદુ દુઃખ ધનકો સખ ટારો ॥ ધંહિ મિસિ કરિ બંધન નિરવારો
ભક્તામણ હરિ દીનદયાલા ॥ કરુણસિન્ધુ અગાધ દૃષ્ટાણ
ભક્તાધીન જોડ યશ જાવૈ ॥ પાવન ખતિત નામ કહવાવૈ
ભક્ત હેતુ નાના તનુ ધારી ॥ કરત ચરિત ભક્તન સુખધારી

दो० अजभासी प्रभु लक्षित, आप जँधायो दाम ।

ताही दिनतें प्रकट है, दामोदर सो नाम ॥

सो० नन्दनदनवनश्याम, जनरंजन लंजनभिपति ।

मेहत छनको नाम, पाप शाप त्रयताप दुष ॥

यशुदा भाहर छांडि कन्हारि ॥ लगी भयन दधि भीतर लथ

कहत भयन रसरिसलपटाने ॥ जात द्विस्त दधि धाम गिराने

पटरस छांडि आपने धामा ॥ बोरी प्रकट करत है श्यामा

भारि लजत प्रजवरिकन लथ ॥ जहुँ तहाँ प्रज धूम मथारि

रदी तुमहुँ लखधर सुप साधी ॥ छनकी मेहन देहु उपाधि

गिअल सों गांधे मनवारी ॥ कहत यशोभति सों प्रजतारी

कन्हारुँ ते तोहि माधन प्यारे ॥ अरी देण तरसत हरि प्यारे

हारि देहु भयनी नंदरानी ॥ है है हरिकी लुल पिशनी

दूध दही हरिपै सण वारी ॥ मोहन लवनप्रथ दुभारे

हुकुं मेली उड़ी नंदरानी ॥ लहु सणै तुम सुवती सयानी

मैं भीजति हरिकहि गुणकानै ॥ तुम कित सुरत दधि गिन कानै

हरिकहि त्रास दिभावत रहिये ॥ अजहीं ते अवशुनहि अडिये

दो० सुवतीयलीं गिरुआय सण, कहत यशोदहि पोय ।

भूरभ सों कहिये कहा, करत प्रेमभश शोय ॥

सो० कहा करे अलिखति, कहत यलीं सण श्याम सों ।

धरत यशोदहि नाति, अति कठोर मानत नही ॥

तजहि श्यामसुन्दर बह डानी ॥ सुवती धाम गंध सण लनी

गृह कारन जननी अटकाये ॥ आप यमलअर्जुन पहुँ आयो

परसत पात ठिठे जहरारि ॥ परे शण्ड आघात सुहारि

उभारे भूष सहित अरारि ॥ दिये धरनि होडि तनु गिरारि

लये अकित सण प्रजके भासी ॥ करहे सकुचि वनु सुधिअधि नासी

केरि लूमि के तकेत आकाशा ॥ रहे धरिखोँ जकि मनत्रासा

याही अन्तर युगल दुभारा ॥ प्रगटे धनदतनय सुकुमारा

नारद शाप पाय होडि बाध ॥ लये हुते प्रज में तरे आध

હરિકે પરસત નિજ ગતિ પાઈ ॥ ભયે પુનીન મિટી જડતાઈ
તિન્હૈ કૃપાલુ અનુગ્રહ કીન્હો ॥ ચારિ ભુજકરિ દરશન દીન્હો
દેખિ દરશ અતિ પુલક શરીર ॥ પરે ચરણ દોઢ બન્ધુ અધીરા
બાર બાર પદ રજ શિર ધારી ॥ ભેરિ પાણિ અસ્તુનિ અનુસારી
છં ૦ અનુસારિ અસ્તુતિ યુગલ પ્રેમાનંદમગન સમ્મુખ ખરે ।

જય જય ભગતહિન સગુણ સુન્દર દેહધરિ ધ્યાવત હરે ॥
જો રૂપ નિગમન નેતિ ગાયો બુદ્ધિ મન વાણી પરે ।
સો ધન્ય ગોકુલ આય પ્રગટે ધન્ય યશુમતિ ઉર ધરે ॥
ધનિ ધન્ય પ્રજા ધનિ ગોપગોપી ગાયદધિ માખન મહી ।
ધન્ય ગોવિંદ બાલલીલા કરત માખન ચોરહી ॥
ધનિ ધનિ ઉરહનો દેત નિત ઉઠિ ધન્ય અનખ બદાવડી ।
ધનિ જનની બાંધે રાખતિ જાહિ વેદ ન પાવડી ॥
ધન્ય સો તૃણ જાસુ કો રજુ શ્યામ ભુજન બંધામયૌ ।
ધન્ય સો તરુ જાસુ બિખલ ધનિ સુજન ગઠિ લામયૌ ॥
ધન્ય ઋષિ ધનિ શાપ દીન્હો અતિ અનુગ્રહ સો કિયો ।
જાસુ શિવ પ્રજ્ઞાદિ દુર્લભ નાથ તુમ દરશન દિયો ॥
અળ કૃપાકરિ દેહુ બર પ્રભુચરણપંકજ મતિ દેહૈ ।
જહાં જન્મહિં કર્મબશ તહાં એક તુમહરી રતિ રહે ॥
દીનબન્ધુ કૃપાલ સુન્દર શ્યામ શ્રીપ્રજનાથ જૂ ।

રાખિયે નિજ ચરણ અળ પ્રભુ કરિય હમહિ સનાથ જૂ ॥

હો ૦ બાર બાર પદ નાય શિર, બિનતી પ્રભુહિં સુનાય ।

પ્રેમમગન નિરખત બદન, હર્ષસહિત દોઢ ભાય ॥

સો ૦ સાધુ સાધુ કહિ નામ, ભક્તિદાન તિનકો દિયો ।

બિદા દિયે વનશ્યામ હર્ષિ ગયે નિજપુર યુગલ ॥

વૃક્ષ શબ્દ સુનિ યશુમતિ ધન્ય ॥ દેખે અગિર ન કુવર કન્ડાઈ
પરે ગિટપમહી લખિ અકુલાની ॥ શ્યામ દગે તરુતર યહ જાની
આરત મહરિ પુકારન લાગી ॥ બાંધે હરિ મૈ પરમ અભાગી
મુનત શોર પ્રજજન ઉઠિ ધાયે ॥ નન્દ દ્વાર સમ આતુર આયે
દેખિ ગિરે તરુ મનહિં ઠરાને ॥ દૂંઢત શ્યામહિં અતિહિ સકાને

બાર બાર સળ કરહિં બિચારા ॥ ગિરે કોન બિધિ બિટપ અપારા
દેખે દુહું તરુ ખોચ કન્હાઈ ॥ રહે તસિત બિખલ લપટાઈ
ધાય લિયે બુજ છારિ ઉઠાઈ ॥ પ્રજયુવતિન ઉર લીન્હે લાઈ
કહત સખે નન્દિ બડખાગી ॥ બચે રયામ દુહું ચોટ ન લાગી
કળાહું બાંધત મારત કળાહું ॥ દેત દોષ યશુમતિ કો સળાહું
નયન નીર જારિ દોરિ યથોદા ॥ ત્રિયો લગાય કંઠ જરિ ગોદા
જરહુસો રત્નજિન તુમકો બાંધ્યો ॥ જરહુ હાય જિન જેવરિ સાંધ્યો
દોઁ નન્દ મોહિં કહિહૈં કહા, દેખત તરુવર આય ।

કુશલ રહો અખ બ્રાત દોઉ, મૈં લૈં મરહું બલાય ॥
સોઁ રયામ રહે લપટાય, અતિ સભીત ઉર માતુ કે ।

બાર બાર બલિજય, યશુમતિ મન પછિતાત અતિ ॥

પ્રજયુવતી લૈ લૈ ઉર લાવૈં ॥ નિરખિ બાનન તન મન મુખ પાવૈ
મુખ ચૂમ ૧ ચક્ર કહિ પછિતાહી ॥ કૈસે બચે અગમ તરુ માહી
બડી આયુ હરિ કી હૈ માઈ ॥ જહાં તહાં બિધિ હોત સહાઈ
પ્રથમ પૂતના મારન આઈ ॥ પથ પીવત વહ તહાં નથાઈ
તૃણાવર્ત લ ગયો ઉડાઈ ॥ આપહિ ગિયોં શિલા પર આઈ
કાગાસુર આવત નહીં જાન્યો ॥ સુની કહતિ જિય લેત પરાન્યો
શકટાસુર પલના ઢિગ આયો ॥ કો જાનૈ તિકિ કાહિ ગિરાયો
કોન કોન કરવર બિધિ ટારી ॥ બિખલ સોં બાંધે મહતરી
તહાંતેઉં ઉબર્યો આબુ કન્હાઈ ॥ બિપર બૃશ પરે બહરાઈ
સળહિન પેલ્લિ કરત મનમાઈ ॥ પુણ્ય નન્દ કે બચ્યો કન્હાઈ
બુજ પર બન્ધનચિહ્ન નિકારી ॥ કહત યથોમતિ સોં પ્રજનારી
યેશુ યશુમતિ અહહિંતિહારે ॥ સકુચી મહરિ નિરખિ હરિ ખ્યારે
દોઁ તબહિં નન્દ આયે ધરહિં, દોઉ તરુ ગિરે નિહારિ ।

રયામ અપલ બાંધે સુને, દેત મહરિ કો ગારિ ॥

સોઁ બાંધનિ હૈ બિન કાજ, મેરે હરિ બારે સુતહિં ।

કુશલ કરિ બિધિઆજ, શોચત નંદ લખિ તરુવરન ॥

તબહિં તાત કહિ ધાય કન્હાઈ ॥ લિયે કઈ નનાં સુખદાયિ

भूमि भदन उरसों लपटाये ॥ प्रेम पुवटि लोचन करि आये
 मेरे लाल मैं तुम पर वारी ॥ गहरे के भांघे महतारी
 कैसे गिरे वृक्ष अति लारी ॥ खली नाडीं हूँ तनक पयारी
 बार बार शोचत नंदराज ॥ पूछत तैं कछु लभ्यो कन्हाई
 श्याम कडी मैं कछु न जनो ॥ बिजल दिग मैं रह्यो छिपानों
 कहत नन्द हरि भदन निहारी ॥ गडी आज गिधि करवर टारी
 बहुत दान हरिदास दवाये ॥ दिन अरखन लै लै सुत नाये
 होई अशीष गिप्र सुभ मानी ॥ भये प्रसन्न नन्द मुनि भानी
 लण्डीं श्याम जननी पहुँ आये ॥ हृषि यशोमति कष्ट लगाये
 भूषो भयो आज मेरो पारो ॥ कडो सुभ धौं प्रात निहारो
 द्याध उरहुन जालिनी लिनडो ॥ यह सण कियो पसारो तिनडो
 हो० पहिले रोहिछि सों कह्यो, तुरत करो जिवनार ।
 जवान्नाल सण भोसि कै, गैठे नन्दकुमार ॥
 सो० भेगि द्यावरी भात, लुभ लगी भोडो अहुत ।
 आज न भायो प्रात, सुनत भयन यशुमतिहँसी ॥
 रोहिछि चितै रही यशुमति तन ॥ शिरधुनिधुनि पछितात मनहिमन
 परसहुँ हरिदि गिप्रभन लावहु ॥ भूषे हरि दिन भेगि निभावहु
 अहु पयंजन अहु भांति रसोई ॥ कदं लगि भरखि कहुँ कवि कोई
 परोसत जात यशोमति भैया ॥ जेवत श्याम सभा पल लैया
 ने ने पयंजन यशुमनि राखे ॥ तनक तनक मोहन सण याखे
 श्याम कडी अण भात आधानो ॥ अण भोडों शीतल जल आनो
 अयवन हरि अयये होउ लैया ॥ अति सुभ पायो लणि होउ भैया
 सहित सुगंधि पान कर लीने ॥ गांठि सकल व्यादन के दीने
 प्राता सहित आप हरि भाये ॥ अधि कै अधर अरुण लुवै आये
 निरपत भदन मुकुर के माहीं ॥ प्रणयासी जन भविणविजहो
 लोखन करत लयो सुभ जेतो ॥ भरखि सकै नडीं शारद तेतो
 ने सुभ नंदरावन के माहीं ॥ सो सुभ तीन लोक भे नाडीं
 हो० सुभ यशुमति अरु नंद के, के करि सकै भजान ।
 सकल सुभन श्री भानि हरि, जहां रहे सुभ मान ॥

સોાં કોટિ કોટિ બ્રહ્માણ્ડ, ઇક ઇક રોમ બિરાટતનુ ।

સોાં અપને ભુજદણ્ડ, લિય ઉછંગ યશુમતિ હરપિ ॥
 યશુમતિ કહંત શ્યામમો પ્યારે ॥ મુનહુ જાત મેરિ નંદુલારે
 અપને હી આંગન તુમ ખેલો ॥ મેરેઃ કહ્યો કખહુ' નહો' પેલો
 કહત ચોર પ્રજળનિના તોહો' ॥ મુનિમુનિલાજ લગતિ હૈ મોહો'
 તાતે રાપ હોત મન મેરે ॥ તમ જાંધત મારત જિમિ ચેરે
 હલધર આજ કહન હૈ મોહી ॥ જૂંઠડિ નામ ધરન સખ તોહી'
 આલિની હૈમત કહન ઇક એમે ॥ ચોરી નામ ફિરત અળ કૈસે
 ચોર કહત યુવતી સખ મોકોં ॥ જૂંઠડિ આય કહત સખ તોકોં
 મૈ ખેલોં ખાદર જહુ જામ ॥ ચિતૈ રહત સખ મેરી ધાર્ધ
 અપને ઘર સખ મોકિં બુલાવૈ ॥ મુખ મુમતિ ગહિ ગહિ ઉર લાવૈ
 માખન મોહિં નિજ કરન ખવાવૈ ॥ હાથ મેરિ કે ખિધિહિં મનાવૈ
 દેખન જળહિં લેત મોહિં ટેરી ॥ મૈ નહોં જુઠ સોંહ મોહિં તેરી
 યશુમતિ નિરખિ જાન મુસકાની ॥ ઉતકો જાત સજૈ મૈ જની

અથ આંખમિચૌની લીલા

દોાં ટેરિ લેહુ સખ નિજ સખન, અરુ લૈયા બલરામ ।

સુખ દીજૈ મેરે દગન, ચલહુ આપને ધામ ॥

સોાં યહ મુનિહર્ષ બહાય, બોલિ લિયે હલધર સખા ।

ખેલહિં આંખમુંદાય, કહત સખનસોં મુદિત હરિ ॥

હલધર કહ્યો આખ કો મૂઠે ॥ હન્ધિ કહ્યો હરિ જનનિ યશોદે
 હરિ અપની તમ આંખ મુંદાર્ધ ॥ જહાં તહાં સખ રહે લુકાર્ધ
 કાન લાગિ જનની સમઝાયે ॥ હૈ ઘર મેં જવરામ છિપાયે
 બલદાગિ કો આવન દેહોં ॥ શ્રીદામા કો ચોર બનેહો
 ઈત ઉત મૈ સખ બાલક આર્ધ ॥ યશુમતિ જાત છુવન સખ ધાર્ધ
 શ્યામ છુવન કે કારણ ધાવત ॥ અતિ અકુલાત છુવન ગહિ પાવત
 ધાયે સુખલ છુવત તળ શ્યામ ॥ ગહ્યો જાથ તિરછે શ્રીદામા
 કહત નન્દ કી સોહ જનાયે ॥ જનની દિગ બુજ નહિં લૈ આયે

હંસિ હંસિ કહત સખા સો રામા ॥ અમ તો ચોર લયો શ્રીદામા
હર્ષિત કહત યથોદા મૈયા ॥ ૯૮ ॥ લયો હે મેરો પૂન કંઠેયા
જાત્રી માયાં જગત ખિલાવૈ ॥ પ્રણા જાત્રે અંત ન પાવૈ
તાડિ યથોદા ખેવ ખિલાવૈ ॥ બાલક જિમિ બચનન કુસલાવૈ
દો ૦ જાત્રે ઉર ત્રયલોક થલ, પંચતરવ ગૌખાન ।

સો બાલક હવૈ ખેલધ, યથુદા કે ગૃહ આન ॥

સો ૦ દુર્લભ જપ તપ યોગ, જ્યોતિરૂપ જગદામ હરિ ।

ધન્ય સો બ્રજ કે લોગ, બાલક કરિ માનત તિન્હૈ ॥

કહન ભઈ યથુમતિ મહતારી ॥ ભઈ રાત અબ સુનહુ મુરારી
કરહુ ખિયાત અમ કહુ ખ્યારે ॥ બહુરિ ખેલિયે હોત સવારે
મેઠાં તો કહુ કુચિ નહીં આવૈ ॥ તૂ રહિ લોજન કહા બત વૈ
બેચન મિલી કનક કી પૂરી ॥ કોમલ ઉજવલ હૈ અતિ સૂરી
અબહીં તાતી હુશ બતાઈ ॥ રોડિણી તુમ્હરે હેતુ કંઠાઈ
નિંબુઆ આમ કરીલ સંધાને ॥ જાસો તુમ અતિહી સુચિ માને
બલ કે સંગ ખિયાત કીજે ॥ મેરે નયનન કેા સુખ દીજે
તનક તનક ધરિ કંચન ચારો ॥ હૈ આઈ રોડિણી મહતારી
શ્યામ રામ મિલિકરન ખિયારો ॥ અતિ આનંદ દોઉ જનની નિહારી
ખાત ખાત દોઢિ અલસાને ॥ સુખ જંલાત જનની પહિચાને
જલ અંચવાય કમલસુખ મોચે ॥ બાંહ પકરિ પલના પૌચે
સોવત રામ શ્યામ દોઉ લૈયા ॥ હરુવે પાંચ પલોટતિ મૈયા
દો ૦ સોચે શ્યામ સુખાન હરિ, સુખ સોં બીતી રાત ।

બહુરિ કલેઝી કે લિયે, જનની જગાયે પ્રાત ॥

સો ૦ દિયો કલેઝી પ્રાત, માખન ખ્યારે શ્યામ કે ।

મુહિત નિરખિ દિનરાત, યથુમતિ હરિકે ચરિતકો ॥

અથ વૃન્દાવનગમન લીલા

મહર મહરિયહ મનહિં ખિયારી ॥ ગોકુલ હોત ઉપદ્રવ ભારી
જળ તે જનન લયો હરિ કેરો ॥ નિતહિ હોત ઉતપાત ધનેરો

आकस्मात् गिरे तबु लारी ॥ अथो भङ्गन के पुण्य मुरारी
 ताते अण तलये यह गोल ॥ असिये बलि कहुँ उत्तम ठाँ
 नन्दराय सण गोप जुलाये ॥ समाचार ये सणनि सुनाये
 सण्डिन के मन में यह आर्ष ॥ असिये अनत कहुँ अण नर्ष
 नितहिं उपाधि नर्ष लुहिं ठाडी ॥ असिवो लखो तहुँ के नाडी
 नंद कही मैं मनहिं गियारी ॥ है भङ्ग ठाँ भङ्गत भुभगारी
 वृन्दावन गोपवर्द्धन पास ॥ तहुँ सणको सण लाति सुवास
 तहुँ गोपगण सण सुभ पैहै ॥ जन मे गोधनपुन्य यरैहै
 यह गियार सण के मन लाये ॥ बलिवे के शुभ द्विप धराये
 वृन्दावन सण बले सुवाला ॥ पाँच वर्ष के भदनगोपाल
 हो० शकट सौं सण साजै, गोधन दिये हुँकाय ।
 बले गोप गोपी हरषि, वृन्दावन समुदाय ॥
 सो० निरभि अनूपम ठाम, शकट दिये सण छोरिके ।
 सणके मन अस श्याम, असे सकल वृन्दा भिपिन ॥
 असे सकल वृन्दावन भाडी ॥ अति आनन्द गोप मनभाडी
 गाय अथ सणडी सुभ पाये ॥ अरत निकट तृषु हरित सुकाये
 हलधर पैतु, अरावन नही ॥ मनगोहन लभि मनहिं सिहाडी
 भात बदे सण गाय अरावन ॥ जननी सो गोबे मनभावन
 महुँ गाय अरावन नैहो ॥ अहो लयो अण नाडीं डरैहो
 संग सभा अरु हलधर लैया ॥ मन के संग अरैहो गैया
 बालन संग यमुन तट भाडी ॥ जेलहिंगे सम गट की छाडी
 अपनी रुचि जन के इव पैहो ॥ तेरी सो यमुना नही नैहो
 ऐसी अत्रहिं कही लन पारे ॥ देणहु अपनी लाति ललारे
 तनक पाँच बलिहो गिहि लाति ॥ गेयन आवत है है राती
 भात जात गेयन है चारन ॥ आवत सौं लपौ सण ग्रावन
 तुम्हरो कमलजन मुरजैहै ॥ रंगन घाम मोज डःभ पैहै
 हो० तेरी सौं भुहिं घाम नही, लागत लूण न नेक ।
 कही दान्ड मानत नही, करै आपनी टेक ॥

સોઁ ચલે ચરાવન ગાય, ગ્વાલ બાલ બલદેવ બન ।

હેરી ટેર સુનાય, ગોધન કરિ આગે સિયે ॥

હેરી ટેર સુનત લરિ-ન કી ॥ ગયેઘોરિહરિઅનિ રુચિ મન કી
 ઇંતઉનયશુભતિજગદિં નિકારી ॥ દષ્ટિ ન પડે શ્યામ બનવારી
 બન તન જાન્યો જાન કન્હાઈ ॥ ટેરતિ યશુભતિ પીછે ધાર્ધ
 જાત ચલે ગૈયન સંગ ધાવત ॥ જગનજી કો ટેરિ ખુલાવત
 પીછે જનની આવત જનની ॥ ફેરિ ફેરિ ચિતવત ભય માની
 હલધર આવત રંખિ કન્હાઈ ॥ ઠાઠે કિયે સખા સમુદાઈ
 પહુચી જનની ભયે સખ ઠાઠે ॥ નિસ કરિ દેહી બુજ પકરે ગાઠે
 બલ કહે જાન દેહુ સંગ ગેરે ॥ બન તે ઐહું આજી સબેરે
 કહ્યોયશોભનિ જગદિ નિકારી ॥ દેખત રહિયો મૈં બલિકારી
 બ્રાતસંગ ગયે જનહિં કન્હાઈ ॥ યશુભતિ યહૈ કહતિ ઘર આઈ
 દેખો હરિ કૈમો ઢંગ લોન્હાં ॥ અપની ટેક પર્યો સોઈ કીન્હાં
 આજ જાય દેખહુ બનમાહીં ॥ કહા પરોસ ધર્યો તિહિ ઠાહીં
 દોઁ માખન રોટી ઔર જલ, શીતલ છાક બનાય ।

હધ ખેગ હી ગ્વાલ સંગ, યશુભતિ બનહિ પઠાય ।

સોઁ ચિન્તામણિ સુર ભેક, પંચ મુધારસ કલ્પતરુ ।

અનુદિન જાકે એક, ખાત છાક સો ગ્વાલ સંગ ॥

વૃન્દાબન ખેલત નૈંદલાલા ॥ લયો હિયે આનન્દ બિચાલા
 જહું જહું ગ્વાલન કે સંગજાહીં ॥ તહું તહું આપ ફિરત બનમાહીં
 બલદાગી સોં કહત કન્હાઈ ॥ નિત દયાવહુ મોહિં સંગ સિવાઈ
 આજ મરું કરિ આવન પાયો ॥ જનની તુમ્હરે કહે પઠાયો
 કાલિહ કવન બિધિ કરિ ઐહોં ॥ યશુભતિ પૈ આવન નહિં પૈકોં
 સોવત બોલિ લીલયો મોકોં ॥ સોં હૈં નન્દજબા કી તોકોં
 પુનિ પુનિ બિનય કરત સુખદાઈ ॥ બલિ સોં સખન સમેત સુનાઈ
 સંધ્યા સમય નિકટ જળ આઈ ॥ ઘર કહું ચલો કહ્યો બલ ભાઈ
 ગૈયન ઘેરિ કરી ઈકઠોરી ॥ ચલે સહન સખ ગાવત ગૌરી
 આવત બન તે ધેનુ ચરાઈ ॥ ગ્વાલન મધ્ય શ્યામ સુખદાઈ

लुहि लुहि लौति ग्वाल गुण बापै ॥ सुनि सुनि मन मोहन उर रापै
नान्हें स्वर पुनि आपुनि गावै ॥ तारी हेत हसत सुण पावै
दो० मेर मुकुट जनमात उर, पीताम्बर-इहराय ।

गोपहरण छणि भदन पर, आवत गाय यराय ॥
सो० छुटी अलक छणि हेत, जलजभदन पर मधुप जनु ।

आवत सभन समेत, नन्दसुवन अजभाणधन ॥
देभत नन्द यशोदा दाढे ॥ रोहिणी अरु अजनु सुण पाढे
गायन संग श्याम जण आयै ॥ लै जल्लाय जननी उर लाये
आज गयो हरि गाय यरावन ॥ मैं जलि जठ तनक से पवन
मोकारण कछु जनते लाये ॥ तुम्है मिली मैं अति सुण पाये
आयर सो सभ अंग अंग अरे ॥ गहन पोछि मुण यमि दुलारे
भाउ कछुक जे लावै मोहन ॥ देरी भाजन दोटी सोहन
दिये लुभाय तुरत दोढ लैया ॥ अति आनन्द भजन मन मैया
कहत जननी सो श्रीप्रजनाथा ॥ अत नितहि जैहौं जल साथ
मैं अपनी जण गाय यरैहौं ॥ तेर कहे घरहि नहीं रैहौं
ग्वाल गाल गायन के भांडी ॥ नेकहु उर लागत मोहि नाहीं
आज न सोवों नन्द दुखार्थ ॥ रहिहौं जगत कहत कन्हाई
सभ मिलि गाय यरावन जाडीं ॥ मैं क्यो रहौं जैहि घर भांडी
दो० सोय रहौं अण श्याम तुम, जननी कहै श्रुत्यकारि ।

प्रात ज कहिहौं तुम्है, जन के मैं जलिहारि ॥
सो० ज्यों त्यां रापे स्वाय, प्रात देन जन जन कहि ।

जननी दायत पाय, अभित जन जनगमन के ॥
जहुते हु. ज हरि सोय गयो ॥ ज्यों त्यां करि मन जोध लयो है
साजहि ते लाग्यो छहि जातै ॥ जन कहत जन ठिपुनि प्रातै
यहु तो संग लागि जलरामहि ॥ जये विवाय आज जन श्यामहि
अण तो सोय रह्यो करि अंसे ॥ प्रात जियार करे धौं कैसे
कहत नन्द जहि के संग जार्थ ॥ छत उत आवन दे किरि धार्थ
लोर लयो यशुमति कछु थ्यारे ॥ जगहु मोहन नन्ददुलारे

ખીતી નિશિ રવિ કિરણ પ્રકાગી ॥ શગિ મઝીન ઉડુગણુતિ નાશી
 સુનહુ શબ્દ બોલત ખગ માલા ॥ બોલહુ અમ્બુજ નયન ગિચાલા
 સુનત રયામ જનની ક્રી જાનો દેહ જાગિ ઉઠે સુન્તન સુખદાની
 દયાઈ તુરત હરેજી મૈયા ॥ માખન રોટી ખાઉ કનૈયા
 દેરત જ્વાલ સખા સળ દારે ॥ આયે તજ ઠે હોત સકારે
 બેલહુ પ્રજ લીતર હી ખ્યારે ॥ દૂર ઠહું મતિ જાહુ લવારે
 દોઁ દેરિ ઉઠે બસરામ તખ, આવહુ ધાય કનહાય ।

જાત જ્વાલ બનકો સખે, ચલહુ ચરાવન ગાય ॥

સોઁ રયામ જોરિ દોઉ હાય, જનની સોં હાહા કરત ।

જૈહોં જ્વાલન સાથ, ગોચારન બૃન્દાભિષિન ॥

દેરત મોહિં દાહી રી મૈયા ॥ જૈહો બનહિં ચરાવન ગૈયા
 બનહલ તોરિ દેત મોહિં બાઈ ॥ આપુન વેરત ગૈયન ધાઈ
 જૈહોં અરુ જ્વાલન સંગ નાહી ॥ મોહિં ખિજાવન વે બનમાહીં
 મૈ અપને દાહી સંગ રૈહો ॥ દેખન બૃન્દાગન સુખ પૈહોં
 આગે ઠે વ્યાવત મગ માહી ॥ તૂ કયો જાન દેન મોહિં નાહીં
 લીન્હો યશુમતિ બલહિ બુલાર્થ ॥ સુનહુ લાવ હરિ ઠે શુભ આઈ
 કહત થયોમતિ સો બલમૈયા ॥ જાન દેહુ મો સગ કનહયા
 અપને દિગ તે નેહુ ન ટારો ॥ જિય ચરતીત તનક નહિં ધારોં
 તૂ કાહે ડરપતિ મન માહીં ॥ જાન દેત હરિ ઠે કયો નહીં
 હુંસી મહરિ સુનિર્મલ ક્રી જાનો ॥ જાહુ લિવાય કહત નંદરાની
 મૈ બલિહારી તુમહરે સુખ હી ॥ તુમહૂં કહત રનામ કે રૂખ હી
 અતિ આનન્દ લયો હરિ ધાયે ॥ દોહી સગ ખરિક મે આયે

દોઁ ધાય ધાય બેંટત સખન, હિર અતિ હર્ષ બઢાય ।

પકયો મૈયા મોહિં જન, ચલહિં ચરાવન ગાય ॥

સોઁ કહત સખાસુખ પાય, ચલહુ રયામ દેખો બનહિં ।

બનમાલા પહિરાય, કરત ચિત્ર બનધાતુ તન ॥

ચલે બનહિં સખ ગાય ચરાવન ॥ સખા સંગ સેકત મનલાવન
 જ્વાલ જાલ સળ કણક સયાન્હે ॥ નંદમુવન તિનમેં કણુ નાન્હે

ગાય ગોષ ગોસુત બન બાઈ ❀ તિનકે મધ્ય શ્યામ સુખદાઈ
 હરિસોં સખા કહત સમુગાઈ ❀ જોડિ કહૂં જિન બાહુ કન્હાઈ
 પૃન્દાળન અતિ સધન બિચારા ❀ જોડો ભૂવિ કહૂં નંદલાલા
 સુનત શ્યામધન તિનકી ખાતા ❀ મન મન હુંસત કહત જગત્રાના
 તુમહરો સંગ ન છાંડન સાર્થ ❀ જનહિં કરાત બહુત મેં બાઈ
 જાત અલે સખ હર્ષ બદાયે ❀ ખેલત શ્યામ સંગ સુખ પાયે
 કોઉ ગાવત કોઉ વેણુ બજાવે ❀ કોઉ નાચત કોઉ કૂદત આવે
 દેખિ દેખિ હરિ અતિ હર્ષાહી ❀ કહત સખનસોં દે ગલખાહી
 ભલી કરી તુમ મો કોં વ્યાયે ❀ આજ યથોમતિ હર્ષ બદાયે
 ઈહિ બિધિ ગોધન લેસખગ્વાલા ❀ યસુના તટ પહુંચે નંદલાલા
 દોઁ દઈ ઘેનુ બગરાય સખ, ચરન આપને રંગ ।
 ગાય ચરાવત નંદસુત, મિલિ ગ્વાલન કે સંગ ॥
 સોઁ ઉર મુક્તન કી માલ, શીશ મુકુટ કટિ પીતપટ ।
 હાથ લકુટિયા લાલ, ડોલત ગ્વાલન સંગ પ્રભુ ॥

અથ વત્સાસુરવધલીલા

ખેલત શ્યામ સખન કે માહીં ❀ યસુના કે તટ તરુ કી છાહીં
 બત્સાસુર તિહિં અવસર આયો ❀ પઠયો કંસ કાલ નિચરયો
 બત્સરૂપ ધરિ આય સમાન્યો ❀ કૃષ્ણ તાહિ આવત હી જાન્યો
 બલતન ચિતે કહ્યો મુસકાઈ ❀ તુમ યાકો જાનત હો ભાઈ
 યહ તો અસુર બત્સ હુવે આયો ❀ હમકો મારન કંસ પઠાયો
 હલધર હૂં દેખ્યો ધરિ ધ્યાના ❀ કહત સાંચ તુમ શ્યામ સુખના
 ગ્વાલન હૂં સોં કહત કન્હાઈ ❀ બછરા ઘેરિ કરો ઇક ઠાંઈ
 વ્યાયે ઘેરિ બત્સ સખ ગ્વાલા ❀ વહ નહીં ધિરહિ અપલ બિકરાલા
 બાર બાર હરિ ઓર નિહારે ❀ ઠાંવ ઘાત મનમાહિં બિચારે
 તળ હરિ કહ્યો યાહિ મેં વ્યાવત ❀ તુમ તો યાકો છુવન ન પાવત
 હાથ લકુટયા લૈ હરિ ધાયે ❀ બત્સાસુર કે સમુખ આયે
 હરિ કો જાંહિં જુદો કરિ પાયો ❀ અસુર કોપ કરિ મારન ધાયો

છાં ધાયો અસુર કરિ ક્રોધ મારન રયામ કે સમુખ ગયો ।
 ભૂવે ગયો નિષ્પાપ તળકાં યોગ્ય સુરપુર કે બયો ॥
 ધાયકે હરિ અપરિ તાકે પકરિ પાંચ કિરાઈયો ।
 પટકયો ધરણીતન અસુર પ્રમથ્યો ફેરિ રવામ ન આપ્યો ॥

દોઠ બત્સાસુર સુરપુર ગયો, અધમ અસુર તન ત્યાગ ।
 સુર હર્ષત અર્પત સુમન, ગગન સહિત અનુરાગ ॥
 સોઠ ધાય પરે સખ ગ્વાલ, ચક્રિત કૃષ્ણ બલ દેખિકૈ ।
 ધન્ય ધન્ય નંદલાલ, કહત પરમ આનંદ ભરે ॥

અસુર દેખિ સખ અચરજ પાયો ॥ કહન હમં હરિ આજ બચાયો
 બહરા કરિ હમ જાન્યો યાડી ॥ યક તો અસુર ભયાનક આહી
 આજ સખનિ ધરિકૈ યહ ખાતો ॥ ઓર કોન પે જાત નિપાતો
 હરપિ હરપિ હરિ કો ઉર લાયો ॥ અસુરનિકન્દન નામ સુનાયો
 કહત ગ્વાલ ધનિ ધન્ય કન્હાર્થ ॥ ધન્ય ધન્ય ધન્ય પ્રકટે આઈ
 યહ ઐસો તુમ અતિ સુકુમાર ॥ કિરિ બિધિ ભુજન કિરાય ખહારા
 સખડી કે દેખત પલ માહી ॥ માર્યો અસુર ડરે તુમ નાડી
 અબલો હમ ન તુમહિ પહિચાન્યો ॥ હો તુમ બડે સગન તે જાન્યો
 કોઉ જનમાલ આનિ પહિરાવે ॥ કોઉ જનધાતુ રગરિ તન લાવે
 કોઉ કુણ્ડલ શિરમુકુટ સંવારે ॥ અલકાવલિ કોઉ તિલક સુધારે
 જાત ભુજન પર કોઉ બિહારે ॥ તન દેખત કોઉ બદન નિકારે
 બનફલ તોરિ ધરત કોઉ આગે ॥ કહત ખાઉ મંઠે અતિ લાગે

દોઠ ઇહિ બિધિ હરિ કો પૂજિકૈ, ગ્વાલ બાલ હરપાય ।

સાંઝ નિકટ આવત ચલે, ધર કો ધેનુ ચરાય ॥

સોઠ પરમ મુદિત સખ ગ્વાલ, અસુર મારિ આવત ધરહિ ।

ગાવે રાખ્હ રસાલ, ધન્યાસી પ્રભુ કે ગુણન ॥

સખન મધ્ય સોહત નંદનંદન ॥ જલદ રયામ તનુ ચિત્રિત ચંદન
 મોર મુકુટ પટ પીત સુહાવન ॥ ઇંદ્રધનુષ દામિનિહિ લક્ષ્મણ
 મુકુટમાલ જનમાલ ગિરાજે ॥ બક શુક અવલિ મનહુ ઇમિ છાજે
 હાય લકુટ કલ કુણ્ડલ કાનન ॥ કોટિ કામછબિ શોભિત આનન

કુટિલ અલક જુવ નૈન બિચારા ॥ ગોપક રજકન દ્રુતિ છળિજલા
 બવમેહન બનતે બનિ આવૈં ॥ નિરખિ નિરખિ પ્રજ્ઞજન સુખ પાવૈ
 સખન સહિત હરિ ધામહિ આયે ॥ હરપિ યથોગતિ કણ્ઠ લગાયે
 કહત ગ્વાલ સુત યશુમતિ મૈયા ॥ હૈ તેરો રણુગ્રીર ક હૈયા
 બત્સરૂપ એક દાનવ બન મે ॥ આય સમાન્યો બગાગન મેં
 હમ તાકો કણુ બાનિ ન પાયે ॥ સો વહ હરિ કો મારન ધાયો
 કણુડી માહિ તાહિ હરિ માર્યો ॥ હમ દેખત મહિ પટકિ પછાર્યો
 યહ કોઉ બડો પૂત તૈ બયો ॥ લાગ હમારે બ્રજ મે આયો
 દો ॥ સુનિ ગ્વાલન કે બચનતે, બત્સાસુર કો ધાત ।

યશુમતિ સખકે પાંચ પરિ, બાર બાર પછિતાત ॥

સો ॥ ભયો મહરિ ઉર ત્રાસુ, બયે આજ હરિ અસુરતે ।

મૈં ન બિગાર્યો કાસુ, ભયો સહાયક આનિ હરિ ।

યશુદ્ધ શોચ કરત તૂ બયે ॥ યહ તો ખ્યાલ કાન્હકે ભાયે
 પરબત તુલ્ય બિકટ તન બાહી ॥ કિયો પ્રાણ બિન કણુ મેં તાહીં
 તુન્હરી રક્ષા કો યહ નાહીં ॥ હમ સખકો રક્ષક યહ આહીં
 માકે ચરણકમલ ચિન લૈયે ॥ બાર બાર યાકી બલિ નૈયે
 ગ્વાલન થોં હરિ કે ગુણુ ગાને ॥ બ્રજજન સખ આશ્ચર્ય બુલાને
 લીલાસાગર હરિ સુખદાની ॥ મોહિ સગ નરનારી સુખાની
 હૈસિ જનની મોં કહત કન્હાર્થ ॥ દેખ્યો મેં જૃન્દાબન બર્મ
 અતિ રમણિક ભૂમિ દુમ નીકે ॥ કુંજ સઘન નિરખત સુખ છકે
 અતિ કોમલ તૃણ હન્તિ મુહાયે ॥ યમુના દે તટ બન્ધે ચરાયે
 બનદલ મધુર મિષ્ટ અતિ નીકે ॥ ભૂખ મિટી ખાયે તિનહીં કે
 સખન સંગ ખેલત ખટ છાહી ॥ બન મેં મોહિં લગત ડર નાહી
 રોડિણી સહિત યથોદા માતા ॥ મુદિત સુનત હરિ કો મૃદુ બાતા
 દો ॥ મોહિલિયો મન જનની કે, મધુરે બચન સુનાય ।

બત્સાસુર કો શોચ ઉર, કણુમેં દિયો મિટાય ॥

સો ॥ લગે દુહન સખ ગાય, જહ તહ હરિંત ગોપગણ ।

ગયે તહા હરિધાય, ગાય દુહન આહત સિખન ॥

અથ ધેનુદહન લીલા

ધેનુ દહન હરિ દેખા ગ્વાલન ઈ કહત મોહિં સિખવે। ગોપાલન
 મેં દુહિહોં મોહિં દેહુ સિખાઈ ॥ જોઈ ગયે તિન સંગ કન્હાઈ
 કેસે ગૈયા યનહિ લગાવત ઈ કમે નોય પગન અટકાવત
 ધુટડુન ગહન દોહની કૈમે ॥ મોહિ બતાય દેહુ તુમ તૈસે
 કેસે ધાર રૂઘ કી હોઈ ઈ દેહુ દિખાય મોહિં સખ કોઈ
 દહન ગ્વાલ તુમ સુને કન્હાઈ ॥ ભઈ અગાર આજ અતિ ભાઈ
 તુમ કો સિખવે દહન સવારે ઈ અખ દહુ લગિહૈ ચોટ તુમ્હારે
 શ્યામ કલો મળદીં સમુઝઇ ॥ ભોર દહીં નિજ નન્દ દુહાઈ
 મેરી સોં મોહિં લીજે ટેરી ઈ મેં દુહિવોં નિજ ગાય સવેરી
 દુષ્ટદહન સન્તન સુખદાઈ ॥ કાદે ગૈયન મોઝ કન્હાઈ
 આવહુ કાન્ક સોઝ કી બેરિયા ઈ દહન જનની ચહ બડી કુબેરિયા
 લરિદાઈ કછ ઇંદત નાહીં ॥ સોવહુ લાલ આય ઘર માહીં
 દોઁ આયે હરિ યહ સુનતહી, જનની સિયે અંકવારુ ।

.લે પૌઢાયે સેજ પર, અછર ચાંદની ચારુ ॥

સોઁ કહત કહત કછુ બાત, હોય ગયે બશ નીંદકે ।

કહત યશોમતિમાત, સોય ગયો હરિ અછરહી ॥

દોહ જનની હરુવે કે હરિકો ઈ સેજ સહિત લોન્હે ભીતર કો
 બહુત આજ હરિ સોય ગયો હે ॥ અતિહી નીંદ દે બચહિં ભયો હૈ
 નેક ન બૈકત થિર ઘર માહીં ઈ ખેલન મેં મન રહત સદાહીં
 રાહિણી કહત દેહુ કિન મોવન ॥ ખેલત હારિ ગયો મનમોહન
 માતા હરવૈ પવન દુરાવતિ ઈ નિરખિ બદન સુન્દર મુખ પાવતિ
 પ્રાત જગાવત નંદ કિ રાની ॥ ઉકહુ શ્યામસુન્દર સુખદાની
 નાહિન ઇતો સોઈયત લાલા ઈ સુત સુત પ્રાતસમય શુચિકાલા
 ગુરોતરણી કુમુદિનિ સકુચાની ॥ ઘરઘર ગ્વાલિનિ મથત મથાની
 બાર બાર, ટેરત સખ ગ્વાલા ઈ સાંઝ કલો તુમ દહન ગોપાલા
 હોત અગાર ગાય સંગ કાહી ॥ ભરિ ભરિ ક્ષીર લાર યન બાહી
 બંસ પુકારત આરતપાઈ ઈ દહત નાહીં તુમ સોંહ દિવાઈ

તુરહરે લિયે ગ્યાલ સખ ઠાઢે ॥ દેખત ખાટ પ્રેમ ઉર ખાઢે
 દોઁ યહ સુનતહિ તુરતહિ ઉઠે, શશિમુખતે પટ ટાર ૧
 ઘેનુ દુહન સીખન ચલે, મોહન નંદકુમાર ॥
 સોઁ હ્યાવ રોહિ ની માત, બેગ તનકસી દોહની ૧
 કહ્યો સિખાવન તાત, આજ મોહિં ગૈયા દુહન ॥
 રોહિણી તુરત દોહની લાઈ ॥ ઘર ઘર તે દેખન સખ આઈ
 અટપટ આસન બૈઠિ કન્હાઈ ॥ ગોથન કર લીન્હો સુખદાઈ
 ધાર અનતહી જાત નિહારી ॥ હૈસે નહ યશુમતિ મહતારી
 ચિતે ચોર ચિત હરિ હૈસિ દીન્હો ॥ પ્રજ્ઞાસી જન બલિબલિ કીન્હો
 કિયે યશોમતિ આનંદ ભારી ॥ દિયો દાન બિપ્રનહિં હંકારી
 ગાવત મંગલ પ્રજ કી નારી ॥ દુહી ગાય સંતન હિતકારી
 અતિ આનંદ મગન નંદરાઈ ॥ બૈઠે પ્રસુદિત ગોપ અથાઈ
 લિયે ગોઠ સુન્દર ઘનશ્યામહિં ॥ પ્રજ કે જીવન જનસુખધામહિં
 આયો તહાં એક બનબરો ॥ મૂળા મોતી બેચન હારો
 તિહિ લખિ અટકે નંદકુમાર ॥ દેહિ દેહિ 'કહૈ' પારખાર
 દીરઁ મોવ કહ્યો બ્યોપાગી ॥ રહે કગે સખ ગોપ નિહારી
 કર પર રાખિ રહે હરિ મોતી ॥ દેત નહીં લખિ સુન્દર જોતી

અથ મોતી બોને કી લીલા

દોઁ મુક્તા લૈ હરિ ઘર ગયે, બયે અજર બલખીર ૧
 આલવાલ થલ રોપિ કૈ, પુનિ પુનિ સૌચત નીર ॥
 સોઁ હૈસત યશોમતિ માત, કહત કરત મોહન કહા ૧
 ગુણ નહિં જનત માત, યે કરતા સખ જગતં કે ॥
 બયે તુરત શાખા દલ તામે ॥ યશુમતિ અજર મુક્ત ફલ જામે
 ફૂલત ફવત ન લાગી ખારા ॥ પ્રદાદિક નિત કરત બિચારા
 સુરનર મુનિકોઉમરમ ન જાને ॥ દેખિ દેખિ અતિ અચરજ માને
 નંદલવન હરિ મુક્ત બનાયે ॥ પ્રજ, બનિતન શુદ્ધિ હાર બનાયે

પ્રજાભી યહ પ્રભુ કી લીલા ॥ સળ ગુણ સમરથ સળ ગુણશીલ
 કણમહું લામુ રજાયસુ' માયા ॥ પ્રકટ કરત પ્રદાણક નિકાયા
 પ્રદાદિક જેડિ પાર ન પાવે ॥ નંદ અણર સો ખ્યાલ બનાવે
 લાદી મહિમા લખે ન કાઇ ॥ નિરગુણ સગુણ ધરે બપુ મોઠ
 લોક રચે નાગૈ પ્રતિપારે ॥ મો ગાલન સંગ લોલા ધારે
 શિવ બિરંચિ મુનિધ્યાનન આવે ॥ તાહિ યરોમતિ ગોહ ખિલાવે
 અગમ અગાચર લીલાધારી ॥ સો જૃન્ઢાળન કુન્ઢગિહારી
 બને લાગ્ય સળ પ્રજા કે બામી ॥ છનકે સંગ બિવરત અગિનાની
 દોઁ ધનિ ધનિ પ્રજા કે નારિનર, ધનિ યશુદા ધનિનંદ ।
 બિહરત છનકે સદન મેં, પ્રહ્લ મચ્ચિદાનંદ ॥
 સોઁ કહિ કહિ દેવ સિહાય, ધન્ય ધન્ય પ્રજા બાગ બન ।
 જહું ચરાવત ગાય, સકલ સુરન શિરમુકુટમણિ ॥

અથ બકાસુરબધ લીલા

પ્રાત ચલે હરિ ગાય ચરાવન ॥ હલધર સુન્દર સ્યામ સુકાવન
 દેખત છબિ પ્રજા સુન્દર ગાત્રી ॥ કરત પરસ્પર આનંદ બાદી
 દેખું સની પ્રજાને બન'બહો ॥ બલ મોહન ગ્વાલન કે માહી
 શહિબીસુત છબિ, ગોર, સુકાઈ ॥ યશુમતિ સુવન સ્યામ સુખદાઈ
 બોડે નીલંબીવંપટ સોહૈં ॥ સો છબિ નિરખિ બદન મન મેહૈ
 સુગલ જલદ ધન દામિનિબનો ॥ બે રતિનાથ પરસ્પર માની
 શીશ સુકુટ કલ કુણલ કાનન ॥ ઝલદે બિગિ કપોવ છબિઆતન
 સખન મધ્ય મેહત નેહલાલા ॥ મહ હેસનિદગ કમલ ગિશાલા
 કટિ કિઠિણિ હર લકુટ સુદાયે ॥ બાત ચલે બન મનહિં ચુરાયે
 રહીં થકિત લખિ છબિ પ્રજાનારી ॥ ગયે બનહિં બિહરત બનવારી
 બન બન શિરત ચરાવત ગૈયા ॥ હલધર સ્યામ સખા ઈડ દૈયા
 કરત બિહાર બિવિધ બત્ર માહી ॥ બલકેલિ રસ બરણિ ન બહા
 દોઁ કબહૂં ગાવત સખન સંગ, કબહૂં બબાવત બેનુ ।
 ધૌરી ધૂમરિ નામ લૈ, કબહૂં બુલાવત ધેનુ ॥

સોં કબહૂં નચાવત મોર, સુંદર શ્યામલ જલદતન ।

ગરજ મુરલિ ધનધોર, બરપત પરમાનંદ જલ ॥

ખેલત જિખિધ ખેલ મનલાવનં ❀ શ્રી બૃન્દાબન પરમ સુહાવન
તૃપિત જનિ ગૈયન નંદલાલા ❀ કહ્યો ચલહુ જલ દેન ગુપાલા
લેહુ બુલાય સુરભિગણ ટેરી ❀ સુનત ગ્વાલ સખ લાયે ઘેરી
ગોધન બૃન્દ હાકિ સખ લાનો ❀ ગ્વાલન ગમન ચમુનતટ કીનો
તહાં બકાસુર છલ કરિ આયો ❀ માયારચિત સ્વરૂપ બનાયો
એક ચોચ બૂનલ મહું લાઈ ❀ એક રહી આકાશ સમાઈ
મગ મેં બૈકયો બદન પસારી ❀ ગ્વાલન દેખિ લયો ભય બારી
બાલક જાત હતે જે આગે ❀ તાહિ દેખિ સો પાછે ભાગે
કહત ભયે સખ હરિસોં આઈ ❀ આગે એક બલાય દન્ડાઈ
આવત નિતહિ ગ્વાલ ઈહિ દાહીં ❀ એસો કબહૂં લખ્યો હમ નાહીં
તબહિં કૃષ્ણ તાકો પદિંચાન્યોં ❀ ચહૈ બકાસુર મેં ચહ જાન્યોં
પત્ર મેં આજ ગાહિ મેં મારો ❀ અસુર ચોંચ ધરિ બદન બિહારો

દોં નિડર શ્યામ આગે લયે, ચલે બકાસુર પાસ ।

કહત સખા સખ શ્યામસોં, નહિ જીવનકી આસ ॥

સોં અબહૂં નાહિં ડરાત. બયે કિતે ઉતપાત તેં ।

ચલે કહાં હરિ જાત, હમ બરજત માનત નહીં ॥

તબ હરિ કહ્યો ચલહુ તિહિપાસા ❀ સખ ભિલિ મારિ કરહિં બકનાસા
જળ હરિ સંગ ચલે સખ ગ્વાલા ❀ દેખ્યો જાચ બકહિં બિકરાલા
તાકે નિકટ ગયે સખ જળહી ❀ લિયો લીવિ હરિકો બક તબહીં
જાન્યો અસુર કાજ મેં કીન્હો ❀ તબહીં બદન મૂંદકૈ લોન્દ્રોં
ગ્વાલ પુકારત આરત ભાગે ❀ જલ સોં આચ કહન સખ લાગે
હમ બરજત હકિ ગયે કન્હાઈ ❀ લીન્હે લીલિ અસુર બક ધાઈ
હરિ ચરિત્ર કષ્ટ જાનિ ન જાહિ ❀ ઉપજી આગિ અસુર તન મારીં
લાગ્યો જરન ભયો અતિઆકુલ ❀ હરિકો ઉગલિ દિયો અતિઆકુલ
બહુરોં પકરન કો સુખ જાયો ❀ ચોચ પકરિ હરિ ચીરિ બહાયો
મરત ચિકાર અસુર અતિમારી ❀ જ્યાકુલ લયે ગ્વાલ લયસારી

नासा निकट अधर अरुणार्ध ॥ जनु शुक्र निम्नहि योय्य चलाध
मन्द हँसनि धन दामिनि जैसे ॥ दुरि दुरि प्रकट होत है तैसे
तन धनश्याम कमलदल नैना ॥ ज्योतत मधुर मनोहर जैना
मुण अरुणिन्द मन्द सुर गावत ॥ नटवररूप सभन मन लावत
सण अँग चन्दन और जनाये ॥ गुंजमाल मन लेत सुराये
या मोहनछणि पर जति जेये ॥ नन्दनन्दन देवत मुण पैये
हो० ज्वालमाल गोधन जिये, हरि हलधर होउ लाय ।

साँझ समय जनने यसे, आये धेनु चराय ॥

सो० राँलति धाध गाय, जत्स सुरात कर पय सवत ।

हरषि यशोदाभाय, कहति श्याम आवत धरहि ॥

धतनी कहत श्याम धर आये ॥ जननी होरि हरषि डर लाये
प्रजलरिका सभ पुरतहि धाये ॥ रमहरपदशीश नवाये
असो पूत धन्य तुम जायो ॥ धनको गुण कछु जात न गायो
आज गये जन गाय चरावन ॥ यसे यमुन तट जलहि पियावन
तहुँ असुरयक जगतनु धारी ॥ रह्यो यमुनतट जहन पसारी
ओक योय्य भड़ी सों लपटाध ॥ ओक रह्यो आकाश लगाध
हम भरजत पहिले हरि धाये ॥ ताके मुण में जाय समाये
हम सण हरषि लजे जलपासा ॥ अतिभ्याकुल तन लये निरासा
कैसे धौं हरि जडि आये ॥ योय्य क्षरि तेहि भारि गिराये
मुनत नन्द यशुमति प्रजनारो ॥ अकितचित्त रहे हरिहि निहारी
यशुदा कहति कहुँ कोउ जन ॥ नितप्रति होत आन की आनै
लहा आज कोउ सुकृत सहाध ॥ निधिकी गति कछु जानि न जाध
हो० जन्म लये है श्याम को, तजते यहै उपाधि ।

कहा सरीं हमरे यतन, निधिगति अगम अगाधि ॥

सो० दिन धौं करी सहाय, को जनै लावी प्रजल ॥

को मेरे पछिताय, करी अयानी भूज जिन ॥

ले जवाय छतिया हरि लाये ॥ त्रेमसखिल दोयन लरि आये
मैं जति जति कहत कछु भाई ॥ तुम कित गाय चरावन जाई

नन्दमहल सों पिना तुम्हारी ॥ मोसी भात जाय जविहारी
 जेवत जात रहो अपने घर ॥ दधिभाजन पक्षवान विविध भर
 निरभिजहन मुनिगयन तुम्हारे ॥ लोचन घासु सिरात हमार
 दुष्टहलन ॥ लज्जामुपदानी ॥ गोले मधुर मातु सों गानी
 न मैया मैं न अरैहो गैया ॥ अथ जन मेरी जात जलैया
 मोसों सौं गाल जन लक्ष ॥ गाय बराबत हूँ परिआइ
 दौरत मेरे पाय पिराहो ॥ जल मैं बैठि रहो तडुछाही
 ने न पत्याय जूझ जल काष्ठ ॥ दंडि आपनी सोई द्विपार्थ
 यह सुनतहि यशुभतिरिसियानी ॥ गारि दैत जालन दुषभानी
 मैं पडवत हरिद्वि जन लक्ष ॥ आवहि तनिक मनडिं जहवां
 दौ० जनहिं कडा अरायकै, अगही मोहन गाय ।
 अति भारो मेरो सुवन, भारत ताहि रिंगाय ॥
 सो० हरिजन के सुअदाय, हो जनै हरि के अरित ॥
 मधुरे जयन सुनाय, मोहि लियो मन भातको ॥

अथ अर्धशतक जेवन लीला

कछुक जाय हरिनिशि हो सोये ॥ जात जगाय जननि मुअ घोये
 कियो कवेजे कछु सुअदाय ॥ जननी में गोले दुर्वाय
 हो मैया लवस अउरी ॥ जेवत रहिहो अउरी जोरी
 दधि जननि आरे पर जाये ॥ तुम हित नये मोह दै गये
 दै आये हरि पुरत निकारी ॥ जये भगन अति रंग निहारी
 आरआर हविर्त सुअ जाये ॥ मैया जिन अउरी हो दै राये
 गिहुंसि यवे ईरत अउरी ॥ जेवन सपन संग अजपारी
 देसे आप जणा अथ तेसे ॥ सुन्दर ठाटि मनोभव देसे
 निरभि निरभि छवि जेपछोरी ॥ आरआर अरत तृष तोरी
 सजहिन हो मनमोहन लव ॥ सज अजतिव हरिसें मनवावे
 यह ज्ञाना करै अजगदा ॥ होहिं हमारे पति नवावा
 हरि अन्तर्यामी सज जाने ॥ सजके मन की रुचि पहिंयानै

દોઢ ચિત દે જો હરિ કો ભજે, કોઝી કૌનહુ ભાવ ।

તાકો તૈસેઈ સદા, પ્રકટત તિલુવન રાવ ॥

સોઢ ભક્તન કે સુખદાન, ભક્તમણત ભગવાન હરિ ।

નારિ પુરુષ નાહિ માન, પ્રેમભાવ કે બશ સદા ॥

ગોપિન કે ચહુ ધ્યાન સદાઈ ॥ નેક ન અન્તર હોહિ, કન્હાઈ

હરિ ઉતકે મન કી કુચિ બાનિ ॥ કરહિં ખાત ઉતકે મનમાની

મારગ ચલેત તિન્હૈ હકિ રેકૈ ॥ જેલત મોઝ જહાં તહાં દોકૈ

ચક્રલંકાર ડોરિ ફિરાવૈ ॥ તિનકે ભૂખણ સોં અરુઝાવૈ

ઠાહુસોં હરિ બદન સકોરૈ ॥ કાફ સોં દગ બદન મરોરૈ

ઠાહુ સોં અંખિયો મટકાવૈ ॥ આપ હુસૈં અરુ ઉન્હૈ હસાવૈ

સુવતિન કે મન બસૈં કન્હાઈ ॥ દેખે જિન ધંક પલ ન સુકાઈ

હરિ કો જેલત મોઝ ખિઝાવૈ ॥ ખટકોરી દ ગાશી ગાવૈ

ગેંદ ઉરોજન માહિં દુસરૈ ॥ ધહિં બિધિ હરિસોં અંગ છુવાવૈ

કંચુકિ ફારિ આપહી લેહી ॥ ચશુહકિ બચ ઉરહનો દેહી

અન્તર ભુજગહિ હરિહિં દુસરૈ ॥ કહેં ચલો નંદરાનિ બુલાવૈ

ચશુમતિ પૈ તુમકો લૈ જૈહૈ ॥ કુટિલ ભોંહ કિય હમ ન કરૈહૈ

દોઢ થોં ધ્રજબનિતન નેહબશ, આનંદછબિ ધનરાસ ।

રસિક પુરંદર સાવરો, ધ્રજ મેં કરત વિલાસ ॥

સોઢ અબ બરણોં સુખખાનિ, હરિબૃષભાન કુમારિ કો ।

પ્રાણ એકહી બાનિ, પ્રથમમિલન દોઉ દેહ કો ॥

રાધાણુ કે પ્રથમ મિલન કે લીલા

જેલન હરિ નિકસે ધ્રજજોરી ॥ મેઘસ્થાંમ તન ખીત પિછોરી

અવણુન કુરુલ ધ્રી છબિ છાજે ॥ મોરપંખન કો સુકુટ ગિરાજે

દશન હમક દામિનિ દૂતિ ચોરી ॥ હાથ નંલિયે ફેરે ચક્રકોરી

ગયે ચમુનંકે તટ મનમોહન ॥ નાહી તહાં સખા કોઈ ગોહન

ઓચક દેધિ પરી તહાં રાધા ॥ પ્રેમચંદ્રિય ગુણ રૂપ અગાધા

નયન ગિથાલ લાલ દિયે રોરી ॥ નીલગંજન તનકી છગિ ગોરી
 બેની પીડ કરન ઝઝોરી ॥ અનિ છગિપુંજ દિનન કી ઘોરી
 સંગ લરિકિની આવત રેખી ॥ ચિતે રહે મુખ રોક નિમેખી
 રીઝે રહે ધનશ્યામ કન્ધાર્થ ॥ અનુપમ છગિ લગિ રહે લુભાર્થ
 નયન બયન મિલિ પરી ઠગોરી ॥ જુઝન રેયામ કોન તૂ ગોરી
 રહત કહો કાકી હ બેટી ॥ અજગો નહીં કહૂ ધન લેટી
 કાહે કો હમ અજતન આવે ॥ ખેલત રહત આપને ગાવે
 દો ॥ સુનત રહત શ્રવણન સદા, નંદદોટા ધનમાહિં ।

ધરધરતે નિત ચોરિકૈ, માખનદધિ લૈ ખાહિં ॥
 સો ॥ બિહંસિ કહો ધનશ્યામ, તુમ્હરો કહો ચુરાધહૈં ।
 આવહુ કિન અજધામ, નિતહિ ખેલિયે સંગમિલિ ॥

રસિક શિરોમણિ નાગર દોઝ ॥ પ્રીતિ પુરાનન જાન ન કોણ
 અજખાસી પ્રભુ કુંજગિહારી ॥ ખાતન કુરૈ લઈ હરિ પ્યારી
 પ્રથમ સનેહ દુહન મન જાન્યો ॥ શુભ પ્રેમ શિશુતા પ્રગટાન્યો
 કહત શ્યામ મન કત સકુચાવહુ ॥ ખેલન કબહૂ હમારે આવહુ
 દૂર નહીં કહુ સદન હમારો ॥ શ્રવણ સુનિયત બોલ પુકારો
 લોભે મોહિં દેરિ નંદ પોરી ॥ કાન્હ નામ મેરો સુતુ ગોરી
 સૂધી ખહુત દેખિયત તુમહૂં ॥ તાતે સાય કીણયત હમહૂં
 તુમહેં જાણા જુવજાન હુહાર્થ ॥ ઘરી પહર ખેલહુ ઇત આર્થ
 ગૈયા ગિનન નંદ જળ નૈહૈં ॥ તિનકે સંગ હમહૂં ઉત જૈહૈં
 જો તુમ ગાય હુહાવન જૈહો ॥ આરિક માંઝ તો મોકો પંહો
 રસિક શિરોમણિ જાનત રાઈ ॥ ઇમિ પ્યારી સંકેત બુલાઈ
 સુનત જૂહ હરિ કી મુદ્દખાની ॥ મન હી મન પ્યારી સુસુકાની
 દો ॥ ગુપ્તપ્રીતિ પ્રકટી નહીં, દોઉઅનુ હૃદય છિપાય ।

મનમોહન પ્યારી ચલી, ધર કો નયન ચલાય ॥
 સો ॥ ચલી સદન સુકુમારિ, મન મેં ઉરઝો સૌવરો ।
 જાની બડી અખાર, માત ત્રાસ ઉર આનિકૈ ॥
 કહત સખિન-સોં ચલી કુવરિજર ॥ કો નૈહૈ ખેલન ઇનકે ઘર

ચલો બેગ અપને ઘર જાહોં ॥ લઈ અખાર યમુન તટ માહોં
 ખચત કહત ઊપર મુખનાહોં ॥ હૃદય પ્રેમ દુખ મન હરિપાહોં
 ગઈ લવન પૃથ્વીનાનકુમારો ॥ જનની કહતિ કહાં હુતિ ખ્યારો
 અખલોં કહાં અખાર લગાઈ ॥ ગૈયા ખરિક દેખ મેં આઈ
 એસે કહિ મતકિં બકુરાઈ ॥ અન્તર્ગતિ જાલિ રહે કન્હાઈ
 ખિરહુ ગિકતતન ગૃહ ન સુકાઈ ॥ સુન્દર રયામ મોહની લાઈ
 ખાન પાન કહુ નેક ન લાવ ॥ ચંચલ ચિત્ત પુતકિ તન આવૈ
 માત પિતા કો માન ન ત્રાસા ॥ નયનન હરિદર્શન કી આસા
 કહત દોહની દે મોહિં મૈયા ॥ જોડોં ખરિક દુહાવન ગૈયા
 અહિર દુહત તબ ગાય હમારી ॥ જળ અપની દુહિ લેન સખારી
 ધરી એક મોહિ લગિ તહું જાઈ ॥ તૂ મતિ આઉ ખરિક અતુનાઈ
 દોઁ લઈ માત સોં દોહની, ચલી દુહાવન ગાય ।

મન અટકયો નંદલાલ સોં ગઈ ખરિક સમુહાય ॥
 સો. મગ મગ સોચત જાય, કળ દેખોં વહ સૌવરો ।

છન મન લિયો ચુરાય, ખરિક મિલન મોસોં કહ્યો ॥
 દેખે જાય તહાં હરિ નાહોં ॥ લઈ ચકિત ખ્યારી મનમાહોં
 કબહૂં ઇત કબહૂં ઉત ડોલૈ ॥ પ્રેમ બિકલ કહુ મુખ નાહિં જોલૈ
 દેખે નન્દ સંગ હરિ આવત ॥ લલકિ લગે લોચન મુખ પાવન
 દેખી રયામ રાધિકા કાઠી ॥ લઈ ખુલાય પ્રીતિ અતિ ખાઠી
 કહ્યો મહર લખિ ખેલહુ દોઁ ॥ હરિ કહૂં મતિ જોયો કોઝી
 સુનિ જૃમ્ભાનસુતા ઇત આઈ ॥ અપને સાથ ખિલાઉ કન્હાઈ
 હરિ તન રહિયો નેક નિહારૈ ॥ કોઈ કહૂં ગાય છન મારૈ
 નન્દખળા કી જાત સુનો હરિ ॥ જાહુ ન મો દિગતે કતહૂં ટરિ
 મહર સોં પિહમકો તુમ લોન્હોં ॥ રાયે હરિહિ ખાંહ ગહિ લોન્હોં
 તુમકો કહૂં જાન નહિં દેહોં ॥ જો જોહો તો પકરિ લે ઐહોં
 મેરી ખાંહ છોડ દે રાધા ॥ કહત રયામ ઊપર મન સાધા
 તુમહરી ખાંહ ન તજે કન્હાઈ ॥ મહર ખીજિ હૈં હમકો આઈ
 દોઁ પરમ નાગરી રાધિકા, અતિ નાગર અજયન્દ ।

करत आपनी धात दोउ, जेधे प्रेम के इन्द ॥
 सो।० समुजि पुरातन नेह, अजनिलास हित तनु धरे ।
 यजन यहत जन गेह, युगलनिहारी कुंज के ॥
 तनहि श्याम मन घटा उकार्य ॥ गरज भेष मडि यहुं द्रिधि छार्ध
 पवन ओर यरी अकजोरी ॥ अयल अयल अमर यहुं ओरी
 है गर्भ भूमि सकल अधियारी ॥ तैसिय तरुषतमाल छुतिकारी
 उरे दधि के कुंवर कन्धार्य ॥ कछो राधिका मो नंदराध
 कान्हे संग लिये धर न री ॥ कर्ध अकाश घटा अति भारी
 दिये जाह गडि कुंवर कन्धार्य ॥ अवे युगल जन धर हरभार्ध
 नवल राधिका नवल निहारी ॥ पुलक अग मन आनंद भारी
 नवल नेह नवरंग मन लाये ॥ नवल कुंज वन सुलग सुहाये
 नवल सुगन्ध नवल तरु कुंजे ॥ सुगन्त जमर भरा रस भूखे
 सुलग यमुनजल पवन अकौरे ॥ उठत श्याम छणि कुंज डिंडोरे
 अनन्य निपुलभ दुर्ग सुहावन ॥ आरु निथित पुलिन अति पावन
 गये युगल तहुं रसिक रभीखे ॥ नागर नवल प्रेमरस गीले
 हो।० विहरत विविध विलासवन, युगल रूप की रास ।
 गुण गावत मुनि वेद विधि, अहिपति पतिकैलास ॥
 सो।० अति रहस्य सुप्रदाय, जननिहार नंदलाल के ।
 कयो सो कहै कणि गाय, नेह लेह पावै नहीं ॥

अथ श्लोक गीतगोविन्द

मैमैमैदुरभभरं वनभुवः श्यामास्तमालकुम्भै-

नक्तमलीरुरय त्वमेव तदिमं राधे गृहप्रपथ ॥

धत्तं नन्दनिदेशतश्चवितयो. प्रत्यध्वकुञ्जदुर्भं

राधाभाधवयोर्ध्वान्त्वं यमुनाद्वे रहःकेवयः ॥ १ ॥

अवे सदन प्रभु कुंजनिहारी ॥ गृह पठ्य अंकुभ है प्यारी
 प्यारी की सारी हरि लीन्ही ॥ पीत पीछोरी प्यारिहि दीन्ही
 जाहर जहुं तहुं दिये छडार्ध ॥ आये सदन श्याम सुप्रदाय
 रही ययोमति हरिहि निहारी ॥ जोदे दधि शीश पर सारी

मन धौं कहत कहूँ यह पार्थ ॥ पीत पिछौरी दहूँ गँवार्य
 यशुभतितुरत आँख पहिआनी ॥ प्रज्युवतिन लुरये यह जनी
 पूछत हरिहि भिड़सि नँदरानी ॥ तरेखिन की सिणध भुधिकांनी
 पीत पिछौरी कितहिं भिसारी ॥ यह तो लाल तियन की सारी
 जनि लभ जननी हरि जनी ॥ तण यक भुद्धि दुरत उर आनी
 मैँ लै जाय गयो यमुना री ॥ तहुँ वह सरति हुति पनिहारी
 भिड़रीं गाय लछं सण नारी ॥ जयी भँसुरिया भडूत सँवारी
 डौं लै भजो ओर की सारी ॥ सो लै आहर गर्भ हुमारी
 दौ० पीत पिछौरी लै लछ, मैँ पहिआनत वाहि ।

मैया री मैँ जय कै, धर लै आवत ताहि ॥

सौ० हरि भाया है जनि, पीताम्बर ताके दियो ।

जननि हिजायो आनि, कहत लै आये ताहि सौं ॥

राधा गर्भ सहन समुदाध ॥ हाथ दोहनी दूध लराध
 परम प्राति हरि भसन दुसाये ॥ जननी द्वा-हि ते शुकराये
 ओर की ओर कहत सुभ आनी ॥ जननी दैरि दैधि लयमानी
 कहत हीकि लागी कहूँ भारी ॥ उर लगाय पछितान निहारी
 भूअत नेहभिकल भडूतारी ॥ कहा लयो राधा तोहि प्यारी
 अण्डौं अरि क गर्भ तू नाके ॥ आवत कोन व्यथा लछ लुके
 छक हरिकिनी संग ही भेदे ॥ कारे कसी आय तिहि नेरे
 भूँछिपरी वह धरखि भँजारी ॥ मैँ उरपी अपने लय भारी
 क्याभभरलु यक ठाँटा आये ॥ कहत सुनो वह नँद है लयो
 कुछ पढ़ि कै उन तुरतहि आरी ॥ जनन नही कोन की भारी
 भेरे मन लरि त्रास गयोरी ॥ अण कछु नीके नेक लयोरी
 अति प्रणी ॥ जृगलानहुलारी ॥ यह कहि समुदाध भडूतारी

दौ० सुनि जननी राधा जयन, हिरसों लीन्ही लाय ।

कहत टरि करिवर भडू, भार भार पछिताय ॥

सौ० ओक सुता है तात, पायो देवन द्वार परि ।

लछ आण कुशलात, जयी सर्प ते लाड़िला ॥

भील कथुन हुँवरि पै जननी ॥ घर नहिं रहित हिरति लक्ष्मी ॥
 कितनो कहत तोहिं मैं हारी ॥ दूर कहूँ पाहेर जिन नारी ॥
 हूँ लरिकिनी सजेन घरमाँही ॥ तोसी निकर कहूँ कोउ नाही ॥
 कथाहुँ पारिष कथाहुँ जन जार्थ ॥ कमहुँ हिरत यमुनतट धार्थ ॥
 यितै अकाश धरतै पग धरनी ॥ ज्ञान कहत लागत तोहिं नरनी ॥
 सात पारय की लार्थ कुमारी ॥ गहून मंदर पृथलानु हुलारी ॥
 आज कुशल कुलहेवन कीन्ही ॥ निधि जयाय भिषधर ते लीन्ही ॥
 शीतल जल लै तुरत नुवार्थ ॥ अंग अंगोछ असन पहिरार्थ ॥
 पारहि पार कहत कछु पारी ॥ अण कहूँ जेलन हरिन नारी ॥
 यह सुनिहुँ सीमनहिं मन प्यारी ॥ हृदय ध्यान हरि कुंजनिकारी ॥
 कहत दूर अण कतहुँ न जेडौं ॥ गाम घरदि जेलत नितरकिडौं ॥
 जिनके सुखन भिरंभि बुलाने ॥ तिनके अरिन कहा कोउ जाने ॥

दो० जनरंजन लंजनकलुप, राधा नन्दकुमार ।

गुप्त प्रकट लीला करत, अण में युगल निहार ।

सो० द्वेष्टि अनूपम पाल, मात पिता गुरुजन हरिहि ॥

असुर लजत भिराल, नव किशोर चितथोर तिय ।

सर्वस्व सण घट के भासी ॥ सण निधि करन सकल सुभरासी ॥
 सर्व लाव सण दल के दायक ॥ सर्वोपरी सण सुख के लायक ॥
 सर्व आदि सण अन्तर्भासी ॥ सण ते परे सकल के स्वामी ॥
 भाया प्रह्लाद कृष्ण अरु राधा ॥ प्रेम प्रीति दोउ परम अगाधा ॥
 छवि शृंगार मनहुँ धक जोरी ॥ करत निहार रयाम अरु गोरी ॥
 नसे रयाम रयाम छर भाही ॥ द्वेष्टे जिन लावत क्षण नाही ॥
 जेलन भिसु पृथलानकिशोरी ॥ आर्ष नन्द महरि की पौरी ॥
 टेरत मधुर जयन सकुआर्ष ॥ घर बीतर है हुँवर कन्डार्ष ॥
 सुनत रयाम कोकिल सभ जानी ॥ अति आतुर राधा पहियानी ॥
 माता सो कछु कलह करत धरि ॥ तुरतहिं सो निसरायदियो हरि ॥
 तू पहियानति धनको मैया ॥ कहत पारही पार कन्डैया ॥
 मैं यमुनातट दहिक बुलान्यो ॥ जाँह पकरि गोडो धन आन्यो ॥

दो० तू सकुच्यति आवति छँहा, मैं है सौं ह पुलाय ।

अति नागर जननी हूँ, दियो प्रेम उपजय ॥

सो० लीतर लेहु पुलाय, कहत भात हरिसों निरजि ।

अखे श्याम सुजहाय, लजि प्यारी आनँद लये ॥

नैन सैन मिलि होउ सुख पाये ॥ गिरह ताप दुख द्वंद नशाये ।

भनही मन अ नंद अति लारी ॥ लये मगन होउ रूप निहारी ।

कहत श्याम राधा किन आवै ॥ तुमको यशुमति भाय पुलावै ।

जोह पहरि त्याये जनगारी ॥ यशुमति जोलि निकट बैकारी ।

हेणि रूप मन मोज सिडानी ॥ भूजत नन्दे महर की रानी ।

अन भैं तोड़ि न कमहुँ निहारी ॥ कौन जाव ह तेरो प्यारी ।

हो तेरो तात कौन महतारी ॥ कहु नाम तेरो है प्यारी ।

बूझि गयो है कलि कन्हाई ॥ बली करी तू कर गहि द्यार्थ ।

धन्य होअ छन तो कहु धारी ॥ धन्य धरी तू कर गहि द्यार्थ ।

हेणि रूप यशुदा अलिबाधी ॥ सजिता सों जिनती करि बाधी ।

नयन निशाव जहन शुभ छोटी ॥ बली गनी है सुन्दर जेटी ।

भार भार भूजत हरपार्थ ॥ है तू कौन महर की नर्छ ।

दो० मैं जेटी पृथलान की, तुमको जनत भाय ।

अहुतभार मिलनो लये, यमुना के तट आय ॥

सो० अज मैं लीनी जन, वे तो दुलहा हैं अडी ।

हैं लंगार पृथलान, गारि देत हंसि नंदधरनी ॥

राधा जोलि उठी छत आर्ध ॥ करी कछु भाजा लंगशर्ध ।

असो समरथ कण उन पाये ॥ हंसि यशुमति राधा उर लाये ।

कहुति महरि कीरति हम जेटी ॥ अज कीजत है तेरी जोटी ।

यशुमति राधा हुँवरि सँवारी ॥ प्रेम सहित भारनि निरवारी ।

जड़े भार कोमल अति भारे ॥ वे सुमना सुत ओछ सँवारे ।

भाग पारि जेनी रचि भूथी ॥ मानहुँ सुन्दर छणि की यूथी ।

जोरे जहन बिंदु करि जन्दन ॥ भानी छंदु मध्य बुविनन्दन ।

सारी नर्छ, सुरंग निहारी ॥ यशुमति अपने हाथ सँवारी ।

भदन पेांति अंतर सो दीनो ॥ उर आनंद निरभि छभि दीनो
 तिल आवरी जतासे भेवा ॥ कुवरि गोदलरि भिनवत देवा
 कछो कान्हू संग जेवहु लभ ॥ यह मुनि कुवरि मनडिं हरषार्थ
 सुंदर श्याम सुंदरी राधा ॥ जेवत होउ छभि सिंधुअगाधा
 छं छभि सिंधु परम अगाध होउ नंदसदन भिराजही ।

लभि रूप कौटिक अभरनि धनदाभिनी धुनि लाजही ॥
 यशुभति जिवोक्ति यकिन देषनि रूप मन आनंदलगे ।
 सोध भाव देख्यो हूँन के उर लेध अबिलापा करी ॥

हो० जेवत होउ अंगरन लगे, लरे परम अह्लाद ।

भानौं धन अरु दाभिनी, करत परस्पर वाद ॥

सो० अभियज्यन रसभूत, अकथनीय छभि अभितगुण ।

रही यशोभति लूल, युगलकिशोर भिहार लभि ॥

अही महरिमो कछि सुकुमारी ॥ सदन आपने जनि अपारी
 यशुभति निरभि कछो हरषार्थ ॥ जेयो करि हरिसंग नितआर्थ
 भोवि उठे मोहन मुन राधा ॥ तू कत अकुच करै नयि गाधा
 मैं भोवत तू आवत नाही ॥ जननीसो करपति मनमाही
 तोकों लभि भैया मुण प ॥ हेमि कितो करि छोह जुवावै
 मुनि मोहन के भयन भयानी ॥ चितै रही मुण मन मुसकाना
 भिहुँसि अही मृगमानहुवारी ॥ हरिभूरति उर दहत न दारी
 मध सदन भूजत, महतारी ॥ कहां हुवी अभवौं री प्यारी
 जेनी बूथी भाग दिन कीनी ॥ जेही बाव बाव दिन नीनी
 जेवत रही नन्द के दारी ॥ यशुभति भोवि निकट जेकारी
 भूजन नाम लगी पुनि मेरो ॥ भाजा के पूरेड अरु तेरो
 मोहिं चितै पुनि सुतहनिदारी ॥ कछु सजिता सों गोद पसारी

हो० मेरी शिर जेनी गुहरी, जेही लाज जनाय ।

पहिराध निज हाथ सों, सारी नध भंगाय ॥

सो० तिल आवरि है गोद, बिधना सों भिनती करी ।

उर करिदै अति मोह, तोहिं भिहुँसि गारी दध ॥

ખિડુસિ કહ્યો તોકો નંદરાની ॥ વહુ જૈસી તૈસી હમ જાની
 તોહિં નામ ધરિ ધર્યો ખગાકો ॥ કહ્યો ધૂર્ત જૈસાતુ સદાકો
 તખ મેં કહ્યો ઠગ્યો કળ તુમહો ॥ હૈસિ લપટાનિ લગી તખ હમહી
 સુનિ કીરતિ રાધા કી ખાતે ॥ સરસ સ્વભાવ ભરી શિશુતાતે
 કહત જવાળા તે નીકો દાંનો ॥ બેટી દાંવ આપનો લીનો
 જો કહ્યો મોહિં કહ્યો નંદરની ॥ સો સખ હૈ ઉનહીં કી કરની
 હંસી હંસિ કીરતિ કહત સુભાયે ॥ મન મેં અતિ આનંદ બઢાયે
 ફેરિ ફેરિ યશુદા કી ખાતે ॥ ખૂબત હૈ જનની રાધા તે
 સુનિ સુનિ ખરસાને કી નારી ॥ ગાવત યશુમતિ કો હિતગારી
 સુનિ ખાતે કીરતિ સુસઝાની ॥ નંદરાની કે જિય કો જાની
 મેરી સુતા બિમલ અપલાસી ॥ વે હરિ મેઘ શ્યામ છળિરાસી
 બાદલો ઉર આનંદ ફુલાસી ॥ કીરતિ ગર્ભ સમુજિ પતિ પાસી
 છંડ સમુજિ પતિ કે પાસ કીરતિ ગર્ભ અતિ આનંદ ભરી ।

પ્રીતિ રીતિ જનાય દિત સો ખાત સખ પરગટ કરો ॥

ભયો અતિ ઉત્સાહ દમ્પતિ હરખિ મન આનંદ ભરે ।

નિત્ય ફૂલહ શ્યામ શ્યામા વેદ શુભ ગાવત ખરે ॥

દોઠ યુગલકિશોર સ્વરૂપ ખર, વૃન્દાબન રસખાન ।

નવ ફુલહિન ફુલહ સદા, રાધારયામ મુખન ॥

સોઠ ફુલહ ફુલહિન ત્યાર, માંડવ વૃન્દાબિપિન કે ।

ગાવત નિત્ય બિહાર, શેષ મહેશ ગણેશ બિધિ ॥

કહત યશોમતિ સો હરિ ખારે ॥ જહ તહ રહત ખિલોના કારે

રાધા જિન લે જાય શુભ ॥ આવત સાંઝ સખાર સદાઈ

ચિતે રહત મુરલી કી દાહી ॥ મેરો પ્રાણ બસત ઇહિ મોહી

તેરે ભાયે નેક ન માતા ॥ રાખુ ઉઠાય માન મોં ખાતા

બલહૂ કો પતિયાય ન રાધ ॥ રાખુ ખિલોના સખદિ છિપાઈ

કહત જનનિ હસિ લાલન મેરે ॥ કો લે જાય ખિલોના તેરે

નેક સુનત તાકો જો પાઈ ॥ બાકો યજ તે બાસ નરસાઉ

બિન દેખે તૂ કાકો કહિહે ॥ સો કહુ કેસે કે પ્રગટૈહે

આવતિ હો રાધા લે જૈહે ॥ ફિર તૂ પાછો તે પછિતૈ હૈ

આગ્રહું રાખુ ઉઠાય સખારો ॥ માંગે તે પુનિ દેહે :ગારી
જનની હરિકી બનિયાં લોરી ॥ શ્રવણ સુનત ગુચિ હોત ન ધોરી
દેવ આપને સુત કી જનૈ ॥ બિરજાને કર્યો હું નહિં માનૈ
દોઁ સૈંતતિ હૈ હરિ કે હરપિ, મહરિ ખિલૌના જન ।

લૌંરા ચક્રમ મુરલિકા, ગેંદ બટા યોગાન ॥
સોઁ યશુમતિ સુખ કી રાસ, નંદભવન ભૂપણ પરમ ।
પ્રજ મેં કરત ખિલાસ, પ્રજબાસી જન બહિંબલિ ॥

કહનિ શ્યામ સોંચશુમતિ મૈયા ॥ પિયહુ દૂધ કણ લેહું બલૈયા
આજ સખારે હુલી મેં ગૈયા ॥ સોઈ દૂધ ખ્યાવ મોહિં મૈયા
ઔર દૂધ રુચિ મોહિં ન આવૈ ॥ જો તૂ કોટિ ચતન કરિ ખ્યાવૈ
જનની તબહિં સોંહ કરિ દ્યાર્ધ ॥ યહ ધોરી કો દૂધ કનહાઈ
તુમતે ઔર કોન મોહિં ખ્યારે ॥ ઓટ ધર્યો તુમહરે કિત ન્યારે
તાતો જાનિ બન્ન નહિં દ્યારૈ ॥ કૂંકિ કૂંકિ જનની પય ખ્યાવૈ
પય ખીવત મોહન અલસાયે ॥ સુન્દર મેજ જનનિ પોઢાયે
પ્રાત જગાવત નન્દ કી રાની ॥ ઉકહુ લાડિલે ચારંગખાની
લોર ભયો જાગહુ મેરે ખ્યારે ॥ કાફે ગ્રાલ બાલ સખ દ્વારે
હરહુ તાય સુખ કમલ દિખાર્ધ ॥ કરો કલેજ ભિલિ દોડ ભાર્ધ
સદ મોખન દધિ રૈન જંભાયો ॥ માગિ લેહું અરુ જો મન ભાયો
સખાં જૂનં સખ દેહુ ખુલાઈ ॥ ઉઠો લાલ જનની બલિ બાઈ
દોઁ તબ હસિ ચિતયે સેજતેં, ઉઠેશ્યામ સુખદાન ।

“યશુમતિ જલ ઝારી લિયે, મુખ ધોયો નિજપાન ॥
સોઁ બોલ ઉઠે બલરામ, ઉઠ સખારે આંજ હરિ ।
હરપિ ભિક્ષેધનશ્યામ, દાઝિજી કહિ પ્રાત સોં ॥

દ્વારે સોં સખ સખન ખુલાયો ॥ દેખિબદનસખહિન સુખ પાયો
સખન સહિત સુન્દર સુખદાર્ધ ॥ કિયો કલેડે કણ દોઝ ભાર્ધ
ગૈયન લૈ જન ચલે શુવાલ ॥ અંગ ચલે મોહન નંદલાલ
દેર સુનત બાલક સખ ધાયે ॥ ઘર ઘર કે બહરન લૈ આયે
સખાં કહત સખ સુનહુ કનહૈયા ॥ ચલહુ આજ જૂનદાન મૈયા

યમુનાતટ સખ બચ્છ ચરેહૈ ॥ બંશીબટ ખેલત મુખ પેહું
 ભલી કહી હું સે દહો, ગોપાલા ॥ ચલે સકલ બૃન્દાબન ગાલા
 કોઉ ટેરત કોઉ ઘર લે આવે ॥ કોઉ સુરભિગણુ જોર ચલાવે
 કોઉ શૃંગી કોઉ બેણુ બખવે ॥ કોઉ પરસ્પર હેરી ગાવે
 હેરી ટેર સુનત મનમોહન ॥ કહત મોહિં સિખવહુ નિજ ગોહન
 હરિ ગ્વાલન સંગ ટેર ઉઠાઈ ॥ હુંસે સકલ પૂરી નહિં આઈ
 કહત શ્યામ અખડે ફિર લીજો ॥ અખડે જાય તખે હુંસિ દીજો
 દોઁ ગાવત ખેલત હુંસત સખ, સખાબૃન્દ ગો સાથ ।
 પહુંચે બૃન્દાબન સધન, બૃન્દાબન કે નાથ ॥
 સોઁ ફિરત ચરાવત ધૈન, દીનબન્ધુ દુષ્ટનહલન ।
 કૃષ્ણ કમલફલનૈન, સખે અંગ સુન્દર સુખદ ॥

અથ અઘાસુરબધ લીલા

તહા અઘાસુર બન મેં આયો ॥ કંસરાજ કરિ કોપ પઠાયો
 તાકે એક બહિનિ દે લેયા ॥ મારે મથમહિં કુંવર કનૈયા
 એક પૂનના જે પ્રજ આઈ ॥ બત્સામુર અરુ બક દોઉ ભાઈ
 તિનકો ધૈર અસુર ઉર ધારી ॥ કિયો ગર્વ મન મેં અતિ ભારી
 આજ રાજ કો કારણ કોજે ॥ ઔર વૈર ભાઈન કો લોજે
 ગિરિ સમાન અજગર તનુ ધારી ॥ પર્યો અસુર મગ બદન પસારી
 બન ધન નદી રચી મુખ માહી ॥ માયાકૃત પડિંઆનત નાહી
 વાહી મગ નિકસે નેહલાત્રા ॥ ગાય બચ્છ લીન્ડે સખ ગ્વાલા
 હરિ અન્તર્યામી છય બની ॥ કપટરૂપ થકુ ખલ અભિમાની
 યાકો આજ તુરત સંહારો ॥ અસુર મારી ભૂભાર ઉતારો
 આલન અહિ પર્જત કરિઅન્થો ॥ તામુ બદન ગિરિકંદર માન્થો
 દેખિ મુકાવન તૃણ હરિઆઈ ॥ ગાય બચ્છ પેઠે સખ ધાઈ
 દોઁ ગાય બચ્છ ગ્વાલન સહિત, સખ મુખ ગયે સમાય ।
 કહત પરસ્પર આજ બન, સુરભિ ચરહિ અવાય ॥

સો૦ સખ મુખ ગયે સમાય, અમુર સિકાર્યો બદન તખ ।
અંધકારગયો છાય, માનો ધન ઘેરો નિશા ॥

અતિ અકુલાય ઉઠે તહું ગ્વાલા ॥ ગાય બચ્છ સખ ઝિકલ ઝિહાલા
કહત પરે ધોં હમ કહું આઈ ॥ ત્રાહિ ત્રાહિ ઘનશ્યામ કન્હાઈ
સખકે પ્રાણ ગયે ઈહિ બારા ॥ તુમ ઝિન કોન ઉખારનહારા
શ્રવણ સુનત પ્રભુ આરતખાની ॥ ભયે દુખિન ચિન્તા ઉર આની
દીનબન્ધુ ભક્તન સુખદાઈ ॥ પૈઠે આપ અધામુખ આઈ
અધા અમુર ઉર અતિ હર્ષાઈ ॥ લિયો ઝોઠ સોં ઝોઠ લગાઈ
વિદાધર મુનિબર ગન્ધર્વા ॥ અતિભય ઝિકલ મગન સુર સર્વા
તખહિં કૃષ્ણ મન બુદ્ધિ ઉપાઈ ॥ અભિગતગતિ ભક્તન સુખદાઈ
મુખ તે દેહ દિગુણ ઝિસ્તારી ॥ રાંધી સ્વાસ લે ત્રાસ દે ચારી
સકયો નહી તખ અમુર, સંભારી ॥ ઈગે શબ્દ આઘાત પુકારી
કૂટિ ગયો શિર દશમ દુવારી ॥ નિકસી પ્રાણજ્યોતિ ઉછવારી
સો વહ જ્યોતિ સ્વર્ગ કો ધાઈ ॥ બહુરિ આય હરિ મોઝ સમાઈ
દો૦ યાહી મગ અધબદન તે, નિકસે ગોકુલરાય ।

કહત સખન આવહુ નિકસિ, મૈં કરિ લઈ સહાય ॥

સો૦ અતિહિ સકાનેગ્વાલ, ગાયબચ્છ બ્યાકુલસકલ ।

મિટયો તિમિર તિલ્લિકાલ, જહંતહું હર્ષે બચન સુનિ ॥

હર્ષ સહિત બાકર સખ આયે ॥ હરિ કો દેખિ પરમ મુખ પાયે
હમ અજાન બૃથા બચ બાઈ ॥ સ્યામ હમારે સાચ સહાઈ
ધન્ય કાન્હ ધનિ ધનિ પિતુમાતા ॥ છન બયો તુમકો પ્રજાત્રાતા
ગિરિસમ અમુર સર્પ તનુધારી ॥ વાહિ હન્યો તુમ હો અમુરારી
કહત કાન્હ તુમ કરી સદાઈ ॥ તમ માર્યો મૈં અમુર અન્યાઈ
જે તુમ મેરે સંગ ન હોતે ॥ તો યહ માર્યો બત ન મોતે
દેખિ અધામુર બધ સુર રાંની ॥ બર્ષિ સુમન કહિ જ્યજ્ય બાની
વિદાધર કિન્નર ગન્ધર્વા ॥ અતિ ખાનંદ ગુણ ગાવત સર્વા
અધા અમુર દી કરત બગઈ ॥ હારમધિ બકી જ્યોતિ સમાઈ
કરત અનેક યત્ન મુનિઆર્મા ॥ અન્તકાલ દુર્લભ હરિનામા

॥ हरि अन्तकाल जगपावन * ठसे आप अघमुभ दुभदावन
 छि सभ और छैन के लागी * कहत देव सभ अति अनुरागी
 द्यो० जयजयजय प्रभु जगतहित, जगत्राता जगदीश ।

जको भारन हूँ प्रगट, तारन विस्वा भीश ॥
 सो० हरषि सुभन भरपाय, जयजय द्वनि नल करत सुर ।

गायत्राल सुभ पाय, अतिआनन्द निरभत हरि छि ॥
 तणहिं सभनसों भिहुँसि कृपावा * गोत्रे करुणसिन्धु गोपावा
 यलहु सकल भंशीभट छाँही * आर्ष हूँ छोक तह्छाही
 लोचन करिये सभ भित्ति नर्ष * गजरा हुँकि लेहु अगुवार्ध
 हरषि अवे तहुँते पलभीरा * आये सभ भंशीभट तीरा
 भंशीभट अनि सुलग सुदावन * और अहुँ दिशि भहुँ दुम पावन
 अरत अछ सभ जनके भाही * भैठे आय श्याम भटछाही
 आसपास गोपन के पालक * मध्य श्यामसुन्दर जगपालक
 मोरमुकुट कलकुण्डल जनन * कोटि काम छणि मोहन आनन
 गेरुकादि चित्रित तन श्यामा * पीतणसन जनभाव ललाभा
 गालु गिथाल लडुटि कर लीन्हे * गुंजन के आलूयलु कीन्हे
 सभापुनद सभ सुन्दर सोहूँ * निरभतरूप महन मन मोहूँ
 प्रेम भगन मन परम हुलासा * करत परस्पर हासणिहासा
 द्यो० तह्छा छोक धर धरनते, आर्ष लरि लरि लार ।

यशुमति पडये कान्हको, ज्यंजन भहुत प्रकार ॥
 सो० छोक पडात्र भात, हरषि कहत हरि सभनसों ।
 दधिलवनी भहुलौत, सभ मिलि लोचन डीछये ॥

जन लोचन निधि करत कन्हाई * छोक सगै धकड़ाव रभार्ध
 जलते पुरधन पात भंगायो * दोना भहु पलाश के लाये
 कछु इव पृनदजन के नोके * विये भंगाय लावते लुके
 भैठे भटल जेरि गोपावा * मध्य श्यामसुन्दर नंदलावा
 लौति लौति ज्यंजन रस पागे * परसि धरे सगहिन के आगे
 कछुक ड्योरिन पर धरि लीन्हां * शाक जेति अंगुरिन गिय कीन्हां

મુરલી મુકુટ કૌણ તર લીને ઋ ભોજન કરન લગે રસમીન
 મધુમંગલ પરચૈન મુદામા ઋ મુગલ મુખમતા અરુ શ્રીદામ
 અપર અનેક ગોપ મુન લીને ઋ જેવતમિલિ મંજશ્યામ પ્રભીને
 દેત પરસ્પર કોર છુડાઈ ઋ કળહું કિતનકો દેત કન્હાઈ
 કળહું કાહું દેન મુગલૈ ઋ હુંકિ તાહિ અપને મુખનાવૈ
 મીઠે ખાટે ક્વાલ બખાને ઋ હાસ બિલાસ કરત મુખસાને
 દોઠ દેખત સરગણ સિદ્ધ મુનિ, ચઢે બિમાન અદાસ ।
 લખિ કૌતુક ચક્રિત સર્વ, ગયે કમલભવ પાસ ॥
 સોઠ કહ્યો બ્રહ્મ સોં જાય, કહત વાહિ પરબ્રહ્મ તુમ ।
 સો ગ્વાલન સંગ ખાય, હોરિ હોરિ કરતે કવર ॥

અથ બ્રહ્માકે મોહની લીલા

હરિ માયા મોહૈ સખ પ્રાની ઋ હૈ બ્રહ્મા દહં મુર મુનિ ઋ ની
 મુનિ બિરચિ મુરગણ કી બાની ઋ બયો મોહુ ઉર મે યહ આની
 ગોકુલ જન્મ કૌન યહ આયો ઋ મેં કહુ વાકો લેહ ન પાયો
 પરચૌ લે દેખો પ્રમુગર્ધ ઋ બાવ બચ્છ હરિ વ્યાવો બર્ધ
 ને સર્વજ્ઞ મંથ લગવાના ઋ લેહું તુરત મંગાય મુખના
 યહ બિચાર બિધિ મન હરારયો ઋ ચયો તુરત જૂઠાવન આયો
 દેખિ સરિત બન મે અનિષાવન ઋ પુહું લગા દુમ પરમ મુદાવન
 અતિ રમણીક કહમ ચહુ પાસા ઋ બગીચટમધિ મુખક નિવાના
 ગોપમંડલીમણ્ડન મોહન ઋ ભોજન કરત સખનસ મ ગોહન
 દેખિ બિરચિ ચક્રિત બ્રમ ભારી ઋ બઝત હરિ લીન્દે બનભારી
 હરિ અન્તર્યામી સખ બાની ઋ બિધિ કે મનકો મચિ પદિચાની
 તમ પડયે દે ગ્વાલ ક હાઈ ઋ લાવદુ બન્ધ ઘેરિ મુખ લાઈ
 દોઠ ગ્વાલ સકલ બન દૃઢિકૈ, ફિરિ આયે હરિપ હિં ।
 કહત બચ્છ ગે દર કહું, ખોજ પાઈયત નાહિં ॥
 મોઠ તબ હનિ કયો કન્હાય, તુમ સખ યહ બંકે રદૌ ।
 મેં ધોં દેખો જાય, ચલે આપ બહુગય નમ ॥

जय जे हूर अनंद जनना * तजदीं आलक हरे मिधाता
 प्रभु लीला की गम भव नादीं * गर्जित गये लोक निज पाडीं
 निज भाया सों करि भति लोग * रागे भाव भव छ छठोरी
 गुणसागर नागर नंदन * गंशीभट आये जगवन्दन
 दीनभन्धु भक्तान् हितकारी * यह अपने मनभांज भियारी
 आल भव छ जे अन्न नहिं नैहै * भात पिता धनके दुख पैहै
 ताते रूप सभन के धारो * या भिधितिनको दुःख निवारो
 आल भव छ भिधि बै गये जेते * लये श्याम तज आपुन तेते
 वैसो छ रूप वैस गुण शीला * वैसिय भुद्धि पराक्रम लीला
 रंग रज नैसो छुडि भाडीं * अंग चिह्न अंतर कछु नाडीं
 भोलन हंसन यवन यतुराध * हेरन टेहन हेर न राध
 लूषण भवन लकुट कर नैसे * लये श्याम सभ आपन तैसे

हो० भारन उद्धारन यदपि, है समर्थ भगवान ।

तदपि न निजदास भिधि, करी तासु प्री कान ॥

सो० अपना करि भिधि जन, अन जनत ढीठा करी ।

ताते कीन्है आन, मन लाये विधिके किये ।

कह्यो श्याम सभ सभन भुलार्थ * लखहु घेरि जस सभ लार्थ
 अन्न के अन्नहु सांज नियार्थ * दुर्षि सबे आलक समुदाथ
 यहु पास सभ सभा सुहाये * मध्य श्याम गछरन अगुवाये
 भेल विद्या रसाव भजवत * अपने अपने रंग सभ गावत
 द्वाभति गाय भव छ हितवागी * देवत अन्नयुवती अनुरागी
 मोर मुकुट कुंडल जनमाला * हंसन मनोहर नयन भिशावा
 गोपदरज मुणपर छवि छार्थ * मनहुं यदकल अभिय निकार्थ
 अन्न अनिता सभतन मन वारत * निरभि रूप खेटत चित आरत
 पहुँचे अन्नहिं श्यामसुन्दर नर * गये भव आलक निज निज घर
 गो सुत ग्वाव भाव दुर्धार्थ * कीन्है जात भात उरवाध
 परम प्रीति करि लोचन दीन्हो * कृष्ण चरित काहु नहिं कीन्हो
 यशुभति कृत सुतहि भित्तिभ्यारे * अनहिं रात कत करत-लवारे

हो० मैं सभेर घर को यद्यो, सभा करत सभ रात ।

देखि अगम जन में उर्यो, वे उपपावत जात ॥

सो० बार बार पछिताय, लै जलाय यशुमति कंठत ।

ह्यावहिं गाय यराय, काहिं न्यै वेध सभै ॥

यह सुनि कै हंसि कहत कंठार्थ * काहिं यरावन जात जलाय
लागी सूरज जलुत गोहिं डैरी * सोजन को तुरतहिं कछु हैरी
सुनन तुरत, भाजन लै आर्य * तण लौं आहु जननि जलिनार्थ
है जब तम धाम को प्यारे * तेव परब तन नहाहु लसारे
जाते जन को श्रम भिटि जाय * सोजन करहु जदुरि होउ लार्थ
तण जननी गदि, जाहु नुवाये * जेवन को जलराम जुलाये
अति दुखि सो जेवन होउ लार्थ * परम प्रीति परोसत है भार्य
जेधुं किं अचमन तण कीन्हों * भीरा हठुन शहिछी दीन्हों
जनि उदि सोज गिछार्थ * जननी पोछाये होउ लार्थ
श्याम राम सोवन होउ लैया * सुभ पावत निरभत होउ मैया
अधम नहोनिधि गर्व नवाये * प्रभवासिन कछु बेड न पाये
गाल गल्स हरि नये उपाये * सण जानत वेध है आये
हो० जालगल्स नवकृततिन्है, अजगनिता अरु धैन ।

पूरय प्रीतिहु ते आधिक, करत रहत डिर यैन ॥

सो० अज भंगल लगवान, अल सन्धिदानन्ह प्रभु ।

लज्जान के सुभदान, लगे देन सुभ धरन धर ॥

तम गिरयि के मन यहु आर्य * प्रभ के लोगन दोषों जर्ध
हूयै है करत निदाय कलाया * जिन जगज गैयन संतापा
आय गिरयि तुरत तडं देख्यो * घर ही घर सण कीतुक पेच्यो
जहु तहु दहत गाय पशुपालक * जेवतनि न निज घर सण आहू
देखि गिरयि यकित मन भाडी * है यहु प्रभ केधों वड नाही
मैं जिधना सण अष्टि उपाय * यहु रचना धौं किनहिं जनार्थ
केधो दों यकि प्रभकि जुलाना * है हरि अविनाशो नहिं जना
अन्तर्यामी जानत सगही * जल जगु धौं द्याये तणही

અતિ સંબ્રમ બિધિ જ્ઞાન ભુવાયો ગયો ફેરિ નિજ લોકહિં ધાયો
દેખે બત્સ બાલ જહું રાખે . ચકિત બહુરિ પ્રજકો અભિલાખે
ક્ષણ ભૂતલ ક્ષણ લોક સિધાગે બાલ બત્સ ફહું ઠોર નિહારો
અર્થ દિવસ ધ્રુવિ લાંતિ બિતાર્થ . લયો થકિત અતિ ઉર ભ્રમ છાર્થ
દોઁ મોહ બિકલ અતિ દેખિકૈ, સુન્દર રયામ સુખનં .

મગર કિયો જન જાનિ નિજ, બિધિકે ઉર મેં જ્ઞાન ॥
સોઁ હૃદય ભઈ તબ શુદ્ધિ, યે પૂરણ અવતાર પ્રભુ .

ધિક્ ધિક્ મેરી બુદ્ધિ, ઐર બઢાયોં કૃષ્ણસોં ॥
મૈ મનિહીન લેવ નહિં જાન્યોઃ મોહ બિગથ પ્રભુસોં છલ ઠાન્યોં
યહ અપરાધ બહુત મૈં કીન્હોઃ નિજ અજ્ઞાન ન પ્રભુ કો ઝીન્હો
ભઈ ગ્જાનિ બહુત, મનમાહીં સન્મુખ હોય સકત બિધિ નાહીં
લયો શેચ ઉરમોઝ બિશેખા પ્રભુપ્રભાવ તબ પરગટ દેખા
બાલક બત્સ સહિત સખ સાબ્દ કૃષ્ણરૂપ સળ લખયો સમાજ
શિવ બ્રહ્માદિક દેવ અનેકા દેખે અધિક એક તે એકા
ચરણકમલ બન્દત પ્રભુ કેરે ગાયત શુણ ગન્ધર્વ ધનેરે
દેખિ ચકિત ચિત ભર્મ નશાન્યો પૂરણબ્રહ્મ કૃષ્ણ પદ્મિયાન્યો
શરણ શરણ કહિ અતિ અતુરાર્થ પર્યો ચરણકમલન પર ભઈ
અનભનત મૈં કરો દિગ્ધર્મ ક્ષમા કરહુ ત્રિભુવન કે રાઈ
મૈ પ્રભુ તુમ પ્રતાપ નહીં જાન્યોં તુમ્હરી માયામોઝ બુલાન્યોં
ચૂક પરી મોનેં નિજ લોરે . નાથ ન બનૈ તુમ્હૈં મુખ મોરે
દોઁ મૈં અપરાધીં હીનમતિ, પર્યો મોહ કે જાલ .

મમકૃત દોષ ન માનિયે, તુમ પ્રભુ દીનદયાલ ॥
સોઁ કહ જાનોં તુમ ભેવ, મૈં બ્રહ્મા તુમ્હરો કિયો .

તુમ દેવન કે દેવ, આદિ સનાતન અજીત અજ ॥
જો જનતેં બિગરૈ બિન જાને ઃ સો અપરાધ ન પ્રમુ કહુ માને
જ્યોં શિશુ અર દોષ ઉર માહી ઃ માતા કબહું માનત નાહી
તોષ પેષ તાકો વહ કર્મઃ બિકમત ચિત્ત અંક લૈ જરઈ
રદ રસનાદલ જો રિસ હોઈ ઃ કહો કોન પર કોને સોઈ

નિજ તનુ વ્યાધિ પીર જન પાવે * ચદપિ ચત્ત કરિ નહીં બચ વૈ
 તૈયે હી પ્રભુ મોકો કીજે * ક્ષમિ મમ દોષ શરણુ ગહિ લીજે
 તુમ જાને બિન જીવ સદાહીં * ઉતપતિ પરલૈ માંજ સમાહીં
 તુમ કરિ કૃપા જનાવડ્ જાકો * સો જાને તુમહરી પ્રમુતા દે
 મં બિધિ એક લોક કો સાર્થ * જીમિ કૃમિ મૂલર માંજ ગોતાર્થ
 તુમહરે રોમ રોમ પ્રતિ ગાતા * કોટિ કોટિ બ્રહ્માણ્ડ બિધાતા
 કોટિ જ્યોત પ્રકાશ કરાહીં * રવિ સમ કર્યોહૂં હોહિં સુનાહીં
 અળ પ્રભુ જાને સંભારે તોહીં * રાખિય ચરણુ શરણુ નિજ મોહીં

દોઁ અતિહી અગમ અગાધ હરિ, અબિગત ગતિ કો જન ।

તાસુ પાર આહોં લલો, મૈં બિધિ અતિ અજ્ઞાન ॥

સોઁ કરિય બિરહ કી લાજ, મમકૃત દોષ ન માનિયે ।

દીનબંધુ બ્રજરાજ, શરણાગત પાલન હરે ॥

જળ બિધિ કહી દીન બહુ ખાની * શરણુ શરણુ કહિ અતિભય માની
 તળ નહીં ખાલ બન્ધ કહુ દેખે * એકે રૂપ કૃષ્ણ બિધિ પેખે
 કૃપા કરી તળ શ્રી બ્રજનાથ * હસ્તકમલ પરચે બિધિમાયા
 અભય કિયો બિધિ શોચ મિટાયો * ચરણકમલતે શીશ ઉઠાયો
 બાર બાર પદકમલ નિહોરી * અસ્તુતિ કરત હું કર જોરી
 જો જગધામ શ્યામ મુખરાસી * જ્યોતિ સ્વરૂપ સંજો ઉર વાસી
 ગુણગણ અગમનિગમનહીં પાવે * તાહિ યશોદા ગોદ ખિલાવે
 ધર જલ અનલ અનિલ નભાયા * પાંચતત્ત્વ મિત્રિ જગત ઉપાયા
 કાલ ઉરે જાકે લય ભારી * સો જાણલ જંધે મહતાની
 જગ કરતા પાલન સંહરતા * વિશ્વંબર સળ જગ કે ભરતા
 તે ગૈયન સંગ ગ્વાલન માહીં * બ્રજમે હંસિ હંસિ બાદા
 બહે ભાગ્ય બ્રજગાસિન કેરે * તિનકે પ્રેમ રહત તુમ ઘેર
 છંદઃ—રહત જીન કે પ્રેમ ઘેરે, ધન્ય બ્રજખાત્રી સંજે ।

બ્રહ્મ એક અનીલ અબિગત ધરનધર જીનકે રૂપે ॥

ધન્ય શ્રીમસુદેવદેવકી, પુત્ર કરિ જીન પાપ્યો ।

ધન્ય યશુમતિ નન્દ જીન, પય પ્યાયી ગોદ બિનાપ્યો ॥

धन्य प्रज के जेय एन सँज, धन्य गाय बरावडी ।
 चार मुण में कड़ा गल्लें, सहस्रमुण नित गावडी ॥
 धन्य गालक गच्छ तिननें, नाथ यह दर्शन तियो ।
 फरसि बरखुभरोज भरतक, पाप तज पावन बयो ॥
 अण देहु प्रजको नास मोहो, प्रलु आस यह मेरे हिये ।
 रेलु तृलु दुमलता भग भृग, होहिं जे तुम्हरे क्रिये ॥
 यह नित्य प्रजवीडा तुम्हारी, तुम अनुग्रह ते लकी ।
 भहत श्रीगुणनिपिन को, अभित मित सक को कही ॥
 लोक मोहिं न सुडात अग प्रलु, आन निधि होउ कीजिये ।
 मोहिं ग्रासन को को लुत, पाय बूझनि दीजिये ॥
 गार गार भनाय युग यह, नाथ, यह पर भागहुं ।
 ह्वै रहो गुणनिपिन रज, बरखु पंकज लागहुं ॥

दो० करि अस्तुति गहगह भयन, दृगजल पुनक शरीर ।

परयो बरखुपंकज भडुरि, निधि अति प्रेमअधीर ॥

सो० तज हंसि पोले श्याम, गर्जप्रहारि लकतहित ।

जहु आपने धाम, भयन हमारो मानि अज ॥

और हाहि अग करौं निधाता ॥ तुम हो कर्म धर्म के दाता
 तुमते है यह सण संसार ॥ भम भाया के नाहिं न पारा
 ताते अज भम आयसु कीनै ॥ प्रज की नय प्रहक्षिषु दीनै
 नते तन के पाप नशाही ॥ भडुरि जहु लोकहि सुण भाडी
 हरि उरहार निनिध पडिरायो ॥ निहा क्रियो सण शोच नथायो
 प्रलु आयसु भाये पर धारी ॥ पाय प्रसाह हरधि भुभयारी
 प्रज दाहिन द्विर पाय नथाये ॥ गाल गत्स प्रलु पहुँ पहुँचाये
 गार गार बरखुन शिरनार्थ ॥ निधि निजबोड गये सुण पार्थ
 जालन यह कछु भरम न जान्यो ॥ बाहिसमय सणजिन मन मान्यो
 हरि सों कहत निवंध कहुँ लार्थ ॥ हम तुम गिना छाक नहीं पार्थ
 तुम सण जोगन भांज बुलाने ॥ गच्छ नय जन हर हिराने
 जोगत जोगत कयोहुँ पाये ॥ सो मेँ है तुम पहुँ पहुँचाये

નિજ તનુ વ્યાધિ પીર જન પાવૈ * યદપિ યત્ન કરિ નહીં અચાપૈ
 તૈચે હી પ્રભુ મોકો કીજે * ક્ષમિ મમ દોષ શરણુ ગહિ લીજે
 તુમ જાને જિન છવ સદાહીં * ઉત્પતિ પરલૈ માંઝ સમાહીં
 તુમ કરિ કૃપા જનાવડ જોકો * સો જાને તુમહરી પ્રમુતા કે
 મં જિધિ એક લોક કો સૌર્ધ * છમિકૃમિ મૂલર માંઝ ગોસૌર્ધ
 તુમહરે રામ રામ પ્રતિ ગાતા * કેટિ કેટિ બ્રહ્માણ્ડ બિધાતા
 કેટિ ધધોત પ્રકાશ કરાહીં * રવિ સમ કયોહૂં હોહિં સુનાહીં
 અળ પ્રભુ જાને સંભારે તોહીં * રાખિય ચરણુ શરણુ નિજ મોહીં

દોઁ અતિહી અગમ અગાધ હરિ, અનિગત ગતિ કો જાન ।

તાસુ પાર ચાહોં લલો, મૈં જિધિ અતિ અજાન ॥

સોઁ કરિય બિરહ કી લાજ, મમકૃત દોષ ન માનિયે ।

દીનબન્ધુ બ્રજરાજ, રાસભામત પાલન હરે ॥

જબ જિધિ રહી દીન બહુ બાની * શરણુ શરણુ રહિ અતિ ભય માની
 તબ નહીં બાલ બન્ડ કહુ દેખે * એકે રૂપ કૃષ્ણ ત્રિધિ પેખે
 કૃપા કરી તબ શ્રી બ્રજનાથ * હસ્તકમલ પરચો બિધિમાયા
 અભય ક્રિયો બિધિ શોચ મિટાયો * ચરણકંઠલતે શીથ ઉઠાયો
 બાર બાર પદકમલ નિહોરી * અસ્તુતિ કરત દુહુ કર જોરી
 જો જગધામ શ્યામ સુખરાસી * જ્યોતિ સ્વરૂપ સૌંદર વાસી
 ગુણગણ અગમનિગમ નહીં પાવૈ * તાહિ ચરોહા ગોહ બિલાવૈ
 ધર જલ અનલ અનિલ નલજાયા * પાંચતરવ મિત્રિ જગત ઉપાયા
 કાલ હરે જાહે લય ભારી * સો બિખલ જંધે મહતાની
 જગ કરતા પાવન સંહરતા * વિસ્વંભર સબ જગ કે ભરતા
 તે ગૈયન સંગ ગ્વાલન માહીં * બ્રજ મેં હંસિ હંસિ બ્રહ્મનિ પાહીં
 બહે ભાગ્ય બ્રજમાસિન કેરે * તિનકે પ્રેમ રહત તુમ ઘેર
 છંદઃ—રહત છન કે પ્રેમ ઘેર, ધન્ય બ્રજભાસી સબે ।

બ્રહ્મ એક અનીક અનિગત ધરનધર છનકે રૂઝે ॥

ધન્ય શ્રીગણેશદેવકી, પુત્ર કરિ છન પામયો ।

ધન્ય યમુમતિ નન્દ છન, પય ધ્યાયી ગોહ બિલામયો ॥

येष्ट है प्रभ के रणवार न येष्ट है पति प्राण हमार
 कहत परस्पर सुनहु सयानी : है ये जगपति हम यद नानी
 प्रेम भगत प्रभ के नर नारी : लइन परम सुषुहरिहि निहारी
 प्रभमोहन सुन्दर सुपरासा : लोहन मागत यशुभति पासा
 दो० आहु लाल ले लावध, रुचिसों सभन समेत ।
 सह भाजन प्यंजन सरस, करि राखे तुम छेत ॥
 सो० हे रीटी नवनीत, और मोहं लावै नही ।
 हियो भात अति प्रीत, आत हंसत भित्तिसभन संग ॥

अथ गोदाह्नन लीला

हुंसि जननी सो कहत कहुँया न दोहनी दे दुखिही मैं गैया
 नंद भभा मोहिं दुहन सिखायो न गायन ही सर दुहन यदायो
 धोरी - धूमरि क्षमरि गैया न तुरतकिं दुखि व्यावों दे भैया
 लयो मोहिं भक्त भाजन प्रार्थ न अण न क्षरात पूज भक्त लाध
 तोहिं नदीं पतियारो आवै न अंकि छिन्न कर लाव जतावै
 अशुदी लाव देणि हुंसि माता न उर लगाय लिये सावलगाता
 कहत कहुँ छतनी पुधि पार्थ न क्षिप्रिनिरणि सुषुणवलि भलि नर्ध
 लै दोहनी दध कर माता न क्षिप्रित यद्वे नदन सुषुणवाता
 भक्षश छोरि तुरत यन लायो न भात दुहन लभि हर्ष भदायो
 सभा परस्पर कहन कन्डार्थ न हभहुं ते तुम करत भक्षध
 दुहन देहु कहु दिन मोहिं गैया न तण करियो भेरी सर लैया
 नण लगि ओक दुखो तण ताध न दय न दुखो तो नन्द दुहाध
 दो० सभा कहत सभ झुंझी, नन्द दुहाध आत ।

प्रात साथ हम दुहहिंगे, देजहिं के आधिकत ॥

सो० कही कान्ह हर्षाय, लली कही तुम आत यह ।

प्रात दुहहिंगे गाय, हम तुम होउ लगाय के ॥

श्री गृधमानु कुँवरी मन माही न श्यामसुरत क्षण निरुरत नाही
 दश लालसा हमन न थोरी न देजोर्ध यहत गहोरि गहोरी

દોઠ અખ રાખો સખ ઘે-કૈ, હૃન્ નિકસ નહીં જાહિં ।

તખ સુચિતે હૃવૈકે સખે, રુગિ સોં ભોજન ખાહિં ।

સોઠ ઐસે કહિ બ્રજરાય, સખન સહિત ભોજન કિયો ।

બહુરિ યમુનતટ જાય, જલ અંચયો ધોયો બદન ॥

સન્ધ્યા સમય આવે ઘર ગાલા * મન્ય શ્યામમુન્દર નંદલાલા

બચ્છ ઘેરિ આગે ઠરિ નીકે * કાંધન પર ઘર લીન્હે છીકે

જન જન ગુંગ બજાવત ગાવત * બન તેં બને બ્રજહિં હરિ આવત

ઘર આયે બ્રજમોહનલાલા * કહત યથોમતિ સોં સખ ગાલા

અડો મહરિ બન આજ કન્હાઈ * મહા દુષ્ટ ઈક માર્યો જાઈ

ઉરગરૂપ નિગલે ગિશુ બચ્છા * કગી આજ સખકો હરિ રન્ધો

ગિરિકન્દર સમ તિન મુખ ખાયો * પૈકિ શ્યામ તિહિ તુરત નશાયો

યાકે બલ હમ બદત ન કાહૂં * ફિરત સકલ બન સહિત ઉજાહૂં

જીતે સખે અસુર બન માહી * રહ કાહૂં તે હાર્યો નાહી

બીતે બર્ષ કહત સખ ગાલા * આજ અઘા માર્યો નંદલાલા

યહુ પ્રભુ લીલા અપરંપારા * કોન કોન કો ભુરૈ ન પારા

યશુમતિ મુનિ અકિત પઠિતાઈ * મૈં મરજત બન જાત કન્હાઈ

દોઠ કેતો કરવર તેં બચ્છો, તહિ ન નેક ડરાત ।

અતિ બિચિત્ર ગતિ ઇશકી, જાની જાત ન ખાત ॥

સોઠ ખીઝનિ યશુમતિ માત, માનત નહીં મેરો કહ્યો ।

શ્યામમનહિ મુસકાત, અખ બનમેં નહિં જાઈહોં ॥

હરિ કી લીલા કહત ન આવે * સુર નર અસુર સમહિં ભરમાવે

પય પીવત પૂતના નશાઈ * પટકથો તૃણા ચિલા પર જાઈ

તીન લોક મુખમેં દિખરાયે * ચમલા અર્જુન વૃક્ષ દહાયે

બત્સાસુર બક બહુરિ નશાયો * અઘા મારિ વિધિગર્ભ નવાયો

યશુમતિ યહુ પુરુષારથ દેખો * તાપર બિઝ પઠિતાત ગિશેખી

અઘા મારિ આયે નંદલાલા * ઘર ઘર કહત ફિરત સખ ગાલા

મુનિ મુનિ બ્રજયુવતી બકિ ધાઈ * અકિત બિલોકત હરિ મુખ આઈ

મન મન કરત યહૈ અનુમાના * ઈન કો સર કોણ નહીં આના

येई हूँ अज के रणवारे * येई हूँ पति प्राणु हुमारे
 कहत परस्पर सुनहु सयानी * है ये जगपति हम यद जनी
 प्रेम भगन अज के नर नारी * लइन परम सुख हरिहि निहारी
 अजमोहन सुन्दर सुखसासा * लेजन मागत यशुमति पासा
 दौ० आहु लाल जे लावई, रुचिसों सभन समेत ।
 सह भाजन ज्यंजन सरस, करि राखे तुम छेत ॥
 सो० दे रीरी नवनीत, और मोहिं लावै नही ।
 हियो भात अति प्रीत, आत हंसत भिलि सभन मैग ॥

अथ गोदावन लीला

हुंसि जननी सों कहत कहेया * होहनी दे दुहिनों मैं गैया
 नंद अभा मोहिं दुहन सिखाये * ग्रासन की सर दुहन अढ़ाये
 धोरी - धूमरि काजरि गैया * तुरतकिं दुहि दयावों दे मैया
 लये मोहिं अत्र भाजन आछ * अज न उरात पूज अल लाई
 तोहिं नही पतियारे आवै * णंकि ठाठ कर लाव अतावै
 अशुरी लाव होषि हुंसि माता * उर लगाय दिये सावलगाता
 कहत कहुँ छतनी पुधि पाछ * दुर्गि निरजि सुख गति गलि लछ
 है होहनी छई कर माता * हर्षित अवे दुहन सुखदाता
 अछरा छोरि तुरत यन लाये * भात दुहन लपि हर्ष अढ़ाये
 अभा परस्पर कहत कहुँ * हमहुँ ते तुम करत जड़ा
 दुहन देहु कछु दिन मोहिं गैया * तज करियो मेरी सर लैया
 जण लगि ओक दुहो तज ताछ * दय न दुहो तो नन्द दुहाछ
 दौ० सभा कहत सभ सुखी, नन्द दुहाछ आत ।
 भात साथ हम दुहहिं गे, देणहिं के अधिकत ॥
 सो० कछो कान्ह हर्षाय, लली कही तुम आत यह ।
 भात दुहहिं गे गाय, हम तुम होड लगाय के ॥
 श्री पृथ्वानु कुंवरी मन मोही * श्यामसुरत क्षण भिसरत नाही
 दश्य लालसा हमन न थोरी * देणोछ अहव जहारि जहोरी

ઉડે પ્રભાત દોહની લીન્હી * સુરત રયામદર્ગન કી કીન્હી
જનની દેખિ કહ્યો દુલારાઈ * જાતિ કિતૈ રાધા અતુરાઈ
ખરિકડિ જાત દુહાવન મૈયા * દુહત સમેર ગ્વાલ સખ ગૈયા
કાલિહ તનક મૈં બિલ્લમ લગાર્ધ * ઉડે અહિર સખ મોહિં રિયાર્ધ
ગર્ધ ગાય સખ ખરજ પિયામ * રીતી દોહની લૈ કિરિ આઈ
તુમહૂં ખીજન લાનિ તખ મોહિ * જાન સખાર આજ કહિ તોહીં
એસે કહિ જનની સમુજાર્ધ * ધરતે ચલી બ્રજહિં સમુકાર્ધ
નન્દસદન આઈ હરિધ્યાગી * દુહત ગાય ગૃહ દ્વાર બિહારી
દુહન પરસ્પર લખિ સુખ પાયો * નિરખિજદન છગિ હર્ષ બઢાયો
રાધકિ દેખિ મહરિ નંદગની * લર્ષ બુલાય નિકટ હર્ષાની

દો० દંપતિકો મુખ દેખિઠૈ, મુદિત યશોમતિ માય ।

ખારખાર લખિ યુગલછળિ, મનહીં મન બસિજાય ॥

સો० મહરિ મુદિત મુમકાય, મથન કહ્યો દધિ કુંવરિસોં ।

લાન દુહાર્ધ દિવાય, આયસુ તેં ઠાઠી ભર્ષ ॥

નેતિ પાણિ' મન અતિ અતુરાગી * રીતોઈ માક બિવ્રોબન લાગી
તૈસેઈ ભઈ રયામગતિ લોરી * મન લાગ્યો જહૂં કુવેરો કિયોરી
જૃમહિં સોં લોઈ લૈ લૈ ॥ * બિસર ગર્ધ ઠાઠી કિત ગૈયા
દમ્પતિ દશા દેખિ નંદગની * રહી ચકિત નહીં જાત બખાની
રાધા સોં કહિ પ્રકટ જનાયો * કિન ચક્ર તોકોં મથન સિખાયો
નિજ ઘર મથતિ એસેકી જાની * કે મૈરે ઘર આય બુલાની
મૈ નહીં મથન કમહૂં દાંધ કીની * તુમ મોહિં સોંહ બખા કી દોની
તાતે મથન કરન મૈં લાગો * તુમહરો બથન સકી નહિં ત્યાગી
તખ નંદધરની મથન બનાયો * રાધે હરિતન ધ્યાન લગાયો
દુહન' રયામ ગૈયા બિસસર્ધ * લૈયા જૃમ પૌવ અટકાર્ધ
દોહની રયામ માંગિ તખ લીન્હી * તુરત સખા ઈક લૈકર દીન્હી
કહત દુહો હરિ કરો ચદાર્ધ * હંસત ગોપ બાલક સમુદાર્ધ
દો० હંસત કહત હરિ સોં સખે, કહૂં તુમ રહે બુલાય ।

સુનત સખન કી ખાત નહીં, પ્યારી સોં ચિતતાય ॥

सो० प्रिया! जहान दृगलाय, रहे श्याम छकटक निरञ्जि ।

देह दशा भिसराय, लूझि गये सग्न व्यतुरता ॥

यशुमति कहत राधिकहि ठेरे * ये ढंग हैरी प्यारी तेरे
ऐसो हार भयन दधि तेरा * हरि लये मानहुँ चित्रचितेरे
तेरा मुण सभ शशि नहिं जानै * नयनन लपि अञ्जनगति लानै
अपलाहुँ ते * अमकत है री * करि है कड़ा श्याम को तैं री
मेरो कष्टो सुनत कछु नाहीं * है धों कड़ा गुनत मन भाहीं
छकटक होहि तजहिं ते ल्यार्थ * तन की सुरति सभै भिसराई
अजहीं ते ऐसे ढंग योही * अजहीं जहुत होन है तोही
ऐसे ढंग लगायो श्यामहिं * जान नहीं कछु तेरे धामहिं
चितयो मतिहि करै टकलार्थ * हिलमिल जेव श्याम संग आई
है रहो भैठि आपने धामहिं * धेनु हुहुन हे मेरे श्यामहिं
देहत तोहिं श्याम सुधि नर्ध * तू चितवति तन सुधि भिसराई
सूधे रहि जे धंकां तू आवै * ऐसे ढंग मोको नहीं आवै

हो० करत अत्यकरी आय तू, यह नहीं मोहिं सुहाय ।

सूधे जेवहि श्याम संग, कै तु धत मति आय ॥

सो० ऐसे भहरि रिसाय, सीध दध हरि आवतिहिं ।

तज कछु मन सुधि पाय, जोली अति लोरे जयन ॥

मोहिं भीजति भरजत सुत नाहीं * नित छि मोहिं लुलावन नहीं
मोहिं कहत जिन तोहिं निहारै * रहत न मेरे आद्य सुभारे
छोड़ लगत मोकों सुनि जानी * तज आवत भैं ह्यां धर जानी
सुग्न पावति आवत भैं ताते * तुम कछु लावत औरहिं जाते
यशुमति सुनि प्यारी को जानी * लोरे बाव समुज सकुयानी
जांड पकरि उरसों है लावति * प्यारी मनसों राय भिटावति
हंसत कहत भै तोसों प्यारी * मन में कछु मिलग जिन लारी
सिधवन तोहिं सीध गुणकारी * भैं तेरी जैसे भड़तारी
सुनियत भहरि सुधर अधिकार्थ * गृहकारज कछु तोहिं सिधार्थ
सुनि यशुमति के जयन सप्रीती * जोली अति नागरि शिशुरीति

મૈયા મોસોં ટહલ કરાવૈ * ખીજત જાત દેખિ જો પાવૈ
સુનિ યશુમતિ રાધા કી જાની * શ્રીજીલખાન લાડિકી જાની

દોઁ અતિ સમેમ દુલરાય કૈ, લગ્ન બહુરિ ઉર લાય ।

શ્રી રાધા કે ચિત્ત તેં, દીનોં ક્ષોભ મિટાય ॥

સોઁ કાપૈ બરણી જાય, હરિધ્યારી કી ચતુરતા ।

લીની સહજ સુભાય, ખાતન હી યશુમતિ ભુરૈ ॥

કહત સખા હરિસોં સુસકાર્મ * કહત કહા તુમ આજ કન્હાઇ
કાલિક કહત રહે હોડ લગાર્મ * બિસર ગર્ભ સગ આજ બકાર્મ
ગિરત દોહનિ કમ્પિત હાથા * નોવત બૃજલ બરસ લૈ સાથા
સુનિ ગ્વાલન કે બચન ગોપાલા * કકુક સકુચિ બિહુમે નેકલાલા
બચ્છ ઉર દિયો ખરિક ચલાઈ * આપ જનનિ સોં કહન કન્હાઈ
મુરલી મુકુટ દેહિ પટ મેરો * સુનિ આગે દાગે મોહિં દેશ
જનની હરખ તુરત સગ દીનો * લૈ હરિ મુકુટ શીથ ધરિ લીનો
ચારુ પીતપટ કટિ લપટાર્મ * કર મુરલી લૈ મધુર બખર્મ
મુરલી મેં કહિ ખ્યારી ખ્યારી * ગયે બુલાય ખરિક સુખકારી
લખિ ખ્યારી હરિ કી ચતુરાઈ * કહતિ યગોમતિ સોં અતુરાઈ
જાતિ ઘરહિ માતહિ મૈં આર્મ * ખરિક હુલાવન કો નિજ ગાર્મ
પાયો ગ્વાલ ખરિક કોઉ નાહી * ખોજતિ મૈં આર્મ ઇત માહીં
દોઁ ઇહાં અબિર ગૈયા કહત, દેખે આર્મ કન્હાય ।

તનક દોહની તનક કર, દેખ રહી ચિતલાય ॥

સોઁ સુનિ અતિ સરસ સુભાય, સને પ્રેમ પ્યારીબચન ।

યશુમતિ મન સુખ પાય, કહતિ કુંવરિસોં જાન ધર ॥

જા ખ્યારી ઘર આવતિ રહિયો * હમરોમિલન મહરિ સોં કદિયો
ચહ સુનિ કુંવરિ ચડી હર્ષાઈ * મન હરી લીન્હોં કુંવર કન્હાઇ
ગર્ભ ખરિક કર દોહની લીને * ચિતવત મગ જહુ રયામ પ્રવીને
તહાં મિટી બહુ સખી સહેલી * ખૂજતિ રાધાહિ કહા અકેલી
માત હુલાવન માતા પડાયો * તહાં ખરિક કોઉ અહિર ન પાયો
ઇત આર્મ મૈં ગ્વાલ બુલાવન * જાન ખરિક અબ ગાય હુલાવન

જોલિ ઉઠે હરિ તળ ઈત આવો * હમ દુહિ દેખ' દોહની લાવો
દુહન દેન કહિ રયામ જુલાઈ * સુનર ગર્ભ ખ્યારી સુખ પાઈ
કહત સખી સખ મન મુષકાર્થ * કહૌ પ્રીતિ ઇત આય લગાઈ
જરમાને ચહુ પ્રજહિ કનૈયા * આર્થ કહૌ દુહાવન ગૈયા
હરિમુખ લખિ જૃષ્ણાનકિયોગી * પ્રેમગિજગ લર્મ તનમુધિભોરી
મોહન લર્મ દોહની કરતે * પ્રિયા પ્રીતિરસવશ લર્મ વરતે
દોહ ધેનુ દુહાવત લાડિલી, દુહન નન્દ કો લાસ ।

સો સુખ કાપૈ જાય કહિ, દેખત પ્રજ કી ખાલ ॥

સોઁ બછરા પદ અટકાય, ગોથન લીન્હો' હાથ હરિ ।

પ્રિયા જદન દગ લાય, દૂધ ધાર છાંડત છલન ॥

દુહત ધેનુ અતિ હી છબિ ખાઠી * ખ્યારી પાસ દુહાવત ઠાઠી
એક ધાર દોહની મેં ઠારૈં * ખ્યારી તન ઈક ધાર પખારૈં
હરિ કરને' પય ધાર છુટાહીં * લમત છાંટ ખ્યારી મુખ માહીં
મનહું મયંક કલંક પખારી * શોભિત જહું તહું ચન્દ સુધારી
કીધો' પયનિધિ ખોરી મયંકા * લસન સુધાસક ખોય કલંકા
લસત નીલ પટ કનક કિનારી * મોરતમુખહિં મુદિત મન ખ્યારી
મનહું શરદ શશિસુધા ઉદારા * ઘન દામિનિ ઘેરો' ઈકળારા
ઈહિ બિધિ રહસત બિલસત દોહિ * હોન હિયે થારે નહીં' કોઝી
મનહું ઉભય આનંદ સર ભારી * મિલન ચહત મર્યાદ ગિસારી
હાવ ભાવ રસ દમ્પતિ પૂરે * નિરખત લલિતાલિક દુર દૂરે
મહિ બિધિ શ્રીજૃષ્ણાનકુલારી * હરિ પૈ ધેનુ દુહાવત ખ્યારી
બિલસત પ્રજગિજાસ પ્રજ ખ્યારે * યે સુખ તીન જીવનતે ન્યારે
દોહ દુહીં કુંવર નંદ લાડિલે, શ્રીરાધા કી ગાય ।

દોહની દેત ન હુંસ પ્રિયા, મૌગત હાહા ખાય ॥

સોઁ ત્યાં ત્યાં હુંસત કનહાય, જ્યોંજ્યોં પ્રિય હાહા કરત ।

સો સુખ જરનિ ન જાય, અરજે દોહિ પ્રેમ રસ ॥

ફિર હાહા કર કહત કનહાર્થ * અજઞ્ઞે દોહો' નન્દ દુહાર્થ
ફેરિ કરી હાહા હુંસિ ખ્યારી * દર્ષ દોહની ગિહુંસિ ગિહારી

हाव लाव करि मन हरि सोन्हे ॥ कुंवरि छिडिअन्ड जिहा तम हीन्हे
 यह छगि निरणि सणी दुर्गानी ॥ यही अज है कछुके स्यानी
 प्यारी निरणि श्याममुन्दर डो ॥ यवन यवत पग यवत न घर डो
 अन्तर नेक न हरि सों जावै ॥ पुरजन सकुय जदुरि सकुयवै
 धिक् यह लाज कहत मन भाई ॥ निरभन देत श्याम जे नाडी
 कछु दिन ज्यों त्यों और जिगर्थ ॥ दूर करों पुनि यह दुष्पार्थ
 मक्ष गिथार मन मे' ठडुगर्थ ॥ यही सदन डेर राणि क-डाई
 मुरि मुरि नंदनंदन तन डेरे ॥ आवति तिरक जिथा तन घेरे
 आगे धरत परत पग नाडी ॥ मन डेरत मनमोहन पाडी
 यिनवत श्याम जरि महुँ ठाढ़े ॥ प्यारी तन मन आनंद भटे
 दो० लये दगन ते ओट दोडि, गये सदन सुभरास ।

जिरहजिकल प्यारी गछ, ज्यों त्यों सजियन पास ॥

सो० सजियन आवत देखि, श्रीवृषभानकुमारि डो ।

डेर आनंद विरोधि, हर्षि सजी ठाढ़ो लई ॥

पूजत मजै मणी मुसकानी ॥ कछु राधिका कुंवरि स्यानी
 और अछिर तुम्हरे कित प्यारी ॥ हरि हृदी होनी गाय तुम्हारी
 यह मुनि अकित लई भति बेरारी ॥ गिरी धरणी मुरजाय कियोरी
 देखि सणी सण आतुर धार्थ ॥ लई ठकाय कुंवरि डेर बाई
 क्यों नागरी गिरी मुरगर्थ ॥ दूध दोडनी हर्ष गिरार्थ
 यह पाणी छुडि सजिन मुनार्थ ॥ कारे मोहिं उन्नी री भार्थ
 लई जिकल कछु तन सुध नाही ॥ कहत सणी सण आपस भाई
 अमही' देखत नीके आर्थ ॥ कहा लये कारे कित भार्थ
 यह तो कारे कुंवर कन्हाई ॥ कमळुं डो एन डूंक लगाई
 लकी मुर मुसकन जिष जाँको ॥ याके राम राम विन ताँको
 तन मन दगन साँवरो छाये ॥ देख गेह सण नेह बुवाये
 सण सजिन मन यह ठडुगर्थ ॥ वै राधिकहिं सदन पहुँचाय

दो० देखु महरि कीरति सुता, अपनी देखहु आय ।

कछु कारे याको उन्नी, गिरी धरणी मुरजाय ॥

સોાં લ્યાવહુ ગુણી બુલાય, બેગ યત્ન યાકો કરહુ ।

ગયો બદન કુમ્હનાય, જ્યોં ત્યોં હમ લાઈ ઇહા ॥

જનની સુનત ઉઠી અકુલાઈ * રોવતિ ધાય કરઠ લપટાઈ
પ્રાત ગઈ નીકે ઉડિ ધરતેં * મેં બરજી મા-યો નહિં અરતેં
અતિહિ હઠીલી કહ્યો ન માને * સોઈ કરતિ જૂ મન મેં આનૈ
ડરી માત લખિ અંગ સજબૂડે * અતિહી શિયન સ્વેદજલ ખૂડે
મહરિ નગર તેં ગુણી બુલાયે * સુનત સકલ આતુર ઉડિ ધાયે
મન્ત્ર યન્ત્ર બહુ બોલિ જગાવેં * થકે સકલ કષ્ટ લેહ ન પાવેં
ગારુડ હરિ જો રહે મન માંડી * મહરિનિકલ અતિ મન પછિતાહી
ફિર ફિર ખૂઝત સખિન બુલાઈ * કહ જ્યારી કહિ તુમહિં સુનાઈ
કહત સખી સમ પરમ સયાની * સુનહુ મહરિ ઇતની હમ જાની
હમ આગે યહ પાછે આઈ * ગિરી ધરણી દુહની ઢરકાઈ
યહી કહ્યો કારે મોહિં ખાઈ * તણ હમ આતુર લઈ ઉઠઈ
સો ઠારો હમહૂં પુનિ દેખ્યો * લગ્યો સળન વિષયાકિ ગિયેખ્યો
દોાં સો અબ હમ તુમસો કહૂં, માનિ લેહુ યહ ખાત ।

બડો ગારૂડ રાય હ, નન્દ મહર કો તાત ॥

સોાં લ્યાવહુ તાહિ બુલાય, દેખત હી વિષ જયગો ।

તુરતહિ લેહિં જિવાય, હમ નીકે યહ જાનહી ॥

દેખહુ ધોં યહ ખાત હમારી * એકહિ મન્ત્ર જિવાવહિં જારી
ત્રિભુવન ગુની ઓર નહિં ઐસો * હૈ વહ નન્દ મહર કો જૈસો
કીરતિ મહરિ સુની યહ જાની * અપને મનહિં સાચ કર માની
ઇક દિન રાધા હ યહ જાની * મોસોં કહી હતી યહ જાની
કીરતિ ચલી નન્દ કે ધામહિં * જોલન આતુરગારુડશ્યામહિં
મહરિ યથોદહિ જાય પુકારો * અહો ગારુડ સુવન તુમહારો
મેરી સુતા લાડિલી ગોરી * બિહલબિહલ પરી મતિ લોરી
પ્રાતહિં ખરિક દુહાવન આઈ * તડો કહૂં કારે રસિ આઈ
નેક પઠે સુત કાજ ગિચારો * યહ યથ લવૈ હૈ જડો તુમહારો
સુનિ યશુમતિ કીરતિ કો જાની * કહત મહરિ તુમ જઈ અયાની

મન્ત્ર યન્ત્ર કહ જાને મેરો ॥ અતિહીં બાવ વર્ષ પટ ઢેરો
કિન તુમકોં દીનોં બહંકાર્થ ॥ યહ તુમ ખૂજો ગુણિન ખુલાઈ
દોઁ મેં ચક્રિત તુમ બચન સુનિ, યહ અચરજની બાત ।

શ્યામ ભયો કબ ગારુડ, તુમ આઈ અતુગત ॥
સોં અબલોં સુની ન કાન, ભયો શ્યામ કબ ગારુડ ।

બાલક અતિ અજાન, યંત્ર મંત્ર જાને કહો ॥

મહરિ ગારુડ કુંવર કન્હાર્થ ॥ ઇક દિન રાધા મોહિં સુનાઈ
એક લરિકિની કારે ખાઈ ॥ જાકોં તુરતહિં શ્યામ જિવાઈ
તાતેં મેં આઈ અતુરાની ॥ પઠવહુ સુતહિં નેક નૈદરાની
હે મમ કુંવરિ બિકલ અધિકાર્થ ॥ ખાત ખરિક કારે મહુ ખાઈ
બડો ધર્મ યશુમતિ યહ લીજે ॥ બેગ ખુલાય કાન્હ કો દીજે
યહ સુનિઠે યશુમતિ મુસકાર્થ ॥ અબલિ હતી મેરે ઘર આઈ
હે રાધા મોહન કહ કારન ॥ સુપ હૈવે મન મે લગી બિચારન
વહાં સખી લલિનાદિ સધાની ॥ ચારિહિ દેખિ હુમ્મ અતુમાની
યાહિ કમી બંશીધર કારે ॥ ચિતવન કલ મુસકન બિપધારે
પ્રેમ પ્રીતિ દોંડરત જારે ॥ હમે ન મન્ત્ર ગુણી સબ હારે
થકે સકલ કરિ બિબિધ ઉપાર્થ ॥ યહ બિર મોહન બિનનહોં જાઈ
સખી એક હરિ પાસ પધાર્થ ॥ તિન મોહન સોં જાય જનાઈ
દોઁ અહો મહરિ કે લાડિલે, મોહન શ્યામ સુજાન ।

કિત સીખે યહ ગોદુહન હમસોં કહો બખાન ॥

સોં દુહિ દીની જીહિ ગાય, આજ ભોરહીં ખરિક મે ।

બેગ બિલોહો જાય, નિજ નયનન તાકી દશા ॥

જબ તેં દુહિ દીન્હી તુમ ગૈયા ॥ અહો અનોખે ગાય દુહૈયા
ઘર લો કુંવરિ જાન નહિં પાર્થ ॥ બીચહિં ધરણી ગિરી મુરખાર્થ
દેખત સંગ સખી સખ ધાર્થ ॥ જેસે તૈસે ગૃહ પહુચાર્થ
સો અબ તનકી સુધિ ન સંસારે ॥ પરી બિકલ નહીં દગન ઉધારે
સકસકાત તન રવેહ બહાર્થ ॥ ઉલટિ પલટિ બરિલેત જંસાર્થ
કહતિ મોહિં કારે અહિ ખાઈ ॥ કિયો યત્ન બહુ ગારુડ આઈ

તાહિ કછુ ઉપચાર ન લાગે * તુમ્હરો નામ લેત કછુ જાગે
હોં પકર્ષ ઈક સખી સયાનો * યહ ગિપ તુમ્હરો નિહચે જાની
યહ કારો અહિરુપ તુમ્હારો * મુસકનિ ગિપ તા જિપર કારો
અજા જો ચાહો તાહિ છવાવો * જોગ ચલો છન ગહર લગાવો
અતિહિ બિકલ વહ બિરહ અધીરા * દરશ દિખાય હરો તનુપીરા
તુમ અશ્વિનીકુમાર કન્હાર્ધ * જોગ ચલો હરિ લેહુ છવાઈ
દોઁ નજર દીઠ ઇક રાવરી, ટેર કહત હમ કાન્હ ।

નહીં જાગતિ તો દેહિંગી, નન્દ દ્વાર સખ પ્રાન ॥

સોઁ ખ્યાકુલ જનની તાસુ. ઘરની મહર ખૂપભાનકી ।

ગઈ યશોમતિ પાસ, બેગિ જાય મુધિ લીજીયે ॥

કીરતી આગમ સુનત કન્હાર્ધ * કીનો ગિદા સખી મુસકાઈ
જો કહું હમી બજ ગમ ખ્યારી * તો હમ આય દેહિંગે જારી
એસે કહિ હરિ સદનહિ આયે * દેખી યશોમતિ નીકટ ખુલાયે
તૂ કછુ જાનત મંત્ર કન્હૈયા * ખૂતિ વિહંસિ યશોમતિ મૈયા
કીરતિ મહરિ ખુલાવન આઈ * કુંવરી રાધિકા કારે ખાઈ
આનહુ જારી જોગી સંગ જઈ * કુંવરી છવાયે અતિહિ લલાઈ
ગારુડ લયો લલે સુત જાની * આજ સુની શ્રવણ નહ બાની
મેયા એક મંત્ર મૈ જાનોં * તેરી સોં કહી સત્ય બખાનોં
અહી કાટયો મો દિષ્ટિ જી આવૈ * મોપૈ કયોં હૂં મરણ ન પાવૈ
જનની કહ્યો સુત જાદુ કન્હાર્ધ * હેહુ રાધિકાહિ જાય છવાઈ
જનની જયન સુનત પ્રજનાથા * ચલે હરિ કીરતિ કે સાથા
ચલી મહરિ હરિ સંગ લિવાઈ * ગઈ ખૂપભાનપુરા સમુદાઈ

દોઁ રહતિ મહરિ લખિ કુંવરિકે, અતિહિ ગઈ હુમ્હિલાય ।

શિથિલ અંગ બાણી નિરખિ, લીની કણ્ઠ લગાય ॥

સોઁ તખહિં રયામકે પાંચ, પરી કુંવરિ લૈકે મહરિ ।

મોહન દેહુ જિયાય, અતિ ખ્યાકુલ મેરી સુતા ॥

આયે ગારુડ કુંવર કન્હાર્ધ * કુંવરી કાન ને યહ સુનીપાઈ
ધન્ય ધન્ય આપન કોં જાની * હૃદય હર્ષ દગ આનંદ માની

પ્રગટ રોમ તવ રૂપેઠ બહાર્થ ન વિહવલ દેખી જનની અકુષાર્થ
 અન્નર ભાવ લેઈ હરિ જાને ન રસિક શિરોમણિ મન મુસકાને
 તમ કંઠ પઢિકે કુંવર કન્હાર્થ ન મુરલી અંગ સોં દર્પ છવાઈ
 તવમુખ લોચન કુંવરિ ઉધારે ન સન્મુખ મુન્દર રૂપાળ નિહારે
 નિરખત દગલ ધરમમુખ લીનો ન સકુચ સુમારિ બસન સમ કીનો
 ખૂઝત ખાત જનનિ મોં પ્યારી ન આજ કહા યહ હૈ મહતામે
 જનની કહતિ હરણિ ઉરલાઈ ન સોહિં મરતતે કાન્હ જિવાઈ
 દરત લાજ તૂ ઠા રી પ્યારી ન દરિવર બડી આજ બિધિ દારી
 યોં કહિ મહરિ હૃદય અનુરાગી ન નાંમુવન કે પયેન લાગી
 બડો મંત્ર તુમ કીયો કન્હાર્થ ન સુવા હમારી મરત છવાઈ
 દોઁ ઉર લગાય મુખ અમિકૈ, પુનિ પુનિ લેત બજાય ।

ધન્ય કોખ યશુમતિ મહરિ, જહાં અવતરે આય ॥

સોઁ કંઠ મેવા પકવાન, કહ્યો ખાન ધનશ્યામ સોં ।

બિદા કિયે હૈ પાન, ધીરતિ રૂપામ સુજન કો ॥

મહરી મનકિં મન મેં અનુમાની ન જોરી લક્ષી બિધાતા બાની
 પ્રજ ધર ધર સહ જાન અલાઈ ન બડો ગારુડ કુંવર કન્હાર્થ
 સખી કહત હરી સોં મુમુકાર્થ ન લલે લલે હો ગારુડરાઈ
 પ્રગટયો ગારુડ નામ તુમહારો ન લલે આજ તુમ બિપદિ ઉનારો
 જનની કહતિ મેરો અતિ બારો ન અળ ધોં કીન મૈ નિરવારો
 જાન્યો કહિન બસન પ્રજ કારો ન અળયહ મંત્રકિં મતિકિં બિસારો
 ફિર દારો કહું દરકિં પસારો ન હમ તળ લેહું નામ તુમહારો
 યહ ગારુડી કહું તુમ ખાઈ ન પ્યારી એકકિં ટેર છવઈ
 અગ હમ જાની ખાત તુમહારી ન જાડું આપને સદન બિડારી
 રસિકમુદ્રુટમણિ કમ્બબિડારી ન હુસી બચ કીની થોષકુમારી
 બિબચ બઈ સગ પ્રજડી બાલા ન ગયે સદન મોહન નૈલવાજા
 પ્રજબિલાસ બિલમત પ્રજ પ્યારો ન પ્રજજની જન કો રખવારો
 દોઁ કારો મુન નૈદરાય કો, બકી લીલા નિત ।

તિતહીં કો હરિ કસત હૈ, જનકો ઉજ્જવલ ચિત ॥

સોઁ ધન્ય ધન્ય પ્રજાબાલ, ધનિ ધનિ પ્રજાકે ગ્વાલ સખ ।

જનકે સંગ નૈદલાલ, દુહત ચરાવત ગાય નિત ॥

પ્રાન હોત બલમોહનવાલા * ગાય જન્મ સખ લે સંગ ગ્વાલા
ચક્રે ચરાવન પ્રજા જન માહી * ક્રીડા કરત સકલ મગ જાહી
દેખી મુદિત સખ પ્રજા કી બાલા * જૃન્દાબન ગયે મહનશુપાલા
ગેયાં બગર ગર્ભ જન માહી * જેડે કાન્હ કલમ કી છાહી
સખા લિયે સંગ મુખલ મુદામા * ક્રીડા કરત સહિત બલરામા
ગ્વાલ જહાં તહાં ગાય ચરાવે * આનંદ લરે કૃષ્ણશુભ ગાવે
કરત વિહાર વિવિધ સખ ગ્વાલા * ગયે દ્રશી જન સધત વિથાલા
કોઝી ગૈયન ઘેરન ધાયે * કોઝી બજરન લે બિલગાયે
હલધર રહે કહૂં જન બર્ધ * આપ અકેલે રહે કન્હાર્ધ
મનમન કહત શ્યામ સુખદાઈ * સખા રહે કત બન બિરમાઈ
ગો રાંબન કહૂં સુનિયત નહીં * ગયે નિકસિધો કિત જન માહી
આલસ ગાત જાનિ મન માહી * જેડે બશીબટ કી છાહી

દોઁ સખાજૃન્દ હલધર સહિત, લિયે જન્મો અરુગાય ।

જૃન્દાબન ધન છાંડિકૈ, રહે તાલ જન જાય ॥

સોઁ મન હરપે સખ ગ્વાલ, દેખિ ભૂમિ સુન્દર પરમ ।

ફેરે બિપુલ તરુતાલ, અતિ રસમય મીઠે મધુર ॥

અથ ઘેનુકવધ લીલા

ગોધન જૃન્દ દિયે બગસાઈ * લગે ખાન કૃષ્ણ મન હરપાઈ
ઐચર્યો બલ રસ તાલ રસાલા * બાહરો ઉર આનંદ બિથાલા
સુરત નન્દનન્દન કી આર્ષ * કહ્યાં સખન સોં કહાં કન્હાર્ધ
દયાવહુ ઘેરિ જાય સખ ગૈયા * ચલો જોગિ જહું કુંવર કન્હૈયા
સુનત સખા હલધર કી બાની * જન મેં શ્યામ અકેલે જાની
આતુર ગૈયન ઘેરન ધાયે * ટેર દર્ષ સખ ગ્વાલ બુલાયે
તહાં અસુર એક ઘેનુ * નામા * ખર કે રૂપ રહે વનધામા

सोथो हुतो गिटप की छाया ८ सुनत शोर कर तामस धाया
अति जलवान गिशास कराता ॥ परम जयंकर मानहुँ काता
दाजि कहि सण ज्वाव पुकारे ॥ लाने एत तित बयके भारे
असुर महाजन गर्ज जदाथ ॥ जल के सम्मुख गरजे आथ
भक्त ताल के रस जलराथ ॥ दृष्टि असुर मन रिस उ जलथ
हो० जलसँभारि उठि कोप करि, असुर अकार्यो जय ।

अथज भ्राता श्याम को, तिहुँपुर जसु जदाथ ॥

सो० जलको आवत जनि, असुर जेरि होउि व्यरथ ।

अपर अलाध आनि, जहुँरो छट हाढ़ो जये ॥

जहुँरो फिर भारन को धाये ॥ जल जूको तामस तण आये
जलधि असुर फिर व्यरथलाये ॥ गहि लीनां करि कोप गिराये
चटकये लै तरतावहि लार्थ ॥ जये प्राणजिन तरकिं गिराथ
तरु से तरु दूटे लदराथ ॥ उठयो सकल वन धन धराराथ
और जहुँत धेनुक परिवारा ॥ छीन्डों जल सण हो सँहारा
भार्यो असुर महा दुण्डाराथ ॥ ज्वावजाव सण करत जडाथ
आये सण जूनाजन भाडी ॥ जहुँ तहुँ श्यामकिं टेरत जहाँ
अदि थिह दुभन पुनरत ज्वाला ॥ आवहुँ हो भोहन नंदलावा
दयाये घेरि मिली सण धेनू ॥ आवहुँ मधुर जलवहुँ जेनू
कोमल अणु दहूँ भति धावहुँ ॥ कंटक छिन भडी छत आवहुँ
जैसे हरि को टेरत लहाँ ॥ तृपित लये सण जनके भाडी
जावजाव सण यमुनकिं आये ॥ जल रसभक्त न पहुँचन पाये

हो० गोप गाय अँयवत लये, काखीदह को नीर ।

निकसत सण अकुलायकै, जैठ गये जलतीर ॥

सो० परे सकल मुरझाय, जहाँ तहा जियजारते ।

ज्वाल जन्म अरु गाय, लये मनौ जिन प्राण सण ॥

हरि हाढ़े जगीजट छाडीं ॥ जारहिं जार कहुत मन भाडीं
अजहिं रडे सण संग सरावत ॥ निकस गये धौं कित जन धावत
गौरांजन ज्वावन के जेना ॥ श्रवणनभांज परन कछु जेना

તરુ અઢિ ઇત ઉત ગૈયન દેરન ર લૈ લૈ નામ સખન કો દેરત
 કાલીદસ તન આહટ પાઈ ર શોધ લેત દત ચલે કન્હાઈ
 બન ધન હૂંડત હુરિ તહુ આયે ર ગાય ગાલ સમ મૂર્નિછત પાયે
 મન મેં ધ્યાન કરત હી જાન્યો ર કાલી અહિ હાં આય સમાન્યો
 રહન ઇહાં ખગપનિલય માની ર અંચયો ઇન તાકો ગિરપાની
 અમોદધિ મયુ સકત નિકારી ર તુરત ઉઠે સખ ભયે મુખારી
 દેખ કૃષ્ણ કો અતિ સુખપાઈ ર મિલે સકલ પ્રેમાતુર ધાઈ
 બેલે હુરિ મુદ્દ બચન મુકાયે ર તુમ સગ મોહિં છોડિંકે આયે
 કિતતે કિત ઇત નિકસે આઈ ર મેં બન દુઢિ રહ્યો પછતાઈ
 દોઁ બોજ લેત આયો ઇહાં, દેખે સખ બેહાલ ।

મુરછિ પરે કાલે ધરણિ, ભયો કહા જંજલ ॥

સોઁ ગાય બચ્છ અરુ ગ્વાલ, ઉઠે એકહી બાર પુનિ ।

કહા કિયો ઇહિખ્યાલ, દેખિ મોહિં અચરજ બયો ॥

સુનિ હરિબચન પરમ સુખદાઈ ર કહત સખા સગ સુનહુ કન્હાઈ
 અચયો તૃપિત ચમુનજલ આઈ ર તળહિં ગિરે સખ તટ અપ્પલાઈ
 કારણ કહુ હન જાન્યો નાહોં ર ભયે પ્રાણિન સખ ક્ષણ માહોં
 ઇહુ હમ જાની કુવર કન્હાઈ ર તુમહી હમહિં જિવાયો આઈ
 હો તુમ પ્રજનન દે રખવારે ર જહાં તહાં તુમ હમહિં ઉપારે
 તળ હુરિ બલ્લાહિ કો હેરો ર કહ્યો ચલહુ બન હોત અંધેરો
 સખા બોલ દયાયે બલરામહિં ર હુંતે દેખિ સુન્દર ધનશ્યામહિં
 બહી દેર ભઈ તુગૈ કન્હેમા ર રહે અકેલે બન મેં લૈયા
 ચલહુ બેગ અબ ઘર કો જાહોં ર લેહુ નિળાહિ ગાય બન માહોં
 હેરો દેત ચલે સખ ગ્વાલા ર ગાયત ગુણ સુન્દર ગોપાલા
 ગોધન આગે દયે ચલાઈ ર સખન મધ્ય મોહન બલભાઈ
 ચલે પ્રજહિં પ્રજનન સુખદાઈ ર નિરખિ બદનછખિ મદન લગ્નઈ
 દોઁ સુનિપ્રજસુન્દરિ પરસ્પર, કહત મુરલિસ્વરધોર ।

આવત બન બસિ અહર નિશ આગમ નન્દકિશોર ॥

સોઁ ધાઈ ગૃહ તજ કાજ, નિરખન કો મનભાવતો ।

સુન્દર સુત પ્રજરાજ, લાજસાજ સખ છોડિદૈ ॥

વે દેખો આવત બલ મોહન ન સુગલ સુદામ સુદામા ગોહન
મેઘશ્યામતન ગૈયન પછે ન સીચ મુકુટ કટિ કછની કાછે
કમલબદન કર જોણ બજાવે ન ગૌરી રાગ મિલે સુર ગાવે
નયન બિશાલ કમલતે આછે ન કોટિ મદન કી છબિ કે બાછે
કુંડલ શ્રવણ બદન છબિ કાઠ ન ગોરજ છબિ દહુ ચંદ છિપાઈ
નિરખિ મુદિતસમ પ્રજ કી બાલા ન પહુચે આય સદન નદલાલા
પ્રજલવન બલ મોહન લેયા ન નિરખિ જનનિ દોડિલેતબલૈયા
ગાલ દહન ધનિ યશુદામાતા ન ધનિધનિ બલ મોહન દોડિજાતા
નરતનુ ધરે દેવ ચે કોઉ ન પ્રજ અવતાર લિયો ઈન દોઝો
ચે હૈં સખ પ્રજ કે રખવારે ન ગાય ગોપ કે રાખનહારે
ગર્હભરૂપ અસુર ઈક ભારો ન લાહિ આજ હલધર બન મારો
હમ સખ યમુના તટ મુરઝાઈ ન તહો કાન્હ સખ મરત લવાઈ
દોઁ અખ હમ કાહુ કરત નહીં, ચે હૈં હમૈં સહાય ।

બલ મોહનકે બલ ફિરત, બન બન ચારત ગાય ॥

સોઁ પરત ગાહુ જમ આય, તખ તખ હોત સહાયહરિ ।

ચિરજીવે દોઉ ભાય, યશુમતિ ચે તેરે હુવર ॥

યશુમતિ મુનિ ગ્વાલનકી બાનો ન કશો ગર્ગ સખ સત્ય બખાનો
નિત નવચરિત મુનત ઈન(હરિ)કેરે ન હૈં કોઝી ચે બડન બડેરે
ધન્ય ધન્ય ચે પ્રજ મેં આચે ન ધન્ય ધન્ય હમ મુત દરિ પાયે
અતુલિત કર્મ દુરેન કે જાનો ન દોઉ જનની મન મોઝ સિદ્ધાની
શ્યામ રામ દોઝી નંદરાની ન લિયે લાય છાતી હરપાનો
ભૂખો જાનિ તુરત અન્હવાયે ન પટરસ બમંજન સરસ લખાયે
ભોજન કરિ અંચયે દોઉ ભાઈ ન લીન્હે પાન ચંત મુખદાઈ
પોટે સેજ દાસહિનકારી ન પ્રજખાસી જન હૈં બલિહારી
ચિન્તામણિ હરિજન મુખદાની ન કાલો કી ચિન્તા ઉર આની
ગ્વાલ ગાય નિત બનકો ભાહીં ન દુખ પાવત કાલીદાસ માહીં
વિષધર કો રહયો જલ માહીં ન જૃંહાવન દિગ નીકો નાહીં

કલિહિ કલિ ઇહાંતે કીન્ને રૂ યમુના કો જલ નિર્મલ કીન્ને
દોઁ યહ બિચાર મન મેં કરત, ભયે નીંદબશ રયામ ।

યશુમતિ હરિ પૌઢાયકૈ, આપ લગી ગૃહકામ ॥
સોઁ ખરે ન બોલન દેત, ઘર મેં કાહુ કેા મહરિ ।

બસ મોહન કે હેત, જાગિ પરં મતિ નીંદ તે ॥

શિવસનકાદિ દિવસનિશિ ધ્યાવૈં રૂ કળહું જાકો અન્ત ન પાવૈં
પ્રજ્ઞ સનાનન આનંદખાની રૂ સો નંદ સદન સોવત સુખદાની
દેખો નંદ કાન્હુ અતિ સોવત રૂ શ્રમિત જાનિ જનકે સુખ જોવત
માનત નાહીં કહો કિન કોઉ રૂ આપ હડીલે ભૈયા દોઉ
કરસોં પેાંછત સુભગ શરીરા રૂ કહિયન યહૈ પ્રેમકી પીરા
નિજ પલકા તહું લિયો મંગાઇ રૂ સોયે હરિ કે દિગ નંદરાઇ
યશુમતિ હૂં પૌઢી તહું આમ રૂ નિશિ બીતે અધિકી અવિકાર્થ
જાગ ઉઠે તખ કુંવર કન્હૈયા રૂ દહા ગઇ મો દિગ તેં મૈયા
મેંગ સોવન જાન્થો બલભાર્થ રૂ અતિહી રયામ ઉઠે અકુલ ઈ
જાગે નંદ અરુ મરરિ યથોદા રૂ હરિ કેા એંચ લિયો નંદગોદા
કહે જિઝકિ ઉઠ્યો અનિયાસા રૂ તુરતહિ દીપક કિયો પ્રકાસા
સપને ગિરો યમુન જલ બાર્થ રૂ કાહુ મોકો કિયો ગિાઈ
દોઁ નિતપ્રતિ મેં ખરજત રહૌં, તૂ હઠિ યમુના જાય ।

સુધિ રહ ગઇ અન્હાન કી, છન હો લાલ કરાય ॥

સોઁ કોરૈ લૈ નંદરાય, પૌઢાયે નિજ સંગ તખ ।

ખૃન્દાખન તૂ જાય, કેહિં કારણુ છત તિત ફિરત ॥

અખ તૂ ખૃન્દાખન છન જાઇ રૂ તહા કૌન ધોં રકત બલાઇ
સોયે દમ્પતિ બીચ કન્હાઇ રૂ તુરતહિ ગઇ નીંદ ફિર આઇ
સપનો સુનિ જનની અકુજાની રૂ કહત નંદ આ યશુદારાનો
દેખ્યો ધોં કહ સ્વપન કન્હાઇ રૂ ચા પ્રજ કે છવન દોઉ જાઇ
યહૈ યતન ઇનકો અખ કીન્ને રૂ ગાય ચરાવન જાન ન કીન્ને
ગૃહ સમ્પતિ દૈ તનક હુઠોના રૂ ઇનહી લૌ બલભોગ કહોના
યે જન જાત ચરાવન જૈયા રૂ હૂંની કરા પ્રજ લોગ હુગૈયા

દમનિ આપસ મેં ઇહિ લે તિ ૪ કરત ગિચાર ખીતિ ગઇ રાતી
તારાગણ સખ ગગન છિયાને ૫ ગયો તિમિર અમુજ ગિકંસાને
ઉઠિ યગુમતિ લાગી ગૃહકાજ ૬ ભૂલિગયો નિશિ શેય સમાજ
પ્રાત સ્નાન ચમન નિવ બાઈ ૭ નંદહિ તુરતહિ દિયો ઉઠાઈ
મથનહાર ગાલિનિ સખ બગીં ૮ છતતિ ૭ દહી બિડોવન લાગીં

દોઠ હરિ પ્યારી સુરભિનકો, જમ્યો બુ દધિ બિજગાય ।

સો હરિહિત માખન લિયે, મથતિ ચરોહા માય ॥

સોઠ સદ માખન નિજ પાનિ, મથતિ તુરત મથની ધર્યો ।

અડુ ભાગિન નંદરાનિ, માખન પ્યારે લાલ હિત ॥

લગી જગાવન હરિ કો બાઈ ૯ ઉઠહુ તાત માતા બલિ બાઈ
પ્રગટયો તરણિ કિરણ મહી છાઈ ૧૦ ખોલિ દેહુ મુખકમલ કન્હાઈ
સખા દ્વાર મખ તુમહિં પુલાવે ૧૧ તુમ કારણ સખ ધાયે બાવે
ઉઠિ તિનકો મિલકે સુખ દીને ૧૨ હોત અમાર કલેહી કોને
તખ હરિ ઉઠિકે દર્યાન દીનો ૧૩ માતા નિરખિ મુદિન મન કોને
દાહી જૂ કલિ સ્વામ પુકાર્યો ૧૪ નીલામ્બર ગલિ મુખતેં ટાર્યો
મતુ ધન તેં શસિ લયો નિચારો ૧૫ પ્રગટયો સુન્દર મુખ ઉલ્લાસો
હુંસતે ઉઠે સુન્દર દોહી બોરા ૧૬ ગૌર સ્વામ અતિ સુભગ શરીર
શયન લવન તે બાહર આયે ૧૭ કલિ દોહી જનની પરમ સુખપાયે
દંતવન લે દોહીન કર દીની ૧૮ ચોકો ખેઠિ મુખારા કીની
માતન નિજ નિજ કર મુખ ધોયો ૧૯ નયનન કો આરસ સમ ખોયો
અચરન સોં મુખકમલ અંગોત્રે ૨૦ ઉર લગાય સખ અંગન પોહો

દોઠ કરહુ કલેહી લાલ દોહી, તખ કરહુ બાહર જલિ ।

મથ્યો તુરત મીઠો મધુર, માખન રોટી ખાઉ ॥

સોઠ દઈ હુંહુન કો માત, રોટી અરુ માખન મધુર ।

હરપિ પરસ્પર ખાત, માતા અંતર હેતુ લખિ ॥

अथ कालीदमन लीला

ऋषि नारद हरि वाक्ता सयाने ॥ प्रभु के मन की रुचि पहिचाने
गावत शुषु हरि परम हुलामा ॥ गये तुरत भयुरा नृप पासा
देधि कंस आदर अति कीनों ॥ करि दण्डवन जरासन दीनों
नारद कह्यो कुसल नृपराज ॥ कछुक शोचजश परत लजार्थ
तुम प्रताप मुनि कुशल सदाथ ॥ ओक शोच भोहिं जडो गुसांथ
ये दौड़ि प्रज मे नन्दकुमार ॥ जानि परत भोहिं दौड़ि अवतारा
कहत जिन्है जलराम कन्हाय ॥ तिनकी गति अति जानि न पाथ
तृष्णावर्त से दैत्य पड़ाये ॥ सो उन पत्र धकभाहिं नशाये
जडी पठाय दम पडिवेडो ॥ औसन के जल सज दै वेडो
उनते लये नहीं कछु काज ॥ यह सुनि समुजि होत भोहिं लाज
अज मुनि तुम कछु कहहु जियारा ॥ जिहि जिधि मारहु नन्दकुमार
मुनि हरिके शुषु नीक जाने ॥ सुनि नृपजयन मनहि मुसकाने
दो० तज जोले मुनि नृपतिसों, सत्य कही तुम तात ।

वे दौड़ि अवतार हूँ, धन गति जानि न जात ॥
सो० हूँ वे तुम्हरे काल, प्रकट लये प्रज आयकै ।

नन्द गोपके जाल, तुम धनको राजो मतिहि ॥
ओक जात मेरे मन आवै ॥ करहु कंस तुमको जे आवै
कालि अहि रह्यो यमुना आर्ष ॥ तहो कमल दूले जियुलार्थ
दूख तहोते भागि पडावहु ॥ दूत पठे नन्दहि उरपावहु
यह सुनि प्रज के लोग उरैहूँ ॥ यहै जात वेजि सुनि पैहूँ
नेहूँ अवशि दूख के काज ॥ तहो घात करैहूँ अहिराज
यह सुनि कंस जहुत सुज पायो ॥ लखे मंत्र मुनि भोहिं जतायो
धनिधनि कडिपुनिपुनि शिर नावत ॥ हरि यले मुनि हरिशुषु गावत
तजहि कंस धक दूत जुवायो ॥ प्रजहिं नन्द के पास पडायो
दीनों ताको पत्र लिजार्थ ॥ कहियो यहै नन्द के जग
कोटि कमल कालीदह केरे ॥ पहुँचावहु दै कालि समरे
• कंसराज अति काज भोग्ये ॥ जानिहै तुमको तुरत पडाये

अथो दूत आतुर अजगाम क जानिब सग कुंवर कन्हाई
दो० आप रहे ताहिन वरहिं, अनहिं पहाये ग्वाल ।

अजगामी जनके सुभद, अजलवन नंदलाल ॥

सो० दूतहि आवत जन, आप गये अहराय हरि ।

सुन्दरश्याम सुजन, भेलत ग्वालन संग भित्ति ॥

आये नंद यमुन जल न्हाये क पैठत सहन छीक लक्ष आये
भरु भविनभन अक्षयुन जन्यो र आन कडा उर शोच समान्यो
तणही अथो दूत जग आयो र नंदभरु धरही में पायो
आल द्विये पाती उर राभी र नृप की कही सुभागर बाभी
हालीदह के दूत भेगाये क ता कारण अति डाढ़ पहाये
जे नहिं भोको दूत पहावहु र तो कोउ अज में रहन न पावहु
गोप नंद उपनंद जितडा क आरो भार न राभी अका
जे नहिं काहि कभल में पाजि क तो कोउ सुत तेरे आधि भेगाजि
यहु मुनि नंद गये मुरझाई र ओर गोप सग द्विये पुढाई
तिन सणके सग गान जनार्ण र परी आय यहु अति कठिनाई
कोटि कभल हालीदह भाही क कही दोन धी हादन नही
कही दूत जे काहि न पाजि क तो सुत तेरे आधि भेगाजि
दो० मेरे सुत कोउ नृपति उर, अटकत है दिनरात ।

आन कही यह भातसो, जल मोहन पर धात ॥

सो० अदिहै अजपर धाय, काहि कंस अति कोपकर ।

अन्यो भरषु अण आय, को राभी कित लछये ॥

भोहि अपने जियको उर नाही क शोच स्वाम जलको उर भाही
अण उगार दोषियत नहिं कोर र जल मोहनहि राधि को वेध
वर भोहि राभी अक्षि नृपका क रहै सहन जल मोहन दादा
नंद भयन मुनि सग अजगामी क लये दुषित मन परम उदासी
हालु पै कछु भात न आर्य क अति लय त्रसित गये मुरझाई
अकित महा अजगामी हादे र मानहुं यित यिह विधि हादे
रंद धानी अजगामी जियारै र अति व्याकुल नयनन जल दारै

અજિં ઇસત સખજન્મ સિરાન્યોઃ ઇહિ બિધિ કંસ ન કળુઃ રિસાન્યોઃ
કાલીદહ કે કૂલ મંગાયે ક કહી કૌન બિધિ જાત સો પાયે
અતિહિ શોચખશ સખનર નારી ક ભયે કંસ ભય બહુત દુખારી
કોઉ કહુ શરણ ચલો સખજાહી ક શરણ ગયે દહિ હૈ કહુ નાહી
કોઉ કહૈ દેહુ જિતો ધન ચાહૈ ક એસે સખ મિલિ બુદ્ધિ ઉપાહૈ
દોઃ યહૈ શોચ સખ મિલિ પગે, નહીં કહૈ નિરવાર ।

અજ લીતર નંદલવન મેં, ધર ધર યહી બિચાર ॥
સોઃ અન્તર્યામી જાની, ખેલત તે આયો ધરહિં ।

દેખત હી નંદરાનિ, દગ ભર ત્રિયે લગાય ઉર ॥

ચિતવત માતા કુંવર કન્ધાર્ક ક ખૂઝત કત રોવત દુખ પાઇ
ખૂઝતુ જાત તાત સોં ખાતા ક મૈ બરિ જાઉં જલન જલજાતા
તુમહીં કાજ કંસ અકુવાર્ધ ક ખાડર મત કહૈ જાડુ કન્ધાર્ક
જાત તાત કો શોચ મિટાવો ક અપને મધુરે વચન સુનાવો
આયો ક્યામ નંદ પૈ ધાયો ક જાન્યો માત પિતા દુખ પાયો
ખૂઝત નંદહિ કુંવર કન્ધૈયા ક તાત દુખિત કત તુમ અરુ મૈયા
મોસોં ખાત કહી કિન સોર્ધ ક કહા શોચ ખશ હી સખ કોર્ધ
નંદલાલ કનિયો બૈઠારે ક કહા કહીં તુમ સોં મૈ ખ્યારે
જખતે જન્મ ભયો સુત તેરો ક કરત કંસ તુમસો અરઝેરો
કેતી કરવર ટરીં દુઝારો ક કુલદેવન કીન્હી રખવારી
મયમહિં અધમ પૂતના આર્ધ ક શકટ તૃણા પુનિ આયો ધાર્ધ
ખત્સ બકા અધ પુનિ દુખ દીનો ક સખતેં તોહિં રાખિ બિધિ લીનો

દોઃ કાલીદહ કે કૂલ અખ, પઠયે ભૂપ મંગાય ।

સખતેં યહ ગાહી પરી, કો કરિ લેય સહાય ॥

સોઃ જો નહિં આવૈં કૂલ, લિખ્યો કંસ મોહિં કાટિકૈ ।

કરૌં અજહિં નિમૂલ, બૌધિ મગાજિં તવ સુતન ॥

ખાળા તુમ કાહે દુખ પાર્ધ ક કહત કૌન ધોં કરૈ સહાર્ધ
સો દેવતા અજહિં કે માર્હી ક રહત હમારે સંગ સદાહી
લીન્હો જિન સખ કોર ખચાર્ધ ક કરિ લેહૈં મોર્ધ દેવ મહાર્ધ

ਸੋਧ ਭੰਸਡਿੰ ਕੂੜ ਪੈਠੈ ਹੈ * 'ਘੁਮਘਾਸਿਨ' ਕੋ ਧੋਧ ਮਿਟੈ
 ਭੰਸ ਭੇਧ ਗਡਿ ਸੋਧ ਮਾਰੈ * ਅਮੁਰ ਮਾਰਿ ਯੂ ਭਾਰ ਭਾਰੈ
 ਸਭ ਮਿਲਿ ਸੋਧ ਦੇਵ ਮਨਾਯੋ * ਅਪਨੇ ਮਨੇਂ ਧੋਧ ਮਿਧਾਯੋ
 ਸੁਨਤ ਮਠਰ ਫੁਰਿਮੁਖ ਕੀ ਯਾਨੀ * ਲਯੇ ਸੁਖੀ ਧੀਰਜ ਭਰ ਆਨੀ
 ਧੁਪਦੇਵ ਭੋ। ਸੀਧ ਨਵਾਯੋ * ਜੁਝੈਂ ਤੁਝੈਂ ਤੁਮ ਸ਼ਯਾਮ ਭਯਾਯੋ
 ਸ਼ਰਧੁ ਸ਼ਰਧੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸ਼ਰਧੁ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ * ਅਭਧੁੰ ਭਰਧੁ ਸੁਧਾਧੁ ਭੁਮਾਰੀ
 ਭਾਏ ਭੰਸਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟਿ ਭਾਧੈ * ਰਹੈਂ ਸੁਖੀ ਭਲਰਾਮ ਭੰਡਾਰ
 ਭਾਤ ਪਿਤਭਿੰ ਫਰਿ ਭਿਭਿ ਭੰਗਭਾਰ * ਆਪ ਭਯੇ ਭੇਲਨ ਭਰਪਾਰ
 ਸਭਨ ਮਧਧ ਗਯੇ ਭੁੰਵਰ ਭੰਡਾਰ * ਭਯੋ ਭੇਲਿਯੇ ਭੇਂਭ ਮੰਗਾਰ
 ਭੋ। ਸ਼੍ਰੀਧਾਮਾ ਧਭ ਸੁਨਤਭੀ, ਗਯੋ ਧਾਮ ਨਿਯ ਧਾਧ ।

ਅਪਨਾਂ ਭੇਂਭ ਲੇ ਆਧਭੇ ਫੀਨਾਂ ਫਰਿ ਭੋ ਆਧ ॥

ਸੋ। ਭਯੋ ਭੇਲਿਯੇ ਧਧਾ, ਭਾਭਰ ਧਾਪ ਨਿਕਾਸ ਭੈ ।

ਜੁਝੈਂਭੇਭ ਆਧ ਨ ਭਧ, ਭੇਂਭਭੇਲ ਭਨਿਭੈਂ ਤਭੈਂ ॥

ਸਭਨ ਸੰਗ ਲੈ ਭਾਭਰ ਆਧ ਭ ਭਯੋ ਭੇਂਭ ਭੋ ਭੇਲ ਭੰਡਾਰ
 ਭੰਭ ਮਾਰਤ ਭੰਭ ਭਾਭਤ ਭਾਭੀਂ * ਭੋਭ ਲੇਤ ਭੰਭ ਭੀਧਭਿ ਮਾਭੀਂ
 ਆਪਸ ਮੋਭ ਪਰਸਪਰ ਮਾਰੈਂ * ਨਾਨਾ ਭੰਗ ਭਰਿਭੈ ਭਿਭਭਾਰੈ
 ਭਾਭਤ ਮਾਰਤ ਭੁਭੋ ਭਾਭੀਂ * ਮਾਰਤ ਧਾਧ ਭਫੁਰਿ ਸੋ ਤਾਭੀਂ
 ਭਧਾਮ ਸਭਨ ਭੋ ਭੇਲਨ ਮਾਭੀਂ * ਧਭੁਨਾਤਭ ਤਨ ਭੀਭੋ ਭਾਭੀਂ
 ਆਪਨ ਭਾਤ ਭਮਲ ਭੇ ਭਾਭਨ * ਸਭਾ ਸੰਗ ਭੀਨੇ ਰਾਭ ਭਧਾਭਨ
 ਭੋ ਭਾਭਭਿ ਧਭ ਫਰਿ ਭੇਭਧਾਭਾ * ਧਭੁਨਾ ਨਿਭਟ ਗਯੇ ਸਭ ਭਧਾਭਾ
 ਸ਼ਧਾਮ ਸਭਾ ਭੋ ਭੇਂਭ ਭਧਾਰਭ * ਅੰਗ ਮੋਰ ਸੋ ਗਯੋ ਭਧਾਰਭ
 ਪਰੀ ਭੇਂਭ ਧਭੁਨਾ ਭਲ 'ਮਾਭੀਂ' * ਲੈ ਗਯੋ ਭੇਲ ਭੰਗ ਤਿਭਿ ਭਾਭੀ
 ਪਭਰੀ ਧਾਧ 'ਭੇਂਭ' ਸ਼੍ਰੀਧਾਮਾ * ਮੇਰੀ ਭੇਂਭ ਦੇਭੁ ਤੁਮ ਸ਼ਧਾਮਾ
 ਭਾਨ ਭੂਭ ਤੁਮ ਭੇਂਭ ਗਿਰਾਰਭ * ਭਨਿਭੈ ਭੀਭੋ ਭੇਂਭ ਮੰਗਾਰਭ
 ਭੋਰ ਸਭਾ ਮੋਭੋ ਭਭਿ ਭਾਨੋ * ਮੋਧਾਂ 'ਮਿਭਿ' ਭਿਭਾਰਭ ਭਾਨੋ

ਭੋ। ਸਭਾ ਭੰਸਤ ਸਭ ਤਾਰਿ ਭੈ, ਭਾਭੀ ਕਰੀ ਤੁਮ ਭਾਭਭ ।

ਫੀਭੀ ਭੇਂਭ ਭਧਾਧ ਭਲ, ਦੇਭੁ ਸ਼੍ਰੀਧਾਮਭਿੰ ਭਾਭਭ ॥

ਸੋ। ਸਭਲਭੋਭ ਸ਼ਿਰਤਾਭ, ਪਾਰ ਨ ਪਾਰੈਂ ਭਲ ਸ਼ਿਧ ।

તાહિ ગેંદ કે કાજ, ફેંટ પકરિ ઝગરત સખા ॥
 છાંડિ દેહુ મેરિ ફેંટ શ્રીદામા * સારિ બડાવત ઘારે હિ કામા
 બહલે ગેંદ લેહુ તુમ મોમોં * ફેંટ ન ગહો કહો મૈ તોમોં
 છોટો બડો ન જાનત કાહુ * કરત બરાબર પકરત બાહુ
 હમ કાહેકો તુમહિં બરાબર * તુમ ઉપરે અળ બડે નંદવર
 એસે હમ અળ ગયે બિલાઈ * તુમહુ બરાબર નાહીં કન્હાઈ
 સુનહુ શ્યામ હમ તુમ ઇંક જોટા * કહા ભયો તુમ નંદ કે ઢોટા
 ગેદ દિયે હો બનૈ મંગાઈ * મોમોં ચલિહૈ નાહિ દિઠાઈ
 મુંહ સંભારિ જોલત નહિં મોમોં * કરિ હાં કહા દિઠાઈ તોમોં
 પુનિ પુનિ કરત બરાબર આઈ * તૈં નહિ જાનત મોરિ ધુતાઈ
 પ્રથમ પૂતના શકટા માર્યો * કાગામુર અરુ તૃણ પછાર્યો
 બાદમ બાગમુર બનકે માહી * માર્યો મો કહુ જાનત નાહીં
 અથ માર્યો પુનિ દેખત તોહોં * અંમો ધૂત ન જાનત મોહી
 દોઁ તુમ મારે સો સૌંચ સખ, કતહી લાલ કરાહુ ।
 કંસ કમલ અળ દેહુ તળ, હમહિં મારિયો જાહુ ॥
 મોઁ કાલિહિ પરિહૈ જાનિ, પકરિ મગૈહૈ કંસ જળ ।
 દેત ફૂલ કિન આનિ, બહુત અચકરી કરિ રહે ॥

સૌંચ, કહોં મૈ સુનો શ્રીદામા * આયો ઇહા ફૂલ કે કામા
 કિતક બાપુરો કંસ બતાયો * બાકે ભય તુમ મોહિં કરાયો
 કેશ પકરિ ગહિ તાહિ પછારોં * દેખહુગે તુમ દેખત મારોં
 કોટિ કમલ તિહિ આજ પઠાજિં * બ્રજતોં તાકો ત્રાસ નગાજિ
 કાલીદહ જલ પિયત મરે સખ * ગહિ લાજિં મોઈ કાલી અળ
 લોન્હો રિસ કરિ ફેંટ છુડાઈ * ચઢે કદમ પર ધાય કન્હાઈ
 નીચે સખા હુંસન સખ લાગે * શ્રીદામા કે ડર હરિ ભાગે
 રાય ચલે શ્રીદામા ઘર કોં * જાય કહત મૈ મહરિ મહર કો
 ટેરત કહિ કહિ સખા કન્હાઈ * લેહુ ગેંદ મૈં ટયારત જાઈ
 ચહુ કહિ નટવર મદન ગોપાલા * કૂદિ પદે જલ મૈં નંદલ લા
 હાય હાય કરિ સખા પુકારે * ભયે શ્યામ મિન બહુત હુખારે

રોવત ચલે પ્રજ્ઞાદિં મળ ધામ ॥ શ્રીદામા કો દોષ લગાઈ
 દોઁ કોમલ તન અતિ સૌંવરો, સાજે નટવર સાજ ॥
 જલ મેં પૈઠિ ગયે તહાં, જહુ સોવત અહિરાજ ॥
 સોઁ ઇહિ અંતર હરિ માય ભૂખે હવૈ હૈ જનિ હરિ ॥
 ખેલત તેં અખ આય, માં સોં ભોજન માંગિ હૈ ॥

યશુમતિ ચલો રમોઈ દારન ॥ તળહીં છીંક હડી ઇંક ગ્વાલિન
 હિંકકિ રહી ઉર શોચત કાલી ॥ લલી નહીં ક્યુ ચિંતા બાલી
 આઈ અછર નિકસિ પઠિતાઈ ॥ ચલી બહુરિ મો દોષ મિટાઈ
 માંજરી તમ પંથ કટાઈ ॥ બહુરો યશુમતિ બાહર આઈ
 બપાકુલ ભઈ નિકરિ ગઈ દ્વારે ॥ કહું ધોં ખેલત મેરે બારે
 બાયેં કાગ હાકિને ખર સ્વર ॥ મુનિઆઈ અતિ બપાકુલ કિરમર
 છિન બાહર છિન આંગન માહીં ॥ ટેરત હરિહિ ચાંત મન નાહીં
 તળહીં નન્દ ચલે ઘર આવત ॥ દેખ્યો રવાન શ્રવણ કટકારત
 હાકિને કાહૂં રોય મુનાયો ॥ માયે પર હવૈ કામ ઉઘાયો
 મનમુખ ગરરી કરત લરાઈ ॥ કરે નન્દ અશશુન બહુ પાઈ
 આયે ઘર મન મલિન બિયેખી ॥ બપાકુલ મલિન બદન તિય દેખી
 બૂઝત યશુદહિ નન્દ દરાઈ ॥ કાહે તવ મુખ ગયો જુરાઈ
 દોઁ ચલી રસોઈ કરન હોં, છીંક ભઈ મોહી આજ ॥

આગે હવૈ માંજરિ મુનિ, ગઈ દસરી ભાજ ॥
 સોઁ તખતે મો જીય શોચ, હરિ ધ્રોં ખેલત હૈં કહોં ॥
 સમુજ કંસ કૃત પોચ, મેરે મન મેં ત્રાસ અતિ ॥

નન્દ કહત પૈઠવ ઘર માહીં ॥ મોહિં શકુન નીકે બયે નાહીં
 આજ કહાં ચહ સમુજિ ન જાઈ ॥ હૈં ધોં કિત બલરામ કન્હાઈ
 મહર મહરિ મન ત્રાસ જનાઈ ॥ ખોજત હરિહિ ચલે અકુલાઈ
 સુખા સકલ ઇહિ અંતર ધાયે ॥ રોવત પ્રજ્ઞાદિં પુકારત આયે
 મહરિ મહર મોં આય જનાઈ ॥ યમુના બૂઠે કુંવર કન્હાઈ
 મુનિ હંપતિ બૂઝત અકુલાઈ ॥ કૈસે કહોં કહોં સમુજાઈ
 ખેલત કદમ ચલે હરિ ધાઈ ॥ કદ પરે કાલીદાસ જાઈ

સુનતહિ પરી ધરજિ મહૂં મૈયા ૯ કીનો સપનો સત્ય કન્હેયા
રોવત નંદ યમુન તટ આયે ૯ બાલક સખ નંદહિ સંગ ધાયે
પ્રજ ધર બહૂં તહૂં યહ જાતા ૯ પ્રજખાત્રી આયે બિલખાતા
કહૂં પર્યો ગિરિ કુંવર કન્હાર્થ ૯ હર્ષ બાવકન ઠોર ખતાર્થ
ત્રાહિ ત્રાહિ હરિ નંદ પુષ્કરે ૯ ગિરે ધરજિ નહિં અંગ સભારે
દો. લોટત અતિ બ્યાકુલ ધરજિ, પરન ચક્ષત જલ ધાય ।

કહત રયામ તુમ દિયો દુખ, મોકો વૈસ બુઢાય ॥
સોં લોગ ઉઠે સખ રોય, દીન બચન સુનિ નંદ કે ।

કહત બિકલ સખ કોય, હરિ તુમ પ્રજ સૂનો કિયો ।

નંદહિ ગિરત સખહિ ગહિ રાખ્યો ૯ તા ઢિનકો દુખ જાત નલાખ્યો
કહત ગોષ નંદહિ સમુજાર્થ ૯ બન્યો મરણ સળહી કો આધ
હરિ બિન કો છવે પ્રજ માહી ૯ કહી કાન્હ કિહિ છવન નાહી
મોહ મગન અતિ યમુમતિ મૈયા ૯ ટેરત ગેરે લાલ કન્હેયા
આજ કહૂં તુમ જોર લગાર્થ ૯ માખન ધર્યો ખાઉ કિન આધ
અતિ કોમલ તુમ્હરે મુખ યોત્ર ૯ જેંવહુ લાલ લેહૂં મેં રોગુ
ધોરી 'હ્રધ ધર્યો ઔટાર્થ ૯ તુમ નિજ કર દુહિ ગયે કન્હાર્થ
સદ માખન અતિ હિન મેં રાખ્યો ૯ આજ નહીં તુમને કહુ આખ્યો
પ્રાતહિંતે મેં દિયો જગાર્થ ૯ દૈતવન કરિણુ ગયે દોડ લાધ
મે ચિતવત તવ પંથ કન્હાર્થ ૯ જેવત આજ અખાર લગાર્થ
જેઠો આય સગ દોઉ લેયા ૯ તુમ જેંવહુ મેં લેહૂં બલેયા
ચોકસિધુ બૂકત નંદરાની ૯ તનકી મુધોબુધિ સખે બુલાની
દોં પ્રજયુવતી સુનિ મહરિકે, બચન પ્રેમ અધીર ।

અકુલાની રોવત સખે, બઢી કંઠિન ઉર પીર ॥

સોં બરજતી યશુદહિં ગ્વાત્ર, યહ કહિકહિ હરિ હેં બલે ।

સુતબિયોગ બિકરાલ, જાત નહીં કહિ માત કો ॥

ચોક પરી તનકી મુધિ આધ ૯ રોવન દેખે લોગ લુગાર્થ
તળ જાની દહ ગિરે કન્હાર્થ ૯ પુત્ર પુત્ર કહિકે ઉઠિ ધાર્થ
પ્રજબનિતા સખ સંગહિ લોગી ૯ રયામ બિયોગ બિયા સખ પાગી

કાન્હ કાન્હ કહિ સકલ પુકારે ॥ તોરત લટ ઉરમેં કર મારે
 અતિ ખ્યાકુલ યમુના તટ જાઈ ॥ ગિરી ધરણિ યશુમતિ અકુલાઈ
 સુરછિ પરી તન દયા બુલાઈ ॥ પ્રાણ રહ્યો હરિ સુરતિ સમાઈ
 અજબાબી સખ ઉઠે પુકારી ॥ જલ ભોતર કહુ કરત મુરારી
 સંકટ મેં તુમ કરત મહાઈ ॥ અગ કયોં નાહિં બચાવત આઈ
 માત પિતા અતિહી દુખ પાવે ॥ રોય રોય સખ કૃષ્ણ બુલાવે
 આય ગયે હલધર તેહિ કાલા ॥ દેખી જનની બિંદલ બિહાલા
 નાક મૂઢિ જલ સોચિ જગાઈ ॥ જનનિ જનનિ કહિ દેર લગાઈ
 ગાર ગાર જબ હલધર ટેરો ॥ લયો ચેત કષ્ટ બલતન હેરો
 દો ॥ કહત ઉઠી બલરામ સોં, બનહિં તજ્યો લધુ ભ્રાત ।

કાન્હ તુમહિં બિન રહત નહીં, તુમસોં કયોં રહિ જાત ॥
 સો ॥ મગન શોચ ઉરમોંઝ, કહત લૈ આવહુ કાન્હ કોઉ ।
 ભૂખે હૈ ગઈ સાઝ, આજ કષ્ટ ખાયો નહીં ॥

કખહું કહત બન ગયો કાન્હાઈ ॥ કખહું બતાવત ઘર સમુહાઈ
 કાન્હ કાન્હ કહિ દેર લગાવે ॥ કિન ખેલત કહિ લાલ બુલાવે
 અતિ હી મોહ બિંદલ નંદાની ॥ કરત ભાષ હલધર મુકુળાની
 કત રોવત તૂ યશુમતિ મૈયા ॥ નીકે હૈ ધર પીર કનૈયા
 શ્યામહિં નેક કહૂં ડર નાહીં ॥ તૂ કત કરપત હું મન માહીં
 તેરી સોં મેં કહત પુકારે ॥ વહ કાહુ કે મરેં ન મારે
 છન કાલી લય હોહુ દુખારી ॥ તૂ અપને મન દેખ બિચારો
 પહિલે બકી કપટ કરિ આઈ ॥ તમ દિવ દશ કે હતે કાન્હાઈ
 શકટા તૃણામર્ષ પુનિ આયો ॥ તૂ દેખત હરિ તિન્હૈં નથાયો
 બસ બકા અપ બન મેં મારે ॥ બિન જલતેં સખ ગાલ ઉગારે
 અબ વે કાલી નાય ઐ હૈ ॥ કમલ પકાય કંસ કો દૈદૈ
 મોહિં લરોસો કાન્હર કેરો ॥ માનો સત્ય કહ્યો સુત મેરો
 'દો ॥ મોહિં દુહાઈ નંદ કી, અબહીં આવત શ્યામ ।

નાગ નાથિ લૈ આવહીં, તૌ કહિયો બલરામ ॥
 સો ॥ સુનિ હલધર કે બૈન, અતિ ઉદાર હરિકે ચરિત ।

ભયો કષ્ટક ઉર ચૈન, જો કષ્ટ કરહિં સુ સોહ સખ ॥

જાહ પકરિ ગલ કો જૈકાર્ધ * લૈ જગાય ઉર રહી લગાર્ધ
અતિ કોમલ તનુ ધરે કન્ડાર્ધ * પહુચે કાલો કે દિગ જામ્
હરિ કો દેખિ ઉરગમી નારી * રહી ચારુ મુખચિત્ત નિહારી
કહત કોન તૂ ઇત કિત આયો * અતિ કોમલ તનુ જા કો ભયો
જાર હિ જાર કહતિ અકુલાર્ધ * જોગિ લાજ ઇતતે કિત જામ્
દેખે નાગ જાગ કે જાજહી * જૈહૈ ભસ્મ છિનક મેં તજહી
સુનત નાગનારી કી જાણી * જોલે હુંસિ હરિ શાઈગપાણી
પકયો મોહિં કંસ નૃપરાઈ * તૂ યાકો અણ દેહુ જગાર્ધ
કંસ કહા તૂ ઇનહિં જતૈ હૈ * એક કૂંક મેં તૂ જરિ જૈહૈ
અજહું જાણ કહ્યો કરિ મેરો * લગત છોહ દેખત તનુ તેરો
મરહુ કંસ જીન તોહિં પકયો * તૂ કત ઇહો મરણ કો આયો
જાલક જાનિ દયા અતિ મેરે * દુખ પૈ હૈં પિતુ માતા તેરે
દોઁ અરી જાવરી સખ્ધ સોં, કહા કરાવતા મોહિં ।

જૈસો મૈં જાલક પ્રગટ, અજહિં દિખાવહું તોહિં ॥

સોઁ તૂ કિન દેત જગાય, દેખોં મૈં યાકે બલહિ ।

યાપૈ કમલ લદાય, લૈ જૈહોં ઇહિ નાયિ પ્રજ ॥

સુનત બચન અહિનારિ રિસાની * છોટે જાનન કહત જાક જાની
જગપતિ સોંસરજર જીન કાની * તાહિ કહત નાયન અરાની
દેખત હી હૈવૈ હૈ જર છારા * કેતક તૂ જાપુરો સુકુમારા
અપુરો મોહિં કહત અહિનારી * જોલત નાહિંન જાત સંભારી
અજહોં તોહિં જાપુરિ કરિ ડારોં * એકહિ લાત જસમ તુમ મારોં
સોવત કાહૂ મારિય નાહીં * અહિ અમ્ધ હૈ જાત સદાહીં
તાતે તૂ પતિ દેષ જગાર્ધ * દેખોં મૈં યાકી મનુસાર્ધ
જોપૈ તોહિં મરન બુધિ આર્ધ * તો તૂહી કિન લેત જગાર્ધ
તજ હરિ અટકિ તાહિં દૈ ગારી * દાળી ચરણ પૂંછ અહિકારી
મસકી નેક ધરણિ સોં લાર્ધ * કાલો ઉરગ ઉઠયો અકુલાર્ધ
આયો જાનિ ગરુડ લય જાહયો * દેખ્યો જાલક આગે કાદયો

તખિં ક્રોધ કરિ ગર્વ બદાયો ૪ અટકિ પૂછ અતિરિસ કરિ ધાયો
દોઁ હાંવ ઘાત લાગ્યો કરન, સહસૌ ફન ફટકાર ।

ભાર ભાર કાર કર, કારત બિપ કી ઝાર ॥
સોઁ જરત યમુન કો નીર, જાત ફેન ઉતરાત બિપ ।
પરસત નાહીં શરીર, અહિમદ્ભોચન રયામ કે ॥

કિયો મુદ્ધ બહુ ઉરગ અધાર્ષ * મુરે નહોં નેકહુ યદુનાર્ધ
કહત પરસ્પર અહિ કી નારી * હેબહુ યહુ બાલક અતિ ભારી
વિષ જવાલા જલ જરત યમુનકો * ચાકે તનુ પ્રસન્નત નહોં તનકો
યહ કહુ મંત્ર યંત્ર ધોં જાનૈ * અતિ કોમલ મિષ નેકન માનૈ
સહસૌ ફનન કરત અહિ ઘાતા * અબજોં બચ્યો પુણ્યપિતુ માતા
તખ અહિરાજ ક્યામ તનુ ડેરી * કહત પૂછ હાખો ધન મેરી
અતિહિ ક્રોધ કરિ આતુર ધાર્ષ * હરિકે અંગ ગયો લપટાર્ષ
નખતે શિખલો અહિ લપટાર્ષ * કહત કરી ધન બહુત ટિકાર્ષ
કૌતુકનિધિ હરિ સખગુણ ખાની * કિયો હાંવ ઇહિ અહિ કો જાની
તિહિ અવસર મુર મુનિગંધર્ણા * અતિ બ્યાકુલ આયે બ્રજ સર્ખા
ઉરગનારિ મન મન પઠિતાકો * હરિકો રૂપ સમુજિ મન માહીં
કહૈં ગર્વ કરિ અતિ યહ આયો * કાલવિવલ પગ ઇંતહિ ચલાયો
દોઁ કાલી હરિસોં સિપટકૈ, ગર્ખ કિયો મનમૌહ ।

કહત મોહિં જનન નહીં, મૈં સર્ખન કો નાહ ॥
સોઁ ભંજન ગર્ખ ગોપાલ, ગર્ખ ભરે મુનિ અહિબચન ।
કોન્હો બપુષ બિશાલ, બિકલ ભયો અહિરાજ તખ ॥

જખહિં ક્યામતન અતિનિસ્તારો * દૂટન વાગ્યો અંગ સમ સારો
શરણુ શરણુ તખ હિરગ પુત્રારો * મૈ નહિં જાન્યો રૂપ તિકારો
જીવ દાન પ્રમુ મોકો દોલૈ * અપની શરણુ રાખિ મોહિંલીલૈ
યહુ બાણી સુનતહિ જગવાના * સકુચ ગયે હરિ કૃપાનિધાના
યહૈ બચન મજરાજ મુનાયો * ગરુડ હાંહિ તાકે હિત આયો
યહૈ બચન મુનિ દુપદમુત્રક કો * બસન બદાય કિયો મુનિ વાકો
યહૈ બચન મુનિ લાક્ષ્મણુ તે * ક્રીને રાખિ પાણકન જરતે

યહ ણાણી સહિ જાત ન રયામહિ * દીનખન્ધુ કરુણા કે ધામહિ
લીનો અંગ સિકાર કૃપાલા * દેખ્યો બિકલ સિચિલ જખખ્યાલા
પગમાં ચાપી નાક ધરિ ફેરી * લીનો નાથ હાથ ગહિ ટોરી
દૂર ચઢે દરિ તાકે શીશા * મન મન કરત ખિચાર અહીશા
મૈં યહ મુન્યોં સતો ત્રિધિ પાડી * કૃષ્ણાવતાર હોહિ બ્રજમાહિ
દોઠ તે ગોકુલ મેં અવતરે, મૈં જન્યોં નિરધાર ।
યે અખિનારી બ્રહ્મ હૈ, બ્રજે કૃષ્ણ અવતાર ॥
સોઠ કિયે બહુત ફન ધાત, બાર બાર પછિતાત મન ।
અસ્તુતિ કરત લજાત, રહ્યો દીન હવૈ સકુચ અતિ ॥

દેખ્યો ખ્યાલ બિહાસ કૃપાલા * દિયો દરશ નિજ દીનદયાલા
દેખિ દરશ મન સ્પર્ષ બહાર્થ * બોલ્યો દીન જયન અહિરાર્થ
મૈં અપરાધ કિયો જિન જાના * ક્ષમો નાથ તુમ સમાનિધાના
તામસ યોનિ કીટ બિખ જાનો * કોન લોતિ તુમ કો પદ્મિયાનો
અખ કીન્હોં પ્રભુ મોહિં સનાથા * દીનોં દરગ જગત કે નાથા
અશરણુશરણુ નાથ તવ જાના * કહત સંત સખ ખેદ પુરાના
તે અપરાધ ક્ષમા સખ કીજે * અખ પ્રભુ શરણુ રાખિ મોહીં લીજે
આજ ધન્ય યહ મેરો માથા * જા પર ચરણુ દિયે મમ નાથા
અખ યે ચરણુ પરસ પ્રભુ તેરે * મિટે દોષ દુઃખ અધ સખ મેરે
જો પદ કમલ પુનિત તુમ્હારે * નિશિ દિન રહત રમા ઉર ધારે
શિવ વિરચિ સનકાદિક ધ્યાવૈ * જે પદ યોગી ધ્યાન લગાવૈ
જે પદપદ્મસત્તિત મુરચરિતા * ત્રીન લોક કી પાવન કરિતા
દોઠ જિન પદપંકજ પરસ તે, ગતિ પાધ નકપિનારી ।
મુરનર મુનિ બન્દત તિન્હૈં, સંતન પ્રાણુઅધારી ॥
સોઠ ફિરત ચરાવત ગાય, શ્રી બૃન્દાબન જે ચરણ ।
લકડાં કે સુખદાય, બ્રજબાસી જન દુખહરણ ॥

જે પદપંકજ પરમ સુહાવૈ * પ્રભુ મૈં આજ સુલલ કરી પાવે
ગરુડ ત્રાસ તે ઈંત લાજિ આયો * લલો કિયો ગરુડ સતાયો
જાતે દરશ લયો પ્રભુ તેરો * અખ ભયતાપ મિત્યો સખ મેરો

आज लयों में नाथ सनाथा * गहरी नाथ भम प्रभु निज हाथा
 सुनत दीन काली की पानी * दीनबन्धु अतिशय सुभ मानी
 इनपति अरधुसरोज धुवाये * ताके सभ सन्ताप नथाये
 तण अजनाथ लज्जतडितकारी * यह अपने मन माहिं गियारी
 काली को अज देश द्विषैये * कमलभार यापै लै लैये
 ह्वै ह्वै अज के लोग दुभारी * करौं नय अण निनहिं सुभारी
 कमल कंस को देख पछाई * कालि अहंगे अज पर आई
 लीने अहि पर कमल लदाई * अबे अजहिं अजजनमुपदाई
 लीये नाथ गहि आहि उयकाई * इन पर हावे कुवर कन्हाई
 हो० उरगनारि कर जेरि कै, प्रभु के सम्भुअ आय ।

करत भिनय अतिदीन ह्वै, पतिहि न हरिहि सुनाय ॥
 सो० छत यशुमति उर माहिं, उठी लहर सुत प्रेमधी ।

कान्हर आयो नाही, कहत राय अजराम सों ॥

कहत राम सुत यशुमति भैया * अणही आवत कुंवर कन्हाया
 नेक धीर धरु भति अकुवाई * यह सुनिके जल की जलि नई
 पुनि वह कहत कान्हर नहिं न अज * अहं भोकिं प्रजोध करत सभ
 लई जिना सुन ज्याकुल भैया * कहत कहुँ भैया जल कन्हाया
 गिरी धरणी ज्याकुल मुरझाई * राय उठे सभ लोग लुगाई
 अजभासी सभ लये विहाला * कहत कहुँ भोहन नंददादा
 तुम भिन यह गति लई दुभारी * आवत नहीं धाय जनवारी
 प्रातहि ते जल भांज समाने * तुमहिं जिना युग याम गिहाने
 अण को जसै नय अज माही * धिकधिक एवन तुमहिं जिनाही
 अति ज्याकुल रावत नंदराई * निकल मनहुँ क्षुभी भवि गेवाई
 यशुमति धाय अत जलमाही * राजति अजयुवती गहि गहरी
 हलधर सज्जिन को समझवै * जिना रयाम को धीर न पावै
 हो० कहत यशोदा नंद सों, धिक धिक आरहिं आर ।

और किते दिन जियहुगे, भरत नहीं मोहि भार ॥

सो० कर देणहु मन ज्ञान, ऐसे दुख में भरए सुभ ।

નંદ ભયે બિન પ્રાન, મૂછિં પરે મુનિ તિય બચન ॥

તખલિં ધાય બલ પિતા જગાયો * જાર જાર કહિ કહિ સંગુઝાયો
જુથા મરત કાઢે સખ કોઈ * કાન્હર મારનહાર ન કોઈ
હલધર દહત મુનહુ પ્રજવાસી * વે અંતર્યામી અખિનામી
અખગુણસાગર આનંદરસો * રમા સહિત જલહી કે જાસી
મેરો કહ્યો સત્ય દરિ માનો * આવન ફયામ ધીર ઉર આનો
યમુના કે ભીતર તિડિકાલા * ઉડયો સલિલ જકઝોર ગિયાલા
બોલ ઉઠે આતુર બલરામા * વૈ દેખો આત ઘનશ્યામા
મુનત બચન લખિ કે ઉઠિ ધાયે * યમુના નીર તીર સખ આયે
કોહ જલ મેં કોહિ બાહુર ઠાઠે * દરયાતુર ગિરહાનલ બાઠે
પ્રકટ ભયે જલ તે તિહિં દાસ * મજનનજીવન નંદ કે લાલા
કમલ જાર કાઢો પર લીન્હેં * નટવર લેખ મનોહર ઠીન્હેં
ભયે મુખી સખ પ્રજ કે જાસી * લખિ હરિબાદન પરમ મુખરાસી

છંદ હરિ બાદન લખિકે શશિ મુખકી, મુદિત પ્રજવાસી ભયે ।

મનહુ જૂડત નાવ પાઈ, પરમ ઉર આનંદ છયે ॥

માત પિતુ લખિ જો ભયો મુખ, જાત સો કાપે કહ્યો ।

પુલક તન મન હરખિ ગદગદ, પ્રેમજલ લોચન બહ્યો ॥

ચકિત હરિતન લખત ઇકટક, મિલન કો આતુર હિયો ।

શ્યામ નિરતત અહિ ફનન પર, ખોર ચન્દન તનુ કિયો ॥

શ્રવણ કુણડલ લાલ લોચન, ચારુ મુકુટ ગિરાજહીં ।

મનહુ મરકતગિરિશિખર મણિ, મોર તાપર રાજહીં ॥

પીતપટ કટિ કાછની ઉરમાલ, મણિ જૂગણ સજે ।

નૃત્ય તાંડવ કરત કૃષ્ણપતિ, બ્યોમ દિવ દુન્દુભિ બજે ॥

ભઈ જય ધુનિ ગગન પર્વહિં, સુમન સુર આનંદ ભરે ।

ગગન ગન્ધર્વ શુભન ગાવત, તાન તાલન અનુસર ॥

ઉરગનારી શ્યામ સમ્મુખ કરત પ્રસ્તુતિ આવહીં ।

નાથ અળ અપરાધ ક્ષમિ કરિ કર કૃપા પતિ પાવહીં ॥

રાખે ચરણ નિજ શીશ ચાકે, અતિ બકાઈ ઈન લઈ ।

ઐસી બકાઈ ઓર કો પ્રભુ, નાહીં તુમ કબહૂં દઈ ॥

શેષ ઇક પ્રહ્લાંડ ભરિ શિર રાખિ મન ગર્ભિત કિયો ।

કોટિ કોટિ પ્રહ્લાંડ તવ તન, અધિક ઇનુ યહુ ભરિ લિયો ॥

સુર અસુર નર નાગ ખગ મૃગ કીટ જન સખ રાવરે ।

ક્ષમિય અખ અપરાધ અહિકે, સુખગ સુન્દર સાવરે ॥

દો० સુનિ અહિનારિન કે બચન, કરુણામય યદુરાય ।

ઉતરિ પરે અહિ શીશતે, યમુના કે તટ આય ॥

સો० તટ પર કમલ ધરાય, કાલી કે આયસુ દિયો ।

ઉરગદ્વીપ અખ જાય, કરહુ ખાસ નિર્ભય સદા ॥

તખ કાલી કહ સુનહુ કૃપાલા * તવ ખાહન કર કરત બિશાલા

ધનિ ખરિ શાપ દિયો હૈ તાહી * તાતે આય સકત હો નાહી

તખ મૈ બાણ બચેઈ ઇત આર્થ * નાતર લેત મેહિ * મો ખાધ

ચરણચિહ્ન લખિ તવ કૃષ્ણ મેરે * પરિ હૈ ગરુડ આય ખગ તેરે

તુ અખ મતિ ખગપતિહિ ઠરાઈ * અપને દ્વીપ કરહુ સુખ નાઈ

યાતે ખડો કોન સુખ નાથા * અભયદાન પદ પરચેઈ માથા

જે પદકમલ ભજન પરતાખા * જન પ્રહ્લાદ મિટે સન્તાપા

તે પદ ચિહ્ન શીસ પર ધારી * જન્મ જન્મ કે બચેઈ સુખારી

ઉરગિન સહિત નાઈ પદ માથા * ગયો ઉરગદ્વીપહિ અહિનાથા

જયજય ધ્વનિ નભસુરન બખાનો * ધન્ય ધન્ય જનકે સુખદાની

શરણ રાખિ કાલી અહિ લોનો * જલ તે કાદિ કૃપા કરી હીનો

કૃષ્ણ પર ચરણ ચિહ્ન પ્રગટાઈ * કહિન ગરુડ કી ત્રાસ મિટાઈ

દો० ધન્ય ધન્ય પ્રભુ ધન્ય કહિ, મુદિત સુમન અર્પાય ।

ગયે દેવ નિજ નિજ સદન, હૃદય પરમ સુખપાય ॥

સો० દ્વીપ પઠાયો ખ્યાત, સુરગણ સુરલોકહિ પઠું ।

આયો નિકસિ ગોપાલ, ધજખાસી જન સુખકરન ॥

ધાય મિલે સગરે ધજખાસી * બિરહ વાપ તનુકી સખ નાથી

માતા હોરિ કલક લપટાની * પુલક રોમ તન ગદગદ બાની

નયનનીર અતિ પ્રેમ અધીરા * ઉર લગાય મેટત ઉર પીરા

કહિ કહિ મેરે ખાલ કનૈયા * હુઈ કરન મો લેત બલૈયા

ધાય નંદ ઉર સોં લે લાયે * ગયે પ્રાણ માનહું ફરિ આયે
ગદગદ જૈન નયન જલ દારો * કહત જન્મ ફરિ ભયો તુમહારો
બાર બાર ઉર સોં લપટાવત * દારુણ દુખકી તાપ નશાવત
પ્રેમાકુલ દેખી જલ માતા * મિલે રોહિણી સોં મુખદાતા
નિરખિ બદન કહ યશુમતિ મૈયા * મૈ બરજોં નિત તુમહિં કંહૈયા
યમુના તોર ન્હાન મતિ જાહૂ * તુમ બરજો માનત નહિં કાહૂ
મૈ નિશિ સપને મોઝ ડાન્યો * સોઈ કહુ આય પ્રગટાન્યો
કંસ કમલ કે ફૂલ મંગાયે * પ્રજાપાત્રી સખ અતિહિ ડસાયે
દોઠ મૈં ગેંદહિ ખેલત યહા, આયોં યમુના તીર ।

મોહિં દાર કાહૂ દિયો, કાલીદહ કે નીર ॥

સોઠ દેખ્યો ઉરગ બિરાજ, જાય તહાં મૈં ડરો અતિ ।

તખ પૂંછ્યો મોહિં ખ્યાલ, દિન પઠ્યો તોમે ઇહા ॥

તખ એસે મૈં તાહિં બતાયો * કમલ કાજ મોહિં કંમ પઠાયો
યહ સુનતહિ અહિ ઉઠ્યો ડસાઈ * મો કો ફન પર લિયે ચઢઈ
કમલ લિયો નિજ પીઠ લદાઈ * આપુહિ આય ગયો પહુંચાઈ
એસે જનની બોધ કૃપાલા * સુનત બચન સખ પ્રજાકી જાલા
લૈ લૈ હરિ કો ઉર સોં લાવૈ * કઠિન બિરહકી ગુલ મિટાવૈ
શ્યામ બિના બહુતે દુખ પાયો * મો હરિ તિનકો તાપ નગાયો
લખે સખા સખ આરત બાદે * પ્રેમાતુર મિલિવેકો કાદે
ગયે દોર તિન પાસ કંહાઈ * મિલે ધાય સખ કંઠ લગાઈ
કહત સખા ધનિ ધન્ય કંહૈયા * જો તુમ કહો કિયો સોઈ લેયા
તુમ હો સખ પ્રજા કે મુખદાની * કંસ મારિહો તુમ હમ જાની
કહા લયો જો તુમ હો બારે * હૈં તુમ્હરે ગુણ સખતે ન્યારે
લલો યદપિ સિહન કો છોટો * કોન કાજ ગજ લખ્ખો મોગે

દોઠ તુમ હમપર રિસ કરિ ગયે, સો અખ દેહુ બુલાય ।

યહ સુનતહિ હરિ હંસિ ઉઠે, મિલે બહુરિ હરપાય ॥

સોઠ જખ હસધર અરુ શ્યામ, મિલે બિહંસિ દોઉ મનહિં મન

નિરખિ મગન નરવામ, ભેદ ન કોઝિ જાનહી ॥

સખ, કોઈ કહત ધન્ય બવરામા * તુમ જો કહી કરી સોઈ રથામા
 તખ હુજિ કહ્યો નંદ સોં બાઈ * મેરે મનહિ ખાત યહ આઈ
 આજ બસે જો યમુના તીરા * અતિ રમણીક સુગંધ સમીરા^૧
 ધૂંહા કીજિયે શોગ બિલાસા * હોત પ્રાત સખ ચઢહિ અગાસાર^૨
 કમલ પકાય કંસ કો દીજે * સુનહુ તાત અબ બિલ્લમ ન દીજે
 ગોપ જાય આવે પહુઆઈ * કાલિહ અઢે નતુ પ્રજ પરધાઈ
 યહ સુનિ નંદ બહુત સુખ પાયો * સમ પ્રજબસિન કે મન ભાયો
 તુરત જાલ બહુ ધરન પકાયે * પટરસ લોજન બહુત મંગાયે
 યમુના તીર ગોપ સુમુદાઈ * લોજન ક્રિયો બહુત સુખ પાઈ
 નંદરાય તખ ચકટ મંગાયે * કોટિ કમલ તિન પર લલયાયે
 બહુત ભાર દધિ પૂત કે કીને * તે અહિરન કાંધે ધર લીને
 અપની સર જે ગોપ મુકાયે * તિનહિ સંગ કરિ નૃપહિ પકાયે
 દો બહુત બિનય કરિ કંસકો, દીનો પત્ર લિખાય ।

કહિયો મેરી આરતે, નૃપસોં એસી જાય ॥

સો બયો કમલ કે કાજ, કાલિદહ મેરો સુવન^૩ ।

તુવ પ્રતાપ તે રાજ, આય ગયો પહુઆય અહિ^૪ ॥

કોટિ કમલ નૃપ મોગિ પકાયે * તીન કોટિ તહુ તે હુ પાયે
 સો રાખે જલ મોઝ સભાઈ * આયસુપ હોય તો દેહ પકાઈ
 તખ ગોપન સોં કુવર કન્હાઈ * એસે બોલ ઉઠે મુસકાઈ
 નૃપ સોં લીજે નામ હમારો * યહ કારજ હમ ક્રિયો તુમહારો
 કમલ ચકટ દધિ પૂત કે ભારા * ચલે ગોપ લે નૃપ કે દ્વારા
 રાજદાર ચકટન પહુઆઈ * જાય પૌરિયન ખગર જનાઈ
 તુરત પૌરિયા બીતર ધાઈ * સમાચાર સગ નૃપહિ સુનાઈ
 સુનત ગાત યહ મનહિ ડરાન્યો * આપ નિકસ આયો અતુરાન્યો
 દેખી ચકટ લીર અતિ ભારી * ભયો ચકિત સુધિ બુદ્ધિ બિસારી
 કમલ દેખિ ભય ભયો બિચારા * લગે તાહિ મનુ ખ્યાલ કરાવા^૫
 નંદ બિનય તખ ગોપન ભાખો * દીનો પત્ર લેંટ સખ રાખી

ગોપન બહુરિ કહ્યો નૃપરાઈ * નંદસુવન ચડ કહ્યો કંહાર્ધ
દોઠ હમ દાસીદહ જય ચડ, કિયો રાજ કો કામ ।

નૃપ હમકો જનત નહીં, કહિયો મેરો નામ ॥

સોઠ સુનત રંગમસંદેશ, દેખિકમલ અતિભયખિકલ ।

ભીતર ગયો નરેશ, મન બાઢી ચિતા ખિપુલ ॥

મનહીં મન રહુ કરત ખિચારા * પાસેં મેઝ નાહીં ઉખારા
દેત્ય ગયે તે સખદિ નયાયે * કાલો તેં એસે બચિ આવે
તાહીં પર કમલન લે આવે * સકુસ શકટ ભરિ મોહિં પઠાયે
કબહૂં કહત ગોપન કોં મારોં * ધનકોં ઘાંતે તુરત નિતારોં
દેર કછૂ મન મેં ભય પાવે * કરત ખિચાર ન કછુ બનિ આવે
પુનિ સંભારિ ધોરજ ઉન કીનોં * ગોપન બોલિ ભીતરહિં લીનોં
હૃદય દુખિત બિપર સુખ માની * પહિરાયે દીને સનમાની
સરોપાવ નંદહુ કો દીનોં * કહિયો કાજ બડો તુમ કીનોં
તેરે સુત બલરામ કંહાર્ધ * એક દિવસ દેખિહોં બુલાઈ
ચહુ સુનિ અતિ પુરુષારથ કીન્હોં * કાલીદહ કે ફૂલન લોન્હોં
ચહુ કહિ ખિદા કિયે સખ આલા * ભયો કંસ ઉર ચોચ ખિશાલા
મનહીં મન ચોચત હરિ કે શુભ * રઘો કાઠ જ્યોં ભીતરહો ધુન^૧

દોઠ તખ દાવાનલ બોલકે, કહ્યો મરમ સખ તાહિ ।

દેખોં મેં તેરે બલહિ, તુ અખ ધ્રજ કો જલહિ ॥

સોઠજય કીજિયો છાર^૨, ધ્રજસખધ્રજપ્રાસિનસહિત ।

બચહિં ન નન્દકુમાર, એસો ચતખિચાર ઉર ॥

અથ દાવાનલ લીલા

દાવાનલ સુન નૃપકી બાની * ચલ્યો રિસાય ગર્જ ઉર આની
કરોં ભરમ ઈક પલમહૂં જાઈ * સહિત ગોપ નંદસુવન કંહાર્ધ
નૃપ કો કાજ આજ કરિ આગેં * જો કહૂં એક ઠોર સખ પાઠો

ઈહા ગોપ કમલન પહુંચાઈ ॥ આયે યમુન-તીર હરપાઈ
 નંદ, તુરત સખ નિકટ બુલાયે ॥ સુનત સકલ પ્રજાનનજુરિ આયે
 ગોપન કહી નંદ સોં આઈ ॥ ત્રિયે કમલનૃપ અતિ સુખ પાઈ
 દિયો હર્ષ તુમકો પહિરાયો ॥ મુદિત નંદ લે થીશ ચઢાયો
 અપને સખ પહિરાવ દિખાયો ॥ કલણિય યજ્ઞપ્રજ્ઞાસિન સુખપાયો
 હરિકો નામ સુન્યો જળ રાજા ॥ હરપિ કહ્યો કીનો ઉન કામ
 મંક દિન બલ મોહન દોઢભાઈ ॥ દેખહુંગો મૈ મહા બુવાઈ
 થક સુનિ નંદ બહુત સુખ પાયો ॥ હરપિ ભૂપ મો સુતન બુલાયો
 કરી કૃપા અતિ નૃપ હરિ પાહી ॥ સખ નર નારિ હરપિ મન માહી
 દોઢ કહતરયામ બલરામ સોં, હસિહસિકૈ યહ બાત ॥

નૃપ હમ તુમ દેખન લિયે, કહ્યો બુલાવન તાત ॥

સોઽપ્રજ્ઞજન પરમ હુલાસ, ઇંક સુખ હરિ અહિતે બચે ॥

મિટયો કંસ કો ત્રામ, દુતિય કમલ પઠયે નૃપહિ ॥

મહિ મિધિ પ્રજ્ઞજન અતિસુખપાયો ॥ પાન પાન કરિ દિવસ મિતાયો
 સોયે સખ મિલિ યમુના તીર ॥ રાખિ હૃદય સુન્દર બલબીરા
 જહાં અમુર દાવાનલ આયો ॥ ચાહત હૈ સગ પ્રજ્ઞકિ જરાયો
 દેખે સગ પ્રજ્ઞ જન ઇકઠાહી ॥ કિયો હર્ષ અપને મન માહી
 પ્રગટી દાવાનલ ચહું ચોરા ॥ અનિહિ પ્રચરુક પવન ઝકઝોરા
 દશહું દિયિતે ઘેરત આવૈ ॥ તૃષ્ણ તરુ ખમ મૃગ છવ જરાવૈ
 બાગિ પડે સખ પ્રજ્ઞ નર નારી ॥ કહેં ચહું દિશિ લગી દગરી १
 ભયે અકિત સખ અતિ મન માહી ॥ કાહું દિશિ મમ હીખત નાહી
 ચહત ચલન ભજિ નહી નિકાસુ ॥ લેત સખૈ ભરિ ચોચ ઉસાસુ
 આજ ગર્ભ દો અનિહિ નિકટહી ॥ ચલે કહન સખ યમુનાતટહો
 અખ ન દેખિયત કહું ઉપારાર ॥ ગઢી અનલ પહુંચી નલ ભારા ૩
 પ્રજ્ઞકે હોમ અતિહિ અકુલાને ॥ જરે સકલ મનમોહ ડરાને
 હંઠ અતિ બિકલ સખ ડરે પ્રજ્ઞજન દેખિ અનલ ભયાવન ॥

ભઈ ધરનજા ૪ બ્યાલ પૂરણ પૂમ ધુન્ધ ડરાવના ॥

લપટ ઝપટત જરત તરુવરે ગિરત મહિ લહરાય^૫ કે ।
 ઉઠત શબ્દ અઘાત ચહું દિશિ બઢત ઝર ઝહરાય કે ॥
 ફટત ફલ ફેલત કટક ફલ જરત બરત લતા ધની ।
 કાસ ચટકત ઝાસ પટકત અંગાર ફેચટત નલતની ॥
 હરિણ મોર બરાહ બનપશુ બિકલ મંચ ન પાવહી^૬ ।
 જરત જહું તહું છવ બગમૃગ બિપુલ જિત તત પાવહી ॥

દો० દાવાનલ અતિ ક્રોધકર, લિયો દશહું દિશિ ઘેર ।

ઉડી અનલજવાલા પ્રબલ, માનહું અચલ સુમેર ॥

સો० ધૂમ ધુધ બિકરાલ, ભયો અંધેરો ગગન સખ ।

બિચબિચચમકત જવાલ, તડિતમાલ જનુસધનધન ॥

ભયે દેખિ પ્રજલોગ દુખારે * તખ સખ હરિકી શરણ પુકરે
 કહત શ્યામ તુમ કરો સહાઈ * જરત સકલ પ્રજ લેહુ બચાઈ
 તૃણા શકટ બક અઘ તુમ મારે * કંસ ત્રાસ તે તુમહિં ઉખારે
 જહું જહું પરી ગાઢ હમ આઈ * તહું તહું તુમ કરી સહાઈ
 અબ હરિ યત્ન કછુ સો કીજે * હમહિં બચાય અગ્નિસોં લીજે
 વ્યાકુલ ગોપ નન્દ મન માંહી * કરત બિચાર બનત કછુ નાહી
 યશુમતિ સખહિન કહત પુકારે * દઈ પરચો હૈ ખ્ય લ હમારે
 નાના રૂપ અસુર બહુ આયે * કોઉ ખગ કોઉપશુરૂપ બનાયે
 કોઉ પવન રૂપ હવૈ આયો * ભયો તહું કોઉ પુણ્ય સહાયો
 આજ ઉરગ સોં બચ્યો કન્હાઈ * મરે કરમન નૃપ ત્રાસ નશાઈ
 અબ ચહુ બાઢી અગ્નિ અપારા * હોત સકલ પ્રજ કો સંહારા
 કિમિ બચિહું ચહુ બાલક દોલિ * મોહિં લખિ પરત ઉપાય નકોલિ

દો० સુનિ જનની કે બચન પ્રભુ, લખિ સખ પ્રજકે હાલ ।

કહ્યોસ બન ધીરજ ધરો, મતિ ડરપો લખિ જવાલ ॥

સો० કૌતુકનિધિ ગોપાલ, કો જનૈ તિનકે ગુણન ।

દુખસુખ જિનકે ખ્યાલ, જનકે હિતકારક સદા ॥

તબ હરિ કહ્યો ડરો મતિ કોઈ * જિનવહુ દેવ બહુરિ સખ કોઈ
 જિન સહાય કીના અખતાર * સોઈ કરે સહાય સદાઈ
 હરિ હૈસિ સખ સો આખ સુનાઈ * કરિ ગયે અગ્નિ પાન સુખદાઈ
 હૈ ગઈ ચહુ દિશિ શીતલતાઈ * રહ્યો ન અગ્નિ લેશ કહુ રાઈ
 ખોલિ દેહુ દગ સખ હરિ ખોલે * સુનતહિ તુન્ત સમન દા ખોલે
 દેખિ અકિત સખ પ્રજા નરનારી * કહત ધન્ય ધનિ તુમ બનવારી
 ધરણિ અકાગ ખરાખર જવાલા * લપગ અપટ અતિહી બિકનાલા
 નહીં ખરસ્યો નહીં ગીચ્યો કાકૂ * ગયો જિનાર દહા ધો દાહુ
 કેસે યક સખ અગ્નિ પુજાની * હમ યહ કહુ ન કાહુ બની
 તમ હૈસિ ખોલે કુંવર કન્હાર * વક કરની યહ કહિ ન સુકાઈ
 તુલકી આગ પ્રથમ બહુ ભાગે * ફિરતિહિ મુગત બિલંબ ન લાગે
 સુનત ક્યામ કી કોમલ બાની * બયે સુખી સખ ત્રાસ નથાની
 દોઁ જીવજન્તુ ખગ મૃગજિતે, ભયે સુખી તતકાલ ।

દુમખેલી તૃણ હરિત સખ, પ્રફુલિત બન સુખમાલ ॥

સોઁ શ્યામ સહાયક બહિ, તાહે કહો કર કૌનકો ।

યહ ન બડાઈ વાહી, પાંચ તરવ ઉનકે કિયે ॥

કહત પરસ્પર પ્રજા કી નારી * હૈ સખિ બડે ખીર બનવારી
 દેખત કોમલ શ્યામ સલોનો * યહ અખિ બાનત હૈ કહુ દોનોર
 નાચ્યો નાગ ખતાલહિ બાઈ * લાયો તાપર કમલ લલાર્ધ
 માંગે કમલ કંસ નૃપરાઈ * કોનિ કમલ તિહિ દિયે પકાઈ
 દાવાનલ નભ ધરણિ ખરાખર * ઘેર વિયે પ્રજા નારી નર
 નયન સુદાય કહા ધો કીન્હો * રહ્યો નહીં કહુ તાકો ચિન્હો
 ચે ઉતપાત મિટૈ ઉનકી પૈ * ઓર ન હોય સકે કિનહીં પૈ
 યહ સખિ કોઉ બડો અવતાર * હૈ યહકી કરતા સંસાર
 લખિ હરિચરિત યથોદા મૈયા * ચકિત નિરખિ મુખ લેતિબલૈયા
 લખિ સુત અરિત મુદિત નંદરાઈ * કરત ગોપગણુ સકલ બડાઈ
 કહત દેવ સુનિ અતિ અનુરાગ * હૈ પ્રજાઆગ્નિન કે ગડ ભાગ

જિનકે સંગ શ્યામ સુખગ્રીવા * કરત રહી નિત નવ રસલીલા
દોઠ એક દિવસનિશિ યમુનત, બસ સખ ગોપીગ્વાલ ।
હોત પ્રાત નિજનિજસદન, આયે સહિત ગોપાલ ॥
સોઠરિ જનકે સુખકાર, બિનસત બિબિધ બિલાસ બ્રજ ।
સંતન પ્રાણઅધા, બ્રજબાસી જન જાહિં બલિ ॥

હરિ બ્રજજન કે દુખ બિસરાવન * કરત ચરિત મુરમુનિ મનભાવન
તુરત સકલ બ્રજલોક ભુલાયે * કૌન કંસ કળ કમલ મંગાયે
કળ હરિ યમુના જલહિં સમાયે * મલીનાગ નાથિ કળ લાયે
કળ દાવાનલ જારન આયો * એક દિવસ નિગિ કહાં બિતાયો
નહીં જાનત કણ નંદ યશોદા * કરત શ્યામ સોન બાલ બિનોદ
માખન માંગત કુંવર કન્હાર્ધ * બાર બાર જતની સોં જાઈ
આતુર દધિહિ મથત નંદરા ૧ * સદમાખન^૧ હરિકો રુચિ જાની
કહત તનકં તુમ ચહત લલારે * તુમહું દેજો નવનીત પિયારે
મૈં જાલિ ભૂખ લગી તુમ બારી * ખાત બનાવત સુઠહિં દુલારી
બૂઝત ખાત કાહુ કો કાન્હહિં * કહત શ્યામસોં સુનત ન કાનહિં
ચૂઠહિ દેત હુકારી જનની * ભૂલ ગઈ સખ હરિ કી કરની
તબલોં મયિ દધિ માખન કીનો * તુરતહિં લૈ સુત કે કર કીનો
દોઠ લૈ લૈ અધરન પરસિ કનિ, માખન રોટી ખાત ।
કરત પ્રશંસા મધૂર કહિ, સુનત પ્રપુક્ષિત માત ॥
સોઠજે પ્રભુ અલખ^૨ અપાર, દુર્લભ શિવસનકાદિકકહું ।
ધન્ય નંદ કી નાગિ, તાકો સુત કર માનઈ ॥

અથ પ્રલમ્બાસુરવધ લીલા

નિત નવ લીલા કરત કન્હાર્ધ * તાત માત બ્રજજન સુખદાર્ધ
સુદિત સકલ બ્રજ કે નર નારી * નિશિ દિનહરિ મુખચંદનિહારી
ઇક દિન શ્યામ રામ દોઉ બાર્ધ * જેવત સખન રાંગ બન જાઈ

નાના ગિધ મળ કરત કલોલૈ * લાંતિ લાંનિ દ્રી વાણી બેલે
 કળાહુ મોર હંસ કી નામ * જોલત હંસત રયામ સુખદાર્થ
 કળાહુ મધુરે સુર મગ ગાવે * મધ્ય રયામ વન વેણ બલવૈ
 કળાહુ ચક્રેન તરુન પર વર્ધ * કૂદિ પરત ગહિ ડાર નવાર્ધ
 નાના ગિધિ કે ખેડન ખેલૈ * જાલ જિનોદ મોદ રસ દેલૈ
 તહા પ્રલભ્યા અમુર ચક્ર આયો * કંસ તાહિ દૈ પાન પકાયો
 સો છલત્ય જોપ વયુધારી * મિત્યો આય સજ સખન મેઝારી
 તાકો ગાલ ન દાહુ જાન્યો * યકતો અમુર રયામ પહિયાન્યો
 બલદાગ્ર કો દિયો જનાર્ધ * તાહિ હતન કો રચ્યો ઉગાર્ધ
 દોઁ સખા બુજાયે નિકટ સખ, તિનહિ કહ્યો નંદલાલ ।

ફલ બુઝાય અખ ખેતિયે, ભયે મુદિત મુનિ ગ્વાલ ॥

સે ૦ દૈ બાલક કરિ રાય, સખા સિયે તખ ખોટિ સખ ।

આધે ઇક દિશિ આય, આધે એક દિશા ભયે ॥

નિજ નિજ જોટ સખનબુગિર્દીનો * હવધર જોટ હનુજ સંગ દીનો
 આપસ મેં યહ હોહુ લગાર્ધ * જો હારે સો પીઠિ ચદાર્ધ
 ભાંડીર બન લો લૈ જાહિ * ફેર દહા પહુચાવૈ તાહી
 ફલ કો નામ બુઝાવન લાગે * ખૂજ દિયો બલ સખને આગે
 ચલે સખા ચઢિ ચઢિ નિજ જોરી * ચડે ફળ બલ ધીંચ મરોરી
 લાહિર બન જખ પહુચે જાઈ * ફિરે સખા સખ ઠાવૈ છુવાઈ
 અમુર ચલ્યો લૈ બલ કો આગે * પ્રગટયો હનુજ ગરીર અભાગે
 તખ બલદેવ કોપ કરિ ભારી * મુદિ એક તાકે શિર મારી
 બિકસ ગયો શિર ગિરયો અધોરા * ઉતરિ પરે તખ શ્રી બલબીરા
 ભયો પલક મેં સો જિન પ્રાના * દેખત સુર મુનિ ચડે બિમાના
 સર્ધ ગગન તે જ્ય જ્ય જાની * ફૂલન કો જર્પા જરખાની
 બટુગિધિ અસ્તુતિ બલકિ મુનાઈ * મુદિત સકલ સુર મુનિ સમુદાર્ધ
 દોઁ ગ્વાલ બાલ ચક્રિત સખૈ, દૌરિ ગયે બલ પાસ ।

મૃતક અસુરતન દેખિકૈ, તખ મન કિયો હુલાસ ॥

સોઁ ધન્ય ધન્ય બલરામ, ધન્ય તુમહારે માત પિત ।

ખડો કિય યહ કામ, કપટરૂપ માર્યો અસુર ॥

યહ શઠ ગોપ લેખ જન આયો * હમ કાહુ ધંહિ જાનન પાયો
જો યહ શઠ નહિં જાત નિપાતો * તો કાહુ લરિકહિ હૈ જાતો
હો તુમ ખડ ખીર દોઉ જ્ઞામ * જહૂં તહુ હમ કો હોત સહાર્ધ
જન કે દુષ્ટ સકલ તુમ મારે * હો તુમ હમ સળકે રખવારે
તાહિ કહો કાકો કર લેયા * જામુ મીત જલરામ કન્હૈયા
દેન ગ્વાલ સળ જાવહિં ખડાર્ધ * ધન્ય ધન્ય અજ્ઞાન સુખદાર્ધ
દુષ્ટ મારિ જલ મોહન લાલા * આયે સદન સહિન સખ ગ્વાલા
ગ્વાલન કહી આય સળ ખાના * મુનત ચકિત અજ્ઞાન પિતુમાતા
કરત સકલ જલરામ ખડાર્ધ * જનની મુદિન લિયે ઉરવાર્ધ
જલ મોહન દોઉ ખીર નિહારી * દોઉ જનની જાત જલિહારી
ભૂખે જાત જનવિંતે આયો * દોઉ ભર્ધયન લોજન કરવાયો
જો મુખ લહત નંદ કો રાની * સો શારદ નહીં મકેં ખખાની
દોઽ મુતસનેહ યશુમતિમગન, નિશિદિન જાત ન જાન ।

કરત ચરિત સન્યનસુખદ, ભક્તખતસલ ભગવાન ॥

સો નિતવન પરમ હુલાસ, અજખાસી હરિ સંગ લહત ।

ખિલસત ખિખિધ ખિલાસ, ખાટ ઘાટ ગૃહ જન સધન ॥

અથ પનિઘટ લીલા

પનિઘટ યમુના કે તટ માર્હો * કાદે શ્યામ કદમ કી છાહી
સખા જૂન્ટ ચહું જોર ગિરાજે * કોટિકામછબિ નિરખત લાજે
ગીગ મુકુટ કો લટક સુકાર્ધ * મુરંગ ખીર કેસર છબિ છાર્ધ
કુંડલ જલક અલક ઘુંધરારી * કંઠ કનક કંઠો ઘૃતિકારી
ચટકીલી લટકી જનમાવા * પરસતિ ચરણસરોજ ગિશાલા
મુક્તમાલ મણિમાલ સુહાર્ધ * ઉર ગિશાલ પૈ અતિ છબિ છાર્ધ
અરુણ અધર દશનનઘૃતિ નીકી * મુરિ મુસકાન મોહની છકી
ચટકીલો પટપીત ગિરાજે * કટિતટ મુદ્રઘટિકા રાજે
ભુજ વિશાલ ભૂષણયુત સોહૈ * કર મુદ્રિકા મુદિત મન મોહૈ

નાના બિધ સળ કરત કવોલૈ * લાંતિ લાંનિ કી વાણી બેલૈ
 કળહું મોર હંસ કી નામ * ગોલત હુંસત રયામ સુખદાઈ
 કળહું મધુરે સુર મમ ગાવૈ * મધ્ય રયામ ધન વેણ બળવૈ
 કળહું ચક્રેત તરુન પેર ભર્ષ * કૂદિ ચરત ગહિ હાર નવાઈ
 નાના બિધિ કે બેકન બેલૈ * ગાલ બિનેદ મોદ રસ કેલૈ
 તહા પ્રલમ્બ અસુર ચક આયો * કંસ તાહિ દૈ પાનં પઠાયો
 સો છલરખ ગોષ વધુધારી * મિડયો આય સળ સખન મેંઝારી
 તાકો ગાલ ન દાહું જાન્યો * ચહતો અસુર રયામ પહિચાન્યો
 બલદાજી કો દિયો જનાઈ * તાહિ હતન કો દ્યયો ઉગઈ
 દોં સખા બુઝાયે નિકટ સળ, તિનહિં કહ્યો નંદલાલ ।

ફલ બુઝાય અળ બેઝિયે, લયે મુદિત સુનિ ગ્વાલ ॥

સે.૦ દૈ બાલક કરિ રાય, સખા લિયે તળ ખાંટિ સળ ।

આધે ઇક દિશિ આય, આધે એક દિશા લયે ॥

નિજ નિજ જોટ સખન જુલિની * હવધર જોટ હતુજ સંગ કીનો
 આપસ મેં ચહ હોડુ લગાઈ * જો હારે સો પીઠિ ચદાઈ
 ભાંડીર બન લોં લૈ જાહિ * ફેર દહાં પહુચાવૈ તાહી
 ફલ કો નામ બુઝાવન લાગે * બૂઝ દિયો બલ સખતે આગે
 ચલે સખા ચઢિ ચઢિ નિજ ભેરી * ચદે દનજ બલ ધીંચ મરોરી
 ભાડિર બન જળ પહુચે જાઈ * ફિરે સંખા સળ ઠાવૈ છુવાઈ
 અસુર ચલ્યો લૈ બલ કો આગે * પ્રગટયો દનુજ શરીર અલાગે
 તળ બલદેવ દોષ કરિ ભારી * મુદિ એક તાકે શિર મારી
 બિકસ ગયો શિર ગિરયો અધોરા * ઉતરિ પડે તળ શ્રી બલબીરા
 બયો પલક મેં સો બિન પ્રાના * દેખત સુર મુનિ ચદે બિમાના
 લઈ ગગન તે જય જય બાની * ફૂલન કો 'બર્ષા' બરબાની
 બદુબિધિ અસ્તુતિ બલકિ સુનાઈ * મુદિત સકલ સુર મુનિ સમુદાઈ
 દોં ગ્વાલ બાલ ચકિત સળ, દૌરિ ગયે બલ પાસ ।

મૃતક અસુરતન દેખિકૈ, તળ મન કિયો હુલાસ ॥

સોં ધન્ય ધન્ય બલરામ, ધન્ય તુમ્હારે માત પિત ।

બડો કિય યહ કામ, કપટરૂપ માર્યો અસુર ॥

યહ શઠ ગોપ લેષ જન આયો * હમ કાફુ ઇહિ જાનન પાયો
જો યહ શઠ નહિં જાત નિપાતો * તો કાફુ લરિકહિ લૈ જાતો
હો તુમ બડુ ખીર દોઉ વાર્ધ * જહુ-તહુ હમ કો હોત સહાર્ધ
જન કે દુષ્ટ સકલ તુમ મારે * હો તુમ હમ સળકે રખવારે
તાહિ કહો કાકો કર લૈયા * જામુ મીત જલરામ કન્હેયા
દેત ગ્વાલ સળ જાવહિં બડાર્ધ * ધન્ય ધન્ય ધન્યન સુખદાર્ધ
દુષ્ટ મારિ જલ મોહન લાલા * આયે સદન સહિન સળ ગ્વાલા
ગ્વાલન કહી આય સળ જાતા * સુનત ચકિત ધન્યન પિતુમાતા
કરત સકલ જલરામ બડાર્ધ * જનની મુદિત લિયે ઉરવાર્ધ
જલ મોહન દોઉ ખીર નિહારી * દોજી જનનો જાત જલિહારી
ભૂખે જન જનવિંતે આયો * દોઉ લર્ધયન લોજન કરવાયો
જો સુખ લહત નંદ કી રાની * મો શારદ નડીં સકેં જખાની
દો. સુતસનેહ યશુમતિમગન, નિશિદિન જાત ન જન ।

કરત ચરિત સન્યનસુખદ, લક્ષ્મણસલ ભગવાન ॥

સો નિતવન પરમ હુલામ, અજખાસી હરિ સંગ લહત ।

બિલસત બિબિધ બિલાસ, બાટ ઘાટ ગૃહ જન સધન ॥

અથ પનિઘટ લીલા

પનિઘટ યમુના કે તટ માહી * કાફે સ્વામ કલમ કી છાહી
મખા બૃન્દ ચહુઓર બિરાજે * કોટિકમછબિ નિરખત લાજે
શીંગ સુફટ કી લટક સુકાર્ધ * મુરંગ ખીર કેસર છબિ છાર્ધ
કુંડલ જલક અવક ધુંધરારી * કંઠ કનક કંઠો દુતિકારી
ચટકીલી લટકી જનમાલા * પરસતિ ચરણસરોજ બિશાલા
મુક્તમાલ મણિમાલ સુહાર્ધ * ઉર બિશાલ પૈ અતિ છબિ છાર્ધ
અરુણ અધર દશનનદુતિ નીકી * મુરિ મુસકાન મોહની છકી
ચટકીલો પટપીત બિરાજે * કટિતટ કુદ્રધટિકા રાજે
બુજ વિશાલ બૂખણુચુત સોહૈ * કરં મુદ્રિકા મુદિત મન મોહૈ

તન ધનશ્યામ રમીલે નેના * હુમિ હુસિ કડત સખન સોં ખેના
કનકવક્રુટિ સોં પગ લપટાન્યો * ભૂવ સહિતન જાન બખાન્યો
મહિ દુમગાર તિગીરે ઠાઠે * અંગ અંગ અનુપમ છગિ બઢે
દોઠ કબહુ બખત અધર ધરિ, કરિ મુરજાધુનિ ધોર ।

નિકટ ખુલાવન પનમૂખન, કબહુ નચાવત મોર ॥
સોઠ રહે ગગન ધન છાય, સુખદ છાહ શીતલ કિયે ।
વર્ષા મ્હતુ કે પાગ, નિરખત સુત નંદરાય કે ॥
હરિત ભૂમિ ચહુ ઓર સુહાર્થ * મનહુ કામ મસનંદ બિહાર્થ
બહત સમીર ધીર સુખદાર્થ * શીતલ અધિક સુગંધ સુહાર્થ
બહત યમુન બાહુલ તે પૂરી * પરત ભવંર જહુ તહુ છગિ સ્તરી
ઉડત શ્યામ જલ સુમગ તરંગા * છગિ તરંગ જિમિ હરિકે અંગા
યા છગિ મોં પનિઘટ હરિ ઠાઠે * સંગ ગોપ બાલક હિત બાઢે
યમુના જલ નિય બરન ન બાઢી * ગ્વાલ લીર દેખત સકુચાલી
હરિગુણ મન મેં વે સગ બનેં * રોકત ટોકત ચંક ન માને
તાતેં બાપ સકન ઠાઠે નાહી * દરશ લાલસા અતિ મનમાહી
સમકે અન્તર્યામી કન્હાર્થ * યુવતિન કે મન કી ગતિ પાર્થ
તબ ઇક ખુદ્ધિ રચી નંદનાવા * રસિકશિરોમણિ મહનગોપાલા
સખન એક તડુ તર બેઠાર્થ * પનિઘટ તે સગ લીર મિટાર્થ
આપ રહે દુમઓટ છિપાર્થ * હેરત યુવતિન મગ ચિતલાઈ
દોઠ ઇહિઅંતર આવત લખી, યુવતિ ઇક ધનશ્યામ ।

આપ રહે દુમ ઓટ હરિ, યમુના તટ ગમ્મ બામ ॥
સોઠ નાગરિ જલહિ હિલોર, બરિ ગાગરિ શિર ધરિ ગણી ।
પાછેતે ચિતચોર, ઘટ લે દિયો લુહાય મહિ ॥

મહી ચતુર ગ્વાલિનિ બુજ હરિકી * પાર્થ કનક લકુટિયા કર કો
સખસોં તુમ કરિ રહે દિકાર્થ * તેસેહિ મોઝોં લગત કન્હાર્થ
દેન લગે તબ હરિ હુસિ ગાગરિ * લેત નહીં ગ્વાલિની અતિ નાગરી
કહન કિ રીતો ઘટ નહિં લેહો * જલબરિ દેહુ લકુટિ તબ લેહો
કહા ને તુમ નંદસુતન કન્હાર્થ * હમદૂ બડે બાપ ॥ બધ

अक गँव षष्ठ पात्र हुभासे ॥ मैं नहिं सहिडो ॥ क्यो तुम्हारे
अक छडो तो इय मैं छडिडो ॥ मैं कछु तुमसों उपि न लीडो
यह सुनि हुनि दीन्ह नँहलावा ॥ वियो चोरि चित मदनगोपाला
कहुन लकुटिया दे री मेरी ॥ मैं भरि देहो ॥ गागरि तेरी
देभत रूप सुनत मृदु पानी ॥ ग्वालिनी तन को दशा बुझानी
लागी हृदय मदन की सँगी ॥ मन पर गयो प्रेम को घाँटी
करते लकुटी गिस्त नहिं ॥ नयो ॥ अजिअश लभ चितयेत छिरान्यो १
दो० तज घट भरि हरि लावते, दीनो शीश उठाय ।

नेकहु सुधिता तन नही, यली अजहिं समुहाय ॥

सो० कियो दृगन में धाम, सुन्दर नटनागर सुजह ।

जुत देखे तित श्याम, पंथ ताहि दीजै नही ।

उतै अपर ग्वालिनि धँक आर्ष ॥ कहत कहा तू रही बुलाध
सूधे पंथ अलत है नाही ॥ कहा शोय तेरे मन भाही
अभाही ॥ हुँसति भरन जल आर्ष ॥ कहा यकी धत आप गँवार्ष
ताके देखि कहत सुनु आवी ॥ भोपै श्याम मोहनी घाली
मै जल भरन ॥ अकेही आर्ष ॥ मेरी गागरि कृष्ण छुड़ाधर
तज मै कनकवकुटि गडितीनों ॥ उन मोहन लजिके हुँसि दीनों
वहै हुँसनि मोहिं परी छोरी ॥ तजही ॥ ते मैं द्वैगर्ध जोरी
छडा छडो तोसों अज आवी ॥ मेरे चित वह चितवन साही
अस्थे ॥ श्याम मेरे दृग भाहो ॥ ओर कछु मोहिं दीसत नाही
सुनत आत वह ग्वाली सयानी ॥ आप गिबोहन के अतुरानी
ताहि वार्ड गहि धर पहुँचाध ॥ आप अर्ध जल के अतुरार्ध
देख्यो ॥ अज श्याम तहुँ नाही ॥ धत उत लजि शोचत मनभाही

दो० हरिदेभत तरुयोह ह्वै, ग्वालिनि मन दुषपाये ।

यली नीर भरि गागरी, भार भार पछिताय ॥

सो० मनके जननहार, देखी ग्वालिनि भिकल अति ।

भकटे नन्दकुमार, आय अयानक निकटही ॥

ગહિલીની અંકમ ભરિ આરી * તાકે તન કી તપનિ નિવારી
 તા તન ચિતે કહ્યો તૂ કો રી * તેહિં કમલુ દેખો નહિં ગોરી
 મન હરિ લોન્હોં રૂપ દિખાઈ * બહુરિ લયે તરુ ઝોટ કન્હાઈ
 મિલિ હરિસોં મુખપાયો આલી * છડી પ્રેમરસ લખિ બનમાલી
 નહિં બનત મેં કો કિત આઈ * ભઈ મગન મન તન બિમરાઈ
 ધર કો પંથ ભૂલ ગઈ નાગરી * ઈત ઉત કિરત શોશ લિયે ગાગરી
 ઓર સખી ઇક હિતે આઈ * દેખિ દયા તિન નિકટ ભુલાઈ
 કહા, ફિરે ભૂલી મગ માડી * ખૂજત સખી મુનત કહુ નાહી
 ઓંક પડી સપને લયેં ભગી * તાસોં બચન કહન તમ લગી
 ક્યામ પાદન ઈક મિલ્યો દુટોના * તિન મોઠોં કહુ કંને દોના
 મેં ભરિ ગાગરિ શીશ ચઢાઈ * ઓચક મોહિં અંકભરિ લઈ
 મોસોં કહ્યો કોન તૂ ગોરી * દેખી નાહીં કમલું પ્રજાપોરી
 દોઁ એસે કહિ ચિતયોં બિહંસિ, મેં લખિ રહી ભુલાય ।

તબહિં લયો અંતર કમલું, મેરો ચિત ચુરાય ॥
 સોઁ કહી સખીસોં ખાત, ગ્વાલિની લાજ બિસારિકે ।

નિરખિ નંદ કો તાંત, ભઈ જંલધિષ્ટી ખુંદ છમિ ॥

સો સખી સાવધાન કરિ તાંકોં * ચલી આપ આતુર મમુનાકોં
 દેખી ક્યામ મુવતી દિગ આઈ * કાદે તરુ કી ઝોટ કન્હાઈ
 તામુ અંગ છબિ રહે નિહારી * ગોરે પાદન ચુનરી કારી
 છૂટી અલક પદન છબિ છાપે દમનહું જલજ અવિ અરવિ મુહાપ્ર
 હાયન ચૂરી ચારુ બિરાલે * કનક મુંદરિયન અતિ છબિ જાલે
 સહજ ચિગાર ઉરોજ ઉઠાઈ * અંગ અંગ મુકિ મુન્દર સોહૈ
 ગ્વાલિની હરિકે દેખ્યો નાહીં * જાને કહું ગયે બન માહીં
 જલભરિ ચલી મનહિં પછિતાર્થ * ગાગરિ નાગરી શીશ ઉડાઈ
 ઓચક ક્યામ ગહી લટ આઈ * યદ કહિ કહોં ચડી અતુરાઈ
 ચિબુક પરસ ઉરસોં કરવાયો * ગ્વાલિનિ મનહિં હૃદય અતિ પાયો
 ઊપર કહત પાંક કરબોહન * છાંકે દેહુ મેરી લટ ગોહન

૧ ખાચ બીડી. ૨ હું કોણ છું ને ક્યાં આવી છું તે જાણું નહિ. ૩ છાંકરો.

૪ જાલે, કમળપર કમળાની હાર સોબો રહી છે. ૫ કોમળો જુકરી વાંધી કરીને.

उर परसत कछु सङ्गुय न मानत * और ज्वालिरी मोहों जलनत
दो० छाँडि देहु लट देजिहै, प्रज्ज्वलती कोउ आध ।

हाहा मै पौयन परति, तुमको नंद दुहाय ॥
सो० धतनेही मे मोहिं, सोहि दिवावत आवरी ।

पहियान्यों नही नहिं, ताते मज्ज देमत तनक ॥
ये० कहु श्याम कँडि लट नीनी * सुरि मुसकनि नगरि जशकीनी
बलीलवन मन हरि हरी लीनो * लय यह कहति कहा हरि दीनो
पग द्वै बलत ठिठकि रहिजार्थ * बूझ गम भावग लहि आर्थ
प्रेम भगन तन सुधि जिसराथ * रहे दगन में श्याम समाध
गृह गुरुजनकी सुधि जण आर्थ * तण कछु लय में गम लजार्थ
न्यों ल्यो करि पहुँची गृहभाही * उरते श्याम टरत क्षण नाही
सखी संग की पूजत आर्थ * कहां यमुन तट जेर लगार्थ
और हया लभ है कछु तेरी * कहति नहीं हमसों सखि होरी
कहा कहां तुमसों री आली * मोहो मोहिं श्याम जनमाही
मुनहु सखी री वा यमुना तट * मै जल लयो अकेले पनिघट
है गगरी शिर भारग डगरी * किन्हु ते आये भों दिग री
औयक आनि गही लट मेरी * कह्यो नेक मुण देवन दे री
दो० मै भृहु जयन अमोल सुनि, देहि पहन जलजलत ।
जप्रीयप्रीसी ह्वै रही, दिन परस्यो भों गात ॥
सो० प्रपुलित हिये गुवारि, मनमोहन के रस जिमरा ।
कुल की लाज जिसारि, कही सजिन सौ जात सभ ॥

मुनत जात सभ सखी सखानी * श्याम जिवेदन के अतुलनी
धक क्षण श्याम न जिसरत काहु * मुनत लयो यह अधिक उछाहु
घर घर ते धाध सभ नागरी * लै लै आध जल की गागरी
बली यमुनतट अति अतुलार्थ * देयो कुंवर नन्द के जार्थ
मोर मुकुट कटि कछनी सोहै * कुण्डल चटक लटक मन मोहै
पीत जसन बजि तडित लजार्थ * नयन जिघास अधर अतुलार्थ

દેખત કહ્યો સખિન દિગ જાઈ * ઠગત ફિરત હો નારિ પરાઈ
કાહિ ઠગ્યો દૈસે ઠગ ચીન્દ્યો * તુમરો કહો કહા ઠગ લીન્દ્યો
કોન ઠગ્યો - કહિ કહા વખાનૈ * ઓરહિં કે ઠગ તુમર .કો જાનૈ
કહા ઠગ્યો સો હમ નાહિં માર્ને * કહો નામ ધરિ તબ હમ જાનૈ
સર્ખસ ઠગત પલક કે માકીં * કહા ઠગ્યો સો જાનત નાકીં
ઠગ કે લક્ષણ મોહિં બતાવહુ * દૈસે મોકોં ઠગ ઠકરાવહુ
દોઠ ઠગ લક્ષણ હમપૈ સુનહુ, ફાંસી મૃદુ મુસકાન^૧ ।

રૂપ ઠગૌરી તેં ઠગત, બ્રજતિય મન ધન પ્રાન ॥
સોઠ ફિરત બિકસ બેહાસ, લોક લાજ કુલ કાનિ તજ ॥

ઠગી નન્દ કે લાસ, ભઈ બિદિત તિહું લોક તિય ॥
અપને લક્ષણ મોહિં લગાવહુ * જૈસે તુમ સખ ચિતહિ ચુરાવહુ
કહત કિ પ્રગટ તિહુંપુર ખાતા * બ્રજતિય ઠગત નન્દ કે તાતા
યહ અનિ કહતિ કહત સગ કોઈ * સુર નર મુનિ વેહહુ નહિં ગોઈ
તીન લોક કે ઠાકુર જોઈ * બ્રજજનનિતન ગથ કીનોં સોઈ
ચોં મુનિ સમ ગ્યાદિની મુસકાની * કહો સખી મુનિ હરિ કી બની
હરિ તુમ ખાન ઉઘટિ યહ કાન * તુમ્હરી નામરત હમ જાનત
અતિહિ કાન્હ તુમ કરત ઢિકાર્થ * છાડિ દેહુ અજ યહ લૈંગમર્થ
કાહુ કી હાસત હો ગમરી * કાહુ લટ ગહિ કરત અચગરી
કાહુ કે અંકમ ભરિ લાવત * બ્રજ લોગન પૈ સખન હૈસાવન
તુમતે મમ કોહ ચઢન ન પાવન * ખાટ ઘાટ કરપત સમ આવત
યમુના ભરન દેત નહિં પાની * કરત અચગરી^૨ અજ તુમ ઠાની
કહો તો યથુહિ બાય સુનાવૈં * ફેરિ તુમ્હેં બખત બંધવાવૈં
દોઠ યહ મુનિ હરિ રિસકરિ ઉઠે, ઈંદુરી^૩ લખ છુડાઈ ।

કહો જાય સખ માનસોં, લીજો મોહિં બંધાય ॥
સોઠ મોહિં કહત ઠગ ચોર, આપ ભઈ સાહુનિ^૪ સખૈ ।

હારી ગાગરિ ફોર, કહત જાહુ યુગુલી કરન ॥
તજ યુવલી સમ હરિ દિગ આઈ * કહત ઈંદુરી દેહુ કન્હાર્થ

નહિં તો તુમકો ગહિ લે જેહૈ * યશુમતિ પાસ ન નેકુ ડરેહૈ
 ગાટ ઘાટ તુમ કરત દિકાર્થ * કાહુ ન નેક ડશત કન્હાર્થ
 ઇંદુરી લે દેશી સળ ગાગરિ * આજ મિટાવેં તુમ્હરી દાગરિ
 તમ હરિ ચઢે કલમ પર જાઈ * ઇંદુરી દીન્દી * જલહિં જહાર્થ
 બદન સકોરત બોડ મરોરત * મુરિ મુસકનિ સળકે ચિત ચોરત
 કહત કહો ગૈયા સોં જાઈ * સળ મિલિ લીલે મોહિં જુલાઈ
 તુમ સખ વુરિ મોહિં મારન ધાર્થ * તમ મેં ઇંદુરી જલહિં જહાર્થ
 એસો કરિ તુમ મોકાં પાયો * માનહુ મોકાં મોલ મંગાયો
 યહ સુનિ યુવતી કહત મુસકાર્થ * કહતિ યયોમતિ સોં હમ જાઈ
 વે દિન મિસર ગયે મનગોહન * જોધે માત જખલી મોહન
 હોઈ રહો તો જલહિં કન્હાર્થ * જાતે કહુ તો નંદ દુહાર્થ
 દોઁ કાન્હહિં સોંહ દિવાય કૈ; લે ઉરહન સખ બામ ।

ઉપર રિસ અન્તર સુખી, ચલી નંદ કે ધામ ॥

સોઁ મથત મહરિ નિજધામ, દધિમાખત હરિકે લિયે ।

તિહિ અન્તર ધ્રુજબામ, આવત દેખી બીર અતિ ॥

મે જાનતિ હરિ ઇનહિં ખિગાર્થ * તાતે સળ ઉરદન લે આર્થ
 કહત યુવતિ સખરિમ ભરિઆર્થ * એસો ઢીઠ કિયો સુત માર્થ
 ભરન હેત નહીં યમુના પાની * રોકત આચ કરત કુલકાની
 કાહુ કો ગાગરિ દરકારે * ઇંદુરી લે જલ માહી જહાર્થ
 કાહુ કો ઘટ હાસત દેશી * ગારી હેત સહૈ નિત કો રી
 મહરિ કહત તુમસોં સકુચાડી * હરિ કે શુષુ તુમ જાનત નાહી
 અખ નાહીં પ્રજ જાસ હમારો * કરત અચકરી યુવન તુમ્હારો
 નેક નહીં સકુચત મન માહી * મહરિ સુનહિં તુમ જરજત નાહી
 યશુમતિ સગહિન કહત નિકોરી * કહા કરો સો તુમહિં કહો રી
 જે હરિ કે મે હો ગહિ પાઝે * તો તુમ સળકોં અખહિં દિખાજે
 તુમાહુ જાનત હો શુષુ હરિ કે * જખલ સોં જોધે મે ધરિ કે
 મારન લગી સાંટિ લે જખલી * જખર્યો મોહિં તુમહિં સળ તખહી
 દોઁ અખધર આવહિં જખહિં હરિ, તખહિં કરોં સોઇલાલ ।

લરકાઈ તે અચકરી, મેં જનત ગોપાલ ॥
સોં અમ જો પકરન જાગે, તાહિ ગહન પાણે કહાં ।

સુનતહિ મેરો નાઉં, કે જાનૈ ભણ જાય કિત ॥

યહ અપરાધ કમો સમ હમ કોં * યહૈ કહતિ હોં મેં અખ તુમકોં
યહિ બિધિ યુવનિન બોધ કરામ * મહુરિ સખન કો ઘરન પઠામ
ઈતતે ઘરન ચક્ષી સખ ગ્વાલી * ઉતતે ઘર આવત બનમાલી
હૈવે ગર્ભ લેટ બીચ મગ આમ * તુરત નયન હુરિ ગયે લગ્નમ
માત બુલાવેત બહુ કન્હાઈ * બહુત બઠાઈ કરિ હમ આમ
નિરખી બદન હૈસિ કહ્યો કન્હાઈ * મેં સમગ્રાય લેડ ગો માઈ
સકુચતહીં આયે ઘર મોહન * દ્વારવિતે લાગે હુરિ જોહન
દેખિ જનની ઘર કારજ લાગી * ગોપિન ઉરકન કે રિસ પાગી
ભીતર શહીદી પાક બનાવે * કહિ કહિ તિન સોં માત મુનાવે
હરુવે હરુવે તખ હુરિ જાઈ * સુનત આપ પાછે ચિતલાઈ
યહૈ કહતિ યશુમનિ રિસિયાઈ * ગયો કહાંપ્રોં બાણ કન્હાઈ
પનિષદ શક્ત ધૂમ મચાવત * યસુના જલ કોહિ મરન ન પાવત
દોં ગારિ દેત બેટિન બહુન, વૈ આવત હાં ધાય ।

હાહા મેં સખકો કરત, ક્યો હુ ખોટ છુટાય ॥

સોં ઈંદુરી દેત બહાય, સખકી ગાગરિ ફારિકૈ ।

કિત થોં ગયો પરાય, યહ કહિ કહિ ધિરવત સુતહિ ॥

જાતિ પાતિ સોં કહ લંગરાઈ * મારેહુ માનત નાહીં કન્હાઈ
તખ પાછે તે હુરિ ઉઠિ બોલે * મધુર મચન કોમલ અતિ લોલે
તૂ મોહીં કો મારન જાનૈ * ઉતકે ગુણુ નાહીં પહિચાનૈ
કહત જુ વૈ માનત તૂ સોઈ * તિનકે ચરિત તૂ જાનત કોઈ
કહમ તીર તેં મોહિં બુલાવૈ * બારે ગઠિ ગઠિ આપ બનાવૈ
મટકત^૪ ગિરૈ શીચ તેં ગગરી * નામ લગાવત મેરો સગરી
ફિર ચિતઈ દેખે હુરિ પાછે * સુન્દર રયામ પીતપટ કાછે
કહ તૂ કહાં રહ્યો મો પાહોં * નેં કહ તોકો જાનત નાહીં

હરિ મુખ દેખત હી નંદનારી * તુરતહિ જૂલ ગઈ રિસ ભારી
 ઠહત કિ ઉરહન સળ લે આવેં * ઝૂંડ હિ ખોર ઠાન્હ કો લાવેં
 મેં જાનત ગુણ ઉન સળહી કે * ખાતન જોરિ જનાવત નીકે
 વે સળ યોવન કી મદમાતી * ફિરત સદા હરિ સોં અઠિલાતી
 દો० કહોં રયામ મેરો તનક, વે સળ યોવન જોર ।

અખ ઉરહન જો આવહીં, તો પઠગિં મુખ મેરો ॥
 સો० તૂ કિત ઉન ઢિગ જાત, મેં ખરજત માનત નહીં ।

લાવત ઝૂંડી ખાત, વે સળ દીઠ ગુલાસિની ॥
 યહ કહિ ચમ સુતહિં ઉર લાંચો * મનમોહન મન હર્ષ જદાચો
 પ્રજ ધર ધર યહ ખાત જનાઈ * પનિષદ રાકત કુંવરકન્હાઈ
 રયામખરણ નટવર જપુ કાઉ * મુરલી મધુર જાગવત આછે
 કરત અચકરી જો મન લાવે * યમુના જલ કોઉ ભરત ન પાવે
 ખેડત આપ કદમ કી ડારી * સળ ૧ જુલાવત હે હે ગારી
 કાહુ કી ગાગરિ ગહિ ફેરે * કાહુ કી ઇડુરી ગહિ જોરે
 કાહુ કો અંકમ ગહિ લાવે * કાહુ કો ઘટ ભૂમિ લુઢાવે
 નયન સૈન હે ચિતહિ ચુરાવત * કાહુ સોં મન અપનો લાવત
 પ્રજયુવતી સુનિ સુનિ ઉઠિ ધાવેં * જિનહરિદરશ ન કણુ કલ પાવેં
 કોઉખરજે કોઉ કહે કોટિ ખિયિ * સખકે ધ્યાન રયામસુન્દર નિધિ
 મન કમખચનતિન્હૈ રતિ હરિસોં * નાતો નેહુ ન માનત ધરસોં
 નિશદિન જાગત સોવત માહોં * નંદનંદન કણુ ગિસરત નાહોં

દો० યહ લીલા સળ કરત હરિ, પ્રજ યુવતિન કે હેત ।

કૃષ્ણ લજે જો ભાવ જહિ, તાહી તૈસો ફલ દેત ॥

સો० ચિન્તામણિ જેહિ નામ, ચિંતત ફલદાયકજનન ।

સળહી કોં સળ વામ, જૈસો કો વૈસો સદા ॥

સુનિ યહ શ્રીખૃષ્ણાનુ દુલારી * પનિષદ કાદે કુન્જખિહારી
 દેખન કો ચિત અતિ અતુરાઈ * કહ્યો સખિન સોં કુંવરી જુલાઈ
 ચલહુ યમુનતટ રયાવહિં પાની * સુનત ખાત યહ સગ હર્ષાની

૧ હવે જો ફરિયાદ લઈ આવશે તો મોહું ફેરવી પાછી કાઢીશ

ધક ધક કલય સખન ગહિ લીનોં * તુરત ગમન ચમુના તટ કીનોં
 દેખે તહાં કુંવર નેહવાલા * સુન્દર શ્યામલ નૈન મિથાલા
 ખ્યારો મન અતિ હર્ષ બઢાયો * ખ્યારિહિ દેખિ શ્યામ સુખ પાયો
 રહે રોજિ હરિ દીકિ? લગાર્થ * બર્યો નોર ખ્યારી મુસકાર્થ
 ચલી ધરદિં ચમુના જલ ભરિંકે * સખિન મધ્ય ગાગરિ ચિર ધરિકે
 મંદ મંદ ગતિ ચલતિ મુકાર્થ * મોહન મનહિં મોહની લાર્થ
 ચલે શ્યામ સંગહિ ઉઠિ લાગે * ચિવશ બયે ખ્યારો રસ પાગે
 સખિયન બીચ નાંગરી મોહૈ * ગાગરિ ચિરયે હરિ મન મોહૈ
 હુંલત શ્રીવ લટકત નકવેસર * બંદન મિન્દુ આક દિયે કેસર

દો० લોચન લોલ વિશાલ અતિ, મુરિ મુરિ ચિતવત^૧ જય ।

ભૂકુટી ધનુષ કટાક્ષ શર, હરિદ્ગમન લગાય ॥

સો० અંગ અંગ છબિ સમુદાય, માનહું સેના કામકો ।

અંચલ ધ્વજ ફરાય, હટકો ચલત હરિ મન હરત ॥

શોકે શ્યામ નિરખિ છબિ ખ્યારી * સંગહિ ચલે લાગે બનવારી
 કળહુંક આગે બાત કન્હાર્થ * કળહુ રહત પાડે ચિતકાર્થ
 નાના ભોતિન ભાવ બતાવે * ખ્યારિહિ નિજ અભિલાષ જનાવે
 કનક લકુટ લે કરકે, માહી * આગે પંચ સંવારત બાહી
 દેખત જહાં પ્રિયા પરછાહી * તહાં મિલાવત નિજ તનુછાહી *
 છબિ નિરખત તન વારિ જનાવે * પીતામ્બર લે શીશ ફિશવે
 કળહુંક શ્યામ પાછે રહી બાહી * નિરખત કુંવરી છબિ લલચાહી
 ગાગરિ તાકિ કાંકરી, મારે * ઉચટિ ઉચટિ તિથ અંગન પારે
 એટ પીતપટ શીશ નવાર્થ * ધહિમિસ નિકસત દિગ હવે આર્થ
 ખ્યારી અપને શય અનુમાને * મેરે હિત હરિ સાવન ઠાને
 સખિયન મધ્ય નાંગરી બર્થ * નહીં પાવત લગ લગન કન્હાર્થ
 કિયો ચરિત તળ રસિક બિહારી * સખિન સહિત મોહી મુકુમારી

૧. દષ્ટિ. ૨ ધીમે ધીમે નેતી જાય છે. ૩ શીરાધાજ ભૂકુટી ધનુષ્યમાયો
 કટાક્ષમાણ પ્રભુની દષ્ટિથી મૂળને મારે છે. ૪ સ્વામીજીના પગપામર પોતાનો
 પગલો મિલાવે છે.

दो० भिसकरि निकसे निकट ह्वै, निरजि अहंन भुमकाय ।

भन हरी लीना सजनको, हियो काम उपजय ॥

सो० लख विवश सुकुमारि, अंग उभंग आंगी^१ दरकि^२

भोही नंदकुमार, सुधि भुधि भिसरी देखी ॥

अभि संगन पहुँगी घर आर्ध * अटकि रह्यो मन हुरि संग लख
पुनि पुनि डर यह करत जियारा * कैमे भितकि श्याम सुकुमार
गागरि निज निज गृह पहुँचाई * गहुरि सणी भ्यारी दिग^३ आर्ध
भार भार सभ कहुत निहारी * अखिये यमुना जलहि जहारी
तिनको उत्तर देत न भ्यारी * यित डरयो अिनवन पर वारी
ठगो सी रही मनहि^४ मन शोथै * प्रेम विवश हगवारि भिमोचै^५
देहि दशा भूजत सभ ग्वारी * कडा लयो तोड़ो री भ्यारी
शोचति कडा कहे दिन सो री * काहू लियो चार कछु चोरी
उत्तर डमे^६ देत क्यों नाहीं * कडा ठगी सी है मन माही^७
गदि गहि भुज कहुतिसभ गेरी * अलखि न यमुन नडावहि चोरी^८
तभ सभियन जलसानहुवारी * लीन्ही सजन निकट जेहारी
जलजनयन जल भरि अनुरागी * दुरिके अरित कहन सभ लागी

दो० कही सणी हैसे यलै, वा यमुना की ओर ।

गैल न छाड़त सौवरो, रसिया नन्दकिशोर ॥

सो० धरै न कोउ नाँव, छह शंकनि डरपत हियो ।

“अेक लाँति को गाँव, वह अंयत्त भानै नहीं” ॥

भोकों देभत जहाँ कन्हाय * मेरे संग लगत ठि धार्ध
धत उत नयन सुराय निहारै * भोकों भग मे आनि जुहारै
आगे अलत लकुट कर लार्ध * मेरो पंथ सँवारत लार्ध
सो बहु भोहि^९ निहारै^{१०} लार्ध * फिर यितवै भोतन भुसकाई
जभ मै यमुना को जल भरिके * अलति गागरी शिरधर धरिके
तभ घटमे^{११} वह काँकरी मारै * उलटी लगत तभ अंग निहारै

१ भोली २ तंग धर्ध गध ३ पास ४ आस पाडे छे. ५ इरीथी.

६ विनति

मेरे हर अंशर इक्षुमार्ग * सो वह देखि देखि लक्ष्मण
 कमल * पीताम्बर गिर है * नार नार करि मोतन है *
 कमल * आपनि छवि हरशायै * मेरे चितको आनि सुरावे
 नम्र दोषों तज मोतन है * नेक नदीं हम हंत हत है *
 जहाँ जति मेरी परछाई * तहाँ मित्राय रहत निज छॉई
 नम्र हनि लागन पावत नाडीं * तज पाको अथ अनिअकुवाडीं
 दो० मोतन छूँ है हरि यसे, ताहि लखत है अंक ।

हो सकुचत भोसों नहीं, लोकलाज की शंक ॥
 सो० अथ घर घर यह शोर, डो जनै कहियत का ।

चितवत यह चितयोर, विवश होत सभि प्रासु तम ॥
 कहिये कहा सुणी लख लैली * सभ गति सोच छट्टंहर कैली
 घर ते निकसत जनि नदीं आवै * लोकलाज कुदकन मित्रायै
 जे घर वही रह्यो नहिं लक्ष * तन घर में मन जहाँ कन्हाय
 कितो करों आवत हंत नाडीं * लक्ष्यो पीतपट अंशर भाडीं
 अथ तो मेरे मन यह शायी * हरिहो प्रीति स्वामसैम लौली
 अथके लोग हँसो दिन कोष * कुत भव्याय लखे दिन सोष
 कहा लाग सो कहहु सयानी * जमे होय लख की हानी
 सोना कहा मन लखि है * अंजन कहा अंजि लखि है
 कहा अंजु अंजुते कोष * जे अमोघ भवि अते कोष
 निज सुमेरु कहु कोने जान * सुषण्ड जंड भंड औनधि राख
 कुवकी जान अथ किरयार्थ * चिन्ताभवि की जान कन्हाय
 कहा वेहु कड तजो सयानी * सिषवहु मोहिं सपौ लखजनी
 दो० भोकों अथ अंजु नहीं, निनु वह अंजु मुसकान ।

क्षप न्यारो होय जी, सूना हरनी सान ॥
 सो० भेटि लोक की जानि, पतिप्रत राजौं श्याम सो ।
 यह जनी अथ आनि, लखो लुरो कोजि कहौ ॥

सुनत अपिना राधाजानी * हरिअनुगत सिधु मन भानी

गङ्गाद कण्ठ पुष्पक तन आये # द्वायनजवज प्रेम तंतु छाये
 लभ प्रेममश गोपकुमारी # लोकसकुय कुलकान गिसारी
 पारहिं पार दहत अग्रनारी # धन्य धन्य जृषमानुद्वारी
 उम सभ तोसों सत्य जपानै # तैं हरि लली लाँति पहियानै
 यह मोहनु सभ को मन मोहै # तिय लजि विवध न होय सुकोहै
 अंग अंग प्रति अति छणि छानै # समता काम कोटि द्युति लाँजे
 सुवनश्याम होउ पाखि पकरिकै # करत जे लघुनि अधरन धरि कै
 तभ यह दशा सजन की होई # जड़ येतन मोहत सभ कोई
 जनमृग निकट धाय सभ आवैं # जग ह्वै मोहन न अंग दुलावैं
 तृष गहि दंत घेनु रहि जाडीं # यनते क्षीर पियत जग नाडीं
 यमुना जहिजे ते रहि जाई # जे लयर प्रगटत जाहुर आई
 हो० जड़ येतन येतन जड़हिं, सुनत होत कुल जैन ।

कै विष कै भद्र के अभी, किधौं लर्यो रसमैन ॥

सो० गृह जन दछु न सुहाय, सुनत श्रवण वह भधुर धुनि ।

गृहकारज भिसराय, अकित यकित रहियत सजै ॥

भाट घाट जहँ मिलत कन्हाई # मोहत सुन्दर रूप द्विपार्थ
 नई नई छणि क्षण क्षण भाडीं # अवकाशत सभ अंगनभाडीं
 औंसी को गु दोजिनहीं मोहै # नंदसुवन सम सुन्दर को है
 वह सभो सज्जो के मन लावै # सभ कोउ बाहि होभी सुभ पावै
 लोक लाज कुल होने कामहिं # जे पावै सुन्दर वर श्यामहिं
 पै यह मोहिं अगम अति लागै # यह सुभ मिलै नहों जिन लागै
 धन को गर्ज कछो नंद पाडीं # जिनो सुकृत ये प्रापति नाडीं
 तुमहूँ धनको तप करि पाये # जैसे नंदहि गर्ज सुनाये
 दहँ सणि धतनो लाग हमारो # जे जर पावहिं नंददुलारो
 ता ते मो मनमे यह आवै # कीजै जे सभ के मन लावै
 तप कीजै हरिके द्वित लागी # पूज गोरिपति सों वर मांगी
 नंदसुवन सुन्दर वर पावै # और सकल कामना नशायै
 हो० जप तप संयम नेमते, प्रभु प्रकटत पाषाण ।

તાતેં અબ તપ કીજયે, ઔર ઉપાય ન આન' ॥
સોં કીજે યહ દદ નેમ, પ્રાત જય યમુના નદી ।

પુજહિં સબ કરિ પ્રેમ, તૌ પાવહિં પતિ કરિ હરિહિ ॥
તપ કરિ યોગીજન હરિ ધ્યાવેં * મનપાંછિત ફલ તપ કરિ પાવેં
સકલ કામના કે શિવ દાતા * કહત એક બિધિ પહિડત જાતા
હમકો મનપાંછિત સખિ એહાં * નંદસુવનપદ્મમલ સનેહા
સુનત સપ્રેમ સખી કી બાની * શ્રીગૃષ્ણભાનુસુતા કર્પાની
યહૈ મંત્ર સબ કે મન માન્યો * ધન્ય ધન્ય કહિ તાહિ બખાન્યો
કહત સબે કીજે સખિ સોઈ * બ બિધિ નંદનંદન હિત હોઈ
વૃથા જન્મ જગ જાન ન દીજે * યશુમતિ સુતસોં હિત કરિ લીજે
ધન્ય ધન્ય સખહિન દહ કીનોં * નંદનંદન સોં પતિવૃત લીનો
યહૈ મંત્ર બ્રજ ગોપકુમારી * જિનકે હિત પતિ કૃષ્ણ મુશરી
મન વચ કમ હરિસોં મન માની * લોકલાજ તિતુકાં સમ જાની
ઈક દાણ રયામ ન ઉરતે ટરહોં * નેમ ધર્મ પ્રત હરિ હિત કરહોં
છનકો યથ ચારહ યુતિ ગાવેં * બ્રજબાસી જન કહા બતાવેં
દોળજાત સ્વમ સુપુમિ હ, બ્રજયુવતિન મન માંહિં ।
સદા એક તુરિયા રહત, ઔર અવસ્થા નાહીં ॥
સોં એસે કીન મત્રીન, ચહૈ પ્રેમ બ્રજતિયન કો ।
હરિ છબિ જલમન મીન, બિછુરિ સકત નહીં એક પલ ॥

અથ ચીરહરણુ લીલા

ભવન રવન સખહિન બિસરાયો * બ્રજયુવતિન હરિ સોં મનલાયો
યહૈ બાસના સબ ઉર જામી * કોય ગુપાલ હમરોં સ્વામી
કામ બાસના કરિ ઉર ધ્યાયો * હરિ કે હેત તપહિ મન લાયો
પટદશ સહસ ગોપકી કન્યા * કરન લગીં તપ હરિહિત ધન્યા
રહત કિયા યુત તપકો સાધે * છાંડ હઈં સબ લોગ ઉપાયે

પ્રાતકાલ યમુના જલ ભાહીં * પ્રહર પર્યંત રહે જલ માહી
જપહિં ઉમાપતિ હર જૃષકેતુ * સુન્દર સ્યામ કૃષ્ણપતિ હેતુ
શીત ભીત મનમેં નહિં ટ્યાવેં * નયન મૂંદિ કે સ્થાન લગાવેં
બાર બાર ચહુ કહેં મનાઈ * હમ બર પાવહિં કુંવરકન્હાઈ
જલતે બહરિ નિકસિ સખ આઈ * પૂજહિં ગોપેશ્વર શિવ બાઈ
ચન્દન બિલ્વપત્ર જલધારા * અક્ષત સુમન સુગંધ અપારા
પ્રીતિ સહિત સખ શિવહિ અદાવે * ધૂપ દીપ કરી અસ્તુતિ ગાવેં
છં. કરહિં અસ્તુત ગાન બહુનિધિ પાણિપંકજ ભેરહીં ।

બાર બાર નવાય મસ્તક પ્રેમ મહિત નિહોનહીં ।
જય મહેગ કૃપાકુ શિવ, આનન્દનિધિ ગિરિભપતે ॥
કૃત્તાસપતિ કલ્યાણ અગજગ, નાથ સર્વ નમામિ તે ॥
જટામૃત ત્રિપુરદૂ શશિ કલ, ગંગાચુત ચોખિત ધિરે ।
કમલનયન વિશાલસુન્દર ચારુ કુંડલ શુભધરે ॥
નીલકંઠ ભુજંગ ભૂષણ, ભરમ અંગ દિગમ્બરે ।
અર્ધાંગ ગોરિ બિચાલ ઉર શિરમાલધર કરુણાકરે ॥
કર્પૂર ગૌર પ્રસન્ન આનન, પન્થવક્ર ત્રિલોચને ।
કામપ્રદ સુખધામ પૂરણ કામ શોચ બિમોચને ॥
ભગવાન ભો ભવલયહરણ બૃતાદિપતિ ચંબૂ હરે ।
પ્રણતજન પૂરણ મનોરથ જગતપતિ મન્મથ અરે ॥
જૃષમખાહન ત્રિપુરઅરિ મૃગરાજવરછાલામ્બરે ।
શૂલપાણિ ત્રિશૂલ મૂકુત મૂલ કર શિવ ચંકરે ॥
સુર અસુર નર નાગ તવ પદ વન્દિ મન વાંછિત લહે ।
પૂજતિ પદકમલ પ્રભુ હમ, કૃષ્ણપતિ ચાહતિ અહૈં ॥

દો० તુમ સંવજા સુખન શિવ, જનત જન મન પીર ।
પરમદાન દીજૈ હમેં, સુન્દર વર બલભીર ॥
સો० યહ બરદાન ન આન^૩, શિવ તુમસોં ચાહત અહૈં ।
કૃષ્ણ કમલ પદ ધ્યાન, રહે હમારે ઉર સદા ॥

યહિ બિધિ પ્રજાવિય નેમ નિવાહું * ગિવ કેા પૂજિ કૃષ્ણ પતિ આહું
 નિત પ્રતિ પ્રાત યમુન જલ ખોરૈ * પ્રીતિ રીતિ સોં મન નહિં મોરૈ
 સવિતા સોં બહુ જોતિ નિકોરૈ * ગોદ પસાર યુગલકર જોરૈ
 તેજરાશિ દિનમણિ જગસ્વામી * જગતચક્ર સખ અંતર્યામી
 પ્રભુત મનોરથ પૂરણકારી * હમ પર હોહુ દયાલ તમારી
 કામ હમારે તનહિં જરાવૈ * નન્દસુવન વર હમ કેા ભાવૈ
 હોય હમારે પતિ નંદલાલા * કરહુ કૃપા સો દીનદયાલા
 એસે હરિહિત ગોપકુમારી * કરૈ નેમ મત તપ તન ધારી
 ગેહ દેહ કી સુરત બિનારી * કૃષ્ણ તન ભર્ષ પરમ સુકુમારી
 વર્ષ દિવસ થોં કરત બિહાન્યોર * પ્રભુ અંતર્યામી સખ જાન્યો
 મોહિત શિવ પૂજિતિ પ્રજનારી * ઓર કામના સકલ નિવારી
 સકલ ભાવકે હરિ હૈ જાતા * સકલ દેવ દ્વારા દેવતા
 દોઁ દેખ નેમ યહ પ્રેમમય, ગોપિન કેા ગોપાલ ।

ભયે પ્રસન્ન કૃપાલ ચિત, જનહિત દીનદયાલ ॥

સોઁ મોકારણ જલન્હાત, ભયે જલહિમે' મકટ હરિ ।

સુન્દર રયામલ ગાત, નવ કિશોર વર વપુ ધરે ॥

નહાત જહાં યુવતી-સખ આછે * મીંજત પીઠ સખન કે પાછે
 ચકિત સખન પાછે હરિ હેરો * દેખ્યો કાન્હુ કુંવર નંદકેરો
 મન મે' હરિવં ભઈ સખ નારી * મત ફલ પ્રકટે કુંજબિહારી
 નવલકિશોર ધ્યાન મન લાયો * સોમ પ્રકટ રૂપ દરથાયો
 દંડિ પરત હી સકલ લજની * લાગી અંગ દુરાવન પાની
 એક એક કેા લેહ ન જાને' * હરિ કોંસખ અપને દિગ માને'
 કહત લાજ લાગત નહિં તુમકો * બિના જસન દેખત હો હમકો
 હુસિ નિકસે વળ કુંવર કન્હાઈ * ચીર હાર લૈ ચલે પતાઈ
 હાક દેતિ સખ શખ્ય દિવાવૈ * ફિરહુ જસન બૂંધણ હંમ પાવૈ
 હારિ જસન બૂંધણ લખ દીને * ગોપિન તુલત દોરિ કે લીને
 ચીર ફટે બૂંધણ સખ દૂટે * લેવ ન જાને વહાં નહીં છટે

ओक ओक ही लाज लज्जही * जसन अजुपव पहरत लकी
दो० लगे श्याम ढीठी^१ करन, यह कहि कहि पछितांत ।

अन्तरगति आनन्दअति, ऊँहहि भीऊत जत ॥

सो० लोगन कहत सुनाय, कान्ह करत लँगराध^२अति ।

यशुमति के द्विगजय, कहत यत्रो कहिये सभै ॥

बली यशोमति पै सभ ग्वारी * प्रेम विषय तन दया गिसारी
पुलक अंग अगिया दरकानी * दूरे द्वार लिये निज पानी

श्रीर श्रीरि नभ घात जनार्ध * यह भिस ठरि उरहन दै आध
दोषो भदुरि श्याम के ये गुन * जैसे छाल किये सणके उन

बोली श्रीर द्वार द्विपराये * टेर करत भतके बलि आये
और गात यह सुनहुँ न भाई * ठीक बयो अति कुँवर कन्हाई

जिनाजसन दुम न्हातिजहुँ सण * भीजत पीठ जय पाछे तथ
और कहत तुमसों सकुचावै * उर उगारि के तुमहिं द्विपावै

भदुरि गिचारत कहत भडा सण * बयो श्याम यहि लायक धौंकण
सुनि युवतिन के सुभ यह जानी * गोली भिँसि नन्द की रानी

गात कहो सो जे निजहै री * जिनाभीतिनहिं चित्र लहैरी^३
तुमको भुति लाज नहिं आवति * चोरी रही छिनारे लावति

दो० तुम व्याहति हो गगनते, गहन तरैया^४ वाम ।

सो कैसे करि पायही, तुमलायक नहिं श्याम ॥

सो० मैं भुजी सभ गात, तुम सोंही^५ कहिहौं कडा ।

धृथा किरन अठिलात, भण्ट करौ सुनिहै जगत ॥

यहि अन्तर हरि आय गये घर * शीश सुकुट लीन्हें सुरली कर
अति कोमल तन जूषणु सोहै * गाल खेद देभत मन मोहै

जननी जोलिं जाँह गहि लोनी * कहति सगनसों रिस रस लोनी
देभहु री तुम सण भत आवो * भनदीं के अपराध लगावो

देभहु समुजि लाज नंहीं आवत * धनही के नभ उरन द्विपावत
मेरो कान्ह अजहिं सुत आरो * तुम कोउ औरहि जय निहारो

हेणत हरिहिं युवति लभ्योरी * कहुति महरि कहु तुमहिं न पोर
 देन वरदने तुम के आर्ष * नोकी^२ पहिरावन^३ हुम पाई
 आपस में सण कहुत सुनार्ष * हेणहु री यह आव कन्हाई
 यमुना तीर मिले जण आर्ष * कहुँ गछ तण ही तरुवार्य
 धन के शुष्य जैसे के जनै * और करत औरै ही हानै
 घर आवत ही लये नन्हाई * जैसे मन के चोर कन्हाई
 दो० हेणि अरित नैहलास के, लई जात भति मोर ।

सुधिपुधि मन कहु गिर नहीं, कहुत और की और ॥

सो० सकुचों अहुरि सँभारि, भिजराहेणि अपनी इश।

अलीं धरनि प्रजनारि, हरिभुषकमल निहारि कै ॥

गछ धरन प्रज- गोपकुमारी * चित हरी लीना मदनसुहारी
 नेक न मन लागत घर भाई * धाम कामकी सुधि कहु नाडी
 भात पिता के करनहीं मानो * गारि देत केउ सुनत न हानो
 प्रात होत ही गोपकुमारी * गछ यमुनतट सण सुकुमारी
 हेणन तहुँ जाय नैहंन * मोर सुकट शोभित तन अंन
 भकराकृत कुण्डल वर माता * पीतभसन^३ दगकमल^४ भिजरा
 हरन देणि अँभियै। तृपतानी * लभ्य सुभी वरतपन^५ लुआनी
 कहुत परस्पर मिल सण जाली * यमुना निकट गये जनमाली
 कोन लैति करि आज अन्हैगो * जनत नाही अण यमुना अँदे।
 कैसे करि हुम भसन उतारै * कान्हु हँमारी ओर निहारै
 भीजत पीठ औयकहिं आर्ष * भसन अलूषु है लजि लभ्य
 कहुँ हरि कैसे तण पावै * अण नहिं कान्ह घाटपै आवै

दो० कहुत सकुचकी जात सण उपर मन आनंद ॥

अन्तर गति ही वृत्तिके, जातन सण नैहंन ॥

सो० जनी जनन राय, लाजन्तर युवती करत ।

सो अण देउ मिठाय, अन्तर ललो न प्रेम में ॥

ओर जात यक श्याम गियारी * ये जल लीतर न्हात उधारी

જા તિય જલ મેં નાંગી નદારી * તાકો દોષ દોષ અધિકારી
તાકો દોષ નાશ તણ પાવે * નાંગી પરપતિ સમુખ આવે
સો મન દો યહ દ્રવ્ય ટારો * આર લાજ અન્તર નિવારો
કરો આજ દનમાં ગિધિ સોઈ * મન દોં હિત મમ કોતુક દોઈ
જો કહ્યુ ચક દાસ તેં દોઈ * આપ મુધાર લેત હરિ સોઈ
અન્તર પ્રભુ દો નેક ન વાવે * જાને નિરન્તર જળ હરિ પાવે
અન્તરહિત બક્ષિત હરિ ખ્યારી * કદત જોડ સખ સન્ત પુકારી
તણ હરિ મન યહ કિયો ગિચારા * મનકે બસન હરોં ઈક બારા
પ્રભુ સજાકી તણ દષ્ટિ બચાઈ * કદમ ખૂશ ચઢિ રહે લુકાઈ
જળ ગોપિન હરિ દેખ્યો નાહી * અકિત ગિલોર્કી ઇત ઉત માહી
જાને સદન ગયે નેદલાલા * ન્દાન ચહી તણ સખ પ્રજાલા

દોઠ ધરે ઉતાર ઉતાર સખ, તટ પર ભૂપણ ચીર ।

નગન હોય અસ્નાન હિત, પૈઠીં યમુના નીર ॥

સોઠ ગ્રીવાલોં જલમોહિ, પૈઠિ કરત અસ્નાન સખ ।

મુખછબિ કહી ન જાહિ, કનકકંજ ફૂલે મનહું^૨ ॥

બાર બાર ખૂજત જલ માહી * પ્રેમ સહિત મન સુહિત નહાહી
શિવ સોં વિનતી કરત નિહારી * કળહું રણિ બન્દેં કર જોરી
યહો કામના કરિ સખ ધ્યાવે * નંદનંદન દો પતિ કરિ પાવે
કામાતુર સખ ગોપ કુમારી * ધરેં ધ્યાન ઉર કુજગિહારી
મૂંઢહિં નયન દરશ ચિત લાવે * શબ્દ ગિચાર અવણ મુખ પાવે
ભુજ જોરત અંકમ હિત લાગી * મગન પ્રેમરસ તિય બડલાગી
પ્રભુ અન્તર્યામી સખ જાને * દેખે કદમ ચઢે મુખ માને
કહત ધન્ય ધનિ પ્રજાકી બાલા * મેરે હિત તપ કરત ગિશાલા
પ્રીતિ રીતિ સજાકી પહિરાની * દણુ દણુ કી સેવા હરિ માની
કાહુ ભાવ મોહિં ટાઉ ધ્યાવે * મોહિં નિરદૃશાએ બનિ આવે
કિયો બહુત શ્રમ મમ હિત કારણ * અણ મનકો દુખ કરોં નિવારણ
ઉપણ કૃપા સમુજિ જન પીરા * ઉતરે તરુ તેં શ્રી બલળીરા

દોઠ પ્રેમ મગન યુગતી સખૈ, રહીં દ્યાન મન લાય ।

હરિ સખ ભૂપણ બસન લૈ, ચઢે કદમ પર જાય ॥

સોઠ ભૂપણ બસન અપાર, સોરહ સહસ વધૂન કે ।

હરે એકહી બાર, લૈ રાખે તરુનીપ^૧ પર ॥

ક્યો નીપતરુ અતિ બિસ્તારા * કૂલે સુમન સુગન્ધ અપાર

લૈ લૈ બસન હાર અટકાયે * જહો તહો ભૂપણ લટકાયે

નીલાગર પાટગર^૨ સારી * સેત પીત ચૂનરિ અરુણારી^૩

જહો તહો શાખન અતિ સોહો * દેખત છબિ બસંત મન મોહો

સો તરુ શાખા પરમ સુહાર્થ * ગૈડે છબિ કી રાશિ કન્હાર્થ

યુવતી સુકૃતિ તરુણધરિ માનો * પર્યો સુકૃતિ પૂરણકૃત બનો

દેખત દદમ ચઢે * મંદલાલા * બસન બિના જલમે સખ બાલા

ધ્યાન કરત તેં જળ સખ જાગીં * તખ જલ બાહર નિકસન લાગીં

જલતેં નિકરિ આય તટ દેખ્યો * ભૂપણ બસન તહો નહીં પેખ્યો

ઈત ઉત ચિતે ચકિત લઈ ભારી * સકુચ ગર્ભ દિર જલ સુકુમારી

નાબિ પચન્ત નીર મેં ઠાઠો * ભુજ લગાય ઉર ચિંતા બાઠી

કંપત શીત મેં અતિ અકુલાની * બાર બાર કહિ કહિ પછિતાની

દોઠ એસો દો ભૂપણ બસન, સખકે એકહિં બાર ।

તટતેં લયે સુરાયકે, લગી ન નેકહુ બાર ॥

સોઠ હમ જનત યહ બાત, અમ્મર હરિ હર લે ગયે ।

ઓર કીન કો નાત, જો ધજ મેં ઢીઠો^૪ કરે ॥

દીન હોય તખ યુવતિ પુકારીં * હો કહું સ્યામ જાહિ બલિહારીં

દરથ દિખાય બિનય મુનિ લીલો * અમ્મર દેહુ કૃપા અખ કીલો

થર થર કંપન અંગ સુકુમારી * દેખિ સ્યામ નહીં સકે મેલારી

બોલિ ઉઠે તખ મદનગોપાલા * કહા કહત મોસોં પ્રજ્ઞબાલા

કત હોં જલ મેં મરત જહાર્થ * લેહુ વસન ભૂપણ ઈત આર્થ

તુમ પટ ભૂપણ સુરત બિસારી * તખ મેં લૈ કીન્દી રખવારી

અખ અપને પટ ભૂપણ લીલો * રખવારી કહુ હમ દો દીલો

जण ऐसे हरि जोत सुनायो * तण सणके मन धीरज आये
 सुनि हुण्णिअन सकल हरपानी * वणे कदम जेपर सुभदानी
 कहत सुनो सधि हरि की जातैं * वसन सुराय करैं ये धातैं
 हुम सग जल के नीय उधारी * भोगत हैं हुममें रणवारी ।
 तण हंसि जोलीं प्रज की जाता * सुनहु श्यामसुन्दर नंदताला

दो० तन मन धन अर्पो तुम्हैं, हैं लु तुम्हारे पास ।

अथ अम्भर दीजै हमें, जनी आपनी दास ॥

सो० तण हंसि कह्यो कन्हाय, जे तनमन मोडो दियो ।

लेहु असन हँ आये, तौ भानौ मेरो कह्यो ॥

सुनहु श्यामन जात हुमारी * नग्न कौन बिधि आवैं नारी
 हुम तरणी अरु तरुण कन्हाई * बिना वसन क्यो देह दिगई
 यह भति आप कहुँ धौं पार्थ * आज सुनी यह जात नवार्थ
 पुरे पगत यह कहत न जगहु * हा हा असो मन जनि? आनहु
 कहत श्याम जे नग्न न अहो * तो तुम पट लुपल नहीं पैहो
 जे तन मन दीनो तुम मोडी * तौ शयत कित लज्जत दोडी
 यह अन्तर मोसों जनि रागो * भान लेहु तुम मेरो लाओ
 शीत सहत कत नवलकियोरी * लाज देहु जलही में जोरी
 जलते निकस जेग भत आवो * हाथ जेरि मोहिं बिनय सुनावो
 ज्यों जल में रविते कर जेरो * त्यां है सन्मुख मोहिं निहारो
 यह सुनि हँमीं सकल प्रजनारी * ओगी जात न कडो मुरारि
 हा हा लागहिं पायें तिकारे * पाप होत है जड़न भावे

दो० छाड़ि देहु यह टेक हरि, अरु लुपल तुम लेहु ।

शीत भरत हम नीर में, वसन हमारे देहु ॥

सो० दूषल होत अपार, जे तिय अंग देअहिं पुरुष ।

ताते नन्दकुमार, नारी नग्न न देअिये ॥

तुमको छोड़ होत नहिं राई * जड़े निहुर हो कुंवर कन्हाई
 असो करौ जे तुमको सोहै * आज तुम्हारी पटतरे डोहै

આજહિ તે હમ દાસિ તિહારી * કૈસે અંગ દિખાવહિ નારી
 અંગ દિખાયે બૂપણ પૈહો * નાતર જલ મેં બેઠી રૈહો
 મેરે કહે નિકસિ સખ આવો * થોરે મેં મો લલો મનાવો
 કત અંતર રાખત દો હમસોં * ખાર ખાર મેં લાપત તુમસોં
 લેહુ આય અપને પટ બૂપણ * યહ લાગે હમકો સખ દૂપણ
 મો હિત તુમ કીનો તપ ભારી * અળ કત લગ્ન કરત હમારી
 મેં અન્તર્યામી સખ બની * કરિહોં તુમરે મન કી માની
 અળ પૂરણ તપ ભયો તુમ્હારો * અન્તર છતો દૂરિ કરિ ડારો
 મુનિ યહ મોહન કે મુખ બાની * સખ યુવતી મન મેં હરખાની
 તખ સખહિન યહ જાત બિચારો * અબ તો ટેક પરે બનવારો
 દો ૦ કહત પરસ્પર મિલિ સખે, હરિ હંક છાંડત નાહી ।

બસન બિના કૈસે બનૈ, કૌન લાંતિ ધર બહી ॥

સો ૦ ચલો લીજિયે ચીર, ધનહીં કો હંક રાખિ કે ।

મનમોહન બલવીર, બે કણુ કહૈં સો કીજિયે ॥

યહ વિચાર જલ બાહર આર્ષ * બૈઠિ ગર્ધ તટ અતિહિં લક્ષ્મી
 ખાર ખાર હરિ નિકટ છુલાવૈં * ત્યોં ત્યોં અધિક લાજકો પાવૈં
 કહત રયામ, અગ્ગર અળ દીજૈ * હાહા ધંતનો હંક નહીં કીજૈ
 બહત સમીરે શીત અતિ લારો * માનૈંગી ઉપકાર તુમ્હારો
 હમ દાસી તુમ નાય હમારે * હમ સમગ્રી પતિ હાય તુમ્હારે
 કહત રયામ યહ તજો સયાની * છાંડકુ લાજ કરહુ મમ જાની
 અપને બસન લેહુ હૌ આર્ષ * દેહોં તુમ કો નન્ક દુહાર્ષ
 આવહુ સકલ લાજ કો ત્યાગે * કરહુ સિંગાર આય મો આગે
 તખ સખહિન યહ મનમેં બની * કરિ હૈં રયામ આપની દાની
 કર કુચ અંગ દોઢિ ભર્ષ દાસી * બહન નવાય લાજ અતિ બાદી
 ગર્ધ કહમ તર હરિ કે પાસા * કહતિ દેહુ અળ હમકો બાસાર
 હરિ બોલે ચોં બસન ન પાવો * હાય ભેરિ મોહિં વિનય સુનાવો
 દો ૦ બે કહિહો કરિહોં સખે, હસિ બોલી પ્રજાબામ ।

લેહિં હૌવ હમહૂં કૃપાહૂં, સુનો શ્યામ અભિરામ ॥
સોઁ ઉભય કમલ કર જોરિ, સલજ સહાસ નિહારિ હરિ ।

મોગત સકલ નિહોરિ*, કહત દેહુ અખ ઝસન પ્રભુ ! ॥
લખિ યુવતિન કી પ્રીતિ કન્હાર્ધ * સીઝે ભદ્ધતન કે સુખદાર્ધ
ધન્ય ધન્ય બોલે ગોપાલા * નિશ્ચય પ્રીતિ કરી તુમ બાલા
દેખિ નિરન્તર† ગોપકુમારી * દીને ઝસન અબુપણ કારી
અતિ આતુરસખ પહિરન લાગી* * પ્રેમ પ્રીતિ કે રસ મતિ પાગી*
તળ હૃસિ બોલે કુંજબિહારી * મૈં પતિ તુમ મેરી સખ પ્યારી
અન્તર શોચ ફરિ કરિ ડાંગે * મેરો કહો સત્ય ઉર ધારો
શરદરાત તુમ આશ પુરૈહોં * અંકમ ખરિ સખકો ઉર લૈહોં
અબ તપ કરિ તુમ મત તન ગારો * મૈં તુમ તે ક્ષણ હોત ન ન્યારો
કરસોં પરસ સખન સુખ દીનો * બિરહતાપ તન કો દરિ લીનો
બિદા કરી હૃસિ નન્દકે લાલા * નિજ નિજ સદન ગર્ધ પ્રજબાલા
ગોપિન ઉર અતિ હર્ષ બદાયો * મન મન કહતિ કૃષ્ણ વર પાયો
પ્રજબાસી જન કે સુખદાર્ધ * આયે અપને સદન કન્હાર્ધ
દોઁ ઇહિબિધિ પ્રજસુન્દરિનકો, હિત કરિસુંદર શ્યામ ।

પ્રજબિલાસ બિલસત વિવિધ, મકલલોક અભિરામ ॥
સોઁ સુંદર ધન સુખરાસ, સખબિધિ કરિ સખકે સુખદ ।
નિત નવ કરત વિલાસ, મુદિત સકલ પ્રજલોગ લખિ ॥

અથ વૃન્દાવન વર્ણન લીલા

હરિલખિ માત પિતા સુખ પાવૈં * બાલ ભાવ બહુ લાડ લડાવં
નવલ કિશોર સુખગ તન શ્યામા * નિરખત મુદિત સકલ પ્રજવામા
ગ્વાલ બાલ સખ સમ કરિજનૈં * સખા પ્રાણુ પ્રીતમ કરિ માનૈ
નિત ઉઠિ ગાય ચરાવન બાહીં * કીડા કરૈં બિબિધ પ્રજ માંહીં
ધક દિન સોવત સદન કૃપાલા * આયે દ્વાર બુલાવન ગ્વાલા
ચલહુ શ્યામ બન ધેનુ ચરાવન * ચલ સુનિ જનની લગી જગાવન

ઉઠહું તાત મૈયા બલિઆઈ * ટેરત ગ્વાલ બાલ ગલ બાઈ
 વન દિખાય સખન સુખ દેજી * દતવન કરિ કછુ કરહું કલેજી
 ભઈ બેર બન કે। નૈદલાલા * અખ મતિ સોવહું મદનગોપાલા
 દેખન કે। છબિ અતિ અતુરાઈ * સખા દ્વાર સખ ટેર લગાઈ
 મોવત તે હરિ જગત નાહી * સુનત બાત આવસ - મનમાંડી
 કખહું જમન ઢાપિ સુખ સોવૈ * કખહું ઉધારિ જનની તન જોવૈ
 ખોલત નયન પલક કુક આવૈ * સોછબિ નિરખિ માત સુખ પાવૈ

દો० ઉઠો લાલ જનની કલો, તખ ચિતયે હસિ નન્દ ।

પટ ગહિ પુનિપુનિ ફેરમુખ, તખહિં ઉઠે બ્રજચન્દ ॥

સોાં કખ કે ટેરત ગ્વાલ, બલદાગી યહ કહિ ઉઠે ।

બન કે। ભઈ અખાર, ગઈ ગાય આગે નિકસિ ॥

યહ સુનિ તુરનહિ ઉઠે કન્હાઈ * યશુમતિ જલ ઝારી ભરિલાઈ
 હહું લેયન કરવાય મુખારી * પોછે મુખ જનની નિજ સારી^૧
 કરહું કલેજી અખ કછુ ખ્યારે * જોક ચાર દોઉ સુત બૈકારે
 દધિ માખન રાટી અરુ મેવા * કરત પ્રાત દોઉ પ્રાત કલેવા
 કરત નિકટ ખેઠે મન મોહા * દગ સુખ લટવ મહરી ચચોદા
 માત પ્રેમ તેં અતિ તૃપનાઈ * અંચવન કરન જૂ ઉઠે દોઉ ભાઈ
 દ્વારે ટેર લકયો યક ગ્વાલા * બન કહું બેગિ ચલહું નૈદલાલા
 બલ મોહન આવહું દોઉ લેયા * આગે નિકસિ ગઈ હૈં^૨ ગૈયા
 ગ્વાલખચન સુનિઅતિઅતુરાઈ * કછુ અચયો^૩ કછુ નહિ દોઉ ભાઈ
 સુરહી મુકુટ લકુટ પટ લીનો * નિકસ દોરી જનહીં મન દીનો
 કેતિક ફરિ ગઈ ચલિ ગૈયા * ગ્વાલહિ ખૂંચત જાત કન્હૈયા
 કછુ બન પહુંચી હૈં હૈં જાઈ * કછુ મંગ મિલિહૈં કુંવરકન્હાઈ
 દો० બન પહુંચત સુરખિ લઈ, બલ મોહન દોઉ ધાય ।

કહત સખન સોાં જાત કિત, હમહું પહુંચે આય ॥

સોાં તુમ આયે અતુરાય, જેવત પર લખિકે હમૈં ।

તુમ સંગ રહત બલાય, અખ હમ ફૂરિ ચરાય હૈં ॥

યહ સુનિ સખા ધાય સખ આયે * હરિ કે અકંભ ભરિ ઉર લાયે
 તુમ હો સગહિન કે, સુખદાર્ધ * હુમકો તજી મતિ જાહ કન્હાર્ધ
 આજ કુમુદખન ચલહુ ચરાવન * શીતલ સુખદ સઘન અતિ પાવન
 સુનત કહ્યો અતિ હર્ષ કન્હાર્ધ * નીકી કહી ખાત યહ ભાર્ધ
 અપની અપની ગાય બુલાવો * એક ઠોરિ કરિ મળન ચરાવો
 યહ સુનિ ગ્વાલ સુરભિગણુ ઘેરત * લૈ લૈ નામ ગાય સખ ટેરત
 ધોગી ધૂમરિ રાતી કળરી * પિયરી ગોરી ગૈની કજરી
 ખૈરી પુલહી રોચી ચોરી * ધૂરી ધૂમરી મુંડી ભોંરી
 લીલી કપિલી સુખરન જેતો * લાખી નિહી રતની તેતો
 એસે સુરભિ ટેર બુલાર્ધ * સખ મિલ ચલે કુમુદખન ધાર્ધ
 તખ બલ કહ્યો દ્વર મત જાહુ * નન્દ રિસૈહૈ અરુ યશુદાહુ
 બલ કે કહ્યો માન સુખદાર્ધ * બોલ લિયે સખ સખા કન્હાર્ધ
 દોઠ કહત સખન સમુઝાય હરિ, કૌન કુમુદખન જાય ॥

બુરો માનિહૈ નન્દ સુનિ, ઔર યશોદા માય ।

સોઠ લ્યાવહુ ગાય ફિરાય, ચલિયે બૃન્દાખન સુખદ ।

સુરભિ ચરત અધાય,^૧ બંશીબટ યમુના નિકટ ॥

યહ કહિ શ્યામ ચલે અગુવાર્ધ * ફેરી ગાય ગ્વાલ સખ ધાર્ધ
 બૃન્દાખનહિં ચલે મનમોહન * હર્ષિત સખાબૃન્દ સખ ગોહન^૨
 કરત કુલાહલ આનંદ ભારી * પહુંચે બૃન્દાખન બનવારી
 સુરભિ ગણ ચહુંદિશિ બગરાર્ધ * કહત સખા સખ હર્ષ બહાર્ધ
 બા દિન અધ હતિ શ્યામ સિધાયે * તા દિનતે યા બન અખ આયે
 દેખત બન સખ ભયે સુખારી * બહત મનોહર ત્રિભિધ બયારી
 વિટપન^૩ કી ચોલા ચિત દીને * દેખત શ્યામ સખન મૈંગ લીને
 નવ કિસલય દલ સુમન સુહાયે * મનહું બસન્ત શૃંગાર બનાયે
 મધુર મિષ્ટ સુન્દર સુખકારી * ફલ કે ભાર રહી નવ ડારી
 મનહું દેખિ શ્યામહિં સુખ પાર્ધ * દેત લેંટ તરુ ચીથ નવાર્ધ
 સુમન^૪ લેવર શુંબત છણિ પાવૈ^૫ * સ્તુતિ મનહું મધુર સ્વર ગાવૈ

जैह पाव हाके सभ आगे * जहँ तहँ यकित मनहुँ अनुरागे
हो० भेलि विविध लपटीं ललित, कूल रहीं भङ्गुरंग ।

शोलित सहित शृंगार लभि, नारि पतिन के संग ॥
सो० हालि उठत सभ पात, भन्द पवन लागत कभहुँ ।

आनँद उर न समात, पार पार पुसकत मनहुँ ॥
कुँज पुँज मंजुष्य सुखदाम * गीतत सुमन सुमन्य सुखार्थ
दुरि निश्राम होत जन जानी * रवे विचित्र सदन भटु भानी
मोक्षत हँ ठल भग भटु रंग * कीर कपोत ठेकिता भुंजा
मनहुँ कहे सभ आनँद गावै * जहँ तहँ पारही नृत्य द्विभावै
तनुदल भरक श्रुतगति सानै * मधुर स्वरन जानन ल्यों जानै
कीडंत भरकट शुभगति लोने * करत ठला ल्यों नट परबीनेर
भृगगन चितवत आनँद पाटे * मनहुँ तमाशगीर सभ हाँटे
पाय श्यामघन हित वनरार्थ * करी मनहुँ आनन्द भषा
गनशोभा कछु पारहि न लार्थ * जतु वसंत जहँ रहुत सुदाम
जहँ सुभाष कल शुष नाही * वैराव नही भग भूग माही
सदा जैहरम परम प्रकाशी * परम सुख आनँद की राशी
चिन्तामणि सभ लूमि सुधावन कडोमल निमल सुभग अति पावन
हो० शोभा जृन्दाभिपिनकी, पारहि सदै व्यस कौन ।

शेष भद्रेश गंजेश निधि, पार न पावत तौन ॥
सो० महिमा अमित अपार, श्रीजृन्दावन धाम की ।

जहँ नित करत निहार, परप्रसन्न भगवान दुरि ॥
द्वेषि श्याम जन कये सुआरी * जैठे तस्तर निपिननिहारी
जृन्दावन की करत लक्ष्मी * जलद्वारे में रहुत कन्दार्थ
मैं यह जन देवत सुख पावत * जृन्दावन गोठो अति लावन
हामपेनु सुरतनु निश्रवाव * रमा सहित जैहँ भुवावत
यह यमुना तट यह जन यावत * ये सुरशी अति सुखद सरावत
यह सुख त्रिभुवन कितहुँ न पावत * ता ते मैं तनु धर धत आवत

दाजि जू तुम सच कर मानों * यह वृन्दावन जड मत जानों
 चितवन में आनंद की रासा * प्रेमलक्ष्मि को छुड़ा निवासा
 परम धाम भव परम सुहावन * पावन हू ते पावन पावन
 ने तब वृन्दावन के भाडी * कदपपृष्ठ तिनकी सर नाली
 कदपपृष्ठ के तब जण जण * तब भागे भाँछित इल पाध
 वृन्दावन तब चित्त लोभ * प्रेम लक्ष्मि भव पावत सोध
 हो० लके पश मै रहत हौं, अपनी प्रभुता त्याग ।

प्रेम लक्ष्मि सो लहत नर, वृन्दावन अनुराग ॥
 सो० श्रीमुख परन्यो श्याम, श्रीवृन्दावन के महिमा ।
 मुख पायो भक्त राम, सुनत कान्हू के भजन पर ॥

सप्ताष्ट सुनि श्रीमुख जानी * प्रेम भगन तन दशा बुझानी
 चितवनत हरिमुख पलक बिसारी * लुमि अकेरगण शशिहि निहारी
 कहत अकित सभ अति मुखपावत * निज लीला हरि प्रगट जनावत
 पुनि पुनि पुलक कहत शिरनाथ * सुनहु श्यामधन कुंवर कन्हाई
 बार बार तुमको कर जेरै * हृमडि कान्हू तुम तजहु न लोरै
 जहुँ जहुँ तुम तनु धरि आवो * तहुँ तहुँ जनि अरुण छुडावो
 तब हँसि गोबिंद कुंवर कन्हैया * प्रजते तुम्है न टारो बैया
 तुम मेरे मन को अति लावत * तुम ते मै भहुतै सुख पावत
 या प्रज सभ त्रिभुवन हूँ नाली * तुम्हरे द्विग मै रहत सगली
 मै तुम छेत देह यह धारी * तुमते प्रजलीला बिस्तारी
 है यह प्रज मोठों अति आरो * ताते कणहू होत न न्यारो
 औसे हरि गालन के भाडी * गुप्त भात कहि कहि समुझाडी
 हो० मधुर भजन सुन श्यामके, सप्ताष्ट सुख पाय ।

प्रेम पुनकि तनु मुदित मन, रहे सजै गहि पाय ॥
 सो० धनिधनितुम श्याम, धनिप्रज धनिवन्दाभिपिन ।
 तुम्हरे गुण अलिराम, हृम सभ अज्ञ न जानही ॥

सुनहु श्यामधन नंदल्लारे * तुम प्रभु हृम सभ दास तुम्हारे

દુર્લભ યહ હરિ સંગ તુમહારો * કળધોં ફેરિ ગોપ તન ધારો
 ના જાનિયે બહુરિ પ્રજનાથા, * કળ તુમ ફિરિહો સુરમુનિ સાથા
 કળ તુમ છાકે છીનકે ખેહો * કળધોં ફિરિ જૈસે સુખ દેહો
 બલિ બલિ જઈયે શ્યામ તુમહારો * અળ ઈક બિનતી મનહુ હમારી
 મુન્દર મુરલી નેક બાવો * અધર સુધારસ થવણુન ખ્યાવો
 તુમ્હેં નંદ કી સોંહ દિવાવેં * મુરલી ધુનિ દુનિ હમ સુખપાવેં
 તુમ્હેરે સુખ યહ બાજત નીકી * હમ સખી જીવન હૈ જીકી
 મુનત સખન કી કામલ બાની * પ્રેમ સુધારસ સોં લપગની
 ગુણ ગમ્ભીર ગોપાલ કૃપાલા * ભક્તવશ્ય પ્રમુ દીનદયાલા
 ભયે પ્રસન્ન ભક્ત સુખદાર્પ * ચિતયે કમલ નયન સમુદાઈ
 કરતે લકુટિ નિકટ ધરિ દીનો * પાછે મુરલી કો ગહિ લીનો
 દોઠ પકરે દુહુકરે અધર ધર, મધુર મુરલિધુનિ ગાન ।

મોહિ લિયો ચરચરનભ, જલ થલ શ્યામસુજન ॥
 સોભઈ થકિત ગતિ પૌન^૧, યમુના જલ લીન્હી^૨ શયન ।

હૂવ ગયે ખગ મૃગ મૌન, રહે જહાં તહુ ચિત્ર સે ॥
 ઉપજવત ગાવત ગતિ મુન્દર * રાગ રાગિની તાલ વિવિધ વ
 સખાખૂન્દ મુનિ તન મન વારેં * નિરખત મુખછબિપલક બિસારેં
 ચલત નયન ભૂકુટી પુટનાસા * કરપલ્લવ મુરલી સ્વર ફવાસા
 માનહુ નિરતક ભાવ બતાવેં * શુભગતિ નાયક સૈન સિખાવે
 કુચિત અલક^૩ બદન છબિ દેઈ * મનહુ કમલરસ અલિગણ લેઈ
 કુલલ બલક કપોદન માહી * મનહુ સુધારસ મકર બ્રમાહી
 દશન^૪ હમક મોતિન લર ઓઁવા * મનહુ સહલ શોભા કી સીવા
 તિલક બિચિત્ર બાલ છબિછાને * મનહુ મહાછબિ દશન ગિરાને
 ચમકત મોર ચંદ્રિકા ચારુ * મનહુ સહલ શૃંગાર સિંગાર
 શ્યામગાત ઉર જન્મભિ મારા * સૈગ શોભિત અનંભાલ વિશાલા
 મર્કત ગિરિ^૫ મનો મુગસરિધારા^૬ * જૈઠિ પંજતિ દ્રીર^૭ કિનારા
 કટિ પટપીત તકિત^૮ છુતિહારી * પદ પંકજ નૂપર રુચિધારી

૧ જ્વેનુ ૨ પવન ૩ વાકડિયા વાગ, ૪ દંત, ૫ મરકત મહિનો પર્વત

૬ ગગનો પ્રવાહ ૭ પોષ્ટ ૮ વીન્દગીનો પ્રમાણ

दो० श्रीवालटकनमुरकि* पर, शोभित छवि समुदाय ।
 प्रेमभगन निरञ्जतमुदित, गोपणाल सुष पाय ॥
 सो० सुन्दर श्याम सुजन, दैत परमसुष सञ्जनको ।
 वारत तन मन प्रान, धन्य धन्य कहि ज्वाल सण ॥

रीजत ज्वाल रिजावत श्यामा * दैत सुरलि मे' सणको नामा,
 हुंसत ज्वाल सण दै करताला * दैत दुभारे नाम गोपाला,
 कहुत श्याम अण तुमहुं जणवो * जैसे दुभको गाय सुनावो,
 हुंसि सुरली तिनके कर हीनो * अधरन धर अमृत रसलीनो,
 दै दै निजकर सकल जणवत * हरि के स्वर को रूप न पावत
 आस पास सोहुत सण जालक * भधि प्रलु प्रीति रीति के पावक
 हुंसि हुंसि सणके चित्त सुरावै * सग मिल प्रेमानंद भठवै
 जैसे श्री सुरलीधर गाथो * झडू पै सो रूप न आयो
 हुंसि हुंसि कहुत पररपर लार्थ * हरि की सम को सके जणव
 यतुरानन^१ पंथानन^२ ध्यावै * सहजानन^३ नव नित गुण गावै
 सुरनर मुनि ठाठि पारन पावै * सो ज्वालन संग जेणु जणवै
 प्रज्जणासी जन को प्रतिपाला * लक्ष्मणस्य प्रलु हीनदयाला
 दो० कारण करणअनंत गुण, निगम नेति जिहि गाव ।
 सो ज्वालन संग गावही, देणहु लक्षित प्रभाव ॥
 सो० जृन्दाजन श्री रेनु, प्रसादिक आंछित सदा ।
 जहुं श्याम सुजहेनु, ज्वावन संग आरत सुरलि ॥

अथ द्विजपत्नीयाचन लीला वर्णन

जिहुरत जृन्दाजन जनवारी * विविध भोति लीला अनुसारी
 कणहुं सणन संग मिलि गावै * कणहुं सुरली मधुर जणवै
 कणहुं गेयन घेरत धार्थ * कणहुं यमुना के तट जग
 करत कुलाहल आनंद लारी * दैत दिवावत रसको गारी

* दानवी वागी-कर्णन. १ प्रजा. २ महादेव. ३ गेणु.

जैसे लीला करत अपारा * लये सुधारत^१ गोपकुमारा
 कहत लये तम हरिसों लार्थ * हमको सुधा लगी अधिकार्थ
 यह सुनि प्रभु लहतन हितकारी * अपने मन यह पात भियारी
 सुनि सुनि मेरे गुणगुण जाना * करत रहत द्विजतिपरमन ध्याना
 तिनको हरथन आन द्विपात्रि * तिनके मन की ताप नशात्रि
 तम हरि ग्वालन कछो लुआर्थ * यह करत ह्यां द्विजसमुदाय
 तिनके निकट लठि तुम लार्थ * प्रथम प्रथाम कील्यो लार्थ
 कहियो हम को कृष्ण पकायो * तुम पै लोजन मांगन आयो
 दौ० यह सुनि ग्वाल गये तहाँ, जहाँ विप्र समुदाय ।

यज्ञ करत अहमित^२ तिये, भिद्या का भल पाय ॥

सो० ग्वालन करी प्रथाम, कही तिन्है^३ कर जेरिदै ।

हमै^४ पकाये श्याम, मांग्यो है लोजन कछु ॥

जन मे^५ राम कृष्ण दोउ लैया * आये धतड़ि यरावन गैया
 वे कछु आन लये है लूजे * यह सुनि विप्र ह्वै गये रूपे^६
 कही यह हित करी रसोय * अहिरन पछिबे दय न कोय
 यह सुनि ग्वाल सकल द्विज आये * हरिसों तिनके भयन सुनाये
 सुनि हलधरतन यिते कन्हाय * जोबे भयन मंद मुसकाय
 ये द्विज कर्म, धर्म लपटाने * बिना लक्षित मोक्ष नहिं जाने
 तम ग्वालनसों कही भुसारी * लठि जहाँ धनकी सण नारी
 उन को है दद लक्षित हमारी * वे मानैगी कही तुम्हारी
 उनसों लोजन मांगहु लार्थ * कहियो लूजे लये कन्हाय
 तम द्विजनारिन द्विज ये आये * ह्याय जेरि तिनकों शिर नाये
 कही राम अरु कुंवर कन्हैया * जन मे^७ लूजे है दोउ लैया
 मांग्यो है कछु लोजन तुमसों * आशा देहु सो कहिये उनसों
 दौ० ग्वालन के सुनि भयन सण, हर्ष उठीं द्विजपाम ।

कहत हमारी लाज्य धनि, लोजन मांग्यो श्याम ॥

सो० करत रहौं नित ध्यान, सुनि सुनि लन के गुणश्रवण ।

સુકલ જન્મ નિજ જાન, તિનકો ભોજન લે ચલી ॥

પટરસ કે બ્યંજન ગિધિ નાના * કોમલ લાંતિ અમિત^૧ પકવાના
ખોરખાંડ સિખરન દધિ ન્યારો * માખન લિયો કપામ કો ખ્યારો
કહે લગ બરણો કહો પ્રકાર * પ્રેમ સહિત લીને ભરિ થાર
બહુતે ગ્યાલન કે કર લીને * બહુતે અપને શિર ધરિ લીને
નયનન દરશ લાલસા ગાદી * ઉપજ ચાહ હૃદય અતિ ગાદી
ચલી પતિન કી કાનરે બિસારી * દેખન કોં પ્રભુ ગોપ ગિહારી
ગ્યાલન સોં પૂછત યહ બાતા * કિત હૈં હરિ જનકે સુખદાતા
જનકે પુરુષ હતે ધર માહી * તિનકો જાન દેત સો નાહી
કહત જાત તુમ કિત અતુરાર્થ * લોક લાજ તનદશા ભુલાઈ
તિન સોં કહત ભઈ તે નારી * હમકોં શ્રી ગોપાલ હુકારી^૩
ભોજન માગ્યો હૈ હમ પાહી * તિનકિં દેન રક્ષવાન સંગ જાહી
તિનકો દરશ દેખિ સુખ ચૈકૈ * બહુરિ તિહારે ધર હમ રહૈ
દોન્યહુ સુનિ પતિ અતિ ક્રોધ કરિ, તિનહિં દિખાયો ત્રાસ

કહત ભઈ તુમ આવરો, ખેંકતિ નાહીં અબાસ ॥

સો ૦ જનકે ઉર નંદલાલ, બસે લકુટ મુરલી લિયે ।

તિનહિં ન ભય યમકાલ, કૌન ભાંતિ રોકે રુકહિં ॥

હરિ પૈ હરૈ જાન પિય દેહુ * કહા રોકિ અપયશ શિર લેહુ
દેખન દેહુ નંદ કે લાલહિ * ત્રિભુવન પતિ પ્રભુ મહન ગોપાલહિ
ધતની બાત માન પિય લીનૈ * હા હા હમે દાન યહ લીનૈ
વે હૈં યસપુરુષ ભગવાના * અન્તરયામો કૃપાનિધાના
કરત યસ ગિધિ તિન્હૈં બિસારી * કહા સરૈગી બાત તિહારી
કહું લગિ કહોં બાત સમુગાર્થ * જાત દરશ કી અવધિ ગિહાર્થ
જો તુમ સ્વામી જાનત નાહીં * તો હમ સત્ય કહે તુમ પાહીં
મનતો મિલ્યો જાય નંદલાલહિ * દરિહો કહા રોક કે ખાલહિ
લેહુ સંભારિ દેહુ યહ સારી * જાસોં પિય તુમ કહત હમારી
કો રાખૈ ધતને જન્મલહિ * મિલિહૈં પ્રાણ યથોદાકાલહિ

જે નિશ્ચય નહીં શ્યામ સનેહા હ તો યહ કોન કાજ કી દેહા
સળ સખિયનકે આગે બર્ષ હ દેખોંગી છબિ કુંજર કન્હાર્ષ
દોઁ એસે દેહ અરુ ગેહ તજિ, પતિ કી કાન નિવારિ ।

પહુચી સખતે સયમહી, જે રોકી બ્રજ નારિ ॥
સોઁ કડિન પ્રેમ કો પંથ, તહાં નેમ કી ગમ નહો ।

કહત સકલ સદ્ગ્રંથ, જહાં નેમ તહં પ્રેમ નહી ॥
એસે ભોજન હૈ દ્વિજબાલા હ પહુચીં બન જહં મોહનલાલા
નટવર લેખ ચિત્રિત તન કીને હ કાહે સખા સંગ બુજ દીને
મોર મુકુટ ઐજન્ગી માલા હ કરમુરલી દગ નૈન બિથાલા
કુણ્ડલ અલક તિલક ગલકાહીં હ કોટિ કામછમિ પટારી નાહીં
મુખ મુકુ હુંસન લસન પટપીરો હ નિરખત નયન તાપલયો સીરો
ભોજન હૈ હરિ આગે રાખે હ અપને લાગ્ય ધન્ય કરિ ભાખે
તિનહૈ દેખિ હરિ મન મુખ માન્યો હ જયન નિકરિ તિનકો સનમાન્યો
તિનસોં બહુરો કહ્યો કન્હાર્ષ કુગૃહ પતિતજિ તુમ કિનર્થત આર્ષ
કહિયત બિપ્ર બેદ અધિકારી હ હો તિનકી તુમ પતિશ્રત નારી
વે સખ યત કરત બન માહીં હ તુમ બિન યત હોમહૈ નારી
યહ તુમ કહ લલો નહિં કીનો હ પતિ કો કહ્યો માન નહી લીનો
પતિ આયમુ^૧ તિથ પાવૈ ભેષ હ આર પદારથ^૨ પાવૈ સોમ
દોઁ પતિ દેવતા મુતિય^૩ કહૈ, બેદ બચન પરમાન ।

જહુ બેગિ તુમ પતિન પહ, તાતે યહ જિયબન ॥
સોઁ સુનિ હરિ બચન પ્રમાન, કર્મ^૪ ધર્મ^૫ માનો સુખદ ।

દ્વિજતિથ પરમ સુબન, બોલીં સળ કર જોરિકૈ ॥
મુનહુ શ્યામધન અન્તર્યામી હ તુમહીં સકલ જગત કે સ્વામી
યત પુરુષ તુમહીં સુખધામા હ તુમહીં સગકે પૂણ્ણ કામા
બિબિધ યત કરિ તુમકો ધ્યાવૈં હ તુમતેં ચારિ પદારથ પાવૈં
મકલ ધર્મ^૫ તે શરણુ તુમહારી હ હૈ સળ જીવન દો સુખકારી
યહ હમ મુની પતિન સુખબાની હ કહત બેદ ઇતિહાસ બખાની

તાતે શરણુ તુમહારી આઈ ૧. યહ દ્વયણુ નહીં હમહિ ગુસાઈ
તવ માયાવશ સકલ ભુલાને ૨. તાતે પતિન ન તુમ પહિયાને
તિનકો દોષ ક્ષમા પ્રભુ કીજે ૩. હમમે શરણુ આપની દીજે
આર પદારથ હૃ તે ભારો ૪. હૈ પ્રભુ દરશન શરણુ તુમહારો
તાતે નહીં નિસદર કીજે ૫. અપને ચરણુ શરણુ રખ કીજે
સુનિ પ્રભુ દ્વિજપત્ની કી જાની ૬. ભયે પ્રસન્ન ભક્ત સુખાની
ધન્ય ધન્ય પ્રભુ તિનકો ભાખ્યો ૭. હિતકરિ તિનકો ભોજન રાખ્યો
દોઁ દૈ અપની દહ ભક્તિ હરિ, તિનહૈં કહ્યો ધર નાહુ ૮.

હૃવૈહૈ તુમહરે દરશ તેં, શુદ્ધ તુમહારે નાહુ ૯ ॥

સોઁ હરિ આયસુ ધરિ માય, પાયભક્તિ ખરદાન ખર ૧૦ ॥

રાખિ હૃદય ધ્રુજનાથ, ચક્ષીં હર્ષ દ્વિજતિય સદન ૧૧ ॥

નંદનંદન કી કરત ગદાર્ધ ૧. દ્વિજપત્ની સખ ઘર કો આઈ
દેખત તિનહૈં બિપ્ર સમુદાર્ધ ૨. ભયે પુનિત વિમલ મતિ પાર્ધ
ધન્ય ધન્ય કહિ તિયન જખાની ૩. આપ કહત હમ અતિ અજ્ઞાની
જિનકે હેતુ યહ હમ કીને ૪. તિન માંગ્યો ભોજન નહીં દીને
હમ વિદ્યા અભિમાન ભુલાને ૫. અભિગતિર કી ગતિ કેસે જાને
પરબ્રહ્મ પ્રભુ જન સુખદાઈ ૬. ભક્તન હિત પ્રગટે પ્રભુ આઈ
તિનકો હમ પહિયાન્યો નાહીં ૭. બારબાર યહ કહિ પછિતાહીં
દૈં યે તિય અતિશય બડબાગી ૮. કૃષ્ણ ચરણપંકજ અનુરાગી
પ્રસાદિક ખોજત હૈં જિનકો ૯. દેખ્યો જાય પ્રગટ ઇન તિનકો
એસે બહુબિધિ તિયન સસહી ૧૦. આદર કર લોની ધર માહીં
પ્રેમ પ્રીતિ કરિ જો હરિ ધ્યાવૈ ૧૧. સો નર નારિ અભયપદ પાવૈ
નર નારી કહુ નાહીં બિચારા ૧૨. પ્રભુ કો કેવલ પ્રેમ પિચારા
દોઁ ભાવ તિયન કો ધારિ ઉર, તહં હરિ કૃપાનિકેત ૧૩ ॥

સખન સહિત ભોજન કરત, રુચિસોં પ્રિતિ સમેત ૧૪ ॥

સોઁ પ્રહલોક લોં શોર, ગ્વાલન કે સંગ ખાત હરિ ૧૫ ॥

છીન છીન કે કૌરવ, કરત પરસ્પર હાસ રસ ૧૬ ॥

૧. પતિ, ૨. જેનું વર્ણન ન થઈ ગયે એવા, નિત્ય, પ્રભુ, ૩. વખાણુ ક્યાં.
૪ કોળિયા

અતિ હિત લોજન તડું હરિ કીનો * સખાપૃન્દ કાં અતિ સુખ દીનો
 બન મેં ફિરન ચરાવત ગેયાં * ખેડે આય કદમ કી હૈયાં
 ભયે સખા સિગરે ઈક ઠાહી * ગેયાં બગર રહી^૧ બન માહી
 દુપહર ઘામ બાન બન માહી * લાગે ચલન સધનબન છાહી
 ખેડે આલ બાલ ચહું હરિયાં * આગે ધરી દૂધ કી ઘસ્તિયાં
 મધ્ય શ્યામસુન્દર નંદનન્દા * ઉડગણુર મેં જિમિ પૂરણ ચન્દા
 મોર સુકુટ કટિ કછની કામે * કોટિ કામકી છબિકો આછે
 કખડું મુરલી મધુર બજાવે * કળહું સખનમિલિ સારંગ ગાવે
 કોજી સખા નૃત્ય કો કરહી * કોજી તતકારી ઉચ્ચરહી
 કરત કૈલિ એસે બન માહી * દેખિ દેખિ મુરખન્દ સિદ્ધાહી^૨
 કોજી તાલ બજાવત નીકે * ઉપજાવત કોઉ આનંદ છોકે
 કહત ધન્ય ચે પ્રજ કી બાલા * ગિહરત જિન સંગ કૃષ્ણકૃપાલા
 દોઠ ધન્ય બિટપ ધનિ ભૂમિયહ, ધનિ પૃન્દાબનચન્દ ।

ધનિ પ્રજ કહિ વપે સુમન, રીઝરીઝ મુરખન્દ ॥

સોઠ મનમન દેવ સિદ્ધાહ, બનબિહાર હરિકો નિરખિ ।

શ્રીપૃન્દાબન માહિં, હમ ન ભયે દુમ લતા તૃણ ॥

શ્રીદામા તળ કદ્યો ખુલાઈ * ખેલહિ મેં સખ રહે બુલાઈ
 ગેયાં કિતહિ ચરતિ કો બને * ચહ સુનિકૈ સખ ખેલ બુલાને
 જિતતિવ હેરન કો ઉઠ ધાયે * ગેયા બાથ ઘેરિ લે આયે
 જે મુરલી આઈ નહીં બાનો * ચરત સધન બનમાંઝ સયાની
 તિનકોં તરુ અઢિ કાન્દ ખુલાઈ * મુરલી ટેર સુનત ઉઠ ધાઈ
 એસી ગેયાં શ્યામ સધાઈ * મુરલી સુનિ સખ હરિપૈ આઈ
 જળ જળ ગેયન શ્યામ ખુલાવે * હૂં હૂં કરિ સખ હરિ પૈ આવે
 તિનપર કર ફેરહ મનમોહન * પીતામ્બર સોં ઝારત છોહન^૩
 કરત ચ્યાર તિનપર બનમાલી * હસ્તકમલ કી સખ પ્રતિપાલી
 હરિકોં નિરખિ ગાય સુખ પાવે * તિનકે લાગ્ય કહત નહિં આવે
 જળ હરિ ગેયન કરસો પરલે * લખિ લખિ કામધેનુ મન તરસે
 કહત કહા જો કામદ^૪ કીનો * હમકોં જિંધિ પ્રજજન્મ નદીનો ।

નેવજ^૧ કરત યશોદા આતુર * આઠાસિદ્ધિ ધરહિં અતિઆતુર
મૈદા કે અનેક પકવાના * જેસન કે બહુ કરત બિધાના
ધૃત મિષ્ટાન્ન સખે પરિપૂરણ * મિશ્રી કરત પાક કે સૂરણ
વિવિધ લાતિ પકવાન મિહાર્ધ * કહું લગિ નામ કહોં સખ ગાઈ
ઓર નારિ પ્રજા દી સંગ લાગી * ધૃત પક કરત સખે અનુરાગી
જહાં તહાં કહું ચઢી કઠાર્ધ * યશુમતિ સખન ચરાહાત બાઈ
જે સામાર માંગતિ હું જોઈ * રોહિણિ તાહિ દેતિ હૈં સોઈ
મહરિ કરતિ રચિ ઓર નહારે * ધરત જોરિ બિધિ ન્યાદે ન્યાદે
દોઁ સૈંતિ સૈંતિ અતિ નિયમસોં, ધરતિ અધુતે^૨ જાત ।

શ્યામ કહું પરસૈ નહીં, યહ મનમાહિં ડરાત ॥

સોઁ શંક કરત મનમાહિં, સુરપતિપૂજા જાનિ જિય ।

યશુમતિ જનતિ નાહોં, સખદેવન કે દેવ હરિ ॥

જેલત તે સન્તન સુખદાઈ * લીતર આયે કુંવર કન્હાર્ધ
જનની કહતિ ઈહાં જિન આવૈ * લરિકન દો યહ દેવ ડરાવૈ
રહે કિંકઠ આંગનહિં ડરાઈ * મનહીંમન હુંસિ કહત કન્હાર્ધ
મૈયા રી મોહિં દેવ દિગૈડૈં * ઈતનો લોજન વહ સખ જૈડૈં
યહ સુનિ ખીજ કહત હૈ મૈયા * એસી ખાત ન કહો કન્હૈયા
જોરિ જોરિ કર દેવ મનાવૈ * ખાલક કે અપરાધ દામાવૈ
ખાહર ચલે શ્યામ અનખાઈ^૩ * સુવતિ કહું હરિ ગયે રિસાર્ધ
જાન દેહુ હરિ અખહિં અયાને^૪ * દેવ ધાજ ખાલક કહ જાને
છૂડું મુંડું શ્યામ યહ લોજન * ઉનકી પૂજા જાને દો જન
ઓર નહીં હમ કાહુ જાને * કે સુરપતિ કે ગોધન જાને
યહ કહિ કહિ ઇન્દ્રહિ શિર નાવૈ * રામ શ્યામ કી કુશલ મનાવૈ
ઓર દેવ નહીં ઇમહિં સરીશા * કહું નહોં કૃપા કરી સુરર્ધશા
દોઁ જૈસે સુરપતિ યજ્ઞહિત, યશુમતિ કરત બિધાન ।

દારે ખેઠે નંદ જહું, ગયે તહાં કે કાન્હ ॥

૧ નેવજ ૨ સામાન, ચીજ. ૩ કુસો કરીને. ૪ અપરસમા. ૫ રીસાર્ધ.

૬ અશુભ, અશાન.

સો૦ જુરે નંદ દિગ આય, ધ્રુવ કે જે ઉપનંદ સખ ।

ઐઠે અતિ સુખ પાય, કરત ખાત ભિધિ યજ્ઞ ક્રી ॥

દીપમાલિકા સચિરચિ સાજત * પુરુષમાલ^૧ મણ્ડલી બિરાજત
 દોલ નિશાન બાજને બાજે^૨ * મુદિત જ્વાલગણ જિત તિતરાણે^૩
 ગૈયન ચિત્ર ભિચિત્ર બનાવે^૪ * અંગન આભૂષણ પદિરાવે^૫
 સાત વર્ષે દે કુંવર કન્ધાર્થ * ખેલત મન આનંદ બદાર્થ
 દારન યુવની ચિત્ર બનાવે^૬ * મંગલગાન મુદિત મન ગાવે^૭
 સધિયા રચિ પુનિ યાપહિ^૮ હાથા * પૂજા દેખિ હંસે ધ્રુવનાથા
 ગો આગે સુરપતિ ક્રી પૂજા * મોતે ઓર દેવ દો દૂળ
 ધ્રુવભાસી મોડો નહિ^૯ જાને^{૧૦} * મોં અચ્છતર સુરપતિ કો મારે
 ધ્રુવ યહ મેટોં યજ્ઞ બિહાને^{૧૧} * લીનો બાગ બહુત દિન યાને
 ધ્રુવભાસિન પૈ આપ પુજા^{૧૨} * ગિરિ ગોવર્દન નામ ધરાણે^{૧૩}
 યહ ગિયાર મન ગે^{૧૪} દહાર્થ * ગયે નંદ દિગ કુંવર કન્ધાર્થ
 હર્ષિ^{૧૫} નંદ કનિયાં^{૧૬} પૌદાયે * બદન ચૂનિ ઉર સોં લપટાયે
 દો૦ તખ હરિ બોલે નંદસોં, મધુર મંદ મુસકાય ।

કરત પુજાઈ કૌન ક્રી, બાબા મોહિં બતાય ॥

સો૦ કૌન દેવ સો આહિ^૧, કાહે કો પૂજન તિન્હૈ^૨ ।

મૈં નહીં જાનત તાહિ, કહી મોહિં સમુઝાય સખ ॥

નંદ કહ્યો તખ સુનહું કન્ધાર્થ * ઈન્દ સકલ દેવન કો રાઈ
 તિનકો પૂજત ગોપ સદાર્થ * કુલ મેં યહૈ રીતિ ચલિઆઈ
 તાતે તિન્હૈ પૂજિયત તાતા * જાતે કુચલ રહી દોઈ જાતા
 યા પૂજ તે સુરપતિ હરૈયે^૧ * હૈ પ્રસન્ન તખ જલ વે બરૈયે^૨
 તૃષ્ણ અનાજ ઉપજત હૈ જાતે * ગાય ગોપ સુખ પાવત તાતે
 યાતે સદા યજ્ઞ યહ ક્રીજે * જે ગોધન ધન કળહું ન છીજે
 તખ હરિ કહ્યો સુનહું નંદ તાતા * જૈસે તુમ જો કહી યહ બાતા
 જહાં ઈન્દ પૂજત નહિં પ્રાની * તહાં કહા બર્ષત નહીં પાની
 જખ હરિ જૈસે બચન સુનાયો * તખ નંદહિ ઉત્તર નહીં આયો

સુનિ હરિ ખચન રહે સકુચાઈ ૪ મનહિં કહત ચતુરંગ કન્હાઈ
હૈ બાલક અબહીં અતિ નાન્હા ૪ દેવકાર્ય કહ જાનૈ કાન્હા
તબ ચુચકાર કહ્યો નંદરાઈ ૪ સદન જાઉં તુમ કુંવરકન્હાઈ
દોઁ ઐસે મેં જનિ જાહુ કહ્યું, લીડ બડી હૈ તાત ।

કો જાનૈ કિહિ ભાવ કો, કિતધીં આવત જાત ॥

સોઁ સોય રહો ગોપાલ, મેરે પલંગા જાય તુમ ।

મેં હૂં આવત લાલ, પાછે તે તુમહરે નિકટ ॥

તમ હરિ મન ચક ખુદિ ઉપાઈ ૪ જૈડે ઔર મહર દિગ જાઈ
તિનકો હરિ યોં કહિ સમુજાયો ૪ આજ મોહિં સપનો ચક આયો
પુરુષ પુત્રીતંત્રેક અતિ ચાર ૪ ચાર ભુજ તન સુભગ શૃંગાર
તિન મોસોં યોં કહ્યો ખુઆઈ ૪ ઈન્દ્રીહિ પૂજે કહા બહાઈ
મેં તુમકો ચક દેવ બતાજીં ૪ ગિરિ ગોવર્ધન પ્રકટ દિખાજીં
ચહ પૂજા તુમ ઇનહિં ચદાવો ૪ જાતે મુંહ માંગે ફલ પાવો
તુમ આગે ભોજન વહ જૈહ ૪ પ્રકટ આપનો ત્વષ દિખૈહૈ
ચાર પદારથ કે ચે દાતા ૪ અનધન ગોધન ત્રેતિક બાતા
ઐસે દેવ છાંડિ ઘર માહીં ૪ તુમ પૂજત સુરપતિહિ પૃથાહીં
કોટિ ઈન્દ્ર ક્ષણ મેં વે મારે ૪ ક્ષણહી મેં પુનિ કોટિ સંવારે
ગોવર્ધન મમ દેવ ન દૂજા ૪ કરહુ જાય ઉનહીં કી પૂજા
તાતે મોં મન મે ચહ આઈ ૪ પૂજહુ ગોવર્ધન સળ જાઈ

દોઁચકિત ગોપસબ ખચન સુનિ, કહત અકથ ચહ બાત ।

સુને ન અબહીં દેવ કહ્યું, પ્રકટ હોય કે બાત ॥

સોઁ સુની બાત ચહ નન્દ, શોચત સબ ઉપનન્દ મિલિ ।

કહા કહત નંદનન્દ, સમુઝ પરત નહીં સપન ચહ ॥

સુનિ ચહ બાત સળન જાજ પાઈ ૪ દેખ્યો ઐયો સપન કન્હાઈ
સુરપતિ પૂજા દેત મિગાઈ ૪ ગોવર્ધન કી કરત બહાઈ
કોજી કહત કાન્હ કહ્યું મૌચી ૪ કોજી કહત બાત ચહ કૌચી
બાલક જાનૈ દહા પુજાઈ ૪ કોજી કહત કહ્યું કો ભાઈ

કોડી ઇન્દ્રદિ કહત સકાને * હમ તો કહુ મહુ ખાત ન જાને
 હસધર કહત મુનો પ્રજાનાસી * કો મહિમા જાનત અવિનાસી
 ધનકો બાલક હરિ મતિ જાનો * જો હરિ કહ્યો સત્ય કરિ માનો
 નન્દ નિકટ જો ગોપ સયાને * હરિ કો ખત પ્રતાપ સખ જાને
 કહત નન્દ સોં તે સુખ પાર્થ * કીજી સોઈ જો કહત કન્હાઈ
 કહત નન્દ તખ સખન મુનાઈ * મેરેહુ મન મેં મહુ આઈ
 હરિ કો સપન જૂઝ નહીં દોઈ * હૈ પ્રવીતિર મેરે મન સોઈ
 માલીક કો સુખનો હરિ દેખો * લયો માત હી તામુ બિચેજો
 દોઠ તાતે સોઈ કીજયે, કાન્હ કહૈં જોઈ ખાત ।

સખ પ્રજાનાસી પૂજયે, ગોવર્દન ચત્તિ માત ॥

સોઠો યહૈ મંત્ર કહરાય, જૂઝત હરિસોં હરપિ સખ ।

કહૌ કાન્હ સમુઝાય, કૌન ભાંતિ ગિરિ પૂજયે ॥

હરિ કાન્હ તખ સખન જુલાયો * ઇન્દ્રચક્ર હિત તુમ જો જનાયો
 બહુ વ્યંગન પકવાન મિઠાઈ * સો સખ ચકટન લેહુ સરાઈ
 નાચત ગાવત સહિત દુલાસા * ચલહુ સકલ ગોવર્દન પાસા
 તહાં જાઈ ગિરિવરહિં મનાઈ * પૂજહુ બહુ બિધિ મંગલ ગાઈ
 માંગિ માંગિ તુમસોં ગિરિ જોડે * મુંહ માંગે તુમકો દૃઢ દૈડે
 મેરો કહ્યો સત્ય તુમ જાનો * મેરો સપન જૂઝ મતિ માનો
 મહુ પરચો તુમ આંખિન દેખો * તખાહિં મોહિં સાંચો કરિ લેખો
 જો આહો પ્રજા કી કુરાઈ * તો પૂજો ગોવર્દન રાઈ
 કાન્હર જો કહુ આજ્ઞા દીન્હી * સખહિન ખાત માન સો લીન્હી
 કહાહિ પરસ્પર સખ સુખ પાર્થ * ચલહુ ગોવર્દન કહત કન્હાઈ
 પ્રજા ધરધર સખ હોત કુલાહલ * ફિરત ગોપ આનંદ ઉમાહલ
 મિલત પરસ્પર અંકમ લૈ લૈ * ચકટન સાજત લોજન લૈ લૈ

દોઠ બહુ વ્યંગન પકવાન બહુ, બહુત મિઠાઈ પાક ।

રસ ગોરસ મેવા વિવિધ, અમિત ભાંતિ કે શાક ॥

સોઠો પટરસ કે સખ ભોમ, કહુ ચકટન કહુ કાંવરન ।

દોઠ ધનિ ધનિ બ્રજ ક્ષી ધેનુ ચે, ચારત ત્રિભુવનનાથ ।
 ઝારત પોંછત દુહત નિત, હિતકરિ અપને હાથ ॥
 સોઠ મનહીં મન પછતાહિં, કામધેનુ બ્રજધેનુ લખિ ।
 હમ ન ભઈ બ્રજમાહિં, હરિપદપંકજ પરસતીં ॥

એસી લીલા કરત અનેકા * બન મેં લલિત એક તેં એકા
 બૃન્દાબન સખ દિવસ ખિતારો * સંધ્યા સમય નિકટ જમ આયો
 તખ હરિ કદ્યો ચલો અબ ગોહુ * ગૈયા સખ આગે કરિ લેહુ
 પહુચી સાંઝ આય નિયરાઈ * બન મેં કરહુ અધેર ન ભાઈ
 યહ સુનિ ગાય સખન અશુવાઈ * બલી બાત યહ કહી કન્હાઈ
 બનતેં નિકલ ચલે સખ ગ્વાલા * બ્રજ આવત નટવર ગોપાલા
 સુરભિ બૃન્દ ગોપ બાલક સંગ * અતિ આનંદ ગાવત નાના રંગ
 અધર અનૂપ સુરલી સુર કોરી * બિંચે સુરન બજાવત ગોરી
 સુન્દર શવલુ સુનત બ્રજ ધાઈ * ગૃહકારજ તિય તજ સખ આઈ
 કહત પરસ્પર મોહન આવત * દેખિ દેખિ છબિઅતિ સુખ પાવત
 પૂરણ કલા ઉદિત શશિ જૈસેં * કુમુદિનિ સર ફૂલીં તિય તૈસેં
 નયન ચકોર રહે ટહલાઈ * દિવસવિરહ કી તાપ નશાઈ

દોઠ પ્રેમમગન આનંદ અતિ, કહત સકલ બ્રજબામ ।
 દેખહુ સખિ યશુમતિસુવન, શોભિત અતિ અભિરામ ॥
 સોઠ રયામલ તનપટપીત, જલજમાલ^૧ ઝરહી મુકુટ ।
 લઈ મનૌ ધન છત, ધનદામિનિબગધનુષછખિ ॥

મુકુટિ નિકટ દગ ચંચલતાઈ * અતિ છબિ દેતિ ઝરણિ નહિં નાઈ
 ધનુષ દેખિ બિચ ખંજન બનોં * ઉડન કરત કરિ ઉડત ન માનોં
 પ્રકુલિત નયન શશ્વ અંબુજ સે * મનો ફુલિ રખિકર^૨ કે પરસે
 ગોપદરજ પરાગ છબિ છાઈ * તામધિ અલિ ખેઠ્યો જનુ આઈ
 એક કહત દેખહુ વહુ શોભા * અતિ સુખ દેત લસત મન લોભા
 કમલબદન સુરલી રસ લેઈ * કુટિલ અલક એસે છબિ દેઈ
 માનો અલિગણ સાહુ સૈના * સહિ ન સકત આહત નિજ એના

अधर सुधा लगि अति दुष पाध * मुरविसों मनो करत वराध
 शोभित नासा परम सुहाध * तामें सणि उपमा यह पाध
 मनहुं अनंग सहायक आयो * तिव्र प्रसून^१ यरताहि यत्नाये
 सुनि यह युक्ति सकल दुर्पाध^२ रुनिरणत हरिमुष छणि मुष पाध
 कृपादष्टि हरि सजन निहारी * आये प्रज्ज्वलित मन सुषगरी
 द्वा० कहत मुदित मन युवतिजन, धनि धनि सणि वे मोर ।

जनके पाँपन डो मुकुट, डीनो नंदकिशोर ॥
 सो० धनिधनि सणि वे पाँस, जलडी मुरली अधर धरि ।
 हरि पुरत निज साँस, डो पुनीत ताके सदृश^३ ॥

निजनिज सहन गये सग गवाला * आये धर ललधर गोपाला
 हृषि दुहुं मातन सुष पायो * हरषि दुहुंन ठों कहुं लगाये
 हाडे आग अगार लगार्थ * यह कहुं पार पार जलि जल
 शिष्टिषी सों कहु यशुमति मैया * लूणे हें डे होजि लैया
 मै होजिन डो देत नहुवाध * तुम लोअन डो करहु अदाध
 निकट लये मुरली कर लीन्ही * हरि करते लकुटी धारे दीन्ही
 नीलाभर पीताभर लीनो * मुकुट उतार क्याम तप दीनो
 प्राणु समान यशोमति जनी * धर्यो सँसार सहन नँदरानी
 छारति अंग भूपलु महतारी * मुकुटमाल जनमाल उतारी
 कटि किंकिणि अंगदभुज^४ छारै * निरभि गात आनंद न ओरै
 पट डै होठन के अंग जारे * डेर लगाय लीने अति ध्यारै
 तुम होठ मेरे गाय यथैया * और न कोजि टहल करैया
 द्वा० लीने तुमहि मिसाहि^५, मै, तम अति रहे नन्हाय^६ ।

सुनि हंसि हरि जलसों कहत, कहत मूठही माय, ॥
 सो० यह तो समुझि न जाय, साँच मूठ डी जात कछु ।

यशुमति लेत जुलाय, मै योरी हंसि हंसि कहत ॥
 सुमनासुत^७ अंगन परसाध * तप तरवि^८ डो जल डै आध

१ तपना छानना कृष २ लेना, समान ३ जात्रु जध. ४ श्रीगोपीने.

५ नानम. ६ हुनेन, अतर. ७ भयना तपसी तपेहुं.

પરમ પ્રીતિ દોહસુત અન્હુતાયે * સરસ બસન તન પોંછિ સુહાયે
 પટરસ લોજન બાય જમાયે * યશુમતિ કે સુખ બાય ન ગાયે
 શીતલ જલ કપૂર રસ રચયો * લે ઝારી દુહુ લેયન અચયો
 ભોર બયો ગુખ ધોય ઉડે જળ * પીરે પાન દયે જનની તળ
 બીરા ખાત મુદિત દોહ ભાર્ધ * પ્રજ્ઞાસિન બહનિ સખ પાર્ધ
 યશુમતિ કે સુખ કોન ગનાવે * શારદુ કહિ પાર ન પાવે
 ધન્ય નન્હ ધનિ યશુમતિ માતા * મદિમાનહીં કહિ સકે બિધાતા
 પ્રહસનાતન હેં પ્રભુ જેઈ * જનકે પુત્ર કહાવત સોઈ
 જે પ્રભુ સકલ બિશ્વ કે સ્વામી * લીનલોકચતિ અન્તરયામી
 બિશ્વભર નિજ નામ ઝડાવેં * તાહિ યશોમતિ માય ખવાવેં
 રાત સુવાવેં પ્રાત જગાવેં * બાલક જ્યોં કુસલાય લડાવેં^૧
 દોહ મહત મગન^૨ ગુણ રયામ કે, નિશિદિન આઠોં યામ ।
 મહરિ મહર કે પ્રાણધન, મોહન સુન્દરરયામ ॥
 સોહ હરિ કાણુ બિસરત નાહીં, પ્રજ કે નર નારી જનહિં ।
 મગન પ્રેમ મનમાહિં, નિશિદિન જાત ન જાનહીં ॥

અથ ગોવર્દન લીલા

કૃષ્ણપ્રેમ પ્રજ લોગ સમાને * દેવ પિતર સખ લોક બુલાને
 કાર્તિક સુદિ પરિવા^૩ જળહોઈ * ઇન્દ્રહિ પૂજત પ્રજ સખ કોઈ
 તાકી સુધિ બુધિ સખન બુલાર્ધ * સખકે મન મેં ધ્યાન કન્હાર્ધ
 સો તિથિ અતિ સમીપ જળઆઈ * તળ યશુમતિ કે ઉર સુધિ આઈ
 કહત નંદ સોં નંદ કી રાની * સુરપતિ પૂજા તુમહિં બુલાની
 બાકી કૃપા બસત પ્રજમાહીં * એકદુ બસ્તુ કમી કછુ નાહીં
 બાકી કૃપા દૂધ દધિ ગાર્ધ * સહસ મયાની મયત સદાઈ
 બાકી કૃપા પુત્ર હમ પાયે * જાસુ કૃપા સખ વિપ્ન નથાયે
 બઈ સકલ પ્રજ માંજ બડાઈ * કુશલ રહો બલરામ કન્હાર્ધ

सुरपति^१ हूँ कुलदेव हमारे द गोप गाय प्रभ के रणवारे
तिनकी तुम सभ सुरत बुद्धार्थ * रहे द्विपस पांचक अण आर्ध
छो सकेल गोपन के राई * धन्वयस की करे यदाधर

हो० लक्ष्मी द्विपध मोहिं सुधि, कहत महारि सों नन्द ।

लुल गये हम देव डों, काज मोहभरि मन्द ॥

सो० हाथ जेरि नंदराय, जिनय करत सुरराय सों ।

तुमको गयो लुलाय, क्षमा प्रीणियो मोहिं प्रभु ॥

तमहिं नन्द विपनन्द लुलाये * श्रीगुरुमानु सहित सभ आये
सभको द्विपि नन्द सुभ पाये * महारि महार कहि शीश नवाये
अति आदर सणही^२ के कीन्हे * सादर सभको भेडक हीन्हे
मनही^३ मन सभ सोध कराही^४ * कंस कष्ट मांग्यो तो नाही^५
राज अंश उनको जे होई * जिन मांगे हम हीन्हे सोई
भूजत^६ नन्दहि सभ सकुआये * कोन काज हम सभन लुलाये
तमहिं नन्द सभको समझयो * मैं तुमको यहि काज लुलाये
सुरपति पूज के दिन आये * सो तुम सभहुन भिलि भिसराये
मैं हूँ राज काज लपटाने * निशिदिन बोझहि मांज लुलाने
धन्वयस की सुरत लुलानी * अति समीप दिन पहुँच्यो आनी
ताते^७ अण सभ करे यदाधर * धन्वयस कीन्हे सुभदाधर
धन्वहि के हम सदा मनावे * तिनही^८ ते अजजन सुभ पावे

हो० यह सुनि मन हर्षे सभै, देव काज जिय जन ।

हम सभ लूले सुरपतिहिं, मन लागे पछतान ॥

सो० लक्ष्मी करी नंदराय, तुम हमको हीनी सुरत ।

सुरपतिकों शिरनाय, क्षमा करावत पाप सभ ॥

गिहा होय सभ गोप सिधाये * घर घर जावन लगे अधाये
पूज की जिधि करत सभै भिलि * जिहिजिहि कांति सदा आर्ध यति
अमित आंति^९ पकवान गिहाई * होत घरनि घर भरलिन न जाई
नन्दमहुर घर भगत अधाई * गावत मंगल अति दुर्वाध

ગૃહગૃહતે બ્રજલોગ, લૈ લૈ ગિરિ પૂજન ચલે ॥

નન્દ મહર કે ઘર કી સામા^૧ * કહું લગિ બર્ષ^૨ બતાજી^૩ નામા
સહસ શકટ પકવાન મિઠાઈ * રસ ગોરસ બહુ લાર લરાઈ
નન્દસદન તે લૈ બહુ ગ્યાલા * ચલે અગ્ર ઉર હર્ષ બિચાલા
પટ ભૂપણ સખ ગોપન સાજે * લાંતિ અનેક બાજને બાજે
નન્દ મહર અરુ મહરિ જીતેકા * ઓર ગોપ બહુ બીર અનેકા
બલદાહિ અરુ કુંવર કહેયા * સુલગ શૃંગાર કિયે દોહિ લેયા
સખાપૂન્દ સુહર સખ લીન્હે * કોટિ મગ સખ લલિજત કીન્હે
શોભિત નન્દમહર કે સાથા * ચલે સકલ પૂજન ગિરિનાથા
યશુમતિ અરુ રાહિણિ મહતારી * નંદગૌવ કી અરુ જે નારી
ભૂપણ બસન સંવારિ સંવારી * ચલી હર્ષિ ઉર આનંદ ભારી
પુર પૂપલાન આદિ જે શામા * ચલી સકલ ગોપન કી વામા
શ્રીરાધા પૂપલાનુદારી * લલિતાદિક સખ ગોપકુમારી

દોઠ નૌ સત^૪ સાજી શૃંગાર અતિ, પટભૂપણ બહુરંગ ।

યુથ યુથ જીરિકૈ ચત્રો^૫, કીરતિજ કે સંગ ॥

સોઠ સખ કે મન યહ કામ^૬, દેખન કો હરિરૂપ દગ^૭ ।

પરમ મુહિત સખ બામ, સખકે મન મોહનખસે ॥

અન્દબદન સી સખ મૃગનયની, * સકલ ધધર સખ કોકિલમયની
નવ ધોવન મેં સળહિં પ્રબોના, * સખકો મન મોહન આધોના
ચત્રો^૫ સકલ ગોવર્દન ધાહી, * લઈ લીર અતિ ભારગ માહી
શકટ વૃન્દ અરુ ગોપ સમૂહા, * જાત ચલે યુવતિન કે બહુ
કીતુક કરત ગોપગણ રાજે * તાલ મૃદંગ અનેકન બાજે
દોહિ ગાવત દોહિ નાચત બહી * કોહિ હાલે મગ પાવત નાહી
કોહિ શકટન સાજ સંવારે * કોહિ એકન એક પુકારે
ગાવત મંગલ ગોપકુમારી * નિરખિ શ્યામછબિ હોતસુખારી
હોત કુલાહલ અહિ મગમાહી * કોહિ જાત સુનત કહુ નાહી
કીતુકે શ્યામ દેખિ દર્ષાહી * અતિ ઉત્સાહ સખન મનમાહી

સખન સંગ ખેલત હરિ જાહીં * સખડી સુરત સ્યામ કે માડીં
 બ્રજબાસિન કી લીર સુહાર્ધ * ઉપમા મોપે બરણિ ન બાઈ
 છંડ ઉપમા ન મોપે બાત બરની, લોર અરિ સુન્દર ભઈં ।

બહુઓ આનંદસિંધુ કે મુખ, વિવિધ તનધર સોહર્ધ ॥

છબિ ઉત્તમગર નગર કૈધોં સુકૃતિ પુજ સુદાવને ।

તિન મધ્ય સળકે સ્યામ નાયક, સંકલ લાયક પાવને ॥

દોઠ નંદમહર ઉપનંદ સખ, સ્યામ રામ દોડે ભાય ।

પહુંચે ગોવર્દન ત્રિકટ, નિરખિશિખર મુખપાય ॥

સોઠ ઉતરે સહિત સમાજ, અહુંગારબ્રજલોગ સખ ।

મધિ શોભિતગિરિરાજ, કોટિકામશેભા સરિસ ॥

અહું દિશિ દેર કેમ ચોરાસી । ઉતરે ઘેર સકલ બ્રજબાસી

બ્રજબાસિન કી ભોર અપારા * લગે અહું દિશિ આરુ બળરા

બસ્તુ અનેક બરણિ નહીં બાઈ * બિનગોલકિ સગ સોજ બિકાઈ

ઠોર ઠોર બ્રજ સુવતી ગાવે * જહું તહું નટવા નાય દિખાવે

કહું બિદ્ધપક હાસ હુંસાવેં * હર્ય મોઝ અતિ હર્ષ બદાવેં

નર નારી સખ પરમ દુવાસા * અતિ આનંદ ઉમગિ અહું પાસા

બૂઝત પુજનબિધિ નંદરાઈ * અધિકારી તહું કુવરકન્હાઈ

કધો કૃષ્ણ તમ બિમ્બ બુલાઈ * પ્રથમ યજ્ઞ આનંદ કરાઈ

પૂછિ વેદ વિધિ તિનમેં લીકે * વાહી બિધિ ગિરિપૂજ કીકે

તબહિં બિમ્બ નંદરાય બુલાયે * આહર સહિત ગોપ લૈ અયે

હરિ કેા કધો માન તિન લીનેં * પ્રથમ આરમ્ભ યજ્ઞ કેા કીનેં

પંચમ સચિર - વેદિકા બનાઈ * સામવેદ ધ્વનિ દિવ્યવર ગાઈ

દોઠ દેખન કેા ધાયે સળે, બ્રજ કે નર અરુ વામ ।

ભયે દેવતા ગિરિ બડો, તાહિ પુજાવેં સ્યામ ॥

સોઠ બડે મહર ઉપનંદ, નંદ આદિ કાઢે સળે ।

કહત જો કછુ નંદનંદ, કરત સકલ સોઈ તહાં ॥

પંચામૃત બહુ કલશ ભરાયો * હરિશિખર તેં ગિરિ અન્હવાયો

गङ्गाजल दारयो * यन्दन पन्दन^१ तिलक सँवार्यो
 लूषण पसन निचित्र यदाये * सुमन सुगंध माल पहिराये
 धूप दीप करि आरति साष्ट * घण्टा शंभ आदरे पाष्ट
 करत वेद धुनि गिरि सुदार्थ * यकृत नल लपि सुर समुदार्थ
 सुरपति पूज कृष्ण मिदार्थ * धार्यो गिरि प्रज तिलक यदाध
 देधि हंन मन गण^२ पदायो * प्रजपासिन के मन कहु आये
 पूजत गिरिहि मोहि^३ निस्सार्थ * गिरि समेत प्रज देव^४ पदार्थ
 पावहि^५ भम अपमान सजार्थ * देवो^६ तण को^७ करत सदाध
 अप्र देवो^८ मैं धनकी करनी * उपष्ट है धनकी मुधि भरनी^९
 गिरि को पूजत प्रेम पदार्थ * सपने को सुष लेत मनार्थ
 कितक भार पुनि धनको भारत * जैसे सुरपति मनहि^{१०} भियारत
 हो० कही कृष्ण तम नंद सों, भोजन लेहु भंगाय ।

गिरिआगे सज राखि कै, अरु यह भिनय सुनाय ॥

सो० यह सुनि कै नंदराय, ह्यावहु ज्ञानसो कही ।

लीन्दी तहां भंगाय, साभयो सज भोग थी ॥

नाना भांति जत पकवाना * विविधे भ. धं अमित समाना
 पटरस प्यंजन गहु तरकारी * दही दूध सिंभरन रुचिकारी
 मधु मेवा दूध दूध अनेका * सुन्दर स्वाद ओक ते ओका
 भीर आदि गहुभांति रमो^१ * कहुं लज गरखि सके सज को^२
 भूंग लात अरु परा भकारी * गहुतक दधिजोरी अरु कोरी
 कियो अन्न को दूट सुखावन * जैसे गिरि गोवर्द्धन पावन
 परसि परसि गिरि आगे राखत * जैसे निधिसो मोहन लाभत
 गिरिपूजत निहि भांति कन्दार्थ * तैसे सज प्रज लोग हुगार्थ
 गिरि गोवर्द्धन के यहु पासा * कीनो गहुनिधि सहित हुवासा
 होरहि^३ होर मेदिका रानी * अन्नदूट यहुं ओर गिरानै
 तिन भधि गोवर्द्धन गिरि पावन * परम अनूय स्वरूप सुखावन
 यंदन केसर शरी हाथा * शोभित अति यहुं दिशि गिरिनाथा

દોઠ ગિરિ ગોવર્દનરાયકી, છળિ નહીં પરત લખાય ।

ધ્રજખાસી જનકે હિયે, ધ્યાન પરમ સુખદાય ॥

સોઠ મહિમા અમિત અપાર, શ્રીગોવર્દન અચલ^૧કી ।

જેહિ પૂજત કરતાર, શારદાબિધિ નહિં કહિ સકે ॥

પ્રાતકિંતે પરમતર લોજન સખ * ગયો દરકિ યુગધામ^૨તરહિં^૩તખ

કહ્યો રયામ સોં તખ નંદરાઈ * જેવહિં ગિરિસોં કહો કંઠાર્ધ

તખ હરિ કહ્યો સખત સમુગાર્ધ * લોગ સમર્પે^૪હુ ઘંટ બબાર્ધ

મનમેં કહુ ખનક^૫ જિન રાખે * દીન બચન મુખતેં કહિ લાખે

નયન મૂંઢ કે ધ્યાન લગાવે * પ્રેમ સહિત કર જોરિ મનાવે

હરિ ગોપન પૂજા સિખરાવેં * અપની પૂજા આપ કરાવે

જિન પર કૃપા કરત નંદનંદન * તિનસોં આપ કરાવત ણંદન

જાન માનિ હરિ કહ્યો જો લીનો * બહુ વિધિ ગિરિ આરાધન કીનો

તખ પ્રકટે ગોવર્દન નાથા * યસપુરુષ પ્રભુ શ્રુતિ કે માથા

સહસભુજ તનુ રયામ તમાલા * મોર મુકુટ જૈન^૬તી માલા

નખ શિખ ભૂષણ પરમ મુહાયે * અંગ અંગ છળિ જલકન છાયે

બયે દેખિ ધ્રજગાગ સનાથા * દિયો દરથ ગોવર્દન નાથા

દોઠ જૈ જૈ જૈ કહિ દેવમુનિ, બર્ષત સુમન^૭અકાસ ।

ધ્રજખાસી જૈ જૈ કરત, ભયે અનંદ હુલાસ ॥

સોઠ સહસોં^૮ ભુજપસારિ, લાગે ભોજન કરન ગિરિ ।

દેખત ધ્રજ નર નારિ, અતિ અદ્ભુત હરિકે ચરિત ॥

કહત મુદિત સખ લોગ લુગાર્ધ * કાન્હુહિં કી ચોલા મિરિશાર્ધ

જૈસે કાન્હ રયાન તનુ સોહૈ * તેસોર્ધ ગિરિવર મન મોહૈ

તેસેર્ધ કુણડવ તેસેર્ધ માલા * તેસેર્ધ ચંચલ નયન બિચાલા

તેસોર્ધ મુકુટ પીત પટ તેસો * નખશિખ રૂપ કાન્હ ઠો જૈસો

દૈ ભુજ હરિ કે પરમ મુહાર્ધ * ગિરિ કી ભુજ સહસ અધિકાર્ધ

દેખ દરથ ગિરિવર કે સુરે * નંદ યશોદા આનંદ પૂરે

કહત કિ બંટે દેવ હુમ પાયે * દેખહુ પરગટ દરથ દિખાયે

એસો દેવ સુન્દો નહિ દેખ્યો * જીવન જન્મ મુદ્ધ કરિ લેખ્યો
લલિતા રાધહિ કહત જુઝાર્ધ * મૈં યહ જાત સમુજ હૈ પાર્ધ
યહ લીલા સજ શ્યામ બનાવેં * આપુહિં જેવન આપ જિમાવેં
મૈં જાની હુઁ મી ગતુરાર્ધ * ઇન્દ્રહિં મેટિ આપ બલિ ખાર્ધ
હૈં ઇનકે ગુણ અગમ^૧ અગાધ^૨ * મેરી જાત મોન તૂ રાધા
દોઁ ઇતદિ નંદ દો કર ગહૈં, ગોપન સોં બતરાત^૩ ।

ઉત આપહિંધરિસહમભજ, સચિસોં ભોજનખાત ॥
સોઁ શ્રીરાધા સુખપાય, મુહિત બિલોકત શ્યામછબિ ।

ભક્તનકે સુખદાય, નિત નવ કરત વિનોદધ્રજ ॥

ઇત ગોપન મંગ હર્ષિત મર્દો * હિત સખહિન દો ભોજન ખાહોં
ગ્વાલિન એક જિલોવન^૪ હારોં * રહિ જૂઝભાન સદન રખવારી
તામુ નામ બદરીલા ગાગે * તિત ઘરહી તે ભોગ લગાયો
પ્રેમસહિત બહુ બિનય સુનાઇ * સજકે અન્તરયામિ કન્હાર્ધ
એસે પ્રીતિસુધિત^૫ બનવારો * લખ તામુ બલિ ભુજ પસારો
ભોજન કરત પરમરુચિ માની * ગુણસાગર લીલા યહ ઠાની
કહત નંદ સોં કુંવર કન્હાર્ધ * મૈં જો જાત દહી સો આર્ધ
અખ તુમ ગિરિ ગોવર્દન જાને * મેરે બચન સત્ય કરિ માને
તુમ દેખત ભોજન સજ ખાયો * પરગટ્ઠ તુમકો દરશ દિખાયો
તુમ્હરી ભક્તિ ભાવ પહિંચાની * ગિરિ તુમ્હરી પૂજ સજ માની
અખ તુમ માંગ્યો ચાહો નેમ * માંગિ લેહુ ઇનપૈ સખ સોઈ
નંદ કહત ધનિ ધન્ય કન્હાર્ધ * યહ પૂજ તુમ હમહિં બતાર્ધ
દોઁ પ્રીતિ રીતિ કે ભાવ સોં, ભોજન સખકે ખાય ।

હૃદૈ પ્રસન્ન અતિ નન્દસોં, તખ એલે ગિરિરાધ ॥
સોઁ લેહુ નંદ બરદાન, અખ જો તુમ હમ સોં ચહો ।

મૈં લીનો સુખ માન, બહુત કરી તુમ ભક્તિ મમ ॥
ભટ્ટી કરી તુમ મેરી પૂજ * સેવક તુમ તે ઔર ન દ્રમ
તેરે સુત બલ મોહન ખાર્ધ * ઇનકો કુસલ : અનંદ સદાર્ધ

મૈં હીં ઇનકો સપન વિખાયોં * મૈં હીં સુરપતિ યત મિટાયોં
 અમ ને સુરપતિ તુમહિં રિસાઈ * જલ ગર્વે પ્રજા જિપર આઈ
 તોં તુમ અપને જિય મંતિ કરિયો * કાન્ક કહે એઈ તુમ કરિયો
 અબ તુમ મમ પ્રસાદ લે ખાહુ * અપને અપને ઘર સબ બાહુ
 પ્રજા મેં બસો નિચંક સદાહીં * ઓર કષ્ટ માંગો હમ 'પાહીં'
 યહ સુનિચકિત સકલ પ્રજાનારી * લોજન કિયે પ્રથમ ગિરિધારી
 અબ જોલત સુખ જયન પ્રમાના * એસે પરતછ' દેવ ન આના
 નન્દ કહ્યો કહ માંગોં સ્વામી * દેખિ દરશ ભયો પુરણ કામી
 સકલસિદ્ધિ સુખ તુમહરો દાનો * કૃપાસિન્ધુ મૈં તુમહરો કીનો
 મોહ બિબચ પ્રભુતુમહિં બિસારે * ભૂલિ કિયોં દેવન કે દારે
 છ૦ કિયોં ભૂલ્યો દેવ દ્વારન નાય તુમહિં બિસારકે ।

પૂજા તુમહારી કહા જાને' હમ અહોર ગંવારકે ॥
 આપહીં કરિ કૃપા વીન્દ્યો સ્વપ્ન સ્વામદિ આયકે ।
 દર્શ ખાવક કો ખસાઈ નાય યહ અપનાયકે ॥
 અબ હમૈં કર કોન કો' પ્રભુ ચરણ તુમહરી પાયકે ।
 ઇન્દ્ર કહ કરિ હૈ હમારો નાય પ્રજાપર આયકે ॥
 તુમહિં કરતા હો સખન કે તુમહિં સખકે ઈચ હો ।
 કાટિ પ્રહ્લાંડ તુમહરે રોમપ્રતિ' જગનીશ હો ॥
 રયામ હલધર ઘસ તેરે કુશલ ચે દોજી રહે ।
 કરિ કૃપા યહ દેહુ પ્રભુ હમ, ઓર કષ્ટ નાહીં અહે ॥
 સુતન લે દોંડિ હારિ ગિરિપદ, આપ નંદ ચરણન પદે ।
 બિહૂંસિ ગિરિ લખિ પ્રીતિ પંકજચાલિ' ફહૂં માથે ધરે ॥

દો૦ નંદ ગોર્ષ ઉપનંદ સખ, શ્રીબૃપભાન સમેત ।

ખાર ખાર ગિરિરાજ કે, ચરણ પરત અતિદેત ॥

સો૦ કરિ મંજકો સનમાન, દે પ્રસાદ નિજ પાણિસોં ।

સખન કહ્યો ધરજન, હવૈ પ્રસન્ન ગિરિરાજ તબ ॥

ચલહુ ધરન તમ કહ્યો કન્હાર્પ * ભયે પ્રસન્ન દેવ ગિરિસાઈ
 ભલીભાતિ 'પૂજા' તુમ કીની * ગિરિવર રાજ માન સખ લીની

દોઉ કર જોરિ ભસ સ બ ઠાઠે ૬ ભક્તિભાવ સજકે મન બાદે
હુરિ ઠરિ પરિકરમા સખ ગિરિકાં * પરસત ચરણ ચલત પ્રજ ધરકોં
દેખિ ચક્રિત ગણગન્ધમસુરમુનિ ૬ કહત ધન્ય પ્રજખાસી ગુણ ગુનિ
ધન્ય નન્દ કો સુકૃત પુરાતન * ધન્ય ધન્ય પવત ગોવર્દન
કરત પ્રથંસા સુરમુનિ પુનિ પુનિ ક્ષમરણિ સુમન કન્કરિ જયજયધુનિ
નિજ નિજ લોકન દેવ સિધાયે * પ્રજવાગ્રી સખ પ્રજ કો ધાયે
મુહિત સકલ પ્રજ લોગ લુગાર્ધ * ગોવર્દન કી કરત બડાધ
કહત ધન્ય યશુમતિ કો જાયો ૬ બડો દેવતા કાન્હુ પુખયો
અખ ધન તે પ્રજ મેં સુખ પૈઠે ૬ ગોપ ગાય સખ સુખ સોં રૈઠે
બર્ષ વર્ષ પ્રતિ ધન્દ પુખયો * કબહૂં પ્રગટ દરશ નહિં પાયો
દોા પ્રગટ દેત હેં દરશ ગિરિ, સખકે આગે ખાત ।

પરમ હર્ષ નર નારિ સખ, સખકે મુખ યહ ખાત ॥

સોા ખેલત નિત નવ ખ્યાલ, ભક્તપાલ નંદલાલ પ્રજ ।

દુષ્ટન કે ઉરશાલ, સુર નર મુનિ મોહત નિરખિ ॥

ધન્દ દેખિ ગોવર્દન પૂજ * કિયો ક્રોધ મોસમ કો ફૂળ
પ્રજખાસિન મોકો ખિસદાયો * મેરો બલિ લૈ ગિરિહિ ચઢાયો
નેક નહીં શંકા ઉર આની * કછ કાનિ મેરી નહીં માની
તેંતિસ કોટિ સુરન કો નાયક * મેઘવર્ષ સખ મેરે પાયક
કિયો અહીરન મમ અપમાના * કા ધોં ધન અપને મન જાના
બન બૂઝ ધન મોહિં બુલાયો * ગિરિહિ થાપશિરતિલક ચઢાયો
કાહૂ ઉન્ઠેં દિયો બહુકાર્ધ ૬ મરણકાલ ઐસી મતિ આર્ધ
તુરત ધન્દેં અખ દેહું સખર્ધ * દેખોં ધોં કો કરત સહાર્ધ
પર્વત પહિલે ખોદિ બહારિં ૬ પ્રજબન મારિ પતાલ પહારિં
ફૂલ ફૂલ લોજન છન કીન્હોં * નેક ન રાખોં તાકો ચીન્હોં
સકલ ગોપ યહ નૈનન દેખેં * બડે દેવતા કો ફૂલ લેખેં
તા પાછે પ્રજ દેઉં બહાર્ધ * બુવ પર ખોબ રહે નહિં રાધ
દોા ઐસે સુરપતિ ક્રોધ કરિ, મનમેં ગર્બ બઢાય ।

પ્રસયકાલ કે મેઘ સળ, લાને તુરત બુઝાય ॥
 સોં તિનહિં કહ્યો સુરરાય, બ્રજ પર બપોં બય તુમ ॥
 પર્વત પ્રથમ મિટાય, યુનિ બોલુ બ્રજ લાક સળ ॥
 મોમોં અહિરન કરી દિગમ્ ૧ મેગી બલિ પરબનહિ બવાઈ
 તા કારણ મેં તુમહિં બુઝાયે ૨ સેન સમેત બહુ સળ ધાયે
 ગિરિ સમેત સળ દેહુ બદાઈ ૩ ભૂતલ બોજ રહી નહિં રાઈ
 સુરપતિ બચન સુનત ઘન તમકેર ૪ કાપર ક્રોધ કરત પ્રમુ મનકે
 કેતક ગિરિ બ્રજ હમરે આગે ૫ તુમ પ્રમુ ક્રોધ કરત કેહિ લાગે
 કાણુહીં મેં બ્રજ બોલ બહાવેં ૬ રૂઝર કા ધર નામ મિટાવેં
 હોત પ્રલય પ્રમુ હમરે પાત્રી ૭ રહત અગ્નયનટ તનક નિશાની
 આપ કમા દીઠે સુરરાઈ ૮ હમ મરિહૈં ઉનકી પહુનાઈ
 યહ સુનિ સુનાઝીર ૯ સુખ પાયો ૧૦ હાઈ પાન દે તિનહિં ચઢાયો
 અલે મેઘ સળ શીયા નવાઈ ૧૧ આયે બ્રજ કે બિપર ધાઈ
 કાણુહીં મેં ગિ ગગન છિપાને ૧૨ દેખત હી દેખત અધિકાને
 કીનો શબ્દ ગરજ ઘન ભાગી ૧૩ અતિદી ઘટા લયાવન કારી
 છં ૧૪ અતિહી લયાવનક ઘટા કારી કજલહુ પટતર નહી ૧૫

ઘેર લીન્દ્યો બ્રજ અહું દિગિ પવન પ્રલય ઝંકારહીં ॥
 ગરજત ગગન ધનધોર તકપત તકિત બારહિં બારહીં ॥
 હોત શબ્દ અગ્રાત બ્રજનર નારિ ચક્રિ નિહારહી ॥
 ગયે બેન જે ગાય લે તે ધામ ફિર બ્રજ આવહીં ॥
 અન્ધ ધુન્ધ અપાર બોજત મામ પથ ન પાવહીં ॥
 સૈતત ૧૬ જહાં તહું બસ્તુ સમ નર નારિ મન ચોચત મહા ॥
 બૈર સુરપતિ સો ત્રિયો અબ હોન ધોં આહત કહા ॥

દો ૧ ઉમડિ ધુમડિ ધહરાય ઘન, પરન લગે જલ બેર ॥

૨૨૨૨ સુત કે માત પિતુ, બ્રજ ગણબત ૧૭ અહું ઓર ॥

સો ૧૮ બ્રજ જન સકલ બિહાસ, બિલલાને ૧૯ જીતતિત ફિરત ॥

૧ બોલુ સાદસ ૨ ગુરસે યથા ૩ પરાણાન ૪ ઇન્દ્ર ૫ એકડી કરેછે.

૬ કોલાહલ ૭ વિશ્વાપ કરતા

શ્યામ કરત યહ ખ્યાલ, દેખિ દેખિ મનમે હુંસત ॥

અતિ ખ્યાકુલ જહું તહું નર નારી * કહત દેત પર્વત કો ગારી
આયે પૂજી ગોવર્દન જાઈ * સુરપતિ નિજ કુજદેવ મિટાઈ
દીનો ગિરિવર યહ ફલ બારી * લેહુ સખે અળ ગોદ પસારી
અઢયો પ્રચારિ કોપ સુરરાઈ * દેત પલક મેં પ્રજહિ બહાઈ
જો પે બડે દેવ ગિરિરાજ * તો કિન આપ બચાવત આજૂ
નન્દસુવન યહ પૂજી ઠાની * તાતે ઇન્દ્ર અઢયો રિસ માની
કહતિ યશોમતિ સોં પ્રજબાલા * કહા કામ યહ કિયો ગોપાલા
સુખપતિ હૈં કુલદેવ હમારે * પ્રજ તે મેટિ દિયે તૈં ન્યારે
અઢયો આપ પ્રજ બપર સોઈ * અળ સહાય કાહે ન ગિરિ હોઈ
ધન મન્જત તરજત અનિ બારી * દેખિ દેખિ ડરપત નરનારી
સખલ બિકલ ભય મન પછિતાહીં * લરિકન દુરવત ગોદન માહીં
ભયે શોચ બશ સખ પ્રજલોગા * કહત બન્યો અળ મરણ સંયોગા

દોઁ દેખિ દેખિ પ્રજકી દશા, નન્દમહર પછિતાત ।

કિયો નિરાદર ઇન્દ્ર કો, મન મેં બહુત ડરાત ॥

સોઁ શ્યામ રામ દોહિ ભાય, લિયે નિકટ શોચત મહરિ ।

જુરે ગોપ તહું આય, મનહીં મન મુસુકાત હરિ ॥

કહત કૃષ્ણ સોં સખ પ્રજબાની * સુનહુ શ્યામ સુન્દર સુખરાસી
તુમ તો સુરપતિ યજ્ઞ મિટાયો * પ્રજબાસિન પે ગિરિહિ પુત્રયો
તુમ્હરે કહે અહો પ્રજમણ્ડન * સુરપતિ માન કિયો હમ ખણ્ડન
તાહી તે સુરશજ રિસાઈ * દિયે પ્રલય કે મેઘ પઠાઈ
ખર્ષત તે મધવા કે પાયક ? * બિષમખૂદ લાગત જનુ સાયક ?
ભીજત ગાય ગોપ ગોસુત સખ * ઘરિક માહિં બૂડત હૈ પ્રજ અળ
રાણિ લેહુ અળ પ્રજ કે નાયક * તુમહીં યહ દુખ મેટન લાયક
દાવાનલ તે રાખે જૈસેં * અળ જલતે રાખો હરિ તૈસેં
બક્રીબિનાશન ચકટચંદ્રારન * તૃષ્ણાવતે બત્સાસુર મારન
અધમર્દન બકબદન બિહારન * તુમહી પ્રજજન કે દુખટારન

તીજે અલય બેગિ નૈદ-નાલા * બર્જત મેર મહા વિકરાલા
રાખિ લેઉ ખૂડત પ્રજા ખેરો* કઅળ ચિતવત હરિ સખ મુખ તેરો
દોઠ જળ જળ ગાઢ પરી હમૈં, તખ તુમ કિયો ઉખાર ।

ધહિ અવસર અળ રાખિયે, મોહન નન્દકુમાર ।
સોઠ પ્રજાજનક સુખદાન, દેખિ નિકલ પ્રજાલોગ સળ ।
હસિ ખોલે તખ કાન્હ, ધરહુ ધીર ઉર ડરહુ મતિ ॥

ચલહુ સકલ મિત્રિ ગિરિકે પાહોં * ઉનકો ધ્યાન ધરહુ મનમાહી
કરી હૈહૈં પ્રજારાજ સહાર્થ * રહિહૈં સુરપતિ મન પછિતાર્થ
પહ હહિ હરિ ગોખર્દન આયો * અલયખાહુ કે સંખન બુલાયો
ગાય બત્સ પ્રજાલોગ હુગાર્થ * ગયે સકલ હરિ કે સંગ ધાર્થ
સખહી કે દેખત ગહિ ધરતે * ઉચક લિયો ગિરિવર હરિ કરતે
છિંગુલીર ઘોડે બામ કર નાખ્યો * તખ હરિ પ્રજાખાસિનતે સાખ્યો
કરી સહાય દેવ ગિરિરાયા * આખહુ તુમ સખ ઈનકી છાયા
ગાય ગોપ ગોસુત નર નારી * ભયે સકલ ક્ષણમાહિં સુખારી
ચકિત દેખિ સખ લોગ હુગાર્થ * કહત ધન્ય તુમ કુંવર કન્હાર્થ
પ્રેમ ઉમંગ ઉર આનંદ ભરિકે * પરસત ચરણ ધાય સમ હરિકે
કાન્હ કહત દેખહુ ગિરિશર્પ * કીન્હોં કેહિ બિધિ તુરત સહાર્થ
ભક્તનહિત હરિ ગિરિહિંડાયો * તખ તેં ગિરિધર નામ કહાયો
છંઠ પરેઉ તખતે નામ ગિરિધર વામકર ગિરિવર ધર્યો

દેખિ બ્યાકુલ સકલ પ્રજાદો, ચોચ ઇક ક્ષણ મે હર્યો ॥

કરત જય જય ગોપ ગોપી, સકલ મન આનંદ ભરે ।

શ્યામ સળકે મધ્ય કાદે, કરજનખ* ગિરિવર ધરે ॥

પરિ અખણિત ધાર મૂચલ સલિલ કી બર્ષા કરે ।

અન્ધ ધુન્ધ અકાશ અહુનિશિ સખન ઝકઝોરત ખરે ॥

વજનીર ઝંઝીર પુનિ પુનિ ગરજ પરણત પર ગિરે ।

કરત અતિ ઉત્પાત પ્રજા પર મેલ પરલેઈ કે કિરે ॥

* ગામ ૧ જાગીન પરી. ૨ ટ્યહો આજગી ૩ દેરુ. ૪ આજગીના
નખઉપર ૫ કાદમ ભરે છે ૬ પ્રત્યના.

દોઠ બાર બાર ચપલા* ચમકિ, ઝકઝોરત' ચહું ચોર ।

ચરર ચરર આકાશ તે, જલ હાત ધન ધોર ॥

સોઠ હરિ જન કે સુખદાયક. ગિરિ કીન્હોં વિસ્તારઅતિ ।

સખ પ્રજા લિયો ખચાય, બૂંદ ન ચાવત ભૂમિ પર ।

કહત ગોપ સખ મનહિ કરાર્થ * ગિરિવર નીકરે ધરહુ ઠન્હાર્થ

મહાપ્રલય પરબત ચડ સાગી * અતિ કોમલ ભુજ તનક તુમ્હારી

નખતે' ગિરિવર ધીર મે પારે * એસે બલ બિન કોન સંભારે

દેખિ નન્દ પચાકુલ મનમાહાં * મહાભાર ગિરિ કોમલ બાહીં

હાખત ભુજ યથોમતિ મૈયા ૪ બાર બાર મુખ લેત બલયા

દેખિ ભાર મન અતિ દુખ પાવે * પુનિ પુનિ ગોવર્દનહિ મનાવે

નાથ આપનો ભાર સંભારી * દનિયે ઠાન્હર કી રખવારી

પય પકવાન મિઠાર્થ મેવા * બહુરિ પૂજિહોં તુમકો દેવા

માત પિતહિ હરિ દેખિ દુખાર્ગ * તળ ધક બુદ્ધિ કરી ગિરિધારી

કહ્યો નન્દસોં નિષ્ટ બુલાર્થ * તુમહું સખ મિલિ કરહુ સહાર્થ

દૈ લૈ લકુટ માખિ ગિરિ લેહુ * મતિ માખહુ ઉરમે સન્દેહુ

ગોવર્દન ગિરિ બયો સદાપ્ર * આપ કહ્યો મોહિં લેહુ ઉઠાર્થ

દોઠ ચહુ સુનિ જહું તહું ગોપ સખ, રહે લકુટ ગિરિ લાય ।

કહત રયામ તબ નન્દ સોં, ભલે લિયો ઉચકાય ॥

સોઠ ઠાઠે ઢિંગ બલરામ, દેખિ દેખિ લીલા હંસત ।

કૌતુકનિધિ^૪ સુખ ધામ, કરત ચરિત સંતન સુખદ ।

સાત દિવસ ખીતે ચહિ બોલી * બર્ષત જલ જલધર દિન રાતી

કોપિ કોપિ હારત જલધારા * મિટી ન પ્રજા કી નેકુ લગારા

જરત^૫ જલદ જલ ખીચહિ અખર * વૈસેમ ગિરિ વૈસેમ પ્રજા સુન્દર

ધર^૬ જલ પવન અનલ નલ બકો * સુખતિ કહા કરિ સકે તાકો

બયે જલદ જલતે' સખ રીતે^૭ * રહ્યો એક ગુણ દૈ ગુણ ખીતે

* વીજળી ૧ ઝગડે છે. ૨ સારી રીતે, બરાબર. ૩ હાથ. ૪ કૌતુકના ભંડાર.

૫ બળી બપ છે. ૬ ધસ્તી ૭ ખાવી. ૮ સત્ત્વ રજને તમ એમાંથી બે ગુણ

૨૪ અને તમ બધા રહ્યા ને સ્વસ્તિવ્રતા આવી.

कहत जात आपस में जाकर * पठ्यो धन्र हुमें है आकर
 कपो देहु प्रज जाय जाधर्म * कहिहैं कहा जाय अज लार्
 महाप्रलय जब जयें आनी * प्रज में जुंढ न पहुँच्यो पानी
 जये मेघ मन में सगकाद अज करिहैं सुरराज निरादर
 अति जय तनही दया जुलाने * गये धन्र पै सभे भिसाने
 कहत मेघ सुरपति के पाडी * सुनहु देव हम कहत कराडी
 है मारे है शरषु टभारे * प्रज पै नीर न बहत हमारे
 हो० सात दिवस परलै सलिल, हम वये प्रज जाय ।

प्रजभासी लागे नही, निहयो^१ हमें जनाय ॥

सो० निघट गयो सभ जारि, ओक जुंढ पहुँची न धर ।

यह अचरज अति लारि, कहत लगतलज्ज हमें ॥

यह सुनि चकित जयो सुरराज * पुनि पुनि जूजत मेघ जुलार्
 कहा जयो परलय हो पानी * यह कछु प्रजकी जात न जानी
 सुरपति मन यह करत जियारा * परगत में होत है अवतार
 तज सुरेश सभ देव जुलाये * आजा सुनत तुरत सभ आये
 देवन आय सभन शिर नायो * होन भज सुरराज जुलाये
 तजडी, देवन सों सुरराज * प्रजभासिन की जात सुनार्
 भीते वर्ष देत है पूजा * सो अज देव क्रियो उन दूजा
 मोहि भेटि पर्वत को आये * ताते में अति रिस करि कांये
 हिये प्रलय के मेघ पकार * आवहु प्रजगारि सलिल जकार
 ते जयें परलै जब जाध * प्रज में नीर न पहुँच्यो राध
 आये मेघ हार सभ राध * करषु कहा कहे मो मोध
 देवन कह्यो सुनो सुरधया * प्रकट्यो प्रजहिं प्रज नगदीया
 हो० तुम जनत प्रसु भूमि जज, दुहित पुकारी जाय ।

कह्यो लेन अवतार तज, सो निहरत प्रज आय ॥

सो० कहै धन्र पछिताय, मैं लूट्यो जन्मों बही ।

कीनी जहुत ढिंकाय, जय कर मन ज्याकुल जयो ॥

મૈં સુરપતિ જનહીં કો કીનો * તિન આગે ચાહોં બલિ લોનો
રવિ આગે ખલોત દહેરી * તૈસી જુદિ બઈ હૈ મેરી
કીનો જાહુતૈં મં અધિકાર્ધ * કહા કરોં અજ મન પછિતાર્ધ
સુરન કહી સુનિયે સુરસાર્ધ * બ્રજહિં ચલોનહિં, આનરેઉપાર્ધ
વૈ હૈં પ્રભુ ક્યાલ કરુણાકર * ક્ષમા કરૈગે શ્રી સુન્દરવર
સુનિ વિચાર કીનો સુરરાજ * યદ્યપિ વદન દિખાવત લાજ
તદ્યપિ વે સ્વામી મૈં દાસા * કરિહૈં કૃપા અવશિષ્ટોહિં આસા
અજ નહિં ખનત રહે મુખગોષ્ઠ * ૧ શરણ ગયે જો હોય સો હોઈ
યહ બિચાર મન મેં કદરાર્ધ * અડ્યો શરણ સુરસંગ લિવાઈ
કામધેનુ * દરિ અગ્ર મુકાર્ધ * શોચત અડ્યો બ્રજહિં સમુદાર્ધ *
અતિ સંકોચ સુરપતિ મનમાહી * આગે ધરત પરત પગ નાહી
જગતપિતા સૌં કરી દિકાર્ધ * કહિહો કહા વદન દિખાર્ધ
દોશ શરણ શરણ કહિ ચરણ પરિ, પરિહૌ જાય ઉતાલ * ।

શરણાગત પાલન ખિરદ, તજહૈં નાહિં ગોપાલ ॥

સોશ દીન બચન સુનિ કાન, કરિહૈં કૃપા કૃપાલ પ્રભુ ।

યહૈં કરત અનુમાન, સુરનાયક આયો બ્રજહિં ॥

દ્વેષિ સુરન કો ભીર અહીરા * અતિ દરયે ઉર ભયે અધીરા
દૌરિ કૃષ્ણ સૌં જાય સુનાયો * સુરપતિ આપ સૈન સજ આયો
કહત સ્યામ હસિ મતિહિ ડરાવો * ગિરિવરતજ કિતહું મતિ જાવો
બ્રજ બાહર સેના સજ રાખી * બાહન તે ઉતર્યો સહસાખી *
મકુચત અડ્યો કૃષ્ણ કે પાસા * કછુક દુખિત મન કછુક ઉદાસા
ધાય પર્યો ચરણન પર બાઈ * કૃપાસિધુ રાખો શરણાર્ધ
નિસર્યો તુમહિં તુમહારી માયા * અજ તુમબિન નહિં ઔર સહાયા
શરણ શરણ પુનિ પુનિ કહિ જાની * ધોયે ચરણ નયન કે પાની
રાખિ રાખિ ત્રિજુવન કે રાઈ * મોતે ચૂક પડી અધિકાર્ધ
મૈં અપરાધ કિયો અનજાની * ક્ષમા કરૈ પ્રભુ જનમુખદાની

૧ આગિવાતો પ્રકાર. ૨ અન્ય. ૩ જરૂર. ૪ મોહું સતાડેથી. ૫ સન્મુખ
૬ નિર્વિદ્યતા, મુક્તા ૭ જ્યદો ૮ મોહું નામ ૯ સહસ્રાક્ષ, ૧૦૦૦૦ ૧૧

ले बालक पितुसों गिनुआम^१ * वेन पिता तेहि गोद छछार्छ
 जैसेहि मोहिं * रे। जनताता * जैसे सुतहित पितु अरु माता
 दो० ज्याकुल देणि सुरेश अति, दीनअन्धु यदुराय ।

अलय कियो कर माथ धनि, सुख गहि नियो उडाय ॥
 सो० लीनो हृदय लगाय. देणि दीनना छन्द क्री ।

शिर नहिं भइत उडाय, बार बार परसत अरख ॥
 कहत छन्द से पुंवर कन्हाई * तुम कत सकुचत हो सुरराई
 हम तुम सों कीनी अधिकारी * तुम्हरी पूज हम सण आई
 भली करी अज नये पानी * हम कछु तुमसों रिस नहीं भानी
 यह दीनी मेरी कहुनाई * तुम नहीं जानत करी दिकारी
 कडा लये। ले मेव पड़ाये * मैं सण अज के लोग जयाये
 तुम कछु उरमें शोच न आ १ * मैं तुम सों कछु पुरान भातों
 भली करी अज देवन आये * तुम मेरे मन में अति लाये
 अपने मन की रोच निराई * देवन सहित करो सुख जाई
 सुनि हरि जयन देवगल हरे * जय जय करि कुसुमाञ्जलि अरे
 पुवनि अंग भुज गङ्गादानी * कहत धन्यप्रभु जन सुखदानी
 अथरबुथरबु तुम्हारे जानो * यह लीला सण तुमहीं जानो
 धन्य धन्य सण अज के जामी * एतके प्रेम विवश अभिनासी
 दो० प्रभुहिं देणि अनुकूल मन, धीर कियो सुरराय ।

भिटी त्रास उर ते तउ, बार बार पछिताय ॥
 सो० कहत जानहीं बार, तुम गति अमम अगाध^२ प्रभु ।

मैं लूथ्यां स सार, जान्यो अज अवतार नहीं ॥
 प्रभु आगे आहों मैं पूज * मोते मन्द और के ह्वन
 अहो नाथ तुम प्रभु मैं दाया * रवि आगे अघोत प्रकासा
 मेरा गर्व कितक यह जाता * केटिन छन्द तुम्हारे गाता
 मैं अपराध कियो यह लागी * प्रभु राख्यो निज ओर निहारी
 दीनअन्धु तुम जनहितकारी * जिरह जपानत जेह पुकारी

કૃપા કરી પ્રભુ દરશન પાચે * ભયો સુખી તનતાપ નશાયે
યે દિન વૃથા ગયે બિન કામ * તુમઠો નહિં જાન્યેં પ્રજ્ઞરાજ
ધન્ય ધન્ય પ્રભુ ગિરિવરધારી * જાંજન બિપતિ ભક્ત હિતકારી
દૈત્ય દલન પ્રભુ ભાર ઉતારન * સંત ધેનુ દિશ્વ હિત તનુ ધાન્ધુ
અળ પ્રભુ મોહિં કૃપા પદ કરિયે * ગિરિવરધર ગિરિધર^૧ પર ધરિયે
સુનિ બિનતી હરિ ભયે સુખારી * તળ ગિરિ કરતે ધર્યો ઉતારી
સુરન સહિત સુરરાજ અનન્દે * કામધેનુ લે પ્રભુ પદ વન્દે

છં૦ કરત અસ્તુતિ જોર કર સુર ધેનુ આગે રાખિકૈ
બન્દિ પ્રભુ પદ પુલકિ પુનિ, પુનિ નામ ગોબિન્દ ભાખિકૈ ॥
જે જે કૃપાલુ મુકુન્દ માધવ કૃષ્ણ અગણિતગતિ હરે ।
ગોપપતિ રાણવદ્ધોચન^૨ કરજનળ ગિરિવર ધરે ॥
વાસુદેવ મજેન્દ્ર યદુપતિ કંસ-અરિ સુર-રંજને ।
હરણુ ભવ-ભય ભાર મહી અહિરાજ વિપપદ ગંજને ॥
બકી તિરણાવર્ત બાસાસુર, બકા અથ નાશન^૩ ।
અતિહિ દુષ્ટ અરિષ્ટ ધેનુક, અસુર વંશ વિનાશન^૪ ॥
ચોરિ માખન ખાત પ્રજ ધર, ભંજિ તરુ જન દુખ હરે ।
ચોગિ જન જપ તપ ન પાવત ધન્ય મજજન વશ કરે ॥
ધન્ય ગોકુલ ધન્ય યમુના ધન્ય પ્રજ જૂનાબને ।
ધન્ય ગોપી ગોપ યશુદા નન્દ ગિરિ ગોવર્દને ॥
ફિરત ચારત ધેનુ નિજ પદપદ્મ ફણિઅહિ^૫ પ્રતિ ધરે ।
શકટભંજન ભક્તરંજન રાસ નિર્વાત શુણુ ભરે ॥
જનક સુન્સરિ શિવસનકથન શ્રી નહીં છોડત ધરી ।
પરસતે પદ ભયો પાવન જ્યતિ જૈ જૈ જૈ હરિ ॥

દો૦ કરિ અસ્તુતિ મનહર્ષિ અતિ, પરચોશક^૬ પ્રભુ પાંચ ।

હવે પ્રસન્ન સુરધેનુયુત, બિદા કિયે યદુરાય ॥

સો૦ પુનિપુનિ પ્રભુ પદ વન્દિ, સુરલોકહિ^૭ સુરપતિ^૮ ગયો ।

પ્રજજન પરમાનન્દ, ચકિત બિલોકત રયામતન ॥

કહન ગોપ સળ આપસ માંહીં * ઈન સમ ઓર જગત કોડિ નાહી
 સાત વર્ષ ઠો બાલક જોઈ * તાહિ ઈતા જલ કેમે હોઈ
 હું યે પાનપ્રક્ષ ભગવાના * કરત ચરિત્ર દેહ ધરિ નાના
 દૈત્ય કિતે છત કરિ કરિ આયે * તે સળ ઈન કૌતુકહિ નથાયે
 ઇન્દ્ર મેટિ ગિરિવરહિં પુબાયો * તામેં નિજ સ્વરૂપ પ્રગટાયો
 ઇન્દ્ર પ્રત્યક્ષન દિયો પઠાર્થ * સાત દિવસ પ્રજ ભરયે આપ
 અતિ વિસ્તાર જઠયો અતિ ભારી * લોનો ગિરિવર કર પર ધારી
 એક જુદ પ્રજ મેં નાહીં આઈ * લીન્હી સળ પ્રજલોક બચાઈ
 હારિ માનિ સુરવતિ જય પાર્થ * આન પરયો ચરણુન શિર નાઈ
 કામધેનુ દેવન ઠો ટ્યાયો * તાહિ અભય કરિ ફેરિ પઠાયો
 અચરજ ખાત જાત નહિં વરણી * માનુષ સોં યહ હોય ન કરણી
 પદે ગોપ હરિ ચરણુન આઈ * કહત ધન્ય તુમ દુવરકન્હાર્થ
 દોઠ હમ તુમકો જાનેં નહીં, હૌ તુમ ત્રિભુવનરાય ।
 પ્રજખાસિન સુખદેન કો, પ્રજ મેં પ્રગટે આય ॥
 સોઠ તુમ કર લેત સહાય, પરત જહો સંકટ બિકટ ।
 લીનોં હમૈં બચાય, વિષ તેં જલ તેં અનલ^૧તેં ॥

કરત બિચાર સુવતિ સળ ઠાહી * પ્રેમ હમોંગ મન આનંદ બાદી
 કેસે ગિરિવર વિયો ઉકાર્થ * અતિ કામલ તન રયામકન્હાર્થ
 લેત ધરત જાન્યો નહીં કાહુ * ધન્ય ધન્ય હરિ કો યહ જાહુ
 સાત દિવસ પરજોજલ^૩ ઢાર્યો * ઇન્દ્ર પરયો ચરણુન જળ હાયો
 કહત સખા ધનિધન્ય ગોપાત્રા * કેસે ગિરિ કર ધરયો બિશાલા
 યહ કરતૂત કરત તુમ કેસે * હમ સંગ સહા રહત હૌ જોસે
 ગાય ચરાવત હો મિલિ હમસોં * કેતિક જલ હૈ બૂઝત^૪ તુમસોં
 ધાય ચરણુ જહિ યશુમતિ મૈયા * મુખ ચૂંબનિ અરુ લેત બલૈયા
 અતિહી રનેહ નયન ભર પાની * તન પુકડિત મુખ ગદગદબાની
 કેસે કર જુ ધરયો ગિરિ તાતા * અતિ કામલ ભુજતુમ દિનસાતા
 જિહુસિ માત સોં કહત કન્હૈયા * તેરી સોં સુન યશુમતિ મૈયા

મૈં ન ઉઠાવત રી શ્રમ પાયે * નેક છુયો ઉઠિ આપુહિ આયો
દોઠ અખ ગિરિકો પૂજ્યો બહુરિ, સખસોં કહ્યો કંઠાય ।

ખંડત તેં રાખ્યો ઉનહિં, કીની બહુત સહાય ॥
સોઠ યહ સુનિહર્ષ બઢાય, બહુરો ગિરિ પૂજ્યો સખન ।

અતિ હષિત નંદરાય, દિયે દાનબિમ્બન બિપુલ ॥

અશ્વત રોગી પાન મિઠાઈ * પુષ્પ હાર દધિ દૂખર સુહાઈ
યશુમતિ રોહિણી અરુ બ્રજનારી * સજિ સજિ લાઈ કંચન ચારી
હરિકો તિલક કિયો દોહ માતા * પુકકિ પ્રેમ પરિપુરણ ગાતા
બહુતક દ્રવ્ય નિછાવર કીનો * લુજ ગહિ લાય કંઠ સોં લીનો
પૂજતિય હરિકો તિલક બનાવેં * ફૂલ માલ ગલમેં પહિરાવેં
ધહિ ભિલિ અંગ પરમ સુખ પાવેં * નિરખિ બહન છબિ બિધિહિ મનાવેં
રોહિં હમારે પતિ ગિરિધારી * મનમોહન સુન્દર બનવારી
યહ કામના સકલ ઉરધારી * હરિ છબિ નિરખતિ ગોપકુમારી
કહ્યો નંદ સોં તણ ગિરિધારી * સુનહુ તાન અખ ખાત હમારી
ગોખર્દન દો કરો પ્રણામ * ચલિયે અખ સખનિજ નિજ ધામા
યહ સુનિસખનિગિરિહિ રિનાઈ * ચલે બ્રજહિ મન હર્ષ બઢાઈ
આયે સદન સકલ બ્રજબાસી * સહિત શ્યામસુંદર સુખરાસી

દોઠ ધર ધર બ્રજ આનંદ સખ, ગાવત મ ગણચાર ।

આયો સુરપતિ જીત હરિ, ગિરિધાર નંદકુમાર ॥

સોઠ બ્રજમંગલ બ્રજમોદ, બ્રજઆલૂપણ ગિરિધર ।

નિત નવ કરત વિનોદ, બ્રજબાસી બ્રજદાસહિત ॥

અથ નંદ એકાદશી વરણ લીલા

ઈન્દ્રહિ જીતિ શ્યામ ધર આયે * બ્રજ ધર ધર આનંદ બધાયે
તા દિન દરોમી લાઈ સુહાઈ * કાર્તિક શુકલ એકાદશિ આઈ
ભક્તિમુક્તિ દાયક અતિ પાવન * પાપ શાપ સંતાપ નશાવન

નન્દ એકાદશિ જાત પ્રતિપદે * એક બિદિત સખ ધર્મ સંભાલે
 પ્રથમહિં દશમી સંગમ કીનો * બહુરિ એકાદશિ કો જાત લીનો
 નિરાહાર નિરજલ દહ નેમા * નારાયણ પદપં જપેમા
 ઓર કાજ કણ મનહિં ન લાયો * ભજન કરત સખ દિવસ બિતાયો
 નિશિ ભગવણ કરન બિધિ દાની * પ્રભુ મદિર લીખ્યો નિજ પાની
 પાર્વતીજી અર નિષ્ય બિછાયે * બિબિધ પુનીત સુગન્ધ સિંચાયે
 બાધી બન્દનવાર સુહાઈ * સુમન સુગન્ધ માંલ લટકાઈ
 ચોક ચારુ બહુ રંગન પૂર્યો * સિંહાસન તહું રખ્યો રૂપ્યો
 શાલગ્રામ તહાં પધરાયે * ભુવણ બસન બિચિત્ર બનાયે

દોઠ ધુપ દીપ નૈભેચ કરિ, પ્રભુ પર પુષ્પ ચઢાય ।

કરી આરતી પ્રેમ સોં, ઘંટા શંખ બજાય ॥

સોઠ પ્રભુ પદ નાયો માથ, જોરિ હાથ અસ્તુતિ કરી ।

તુમ ત્રિભુવન કે નાથ, જોરિ હાથ અસ્તુતિ કરી ॥

આદર સહિત કરી નંદ પૂજા * પ્રેમ લક્ષ્મીજી લાવ ન દ્વંજ
 કરત દીશતન ભજન સમીતિ * લીનિયામ ચામિનિ જબ બીતી
 તબહિં મહુરિ નંદરાય બુલાઈ * કહ્યો યશોમતિ સોં સમુગાઈ
 એક દણ્ડક દ્વાદશી સમરે * પારન કી બિધિ કરો સવારે
 યહ કહિ નંદ યશોમતિ પાડી * હૈ ઝારી ધોતો કર માકી
 ગયે ન્હાન યમુના કે તીરા * સંગ નહીં કોઈ તહાં અહીં
 ઝારી ભરિ યમુનાજલ લીનો * બાહર જાય કેહ કુન દીનો
 હૈ માટી કર ચરણ પખારી * અતિ ઉત્તમ સોં કરી મુંખારી
 અચમન હૈ ગૈઠે નંદપાની * બરણદૂત જલ બાજત બની
 નન્દહિ લેગેર પકરિ પતાલા * બરુણ પાસ પહુંચે તતકાલા
 જાન્યો બરુણ કૃષ્ણ કે તાતા * ભયો હરપ મન શુન યહ ગાતા
 અન્તરયાત્રી પ્રભુ ઘનશ્યામા * નન્દ લેન ઐહીક મમ પામા
 દોઠ ભયો કરુણ અતિહર્ષમન, પુનિપુનિપ્રલકિતમાત ।

નન્દહિં લયાયે ભૂત્ય મમ, બત્રી ભઈ યહ બાત ॥

સોં સો પ્રભુકૃપાનિધાન, એહૈં ધનિ ધનિલાગ્ય મમ ।

જહિ ધરત મુનિધ્યાન, નિગમનેતિ જોહિગાવહીં ॥

હર્ષ સહિત નદહિં જલરાઈઃ * લીતર મહતન ગયે સિવાઈ
સાદર બિનય બચન બહુ લાગે * ધીરજ દે નોકે નંદ રાગે
રાની સખન નંદ કેા દેખ્યો * જન્મસુદલ અપનો કરિ લેખ્યો
કહત કિ. ધનિ ધનિ લાગ્ય હુમારે * નંદ હુમારે સદન પધારે
જિનકે સુન ત્રૈલોક્ય ગુસાર્ધ * સુર નર મુનિ બહી કે સાઈ
ચિતવત પંથ વરુણ મન લાયે * કરુણામય અળ આવત ધાયે
યશુમતિ શોચ કરત મન માહીં * લઈ બેર આયે નંદ નાહીં
ખખર લેન તળ ગ્વાલ પકાયે * ચમુના તટ નહીં નંદહિં પાયે
ભારી ધોતી તટ પર દેખી * ભયે શોચ સખ ગ્વાલ બિશેખી
ઈત ઉત ખોજ ગ્વાલ ફિરે આયે * કહત મહરિ સોં નન્દ ન પાયે
ભારી ધોતી તટપર પાઈ * સુનત મહરિ સુખ ગયો ઝુરાઈર
નિશા અકેલે આજ સિધાયે * કાહૂ જલચર ધોં ધરિ પાયે

દોં અતિખ્યાકુલ યશુમતિ ભઈ, ઉઠી રોચ અકુલાય ।

સુનિ ધાયે બ્રજલોગ સખ, નંદહિં ખોજત જાય ॥

સોં ચમુના તટ બન ગાંવ, નંદ નંદ દેરત સખે ।

હુંઠફિરે સખ ઠાંવ, ભયે બિકત્ર બ્રજલોગ સખ ॥

સેવત તે હરિ હલધર આયે * રોવત માત દેખિ દુખ પાયે
બૂઝત જનની સોં દોહિ લેયા * કત રોવતિ હે યશુમતિ મૈયા
બિલખિ યશોમતિ બચન સુનાયે * ચમુના તટ કહું નન્દ હિરાયે
યહ સુનિ હરિ બોલે સુન માતા * અખહીં આવત હું નંદ તાતા
મોસોં કહિ ગયે અખહીં આવન * મતિ રોવે મેં જત બુલાવન
પ્રભુ સર્વજ્ઞ સકલ કે સ્વામી * જલ ચલ ખ્યાપક અંતરયામી
બને નંદ વરુણ કે ધામા * વરુણમીતિ પુનિ લખિ ઘનરયામા
બરુણલોક હરિ તુરત સિધાયે * સુનત બરુણ આતુર ઉઠિ ધાયે
દેખત દરથ પરમ સુખ પાયો * ચરણ સરોજ આય શિર નાયો

કહત આજ ધનિભાગ્ય હમારે * ત્રિભુવનપતિ મમ ધામ પધારે
પાટખર^૧ પાંવડેર બિછાયે * મહાન , બંદાવાર બેંધાયે
રત્નજરિત સિંહાસન ધાર્યે * તાર સા-ર પ્રમુ બેઠાયો
છંં બેઠાય આહર પ્રભુહિં ધો-ત કમલપદ નિજ કર ગહે ।

જે પદ સરોજ મનોજ અરિં દરસ સદા પ્રકુચિત નહે ॥

જે પદ પદ પાટલાગ^૨ ઉર ફહન નિજ બૂલ્ય કિયે ।

પાય તે પદમલજ^૩ જલપતિ પ્રેમ પનિપુરણ હિયે ॥

દોઠ બિબિધભાંતિ પ્રભુ પૂજિકૈ, બરણ કહ્યો ગદિ પાય ।

કૃપાસિંધુ અનિકૃપા કરિ, દરશ દિયો મુહિ^૪ આય ॥

સોઠ મૈં કીન્હાં અપરાધ, સો પ્રભુ ઉર નહિં આનિયે ।

દામા સમુદ્ર અગાધ, દામા કનકુ નિજ જાનિ જન ॥

જલ રક્ષક જે દૂત કૃપાલા * તે લૈ આયે નન્દ પતાવ^૫

ચહુ કારજ મૈં ઉનકો કીન્હા * તિન દૂતન પ્રભુ નંદન સીન્હો

મદપિ કિયો ઉન પાતક ભારી * હૈં વં સકલ હંડં અધિકારી

તહપિ દૂત દે મો મન ભાયે * જિનતે પ્રભુ કે દરશન પાયે

દેખિ નાથ શુભ દરશ તુમ્હાન * મૈં મન્યો ઉનકો । ઉપકાર

અમ પ્રભુ હમ સખ ચરણ તુમ્હારીર રાખિ લહુ શ્રીગિરિવરનારી

પાંચન પરી આય સખ સની * જડભાગિન આપન કો જાની

રાનિન સહિત બરણ અનુરાગે * અસ્તુતિ કરત જોરિ કર આગે

ધન્ય નન્દ ધનિ ધન્ય યશોદા * ધનિ રનિ તુમહિં બિલાવન ગોદા

ધનિ બ્રજ ગોકુલ દે નર નારી * પૂરણ બ્રહ્મ જહાં અવનારી

શુણાવીન અખિગતિ અખિનાશી * બ્રજ ગિહાર મિલસત મુખરાશી

ચેવ સહસંમુખ બરણિ ન બાઈ * સહજ રૂપ કોઈ કરત બડાઈ

દોઠ કરિ અસ્તુતિ રાનિનસહિત, પુનિપુનિ ધરિ પદ શીશ ।

લૈ પ્રભુકો નંદરાય દિગ, તખડો ગયો જસીશ^૬ ॥

૧ રેશમી વસ્ત્ર. ૨ પગ મૂકવા માટે પાથરેલુ વસ્ત્ર ૩ તોરણ ૪. કામદેવના ચતુ, શિવજી. ૫ લક્ષ્મીજી ૬ ચરણ કમલ ૭ મને ૮ અવરુનીય ૯ કોણ ? ૧૦ વરણ

શોભનરૂપિ ઉઠે નંદનાય, દેખિ રયામકો શશિખદન ।

લખિ પ્રભુકી પ્રભુતાય, રહે મુદિત ચક્રિત ચિત ॥

કરત મનહિં મન નંદ બિચારા * યહ કેઉ આદિ ખડો અવતારા
ભયો નન્દ મન હર્ષ અપારા * પ્રદા કરત મો સદન ખડારા
તખડિં કૃપા કરિ જન સુખદાર્થ * ગરુજહિં હૈ જલરાજ ખડાર્થ
જાય નન્દ ઠો કર ગહિ લીનો * ચલહુ તાત પ્રજ, કાંહ દેસિનીનો
કહ્યો, પ્રભુભ વરુણ સુખ પાયે * નદસહિત હરિ પ્રજ ગૃહઆયે
નન્દ આય પ્રજકો જળ દેખ્યો * તમ વહ ચરિત સ્વપ્નમાં લેખ્યો
દેખિ નન્દ ઠો પ્રજ નર નારી * ગયો દુ.ખ સખ ભયે સુખારી
ખૂંજત નંદહિં ગોપ સંયાને * નિતહિં ગયે તુમ દમ નહિં જાને
હારે ખોજ સકલ પ્રજખાત્રી * ભયે ખહુત તુમ ખિના ઉઠાસી
મંદમહુર તળ સખ સોંભખ્યો * કાદિહુ એકા શિ પ્રત મૈ રાખ્યો
આજ દ્વાદશી થોરો જાની * રૈન અછાર ગયો યમુનાપાની
કટિલોં ગયો યમુન જલમાહીં * હૈ ગયો ખરુણ દ્વન ગહિ ખાડીં
દોઁ ખરુણ લોકતે જાય કૈ, લાયે મોડિં ગોપાત્ર ।

યે પ્રગટે પ્રજ આય કોઉ, ઉતમ પુરુષ વિશાત્ર ॥

સોઁ મહિમા કહો ન જાત, કાટિ ભ્રાંતિ ખરણાં ખરુણ ।

સૌંચ કહત મૈં ખાત, ઇનકા નર મતિ જાનિયો
ભયો અધીન ખહુત જલરામ * પયો ચરણ કમલન પર આર્ધ
રાનિત સકિત ધોય પદ પૂજે * જાનિ જગતપાત ભાવ ન દૂજે
પ્રજ નર નારી સુનત યહ ગાથા * કહત ભયે સખ સકલ સનાથ
યગુમતિસુનત ચકિત યહ ખાની * કહત કહા યહ અકથ કહાની
પ્રભુ કી માયા મૈં અરુઆનીર * કહત નંદ સાં યશુદા રાની
મો ખરજતનિશિ ન્હાન સિયાયે * કુચલ પરી પુરુષન તે આયે
હરિ કો ચૂમિ લિયો ઉર લાઈ * દયાયે નંદહિં ખોજ કંઠાર્ધ
ખિપ્રન જોલિ લિયો ખહુ દના * ઘર ઘર જોટી મિકાર્ધ પાના
ગાવત મંગલ નારિ સુકાર્ધ * જાગુ નંદ અર્વાસં બધાર્ધ

नंद कहत यशुभति सुन भौरी ॥ तू अग्न क्रितहि करत मन भौरी
 बनेको त्रिभुवनपति सो याता ॥ ताहि सदा भंगल दिन राता
 ठही गर्ग रुनि जानी जेष्ठ ॥ अगदत जत जात सभ सोई
 हो० धनते समरथ औरनही, ये हैं रुख के नाथ ।
 अजभासी आनंद सभ, सुनिसुनि हरिगुणगाथ ॥
 सो० धनिधानि अजरनरनारी, कहत हमारे लाज्य सभ ।
 हमसंभ करत गिहार, श्रीवैकुण्ठनिवास हरि ॥

अथ वैकुण्ठदर्शनं लीला

१६८ परस्पर सज अजभात्री * हरि है श्रीजैकुण्डनिवासी
 सो जैकुण्ड अक्षर धीं कैसो * जन्म भवसु भय नहो न असो
 लको जेह पुराणु जपाने * हरि जहो जसत सदा सुख माने
 जे हरि उभरिं दिखायें सोई * तो जड़ लाय होयें सज डोई
 यह मनसा सजके मन आर्ष * जानि लभ जहान सुखदार्
 तमहिं कृपा करि सज अजलोका * पहुँचाये जैकुण्ड निशोका
 धर्म धाम जे जेन जाये * दि-य दृष्टि है सजन दिखाये
 देवत भूति रहे सज ग्राहा * पुर जैकुण्ड अग्रुष निशाहा
 लूमि अज भवु छुति छविछार् * परम प्रकाश परसु नहीं लार्
 बापी कृष तलाग अगी४ ठे * त्रिभिध नगन५ जाये नीके
 रत्नन की सोपान६ सुहार् * जहो देव मुनि रहत लुभार्
 दूखे कभल विपुल भहु रगा * करत शण्ड जम शुंजत भुंग्
 दो० कष्टवृक्ष के जाग वन, सुमन सुगंध अपार ।

ਅਗ ਮ੍ਰਗ ਸਭ ਤੇਜੋਮਧੀ, ਦ੍ਰਿਯ ਸ੍ਵਰੂਪ ਉਦਾਰ ॥

સો।૦ મંદિર ધરણિ ન જાહિ, ચિંતામણિમય અચિત સખ।

તેસે તાહિ લખાહિ^{૧૭}, જૈસી જાકી લાવના ॥

સકલ ચતુરભુજ તહાં દેખાસી * શુદ્ધ સતોગુણ સખ મુખરાસી

રામ^૧ સહિત તહું પ્રભુ સુખથીરા * શોભિત નવ જલદાનરે શરીરા
ભૂપણ બસન દિવ્ય પરકાથી * સુન્દર સકલ સકલ અવિનાશી
બદન પ્રકાશ હાસ સુખકારી * કોટિ ચંદ કીર્તે બદિહારી
મણિનજટિતથિર મુકુટબિરાજે * ભૂપણ બસન અનુપમ રાજે
દિવ્ય પારધદ ચર્ચર દુલાવે * નારદ તુમ્બુર ગુણ ગણ ગાવે
ચક્રિત ગિલોકત સખ બ્રજબાલા * જાન્યો પ્રભુ પ્રભાવ તિહિકાલા
ચારિ ભુન તહું પ્રભુહિ નિહારી * શંખ ચક્ર ગદ અંબુજવારી
દ્વિભુજ કાન્હ કો રૂપન દેખ્યો * મુરલીલકુટ પાણિ^૨ નહીં પેખ્યો
નાહીં મુકુટ થિર મોર પખોવા * કટિ કાજની ન ગુંજ હરોવા
નહીં ભેષ નટવર ગોપાલા * ભયે ગિરહુ બસ તબ સખ ગાલા
બ્રજબાસી સોઈ રૂપ ઉંપાસી * તા સરૂપ ગિન ભયે ઉઠાસી^૩
દોઁ અકુલાને દગ સખનકે, દેખન કો તિહિ કાસ ।

મોરપંખધર ગુંજધર, મુરલીધર ગોપાલ ॥

સોઁ બ્રજબાસિનકે ધ્યાન, નટવર ભેષ ગોપાલ કો ।

અમિતરૂપ^૪ ભગવાન, તદપિ ઉપાસન રૂપ યહ ॥

ગિરહુ ગિરગહુરિબ્રજબાસી * તબહીં તુરત સકલ બ્રજ આને
કાન્હ દેખિ સખ ભયે સુખકારી * રહે ચક્રિત શશિ વદન નિહારી
કહત સખે મન અચરજ પાયે * કહ્યાં ગયે હમ કૈમે આયે
દેખ્યો રવન સખે ચક્ર બાસ * કિધો^૫ સાંચ યહ કરત બિચારા
યહ ચરિત્ર સખ મોહન કરહીં * પુર ઝેકુણ્ઠ દિખાયો હમહીં
ધન્ય ધન્ય હમસખ બ્રજબાસી * બ્રજા હમારે સંગ બિલાસી
હરિ કે ચરણ પરસ સખ ધાઈ * કરત ગોપ સખ મુખન ગડાઈ
હુંસિ હુંસિ સખસોં કહત કન્હાર્થ * રહે કહ્યાં તુમ સકલ ભુલાઈ
આજ કહ્યાં એસો તુમ દેખ્યો * સો કિન મોસોં કહત બિશેખ્યો
હમ કહું દેખત નન્દદુલારે * તુમહીં સકલ દિખાવન હારે
બૂતલ નામ પતાલ નિહારો^૬ * સકલ જગત તુમ્હરો મિસ્તારો
યહ સુનિ રથામ મન્દ મુસકાર્થ * દિયે સકલ પુનિ મોહ ભુલાઈ

દોઠ કરત ચરિત બિચિત પ્રભુ, વ્રજબાસિન કે-માહિ ।

લખિ(ર)શિવબ્રહ્માદિસુર, મુનિજન મનહિ સિહાહિ ॥

સોઠ અતિઆનંદ વ્રજલોગ, હરિકે નિતનવચરિતલખી ।

સખકો મળ્યું સુખ યોગ, વ્રજબાસી પ્રભુ નંદસુત ॥

સદા રયામ ભક્તાન સુખદાઈ * ભક્તાન હિત અવનાર । સદાઈ

ચંકટ મેં જન જહો પુકારે * તહો પ્રકટ તિનકો નિસ્તારે

સુખબીતર બિન સુમિરન કીન્હો * તિનકો તહો દરશ હરિદીન્હો

સુખ હુખ મેં જોહરિકો ધ્યાવે * તિનકો નેક ન હરિ, બિસરાવે

દેવ દનુજ, ખગ મૃગ નરનારી * ભક્તિવિવશ સખ તે ગિરિધારી

ચિત ન ભલે ભાગ જો જોસે * તાકો ડોલ, પ્રગટ હરિ તૈસે

બ્રહ્મા કીટ આદિ કે સ્વામી * પ્રમુહો નિરવોખી, નિહકામી

બેદ પુરાણ સાખિ સખ જોલે * ભાવ વરય સખરે સંગ ડોલે

કામ ભાવ વ્રજ ગોપી ધ્યાવે * મન વચ કમ હરિસોં મનકાવે

ઇક કણ હરિકે નાહો બિસારે * ભોનદાજર ચિત હરિસોં વારે

ગોરસ લે નિકસે વ્રજ માહી * જહો રયામ તેહિ મારગ જાહી

તિનકે મન કો પ્રતિ બિચારી * રોજે, ગોપીજનમનહારી

દોઠ નવ સત માગ શ્રીમાર તન, ગોરસ લે વ્રજનારિ ।

બેચન ઇહિ મગ આવહો, મોસોં પ્રીતિ બિચાર ॥

સોઠ અખ ઇન સંગ બિહાર, કરો દાન દધિ લાયક ॥

યહ મન કિયો બિચાર, હરિ વ્રજમોહન લાડિલે ॥

અથ દાન-લીલા

દધિ કે દાન-સ્થો ઇક લોલા * ભક્તાન કી સુખદાયક ચીલા

દધિદાની નિજ નામ ધરાઈ * વ્રજ યુવતિન મન-સુખ ઉપજાઈ

રયામ સખન તળવિયો પુલાઈ * સખસોં ઇહિ યહ જાત સુનાઈ

વ્રજ યુવતી નિત ગોરસ દ્યાવે * યા મારગ લે બેચન આવે

તિન્હૈં ખિઝાય દાન દધિ લીલૈ * ગોરસ ખાય જન તખ દીલૈ
 યહ સુનિ સખા ઉડે હરપાઈ * લલી ખાત તુમ રયામ સિખાઈ
 સખહિન મન અતિ હર્ષ બદાયો * દહત રયામ દધિ દાન લગાયો
 તખલિં જાય ઘેરો જન ઘાટા * આવતનિતગ્ગાલિનિજિહિખાટા
 કહ્યો રયામ સખ સો સમુઝાઈ * રહો તરુન કી ઓટ લુકાઈ
 જખડા ગ્વાલિનિ દધિલૈ આવૈં * ઘેર લેહુ કોઝિ જન ન પાવૈં
 યહ સુનિ સખા ઘેરિકૈ ખાટા * ખેડે ઠાડ ઠગન યા ઠાટાર
 ઉતતે જન જન ગ્વાલી નખેલી * જ્યન દધિહિં અલીં અલખેલી
 દોઠ હંસત પરસ્પર આપ મેં, ચલી જહિં જિય મોર ।

પાય ધાત^૧ મેં સન સખખ, ઘેર લખ ચહુ ઓર ॥
 સોઠ દેખિ અચાનક ભીર, ચકિતગ્ગીં ચહુદિશિ ચિતૈ ।

સહમીં^૨ કછુક શરીર, કિતતે આયે ગ્વાલ સખ ॥
 શંકિત હૃવૈ ગવલિની ભઈ ઠાદી * મનહુ ચિત્ર કૈસી તિખિ કાદી
 હાય પાવ ઐગ ભયે અડોલે^૩ * કછુ જાન તે જ્યન ન ખોલે
 તહુ હંસિ ગ્વાલિનિ દિયો જનાઈ * મતિ ઠરપો જિય કાન્હ દહાઈ
 ઈહાં ચોર ઠગ કોઝિ નાકીં * અલય કાન્હ કો રાજ સઠાક્ષીં
 આવત જાત ન ભય કછુ કીલૈ * દધિ કો દાન લગૈ સો દીલૈ
 નામ કાન્હ કો જખ સુનિપાયો * તખ યુવતિન મન ધીરજ આયો
 ખોલી ખિહુસિ તખહિં પ્રજખાલા * કહાં તુમ્હારે પ્રભુ નંદલાલા
 ચોરી કરિ નહિં પેટ અધાયો * અખ જન મેં દધિદાન લગાયો
 તખ અતિ ખાલક હતે કન્હાર્થ * સહી ભે કછુ કીન્હી લરિકાઈ
 હોડે ભે કછુ વા ધોખે માહીં * પરિહૈ સુમુઝિ અખહિં કલખમાહીં
 પ્રગટ ભયે તખ કુંવર કન્હાર્થ * દેખિ સખન ખોલે મુસકાર્થ
 રહિ યુવની તુમ પોચ^૪ સદાર્થ * કરિ આઈ હો જહુત દિઠાઈ
 દોઠ તખ લીં હમ લરિકા હુતે, સહી ખાત અનજન ।

સો ધોખો અખ મેટિકૈ, છોડિ દેહુ અભિમાન ॥

સોઠ હમ માગત દધિદાન, તુમ ઉત્તટી પલટી કહત ।

૧ છુપાઈ. ૨ જગો કાઠ કરીને. ૩ તરુણી. ૪ દાવ. ૫ સંકોચ પામી. ૬ રિયર.
 ૭ ધોખા. ૮ તૃપ્ત થયો. ૯ નિર્જલ, ક્ષુદ્ર.

કરત નન્દ કી આન, દિયે પાપહી જન^૧ સખ ॥
 તખ જોલી^૨ ગાલિનિ મુસકાર્થ * અખ તુમ નર હમ તણ દિકાઈર
 નન્દહું તે કછુ તુમહું કન્હાઈ * બયો જાનિયે તમ અધિકાર્થ
 દાહિંદિયે ચેર ચેર દધિ ખાતે * ઘર ઘર દેખત હી ભલિ જાતે
 રાતહિ બયો રવન કછુ આર્થ * પ્રાતહિં ભર્થ આજ કુરાર્થ
 ભલી કહો નહિં ગાલિનિ જાની * તુમ ચહ ખાત કછુ નહીં જાની
 પિતા રચિન ધન ધામ જી હોર્થ * પુત્ર કાજ આવત હું સોર્થ
 તુમસી પ્રજા બસાર્થ ગોવર્ધ^૩ * તો હમ દાકુર કયોં ન કહાવહિં
 કહો તખડિં ગાલિનિ જહુરાખ^૪ * ખાત સંભારે^૫ કહુ કન્હાઈ
 એસો કો ભડિ ગયો હમારે * જો પરજા હવે બસહિ તુમહારે
 કંસ નૃપતિ કે સખ કહવાવે^૬ * કહા બયો જી બસત ઇક ગાવે
 જો તુમ ચાતે હી ગરુઆને^૭ * તો અજ તજિહું ગાવ જિહાને^૮
 ચહ મુનિ બહુસિ કહો જનમાલી^૯ * કહા ખાત વહ કહત ગુવાલી
 દોઁ ગાવ હમારો છાંડિકે, બસિહો કા પુર માહિં ।
 એસે કા તિહુંલોક મેં, જો મેરે બરા નાહી ॥
 સોઁ કા ગનતી મેં કંસ, જાકે હમ કહવાવહીં ।
 દેહુ દાન કો અંસ, રારિ^{૧૦} કરત બેકાજહીં ॥
 ભડી ખાત છાટે મુખ માહીં * આપ સંભારિ કહન હી નાહીં
 તીનિ લોક અસ કંસ જીવાલા^{૧૧} * બયો તિહારે બચ દેહિ કાલા
 ચહ તુમ ખાત કહી તિન માહીં * જો કોઈ તુમકો જાનત નાહીં
 હમ દન ખાતન ભય નહિં માનૈં * એસે હી તુમ તૈસે જાનૈં
 હમસાં લીજે દાન સવાઈ * પહિલે ચેલી લેહુ મંગાઈ
 પીતાબર બોગન ક્રિતિ જોહૈ * તખ પાછે પછિતાવે એહૈ
 એસે કહિ ગાલિનિ મુસકાની * તખ જોતે હરિ દધિ કે દાની
 તૂ ગાલિન હમકો કહ જાનૈં * હમ નહીં જૂડી ખાત બખાનૈં
 જૂડી હી તુમહીં સખ આરન * સતર^{૧૨} હોતિ હી જિનડી^{૧૩} કારન
 અજહું માનિ કહો કિન લેહુ * લેખો કરો દાન મમ દેહુ

૧ આપણો તો જવા મળ્યો ૨ ધૂળા. ૩ જિગર્થને. ૪ સંભાળીને બોલો.
 ૫ ગવિત ૬ સવારે. ૭ જાડો. ૮ રાજ. ૯ આટી

નન્દ સોંહ :યોં જાન ન દેહોં * બહુરો છોંરિ દહી સખ લેહોં
કાહે કેા અઠિલાત કન્હાઇ * છોંડિ દેહુ મોહન લરિકાઈ
દોઁ પહિલી પરિપાટી ચત્રો, નધ ચત્રો કયોં આજ ॥

જાન પાઇહૈં કંસ જો, તૌ પુનિ હોય અકાજ ॥
સોઁ હૈંસી ધરી દૈ ચારિ, ખીતન લાગ્યો યામ યુગ १ ॥

જાન મેં રોંકી નારિ, બાદિ જાઇહૈં ખાત પુનિ ॥

કહા કંસ કહિ મોહિં સુનાવો * અણકીં વાકો જાય ખુલાવો
લરિકા દહિકહિ મોહિજખાનત * મેરી લરિકાઈ નહીં જાનત
મારિ પૂતના સ્વર્ગ પઠાઈ * તૃષાવર્ત મહિ દિયો ગિરાઈ
જાતસા ખડા અધાસુર માર્યો * ગિરિ ગોળદર્શન કર પર ધાર્યો
એસી હૈ મેરી લરિકાઈ * જાન જૂઝ તુમ દેત ભુલાઈ
તુમહીં હૈંસી દરતિ હૌ ગ્વારી * દેત દેવાવત હૌ હઠિ ગારી
ખાત જાનકે, લાપત નાહીં * આપહી ગૈડી હૌ જાન માહીં
ચોરી સદા બેચ દધિ જાહૂ * બિના દાન કયોં હોત નિખાહૂ ૩
અમ તો આજ પકરિ મૈં પાઈ * સખ ઘોસન કેા લેહુ ચુકાઈ
સખે ભલી તુમ કરી દન્હાઈ * બધે અસુર સો સુની ખડાઈ
ગિરિ ધાર્યો બધિ આય હમારી * જાની હમ સખ ખાત તુમહારી
માંગિ લેહૂ અજહૂં દધિ જાહૂ * હોત દાન સુનિ હમકો દાહૂ ૪
દોઁ હમૈં કહત હૌ ચોરટી, આપ લયો જો સાહ ॥

ખડો ભયે ચોરી કહેત, અજ લૂટત હૌ રાહ ॥

સોઁ લેહુ દહી બલિ જાઉં હમકો હોત અખાર અખ ॥

લિયે દાન કેા નાઉં, એક પુંદ નહિં પાઇહૌ ॥

યહ તુમ મોકોં કહાં સુનાઈ * દધિ માખન સખ લેહુ છિનાઈ
યૌવન રૂપ અંગ જો તુમરો * તાકો દાન લેહોં સિગરો
કંચન ભાર યુવતિ તુમ સગરી * આવતિ જાતિ હમારી ડગરી ૫
દહી મહી મોકોં દિખસવો * તાહિ ન યૌવન રૂપ બતાવો
અંગ અંગ કેા દાન ગિનાવો * લેજો કરિ સખ મોહિં ચુકાવો

યહ સુનિ સખ ગ્વાલિની ઝહરાની^૪ * ભયે કાન્હ તુમ ઐસે દાની
અંગ અંગ કો દાન ચુકાવત * યોવન રૂપહિ દીઠ ચલાવત
બાન પરી પ્રકટી તરુણાર્ધ * યશુમતિ સોં અખ કહિહોં જાઈ
ઉર આનંદ ઉપર રિસ કરિકૈ * ચલીં સખઈ મટકી શિર ધરિકૈ
તખ હરિ પીનાખર કટિ કસિકૈ * ધર્યો ધાય આંચર^૧ પટ હુંસિકૈ
રિસકૈ મટકી લઈ છુડાઈ * દધિ માખન સખ દિયો છુટાઈ
ગહિગહિ ભુજ સખન ઝકઝોરી * આંગિયાર ફારિતનાં^૨ ગહિ તોરી
દોઁ કહત કહો માનત નહીં, દીઠ લઈ સખ આય ।

દાન દેત ઝગરો કરત, યોવન રૂપ લદાય ॥
સોઁ જો કહિહોં ધર જાય, જનની નહીં પત્યાય હૈ ।

આવહુગી પછિતાય, નિખહોગી^૩ પુનિકાદહ કિમિ ॥
ભયે કાન્હ તુમ નિપટ દુહારે^૫ * દેખહુ ફારે બસન^૬ હમારે
તાપર માંગત યોવન દાના * યહ અખલોં કહું સુન્યોં ન કાના
દાધ માખન સખ દિયો છુટાઈ * ચલો કહું યશુમતિ સો જાઈ
યહ કહિગ્વાલિચલીં સખરિસખરિ * અખહિં મંગાવત હું તુમકો ધરિ
યહસુનિહરિહસિબોંહસિકોરી * જઈ ઉરહનો^૭ લૈ સખ ગોરી
યશુમતિ સોં સખ જાય સુનાયો * કહા મહરિ સુતકોં સિખરાયો
અતિહો કાન્હ ભયે અખ ઈતર^૮ * રૈકત યુવતિકોં જન લોતર
હહો દૂધ સખ દિયો છુટાઈ * માંગત યોજન દાન કન્હાર્ધ
ચોલી ફાર હાર સખ તોરે * ગહિ ગહિ આંચર પટ ઝકઝોરે
એસો કો કુલ ભયો મહરિકૈ * યોવન દાન વિયો જિન અરિકૈ
નિત ઉપપાત જાત સહિ નાહિન * કહું ભગિ પીપરવન હૈ દાહિન^૯
ફૈસે ગોરસ બેચન ભયે * હરિ પૈ મારગ ચલન ન પૈયે
દોઁ સુનત ગ્વાલિની કે બચન, બોલી યશુમતિ માત ।

મૈં જાની તુમ સખનકે, ઉર અન્તર છી બાન ॥
સોઁ આપ ફિરત ઈતરાત, કહત શ્યામ ઈતર ભયો ।
ઉરન લાય નખ ધાત, ઉરહન^{૧૦} કો દોરી ફિરત ॥

ચુરસે ધઈ ૧ અંચળ, છોડા ૨ ચોળા ૩ કમપાંચી ૪ કસ ૫ દુહારો ૬ મેળવીશ
૭ લાડિલો ૮ વખ ૯ ફરિયાદ ૮ દીઠ, મુઝ ૬ બળવા ૧૦ ફરિયાદ

दशदि अरुथ को कहां कन्दाध * दहं सण तुम भाती तुरुषाध
 दोष लगावत श्यामहिं * आनी * कैसे धौं कहि आवत * आनी
 हरि पर द्विगत सज्ज * उदरानी * * योवन महभाती छलानी
 तुमको लाज लगत है नाह * * बहुत सण जैठो घर भाही
 अहे भदरि ऐसे नदी * * जे * जिन पूजे गारी नही * दीजे
 सुत ऐसे भग यवन न रेही * * भांगत दान लूट दधि बेही
 तुमहुं भीज करत सुत गारी * * ऐसे प्रम भे असि है कोरी
 तजि है * आनहि गांव तिहारे * * अहुरि न सुनिहो नाम हमारो
 ऐसे कहा कहत उपाध * * असत नही किन अनतहि * जम
 मेरो कहा कष्ट धरि जैहै * * जूही जात नही * डाढ सैहै
 योवन दिन है सणहिन गोरी * * तुम जांधति आकाशहि डोरी
 मो सों कहति आय तुम जैघी * * को पतियाय * जात सुनि तैसी
 दो० पोलत नही संलारि तुम, सण मिलि लध गंवारि ।

असी कैसे हरि करै, अथा अदावति रारि ॥

सो० भदरि मनहिं रिसआय, हम जूही लापै नही ।

जे तुम नहिं पनियाय, पूज न देणो आनसों ॥

तुम सुतके कर्मन नहिं जानो * * हठ हरि टेक आपनी मानो
 दश गायन करि कहा अडाध * * अहिर जाति सण अकहि भार्ध
 महा दीठ हरि मानत नाही * * जन भे जमरत अहि आही
 सभा लीर संग लीन्हे डोवै * * जन कुलजन भे करत कवोवै
 नेकु सपुत्र शंका नही आनै * * सोध करत जे कष्ट मन माने
 बह सुनि रहत नन्ह की नारी * * रहत जैव छी जात छहां री
 और यही कष्ट छहां जातही * * मुहिं रिस सुन अनमिलत * जातही
 कहां असत तुम कहां कन्दाध * * कण हरि जांढ गही जन जम
 कहत जात नही नेक लबाहु * * सुनि हूं कही तिहारे नाहु
 मेरो कान्ह अणहिं अति पारो * * तुम नही अपनी ओर निदारे ।

ऐसी बात कहत हो आर्ष * जुडो दोष सह्यो नही अर्ष
नेकु नहीं कर करत धिया हो * मनो लयो हरि अर्ष नीस हो
हो० धन्य धन्य तुम कहत हो, मोडों आवत लाज ।

भाजन भांगत राय हरि, दोष दैत भिन काज ॥
सो० सुनहु महरि तुम बात, हरि सीधे दोना कछु ।

अनहिं तरुण सवै जत, पादक हूवै आवत धरहि ।
एक द्विंस दिन दृष्टौ जाय * अन मे तरु की ओट छिपाय
हैं हरि दश के नीस परप के * देखहु अपने नयन निरभि के
बाहु खंडी मैं सज देख्यो है * एक एक नि हरि देख्यो है
दश अरु नीम बात अन आर्ष * दीठ लगावति है घर भाष
करहिं परहिं ये आंख तुमहारी * जो करिके नलीं सकत निहारी
आप कंत दिग अरया जाय * मोडों साथ निभावन आर्ष
अरे महरि कहिये का तुममें * रहे जिलम मानत हो हममें
सुतकी दान मान तुम हीनी * गारी ठोटिक हममें हीनी
हमैं कहा मोहन प्रिय नाही * एवहु युग युग हरि प्रभ भाई
कहा करे जग बहुत भिअरै * तब हम तुमहिं कहन हो आवै
सबो दोष हमको, तुम हीनों * दलदलि दोष हमारो हीनों
सुतको कहत है, नेकु न भाष * हमहीं सों रिख करत सदाय
हो० कहो करौ तुम आय नय, कहत अटपटी बात ।

मोडों यह आवै नही, तरुणिन यह सुहात ॥
सो० मन आर्षन गुन देखु, तुम तरुणी हरि तरुण नही ।

समुझि उरहने देखु, औसी मो सों भति कहे ॥
महरिअनसुनि आदिनि सगरी * निरुत्तर हरे घर हो इगरी
यह यगुभति गोपिन हो जगरो * दृष्टु प्रेमरससागर विजरो
कहत सुनत, पावन सुप्रदार्थ * प्रणवाजी जन एवन गार्थ
प्रभ घर घर सज्जिन सुनि पार्थ * मोहन दधि हो दान लगार्थ
सज गोपिन भिवि दुखि उपपार्थ * लये दधि है जहाँ कन्हार्थ

यह अमिताभ सभन मन जादयो * राख्यो शुभ न जाहिर कादयो
 श्याम सभन को लियो पुलाय * कछो सभन से यों समुआय
 कादिहु उठहु सभ ग्वात सभेरे * यविकै जूझाजन भग घेरे
 प्रातहि यमुना के तट जल * तरु यहि यहि सभ रहौ कुआय
 धन्युवती मिलि आपस भाही * नितप्रति हविजेयन को जही
 राधा चन्द्रावलि को यूथ * लज्जितादि नगरी गरुथार
 गोरस लै जलही * सभ आवैं * घेरि सभन तण मन युकावैं
 हो० सुनि मन हर्षे ग्वात सभ, भन्नी कही हरि जात ।

साँज लभ यहिये सदन^१, कादिहु उठहिं गे प्रात ॥

सो० निज घरघर सभ आय, मातपिताके सुभ हियो ।

सोये सुभसों जाय, रुचिसों भोजन^२ पाय के ॥

प्रात उठे सभ गोप कुमारा * जहँ तहँ गोंवे भुवे निवार
 सुनी श्याम ग्वातन की जानी * लागत हु सोवत पट तानी
 नन्दद्वार जेठे सभ आर्थ * आवहुं उठि घनश्याम कन्हाय
 ग्वात टेर सुनि यशुदा माता * हिये जगाय श्याम सुभदाता
 मातभयन सुनि अति अनुराध * उठे सेज ते कुंवर कन्हाय
 लै पट पीत मुकुट शिर धारी * मुरझी कर लै यवै मुरारि
 सभन सहित यमुनातट आये * कहुत सभनसों अति सुभ पाये
 जही करी उठी प्रातहि आये * मैं जानत सभ तुम न पुलाये
 आवत ह्वै हूँ अग्न प्रज्जगामिन * घर घरते हवि लै गजगामिन
 हूँसे सभा सभ तारि जलार्थ * मन में अति आनंद जदाय
 कहुत सभन सों हूँसि नन्दबाला * जाय दुमन सभ यही गुवाला
 मुँह मूढे सभ रहौ छियाने * जेहि जिधि युवति न केहि जने
 हो० जलही जन्मो युवति सभ, आध जनिहिं भंजाय^४ ।

दूह परै तम दुमन ते, दे दे नन्द दुहाय ॥

सो० शंभ शब्द धराराय, श्रीजै मुरझी शृंग धुनि न

उरन^३ जहिं अकुलाय, जैसे युवतीगण सभ ॥

घेर सणन धडि निधि डरपाध * जहरि तिन्हें कहियो समुआध
 नितहिं हुमाये भारग आध * हधि भाजन जेयत हो लध
 हरिको धन भारि नित जये * आन दिये. जिन जनन पावे
 ऐसे रुपाम सणन समुआवत * अपने मन ही प्रीति जडावत
 अज अनितन लभिकै सुख पाजि * तुमन्हें नाहिं न कछु दुराजि^२
 यहि भारग जेयन हधि आवैं * अन्तर गति गो सोहि हित दावैं
 आवत ह्वै ह्वै जन सग जावा * करत जात जेये नैकवावा
 प्रातं उठीं अज गोपाकशोग * अजिअ जिजिअ जसन तन धारी
 अंग अंग आभूषण सानै * केश सँवारि चारु दग आनै
 अजिया अज अनूप संपारी * अज जिजिअ जसन तन धारी
 जेही बाल भांग भोतिन की * अंग अंग जिनगज्योतिन की
 दशन दमक अधरन अडुलार्ध * यिजुक नीलकन^४ की छवि छाध
 हो० गोरेतन भुजछभि सदन, नवयौजन अजनारि ।

लै लै दिधि नकसीं रुजै, सुभभा^५ जडा अपारि ॥

सो० अज के जेडे^६ जय, लध ज्वालि यकडौर सज ।

निजनिजयुध जनाय, हधिभट्टकी शिरपर धरे ॥

जेयन हडो यकी अजनारी * पट दश सहस्र-गोप सुकुमारी
 सजके मन भग मिलहिं कंदाध * होत न अकहि अक जनाध
 करत लहिं शुन गान जिकारी * पन नूपुर की धुनि अति सारी
 हरि जनी युवती आगत जण * हडो नजन दुम लय यदो अज
 सुनत रुपाम के भुज सोहि जैना * धाय यदी दुम जालक सैना
 पश्य सहस्र सभा समुआध * जहां तहां दुम रहे हुकाध
 कछुक जाल सँभ राधि कन्हाध * निकस गये आपुन अगुवार्ध
 हाठे लये घेर मन घांटी^७ * लै लै करन सुभन^८ की सांझी
 यहि अंतर आध अज नारी * देणत जन लाज्यो कछु सारी
 पाछे हीं ते लध हुंकारी * कहत तिन्हें अजहीं तुम हारी

१ राजा २ जानुं सभुं ३ सेयो ४ नीलमनो दुष्टो ५ देवा ६ जागोले
 ७ सांझी भाग ८ १५ असनकी भूति भ्याम जोरीज

એક સંગ ભુરિ ભઈ તરુણિ સખ * ઈત દિત ચકિત ચલીં ચિતવત સખ
આગે દષ્ટિ પરે નંદનન્દન * સુકુટ શીથ તન ચિત્રિત ચંદન
દોઁ લિયે સખા સંગ મગ ગહે, ઠાઠે યમુના તીર ।

ઠાકિ^૧ રહીં યુવતી સખે, લખિં^૨ ગ્વાલનકી ભીર ॥

સોઁ ભયો હરષ ઉરમાહિં, કહત ખચન મુખ ભયસહિત ।

આગે દુસે જાહિં, મગ મેં ઠાઠો સાંવરો ॥

કોઝિ કહત ચલત ક્યોં નાહીં * કોઝિ કહત ધરહિ ફિરિ જાહીં
કોઝિ કહૈ કા કરૈ કન્હાઈ * ઇનહું મોં કહું જાહિં પરાઈર
કોઝિ જોલ ઉઠી પ્રજ બાલા * લૂટ લઈ હમૈ કાહિહુ ગોપાલા
અતિહી ઢીઠ બયો હૈ કાન્હા * માગત હૈ ગોરસ કો દાના
સુનિ અસે મોહન કો ખ્યાલા * ઘર કો ફિરીં સકલ પ્રજબાલા
તખ હરિ ગ્વાલન સૈન બતાર્થ * ફૂઠહુ બિટપન તેં જહરાઈર
જાત ફિરીં યુવતી પ્રજગાંવહિં * ઘેર લેહુ કોઝિ જાન ન પાવહિં
તખ ગ્વાલન જાન મેં ચહુંધાઈ * ઝરઝરાય તરુ ડાર હલાર્થ
શંખ મુદંગ મુરલિ કરતારી * કીને શખહ સખન ઇક ખારી
ચકિત દુમન ચિતઈ સખ બાલા * ડારન ડારન દેખે ગ્વાલા
ફૂદ ફૂદ તરુ તરુ તેં ધાઈ * ઘેર લઈ તરેણી સખ જાઈ
કહાં નિતહિં દધિ ખેચન જાહૂ * આજ પકરિ પાયો સખ કાફૂ
દોઁ દાન લગત હાં શ્યામકો, સો સખ લેહિં ચુકાય ।

અખ તો દેહૈં જાન તખ, તુમ કો નન્દ દુહાય ॥

સોઁ દાંધ લૈ જાત પ્રભાત, આવતહો નિશિ ખેચિકે ।

દાન મારિ નિત જાત, લલી કરત ચહ ખાત નહીં ॥

ઠાઠે યમુના તીર કન્હાઈ * જાહુ ચલી નિજ દાન ચુકાઈ
ચહુ સુનિ બિહૈંસિ કહો ઇક ગ્વાલી * નઈ ખાત ઇક સુનહુ રિ આલી
માંગત દધિ કો દાન મુરારિ * સિખાય પકાયે હું મહતારી
સો યે સખા લેન સખ આયે * યમુના તટ તેં શ્યામ પકાયે
ઠાઠે કો સખ મિલ ઇતરાહૂ * સૂધે અપને મારગ જાહૂ

દધિ માખન કઠુ ચાહત કોણે * સૂધે માંગ લેત કિન મોઝો
સૂધી ખાત કહો સુખ હોઈ * જાંધત કહા અકાશ ખરોઈ
દાન બજાર હાટ મેં પાવો * થક નિજ કાન્હે બચ સુનાવો
ખોલે સખા સુનહુ રી ગ્રામી * હમ જાની અળ ખાત તુમ્હારી
ગાંવ જાસે કો થક દુખ હોઈ * નહીં સકાત ચીન્ડે સોં કોઈ
મારગ અપનો દાન ઉગાહુ * કહન માંગ કિન હમ પે ખાહુ
હાટ ખાટ સળ હમડિં ઉગૈહુ * અપનો દાન તુમહુ પે ચૈહુ
દોઠ લેખો કરિ સળ કાન્હ કો, દીજે દાન જગાત ।

ચત્રી જાહુ સુખસોં ડગર. ફેર કહે કોઉ ખાત ॥

સોઠ તુમકો ટૈસો દાન, કોન કાન્હ માંગત કહા ।

પરિ હૈ અમહીં જાન, રોકત હો જાન મેં તિયન ॥

આયે તખડીં નિકટ કન્હાઈ * સગ સખન કી ભીર મુહાઈ
ખોલિ ઉઠીં લખિ નાં રિ સગરી * કહાર્યામ તુમ કરત અથગરી
નાશિન કો રોકત હો જાન મેં * જોહે ખાત દરિહોં જાન મેં
આજહિ દાન પહિર તુમ આયે * કહા છાપિ નિત તુમહિં પમયે
વૈસી ચાલ ચલો નેહલાલા * ચલતળાપ તુમ્હરો જિહિ ચાલા
ખયા ન રારિ કરહુ જાન માહીં * છાંડિ દેહુ દધિ બેચન જારી
કહત કાન્હ દધિ દાન ન દેહો * બિના દાન દીને નહીં જોહો
લેહોં છીન દૂધ દધિ માખન * દેખત હી રહિહો સળ આંખન
ખાત પિતા હોં ઉષટવ જાની * નહીં જાનત મોઝોં દધિ દાની
જાત નિતહિં નિત બેચ ચુરાઈ * સળ દિવસન કો લેહું સરાઈ
માંગત છાય કહા દિખરાજીં * કાકો તુમકો નામ બતાવો
ઐસો કો મોઝોં નહીં જાનત * એક નહોં મોઝોં તુમ માનત
દોઠ નીકે હમ જાનત તુમ્હે, ગોઠ ખિલાયે કન્હ ।

ત્રે દિન અળ બિસરાય સળ, ભયે જગાતી આન ॥

સોઠ કરહુ વહીં લગિ ખાત, બે નિજહૈ સુખ પામયે ।

ઐસી કયોં સહિ જાત, નિતહિં હમે દધિ બેચનો ॥

અજહૂ મનિ લેહુ દધિ દૈહું * ખાહુ સહજ મેં હમ મુખ પૈહું
 દાન બચન તુમ હમહિં સુનાયો * યહૈ હમૈં સુનિદૈ નહીં લાયો
 હોત અખાર બાન અખ દીજો * નઈ રીતિ મોહન નહીં કીજો
 ગોરસ લેત પ્રાત સખ કોઈ * બહુરિ ધર્યો રહિ હુ ઐસોઈ
 દાન દિયે બિન બાન ન પૈહો * જખ દેહો તખહીં સંખ જૈહો
 તુમ સોં બહુન લેનાં હૈ હમ કો * સો નહીં અબહિં સુનાવત તુમકો
 નિતહિં હમારે મારગ આવન * મોકોં કબહું નાહીં જનાવત
 દિન દિન કો લેખો ભરિ લેહોં * અગ તો તુમદૈં બાન તખ દેહોં
 ઐસી હંડ કહ 'કન્ત સુરારી * બન મેં રાંકત નારિ પરારી
 આયે દાન પહિરિ તુમ કાપૈ * ચત્રહુ હમહું સખ ચલિહૈં તાપૈ
 તુમ અપન ઘર હી કે રાખ * સગ કો રાખ કંસ બિરાખ
 જોં દહું સુનત નેકુસી પૈહૈ * બહુરિ સંભાર અબહિં પરિજૈહૈ

દોઠ હમ ગુહરાવૈં^૧ જાય કહૈં, બસત તુમહારે ગાંવ ।

ઐસી બિાધ જો કહત હૌં, કો રહિ હૈ યહ ઠાંવ ॥

સોઠ કરત ફિરત ઉતપાત, લિયે સખા સંગ સેંત^૨ કે ।

નાહીં ન નેકુ ડરાત, કઠિન કંસ કો રાજ હૈ ॥

યહ સુનિ કાન્હ ઉઠે રિસિયાઈ * લીનો કહુ દધિ દ્વધ છિનાઈ
 બસન છોરિ તરુ સોં ઉરજાયે * કહુ દધિભાજન બ્રમિ હુદાયે
 કહત, જાય કંસહિ ગુહરાવો * આબહિં મોહિં હબૂર બુદાવો
 મારોં એક પત્રક મેં વાહી * મોકોં કહા બતાવત તાહી
 અખ તો મોસોં ખૈર બઢાયો * લેહોં દાન આપનો લાયો
 મેરે હંડ કયોં નિબકન પૈહી * દૈજે અખ ધોં દૈસે જૈહી
 તુમ દેખત રહિહી હમ જૈહું * ગોરસ જૈય બહુરિ ઘર ઐહું
 જોલે જવાબ ન તુમકો દૈહું * નેકહુ તુમ સોં નાહીં ડૈહું
 સુનિ ગૃહ તે જન ઐહું^૩ જખહી * નહીં સંભારિ સકિહોકરિ તખહીં
 એક ખૂંદ ગોરસ નહીં પૈહો * દેખન ઐસેહી રહિ જૈહી
 ધરિકે યશુમંતિ પૈ હૈ જૈહું * તહાં શ્યામ પુનિ બચન ન જૈહું

मानो कष्टो हमारे अण्डुं * हम पै दान न पैछो कण्डुं
हो० गृहजन कहा अतावहु, कंसहि लेहु पुलाय ।

देयतही तुम सजन के पूज करौं अनाय ॥
सो० जैहो धौं केहि लांत, अज देयहुं गो मैं तुम्हैं ।

आत दहत अनआत^१, सुधे देती दान नहीं ॥

जो मानत नहीं कंसहिं राज * तो अज लये तुमहिं प्रजराज
हो सिंहासन जैत नाडी * गाय अरावत कत अनआही
भार पजन के मुकुट उतारो * नृप किरीट^२ साथे पर धारो
पहिरत कहा गुंज के डारा * नृप लूपक्ष दिन करत श्रृंगार
छत्र अमर शिर उपर राजै * अजहुं सुरविअन नौअतआनो
हमहुं यह लजिहैं सुख लीने * संगहि संग काज कहु हीने
अगरत कहा दही के काम * लजि हमको उपजत ह काम
आधी बुद्धि तुम्हारी नीकी * तुम्हारे यित रजधानी नीकी
मेरो दासन दास कहावै * सपनेहुं यह ताहि न लावै
कंस भारि शिर छत्र धराजिं * कहा तुम्ह यह साध पुराजिं
अज में मेरो राज सदाई * ओर छंदां काकी कुराई
तुम कहु राज भडो करि मानो * मेरी प्रभुता के नहिं जनो
हो० हमहुं जनत हैं तुमहि, लरिकाछ ते दान ।

काहे को अपने अहन, प्रीजतअहुत अमान ॥

सो० किरत अरावत गाय, कांधे कामरि कर लकुट ।

देणी ह कुराय, कत अढि अढि आतें करत ॥

यह कभरी कभरी तुम जनो * छतनी लुधितितनो अनुमानो
या पर वारों^३ और परभर^४ * तीन लोक की यह आउभर
अक्ष लूट्यो जाहि निहारी * सो कभरी कत निहत ज्वारी
कभरी के अत असुर संहारो * कभरी ते सन्तान उदारो
या कभरी ते सज सुख भोगा * जाति पाति यह मम सज योगा
सुनत हंसो सज अज की आवा * यह तुम सांय कही गोपावा

ધનિ ધનિ યહ કામરી તુમકારી * સખ બિધિ તુમ્હે^૧ નિખાહન હારી
 યહૈ ઓઢ કે ગાયે ચરાવો * યહૈ સેજ કરિ ભૂમિ બિછાંવો
 યાહી તે વર્ષા ઋતુ ટારો * શિશિર શીત યાતે નિર્વારો
 યાતે શ્રીવમ ધામ * બચાવો * યહૈ ઉડગની^૨ શોશ બનાવો
 યહૈ જનિ યહ ગૃહ યહ દાગીર * યહૈ સિખાવત સખ પરિપાટી
 હમ જો કહન હીચહત તુમ સોં * કહી સો તુમ અપને મુખ હમ સોં
 દોઁ કહી જાત અપની પ્રકટ, નીકે હમૈં હંસાય ।

તાપર માંગત દાન દધિ, યુવતિન એક કન્હાઈ ॥
 સોઁ કામરિ ઓઢનહારિ, તુમ્હે^૩ ન છાજત પીતપટ ।
 કારે તનુ પર ચારિ, કારી કામરિ સોહઈ ॥

મોસો ખાત સુનો પ્રજ તિય અખ * સત્ય કહત ઉપમા ન જગત સખ
 બાલક અરુ તિય મુખ નહિં દીજે^૪ * ઈનસો બહુત હેતુ નહીં કોજે
 મૂંડ ચહત નેકહિ ચુચકારૈં * જો મન કરૈં સોઈ કરિ કારૈં
 સોઈ ગુણ પ્રકટત તુમ જાહૂ * કતક કહતમેં તુમ અઠિલાહૂ
 જાનહું કહા હમૈં તુમ આરી * સદા છાઇ કો બેચનહારી
 સુનહું કાન્હ હમ તુમકો જાનૈં * નન્દમહુર કે સુત પહિચાનૈં
 ધેનુ હહત પુનિ તુમકો દેખે * ગાય ચરાવતાહૂ બન પેખે
 ચોરી કરી વહો પુનિ જાને * ફરિકા^૫ ખોલત ફિરત બિરાને^૬
 યે દંગ છાંડિ બયે અજ દાની * યહૈ ખાત અખ સખહિન જાની
 ઓર સુનહું યશુમતિ જખ બાંધે * ઊખલ સોં દોઝી બુજ સાધે
 તજ સહાય કરિ હમહિં બચાવે * કરકે બંધન જાય છુડાયે
 જાનત યહૈ રહત પ્રજમાહી * હમતે દૂર બસત કહુ નાહી
 દોઁ કહત કહા તુમ બાવરી, હંસી લગત સુનિ ખાત ।

કખ જન્મત દેખ્યો હમૈં, કોન માત કો તાત ॥

સોઁ કખે ચરાઈ ગાય, કત ચોરી પકર્યો હમૈં ।

કખ બાંધે હમ માય, દુહી ગાય કિન કોન થી ॥

તુમ જાનત મુહિ યશુમતિ જાયે * યશુમતિ નન્દ કહાં તે આયે

* ગરમી. ૧ તકિયો. ૨ પડો. ૩ સ્ત્રી અને બાળકને જાડુ બોવવા ન દેવાં ૪ છાપર. ૫ પરાયું.

મેં પૂરવ અભિગતિ અભિનામી * જાણે સખ માયા કાં ફેંચી
 યહ સુનિ હુંસી સકવ બ્રજબાલા * એસેહિ ગુણ જનત ગોપાલા
 જોસે નિદર્યો^૧ તુમ સખ કાહૂ * તૈસે નિદરત માત પિતાહૂ
 તુમકો યશુમતિ મહરિ ન જાયે * તો તુમ કહો કહાં તે આયે
 ધર ધર માખન ચોર્યો નાહી * જાણે માત ન ભિખલ માહી
 હાહા મરિ હમ નાહી છુટાયે * ગ્વાજન સંગ ન બરછ અરાયે
 નહીં પાય તુમ દહી હમમ * ચે સખ ખાત્રં ઝૂંક તુમહારી
 ભક્ત હેતુ જન્મત જગ માહી * ઠમ ધમ કે મં બગ નાહી
 ધોગ ધર મનમેં નહિં વ્યાજ * દીન ગોહાર^૨ મુનત ઉઠિ ધાજી
 જામધીન રહોં સખ પાસા * ચોર નહીં કહુ મોકો ત્રાસા
 પ્રદા દીટ આદિ કે માહો * વ્યાપક હોં જમાન સખ દાહી
 દોઁ કહાં કહાં કી ખાત કહિ, દરપાવત હી નાર ।

સ્વર્ગ પતાવહિ એક કરિ, ખાંધત ખારહિ ખાર ॥

સોઁ ધહાં સુનાવત કાહિ, જો લાયક તો આપકો ।

દીન પ્રકૃતિ યહ આહિ, બનમેં રોકત હી તિયન ॥

કેતક દધિકો દાન કન્દાઈ * જિહિ કારણ યુવતી અરજઈ^૩
 દધિ માખન સખહી તુમ લેહૂ * રીલી^૪ જાન હમૈ ધર દેહૂ
 જો તુમ યાહી મેં સખ પાવો * કહિકો બહુ ખાત બનાવો
 દધિ માખન કહુ કરોં તિહારો * સકલ વલ્લિજકો દાન નિવારો
 જો જો વલ્લિજ નિતાહિં તુમ લાવો * લેખો કરિ સખ મોહિં ચુકાવો
 અમ એમેં કેસે ધર જોહો * જખલગ લેખો મુવહિં ન બુઝો^૫
 કરત વલ્લિજ તુમ નયે બનાયે * નિત ઉઠિ જાત જગાત અચાયે
 સુનિ વાણી હરિ નાગરનટકી * દ દે સૈન યુવતિ સખ સટકી^૬
 મનહીં મન અંતિ હર્ષ બદાઈ * બોલી હરિ સોં સખ મુસકાઈ
 એસેં કહો વલ્લિજ કો અટકે * અળ લોં રયામ કહાં તુમ બટકે
 હુમહૂં કહિ મન મોઝ લબાઈ * કહુ મોગત દધિ દાન કન્દાઈ
 બલ્લિજ હેતુ રોકી અળ જાની * તખહીં કયોં ન કહી યહ ખાની

૧ નિદર કર્યો, નિદ્રા. ૨ મદદ માટે પોકાર. ૩ અટકાવી. ૪ ખાલી.

* દિસાજ સમજ્યો નહિ. ૫ ધીરથી શ્રવણ લાગી.

દોઠ હંસિ બોલી રાધાકુંવરિ, કહા બણિજ હમ પાસ ।

કહો રથામ સો નામ ધરિ, દેહિં દાન હમ તાસ' ॥

સોઠ ભૂતે કહા કન્હાય, બણિજ કહા યુવતી કરત ।

કાસોં લિયો ચુકાય, સો હમકો બતતાઇયે ॥

કહો તુમહિં બૂઝત કહ હમહીં * લે લે નામ બતાવો તુમહીં
તુમ જાનત મેં હૂં છુ જાનોં * તુમ તેં માલસુ નાહીં છિપાનોં
કારિ દેહુ બપર । લાગે * ફિર ન કછુ તુમસોં કોઠ મોઝે
ધતિને હીં કો લરત બૃથહી * દેખો સમજિ સખે મન માહીં
કદત પરપર ગ્વાઝિ સયાની * સનુઝત હો કછુ ઇનની જાની
ઇનહીં સોં બૂઝોં સખ કોઝિ * કહત બતાવત સુનિયે સોજિ
હરિ કી ગૂઢ મધુર રસ જાતેં * સુનિ સુનિ સુખ પાવન સખ જાતેં
કોઠ કાહૂં કો લેહ ન જાનેં * લોક લાજ હર સખ કોઠ માર્ને
મન મન હર્ષ ભર્ષ સખ સુન્દર * જાનેં હરિ સખ રમિકયુરન્દર
તખ બોલી હંસિ કે પ્રજબાલા * કહત નાહી કચોં તુમહિં શુપાલા
કહા માલ દેખ્યો હમ પાહીં * જિહિ કારણ દોકી બન માહીં
બેલ લઘાયે દેખ્યો હમકોં * હો હમૈ બૂઝતિ હેં તુમકોં
દોઠ લોંગ જયફર લાયથી, ગિરી છુહારા^૧ દાખ ।

કહું લાદે હમ જાત હૈં, સો કહિયે કિન ભાખ ॥

સોઠ દીજે બણિજ બતાય, તાકા દેહિં જગાત હમ ।

તુમકો નન્દ દુહાય, જો અખ બેમ કહો નહોં ॥

કોન બણિજ કહિ મોહિં જાવો * લોન મિરચ કહિ કહિ બહકાવો
તુમતો માલ ગયન્દ^૨ લઘાયો * મહિષ^૩ બૃષભ^૪ કહિ મોહિં સુનાયો
બડે માલ કી વસ્તુ જો હોઈ * કૈસે દુરત^૫ દુરાયે સોઈ
મો આગે તુમ કહા છિપાવો * દેહો દાન જાન તખ પાવો
ભયે ચતુર હરિ તુમ અગબાની * દધિ કો દાન મેટિ ચહ હાની
દેતીં હહી કછુક હમ ટાડન^૬ * જાતે લે જાલન સંગ મોહન

૧ તેતું. * પૂકા ૨ રસિકોમા પ્રેમ ૩ પિંડ બળુ ૪ મોટો દાખ
૫ પાકો ૬ અગદ ૭ ગર્વ રહે. ૮ પ્રેમયા

धन पातन अथ जोयो सोओ * यह कहि युवति हँभी सण कोओ
 श्याम कही भैं जनत तुमको * सूधे दान न देहो हुनको
 दधि भायन तो खेहो छोरी * छिड़ै लुंज गहि गहि अकओरी
 तथ पीताम्बर अटक्यो प्यारी * छड़त लये तुम दीठ मुरारी
 हरि रिसकरि अंकभ गहि दीनी * धहि भिसि लेट प्रेम की कीनी
 टटि गछ प्यारी छर माता * तथ घेरे युवतिन नँहला
 दो० गहिगहि अंकभ लेन सथ, अंगरत रिसहि भणाय ।

हँसत सथा सथ तारि है, पडरे गये छन्हाय ॥
 सो० हँक दध नँहला, तथहिं सथन लजकार है ।

धाय परे सथ ज्वाल, लीने श्याम छुड़ाय तथ ॥
 रिस करि ओखे ज्वाल सयाने * लछ दीठ हरि को नहि जाने
 हुम लछ दीठ लखे तुम कीन्हें * हैलौ नवाण दध को चीन्डों
 जन लीतर रोंकी सथ जाला * देखो दुर्गे कियो ननला
 जात कहन को ओह आवत * गडे सुधभी आप कहावत
 भैत्री साथ सथा की लरिसण * आवहुगे नृप छत सथै तथ
 जनी ज्ञान तुम्हारी सथ की * तजहु ज्वाल हरिकछ तथकी
 ले युवतिन को दाय लगेहो * कियो आपनो तो तुम पैहो
 ले यह पात धरन जुन पैहै * भात पिता हुमको कह केह
 तोयो सुठ्याहार छन्हाय * धरहि कडा कहिहुँ हुम लछ
 आपन लछ सथै तुम कोरी * हरिको दोष लगावत गोरी
 जथ तुम अपरी पीत पिछोरि * तथ छिन मोतिन की लर तोरी
 भागत दान श्याम कथ सेतीरे * तुम अकिंसात नवाण नहिं देती
 दो० देखिं छोरि सथ ते अग्रहिं, देखत ही रहि जाहु ।

अकओरा ओरी करत, नँहनन्दनहिं डराहु ॥

सो० को त्रिभुवन के भाहिं, मोहन की सर^३ दूसरों ।

तुम सथ जनत नाही, नँहनन्दन अजरानमुत ॥

कहा पड़ा छनकी सरभैं * धनको जनति नीके ॥ भैं

નૃપતિ ત્રાસ બધુદેવ નિકારે * નન્દ યથોમતિ ને પ્રતિપારે
 આયે હૈં શુભ ઘરકે માહીં * કાહુ બદત તાહિ તે નાહીં
 પરિલે જળ ઉન ભુજા ઝકોરી * તમે હમ ઝટકી પીત પિટોરી
 યાતે હીક કહી તુમકો હમ * શ્યામહિં ઝિરકનહાર ભઈ તુમ
 ઇતને પર માનત નહિં હારી * તખ તે હમૈ દેત હૈ ગારી
 બહુત સહી હમ ખાત તુમહારી * બલિજ કરત અરુ ઝગરત અવારી
 ધ્રજ બિપર મનમોહન દાની * અબલૌં તુમ યહ ખાત ન જાની
 બોલ ઉઠે તખ કુંવર કન્હાઈ * અખ નહી છોડો નંદ દુહાઈ
 અખ તો દૌવ આપનો લેહોં * તમહીં જાન સખન કો દેહોં
 કૌન ખાત યહ કહત કન્હાઈ * મોગત કહા જાન નહી જાઈ
 ફિર ફિર ફરિ નન્દ દુહાઈ * ડરપાવન હો હમકો આઈ
 દોઁ ડરપાવહુ તુમ જાય તિન્હ, જો કોઉ તુમ્હૈ ડરાહિં ।

યહ ડરપાવત કૌન કો, તુમતેં ઘટિ^૧ હમ નાહિં ॥

સોઁ જૈહૈં યશુમતિ પાહિં, તોર્યો હાર ભક્તી કરી ।

યહૌ બનત પૈ નાહિં, ઇતનો ધન કહ પાઈહૌ ॥

એક હાર મોહિ દહાં ખતાવો * સમ અંગ ભૂપણ કાહિ દુરાવો
 મોતી મોગદે જરાહી ટીકો^૩ * કરલુકૂલ બેસર^૪ નગ નીકો
 કષ્કસિરી દુલ^૫ તિલરી^૬ ગર^૭ * તાપર ઓર હાર જો ચોસર^૮
 સુભગ હમેલ^૯ મિલેટા જાણુ * કંગલુ પહુંચિન મુંદરિન^{૧૦} સાજુ
 કટિ કિંકિણિ નૂપુર પગ દેખો * જેહરિ^{૧૧} નિછિયા ચે સખ લેખો
 શોભા સાજ ઓર અંગ માહી * સમકો નામ લેત કયોં નાહીં
 યાહુ મેં કછુ બાંટ તુમહારો * અચરજ આય સુનોરી ભારો
 ભૂપણ દેખ ન સકત હમારો * યાહી લિયે ભયો ઘટવારો^{૧૨}
 આપનહૂં કછુ દઈ ગદાઈ * મહરિ યથોમતિ કે નંદરાઈ^{૧૩}
 આઈ પહિર જિતો હમ જાહીં * યાતે દુનો હૈ ઘર માહી

૧ મોતી ૨ સેશમાની લર. ૩ ટીવડી ૪ નથ. ૫ જો મેરવાળી કંઠી ૬
 ત્રસુ સેરવાળા ૭ મજે. ૮ ચાગ સેરવાળા. ૯ સિકા કે સિકા જેવા ગોગ
 દુકાની મગાની માગા. ૧૦ વાગીઓ. ૧૧ ઝાઝર ૧૨ ઘાટનો મહેમુન
 લેનાર, દાખા. ૧૩ તમે કે યગોદાએ ઘડાવી આપ્યું છે ?

દેખિ પરત કહ્યું બહુત લુભાને * જન ધોં સૂનો લખિ લલયાને
બાંટિ કહા તોલોં સખ મેરો * જૈલોં તુમ નહીં દાન નિવેરો
દોઁ આભૂપણ કેા કહ કહત, બહુત બસ્તુ તુમ પાસ ।

માનોં મૈં જનત નહીં, સો કિન કહત પ્રકાસ ॥

સોઁ લેહોં મગકો દાન, સમુજિ લેહિંગે બાંટિ પુનિ ।

પૈહોં તબહીં જન, મૈં તુમસોં સાંચી કહત ॥

ભયે શ્યામ ઐમે રસનાગર * યુવતિન મેં અબ હોત ઉમગર^૧
કાલિકા ગાય ચરાવન જાતે * છાક માંગિ આલન સંગ ખાતે
કાંધે કામરિ લકુટિ હાથા * જન મેં ફિરત બછરવન સાથા
આજ પીતપટ કટિ કસિ આયે * લૈકર લકુટી બડે દહાયે
ભયે કછુ અબ નવલ સુખના * માંગત યુવતિન સો વડ દાના
દેહો દાન કિ અગરતિ હો તુમ * બહુત તુમહારી ખાત સુની હમ
મથમ દાન જંજાલ નિગમિયે * તા પાઝે તુમ હમકિં નિદરિયે^૨
કહત કહા નિદરે મે હો તુમ * સહજહિં ખાત કહત તુમ સો હમ
આદિહિ તે તુમકો પહિયાને * દાન કહા સો હમ નહીં જાને
આલિન ચર્તી સખે રસિ કરિકરિ * દહિ મહુકી માથે પર ધરિધરિ
તબ હરિ ગહિ અંચર અરકારી * જાતિ કહાં હૈ રી બનિતરી^૩
ધંતને બલિજ લિયે તુમ જાહુ * બિના દાન ક્યોં હોત નિખાહુ
દોઁ નામ તુમહારે બણિજ કે, સખ મૈં દેહું બતાય ।

દેહુ દાન તબ મોહિં તુમ, દેખાહુ સખ કહરાય ॥

સોઁ સખ ક્યોં છોડયો જાત, એક હોય તો છોડિયે ।

તુમ બિચારિ યહ ખાત, દેખાહુ અપને ચિત્ત મેં ॥

ચેતી બસ્તુ સિયે તુમ જાઓ * દાન દેતિ મેરો બિજરાઓ^૪
મત્ત ગયન્દ તુરગમ તુમનોં * કૈસે ફરત ફરાયે હમસોં
હંસ મોર દેહિયે^૫ મુગવારે * કનક કલશ મદરસ^૬ સોં બારે
ચમર સુગન્ધ કપોત^૭ કીરવર^૮ * કોકિલ બિદુમલજ^૯ ધનુષ ચર

૧ પ્રખ્યાત ૨ નિગ્રહાર કરતો ૩ મોહાચમ્પી ૪ બિજાઓછો ૫ સિંદ

૬ મનો રસ ૭ કમ્પો ૮ પોત ૯ શાપ માણિક્ય ૧૦ દીરા

એતો ધન ખગ મૂગ તુમ પાહીં * કૈસે નિખહત દાન બિનાહીં
 સુનિયહ ચકિત કહાતે પ્રજાલા * કહા બતાવત તુમ નંદલાલા
 તિનકો નામ લેત હમ પાહીં * જો હમ સપને દેખ્યો નાહીં
 કહાં તુરંગમ ગજ હમ પાયે * કળ હમ કંચન કલશ ગઢાયે
 માનસરોવર હંસ રહાહીં * ચમર ધનુષ શર કહા કહાહીં
 ચે સખ હમ પૈ કહા બતાવો * જહાં હોય તહુ દાન ચુકાવો
 ઈતનો સખે તુમહારે પાહીં * દરિ બિચાર દેખો મન માહીં
 અપને અંગ અંગ નિહારો * યોવન રૂપ ઓર હૈ ન્યારો
 દોઁ કરહુ નિખેડો બેગ સખ, દાહે કરત અખેર ।

કહો તુમહૈં કંઠુ હમ કહૈં, ઘરકો જાહુ સખેર ॥

સોઁ દીલૈ દાન ચુકાય, અખ જાન્યો અપનો વણિજ ।

કહોં ફેર સમુઝાય, જો કહું ધોખોં હોય ચિત ॥

ચમર ચિકુરે બ્રૂ ધનુષ સંભારે * શર કટાક્ષ મૂગ દગઁ કનરારે
 કણ્ઠ કપોત કોકિલા જાની * રહૈ હીરાશુક નાક બખાની
 અધર સુધર બિદુમ સો જાનો * હૈ મયૂર ધૂંધટ પટ માનો
 કંચન કલશ ઉરોજ૫ નિહારો * યોવન મદ સોં ભરો વિચારો
 કટિ કેહરિ કે રૂપ સુહાઈ * હંસ ગયન્ઢ ચાલ છપ્પિ છાઈ
 સૌરભ અંગ સુગન્ધ સુહાયો * યોવન રૂપ ન જાત બતાયો
 ઈતનો હૈ સખ બણિજ તિહારો * હોય અંશ સો દેહુ હમારો
 ખરી કિયે નિખહોગી કૈસે * દેહોં દાન દેહુંગી જૈસે
 યહ સુનિ હુંસિ જોડી પ્રજાનારી * અખ સમુઝી હરિ જાત તુમહારી
 માંગત ઐસો દાન કન્હાઈ * જાન પરી પ્રગટી તરુણાઈ
 યાહી લાલચ અંક ભરત હો * પુનિપુનિ ગહિ આંચર ઝગરત હો
 અપની ઓર દેખ તો લીલે * તા પાછે ખરિયાઈ દીલે
 દોઁ યાહી લાલચ ફિરત ફો, સખા લિયે જન સંગ ।

ઘેરત હો યુવતીન કો, પ્રગટયો અંગ અનંગ ॥

સોઁ જૈઠ રહો ઘર જાય, યહ મતિ ચિતમેં મત ધરો ।

ઘટ મર્યાદા જાય, ઐસી ખાતન સોં લલા ॥
 ચહ સુનિ બિહુસિ કહ્યો બનમાલી * કત હમ પર રિસ કરત ગુવાલી
 સૂધે હમ ઇક ખાત બખાની * તુમ કત શોર કરત અનખાની^૧
 કબહું ઘટાવત હો મર્યાદા * કબહું જોઈ સોઈ કરત વિવાદા
 પ્રાતહિં તે અગરત બિન કાળે * દાન નિગેર જાત નહીં સાળે
 હરિ યોં કબતે બયે સયાને * ઉચટહિં તુમ હમ પર સતરાને^૨
 બેટી બહુ બટે ઘર ફી હો * કત વિલંબ બન મેં કરતી હો
 બૂઝિય તુમસોં હમ જો બખાને * સો તુમ કહ આગે સતરાને
 કહિયે મોહન ખાત બિચારી * કહવાવત સર્વજ બિહારી
 પરગટ ઐસો દાન સુનાવત * હમરો પ્રજ ઉપહાસ^૩ કરાવત
 પરે ખાત મહરાને^૪ જાઈ * તુમહિં લાજ કે હમહિં કન્હાઈ
 પ્રજ મેં જો વે ખાત સુનૈંગે * જાતિ પાંતિ દે લોગ હુંસંગે
 જાન દેહુ અબ હમહિં ગોપાલા * કહિયો પ્રાત દેર નંદલાલા
 દોઁ બોલિ ઉઠયો ઇક સખા તબ, સુનહુ ગ્વાલિની ખાત ।

પ્રોતિ કરત નંદલાલ સોં, કત આવરી લખત ॥
 સોઁ હરિ સંગ કરહુ બિહાર, નવલ રયામ નવલા તુમહું ।

હંસન દેહુ સંસાર, ભલો મનાવો કાન્હ કો ॥
 સુનિ જોલી પ્રજ યુવતિ રિસાઈ * કહવાવત ચહ ખાત કન્હાઈ
 આપુન યૌવન દાન જતાવત * તાપર જોઈ સોઈ અખન સિખાવત
 બન મેં સજન યેરિ બેકાઈ * કરત રયામ તુમ અતિ લંગરાઈ
 બૂઝિ ગયે વે દિવસ કન્હાઈ * ઘર ઘર માખન ખાત ચુરાઈ
 ખીજત ફી દગ નીર ચુચાતે^૫ * ઉર ડરાત ઘરકોં બજિ જાતે
 બાંધે જિખત જળહિં સયોદા * હમહિં હુકાય લિયે તબ ગોદા
 અબ બયે બટે બટી અતુરાઈ * તાતે યૌવન દાન સુનાઈ
 લરિકાઈ ફી ખાત બખાને * કૈસી ભઈ કદા હમ જાને
 કબ ધોં ખાયો માખન ચોરી * યૌવા ધોં બાંધે કબ ટોરી
 મેકહુ તાટી મુધિ નહિં જાને * માન અમાન ન તમ હમ જાને
 લલે બુરે કો જ્ઞાન ન હોઈ * અપનો પર કહુ સમજ ન દોઈ

ખેલત ખાત હરખ હી માહીં * ખાલપને કે દિવસ બિહારીં
દોઠ અપની સુરત કરત નહ , નહાન યમુન કે તીર ।

કદમ ચઢાયે સખન કે, જખ મૈં ભૂષણ ચીર ॥
સોઠ જલ મેં રહીં છિપાય, બિના બસન નાંગી સમૈ ।

પુનિ પુનિ હહા કરાય, દિયે બસન મૈં સખન તખ ॥

બિના બસન બાહિર સખ આઈ * હાથ જોરિ મોહિં બિનય સુનાઈ
કૈસી ભાંતિ ભઈ તખ સખડી * સો સુધિ ભૂલ ગઈ અખ તખડી
મોઠોં કહતિ ચાર દધિ ખાયો * જખલ મો હમ જાય છુડાયો
લેહ બચન જખ કહે બિહારી * સુનિકે હંસિ સકુગી બ્રજનારી
કહત ભયે અતિ નિલજ કન્હાઈ * એમો હત ન સકુચત રાઈ
જાહુ ચલે લોગન કે આગે * જડી ખાત બનાવન લાગે
કરત હંસો તુમ સખન સુનાઈ * નિજ નિજ ગૃહ સખ કહિહૈ જાઈ
ગૂડી ખાત કહા હમ જાનૈ * હમ તો સાંચી સદા બખાનૈ
જૈસી ભાંતિ બજે મોહિં કોઈ * માનત મૈ તાકો તૈસોઈ
જો જડો મોઠો તુમ જાનો * તો કત મેરે હિત તપ ઠાનો
જો તુમ અપને મન મે ઠાની * મૈ અન્તરયામી સખ જાની
અખ કયા મૈતો નિહુરમન કીનો * કાહે દાન જાત નહીં તીનો

દોઠ દાન સુને રિસ હોતિ હૈ, યહ નહીં હમૈં મુહાય ।

ભલી પુરી અરુ જો કહો, સો સહિ લેહિં કન્હાય ॥

સોઠ છાંડી દેહુ સખ જાહિં, સુનિયે મોહનલાલ અખ ।

ભઈ બેર બનમાહિં, માત પિતા બિઝિહૈં હમૈ ॥

કાહે કે તુમ કરત અગારી * દધિ બેચહુ ઘર જાહુ સખારી
મૈ કહ કરોં તુમહૈ યહ લાવત * લેખો કરિ નહીં દાન ચુકાવત
ગુદ્ધ સ્વભાવ સમુજ સખ કો । * લેખો કરિ દેહો મોહિં જોઈ
તમ સોઈ તુમનોં મૈ લૈ લેહોં * તખડા તુમહૈં જાન પુનિ દેહોં
કાહે કે હમ સોં હરિ લાગત * જાન ન પરત કહા તુમ માગત
ખાતન કહુ જનાવત નાહી * લેખો કહા કવત હમ પાહીં

નિપટહિં પદે હમારે ખ્યાકા * ઇન ખાતન કત પાવત લાલા
અખ તુમ નિપટ^૧ કરી ખહુતાઈ * સુનિ હમિ દે ઘન લોગ લુગાર્મ
મારગ જિન રોકો હમ બહીં * ઘર તે લીએ દાન ઉગાડી^૨
અખ લો યહ હીયો તુમ લેજો * હમ તુગહરો બિચાર સખ દેખો
મોઝાં એસી બુદ્ધિ સિખાવત * કર કંકણ દર્પણહિં દિખાવત
તુગહરી બુદ્ધિ દાન હમ લેહૈ * કાહે ન તુગહૈં જાન હમ દેહૈં
દોઁ આપ ભધ હૌ ચતુર સખ, મોઝાં કરત ગંવાર ।

ઉગહત ફિર હૈં દાન હમ, કાઠે હૃવૈં હૈં દ્રાર ॥
સોઁ તુન્હૈં દેહું ઘર જાન, ફેરિ કરો પાઝીં કહાં ।
જે નહીં પૈહૌં દાન, નૃપહિં જવાબ કહ દેઉંગો ॥

લક્ષી ભધ નૃપ માન્યો તુમહું * ચલિહૈં કંસહિ પૈ અખ હમહું
તખ તે લેન કહત હૌં દાનહિં * નંદ મહર કી દિ કરિ આનહિં
હમહું અણલૌં એસી જાની * લયે સ્યામ ઘરહી તે જાની
અખ જાન્યો તુમ કંસ પકાયે * નૃપ તે દાન પકિરિ તુમ આયે
સુનિ હરિ ચે ગોપિન કે બૈના * હસે કછુ તિરછે દરિ નૈના
મો છબિ નિરખિ કહત સખનારી * કહા હસે મુખ મોરિ મુસારી
સોઈ કહો મનહિં જે આઈ * તુમકો ચતુમતિ મહરિ દુહાઈ
ઓર સૌંહ તુમકો ગોધન કી * સાંચી ખાત કહો તુમ મનકી
હુંસે હા હમ સોં કછુ રીઝે * કૈધોં કછુ મનદીં મન ખીઝે
ચહ સુનિ અધિક હંમે ગોપાલા * કહત શ્રીદામાસોં નંદલાલા
ચહ અચરજ ઈનકેઁ તુમ હેરો * કહત કહા તુમ હંસિ મુખ ફેરો
એસી ખાતન સૌંહ દિવાવત તાતે અધિક હંસ મોહિં આવત
દોઁ તખ શ્રીદામા તિયન સોં, ખોલ ઉડચો મુસકાય ।

હંસત સ્યામ તુમ સમઝ કે, ખૂઝત સૌંહ દિવાય ॥

સોંઁ હમ ન દિવાવૈં આન, હંસહુ તુમહું નિજ સંગમિલિ ।

યહૈ આનસી^૪ જાન, થોરે મેં ખિસિયાત^૫ તુમ ॥

સહજ હંસત નાહિંન સકુચૈયે * નાહિંન લોગન સૌંહ દિવૈયે

૧ ખાલી. ૨ ઉગરાલી. ૩ સોગંદ. ૪ ખીજ. ૫ યરમાઓ છે, રીમાઓ ઠેલ.

વે હું દાની પ્રભુ સળહી કે * દેહું દાન માંગત કળહી કે
હમ જાનત વે કુંવર કન્હાઈ * પ્રભુ તુમ્હરે સુખ અળ સુનિ પાઈ
હોતિ નહીં પ્રભુતા ઇહિ ભાંતી * દડી મહી કે લયે જગાતી
વે ઠાકુર તુમ્હરી સેવકાર્થ * જાને પ્રમ્ત અરુ સળ પ્રમુતાર્થ
દધિ પાચે અડુ ભૂપલુ તોરે * છાડિ દેહુ અળ ઈઈ? નિહોરેર
જો કછુ પચો સોજી અળ લીજો * બેગિહિ જાન હમૈ ઘર ફીજો
તપ હસિ બોલે રયામ સુજાના * તમ ઘર જાહુ દેઈ કે દાના
આયો હો પકચો મૈ જાકો * દેકં કહા લૈકે પુનિ તાકો
અળહીં પવૈ મેહિં જુલાઈ * તમ તાકે સનમુખ કો જાઈ
તુમ સુખ કરો જાથ ઘરમાહીં * નૃપ કી ગારિ માર કો ખાહીં
જળ નૃપવર મોકાં અટકાવે * તમ પુનિ તુમ જિન કોન છુડાવે
દોઠ લેત નામ મુખ નૃપતિ કો જા મુખ નિદર્યો જાહિ ।

અપુન તો નૃપ નૃપન કે, અળ કહ સમુજે તાહિ ॥

સોઠો જિયો કંસ કો નાંવ, ઐસી તુમ્હં ન ખૂજિયે ।

ભલે રયામ બલિજાંવ, જિહિ નિંદિયે તિહિ વંદિયે ॥

અળ હમ કંસ દુહાઈ દીની * તમ તો નૃપ પર અતિ રિસ કીની
અળે કહા નૃપ કી સુધિ આઈ * જો તુમ ઐસે ડરે કન્હાઈ
કહા કહ્યો કછુ જાન ન પાચો * કળ હમ કંસહિ શીશ નવાયો
કળ હમ નામ કંસ કે લીનોં * કંસ ત્રાસ કમઘોં હમ કીનો
નિપટ^૧ ભઈ તુમ ગારિ ગંવારી * જસત હમારે ગાવ મંજારી
કિતક^૨ કંસ જાકો હમ જાનૈં * કહા ત્રાસ તાકો ઉર આનૈ
તુમ્હરે મૈ જાત યહ આવત * કંસ નૃપતિ કે હમ કહવાવત
તો તુમ કહા કોન નૃપ જાકે * આપુન કહવાવત હું તાકે
તાકો નામ હમહું સુનિ પવે * હમહું પુનિ તાકે કહવાવે
યા સંસાર લોક ત્રય માહીં * દુજો કંસ નૃપતિ તે નાહીં
મો નૃપ જસત કહાં મોહ જાનૈ * તો હમ સળ તારી કો માર્ત
યહ સુનિ હમ અળ અતિ ડરપાયો * કે ધોં ઝૂકડીં હમહિં ડરાયો

દોઠ જા નૃપ કે હમ હૈં ચરી, કે નહિં જનત તાહિ ।

જડુ ચેતન નર નારિ સખ, તિહું ભુવન બશ જહિ ॥

સોઠ બસત સુમનપુર^૧ માંહિ, કહું લગતિન્હૈં પ્રશંસિયે ।

સખ માનત હૈં જહિ, તિન પડયો મુહિં^૨ પાન દૈ ॥

સુનત ગૂઢ મોહન કી બાની * બેટી^૩ પ્રજાસુન્દરી સયાની
જાત તુ^૪ હારે નૃપ કી પાઈ * અખ લોં રાખી કહું છિપાઈ
જેસે તુમ તૈસે વોઝિ હું * એકે રૂપ ગુણ કે દોઝિ હું
યહ અતુમાન કિયો મનમેં હમ * એકે દિન જન્મે દોઝિ તુમ
જેસી પ્રજા તૈસેઈ રાજા * બન્ધો ભલો અખ સંગ સમાજ
ચોરી ઠગી નિપુણ ગુણ દોઝિ * યા પટતર^૫ કે ઓર ન કોઝિ
બોલત નાહિં ન બાત સંભારી * ઠગતિ ફિરતિ ઠગની તુમ સારી
ભઈ ઢીઠ નહિં નેક બિચારો * આવત મુખ સોઈ કહ ડારો
અપને ગુણ ઓરન પર હારી * જાતિ જનાવતિ દૈ દૈ ગારી
હમ કઇ ઠગની અરુખટપારી^૬ * તુમ બયે કાન્હ સુધર્મા ભારી
અપરે નૃપ કે યહ સુનાવોં * અસિય ચુગટી જાય લગાવોં
રાજા બડે જન યહ પાઈ * લ્યાવહુ હમ પર ધોંસ ચઢાઈ
દોઠ તુમ તો ઠગ આછે બને, બન, મેં રોડી નારિ ।

હમેં કહી કાકો ઠગ્યો, કે હમ હાર્યો મારિ^૭ ॥

સોઠ તુમહીં જનત રયામ, યંત્ર મંત્ર ટોના ઠગી ।

ઠગત ફિરત સખ બામ, આપન ઢંગ ઓરન કહત ॥

મોન ગહો બાતેં સખ પાઈ * યહ જન હમ પર ચડુ આઈ
જો આહો સોઈ કહિ ડારો * હમ નહિં માનહિં બિલમ્ભતિહારો
તુમ મોહીં કે દ્રોષ લગાયો * મેં તો નૃપ કે પડયો આયો
યોવન રૂપ લિયે તુમ ઇતિહોં * આવત હો ઇહિ મારગ નિતહોં
લોચન ફૂતન જાય સુનાયો * તજ નૃપ રિલખરિ મોહિં બુલાયો
શૈશવ મહલન તે નૃપરાઈ * બેઠયો સિંહાસન તરુણાઈ

૧ પુષ્પનગર ૨ મનો ૩ છિપાયા. ૪ ડાકુ. ૫ મારી નાખ્યો. ૬ ગુલાઈ.
બાલક અવસ્થા ચઈ ને યુવાની આવી છે.

તુરતહિં મોહિં દાન પહિરાયો * દૈ બીરા તુમ પાસ પડાયો
 તિનકો નામ અનંગ ભુલાલા * ઉન કો દાન દેહુ પ્રજ ખાલા
 તિનકી આન કહતહો કીને * પૈહો જાન દાન દે દીને
 મુનિં યહ મોહન કી મુખ જાની * પ્રેમ સિંધુ યુવતી મગનાની^૨
 કામ નૃપતિ કી ફિરી દુહાઈ * અટકયો યોવન રૂપહિ આઈ
 કો હમ કહાં રહત કહું આઈ * યહ મુધિ બુધિ તખ દશા ભુલાઈ
 દોં તસિત ભઈ ડર મદન કે, નયન મૂંદિ ધરિ ધ્યાન ।

કહત કાંહ અખં શરણ હમ, લીજૈ સરખસ દાન ॥

સોં એસે કહિ મનમાહિં, દેહ દશા ભુલીં સખૈં ।

લેહુ શ્યમ બંસિજહિં, યહ ધન તુમહિત સંચિયો ॥

યોવન રૂપ નાહીં તુમ લાયક * સકુચતિ તુમહું દેતિ પ્રજનાયક
 નવલકિશોર રૂપ ગુણ આગર * અહો શ્યામસુન્દર ખર નાગર
 યહ યોવન ધન તુમ ઢિંગ એસે * જલધિ નિકટ જલકણિકા જૈસે
 ધ્યાન મંગનંછહિ બિધિ પ્રજનારી * મનહીં મન બિનવત બંનવારી
 અન્તરયામી હરિ સખ જાનૈં * મનહીં કી કરની સખ માનૈં
 મનહી સખન મિલે મુખદાઈ * તનકી સુરતિ સખન તખ આઈ
 ખુલ ગયે નૈન ધ્યાનતે તખહીં * દોષે મોહન સન્મુખ સખહીં
 તખ જાન્યો હમ બન મેં કાહી * સકુચ ગઈ અતિ અચરજ જાકી
 કહતિ પરસ્પર આપુસ માહીં * કહું હતીં હમ જાનત નાહીં
 શ્યામ બિના યહ અસ્તિ કૈરે કો * એસી બિધિ કરિ મનહિ હૈરે કો
 રહીં અકિતસી સખ પ્રજનારી * જોલિ ઉઠે તખ કુંજબિહારી
 કહા કગીસી હો પ્રજખાલા * પર્યો કહા ઉર શોચ બિચાલા

દોં કયો દાન લેખો કછૂ, રહીં જહાં તહું શોચ ।

પ્રકટ સુનાવો સો મુહીં, દૂર કરોં સંકોચ ॥

સોં બહુરિ ન રોઘૈ કોચ, યા બનમેં કોચિ તુમહેં ।

નિશિખાસર ભય જોચ, મુખસોં આવહુ જવનિત ॥

हमें और दोहें मो डी है * गेकनहार सुवन नंद डी है
 मोना डरत शीश हमारे * आप रहत ठाढे हूँ न्यारे
 आके काम नृपति डी जेना * ठगत किरत सुवतिन परनेरा^१
 सुनत श्याम भूजिध नदी^२ ऐसी * तुमको जानि परी यह कैसी
 'सोए' अण कृपा करे। हरि * ब्राह्मि' भूँ अपने अपने धरि
 दान मान धरके सण जाहु * भदुरि न मैं दौकोगे डाहु
 मैं हूँ, जानत हों, कहु बेजो * तुमहुं आप समुजि मन देजो
 पिछलो देहु निजेरे आग सण * आगे पुनि दीजे जानो जण
 अण मैं लखी कहत हों तुमको * जे मानो ब्राह्मिन तुम हमको
 डी जानै हरि अरित तुम्हारे * आडो रसिकवर नंदद्वारे
 हमारे' सर्वस मन अपनायो * अजहुं दान नदी' तुम पायो
 बेजो हरि लीजे मन आयो * जाहु कहु हधि हम सुभ पायो
 दो० सह' भाजन लाध तुम्हें, सभन सहित मिलि जाहु ।
 सुभ पावै' हम देजिदैं, लीजै, दान डिगाहु ॥
 सो० अण हधिदानी नाउ, तुम्हरे प्रकट भजानि हैं ।
 जाहु दही भलिजउ, द्याध' हम तुम्हरे लिये ॥

तण हरि हूँमि सण सभन पुलाध * जेठे रथि भगवती मुकाध
 दोनां भहु पलाश^३ के द्याये * सोलित सण के करन मुकाये
 सुन्दर हरि सुन्दर' सण ब्राह्म * सुन्दर हधि परेअति अजभावा
 लज्जत भाव के द्याय निजने' * ब्राह्मन मंग भात दुजिमाने
 निजनिज भटुकिन ते सभजारी * देनि कसति उर आनंद भारी
 श्याम पतपिन^४ सों सुभ नावै * निरभिनिरभिब्राह्मिनि सुभपावै
 धन्य धन्य आयुन डी जान्यो * सुदलजन्म सभहिन हरि मान्यो
 कहु धन्य यह हधि अरु भाजन * जात अन्ह जेको अभिलापन
 जे हम साध' करतही जनमे * सो सुभ पाये हरिस' भजनमे
 अंति आनंद भजन सण जारी' * नंदन' दन' पर तन मन वारी'

१. भगवती. २. मुक्यो ३. मोताने वरा कर्षो ४. तावुं ५. भाभगे.
 ६. वेयाजेवा. ७. होडी ८. भज्ज

प्यारी सो भाजन हरि मागत * देखै तुम्हरो १ कैसो लागत
औरन की मटुकी को पाये * तुम्हरे इधि हो स्वाद न पाये।

हो० श्रीगुरुभक्तानुभारि तण, दधिदयाध मुसुकाय ।

अपने कर अधरन परस, दीनों जिहँसि जवाय ॥

सो० प्यारी को दधिप्राय, अल्प चितै मोहन जिहँसि ।

मधुरे कसो सुनाय, भीठो है यह सजन ते ॥

गोपिन डे डित भाजन आडी * प्रेमनिगम नडीं नेक अग्राडीं
वैसिय गोरक्ष बरी कभोरी * परसत सभे होत नडी यारी
ग्वालन सहित श्याम इधि आडीं * परम हर्ष सभके मनमाडीं
हुँसत परस्पर सभा मयाने * भीठो कडि कडि स्वाद अपाने
हरि हसि सभके चिह्नि युरावै * परमानंद सजन उपलवै
प्रियसत ब्रजविज्ञान जगदारी * इधिदानी प्रभु कुञ्जिकारी
सुरगलु तियन मडि १ नममाडीं * निरधि(२) मन माडि सिद्धाडी
धनिधनि ब्रजकी युवती सलागी * आत प्रहस जिनते इधि मांगी
न करलु शिव ध्यान लगावै * शेष महुस मुण लको गावै
मन पुधि पथन अगोचर जेध * लको पार न पावै कोध
नारदादि लहे शुलु गावै * निगम नेति कडि अत न पावै
शुष्मातीत अवगति अविनासी * सो प्रभु ब्रजमें प्रकट जिलासी

छ० प्रकटे सो प्रभु ब्रजमें जिलासी लडि मुनिजन ध्यावडी ।

येग जय तप नेम संयम हरि समाधि लगावडी ॥

रूप देभ न जरलु लहे आदि अन्त न पाधये ।

लज्जतवरा सो प्रहसपूरलु गोपवन्दल गाधये ॥

कोटि कोटि प्रह्लाड लके रोमप्रति श्रुति गावडी ।

डीट, प्रहस प्रयन्त जल यव आप सभ उपलवडी ॥

आप कर्ता आप हर्ता आपडी पालन करै ।

आत सो प्रभु दान इधि है गोपिकन डे मन करै ॥

धन्य प्रहस धनि गोप गोपी धन्य जन पावन मही ।

धन्य मोहन दान मांगत द्रव इधि भाजन मही ॥

धन्य अथ यत् पलक को सुभ और यह त्रिभुवन नहीं ।
 कहत भुर भुनि हृषि पुनि पुनि सुभन सुन्दर अर्षही ॥
 कान्ह गोपी ग्याव है नहीं ऐकही भहु तन धरे ।
 भक्तजन हित । गिरह लको अमित वीरा विस्तरे ॥
 अन्नविदास दुदास हृषि को नित्य निगमागम है ।
 दान अन्नभागी सदा यह गाय आनंद यह वहे ॥

हो० दान अरित गोपासको, अति भिखि रसभान ।
 भेद भेद प.वै' नहीं, कभि किभि करै अमान ॥
 सो० गावत सुनत सुभन, दधिदानी लीला रुचिर ।
 प्रेम लडित को दान, अन्नभासी जन पावहीं ॥

अन्नलहना यो हुरिहि सुनावै * इध दही अरु भाजन लावै
 भहुकिन ते है है ह्रम देहै * आहु श्याम तुम ह्रम सुभ देहै
 गोरस भहुत ह्रमारे घर घर * लीने दान पाछियो घर घर
 यह गोरस जे तुमने आये * मो तो दान आन के आये
 देहु सभै अपने करि लेयो * कि न पायही भागे शेओरे
 श्याम कही अन्न भध ह्रमारी * मनहिं लक्ष परतीत तुम्हारी
 प्रीति भध ह्रमसों ह्रमसों अन्न * देहै भागि याहि हैं जग तग
 निधरक अन्न बेचहु दधि लक्ष * घाट गट कष्ट उर नहीं गध
 खातिन लक्ष श्याम भय भाही * धरके लन जनत है नाही
 अक्षित रही अन्न अन्नही नागी * कहत ऐक सों ऐक भियारी
 सुनहु सजी मोहन कह प्रीनों * दान वियो है मन इरि स्त्रीनों
 यह तो ह्रम नहीं भरी सयानी * जूजो धौं धन सो यह जानी
 हो० पूजन के उभगी सभै, मोहन सों यह आत ।
 निकट जलरहि अति पुनि, सकुच भजन हृदय ॥
 सो० मनही मन सकुचाय, कहिये कैसे श्यामसों ।
 कहत जनत नहीं आत, प्रेम भिषग तरुणी सभै ॥

सुनौ जात मोहन यह हम से ॥ * हीने कहुत कियो ॥ हम तुममे
 दमा । करौ, सो यह हमारी ॥ * अहो श्याम हम दामि, तुम्हारी
 हँसि हँसि कही कहुत हम जानी ॥ * तुम्है जिआवन-हित मनमानी
 कष्ट हमारी छर सो नाहो ॥ * अति आनँद तुमसो मनमानी
 दधिडो दान ओ नो नान्यो ॥ * मजै तुम्हारे क० हम आन्यो
 कडो श्याम तुम यह कह कोनों ॥ * दान बियो है मन हरि दीना
 हम तुमसों कछु नेह न गज्यो ॥ * कीनों मजै तुम्हारे लाज्यो
 यह करनी तुमही ॥ * अज नानो ॥ * लखी पुरी नो कछु करि मानो
 नो नसो अन्तर नही ॥ * राखै ॥ * मो तासों क्यों अन्तर बाखै
 नँहनन तुम अन्तर जानी ॥ * नेह उपनिषद साधि जपानी
 सुनहु जात युवनी सज मेरी ॥ * तुम हित करे राख्यो सुद्धि घेरी
 तुम ते हर होत मै नाहो ॥ * गहत तुम्हारे निकट सदाही
 हो ॥ * तुमकारण पैकुएक तजि, प्रकटत हो ॥ * अज आय ।
 पुन्हावन तुम्हारे भित्तन, यह न जिसायो नय ॥

सो ॥ * एक भाष है देह, अन्तर कहुं न जानिहो ।
 यह न नयो अज नेह, कत लूतत अजवास असि ॥

अज घर जाहु दान मै पायो ॥ * जनत यह बेजो निजटायो ॥
 हँसि हँसि नो आवत जनवारी ॥ * कतल लख अजकी नारी
 घरतन मनहिं जिना किन लख ॥ * करत कडा मोहन अतुराध
 सज तन पर मनही ॥ * है शक्त ॥ * नो कछु कैं होय मो कान
 सो तो मन राख्यो तुम गोधरे ॥ * हर हो जन कोन जिधि होध
 धन्त्री गण मन के आधीना ॥ * अतत नही तन मनहिं जिद्धिना
 नो तुम प्रीति करी मनमोहन ॥ * तो दुषिधा क्यों लख गोहन
 यह तो तुम जानी अजनाथा ॥ * घर हम लखि देहु मन साथा
 मन बीतर मे नज मनायो ॥ * तुमहो लै मुही तहां जिपायो
 कहत कडा यह होय तुम्हारे ॥ * अजहु तनै होहुं मै न्याये
 होहु आपनो मन, घर जाहु ॥ * लोक लाज उर नो यहताहु

તો અબ હમં છાંડિ કિન દેહુ * હમ કરિ હેં અન્તર નિજ, ગેહુ
દોઠ બતે ધટતી હોય નિજ, તજિ દીજૈ સો બાત ।

દીનો મન મેં બાસ તબ, અબ મનકો પછિતાત ॥

સોઠ જબ મન દીનો મોહિ, તબહોં લીનો મોહિ તુમ ।

જો લેહૈ મન બોહિ, તો મૈં હું જૈહોં અનત ॥

સુનહુ શ્યામ ઐસી નહોં કહિયે * સદા હમારે મન મેં રહિયે
તુમહિં જિના ધૂધમન અરુ ધૂધર * તુમ જિન ધૂધ કુલકાન લાજકર
ધૂધ તુમ પ્રેમ જિના પિતુ માતા * તુમ જિહીન ધૂધ સુત પિતુ બાતા
ધૂધ જીવન તુમ જિન સંસાર * ધૂધ સુખ તુમ જિન નંદકુમારા
ધૂધ રસના તુમ શુભ નહિં ગાવે * ધૂધ કૃતિ તુમહરી કથા ન ભાવે
ધૂધ લોચન જિન તુમ ન નિહારે * ધૂધ બિચાર જો તુમ ન બિચારે
ધૂધ દિન રાત તુમહૈં જિન બર્ષ * ધૂધ રવાસા તુમ જિના બિહાર
સા સબ ધૂધ જામેં તુમ નાહોં * તન ધન મન તુમ જિના બિહાર
ઐમે કહિ તનુ દયા બિચારી * ભય સનેહ મનન સબ ગ્યારી
કબહું ઘર તન બાન બિચારૈં * કબહું હરિ કી આર નિહારૈં
દધિ ભાજન હૈ જિર પર ધારૈં * કબહું ધરણી ફેર ઉતારૈં
રીતો મદુકિન મેં કહુ નાહોં * કબહું બિચાર રહત મન માહોં
દોઠ બિહૌસિ કહો તબ સાંવરે, બહુ ધરન ધજનારિ ।

સકૃયત પિછિતે દાન કો, મૈં લેહોં નિરવારિ ॥

સોઠ ઐસે બચન સુનાય, સખન સહિત હરિ બન મયે ।

લે ગયે ચિત સુરાય, યુવતિન દાન મનાય કે ॥

ગોપિયાં કે પ્રેમ કી ઉન્મત્તઅવસ્થા લીલા

શીની મદુકી શિર પર ધારી * ચહોં સજે ઉઠિ ગોપ કુમારી
એક એક દો સુધિ કહુ નાહોં * બાનતિ નહોં. કહાં હમ જાહોં
જગ ચેતન કહુ નહોં પહિચાનૈં * બન ગૃહ કહુ બિચાર ન માનૈં

बोले भेद भरयादा दौड़ ५ आय सहित भूलीं सण कोऊ
 जेयत दधि जनकी में डोवैं * वेडू दही कणहुं कहि जोवैं
 कहत दुमन जोलत कथों नही * वेडो दधि है हम फिर नही
 तरु तरु सों पूछत यहि बांती * जन मे फिरत प्रेम रस भाती
 मिलत परस्पर भिन्न निहारी * कहति फिरति कथों जनमें नारी
 तिन्है कहति अपनी धुनि नाहीं * सो कछु नही समुन्नत मनभाही
 दधि लागन रीते शिर धारै * लरी प्रेम तन दशा भिन्नारै
 कणहुं यमुना के तट नही * फिरति कणहुं कुंजन के भाही
 कणहुं अंशीपट तट आवैं * हाँसी हूवै तहुँ करिहि जुलावै
 दौ० लीजै गोरस दान हरि, कंठ धौं रहै छिपाय ।

उरन तुम्हारै जत नही, तुम दधि लेत छिनाय ॥

सो० वेडू आपनो दान, पुनि रिसकरि उठि धाय हो ।

हमैं न देखौ जन, जन में हम हाँसी सपै ॥

जैक गर्भ मटुकी धरि अण्डाई * जनति घरसे आर्ष अण्डाई
 मभा संग बीने हरि औडै * दधि भाजन के दान युँकै
 दधिहि दुरावत अन्तर तरिदै * दीक गर्भ मटुकिन में परिकै
 रीती मटुकी सजन निहारी : गर्भ बलारि उरमें सभ नारी
 जहां तहां कहि उठी गुवाली * गोरस दरकायो कहुं आवी
 कोऊ कोऊ कहत कान्हू दरकायो * कोऊ कहुँ सजन संग हरि पायो
 लभ सुरति कछु तज तन भाही * गर्भ घरहि हम तज ते नाही
 सकुय लभ कछु गुरुजन उरते * आताहि ते हम आर्ष घरते
 रहौं हहां तज ते जन भाही * यह तो सुरति हमैं कछु नाही
 गण हरि सजन संग दधि पाय * गये गहुरि जन कुंवरकन्दाय
 तज लौं की तो सुधिहम पाही * लभ कछा पुनि जनति नाही
 मन परी हमको तो छांदी * डाँगि गये शिर श्याम गंगोरी

दौ० श्याम जिना यह को करै, लायो दधि के दान ।

तन सुधि लुकी तजहि ते, वाकी शृङ्ग मुसकान ॥

सो० मनहरिस्त्रीन्हों श्याम, ताभिन निषह कौननिधि ।

ऐसे कहि सज्जन भाम, धर को चलन गियारही ॥

मन हरि सों तनु धरहिं बलावै * ज्यों गजभक्त बलत छणि पावै
श्याम रूप रस भट्ठ सों लार्यो * कुल भरधाट भडावत टार्यो
करम नेह अधन में तोर्यो * भुरे न लाज कुंजन के मोर्यो
शुभुजन अंकुश जे मुधि आवै * तण तनु पर के पांच बलावै
ऐसे गहि सहन प्रणवासा * नहीं लावत क्षण गिननदंटासा
भूजत शुभुजन जण कछु जिनसों * औरै भात बतावत तिनसों
गारी हेत सुनत नहीं कोछि * श्रवण शण्ड हरि पूरे दोछि
भात पिता गुरु त्रास दिआवै * नेह नहीं मे उर में व्यावै
भार भार जननी समझवति * कहे के तुम डमहिं, डूमावति
जहां तहां कहे तुम जाओ * नहीं अपनी कुलकान^१ लज्जाओ
नधि मेयो घर सूखे जाओ * कहे धतनो, गिहैं लज्जाओ
भुजै^२ नवाण देति तुम नाहीं * जसी कडा तुम्हरे मनभाहीं

दो० ऐसे सिजवत भात पितु, सो न करति कछु कान ।

लागन है तिनके जयन, उर में जाण समान ॥

सो० तिनहैं कहत मन भाहिं, धूक धूक धनकी छुट्टिके ।

जिन्है श्याम प्रिय नाहिं, तिनहैं अनै त्यागे लखे ॥

जिनके हरिकी प्रीति न लावै * तिनके भुज जनिनिधि दिप्रशवै
ऐसे जिनय करति निधि पाकी^३ * शुभुजनके निंदति मनभाही
नेकु नहीं घरसों मन लागत * बिसरत श्याम न सोवत जागत
नयन श्याम हरशन रस अटके * श्रवण जयन रसते नहीं मटके
रसना श्याम जिन नहीं मोलै * मन यंचल संगहि नंग डोलै
नासा अंग सुगन्ध सुलानी * सुरत श्याम के रूप^४ समानी
चरख चलन चाहत दिशि तेही * जिहि दिशि सुन्दर श्याम सनेही
बोकावा^५ कुलकान मिटाय^६ * रंगी श्याम के रंग सुहाय
प्रात यही दधि है प्रणभाहीं * धनिकगण मन भुधि जय नाहीं

तनु है निकसी जेयन गोरस * रसनासों अटकयो हरिके। यस
 दधिके नाम लूखि गध जाला * कहुत लेहु केजि गोपाला
 लीज रह्यो मनमोहन के रस * ज्यापि गध उरमाहिं दिसा दस
 द्यौ० इंसी सैभै भगवन्-दन्वयो, हरिछणि लटकनमन्त्र^१ ।

तरहरात ताभे परी, निकसि सकति नहीं जाल ॥
 सो० जालत भुज न सँभार, पान डिये जिमि आरुणी^२ ।

जियुरी अलक सिलार,^३ पग डगभग जिततित^४ परै ॥
 दधि जेयत प्रज्जणीयिन डोवै * अलणल जयन गहनते जेवै
 गोरस देन जुलावत जेभ * तिनकी जात सुनत नहीं केअ
 सल कछु येत करत मनमाडी * गोरस लेत आन केउ नाही
 जाल उठत पुनि लेहु गोपात्रहिं * अटक रह्यो मन वा हरिभ्यालहिं
 लेहु लेहु केजि जनमाली * गविन गविन जेवति जवाली
 केउ कहु श्यामकृष्ण जनवारी * केउ कहु लाल गोवर्द्धनधारी
 केउ कहि उठति दानदुरि लाये * कण्ठूँ लभ कि तुमहिं यवाये
 देहु गेहु की सुरति भिसारी * क्षिरति शीश भटुकी दधि धारी
 नहि देहु की सुधि कछु छोछ * दधि के नाम लेत तज सोछ
 छहि जिधि जेयतडी सज डोवै * आप जिकनी जिनडी मोवै
 श्याम जिना कछु और न लावै * केजि कितने कहि समुझावै
 हरि हरशनजिन भति लभलोरी * अंतर बगी सुरत^५ की डारी
 द्यौ० प्रकटयो पूरण नेह उर, जित दैजै तित श्याम ।

समझाई समुजत नहीं, सिज है थाकयो ग्राम ॥
 सो० ज्यों दीपक धरमाहिं, जाहर नहीं देज्यो परै ।
 गुप्त होत सो नाहिं, जज नृषु छू हावा^६ लयो ॥

छुडिजिधि भगन सकलप्रजनारी * कृष्णप्रेमरस मद मंतवारी
 सकल प्रेम की भूरति पूरी * केजि तिन में नाही अधूरी
 ज्येक दशा सजही ॥ जनो * कहुँलजि सजके प्रेम जपानो

તિનમેં શ્રીજૂપલાલુ દુહારી * સકલ શિરોમણિ હરિકી ખ્યારી
 નેક નહીં હરિ તે સો ન્યારી * તિનકી કથા મહત બિસ્તારી
 દધિ લાગન માથે પર ધારે * લેહુ રયામ દહિ બચન ઉચારે
 ખૂઝતિ તિનહૈં ઓર બ્રજનારી * બેચત કહા ફિરત તૂ આરી
 પ્રાતહિં તે લીને દધિ ડાલે * મુખ તે નામ કાન્હ કો બોલે
 કહા કરત યહ હમૈં બનાવો * કહુ હમકો નિજ બાત સુનાવો
 ઉદનત^૧ તકરે ચુવત^૨ અંગમાહી * તાકી સુરત^૩ તોહિ કહુ નાહી
 ઈલે તેં ઉત ઉત તેં ઇત બર્ષ * બુધિ મર્યાદા સવૈ મિટાઈ
 મૈં જની યહ બાન બનાઈ * તેરો મન હરિ લિયો કન્હાઈ
 દો^૪ તિનહૈં કહત મુહિં નન્દધર, કહાં સુ દેહુ બતાય ।
 જહાં બસત વહ સાંવરો, મોહન કુંવર કન્હાય ॥
 સો^૫ હૈ ધૌં યાહી ગાંવ, કુંધૌં કહું અન્તર બસત ।
 કાન્હર જાકો નાંવ, મૈં ખોજત વાકો ફિરો ॥

બહુત દૂર તેં હૌં મૈં આઈ * મોહિં દેહુ નંદસદન બતાઈ
 નન્દહિ કે દ્વારે પર ઠાકી * બુઝત અતિ સન્નિમતા ગાઠી
 લોકલાજ કુલકી સખ નાસી * મન બંધ બયો પ્રેમ કી ફાંસી
 તબ ઈક સખી પરમ હિતકારી * હરિકી ખ્યારી કી અતિ ખ્યારી
 ખ્યારી કો નિજ નિમ બૈકાઈ * શિષા બચન કહત સમુજાઈ
 અહો રાધિકા કુંવરિ સયાની * કયોં એસી અબ લઈ અયાની^૬
 એસે પ્રકટ પ્રેમ નહીં કીજે * હેખિ બિચારિ ધીર ઉર દીજે
 હંસિહૈં લખિ^૭ સખ બ્રજનર નારી * એકહિ બાર લાજ તેં ડારી
 એસે કહા ફિરત બિલ્લાની^૮ * માત પિતા ગુરુજનહીં બુલાની
 જો પૈ કૃષ્ણ પ્રેમ ધન પૈયે * રાખિય ગુસ ન પ્રકટ જનૈયે
 એસી તોહિં બુઝિયે નાહી * સમુજ દેખ અપને મનમાહી
 આગહું ચેત બાત સુન મેરી * કહત કુંવરિ તેરે હિત કેરી
 દો^૯ કૃષ્ણ પ્રેમધન પાયકે, પ્રકટ ન કીજૈ બાલ ।

રાખિય ઉરચોં ગોવકૈ^{૧૦} જ્યોં મણિ રાખત બયાલ^{૧૧} ॥

सो० तु अति नागरि^१ नारि, पायो नागर नेह जे ।

तौ कत देति उधारि, कहिहैं तोहिं गंवारि सभ ॥

मैं जे कहति सुनति कै नाहीं * दैहै जवाण कछु मे पाहीं
 कहिहैं जयनकि भौनहिं रैहै * घर अपने जैहै कि न जैहै
 लोगनसुभ सुनिहैं पितु माता * प्रज में प्रकटी है यह जाता
 मानेगी भभ जयन कि नाहीं * कै हिरि है ऐसहि प्रज भाहीं
 जे यह प्रीति श्याम सों जेरी * लाज किये हूवै है कहु थोरी
 श्याम श्याम को धरि उर भाहीं * लाज छांति कत प्रमत्त गृथाहीं
 सुषतो जोर सुनहुं तुव जानी * कैसी कहति परै कछु जानी
 कहा कहत मोसो तुम आनी * मन मेरो लीनों जनमाली
 तण तें मोको कछु न सुहाय * जित देणों तित कुंवर कन्हाय
 अज लो नही जनत मैं वोही * कहा कहत है अज ते मोही
 कहां गेह को पितु अरु माता * कहां दुरजन को गुरुजन आता
 कहां लाज कहां शान जडाई * तू कह कहत कहां ते आई
 दो० बार बार तु कहत कह, मैं नहिं समझति जात ।

मेरे मन में घर कियो, वा यशुमति के नात ॥

सो० रहत न मेरी आन, अपनी सों मैं कर थकी ।

तु तो जड़ी सुजन, कहा दैत सभि होय मुहिं^२ ॥

मेरे हाथ नही मन मेरो * सुनै कौन सभि सिंघवन तेरो
 मन्दीराय मन की अनुगामी^३ * सभ धन्दीन को मन यह स्वामी
 सो मन हरि लीने प्रनाथा * धन्दी गर्भ सभै मन साथी
 अज मेरे जश में होहि नाही * रहों जग सभ हरि के पाही
 नयन दरश के लोख लुलाने * अणवु^४ शब्द के माहिं समाने
 अज ये हिरत न मेरे रेरे * कहा होत सिंघये सभि तेरे
 मेरे हाथ हाथ में नाही * कौन करै घुंघुट पट छाही
 अज तो प्रकट लछ जग जानी * वा गोहन के हाथ जिकानी
 मन मान्यो गोहन सों मेरो * जग छिदास^५ करै जडुतेरो

मेरे मन अग्न जल्यो कन्हाई * के लघुता के होहु जगई
मैं अपना मन हरिसों ज्योई * नायकज्यो तम धूँधुट छोर्यो
अग्न तो मेरे मन यह मानी * मिल्यो रयाम में ज्यों पय पानी
हो० मेरो मन हरिसंग जल्यो, लोकताज कुल त्याग ।

और ताहि सुजै नदी, भो जहाज डो काग ॥
सो० ऐसे सजिहि सुनाय, भौन गही पुनि नागरी ।

देह दशा भिसराय, भगन भङ्ग रस श्याम के ॥
जय पर्यो मन वाही भ्यावहि * गोत्र उड़ी डोड वेहु गोपावहि
कहत सभीसों तू हो आवी * कहूँ वद दधिदानी जनमाही
नन्दसदन सभि मोहिं जतायो * नन्दनन्दन प्रिय भोग भिलायो
भिरहुभिरगति भ्याकुलगात्रा * मन हरि लीनो नन्द के लाहा
दधि महुद्री लीने शिर डोवै * द्वारे आय नन्द के मोहि
छत छत जय तकीं क्षिर आवै * वेहु कान्ह दधि टेरि सुनावै
जमजमविवश * लक्ष्मणजाही * यत्रीं जनहिं ज्योत जनमाही
भंशोभत यमुना तट जगई * कहत दान दधि वेहु कन्हाई
क्षिरतगिरिजन जन दधि लीने * तन मन हरि डो अपेणु कीने
कीन्हो दिनकर प्रेम प्रकाश * लोकवाज डर तमकर नागा
तनकी दशा जखि नहिं जगई * राम राम में रामे कन्हाई
प्रेम अघिक प्रज गोपकुमारी * गावन वेद पुराण पुकारी
हो० कृष्ण राधिका के अरित, अतिपवित्र सुजगजान ।

कहत सुनत लवलयहरण, रसिकजनन के मान ॥
सो० रसिकशिरोमणि राय, गोपीजन मनके हरन ।

कहौं सु अग्न सुजदाय, रसलीला ने अजकरी ॥
दधि दया राधा की जाही * शिक्षा करि हती ने आवी
अकित रही मनमोह जियारी * या शिर श्याम ठगोरी डारी
गई सभी सो हरि पै धाई * कहत सुनहु प्रणु कुँवर कन्हाई
रूति क्षिति तुम्हें छक नारी * अति सुन्दरी नवत सुकुमारी

પહિરે નીલામ્બર અતિ સોહૈ * મુખદ્યુતિ ચન્દ્ર નિરખિ મન મોહૈ
પ્રાતહિ તે લીને હધિ ડોલૈ * લેહુ ગોપાલ બદન તેં જોલૈ
પ્રમત પ્રમત અતિ ખિલેશઈ હૈ * ખંશીખટ કી ઝોર ગઈ હૈ
મન બગ્ગ કર્મ જાન મૈ પાઈ * તુમ મેં વાકો પ્રાણ કન્હાઈ
તાહિ મિલો કબહૂં મુખદાઈ * કહત સખી કરિકૈ ચતુરાઈ
તુમખિન ખિરહુખિકલ અતિ બાલા * મિલહુ બેગ તાકો નંદલાલા
સુનત રયામ મન હર્ષ બદાયો * સૌચી પ્રીતિ જાનિ મુખ પાયો
હરિ હૈસિ ખિદા સખી કો કાનો * આપ દરશ ખ્યારી કો દીનો

દોઁ પરમ હર્ષ દોઝિ મિલે, રાધા નન્દકુમાર ।

કુંજ સદન સોહતિ મનો તનુધરિ છબિ શૃંગાર ॥

સોઁ રયામા અરુ ધનરયામ, કેટિકામરતિદ્યુતિહરન ।

અજબાસી ઉરધામ, યુગલકિશોર બસો સદા ॥

સોહત કુંજ કુટી મુખરાસી * પિય ધનરયામ જામ અપલામી
ખિરહ તાપ તન દર નિવારી * જોલી મોહન સોં તખ ખ્યારી
કહા કહોં તુમસોં સુન્દર ધન * કહત લખતિ બામ મનહીં મન
હોત ચવાવે સકલ પ્રજમાહીં * સુનત શ્રવણ સહિજત સુ નાહીં
જાદિન તુમ ગૈયા હુકિ દીની * હાહાકરિ દુહનીં મૈ લીની
સહજ ગદી બહિયાં તુમ મેરી * મૈ હૈસિ તનક બદન તન હેરી
તા દિન તે ગૃહ મારગ જિતતિત * કરત ચવાવ સઠલ પ્રજજનનિત
યહૈ કહૈ પ્રજ મેં સખ કોજિ * રાધાકૃષ્ણ એક હૈ દોજિ
યહ સુનિ ધરગુરુજન દુખ પાવૈ * કહુક ખચન કહિ ત્રાસ દિખાવૈ
નિકસત દ્વાર જખહિં તુમ આઈ * રહન સખૈ તમ દેખિ લુગાઈ
નિદત તુમ કો મોડિં સુનાઈ * મો મો પૈ હરિ સદ્યો ન બઈ
કહત મનહિ સખકો તખિ દીનૈ * દન વિમુખન કો સંગ ન કીનૈ
દોઁ ધૃકૂધૃકૂ તે નરનારિ હરિ, જિન્હૈં ન તુમપદપ્રેમ ।

હિતકરિ તુમ જાને નહીં, કહા નિખાહે નેમ ॥

સો. મૈં લીન્હોં દહનેમ, સુનહુ શ્યામ સુન્દર સુખદ ।

તુમ પદપંકજ પ્રેમ, યહૈ પતિપ્રત પારિહી^૧ ॥

યહ હરિ તુમ બિનકાઓં કહિયે * યજ ળસિ દાકે બોલ ન સહિયે
તાને બિનય કરતિ તુમ પાણી * વા પૈડે^૨ તુમ આવહુ નાહી
જો આઓ તોમુહિં ન જનાવો * મુરલી ધુનિ મોકો ન સુનાવો
મુરલી કી ધુનિ સુનહુ કન્ડાઇ * બિન દેખે મુહિં રહ્યો ન જાઈ
પ્રેમાકુલ સુનિ પ્રિયકી જાની * બોલે બિહસિ શ્યામ સુખદાની
સૌંચ કહત યજકે નર નારી * તુમ નેકહુ મોતે નહીં ન્યારી
કહન દેહુ શુભજન દહ જાને * વે અપને સખ સુરત ભુલાને
પ્રકૃતિ પુરુષ અંકે હમ દોજી * તુમ મોતે કછુ બિલ ન કોજી
ઉભય દેહ લીલા કિત ઠાની * ઘટ હૈ લો નહીં કછુ પાની^૩
જલ થલ જહાં તહાં તનુ ધારોં * તુમ તજિ કહૂં રહત નહીં ન્યારોં
દેહ ધરે કોપ યહૈ બિચારા * માનિય કુલ કુટુંબ યજહારા
લોક લાજ ગૃહ ઊંઠિ ન દીજે * માત પિતા શુરુજન હર કીજે
દો. પ્રીતિ પુરાતન રાખિ ઉર, જહુ પ્રિયા અબધામ ।

પ્રકટ ન કીજે ખાત યહ, કહત બિહસિકૈ શ્યામ ॥

સો. સુનત શ્યામ કે બૈન, હરપ ભાઇ મન નાગરી ।

ભયો હિયે અતિ ચૈન, પ્રીતિ પુરાતન જાની જિય ॥

અતિ આનન્દ ભઈમન પ્યારી * તબ જા-યો હરિ પતિ મૈં નારી
બૃહિ ગઈ કાહે પછિતાની * યહ મહિમા હરિ કી જિય જાની
યુગ યુગ પ્રમ લીલા બિસ્તારી * જાન લઈ જયભાતુ દુલારી
હરિમુખ અલપ^૪ ચિતૈ મુસકાની * રહી પરમ આનંદ ઉર માની
કહત સુનહુ પ્રિય અન્તરયાત્રી * તુમ કર્તા હો જગદે સ્વામી
માત પિતા શુરુજન હિત લાઈ * કહા નાથ યહ નઈ સગાઈ
જો કર્તા ઓરૈ સુનિ પાજી * તો હૈ પ્રભુ તિનકો પતિયાજી^૫
અરુ પરતીત જગત કી જાનો * તા પરમિત છૂટત હર માનો

जे लको सो ताहि को जनै * कैसे औरन को मन मानै
अप नही तजो कमलपद पासा * मन भुंकर कीनो जप आसा
यह सुनी हरि भ्यारी उरलाह * बहुनिधि करि प्रलोभ समुआह
तन धार लोक वेद विधि कीनै * प्रीति रीति उर मे धरि लीनै
हो० कहत श्याम अपन बहु धर, तुमको लह अपनार ।

प्रीति 'पुरातन गोप' उर, करिये जग व्यवहार ॥

सो० परम प्रेम उर लाय, धर पछ छरि लावती ।

बली सगसुभ पाय, इरिइर चितवत श्यामतन ॥

बली संगसुभ लूटि श्योरी * लसत अंग भरगच्छ पटोरी ३
गजगति नति सवन सुभ पाय * रहे रीति छणि निरधि कन्हाय
भ्यारी मन आनन्द बढ़ाये * सुभ लर बली लूटसी पाये
मनहिं कहत अति उमंग उछाड़ * यह धन प्रकट करो नही काहु
सभियनहुं नही लेह जनाति * कृप्य प्रेम धन सुख दुराति
श्याम कह्यो सोछ उर धरिहो * प्रीति पुरातन प्रकट न करिहो
ऐसे मनहिं निवारति नही * तहुं छि सखी मिली भग माही
अंगअंग छणि लपि मुसकानी * कहत जिहुंसि भ्यारीसों जानी
कहु कूली सी आवति राधा * आज रूप कछु अंग अगाधा
गहन सिंकोरति भारति लोहै * कहति कछु मनही मन मोहै
द्वेषियत कछु अंग रस लीने * सुलल मनोरथ हरिसँग कीने
हुम सों सो सपन जात उधारो * दुरत न गन्ध दुरावन हारो

हो० इरत हतो ज्याकुल अपहिन, जिनके दरशन लाग

कहा मिले नंदनन्द सो, धनि धनि तेरो लाग ॥

सो० नहिं पावत है नहि, योगीजन जप तप दिये ।

भरा करि पाये ताहि, तैं कैसे कहु नागरी ॥

कहा कहहिं सखि लह जावरी * करन कछु यादति यवाव री
त हुंसि कहति सुने जे कोउ * सो तो सावि भानि हुं मोउ

यकित होति सुनि अचरज तेरो * है बियार पुनि धरि कहुँ मेरो
 जैसे होय कहति तू जैसे * अरुज न भे निमडो पुनि कैसे
 कहा खेद कछु तो सों मे सों * मैं दुराव करिहो सधि तोसों
 के नंदन-द कहति तू जिनके * मैं कभहुँ देख्यो नहिं तिनके
 है गोरे है भरषु सँवरे * रक्त प्रभकि है अनत गावरे
 मैं तो नही जानति वै जैसे * तू बहु भात मिलावति कैसे
 नहिं यज्ञी जनी मं तोके * कहा बुरावती है तू भोके
 अमहीं किरती हती भौराध * आजहिं पढि लीनी यतुराध
 याही प्रभ हभ तुम ओर वोड * हर नहिं ले है कहुँ केड
 परिहो कभहुँ दंड हमार * करि हँ तमहिं लुहार तुम्हार
 दो० निपुण^१ लभ उनके भिले, वह सुधि गध लुलाय ।

आवति है जनकुंजते, जातौं कहति अनाय ॥

सो० रीजे श्याम सुजन, कहे दिति अंगकी पुलक ।

भोसों करत सयान^२, सगिअगि^३ रही सनेहजल ॥

हुंसत कहत कैधो सुन रानी^४ * तेरी सों मैं कछुअ न जानी
 कछो कहा मुहिं जहुरि सुनावै * तोहिं सोड मेरी लु दुरावै
 कभहुँ कछु भाव यह पायो * तैं देख्यो है किनहुँ सुनायो
 ऐसी कहत और ले डोड * सुनति भोपि उतर न सोडि
 जूअत भोहिं लगावत ताही * सपने हूँ देख्यो नही नही
 ऐसी भोहिं कही जिन केध * नही वातनि पर दुख होध
 उचटायै^५ पैहै कछु भोसों * जहुरि नही भोखेगा तोसों
 तोते और काहि हित पैहै * नते हित की वात ननैडो
 यह परतीत न तोके होध * मैं राखति तोते कछु गोध
 यतुर सभी मन में जेअ जानी * भोते लो कछु नाहिं छिपानी
 त्रास लभ याके मन भाही * ताते जात कहति यह नाही
 तज यह कही हुंसत मैं तोसों * जिन मन में दुख भाने भोसों

દોઠ માની તેરી ખાત અખ, કહં તુ કહં વે શ્યામ ।
 હમહું 'ઉન્હૈ' જનૈં નહીં, ખસત કૌન ધૌ ગ્રામ ॥
 સોઠ હમ આગે કી આધ, લધ સયાની લાડિલી ।
 હસત કહ્યો ધર જાધ, તૈં નહીં હરિ કખહં લખે ॥

સકુચ સહિત જૂષમાનદુવારી, * ગઈ સદન ગુરજન ડર બારી
 જનની કહત કહાં હુતિ ખ્યાંરી * ડલતિ ફિરતિ અજહું હૈ ખારી
 ધર તુહિં તનક દેખિયેત નાહીં * દધિ લૈ જાત ફિરત ખન માહીં
 શ્યામ સંગ ખેલતિ હૈ જાઈ * આજ તોહિં ધિરવત હો બાઈ
 કાહે કો ઉપહાસ કરાવતિ * દધિહિ ખેચ સૂધે કિન આવતિ
 જૂથા કરતિ મૈયા રિસ મોસોં * કો અખ ખાત કહૈ રી તોસોં
 ઐસી કો ખહિ ગઈ ખિધાતા * શ્યામ સંગ ફિરિહું સુન માતા
 કૌને ખાત કહી યહ તોસોં * તાકો નામ લેહિં કિન મોસોં
 ધન્ય ખાત ધનિ ધનિ તૂ માઈ * ઐસી ખાત કહતિ સુહિં લાઈ
 તૂ પર ધર ક્ષણ ક્ષણ કિત જાઈ * મૈં ખરજતિ નહીં નેકુ ડરાઈ
 શ્યામા શ્યામ સકલ પ્રજમાહીં * હૈ રહે લાજ લગતિ તુહિં નાહીં
 ખડે મહરકી સુતા કહાવતિ * કાહે કો પિતુ માતુ લાગવતિ
 દોઠ ખેલન કો મૈં જાઉં નહીં, કહા કહતિ રી માત ।

મોખૈં જાત સહી નહીં, યહ અનોખી વાંત ॥
 સોઠ ધરધર ખેલન જાત, ગોપન કી સખ લરિકની ।
 તુ મોહીં રિસિયાત, તિનકે માત પિતા નહીં ॥

મનહીં મન સમુજતિ મહતારી * અખહીં તો મેરી હૈ ખારી
 કહા લયો તન ખાટ લંઈ હૈ * લડકાઈ અખહીં ન ગઈ હૈ
 જાહિં ખાત ઉડી યહ સારી * શ્યામા શ્યામ કહત નેરે નારી
 ખેલત દેખિ કહતિ સખ કોજી * અખહીં તો ખાલક હૈ દોજી
 સુનતસુતા મુખસિંખકી જાની * મનહીં મન ફિરતિ સુસક્યાની
 તખ ગહિ ઉર લાઈ સુચકારી * પરખોધતિ ઉરસોં રિસ ટારી
 ખેલહું સંગ લરિકિનિન માહીં * ખેલન કો મૈં ખરજત નાહીં

શ્યામ સંગ સુનિ હોત દુખારી * બહુલિ લોગ લગાવત ગારી
ભાતે કુલ કે દુષણ હોઈ * સુનિ પ્યારી કીજે નહીં સોઈ
અંબ રાધા તૂં લઈ સયાની * મેરી સીખ લેહિ જિય માની
જનની કે સુખ કી સુનિ બાની * શ્રીજૃષભાનુ સુતા સુસકાની
મનમન બિનય^૧ કરત હરિપાહીં * સુનહુ શ્યામ તુમ સખ ઘટમાહીં^૨
દોઠ ભાત પિતા માનત મનહિં, લોકલાજ કુલકાન ।

નહીં જનત તુમકો સુખદ, જગત ધરા લગવાન ॥
સોઠ લેત તુમહારો નાંવ, સકુચત હોં ધનકે નિકટ ।

યહ સમુજત પછતાવ, તુમ બિમુખન^૩ મેં કયોં રહીં ॥
તુમ સુહિં ઠહો દાનિ કુલરાખ્યો * કયોંબિષ ખાય સુધા જિન ચાખ્યો
જિનહૈં નાથ તુમ પદ દડ પ્રેમા * કૈસે તિન સોં નિબહત નેમા
અહો શ્યામ મેં મન કેમ બાની * નાથ તિહારે હાથ બિકાની^૪
એસે કૃષ્ણ દૃઢય મેં બાની * બોલી જનની મેં હૈમિ બાની
તૂ અખ ઠહતિ કહા મોકો રી * અકય ખાત હે માં કધુ તોરી
અખ હરિસંગ ન ખેલોં બઈ * જા કારણ તૂ મોકિં સુગાઈ^૫
આવન દે બાબા ઘર આહીં * યહ સખ ખાત કહોં ઉન પાહીં
દેતિ ગારિ સુહિં શ્યામ લગાઈ * એસે લાયક સયે કન્હાઈ
રાહી મોકોં કાલિહ ગલી મેં * સખિન મંગ મેં જાતિ ચલી મેં
લાગે કહન બંમુરિયા મેરી * તૂ લે ગઈ ચુરાઈ સો દે રી
છકિઆઈ^૬ મોસોં હૈ જિન સો * મોકિ લગાવતિ હૈ તૂ તિન મેં
સુન સુનકર રાધા કી બાની * સુખ નિરખત જનની સુમકાની
દોઠ ઠહતિ મનહિં મન અખહિં લોં, નહીં ગઈ લરિકાય ।

બારેહી કે ઠંગ સખે, અપની ટેક ચલાય ॥
સોઠ અખ જૈહે મચલાય,^૭ કાપે જાય મનાય પુનિ ।

હારિ માનિ રહિ માય, બાલકપ્રુધિ જિય જનિહે ॥
બેલિ લઈ હૈસિ કે કુલરાઈ * પુનિ પુનિ કહિ મેરી રિસહાઈ^૮

૧ વિનયે ૨ વેચાઈ ૩ નારાજ થઈ છે. ૪ ખડાઈ, અજુગનાવ.

૫ દડાઈ ૬ વાડ કર્મિ. ૭ નારાજ થઈ

कष्ट वर्गाय लक्ष अति हितसों * रकी यकित शोभा लधि यितसों
 यतुर शिरोमणि हरिकी प्यारी * परम यतुर पृथ्वानुद्वारी
 भातन, हीं माता, लहिराध * नीके राणि लक्ष - यतुराध
 कृष्णप्रेमधन पाय छिपाये * संग सभी तिनहुं न जनाये
 जैसे कृष्ण भंडा धन पावै * धरत दुराय २ न प्रकट जनावै
 सभी मिली जे मारग माही * कछो जय तिन सभियन पाही
 सुनहुं सभी राधा की भातें * कैसे आन करी उन धातें
 पृथ्वीन ते अजही आर्ष * दुर्घ सहित भैं लधि भग पाध
 औरै भाव अंग छणि छार्ष * श्यामहिं मिली लक्ष मनलाध
 मोकों देमत ही हुंसि दीनों * मैं हूं दुर्घ मनहिं मन कीनों
 जण मैं कही मिले हरि तोसों * तण, रिसकरि कैर्यो मुभ मोसों
 हो० मो सों तण लागी कहन, को हरि काको नांव ।
 कै गारे कै सांवरे, असत कौनसे गांव ॥

सो० मैं तो जनत नाही, लेत नाम तु कौन को ।

लपे न सपनेहुं भाहिं, सांय कहति कै हंसत मुहिं ।

जैसे कहि टही करि मोहैं * यितर्ष नेकु न मो तन सौहैं
 लक्ष निधरक मैं सकुच गर्भरी * और कछो तो करत अर्धरी
 तण मैं यह कहि धर पधरी * मैं जुंही तू सांय लक्षरी
 होजि अेक लये अण आर्ष * लभहुं सों यह गात दुराध
 धर धों जय कहा अण कैहैं * कैसे धों तहं मुधि उपजैहैं
 सुनि कै भात सभी सुसकनी * प्यारिहि देवन को अतुरानी
 कहत सजै जणहीं लभ जैहैं * तणहीं जय अगट करि दैहैं
 हहां रहै यह गात छिपानी * द्रध द्रध पानी सो पानी
 आंजिन देमतही लधि जैहैं * कैसे लभ सों गात छिपैहैं
 अपना लेट नहीं वह कैहैं * सुनि हों कैसे गात जणैहैं
 लभ हुं अरिज जय तुम वाको * राधा कुंवरि नाम है लको
 मैं भूजों करि लहु अतुराध * नेकहु याह ४ न वाकी पार्ध

દોઁ બડે ગુરુકી બુધિ પઢી, કહુ નહીં પતિયાત ।

એકો ખાત ન માનિ હૈ, સૌ સૌ સૌં હૈ^૧ ખાત ॥

સોઁ રહિહૈં સખ પછતાત, સુનત બચન વાકે બદન ।

અખ જૈં હૈ રિસયાય, ખાતન ખૈર બઢાય હૌ ॥

કહા ખૈર હમ સૌં વહ ઠરિહૈ * ખાતન કેસે હમહિં નિદગિહૈ

ઔરન સૌં ને કરતી દારી * તો હમહૂં જાનતી સયારી

વાકી જાતિ બલે હમ પાર્થ * હમહીં સૌં યહ ખાત ચુરાઈ

પરિ હૈં જખ મેરે દુંદ આઈ * ફરિ કરોં વાકી લંગરાઈ

ને નહિં હમ સનર લેદ કહૈગી * તો પુનિ કૈએ કૈ નિળૈગી

હમ સૌં ખૈર કિયે કદ્દ * પૈહુ * બઢુરિ લિયે મઢુકી ચિર ઐદૈ

ચલો સબૈ દેખે ધર તાકો * હૈ નિધરક કૈધોં ડર વાકો

ખૂઝે ખાત કહા 'ધોં' કૈહૈ * હમ મોં મિલિહૈ' કૈ ફરિ 'જૈહૈ

રિસિ/કરિ હૈ કૈધોં હંસિ બોલૈ * ખાત છિપાવૈ' કૈધોં ખેલૈ

સહજ સુસાવ કિધોં ગરવાની^૩ * યહ કહિ ચલોં અલી^૪ સખ સ્યાની

ગઈ નિકટ રાધે કે જખહીં * જાન ગઈ નાગરિ મન તખહીં

યે સખ મોપર રિસ ઠરિઆઈ * તખ ઈક મનમે બુદિ ઉપાઈ

દોઁ કાહુકો કીનોં નહીં, આદર , કરિ ચતુરાઈ ।

મૌન ગહી બોલત નહીં, બૈઠિ ગઈ નિહુરાઈ ॥

સોઁ લખિ સખ સખી સુખન, બૈઠિ ગઈ ડિગ આપઈ ।

ઔરૈ ખાત બખાન. આપસ મેં લાગીં કરેન ॥

રાધા ચતુર ચતુર સખ આલી * ચતુર ચતુર કી લેટ નિરાલી

ઉત તો ગહી મૌન નિહુરાઈ * ઈન લખિ લઈ તાસુ ચતુરાઈ

મુકાંચહી^૫ આપસ મેં કીન્હીં * યાત્રી ખાત સબૈ હમ ચીન્હીં^૬

કહા લેદ હમસૌં યહ લાખૈ * ઉલટૈ હમ હીં પર રિસ રાખૈ

ખૂઝહુ ઇતહિં ખુનટ કરિ કોઈ * કહા આજ ઇન મૌન લયોઈ

હમસૌં કહા ઓટ^૭ ઇન લીન્હી * સાઠમઈ^૮ હમહીં કર દીન્હી

एक सखी तब जिहँसि सुनायो * कही भौनप्रत दिन सिंहराये
धनि वह गुरु मंत्र जिन दीनो * कान लगतही औसो * कोनो
कहिहि आर परमातहिं औरै * अणहिं लभ कहु और कि ओरै
सुनि यह जात सजे हम धाम * यकित लभ द्वेषन तुहिं * आध
कहा भौन को द्रव अण कहिये * सुनें कहु तो हमहुं गृहिये
धक संग लभ सजे तरुषाध * मंत्र लियो तब हम न पुलार्थ

दो० अण तुमहीं को हम करै, गुरु देखु उपदेश ।

हमहुं सखै भौन प्रत, करै तुम्है आदेश ॥

सो० हम को कियो अजन, अतुर लभ तु लाडिली ।

कहं सीख्यो यह ज्ञान, औसी जिधि लागीं करन ॥

रहत एक संग हम तुम प्यारी * आनहिं अटकलध तु प्यारी
कहा लयो तोहिं किनहिं सिंघाध * नभ रीति यह कहा बलाध
हम तो तेरे हित की करिये * और दहे तामें सजे करिये
सुनत कुंवरि सखियन की पानी * गोली करत सजे यह जानी
शुंवागरी नागरी * सखनी गोली सहित निकुरध पानी
तुम प्रीतम के जेरिन मेरी * भूजति तुम्है कही सखि डेरी
पाके कहति लु गेल मित्रोरी * नहीं कही उन मोहिं बलीरी
कहो मोहिं तुम स्थाय मिद्वेरी * मे अकरही मोहिं मोहिं तेरी
मेरे अंग छवि और पतार्थ * तब मे लभ जहूत दुपहाध
जिनको मे सपने नहीं जानो * किरि किरि तिनकी जात पपानो
मेरे कहु दुराव हे तुमसों * तुमदीं कही सखी सख हमसो
कहां रहति मे कहा कन्हाध * घर घर करत बवाव बुगार्थ

दो० और कहै तौ मोहिं कहु, नहीं प्यापहि मनमाहि ।

तुमहीं कहौ जे जात यह, तौ दृष होय कि नाही ॥

सो० तुम पर रिस भो जात, ताते आदर नहीं कियो ।

सुनि प्यारी प्री जात, रही सखे भुजतन चिते ॥

गोली एक सखी तिन माही * हम तो तोहिं कहो कहु नाही

ताही पर डोती रिसड़ाध^१ * जिन यह तोसों जात बलाध^२
 प्रथमहि^३ हमैं प्रकट यह करती * हमहुं ताही सों सभ तरती
 क्यो सणि प्यारिय दोष लगवे^४ * जुही जातन जेर भटावे^५
 तेरे श्याम कहां धन देये * कहे के सपने हूं चेजे
 बेटहिं बेट कहत सभ जाते^६ * दे दे सेन करत सभ जाते^७
 प्यारी सणके मन की जाने * सभसों रूपे गयन भजाने
 कोन कोन के मुअ सणि गहिये * नको ने लावे सो कहिये
 मन ते गढि गढि जात जनवै * जुही की सांघी कहरावै
 बिना बीतही चित्रित कैरा * जातन गहि आकाशहि देरा
 नेक डोय तो सगही सहिये * जुहों सजे सुनत 'उर कहिये
 आवत जोवन सुनि सुनि जाते^८ * रहियत भौन सजन ते ताते^९
 हो० पृथा जेर भोसों करत, कहि कहि जुही जात ।

लखो नहीं उपहास^{१०} यह, मैं सकुचत दिनरात ॥

सो० भिद्ये सभी ने श्याम, और कहा याते लली ।

सुनियत है अभिराम^{११} नन्दमहरेको सुवन^{१२} अति ॥

कैसे हूं वे कुंवर कन्हाध^१ * जिनको नाम लेत यह भार^२
 नयनन बरि मैं देये नाही^३ * सुनियत सदा रहत प्रज भाही^४
 कहति लजति जात धक तुमको * धकजिन मोहि^५ दिआवहु उनको
 देणहु^६ धौं कैसे है तिनको * तुमसभ मोहि^७ कहति लीजिनको
 सुनि जृषलात सुताकी जानी * हंसीं सभै गोपिका सयानी
 सुन प्यारी ते सीअ हमारी * कहन देखि कहि करै कहारी
 तोको जुक कहे कहु पैहें * आपन के वे पाप कभैहें
 यह काहू पै जात छिपाये * नेक सुगन्ध न दुरत दुराये
 तैं कहे के कन्हहि देण्यो * अरि के दुहावन हूं नहीं चेण्यो
 सुनहिं सभी साधा की जानी * कहत कष्ट यह अक्य कहानी
 रहति सदा प्रज गौप भजारी * धन नहीं देये री गिरिधारी
 ने उम सुनी रही^८ सो नाही^९ * ऐसेहि वायु वही प्रज भाही^{१०}

दो० सुन प्यारी अण तोहिं हम, दिखरैहैं नंदनन्द ।

तण भदिहैं यह राखिहौ, देखि उन्हैं छत छन्द ॥

सो० जण अधहैं छत रयाम, तण हम तोहिं अताधहैं ।

ताहि देखिहैं जाम, हैं उनहूं अभिलाष अति ॥

तण तू यीन्हू लीजियो उनको * कहति नहीं देखे मैं जिनको
हैं कैसे करे की गोरे * सुन्दर यतुर किधौ अति लोरे
तोहिं देखि आउ सुभ पैहैं * तेरे हित अंसुरी * भलेहैं
नाना लाव करेजे जणहीं * हम सज तोहिं कहूंगी तणहीं
तुम हो यतुर राधिका जैसे * वेजे रयाम यतुर हैं तैसे
हंसति कहति सण गोपकिशोरी * चिरञ्चहु यह सुन्दर लेरी
कणहूं तो इहां परिहौ आर्ष * तणहीं देखिं चिन्हाये कन्हाय
सुनत व्यंग अभियनकी जानी * मन मन भिहंसत कुंवर सयानी
यतुराध नीके गहि राणी * सभियन सों जैसे हंसि बाणी
जे तुम निथ में औरै जानी * मेरी जात प्रतीत न मानी
जे अण मोहिं रयाम संग पावे * तम कीजे अपने मन भावे
कान्ह पीत पट जेसर मेरी * लीजे छरि तणहिं गहि ओरी
दो० यह सुनि है सण हंसिउरी, प्यारी भदन निहारि ।

आधही अति गर्ज करि, बलीं सणी धर हारि ॥

सो० कहति परस्पर जात, निडर लछ अति राधिका ।

कणहूं तौ हम जात परिहैं दोजि आयके ॥

तीसहु दिन जे आए औरैहैं * साहसु यकरि कहुं दिन पैहैं
जोली ओक सणी तण तिन सों * लेद लियो आहति तुम उनसों
हर धरै मन ते थंहु बाध * जेहि रहो अपने धर लछ
अति लछ जोल लछ कहु कीन्हे * कैसी निहुर लछ कछ जीन्हे
वह नहीं इन्हें तुम्हारे आवै * छन्द जन्द वाके को पावे
वह सजहिन में जरी सयानी * मेरी जात लेहु तुम मानी
जोली अ. पर सणी सुन मोसों * लीक जैयि जात में तोसो

देरक्षर , देखो हम धरिहूँ * येने कैसे हमहिं निहरि हूँ
अम तो बेट कियो है भारी * हमहुं को यह रिस है लारी
तब लगि मनमें धीर न बैहूँ * जब लग्यो यारी पकर न पैहूँ
निशि पासर अणहम सग कोचि * रयाभा रयाभ दोषिहूँ दोउ
ताही दिन तिनमो हम हरिहूँ * न दिन नीके पकरि निहरिहूँ
दो० सभ अज गोपिनके जसी, जात यहै मन आन ।

हरि राधा दोउ भित्ते, निशिपासर यह ध्यान ॥
सो० सभहिन भुज यह जात, और कुछ अरया नहीं ।

नन्द भहर को तात, सुता भहर भृषभानकी ॥
यहै अवाव करति सभ गोपी * हम सो जात राधिका बोपी
हरिधर्म ते हम सभ जाने * कीन्ही प्रीति श्याम सों याने
तब सतभाव न हुती जुगध * अण हरिसंग सिभी अतुराध
आन मोन धरि कियो दुराधि * सदा होत किहि जाति भयाधि
दिन हूँ यार सोर अण टारो * रको सुभाव शोर जिनि पारो
करन देहु धन को लंगरार्थ * आपुहि जात भगट हूँ जाध
तम धक सभ की कही यो जानी * कदा कहत तुम जात अयानी
तुमहु कहति बहु जनति नाही * हूँ हम सभ वाके नभ भाही
सात परस ते प्रीति लगाध * तुम तो आन, जानि है पाध
बाही अतुराध दिन जानी * गीन कणहि धो पीवत पानी
हरिके दंग सीभी सभ बोधि * न जाहिर जानी वे दोउ
दोषहु कालि केहु पतिधानी * किरि आध हम सभ भिसियानी
दो० ऐसे सभ अज सुन्दरी, मिलिहै करति अवाव ।

राधा हरि उरमें जसे, और न जात सुहाव ॥
सो० यह रस जन अनूप, अजवासी भलु प्रेमको ।

हरिहै कृष्ण स्वयं, होय रही अजभी तरुणि ॥
श्रीराधा प्रातहिं तहां आध * जहां नुरी सभ सभिन अयाध
आवति लजि सग रहीं सुपाध * पेणत भदन जये स्रुयाध

કરતિ હુતીં ઉનહીં કી ખાતેં * સકુચ ગર્ભ તરુણી સખ તાતેં
અતિ આદર કરિ કૈ ખેઠારી * કહીં કહાં તૂ આઈ ખ્યારી
કહા હમારી સુધિ તૈં લીન્હીં * બડી કૃપા કહું હમપર કીન્હીં
મૈં કહુ આજ અનોખે આઈ * તુમ જી કરતિ આદર અધિકાર્ધ
પાહુની કરિ કરિયે પહુનાઈ * મૈં તો આવતિ જાતિ સદાઈ
કૈસીં કહતિ જાત તૂ ખ્યારી * ખેઠન કૈ નહિં કહૈ કહા રી
તૂ આઈ કરિ કૃપા હમારૈં * હમહૂં કહા મૌન પ્રત ધારૈં
તખ હંસિ ખોલી કુંવરિ સયાની * કરી તર્ક મોસોં તુમ જાની
તા દિન કૈ બદલો યહ કીનોં * મોસોં દાંવ આપનો લીનોં
યહ સુનિહંસીં સકલ પ્રજા નારી * કહન લગીં સખ સુતુ રી ખ્યારી
દોઁ દાંવ ધાત જાનતિ તુમહિં, હમતૌ શુદ્ધ સ્વભાવ ।

તોહિં માન આઈ સદા, તૈસે માનતિ ભાવ ॥

સોઁ તુમ રાખી મન લાય, તાદિન ખાતલઈ જી વહ ।

હમ ડારી ખિસરાય, માન લઈ તેરી કહી ॥

ચોર સખે ચોરિ કરિ જાનેં * જ્ઞાની સખ મન જ્ઞાનહિં માનેં
સુનિ યહ કુંવરિ મનહિં મુસકાની * કહ્યો સખી યહ સાંચ જખાની
જૈસીં જાકે મન મેં હોઈ * જાત કહતિ મુખ તૈસીં સોઈ
મૈં તો સાંચ કહી તુમ પાહીં * કૈસે ધોં હરિ જાનત નાહીં
હરખિ સખિન તખ ઉરસોં લાઈ * કહત કહા તૂ રિસ બરિ આઈ
હંસતિ કહતિ તોસોં હમ ખ્યારી * તૂ મતિ માને ખિલગ કહા રી
તુમહીં ઉલટી પુલટી લાખો * તુમહીં રિસ કરિ ઉરમેં રાખા
તુમહીં હરિ કૈ નામ જખાનો * તખ મૈં સુન્યો કહૂ તુમ માનો
જખ હરિ સંગ મોહિં કહું લહિયો * તખ મન લાવે સો કહુ કહિયો
અખ કૈસેહુ સ્નાન ચલોગી * કૈ મો સોં કહુ દ્રિરિ લરોગી
વહૈ જાત ગઠખંધન કીન્હીં * નહીં જૂલિહોં જાનિ મૈં લીન્હીં
ગહિ ગહિ સખકી ભુજ ઉઠાઈ * ચલહુ ન્હાન કખકી મૈં આઈ

દોઁ યહિખિધિ હાંસહુલાસ કરિ, સખિનસંગ સુકુમારિ ।

ચલી ન્હાન ચમુનાનદી, શ્રીજૃપભાનુકુમારિ ॥

સોઁ સ્કલ રૂપકી રાસ, નવ નાગરિ મૃગલોચની ।
ભરી અનન્દ હુલાસ, કૃષ્ણપ્રેમ મેં એક મતિ ॥

અથ રત્નાનલીલા

ચલી યમુન સખ નવલ કિયોરી * કનકગરણુ તન કોમલ ગોરી
કરતિ પરસ્પર સખ સુકુમારી * હાસ જિલાસ કુતૂહલ ભારી
ગર્ભ યમુન તટ ગોપકુમારી * સંગ સોહત પૃથ્વમાતુકુલારી
દેખિ શ્યામ જલ લહરિ સુહાર્ધ * પૈડીં સલિલ ન્હાન અતુર ધ
શ્યામા સહિત ન્હાત સખ નારી * બિહરતિ જલ મિહાર સુખકારી
કંઠ પ્રમાણુ નીર મેં ઠાઠી * ઊરકનિ જલ અતિઆનંદ બાઠી
કરતિ બિબિધબિધિ હાસજિલાસા * એક એક ગહિ કરતિ હુલાસા
લે લે કર સોં નીર ઉગરૈ * નિરખિ પરસ્પર સુખ પર ઠારૈ
માના શશિ સેના સન્નિ આયે * લરત જલજાં જલ અસ્મર બનાયે
સુનિતકં શ્યામ સુવતિ મનરંજન * આયે કાટિકામ દ્યુતિભંજન
નિરખત તટ ઠાઠે છબિ ભારી * યમુના જલ મિહરત બ્રજનારો
કમહું મધુર કલ વેણુ બજાવૈં * નાનહે સુરન્દ માહિં કહુ ગાવૈં
દોઁ કાછે નટવર બેપબર, ચિત્રિત ચન્દન અંગ ।

ઠાઠે ઉઠંગિ* કદમ્બ તે, કીને અંગ ત્રિભંગ ॥

સોઁ નવધન સુન્દરશ્યામ, બ્રજતિયમન ચાતક સુખકા ।

નખશિખઅતિઅભિરામ, ધ્યાન કામપૂરણુ સંકલ ॥

પદનખ ઇન્દુ પ્રભા દ્યુતિહારી * ચરણકમલ શીતલ સુખકારી
જાનુ જંઘ અતિ સુમગ સુહાર્ધ * કરણ પદમ્બ * લખિ રહત મદાધ
કટિ પટ પીત કાછની કાઠે * કેસર કમલ ન પટતર આછિ
સુદ્રાવલી કનક છબિ છાઈ * નાખિ ગભીર બરણિ નદી બર્ધ
મનહું મરાલબાણુ કી ટ્રેની * સર્વ સમીપ ગોહતિ સુખ દેના
બઠે બઠે મોતિન કી માલા * ગિય રોમાવલિ ઝલકિ જિયાલા

૧ કમળ ૨, હથિયાર ૩ કરોડો કામવેના પ્રકાશને કાખો ૪ડે તેજ

૪ ટેમ કાંતે ૫ હાથીનુ મચ્છુ ૬ કેળ ૭ હંસના મચ્છા ૮ તગવ

મનહું ગંગ બિચ ચમુના આઈ * ચલી ધાર મિલિ તીન સુહાઈ
ખાહુ દંડ દોઉ તટ કમનીયા * ચંદન અંગ રેત રમનીયા
ખનમાલા તરુ વીર સુહાચે * ફૂલિ રહે પચરંગ છબિ છાચે
કંખુ^૧ કંઠ ત્રય રેખ સુહાઈ * વીનિ ભુવન ચોલા જનુ છાઈ
ચિત્રુક. ચાર ગાઠ મન મોહૈ * મુખ છબિ સિંધુ ભંવર જનુ સોહૈ
અધર દશન દુતિ અરણિ નખાઈ * તડિત બિંબ કહ વહ છબિ છાઈ

દો० શુકનાસા ખંજન નયન, ભૂકુટિ કામકોહણ^૨ ।

મણિકુણ્ડલ રખિછબિ હરત, સોહતશીશશિખણ^૩ ॥

સો० ઉપમા ગદ્ય લખાય, નિરખિચ્યામ કો રૂપ ખરે ।

જહં તહં રહી છિપાય, પટતર^૪ કો પહુંચી નહીં ॥

ઉપમા હરિતન દેખિ લખની * દુશે ભૂમિ કોઉ ખન કોઉ પાની
કોટિ મદન અપનો ખલ હારે * મુકુટ લકુટ જૂકુટ નિહારે
કુંડલ નિરખિ જમત રખિ રહહી * તપન હૃદય ક્ષણ ધીર ન ગહહી
અલક નાસિકા કર પદ નેનન * અલિ શુક કમલ મીન ખંજનગન
લખિ સકુચાય રહત ખનમાહી * કહત હૈમં કબિ કહત ખૃયાહી
દશન દમક દામિની લખની * ક્ષણ પ્રગટત ક્ષણ રહતિ છિપાની
સમુજત સધર અધર અરુણાઈ * બિદુમ બંધૂ^૫ બિંબ લખાઈ
ગગન રહો શશિખન નિહારી * ઘટત ઘટત નિત ચોચત ભારી
ચારુ કંઠ લખિ અતિ સકુચાનો * રહત શંખ જલ માંઝ છિપાનો
ખાહુ દેખિ અહિ^૬ વિવર^૭ સમાને * કૈહરિ^૮ કટિ લખિ ખનહિ^૯ પરાને
ગજગતિ શુલક નિરખિ શરમાઈ * બાંચી આંખ ન સકત ઉઠાઈ
નિજ ઇચ્છા છબિ હરિખપુ ધારી * દીની પટતર મેટિ સુરારી
દો० અનુપમછબિ કબિ કચોં કહૈ, બિન ઉપમા આધાર ।

અજતિય મોહન મનહરણ, સુન્દર નન્દકુમાર ॥

સો० અધર મનોહર બૈન, મન્દ મન્દ બાજત મધુર ।

ઉપજાવત મન મૈન, અજ સુન્દરિ નવનાગરિન ॥

જલ બિહાર કરિ ગોપ કિયોરી * નિકરિ ચલોં તટ કો સખ ગોરી
 બાનુ જંધ જલલોં સખ આર્ધ * યુવત નીર અચરન છબિ આર્ધ
 પરે દષ્ટિ મોહન તટ માહીં * ઠાટે કદમ બિટપ કી છાહીં
 ખ્યારી નિરખતિ સ્વપ લુલાની * પંગુ ભર્ષ મતિ ગતિ બહરાની
 ઈતહિ લાજ સખિયન કી આર્ધ * દરશન હાનિ^૧ ન ઉર સહિ ભર્ષ
 મનહિં રાન કરિયહ અનુમાની * લેહૈ આજ સખી સખ જાની
 જાન ગર્ભ યહ અલી સયાની * જાન ધુઝ સખ ભર્ષ અયાની
 બહુરો નહાન લગીં સખ પાની * રહીં ઈતૈ કરિ આના કાની
 ખ્યારી કળહું શ્યામ તન હેરૈ * કળહું દષ્ટિ સખિન તેન ફેરૈ
 જાની સખે નહાત જલ માહીં * મેરી દિશિ ચિતવત કોઈ નાહીં
 તખ 'મન મેં' ચહ ખાત બિચારી * દેખિ લેહું અખ છબિ ગિરિધારી
 યહ દરશન કમધોં ફિરિ હોર્ષ * લલકિર લગીં અંખિયાં હઠિ દોર્ષ
 દોઁ નિરખતિ શ્યામા શ્યામછબિ, પાર નિમેષ ન મોર ।

નૈન બદન શોભિત મનો, દ્વૈ શશિ ચારુ વ્યકાર ॥

સોઁ કરત મુદિત દોઉ પાન, રૂપમાધુરી અભિય રસ ।

તૃપ્ત ન કયોહું માન, બિબશ ભયે મન ફુહું નકે ॥

યદપિ સકુચ સખિન કી ગાદી * તલપિ રુકી ન ચિતવન^૨ જાદી
 ઉમંગિ^૩ ગઈ સરિતા કી નાહીં * સન્મુખ શ્યામ 'સિન્ધુ' કે માહીં
 ભરી સલિલ અનુરાગ અયાહા * ભંવર મનોરથ લહર ઉજાહા
 કુલ મર્યાદ અરાર ઢહાયે^૪ * લોક સકુચ તરુ તીર બહાયે
 ધીરજ નાવ ગહી નહીં જાઈ * રહેં ચકિત પદ પથિક ડગઈ
 ઈકટક જ્યાર અખલિહત ધારા * મિલી શ્યામ છબિ સિંધુ અપારા
 કહતિ સખી સખ આપસ માહીં * નયન તેન 'દૈ દૈ' મુસકાહીં
 દેખહુ રી ખ્યારી ઉત અટકી * ના જાનિયે કોન અંજ લટમી
 કાદિહ હમહિં કંસે નિદરી હૈ * મેરે ચિત અખ ખુટક^૫ પરી હૈ
 ખાત કહત મૈલૈ મુખ તુલસી * દેખહુ અખ દેખન કિમિ દુલસી
 સુંદરિ પિચકે સ્વપ લુલાની * વે ખાતેં અખ સખહિં ભુલાની

૧ દર્શનમાં રુકાવટ. ૨ અભિવાજન. ૩ દષ્ટિ. ૪ ઉમ્મરમાં ૫ તોડી પાડવા.

૬ ખટકો, ચિંતા.

ધકટક રહી નેક નહીં મટકી * કો જાનૈ કાઢૂ કે ઘટકી
દોઠ ભણ ભાવ ભોરે કહ્યું, દેખતહી સુખદાય ॥

ચિત્ર પૂતરી સી રહી, દેહ દશા ખિસરાય ॥
સોઠ ઉત વે રહે લુભાય, નાગર નવલકિશોર ખર ॥

ખ્યારીમુખ દગ લાય, નૈન નહીં મટકત કહ્યું ॥
ઔરૈ ભાવ ભઈ સખિ ખ્યારી * બઢયો મૈમચ કુર તરુ ભારી
ગઈ તાસુ જરૈ સમ પતાલા * પહુંચ્યો અંતર વિખર ॥ ખિશાલા
બચન પત્ર અવલોકન શાખા * સખ જગ છાંડુ ભઈ અભિલાખા
ગુણગિધિ સુમન મુગંધિનિકાઈ * લગી ગઈ આનંદ સુકાઈ
પૂરજ આસન મિન ભર ભારા * ભલ લાગ્યો ખર નન્દકુમારા
રહે રીઝિ તન મન ધન વારૈ * અરસ પરસ દોહ ખૂબ નિહારૈ
તખ ઇક સખી કહ્યો સુસકાંઈ * ખ્યારી દેખે કુંવર કન્કાઈ
વેઇ હૈં સુન્દર સુખદાઈ * જિનત્રી બ્રજ મેં હોત ખડાઈ
હમૈ કહત હી મોહીં દિખાવહુ * દેખિ લેહુ અખ મન મુખ પાવહુ
ખહુત લાલસાહી મન તેરે * તાહી તે હરિ આયે નેરે
પૂજ આશ દરશ અખ પાયે * હમહીં ઇનકો ભોલ પઠાયે
રાખો ચીન્હ ઇન્હૈં અખ નીકે * ચે મનલાવન હૈં સખહી કે
દોઠ ભણે શકુન આઈ ઇલાં, ભયો તુમ્હારો કાજ ॥

અખ કહ્યું હમકો દેહુગી, મિલે તુન્હૈં બ્રજરાજ ॥
સોઠ ભયો નાગરિહિ શોચ, સુનિસુનિ સખિયન કે બચન ॥
કહતિ કરિ મૈ પોચ ૧ ઇન જાની અખ ખાત સખ ॥

મૈ હરિ તન લખિ રૂપ લુભાની * સો ચે દેખિ સખૈ સુસકાની
કાલ્હિ કહી ઇન સોં મૈં વૈસે * દેખી આજ મોહિં ઇન ઐસે
ઇન આગે મો ખાત નશાની * અખ વે કરત ચોહિ જિન પાની
મોહીં પર મેરી ચતુરાઈ * પરી ઉલટિ ઉર અતિ સકુચાઈ
કહત સખિન સોં જવાળ ન આયો * તખ મનમેં હરિ પિયકો ધ્યાયો
અહો શ્યામસુન્દર સુખદાની * મૈં પ્રજુ તુમ્હારે હાય મિલાની

अथ सहाय सुंदर तुम द्वीने क मेरी जात नाथ रथ वीने
 ऐसे, उत्तर देहु जभाध क जते मेरी पति रहु जग
 ऐसे हरि डो सुभिरि सयानी क तण यक जात मनहिं मन ठानी
 हरमे बयो बुद्धि परकासा क तण कीने मनमाहिं हुकासा
 सणिन कह्यो अथ घर यव प्यारी क बर्ष यमुन तट बहुत अगारी
 कपकी न्हान भुहां डमे आधि क ऐसे कहि कहि सभ पछिताधि
 हो० कियो हरेश तुम श्याम डो, घर यलिहो कै नाही ।

योनिह रहो मिलियो जहुरि, यह कहि सभ मुसकाहिं ॥
 सो० तथ सजियन के साथ, यली सहन डो नागरी ।

उर मे धरि प्रजनाथ, प्रेम भगन पोली नहीं ॥
 हंसि पूजति यक गोपकुमारी क कहो श्याम कैसे है प्यारी
 लाये री तेरे मन माही क है सुन्दर कहु कैधो नाही
 है हम सों किरि जात लुकेकी क है अम मनकी साथ जनैहो
 हम भरलु नैसे तुहि पाही क कहु तैसे हरि है कै नाही
 कहति मनहिं जूषवानुद्वारी क मेरे प्यास परी सभ ग्वारी
 जातन जातन करति उधारे क ये यादति अगही निरवासे
 भाहुं ते ये अतुर कहांवै क भोको जातन भांज बुझावै
 ऐसे धनसो जयन जयानो क धनकी यातुरता गहि माने
 मेरे शिर समरथ कन्हाई क कह करिहैं मे सों अतुराध
 प्यारी पियं के गर्भ गहेली क अंग अंग सुभ पुंन भरली
 मन्द मन्द गति हंस सुहाय क पग है यलत ठठकि रहि जाध
 भगन श्यामरसं भुज नहीं जोलै क धरणी अरखुनअन कहि छावै
 हो० यितवत सुधे नेक नहीं, काहु तन अनजाय १

रही गर्भ पिय श्याम के, गरवीली गरवाय ॥
 सो० सजिन कह्यो मुसकाय, क्यों प्यारी पोसत नहीं ।

है हमसो अनजाय, लियो मौनधत आज पुनि ॥
 है कहु जात कही नहिं जाध क है तेरे मन हुर्यो कन्हाय

કળહું બન પહિચાન ન તેરી * દેખત હી દગ તિનહિ' ઢરેરી
 સાંચી ખાત કહો અણં પ્યારો * શોચ પર્યો મન તોડિ' કહા રી
 કહા રહી હી હરિદિ નિહારી * ચકટક નૈન નિમેષ ખિસારી
 સુનિ સુનિ સખ સખિયનકી બાનો * બોલી હરિભાવતી, સયાની
 કહા કહતિ તુમ ખાત અલેખે * મોઝોં કહનિ શ્યામ તુમ દેખે
 મેં દેખે કૈધો નહીં દેખે * તુમ તો બાર હજારક પેખે
 તુમહીં હરિ કો રૂપ જતાવો * મો આગે સખ કહિ સમુજાવો
 કેસે, ખરણુ બેધ કેં કેસે * અંગ અંગ ખરણો તુમ જૈસે
 તબ ચક સખી કહો મુસકાર્ધ * હમ તો એસે લખે કન્હાર્ધ
 છન્દ બંદ કધુ હમહિં ન આવૈ * સાંચી ખાત સખન કો ભાવૈ
 દેખે હમ નંદનુન્દન જૈસે * ખરણિ જતાવહું તુમકો તૈસે

હો ૦ શ્યામ સુભગ તન પીતપદ, ચટકીલો દ્યુતિકારિ ।

શોભિત વનપર દામિની, મનુ અપલઘ્ન ખિસારિ ॥

સો ૦ મન્દમન્દ સુખઠાત, ગરજત મુરલી મધુર ધ્વનિ ।

ચિતવત અરુ મુસકાત, ખરપત પરમાનન્દજલ ॥

ખિખિધ સુમનહલ ઉરમે' માલા ઈન્દ્રધનુષ મનો ઉદિત ખિચાલા
 મુક્તાવલી બીચ મન મોહૈ * ખાલ મરલપાંતિ' જનુ સોહૈ
 અંગ અંગ છળિ રૂપ સુહાર્ધ * કદમ તરે હાઢે સુખહાર્ધ
 દેખત મોહન બદન બિલાગા * ઉપજત હૈ અખિયન અનુરાંગા
 લોચન તલિનર નયે છળિ છાજૈ * તામધિ પુતરી શ્યામ ખિરાજૈ
 કહતિ લગતિ ખાત ઇક તુમકો * ઇક દિન મોહિં દિખાવહુ ઉનકો
 દેખહું ધો કેસે હૈ તિનકો * તુમ સખ દેખિ મોહતિહો જિનકો
 સુનિ જૃપભાનુસુતા કી બાની * હૈસીં સખે ગોપિકા સયાની
 ભકુટી ધનુષ તિલક શિરધારી * માનહું મદન કરત રખવારી
 મોરચન્દ્ર શિર સુમન સુહાયે * કામ શરન મનો પદ્મ લગાયે
 ગડત આનિ યુર્વતન મનમાંહી * નિકસત બહુરિ નિકસે નાહીં
 ખારિજ બદન મનોહર બાની * બોલત મનહું સુધા રસસાની

દોઠ કુણ્ડલજલક કપોલછબિ, શ્રમ સીકર^૧ કે દાગ ।
 માનહું મનસિજ મકરમિલિ, કીડત સુધાતડાગ^૨ ॥
 સોઠ ભરે રૂપ રસરાગ, એસે શોભા કે ઉદાધ ।
 વિન અંખિયનકો ભાગ, અવલોકત હરિકો બદન ॥

અંગ અંગ સખ છબિ કે જલા * હમ દેખે ઇંદિ લાંતિ ગોપાલા
 કહુ છલછિદ્ર નહીં હમ જાને * જો દેખે સો સાંચ બખાને
 સાંચહિ જૂઝ કરે જો કોઈ * તો વહ જૂઝ આપહી હોઈ
 હમ ઇંતનિન મેં નહીં દુરાજી * કહંત ચથારથ સખ સતમાજી
 ચામેં જો કોઈ જૂઝી માને * તાકી જાત બિધાતા જાને
 હમ તો ક્યામ નિહારે એસે * તોહિં લગે પ્યારી કહુ કેસે
 તુમ દેખે મેં સાંચ ન માનો * અપનીચી ગતિ સખકી જાનો
 જિનકો વાર પાર કહુ નહીં * દે અંખિયન દેખે કિમિ જાહીં
 જો તુમ સખ અંગ અંગ નિહારે * ધનિ ધનિ તો ચે નૈન તિહારે
 મેં તો લખિ મક અંગ ભુલાની * ભરિ આયો દોહ અંખિન પાની
 કુંડલ જલક કપોલન છાહીં * રહી ચક્રિત જાને કે માહીં
 રૂંધે નીર નૈન દક લાઈ * પહિયાને નહીં નેક કન્હાઈ
 દોઠ મેં તખને અપને મનહિં, યહૈ રહી પછિતાય ।

દેખનકો છબિશ્યામકી, ચહિયતનયનનિ કાય^૩ ॥
 સોઠઅતિછબિ અંખિયાં દોય, ઉમંગિ ચસતતાપર સલિલ ।
 ફેસે દરશન હોય, સખી શ્યામ કે રૂપ કો ॥

હ લોચન તુમ્હરે દે મેરે * તુમ દેખે હરિ મેં નહીં હર
 તુમ પ્રતિઅંગ બિલોકન કીન્હોં * મેં નીકે એકો નહિં ચીન્હોં
 કાઠૂ કો પટરસ નહિં ભાવે * કોઝી લોજન કો દુખ પાવે
 અપને અપને ભાગ્ય નિકાર્થ * જો ભાવે સો હુનૈ^૪ બનાઈ
 જૈસે રંઝ તનક ધન પાવે * હોત નિકાલ અપને ભાવે
 મોહિં તુમ્હૈ અંતર હૈ ભારો * ધનિ તુમ સખ હરિ અંગ નિહારો

૧ જનમિન્દુ. ૨ અમૃતની સરોવરમાં. ૩ આખા સગરિ આંખો નોમએ.
 ૪ જે વાવે તે લગે.

तुम हरिकी संगित प्रज्जाला * ताते दश दैत नँदलाला
सुनहु सणी राधा यतुसर्ध * आपहिं निंदत हुमहिं जगर्ध
आयुन लर्ध रंक हरि धनको * हुमैं कहति धनवंत सजन को
हुम हरि की संगति सज्ज्वारी * आयुहि निर्मल होति नियासी
धनिधनिधनि लाडिली पियारी * धूर धूर धूर धूर पुद्धि हमारी
तू पूरुहु हुम निपट अमूरी * हुमहिं असंत संत तू पूरी
हो० धनि धनि तेरे भात पितु, धन्यलक्षित धनि हेत ।

तैं पहिंआन्यो श्यामको, हुम सज्ज्वारि अयेत ॥

सो० धनि यौवन धनि रूप, धनि धनि लाग सुहाग तप ।

तु मोहन अनुरूप, स्मिरणवहु जेड़ी अयल ॥

जैसो तैं हरि रूप जआन्यो * है तैसोय यह हुम जान्यो
हेअन को हरि रूप जेरी * आधि आहिये जैसी तेरी
तैं जू कहति बोचन करिआये * सो हरि तेरे नयन सभाये
अति पुनीत अरुखल गुल जानी * करी श्याम अपनी रजधानी
कियो जास हरि तुव दग माही * ओर जात हलु कहू नाही
जैसे श्याम सज्ज प्रज्जाला * कहति परस्पर सुख गोपाला
तहो अचानक हरि पुनि आये * कटि कछनी नटयेष पनाये
सुरही अरुख अघरपर राजै * कल धुनि मँद मनोहर जानै
करति रहो मन में जे ध्याना * सोध अन्तर्यामी सज्ज जना
आप गये तिरछे मगमाही * लावाधीन सकत रहि नाही
तहु तमासतर तहुषु कन्हाई * हाठे लये आय सुभदार्ध
अकित लर्ध सज्ज प्रज्ज की जाला * लगीं जिलोकन नँदको लाला
हो० रत्नजटित पग पौवरी, नूपुर मन्द रसाल ।

यरखुमलदल निकट मनु, जैठे जाल भराल ॥

सो० उदितयरखुनजयंद, जनुमणिरूप्योम प्रकाश करि ।

सुरनर शिव मुनिपून्द, गिरहताप प्रज्जतिहरण ॥

जानु काम शत छगिन सँवारे * युवतिन करि मनपुद्धि विशादे

યુગલ જંઘ છળિ પરમ પુનીતા * રંભાખંભ મનહું બિપરીતા^૧
 ઠાઠે ધરણિ એક પદ લાયે * કંચન દણ્ડ એક લપટાયે
 તન ત્રિલંગ કી લટક સુહાર્ધ * અટક રહી યુવતિન મન ભાઈ
 પ્રજ્ઞયુવતી હરિપદ મન લાયે * નિરખતિ મુનિદુર્લભ સચુપાયે
 કુલિશાંકુગંધવજ્ર ચિહ્ન નિકાઈ * ચકટક રહી ચિતૈ ચિતલાઈ
 અરુણ તરુણ ચકંજલ આસ્થ * માનહું સુખમા^૨ કરત બિહાર
 કટિ કેહરિ^૩ કો કટિહિ લળવૈ * સૂક્ષ્મ સુભગ કહતિ નહીં^૪ આવૈ
 તાપર કનક મેખલા સોહૈ * મણિન જટિત સુન્દર મન મોહૈ
 મનહું બાલકન સહિત મરાલા * બૈઠે પંગતિ ભેરિ રસાલા
 કિંધો મદન કે સદન સુહાર્ધ * જાંઘી બંદનવારિ બનાઈ
 પ્રજ્ઞતિય નિરખિ નિરખિ મુખલેહી * નૈનન પલક પરન નહીં^૫ દેહી
 દો^૬ શોભિત નાભિ ગંભીર અતિ, માનહું મદનતડાગ^૭ ।

રોમાવલિ તટ પર લસત, રસ શ્રંગારકો બાગ ॥

સો^૮ પ્રજ્ઞતિય રહીં નિહારિ, શોભા નાભિ ગંભીર કો ।

મન નહીં સકતિ નિકારિ, પર્યોજય ગહરે ખસકિ ॥

ઉદર ઉદાર બરણિ નહીં જાઈ * રોમાવલિ તાપર છળિ હાઈ
 રહી અટકિ છળિ તામુ નિહારી * પરખત બનત ન નિરખત નારી
 કોબી કહતિ કામ કી સરની * કોબી કહતિ યોગ નહીં^૧ બરની
 કહતિ એક અલિ બાલક પાંતી * જુરિ બૈઠે સખ એકહિ ભાંતી
 કોઉ કહૈ નીરહ^૨ નલ સુહાર્ધ * સૂક્ષ્મ ધૂમ ધાર છળિ હાઈ
 એક કહતિ યહ રણિ કી જાઈ^૩ * મરકત ગિરિ ઉરતે પ્રકટાઈ
 ઉદર ભૂમિ શોભિત સોઈ ધારા * જાતિ નાભિ વડ અગમ અપારા
 દુહૈદિયિ દેનસ્વાતિમુત^૪ માલા * ઉપજત સુખમય લહર બિચાલા
 શોભા ન બરણ સકતિ પ્રજ્ઞનારી * રહી બિચારિ બિચાર બિચારી
 ઉર મુક્તન કી માલ બિરાજે * તામધિ દૌસ્તુભમણિ છળિ છાજે
 નિરમલ નભ માનહું ઉડુસાજ^૫ * યશિદિ ઘેરિ બૈઠી છળિ સાજ

૧ ઉપરો કેમ્બો સ્તંભ ૨ વજ્ર અંકુશ અને ધન ૩ ગોમા ૪ સિંહ
 ૫ કામદેવનું સરોવર ૬ વાદ્ય ૭ રવિનીપુત્રી-પુત્રના ૮ મેળી
 ૯ તાગબોની પંક્તિ

ભૂગુપદ દેખિ શ્યામ ઉરમાહીં * મનહું મેઘ ભીતર શશિછાહીં
દોઁ પીત. હરિત સિત અરુણરંગ, ચટકીલી બનમાલ ।

પ્રપુલિત હ્રવે છબિકી ખંવરિ^૧, માનહું ચઢી તમાલ ॥
સોઁ છબિ બરણી નહીં જાય, કંબુ^૨ કણ્ઠ મણિ કણ્ઠકી ।

પ્રજતિય રહીં લોભાય, હરિઉરબર શોભા નિરખિ ॥

પૃથ્વમકંઠ^૩ ભુજ દણ્ડ સુહાઈ * નિંદત અહિ ગજ સૂઠિ નિક ઇ^૪
કર પલ્લવન. મુદ્રિકા સોહૈ * બાહુ બિભૂષણ લખિ મન મોહૈ
જનુ શૃંગાર વિટપ^૫ કી ડારી * ફૂલ રહીં ઉપજત છબિ ભારી
હરિમુખ નિરખતિ ગોપકુમારી * પુનિ પુનિ પ્રણામ કરતિ બલિહારી
કહતિ પરસ્પર અતિ મન લોભા * દેખહું સખી મદન કી શોભા
ચિબુક ચારુ અધરન અરુણાર્ધ * પાન રેખ તાપર છબિ છાઈ
મંદ હંસન દ્યુતિ દયન નિકાર્ધ * ઉપમા કાપૈ જાત બતાઈ
અનુપમ છબિ ચિત દ્વેત ચુરાચે * જગમોહની હમારે ભાચે
ગોલ કપોલ અમોલ નળીને * માનહું મુકુર^૬ નીલમણિ કીને
બાજત મુરલી કરકી ફેરન * ચચલ નયન ચપલ કી હેરન
મણિન જટિત કુંડલ કી ડોલન * પ્રતિબિમ્બિત સખ મુકુર કપોલન
સો છબી કાપૈ જાત બખાની * લખિ પ્રજતિય બિનમોલ બિકાની

દોઁ સુભગનાસિકા ચપલદગ, કુટિલ ભકુટિકી રેખ ।

જનુ યુગ ખંજન ખીચ શુંક, ઉડિ ન સકત ધન દેખ ॥

સોઁ ધુંધરારે કચ^૭ શ્યામ, ખારિજ મુખ ઢિગ ભ્રમર જનુ ।

શીશમૃદુટ અભિરામ, કોટિકામશોભાહરન ॥

અપ સુધાનિધિ બદન બિરાજૈ * દૂહું કર અધર મુરલિકા બાજૈ
માનહું યુગલ કમલપદ માહીં * લેત ભાગ્ય સુધા શશિપાહીં
હરિમુખ નિરખત નયનભુલાને * ઈકટક રહૈ તૃપતિ નહીં માને
ગોપકુમારિ લખતિ નૈદનન્દન * શ્યામ સુભગ તન ચિત્રિત ચંદન
કનક બરણ પટ પીત બિરાજૈ * દેખિ સખિ ઉપમા યહ રાજૈ

૧ મંજરિ, મોર. ૨ શંખ ૩ સાદના જેવો વિશાળ ખમો ૪ સર્પ કે દાયાની
મુદતે ૫ શંખી પાડે તેવો ભુજખો. ૬ શૃંગાર રૂપી વૃક્ષ ૬ દર્પણ. ૭ વાગ.

निर्भेल गगन शरद धनभावा * तापर स्थित दामिनिजला
 अंग अंग छवि पुंज सुहाये * निरपति युवतीगुन मन लाये
 कोजि लाल तिलकछवि अटकी * सुकुटलटक छवि पर कोजि लटकी
 कोजि अलक लपति चितलाई * कोजि लपि लुक्कटि सुरति गिसराध
 कोजि लोचनछवि लपिलवयानी * चितवन में कोजि उरअनी
 कोजि कुंडल अलक लुभानी * कोजि कपोलवृत्ति निरपि भिडानी
 कोजि नासा कोजि अधर निजार्थ * कोजि रहि अमकनि मांज लुगार्थ
 दौ० कोजि ज्योति कोजि मृदुहंसति, कोजि मुरली धुनिनीन ।

कोजि मुरलीपर श्रीव कोजि, लटकनपर आधीन ॥

सो० चारु चिथुक हरि श्रीव, कोजि गडि तामे रहि ।

हरि मुणरोला सीव, यकी निरपि जहँ सो तहँ ॥

कोजि सुन्दर उर भाहु विगाला * निरपि यकी कोजि लपलु जाला
 कोजि कटि कोजि पटपीत निहारि * जंघ सुन्दर पर कोजि जलहारि
 सुगलकमलपदनभङ्गी शोभा * प्रज्ज्वासी जन मन की लोभा
 हरि प्रतिअंग निरपि प्रजनारी * देह गेहु छी सुरति गिसारी
 अति आनंद भजन मन भूली * यशिमुण लपि जनु कुमुदिनि हूली
 किधौ चकोर रहै टकलार्थ * पियत सुधा छवि शीतलवार्थ
 के रजिद्रुपल छविहि निहारि * भिक्खत कमल जहन वरनारी
 के अर्धगणु मन मुण भानी * निर्गण रहि अति रति क्षपानी
 किधौ नवधन तन छवि देपी * जये आतकी सुदित बिरोपी
 किधौ भुगी मुरली धुनि मोही * श्याम लपति युवती द्रुम सोही
 हरिछविअनुजनि में अरुआनी * सुरजि न सकन युवति भित्तानी
 रुपराशि सुपराशि कुन्हाध * प्रेमनाशि जन के मुणदार्थ
 दौ० छविसागरमुणकी अवधि, गुणमंदिर रसभान ।

मोहि सियो मन तियन को, रसिकनरेश सुजन ॥

सो० मुरली भधुर जगज, प्यारी प्यारी नाम कहि ।

अनुपम छवि दरशाय, गये सदन आनंदधन ॥

રહી ઠગીસી ગોપ કુમારી * મન હરિ લે ગયે નવલ બિહારી
 પુનિ પુનિ કહતિ ભઈ સુખમાની * ધનિ ધનિ રાધા કુંવરિ સયાની
 બડભાગિનિ તોસી નહીં ખ્યારી * તેરેહો બચ રી ઝિરિધારી
 ધનિ ધનિ સ્યામ ધન્ય તૂ સ્યામા * ધનિ જોરી ધનિ પ્રીતિ લલામા
 એક પ્રાણુ દે દેહ તુમ્હારે * તુવ બિન રહિ ન સકત હરિ ન્યારે
 તોકો દેખિ બહુત સુખ પાવે * મુરલી મેં તેરે શુણ ગાવે
 તેરી પ્રીતિ સાચ હરિ જાને * તાતે તેરે હાથ બિજાને
 મન બચ કમ નિર્મલ તૂ ખ્યારી * દુરાચારિણી હમ સખ નારી
 જૈસે ઘટ પૂરણુ નહીં ડોલે * હોય અવધિલો સો ઢકઢોલે
 પરમ સુજાન નારિ તેં ધીરા * રાખ્યો પરખિ હૃદય હરિ હીંગ
 ધની ન અપને ધનહિ બતાવે * ધરત છિયાય ન પ્રકટ જતાવે
 ધન્ય સુહાગ ભાગ તુવ ખ્યારી * કૃષ્ણ સદા પતિ તૂ હૈ નારી
 દોઁ સુનિસુનિ બાની સખિનકી, ખ્યારી જિય અનુરાગ ।

પુલકિ રોમ ગદગદ હિયો, સમુજિ આપનો ભાગ ॥

સોઁ 'બચન કહો નહીં' બચ, પ્રીતિ પ્રકટ આહત કિયો ।

હરિ ઉર રહે સમાય, બાહ કંરત પ્રકાશ નહીં ॥

સુનહુ સખી તુમ કરતિ બડાઈ * સુનિ સુનિ મેરો મન સકુચાઈ
 મોહિં કહતિ સ્યામહિ તૈ જાન્યો * હરિકો લલે પરખિ પહિંચાન્યો
 તણ તેં યહી શોચ મન માહીં * કૈસે હરિ પહિંચાને જાહીં
 નૈન દોય છબિ અમિત અગાધા * તાપર પવન કરતિ હૈ બાધા
 કણહીં મેં ભરિ આવત પાની * સ્યામસ્વરૂપ પરે કિમિ જાની
 રોમ રોમ અંગ લખિયે કોઈ * પલક પરત ઓરે છબિ હેઈ
 કણ કણ મેં શોભા પવટાવે * કહી સખી ઉર કૈસે આવે
 દેખન કો દગ અતિ અકુલાહીં * પ્રકટ હજત પહિચાન ન જાહી
 યહ સખિ નહીં પરતિ કહુ જાની * બિરહ સંયોગ લાભ કે હાની
 કે દુખ સુખ કે સમરસ હોઈ * મોહિં સમુચાય કહી સખિ મોઈ
 મૃત તે હોમ અગ્નિરુચિ જૈસે * મિટતિ નહીં નયનનિ ગતિ તૈને
 ઉત છબિખાનિ નઈ છબિવાને * ઈત લોભી દગ તૃપ્ત ન માને

दो० भिन पहिंयाने कौन भिधि, करौं श्यामसों प्रीति ।

नहीं वह रूप न लाव वह, क्षण क्षण औरै रीति ॥

सो० यह जनी मैं आत, है आनंद की आनि हरि ।

पहियाने नहीं जात, कहा करौं द्वै लोचननि ॥

जहाँ दूर भिधना यह आली * समज परी दृष्टत मनमाही

कर पद उदर श्रीव कटि जीनि * सुख रद सुति नासा शुभ हीनी

आल शिखर नभ केश बनाये * अधर लल अरु भयन मुहाये

रविपवि दुधिर अंग अण कीने * रोम रोम प्रति नयन न दीने

जो प्रिय हीन्हों जन्म हुआरो * दृष्टन के मनमोहन आरो

तो कन नयन दिये शठ दोष * भिधि ते निहुर और नहीं काँ

जो भिधना के अश के पाँज * तो अण पद्धति और यलाज

रोम रोम प्रति नयन अनावैं * छिंटके रहैं पलक नहीं लावैं

तो कष्ट जनै कहाँ सभि तेरो * होय मनोरथ पूरख मेरो

हरि स्वरूप लभि जानिन लक्ष * वह छभि द्वै लोचन न समाध

मैं पच्छिहारि रही बहुतेरो * अकहु अंग न नीकै हेरो

जो दृष्टो तो प्रीति करों री * दृष्टन ही की साध न गोरी

दो० दुरत दुराये कौन भिधि, सभि तुमसों यह आत ।

दृष्टे भिन नंदनन्द के, धीरज धरत न गात ॥

सो० उड़यो किरत दिनरात, धन नयनन के संग लगे ।

क्षण नहीं मन ठहरात, आकरुं भिभि आतअश^१ ॥

सुन री सभो दशा यह मेरी * जलजलते हरिभूरति मैं सेरी^२

संगहि किरो दृश्य नहीं पाँज * मनही मन पुनि पुनि पछिताज

जल मैं अपने जिध यह आनो * निकट लय हरिछभि पहियानो

तण प्रतिनिध मेरोध आध * होत तहाँ मोके दुषदाध

मेरे मन हरि भूरति लावैं * सनमुख दृष्टि तहाँ यह आवैं

मेरिय देह हात मोहिं मेरी * कितो दुरावति दुरत न है री

मैं अन्तर तजि लपन कन्दाध * यह अति अन्तर दैत जदार्ध

१ आकरुं २ जल परने पद छे. २ जल.

सभी होय नहीं काहुँ केरो ॥ करत श्याम यह सण अकअरो
नीके, द्यौन कगहुँ देहो ॥ नर्भ नर्भ छणि करि मन हरिखेहो
अपलाहुँ ते अथव धनेरी ॥ द्यौन अमक यो'धत है येरी
कगहुँ अंगन सुकुर जनावै ॥ कगहुँ कोटि अनंग लजवै
कैसे सण छणि देभ जु पश्ये ॥ कौन लो'ति यह साध पु'छये
हो० भगन दरशरस लाड़िली, पुनि पुनि पुलकित गात ।

तूम भानति देखि छणि, कहत लपे नहीं जात ॥
सो० लीनो सणियन जन, हरिरंगराती लाड़िली ।

सुन्दर श्याम सुजन, रोम रोम याके रमे ॥
कहत धन्य भ्यारी भड़ लागी ॥ नीके तू हरि सँग अनुरागी
तू है नवस नवस हरि जो'ग ॥ रूप अगाध सिंधु तुम होखि
हुम जानि हय जात अगाधा ॥ तू हरिक्री अर्धांगिनि राधा
मिले तोहिं क्री कृपा कन्हाय ॥ दिये सकल दुष हर मिट छ
कहुँ भ्यारी हुमजो' अण सौखी ॥ कहै जनै यह जात न छाँची
छोडि देह अम यह अतुराध ॥ कहुँ मिले कहुँ तोहिं कन्हाय
पिरक मिले है कुंजन भाडी ॥ है दधि जेयन जात जहँडी
है जण रंग उसनते पायी ॥ कहुँ कैसे तू हरिरंग रायी
सुनि सणियन की जात सयानी ॥ जो'लो परम नागरी जानी
कण री श्याम मिले नहीं जानो ॥ सुनहुँ सभी मै सौथ जपानो
गृह जन कुंज सुरति नहीं मोही ॥ दधि जेयन है पिरक निमोही
आज है कहिं कहुँ कहुँ आली ॥ कियो पास उर मे' जनमाही
हो० नयनन ते क्षण टरत नहीं, नीके लपे न जात ।

कहा कही तुमसों सभी, यह अत्यरञ्जनी जात ॥
सो० मिले मोहिं जण श्याम, सुनो सभी तुमसों कही ।

करिके उरमे धाम, तण ते मन मेरो हयो ॥
मे' यमुना जल भरन सिधाध ॥ ओयक हरि लहँ परे लपाध
मो तन चिते रहे सुसकार्य ॥ कहा कही सणि नयन निकार्य
एन आपने जल जनु कीनी ॥ शरद सरोजन की छणि डीनी

છતે સકલ રૂપગુણ ભતિ * નીલ કોકનદ * અરુ સતપાતી *
 પે નિશિ મુદ્રિત દિવસ પ્રકાશે * ક્ષણપ્રતિ હોત મદિન દ્યુતિનાશે
 વે આનન્દકન્દ સુખમૂલે * રક્ત દિવસ નિશિ છબિઓં કૂલે
 નિરણિ નયન મેં દશા ભુવાઈ * ઉન મુસકાન મોહની લાઈ
 શિથિલ અંગ લયે જોસે પાંતી * તળહીં તે દેન હાથ બિઝની
 મૂઢે મારગ ગઈ ભુલાઈ * જયેં ત્યેં હરિ પહુતી ઘર આઈ
 તા દિનતે અંખિયોં ચે મેરી * મુખ દુખ ભૂલિ ભઈ હરિ ચેરી
 બત્તીં જાય વા ચિતવન માડીં * અળ વહ છબિ ક્ષણ બિસરત નાડીં
 કે ઈન નૈનનિ આય સમાની * યહ ચિતવન કહ્યુ જાત ન જાની
 દોઁ નહીં જનત હરિ કહ કિયો, મંદ મધુર મુસકાય ।

મન સમુજત રીઝત નયન, મુખ કહ્યુ કહ્યો ન જાય ॥

સોઁ તખ તે કહ્યુ ન સુહાય, કાસોં કહિયે ખાત યહ ।

અમલ પરયો દગ આય, અળલોકન હરિવિધુખંદન' ॥

નિકસે સખી જોક દિન આઈ * દાર હમારે કુંવર કન્હાઈ
 મેં ઠાઠી હી અબિરુ અકેલી * દેખી રહી છબિ યહ અલબેલી
 અંચલ નયન ચિતૈ ચિત ચારેં * સુભગ સુકુટિ બિખ ણંક મરોરેં
 ઠાટિ મદન તનુદ્યુતિ સંગબાહી * ફેરત કમલ કમલકર માહી
 મો હિત લાગી લયે તહુ ઠાઠે * કિયો લાવ કહ્યુ આનંદ બાદે
 લે કર કમલ લાવ સોં લાયેં * પીતામ્બર નિજ શીશ ફિરાયો
 મેં ગુરુજન ઉર શંકા આની * બોલિ ન સકી કહુ મુખબાની
 પ્રેમસહિત તેરે હરિ આયે * વૈસહિ ઉનકો ફેરી પકાયે
 તૂ તો ચતુર હુતી અતિ નારી * સેવા કહ્યુ કરી નહીં ખ્યારી
 ગુમલાવ તોસોં હરિ કોનો * ખાતન રિઝ નહીં કયોં લીનો
 કાહે કમલ લાવ સોં છાયો * કાહે પીતામ્બરહિં ફિરાયો
 મેં કહ્યુ ઉત્તર તિન્હુ જનાયો * ઘર આયે ઢેહિ બિધિ બિસરાયો
 દોઁ કહા કરોં ગુરુજન સખી, લયે મોહિં દુખદાય ।

સકુચિ રહી તિનકી સકુચ, મુખ કહ્યુ બચન બનાય ॥

સોંઘીતનો કિયો સયાન, મેં તખ ઝેઠી કર પરસિ ।

ઉરલાઇ હિત માન, સમ્મુખ કરિ કરિ આરસી ॥

અન્તરયાત્રી ચતુર કન્હાર્ષ * જાનિ લઈ મેરી ચતુરાર્ષ
આપન હુંસિ ઉત પાગ સંવારી * રહે કમલ હિરદે પર ધારી
રહે ચિતૈ અતિ હિત ચિતલાઇ, * મોતે સખી ન કધુન્ગનિ આઇ
કહા કરોં કધુ દોષ ન, મેરો * નયો નેહ, ઉત, ગુરુજન ઘેરો
રહી દેખિ મન આનંદ, ધરિકૈ * દિયો કમલ ઉર આસન કરિકૈ
આચર ફેરિ નિછાવરિ કોનો * અધ્યસન્નિલ આખિન સોં દીનો
ઉમંગિ કલશ કુચ પ્રગટ લયેરી * દૂટિ દૂટિ કુચ બન્દ ગયે રી
અખ મન હોત લાજ અતિભારી, * સખી નમુન્નિ કરણી વહ સારી
ઐથી મેરી મતિ અજાની * પ્રભુ જો મગલ કરિ મેં માનો
અતિ સુખ માન ગયે સુખદાર્ષ * તખ તેં મો મન કધુ ન સુહાર્ષ
કહતિ સખી રાધા સુનિ મેરી * સેવા માન લઈ હરિ તેરી
અખ કાહે પછિતાત અનેરી * તો હિત શ્યામ જાત કરી ફેરી
દોઠ નીકે કીન્હે ભાવ સખ, તૂ અતિ નાગરિ બામ ।

ઉનલીન્હે સખ જાનિકૈ, ચતુરાશરોમણિ શ્યામ ॥

સોઠ ભાવહિકો સનમાન, ગુરુજન કે મધિ આહિયે ।

ગયે શ્યામ હિતમાન, અખ પ્યારી આહતિ કહા ॥

તેરે બશહિ ભયે હધિદાની * હમ યહ જાત લલે કરિ જાની
તેં જોદી ઉન પાગ સંવારી * ઉનકો તુમ ઉન તુમહિં જુહારી^૨
મિલી આરસી મેં તુમ ઉનકો * ઉન ઉર ધરી કમલમિસ તુમકો
જાને કહા લેદ યહ કોહ * એક પ્રાણ દે તન તુમ દોહ
સુનહુ સખી મોહન સુખરાસી * અંજિયાં રહત દરશ કો પ્યાસી
નિકસત જળ સુન્દર ઈત આઈ * કમલનયન કર જોશુ સુહાર્ષ
ના જાનિયે સખી તિહિ કાલા * સખ તનુ શ્રવણ બિલોચન જાલા
મુરત શબ્દ પ્રતિરોમન માહીં * નખશિખ જ્યોં ચળદેખ્યો આહીં
ઈતને પર સમુજત નહિ જોના * ચિતૈ રહત જ્યોં ચિત્રિત નૈના

मुनहु सप्पी यह साय कि सपनो ॥ कै हुण मुण कै संभंम अपनो
 कडा करो गुणजन डर मानो ॥ मन मेरो उन हाय भिकानी
 जपते दार दरा मुहि दीनो ॥ तजने मन अपनो करि लीनो
 हो० भाग्य दशा आये सदन, मेरे श्याम मुजन ।

मैं सेवा नहीं करि सकी, गुणजन को डर मान ॥

सो० यहै यूँ जिय जन, मेहन मन हरि लै अये ।

अण लागी पछितान, डेरि कौन निधि पायये ॥

जप ते प्रीति श्याम मो कीनी ॥ तजने नींद दहन तनि दीनी
 किरत बड़ा बिलवके बढयो मो ॥ रहत हिये अति शोच गढयो सो
 भिलहि कवन निधि दुवर कहुँ ॥ यहै बियार बियारत लार्
 यह हुण सप्पी कौन सो । हिये ॥ पशु जेहन ज्यों आपहि बढिये
 मुन थारी त डरि दंग राखी ॥ जात कहै तोसो हुम साँची
 तोते यतुर और नही केजे ॥ तुम अर श्याम अके अये होजि
 जाकी नही कछु अग जाँची ॥ कडो जात मैं देखा जाँची
 ऐसी लार् आप त सोरी ॥ उनको मन तैं नाप लयोरी
 तैं उनको मन प्रथम सुरायो ॥ तज उन तेरोहु अण पाये
 अण गडे को करत स्यानी ॥ न नैन नर त पटरानी
 तोसी और कौन जडलागी ॥ तेरे भंग श्याम अनुरागी
 भिलसो श्याम संग मुणभानी ॥ अग कत जथा रहत भोरानी ॥

हो० श्याम करी मोहिं आवरी, मन करि लियो अधीन ।

जहाँ ज्यों वाही पलक, अटके मो दगभीन ॥

सो० अण मोहिं कछु न सुहाय, मन मेरो मेरो नही ।

लियो श्याम अपनाय, ३५ ठगोरि डारि शीर ॥

गार गार मैं तोहिं मुनार्थ ॥ तेरे मन यह जात न आछ
 अपनी सी लुधि जनत मेरी ॥ मैं पार्थ भतनी हहुँ जेरी
 देनही हरिप लोभानी ॥ मोते लुधि लुधि सजहि हिरानी
 जैसे कही थारी अनुरागी ॥ गदगद जवन श्याम जमयागी

पुनि पुनि कहति यहै सुखजानी * मन हरि लियो छैव दधिदानी
तब धक सप्ली सप्ली सों जोखी * तू कत होति जन कै लोरी
यह पुनिपुनि मनको निदरानी * सुख पात तिन प्रगट भूपानी
तुम जनत श्यामा है छोटी * है यह ज्ञान जुद्धि ही मोटी
रहत सदा हरिके संग भाही * हमसों प्रगट करति सो नाही
किये रहत हमसों हक जोटी * पात कहत सुख जोटी पोटी
लये श्याम याही के गश अण * देखि छेके जेही छोटी छप
लकी जनी सुन्दर अण जेटी * वे जोंटे, उनते * यह जोंटे
हो० कहति सप्ली यह तु कहा, निपट जेवारी पात ।

को प्यारी सभ हंसरी, लके वश जलप्रात ॥

सो० इपशोल गुणधाम, यह सभ मे प्रणव्यागरी ।

ददधत लीनो श्याम, धन्य न याते और कोउ ॥

प्रीति गुप्तही ही है नीकी * कहे पात सधि अपने लकी
मे रीकी यापर अति लारी * कयो जोटी ने कृष्णपियारी
ने हरि कोटिभटन मन मोहै * सों मोहन याके सुख जेहे
जैसे श्याम नारी यह वैसी * लेह करै सो सप्ली अनैसी
नागरि नवल नवल के नागर * सुन्दर यह जेरी छमिसागर
सुनहु सप्ली ऐसे पै राजै * ओक प्राणु है तन सुख कानै
ओकहु पक्षक कभहु नहि न्यारे * सोवत जगत जन हमारे
पूर्ण नेह नयो वह नाही * देखहु सप्ली समुजि मनभाही
भेरी कद्यो मान यह लीजै * धनसों बाव प्रीति करि कीज
धनकी प्रीति प्रीति के भाही * बिना प्रीति ये जन न जाही
जणलग धनसों प्रीति न मानै * तजलग धनकी प्रीति न जाने
धनकी प्रीति लख्यो ने याहो ३ * तो करि धनसों प्रीति निजाहो
हो० सप्ली वचन सुनि सजिनके, लयो हिये अति यैन ।

धन्य धन्य ताके सप्ली, कहति सप्रेम सुपैन ॥

सो० धनि धनि तेरो ज्ञान, तैं धनको जनेउ लखे ।

हमसभ निपट अजन, पात कहति औरै कछू ॥

હમ ધનકો એસે નહીં જાને * એ પ્રજા આય ગુપ્ત પ્રગટાને
 રયામા રયામ એક હું એરી * તેં છતને બિપહાસ સહેરી
 વે દોહિ એક દસરી તૂરી * તેરિહુ પ્રીતિ રયામ સો પૂરી
 ધનસોં તેરી પ્રીતિ પુરાની * તમને પ્રીતિ પુરાતન જાની
 ધન્યરયામ ધનિ(ન)તુમ રયામા * હમ સખ જુથા ભઈ બિનકામા
 રયામ રાધિકા સહજ સનેહી * સહજ એક દોહિ હું દેહી
 સહજ રૂપ ગુણ પૂરણ સમી * મુન્દર સહજ સહજ જન ધામી
 દેખિ દુહું કી પ્રીતિ વિશાલા * ભઈ બિનશ સખે પ્રજાંકી બાલા
 રયામા રયામ રંગ રસ પાગી * સોવત તેં માનહું સખ જાગી
 ઉપજી પ્રીતિ દુહું કી સૌચી * દૂર ગઈ દુખિયા મતિ ઢાંચી
 ભઈ યુગલ રસ બચ સખ જોપી * લાજ શંક મર્યાદા લોપી
 સખકે નૈન રૂપ રસ અટકે * શ્રીરયામાબર નાગર નાંદે
 છ૦ નવલ નાગર રયામ રયામા પ્રેમ મન સમકે દૂસે ।

નયન નાસા શ્રવણ રસના અંગ પ્રતિ દોહિ બસે ॥

ઉઠત બેઠત ચલત સોવત જાગત નિશિખાસર ઘરી ।

નહીં બિસરત ધ્યાન કમલું સકલ પ્રજાંકી મુન્દરી ॥

દો૦ ગઈ સકલ નિજનિજ સદન, યુગલ પ્રેમરસલીન ।

બિહુરત નહીં એકી ધરી, જેસે જલ અરુમીન ॥

સો૦ રહે રયામ ઉર છાય, બિન દેખે દગ કલ નહીં ।

ગૃહકારજન મુહાય, ગુરુજન ત્રાસન મુરતિ કછુ ॥

વે કછુ કહું કરેં કહુ ઓરેં * સાસ નર્નક તબ મારન હોરેં

કહું મહે પિતુ માન સિખાયો * જૈસોઈ દેગ તુમહેં બતાયો

કહા તુમહારે મન સહ આઈ * અપની મુધિ બુધિ કહું ગૈવાઈ

તુમ કુલવંશ લાજ નહીં આવે * કહું લગિ કોહિ તુમહેં સમુગાવે

કમળી યમુના નહાન ગઈ હો * એવી અમ તુમ નિહર ભઈ હો

તુમ રાધા કો સંગ કરતિ હો * હરિકે પાછે બહી ફિરતિ હો

બાટે મહરકી સુતા કહાવે * સહ સખ જાત ઉન્હે બનિ આવે

ઉત્તરે સખ ઉપહાસ ઉઠાવત * પ્રજા ઘર ઘરપ્રતિ મહી કહાવત

જોને તુમ નામ મહેહો * પ્રજાલોગન મેં હૈ

हुम अहीर प्रजपुर के जासी * जैसे यत्रो होय नही हुंसी
 होकलाम कुलकान कि करिये * कूकि कूकि धरणी पग धरिये
 जैसे कहु गुरुजन समुझावै * लाज हाज मर्याद सिखावै
 हो० मुनि युवती गुरुजन जयन, जिहंसि रही * धरि भौन ।

‘ हरि राधा उपहास श्री, भडिमा जनै कौन ॥
 सो० कहत तैसिये जात, जैसी भति जके हिये ।

सुभ उलुक्सी रात, रजि को तेज न मानही ॥
 जिष को डीट जिषहि देखि मानै * कछा स्वाद रस स्वादहि जनै
 ये अहीर धनको प्रिय गोधन * नदनदन सुरश्रुतिशिवको मन
 तिनकी भडिमा कहु ये जाने * जिनके शुभ मुनि गर्ग जमाने
 धनि धनि राधाकुवरि सयानी * श्यामहि मिली कर्मभनजानी
 श्याम काम के पूरजहारै * पूरज करि तिनको उर धारै
 धन्य धन्य श्यामा जनवारी * यहु रस लीला प्रज भित्तारी
 जैसे गोपीगण करि ध्याना * करत श्याम श्यामा गुणगाना
 श्याम रूप श्यामा अनुरागी * दोम दोम ताही रंग पागी
 गर्भ सहन मन लागत नाही * मन मोहन जिन सख युग नही
 मनही मन गुरुजन पर भौनै * धन विमुपन के संग न हीनै
 कौन जाति करि धनसो छटौ * कयो वड दरश सरस सुभ लटौ
 पारपार जिन अति अकुलाध * कैसेहुं हरि जिन रह्यो न जाध
 हो० धृक् गुरुजन कुलकानि, धृक् लज्जत धृक् धाम ।

धृक् लवन जहुद्विनको, जिन सुन्दर धनश्याम ॥
 सो० पलक कदम्बम जय, प्रजजासी प्रलुहरशजिन ।
 मदन न नेक सुहाय, मन हरि लीना सांवरे ॥

अथ पाट के मिलन की लीला

श्रीगुरुदेव नुवरि जर गोरी * कृष्णभैरव जनमत्त कियोरी
 तन निहव मन हजि के पाया * दुरत न हृदय प्रेम पञ्जामा

ચલી યમુન જલ આપ અકેલી * રૂપગણિશુભ રાશિ નખેલી
દગન રયામહરશન કી આશા * મન હી મન વહ કરતિ હુલસા
ચિત કો ચોર અબહિં એ પાણી * તો ઉર કો સંતાપ નચાજી
રાખોં બાધિ હૃદય સો લાઈ * બુજકી દહ કરિ દામ^૧ બનાઈ
જેમે લિયો ચોરિ મન મેરો * વૈસે લેલ છારિ ઉન કેરો
છાંડોં નાહીં કરે બે કોરી * એસે જાતિ મિચારતિ ચોરી
ધતિતેં ખ્યારી યમુનહિં બાઈ * ઉતતેં આવત ધરહિં કન્હાઈ
નીલજલજ^૨ તન ચોસિત આઇ * નટવર બેપ કાછની કાછ
ફરિહિ તેં દેખત હી જાન્યો * છવનગ્રાણુ તુરત પહિંઆન્યો
રહી મનોહર બદન નિહારી * કોટિમદન બપર બલિકારી
દોઁ મન આનંદ હુલસ્યો હિયો, રોમ પુલક દગ વારિ ।

બોલી મહગદ બચન મુખ, તન બિહવલ સંભારિ ॥

સોઁ ચિત ચોરે કહું જાત, મેં દૂંદૂતિ તબ તે તુમહિં ।

કહું સીંખી યહ જાત, અહો નંદકે લાડિલે ॥

જાનત જૈસે માખન ચોરી * તબ વહ જાત હવી કુછ ચોરી
બાલક હતે કાન્હ તબ તુમહું * બોરી સહજ હુતી મન હમહું
મુખ પહિવાન માન મુખ લેવી * યશુમતિ કાન જાન તબ દેતી
બજોં બાસ સબ પ્રજ ઈકોરી * ચોરસ કાજ કાન નહીં તોરી
અબ ભયે કુશલ કિચોર કન્હાઈ * ભાઈ સજગ હમ સબ તરુણાઈ
માખનતે અબ ચિત કી ચોરી * લાગે ક્યામ કરન બરજોરી
નખશિખ અંગ ચિતચોર તુમહારો * લીનો મનધન છીન હમારો
ઓ અબ જાત કહોં તુમ લીને * ભુજ 'પકરિ કાદે હરિ કીને
તુમકો નીકે કરિ હમ ચીન્હે * બનિહૈ અબ મેરો મન લીન્હે
પ્રજ મેં દીઠ ભયે તુમ 'ઢાલત * મોસોં સૂધે બચન ન બોલત
અબતો મોહિં જૂઝિ ધરજોહો * જિના દિયે મન જાન ન પેહો
ખ્યારી ચોં અગરતિ પિય પાહીં * દેહ ગેહ કી સુધિ કછ નાહીં
દોઁ બીચ કરી કુલ લાજ તબ, સનમુખ આઈં ધાય ।

બકસિ^૩ નામરી ચૂક યહ, મોહિં કહો સમુઝાય ॥

सो० चित लै गयो सुराय, यूकपरी 'हरिते' ञड़ी ।

छांडि देहु डरपाय, ञडे भरर डी कुंवरि तुम ॥

कुलकी लाज अकाज कियोरी * कहु करों अति जरत? कियोरी
तथ यों कहति पीय सों प्यारी * सुनहु प्राणपति गिरिवरधारी
देये गिना तुमहिं दुख पाजि * सो यह 'तुम' गिन कहि सुनाजि
सुम रहन मोकों तुम लाज्यो * सो आयसु मैं शिर धरि राख्यो
नहीं सुहात तुम गिन दिन रानी * प्राणनाथ तुम हित सभ लाती
तुमते भिमुअ जनन के माहीं * रह्यो जात भोचै कछु नाहीं
मात पिता अति नास दिग्यौ * निहत मोहि नेक नहिं आवै
लवन मोहिं भारी सो लागै * छक क्षण शोरा नहीं उर त्यागै
कहुँ लगि अपनी भिपति भताजि * तुम गिन सुभ को अंत न काजि
सुंदर श्याम कमलहललोचन * करहु कुमंगति को दुख भाजन
अथ यह गिनय श्याम मुनि लीन * अरखन ते न्यारी नहीं कीनै
कुलकी कानि कहुँ लगि मानो * यह मन मोहन तुमहिं बुझानो
छ० मन बुझानो तुमहिं मोहन और तेहि आवै नहीं ।

गिन लये गिरिधरन सुंदर कहुँ सुभ पावै नहीं ॥

दोकडर कुललाज शुरुजन कानि कहुँ सौं कीजिये ।

सिंहगरख कृपाल ज'भुक्तास कथों सद्धि लुगिये ॥

दो० निरभि श्याम प्यारी भदन, मुनि कै भजन सिहाय^३ ।

प्रेम अधीन मिलोकि अति, हर्षि लछ उर लाय ॥

सो० शीतल पंकज पान, परस हर्यो तन गिरह दुख ।

प्रेम भिवरा लगवान, जोखे प्यारी सों हरषि ॥

कत दुख पावति हो तुम प्यारी * यह लीला तुमहित गिनतारी
भसत सदा मैं तुम मन माहीं * तुम मन उरते जाहर नाहीं
श्रीगुरुदेव न सुभकारी * है जिहारयत तुमहरे प्यारी
शीतल सघन दुख छविधामा * हम तुम संग मिले तहुँ भामा
दीनो दशन^४ मोहिं कहुँ आर्ष * तज तुमपै औडो मे पाध

अथ गृह जाति आर्ष है, कोउ * यों सकेत जहयो हित दोउ
 अथ यमुना भगनीय होउ हाटे * प्रेम सकोय अतिहि मन भाटे
 भिक्षुस्त जनन रहत तहांहीं * यितवत सजिन यपत यहुंधाही
 तजहिं सुवति अथ ते कछु आर्ष * कछु यमुना ते अथ भे' नर्ष
 दुहुँदियि तरुखिन आवत जनी * मनकीं मन राधिका लजनी
 यवे तुरत हंसि कुंवर इन्हाथ * भिवे होंक है आसन नर्ष
 रहे कहां तज ते सज आला * ऐसे टेर कछो नंददादा
 हो० गये लाव हरि श्याम यह, लियो नागरी जन ।

कहिहौं यह मथीनसों, कीनो यह अनुमान ॥

सो० देजि सभा मुहिं संग, अजहिं आय सज पुजि हैं ।

जनति धनको रंग, मन मन शोचति लाडिली ॥

उन सुवतिन मोहन को देभ्यो * जात राधिका दिगते पेभ्यो
 कहन लगीं आपस में भातें * देणहुं सजि प्यारी श्री धातें
 प्यत करति भिक्षुसंग भिकारी * हमहिं लखतरे दीने हूँ टारि
 पूछतही कछु पुजि छपै है * सांथी अकहुं नाहिं जनैहूँ
 धतहुँ डितहुँ ते आर्ष नारी * कहति कहुँ तू जाति पिपारी
 अजहिं लजे तुव दिगजनवारी * कहां गये पछितात कहां री
 कहां दुखव जनन अज कीन्हे * हमहुँ ते तजहीं लजि लीन्हे
 कान्ह कहां पूछत है तुमको * सांथी जान कहां एम हमको
 मन हो' गये तुम्हारे थोरी * सो माये अपनो तुम' गोरी
 श्यामहिं भिक्षु अपनो मनलीनो * देणत हमें टारि कयो दीनो
 सदा अतुराध इतिउ' नाहीं * अज तो आध परी इंदमाही
 हमहिं जहुत तुमनिहर रही हो * कहां रहत हरि कहिं निजदीहा
 हो० कहति रही जगतजहिं तुम, हरिसंग देणहुं मोहि ।

तज कहियो जे लावही, लीनो बेसरि ज्योहि ॥

सो० अज हम लेहिं छिनाय, बेसरि देहो श्री नही ।

श्री करिहौ अतुराय, और कछु हम सों अजहुँ ॥

तब हँसि कछो नागरी भ्यारी * तुम सभ लक्ष अजन कहा री
 मैं भुरभ तुम अतुर नडे री * जैसेहि जेसरि बैडो मेरी
 यही कहन भोको तुम आर्ष * भत डतते भिलि डकि तुम धार्ष
 जेसरि ओक देखुगी डो डो * पीताम्बर द्विभरावहु भोको
 पीताम्बर अरु जेसरि लीनै * प्रकट जय तब प्रजमे कीनै
 तारी ओक भजति कर होजि * भतनो ज्ञान करो सभ होजि
 सुन राधा तोसों डम डारी * धन्य धन्य तेरी भडतारी
 तेरे अरित कहा डोडि जनै * जय श्रीनो धनश्याम सुजनै
 अण्डी रारि पढायो जिनको * डम देजे तेरे द्विग जनको
 तापर निदरत है तू डमसों * कहत न जनत डमे कछु तुमसों
 अँग अँग भिरबि कपट अतुरार्ष * निजकर जिधना तोडि जेनाई
 भतनी बुद्धि श्याम के नाडी * जितनी है भ्यारी तुव भाडी
 हो० श्याम लक्षे अरु तुम लक्षी, राज करहु धर जय ।
 जेसरि छोरति है सभौ, जिन काने डकि धाय ॥

सो० जन्यो तुम्हरो ज्ञान, होरि परी भोपर सभै ।
 जे तुम हतीं सुजन, गहतीं आंह दुहुन की ॥

कछु भ्यारी साथी अण डमसों * कछु तो श्याम कहन है तुमसों
 डा डा पात कछो सो भ्यारी * जेह करो तो सोड डमारी
 तुव द्विगते मोहन डम डेरत * गये जेतै ज्वालन डो डेरत
 तू कयो डिकिरही भग भाडी * कछा कछो मोहन तुव पाडी
 सहज डोय डमसों यह लाजो * डर मे कछु शेष भति राभो
 मै यमुना तट जात रही री * प्रजते आवत तुम्है लभी री
 परजन लगी तुमहिं भग भाडी * तिरछे आय गये डुरि पाडी
 मैं तुमही तन रही निहारी * जन पूछि सुधि ज्वाल कडा री
 मैं सुन समुज दीहन जेाली * डा नाडी कछु मुज नही जेाली
 ज्वालन डेरत गये कन्डार्ष * तुम मेरी जेसरि डो धार्ष
 सुनि यह पात धुवति सकुयानी * कछु तो परति सांय सी जनी
 ज्वालन डेरत गये कन्डार्ष * यह तो डमहुँ अथय सुनि पाध

हे!० तब हँसिहुँ सजियन कह्यो, सुत लाडिली सुजन ।

हम मानी तेरी कही, तु भति रिस जिय आन ॥

सो० लीनी कण्ठ लगाय, अतिनिर्मल तु लाडिली ।

जुंझि करन यवाय, प्रज वर तेरो सज्यै ॥

अब अहिये यमुना के धामा * संग अबैं हमहु सण श्यामा

यूक परी हमसों यह तेरी * नाम बियो भसरि के अगे

अहोसभी तुम निपट अनैमी * जनति हो मुडिं आप हो नैसी

जुंझि लागीं दोष लगावन * अब लागीं भोको दुलरावन

क्षणक पुद्धि तुम्हरी धौ कैसी * हो तुम जडी पेट नी नैसी

यह सुनि हँसति यही प्रनारी * गध यमुन ते गृह के ध्यारी

अये सजियन के जङ्गयो * कृष्ण सनेह न प्रकट बनायो

नागरि श्यामा श्याम सनेही * यतुर श्याम श्यामा के तेही

श्यामा जसत श्याम भन भाही * जसत श्याम श्यामा मन पाही

जहि स'केत गये घर होजि क'भात पिता कहु जन न होहि

कैसेहुँ करि करि दिस जाताये * निशि निघटे रस गिरक सताये

अति आतुर होउ मन भाहा * क्यो हूँ नीह परति है नाही

हो० भिरहनदी निशितमसलिन, पैरत^२ यके निहारि^३ ।

पुड़यो भणितमथर^४ कह्यो, भिद्यो पार लिनसारि^५ ॥

सो० सुनि तमथरकी टेरे, अति आनंद हुँहूँ मन ।

अतिही उठे सभेर, लगी यटपटी भिन्नकी ॥

अथ संकेत के भिन्न की लीला

श्याम उठत बधि जननी जगी * हरिमुखकमल निरधि अनुरागी

पूजति मात जहि बधि ध्यारे * आज कडा तुम उठे सगारे

उत्तम जल लरि दीनी जारी * अति आतुर हरि करो मुणारी^६

जिअश श्याम ध्यारी रसछाके * भगन ध्यान जृम्भानुसुता के

उत जृम्भानुसुता सुभ्रुभारी * उडी प्रात वह भाव भिचारो

श्रीवा सों मोती लर तोरी * आंखर जाधि मात धी चोरी १
 यहु प्याजरे अपने छर धार्यो * कुंजधाम जन जन गियार्यो ।
 आंगन गर्भ लवन क्षिर आर्ध * गर्भ लवन ते क्षिर अंगनार्ध
 जात जनै न रह्यो नही नार्ध * छत छत क्षिरत लवन जितताछ ३
 मनहिं कहत जनमिहं न्हार्यो * काहिं गये जनधाम जुलार्ध
 भात कह्यो क्यो उठो सगरी * नति कह्यो प्रातहिं तू प्यारी
 आज कहा छत छत तू ठोले * मुण ते कछु जयन नही जालै
 दो० अति नागरि मोती लरी, राणी प्रथम दुराय ।

ताही भिस करि कै सकुच्य, जोलति नाही उराय ॥

सो० पुनिपुनिचित भ्रात, लजि श्रीवा लुपै लजिना ।

तम जनी यह जात, जोध कहु मोती लरी ॥

जनी लभ तजहिं रिसकाछ * कठलरी ते कहु गंवार्यो
 मोतिन के गजरा छवि गये * जडे मोक्ष के परम सुहाये
 तेरे लिये महर जनवाये * मैं तोके छितकरि पडिराये
 कोने लियो कहु ते गेयो * काहू तेरे तो गर हुर्यो ५
 जूझें तोहिं जवांन न आवै * कहु शोचति किन जेगि जनावै
 सुनि राधिका भात की जानी * मन जिहुंसति जेपर लय मानी
 जोलति नही हृदय दरपार्ध * कहति लज्जी लुधि मोकहु आर्ध
 अगही मोके भीज पडे है * या भिसि जन श्याम पे है है
 कहति भात सों तम लय मानी * मोकिं नही सुधि कहु हिरांनी
 काहिंसजिन संग यमुनान्हाछ * तहु कहु धौ तिनहिं थुराछ
 कैधो गिरी कतहु जलभाडी * यह तो मैं कछु जनति नाही
 काहिहि ते शोचति पछितार्ध * तेरे दर ते कह्यो न नार्ध
 दो० नेहु नींद नही निशि परी, तेरी सौं री भात ।

याही डरते आज हौं, उठी जडे परभात ॥

शो० सुनति सुताके जैन, महरि यकित मुण लजिरही ।

कृष्णप्रिया गुण्येन, कोध पार न पावध ॥

तण जननी करि कोष कही री * मै गरमनि तोहिं छारि रही री
 क्षिति नदी जन उगरन भाड़ी * काहु की शंका तोहिं नाहीं
 महुत तात तोहिं लाड लडाध * नोणी सुता महर की नार्थ
 गरमति। मैं जु करति तू सोर्ष * बली करी मोतिन लर जोर्ष
 ओक ओक नग परम सुहायो * लाज टका है मैं जु भँगाये
 लोके हाथ पर्यो सो है है * घर बैठे निधि पाय गँवै है
 लरि लरि नयन खेति है माता * सुण ते कछु न आवति आता
 रीतौ गरो निहारति नज्दी * हियो उमंगि आवत है तनडीं
 कडा करौं ले। जोर्ष गर्भ री * तू कित भीजनि भिक्खु भध री
 देहो, और भँगाय भगासो * देनि नहीं क्यो और डिभासो
 करि है कडा सैति ले राखे * तादिन, तेहि कितक धौं भाखे
 रोवत कडा ओर है नाहीं * है निमसि पहिरो गरमाही
 हो० सुनु राधा तेरो नहीं, अग्र पतियारो^१ मोहिं ।

चौकी छार डमले कछु, नहीं पहिराजिं तोहिं ॥

सो० लाज टका डी हान, करी आज तें लाडिली ।

अज नहीं देहौं आन, नज्दी वड द्यावै नाहीं ॥

अज तौ घर पैडन तण पैडी * जलजसरी रज्ज जोर है ओही^२
 ल धौं, देधि कछुं ले पावै * तणदी तोहिं लडाध आवै
 यमुना गध सग तण के डी * पूजति नहीं लय किन ओही
 कोन कोन के तोहिं पताजि * कहुं नगि सजके नाम गिनाजि
 थंदावलि ललितादि नारी * हनौं सकल प्रमोदकुमारी
 देभहुं लय यमुन तट छेरी * जहां राखि मैं नडात रहीरी
 युवती ओक रही टक लाज * पूछि, देजिहो वाके लर्ष
 लैहै कहां जलजसर मेरी * निनडीं लर्ष बारी सुधि ऐरी
 आज अमेर लगेगी मेही * हुंनौं गी प्रम घर घर ओही^३
 ऐसे करि माता भति लोरी * हरिषि यत्री जूषमानु किशोरी
 निधरक यली सदन तें प्यारी * मन अटक्यो जन कुज्जणिहारी

મનહીં મન ચો ચોચતિ નર્મ * કેસે હરિયાં દેહુ જનાઈ
દોઁ બાર બાર નંદનંદ ધત, આતુર બેહત રાહ ।

પ્યારો મુખ શરિ ઉદૈયી, નૈન ચકોરન ચાહ ॥
સોઁ ભરે બિરહ રસ માહિં, કાણુમેં ઘર દ્વારે કાણુક ।
ફિરિફિરિ આવહિં જાહિં, લગી ચટપટી પ્રેમ ક્રી ॥

જનની કરતિ રસોઈ આતુર * લખિયાંબિ જાત શ્યામઘન ચાતુર
કહા અબેર કરતિ તૂ મૈયા * લૂખ લગી મુહિં કહત કંઠૈયા
ચશુમતિ કહ્યો તાત બલિભાઈ * અબ બિલમળ નહી બેઠહુ આઈ
સખા સગ સખ લેહુ ખુલાઈ * બોલિ લેહુ અરુ હલધર બાઈ
સાહર કહ્યો શ્યામ બલભઈયે * દાકાઈ જેવન કો અઈયે
મોકો અબહિં નહી રુચિ લૈયા * સખન સગ તુમ ખાહુ કંઠૈયા
સંગ સખન લૈતાબ મન મોહન * જેવન કો બેઠે સખ ગોહનર
પટરસ પ્યંજન સરસ સવારે * પરસિ ધરે શહિણિ પનવારે
શ્યામ સખન કો આપસુદીનો * આપનહૂં કર કોરજહિ લીનો
તળહી કોકિલ કે સમ બાની * બોલિ ઉડી રાધા સુખલાની
નંદ મહરિ પિઠવારેહિં આઈ * ગૂંડકિ લલિતા કો શુકરાઈ
જુઠાબન મગ જાતિ અકેલી * આવહુ બેગિ તુમહૂં સંગ હેલી
દોઁ બિન જેવે મોહન ઉઠે, કરતે કોર ગિરાય ।

જેવતહી છાંડે સખા, ચલે બનહિં અતુરાય ॥
સોઁ દેખિ ચકિત દોહિ માત, ચૌ ફિરહે સગરે સખા ।
કહત કહાં ચલિ જાત, અતિ આતુર ગોપાલ તુમ ॥

અબહીં ચાલ ગયો ધ્રુહિ ચોરી * જાત મેં ગાય બિયાની લોહી
મેં જેવન બેઠ્યો બિસનઈ * સો સુધિ મોકિ અબહિ હૈ આઈ
તુમ જેવહુ મૈ દેખહૂં જાઈ * કરી શ્યામ તિનસો અતુરાઈ
લોહી મેરી ગાય બિયાની * ચહ મહ ચલે હર્ષ ઉર આની
હુંસત સખા સખમન મન માહીં * નહી ગાય બઝરા હવા નાહીં

હુ ખ્યારી રાની હૂં રાધા * હમ બની યહ બાત અગાધા
જનની નહીં કછુ યહ બની * બાર બાર કહિ હૈ પછિતાની
ભૂખે શ્યામ ગયે ઉઠિ ધાર્ધ * રાજ કરો યહ ગાય, બિચાર્ધ
ગઈ સૈન હૈ બન શ્રીશ્યામા * પહુચે બાય તહાં ધનશ્યામા
દેખત હરથ ભયે મન દોલિ * ફૂલે અંગ સમાત ન કોલિ
મિલે ધાય ગહિ અંકમ ગ્રાસા * કનક બેલિ જનુ લગી તમાલા
મિલિ ખેઠે દોઢ કુન્ન સુહાર્ધ * કોટિ કામ રતિ છબિહિ લખાર્ધ
દોઢ નવલ કુન્ન નવ નાગરી, નવ નાગર નંદનન્દ ।

પ્રેમસિંધુ મર્યાદ તજિ, મિલે ઉમગિ આનન્દ ॥

સોઠો બિલસત મહન બિલાસ, કોટિમહન મનકે મથન ।

યુગલરૂપ કી રાસ, નિત્યબિલાસ બિલાસનિધિ ॥

નાગર શ્યામ નાગરી શ્યામા * શોભિત કુન્ન કુટી છબિધામા
ચિતવત દુરદુર નયન લગ્નેહૈ * મો છબિ બનલિ સકૈ કબિ કોહે
રીઝે શ્યામ નાગરી છબિ પર * નાગરી નિરખત શ્યામ સુલગનર
દેહ દશા દી મુરનિ બિસારૈ * અરસ પરસ દોઢ રૂપ નિહારૈ
શોભિત વદન મહા છબિ ધાયે * ચિમિલ અંગ શ્રમભિન્ન સુહાયે
ઈંદીબર રાણવ કમલ જનુ * ફૂલિરહે મકરન્દ ભરે મનુ
ખેઠે કુન્ન દાર મુખદાર્ધ * દોમલ કિયલય સેજ સુહાર્ધ
લગ્નતિયહુદિશિ કુસુમિવ બેલી * ફૂલિરહી તરુ ડાર નબેલી
હરિત ભૂમિ છબિ બરલિ નભાર્ધ * બહત સમીર મુખદ પુરવાર્ધ
આયે ઉલહિ મેઘ મુખકારી * પરત ખૂંદ શીતલ શ્રમકારી
લીજત મુગંધ ચૂનરી સારી * મનસકુચત લખિરસિક બિહારી
ખૂંદ બરાવત મોહન પાતન * હુંસિ હુંસિ કરત પ્રેમકી બાતન
દોઢ લીજે રસ રંગ પ્રેમમુખ, જલલીજે દોઢ ગાત ।

લીજે અમ્બર કુન્ન ગૃહ, શ્યામા શ્યામ સુહાત ॥

સોઠો યહ અચરજ કી ગાય, કેા માનૈ કેા કહિ સદૈ ।

ગોપમુતા કે સાથ, રમત બ્રહ્મ દુમકુન્ન તર ॥

यद्धिभिधि करि भिक्षास जनभाही * कंहो रथाम रथामा के पाही
 अथ गृह जाहु सांज निरराध * मात पिता करि हैं दुयिताध
 यह रसरति गुप्त की नीकी * तुम प्यारी अति मेरे लकी
 कर ते और करि मैं आये * तुमरे जोल सुनत छि धाये
 मेरे प्राण भसत तुम पाही * यह क्षण तुमको भिसरत नाही
 सुनि सुनि भातैं प्रिय की प्यारी * कति भनकिं मन आनंद लारी
 अति सनेहु जोली सकुचार्थ * सुनहु प्राण प्रीतिम सुखदाध
 कहा करौ पग नत न धरग * मन अटकयो नही मानत डरके
 दग तुमको होयत सुख पावैं * गृह गुरुजन मोहिं नेकु न लावैं
 परजहु अपनी चितवनि तुम हरि * और भन भुसुकानि मनोहरि
 तुमहरी नेकु सङ्ग यह जानी * सहित है हम सर्जस हानी
 पशीकन है मनके माही * जिणश लये मन मानत नाही
 हो० ऐसी भिधि परगट करत, दम्पति निज अनुराग
 लरे परम आनन्द रस भदन आपने लाग ।

सो० श्याम लछ उर लाय, प्रिया जोधि पङ्क धरहि ।

अले आप सुभ पाय, सुन्दर धन सुभ के सहन ॥

करति जननि अवसेर गिजाता * पहुँचे सहन श्याम तेहि काला
 लीने धाय लाय उर भैया * कहति लाल की बेला भैया
 करते और करि छि लागे * सुनत गाय प्यानी अनुरागे
 दोही गाय आपनी जानी * ताते प्रीति अधिक उर आनी
 वह तो नाहि न मेरी गैया * जून्दाजिपिन भयो सुतु भैया
 गोभर्द्धन यमुना तट सारो * जून्दाजन दूदत सण हारो
 कोज सभा संग तड नाही * क्षिणो अकेलो जनके माही
 युवती ओक भिदी धौ कोडी * सो पहुँचाय गर्भ घर मोही
 सुनि यशुदा अति मन सकुचानी * धोये पद ल तातो पानी
 तुरत श्याम को लोचन दीने * निरधि मुष्कारभिन्द सुभ लीने
 लीलासागर कुंवर कन्हाध * सदा सदा लकतन सुभदार्थ
 प्रज्जभासी प्रभु सण शुभ आगर * नंदनंदन सुन्दर सुभसागर

दो० तब श्री श्रीरतिनंदनी, इपराशि शुष्कपान ।

यत्नी श्याम सुभ है लवन, नागरि नवल सुजन ॥

सो० लक्ष जेलिके हाथ, आंचरते मोती सरी ।

सभी मिली यह साथ, पूजति कहं तू लाड़िली ॥

तासों ज्योरो॥ यह समुजयो ॥ गर्भ हुता यह काज जाताये।
कह्यो सभी तब सुन ही प्यारी ॥ ऐसी निधरक लक्ष कहा री
प्रभ धर धर तैं द्रिस्त अकेली ॥ संग नही ठाछ सभी सहली
मोको संग जोलि नही लीनी ॥ ऐसी तैं करनी 'यह छिनी
प्रातहि गर्भ अण्डि' तू आर्ष ॥ जात्यो दिवस निशा नियर्ष
पायो हार कियो पुनि नाही ॥ देणहु मोहि' साथ मन भाहो'
अतुर सभी मनमें यह जानी ॥ मिलवति है यह जुड़ी पानी
यह तो गर्भ श्याम के पास ॥ आवति है करि भोग जिज्ञासा
कह प्यारी किन हार सुराये ॥ कैसे जाव तहां तैं पाये
प्रभुवतिन सगही' मैं जानों ॥ कहे तो सजके नाम गणानों
ताको नाम दोहि' किन लीन्हों ॥ प्यारी तेरे शुष मैं चीन्हों
चार तुम्हारे कुंवर कन्धार ॥ तिनसों जय मिलस तू आर्ष
दो० रस पश प्रीने श्याम तैं कहा जनावति जात ।

कहे दैत रस रंग लरे, अरु सोहै सज गात ॥

सो० कह जहकावति मोहि, कहा हार कहं ग्वासिनी ।

तबते जनति तोहि, जणते तैं हरिसंग कियो ॥

धन जातन कष्ट पावति हैरी ॥ तोहि' यहै निग जावत हैरी
देणत मोहि' अकेली जणही' ॥ नभ जात उपजावति तबही'
जिनही' देजे अछ लगावै ॥ नाहक मोसों गैर पठावै
सो'ह दिये पूजति मैं तोही' ॥ नेरि कहत कै देज्यो मोही'
जण जानी प्यारी जिदुजानी' ॥ तब यह अतुर सभी मुसमानी
तब हुंसि कह्यो जय धर प्यारी ॥ तू छती मैं तोसों हरी
यत्नी लवन पूजतातुंद्वारी ॥ अति अवमेर' करति मद्धतारी

ગઈ પ્રાત રાધા નહીં આઈ * દિવસ ગયો નિસિયામ બિહારી
હારકાજ મેં ત્રાસ દિખાઈ * તાતેં જસ રહી કહું બાઈ
હૈયે હૈ ધો કાકે ઘર માહીં * કહાં બાઈ મેં દૂંદન તાહીં
બહુ હાર યહ કહિ પછિતઈ * સુતા સનેહ અધિક અકુલાઈ
સુનિ હૈ બાત મહર કહું જબહીં * મોપર અતિ રિસ કરિ હૈં તબહીં
દોઁ શોચતિ જનની બિકલ અતિ, મન ન લહતિ બિશ્રામ ।

ઉર ડરાતિ તાહી સમય, ગઈ કુંવરિ નિજધામ ॥

સોઁ દેખતહી ઉઠિ ધાય, હરપિ લઈ ઉર લાઈકે ।

સુતા માત ઉર લાય શોચ મિટયાં ધીરજ ભયો ॥

હેરી માત હાર મેં પાયો * જ કારણ મોહિં ત્રાસ દિખાયો
મનહી મન કીરતિ સકુચાઈ * પોચ કરી મેં યાહિ રિસાઈ
અતિ પુનીત રાધિકા પ્રભીની * કૃષ્ણ મિલન હિત યહ મતિ કીની
અગમ અગોચર હૈ પ્રભુ જોઈ * બ્રજ બનિતન બસ કીને સોઈ
જો પ્રભુ શિવ સનકાદિક ધ્યાવૈ * બ્રજગોપિન સૈંગ સો સુખ પાવૈ
હરિકી કૃપા અગોચર સારી * નિગમનકૂં તે અગમન ભારી
પ્રીતિ બિબશ સખતે ગિરિધારી * રાજા રંકે પુરુષ કહ નારી
દેવકિ ઉદર પ્રીતિ બશ આયે * પ્રીતિહિ તે યશુમતિ પય ખ્યાયે
પ્રીતિબિબશ બન ધેનુ ચરાઈ * પ્રીતિબિબશ નદકુંવર કંઠાઈ
પ્રીતિહિ કે બગ દહી ચુરાયો * પ્રીતિ બિબશ બિબલ બધવાયો
પ્રીતિ બિબશ ગોબલ્લનધારી * પ્રીતિ બિબશ નટવર બનવારી
પ્રીતિ બિબશ ગોપિન સૈંગ કામી * પ્રીતિ બિબશ જુન્દાબનધામી

દોઁ શ્યામ સદા બશ પ્રીતિકે, તીન ભુવન બિખ્યાત ।

બિના પ્રીતિ નહીં પાઈયે, નન્દમહર કે તાત ॥

સોઁ પ્રીતિ કરહુ ચિત લાય, બ્રજબાસી પ્રભુપદકમલ ।

કહત સન્ત શ્રુતિ ગાય, પ્રભુહરિ રીઝે^૨ પ્રીતિકે ॥

अथ प्यारीके घर मिलनकी लीला

लये स्थाम नागरि गगन जैसे * किरत छांह संगहि संग लैसे
 भवनकमलरस रूप लुप्ताने * रहत सिद्धीमुख^१ ज्यों महराने^२
 पथन नाहरस भृग ज्यों जीधरे * नयन कटाक्ष गंक शर जीधे
 कणहुं स्थाम यमुना तट लहौं * गिन प्यारी देखे अकुलाहौं
 कणहुं कदम यदि भग अवलोकै * कणहुं लय जन कुंज बिलोकै^३
 गृह मन'लगत कहुं मन'नाहौं * मिलन प्रकार सहित चितमाहौं
 तब जूझानु पुरा तन आवै * सुरवी भधुर जगवै गावै
 प्यारी प्रगट स्थाम गति देखी * देखि मनहि मनसिद्धातनिशेभी
 अति अनुराग लरे दोह नागर * सुखसागर रसरूप उमगर^४
 अरस परस दोह आहत जैसे * शशि अक्षर अंजुन अवि लैसे
 यक्षी यमुन जूझानुद्वारी * शोभित संग नवल अजनारी
 देखे नन्दभुवन तेहि जोरी^५ * प्याकुल प्रेम भिक्षु भति जोरी
 दो० सजिन संग लभि नागरी, मन डरपी सकुन्धाय ।

स्थाम परे इंद कान्हे, डोन कहै समुझाय ॥

सो० सजियनके सङ्काय, जोल सकत नहीं मुखवचन ।

हृदय लयो अतिशाय, देखि फिरहुं प्याकुल हरिहिं ॥

• कतहि सजिन सों जात जनावै * कतहि स्थाम के लाव जनावै
 मुख मुखकाय सकुचि पुनि लीने * सहज अलक निरवारन दीने
 ओक सजी यमुना सों आवति * ताहि देखि यों पथन सुनावति
 मेरे सहन आधयो आवी * हय लये यह सुनि जनमाही
 प्यारी गुप्त लाव जे दीने * स्थाम मुजन जात सो लीने
 हरषि गयेतब निज गृह मोहन * प्यारी यक्षी सजिन के मोहन
 अतुरसजिन मनमें लभि लीनों * लाव कष्ट हरिसों धन दीनों
 हृत्वे आपुस में पतरानी * हरितनु लभि कष्ट यह मुखकानी
 पुनि मुखकाय कमलमुख देखी * सहन जुलाय सजी के देखी

गये स्थाम उत हर्ष भटाई * ये अति यतुर करी यतुराई
और लाव कैसे गन कोजि * आज रैनि मिलि हैं ये दोह
ही यमुना ते जल अतुराई * सखिन संग प्यारी घर आई
हो० लाव हियो निशि आई हैं, मेरे मोहन आज ।

अतिहर्षित अंगन सजति, लूषण्यसन समाज ॥

सो० सहज रूपकी जान, अंग शृंगारत लाड़िली ।

को करि सके भजान, त्रिभुवनपति हरिभक्तभा ॥

अंग शृंगार कियो हरिप्यारी * जेनी रवि निज पाछि सवारी
भोतिन संग जराजि टीको * कियो भिंडु भंडन को नीको
दोहान अंगन देख जनाई * अवधुन तरवन की छवि छाई
नासा नय अतिही छवि छानै * नागवेनि रंग अधरन रानै
सुलग अंग सभ नौ-सत सानै * सुरंग सुगंध नसन शुल जानै
भनमोहन को पंथ निहारै * कणहुंकि उत्कंठा नय धारै
भयो पाल शशि अस्त निहारी * कहति आज औडै गिरिधारी
आवन पैडै है धौं नाही * है आवत हवै हैं भगमाही
है धौं तात भात भय करि हैं * है आवत मेरे घर दरि है
आवैगे है धौं हरि नाही * यों शोचति प्यारी मन माही
कणहुं रवि रुचि सेज सवारै * हरि औडै मन हवै भियारै
सुभन सुगंध सेज पर धारै * पुनि पुनि करि अलिखाय निहारै
हो० आवै कणहुं अमानकहि, जे भोगृह धनश्याम ।

हारति अति अनुरागभरि, सुलग पांवड़े धाम ॥

सो० प्रकटे कृपानिधान, यों अलिखाया करत ही ।

को करि सके भजान, लयोनु सुभ लजि हुहुन मन ॥

वह छवि कपै नत भजानी * वह रस जिअक भंड सुसुकानी
वह भुङ्ग भधुर भंड सुसुकानी * वह संयोग प्रेम सकुथानी
वह सोभा वह चितवनि नांकी * वह रस प्रेम उभंग हुहुंघांकी
वह सुभ श्रीराधा माधव को * को कहि सके आहि जग कजि को

बकी भक्तिमा जेह न जनै * कवि ताके देखि भांति जपानै
 श्यामा श्याम मेर पर मोहैं * अरस परस होजि मन मोहैं
 गुण आगर छणिआगर होजि * केटि काम रति सभ नदी सोचि
 भक्त प्रेमरस बिजय बिकारै * युगल परस्पर अंग भ'वारै
 लटपटि पाग न'वारति ध्यारी * अवक सुधारत श्रीगिरिधारी
 रस निवास होजि अनुरागे * आबिगन सुंजन रस पागे
 दास निवास निनिध रसरीदी * छवि सुष रैन याम त्रय भीती
 अति रसभक्त युगल अवसाने * पुनि पौढ़े होजि लपटाने
 हो० निशि निधरी तभता मिरी, उडुगलु न्योतिमलीन ।

गये कुसुम कुम्हिलाधई, लछ दीप छवि छीन* ॥

सो० छिक्से सग्न सरोज, लयो पवन शीतल सुरभि* ।

धरी उतारि मनोज, पचन आपन धनुष ते ॥

सरस जयन जेही तत्र ध्यारी * जगहु प्राणनाथ जनवारी
 लयो आत जे समय कन्हाध * प्राची द्विगि पीरी 'परि आध'
 चन्द भलिन शिर्ष सुहयानी * अलि छटे कुसुदिनि सकुयानी
 मोखे तभथर* नहु* तहु* पानी * भिखे जोक कोरी सुषमानी
 उहहु प्राणपति सहन सिधारो * है अज घर घर घर हमारो
 लगी रहति परभति प्रनारी * जगहि जन गुरुजन लयकारी
 सुनत उठे मोहन सुसकार * यखे सहन अपने अतुराध
 गृहते निकसत सपियन बानी * देखि हरश तनुदया लुलानी
 प्रकट हरश है गये कन्हाध * यक दिनकी मनसाध* पुराध
 शीघ्र मुकुट मोतिन की भावा * पीत जसून कटि नैन बिशावा
 श्याम जखु तनु सुन्दरताध * अंग अंग छवि जरनी न जल
 देखि रूप मन रह्यो लुभाध * निकसि गये गृह कुंवा कन्हाध
 हो० बारबार जिय लाड़िनी, यह शोचति पछितात ।

गये श्याम आलस भरे, नेकु न सोये रात ॥-

सो० देखै जिन सणि डाय, रहाम गये मो-सदनते ।

मैं राखो है गोय, + अणल गिय ह रस सभिनसों ॥
 देभो नय पंवरि है थ्यारी * जहां तहां ठाढ़ी प्रगनारी
 सकुच गंध चिंता उषल * भार भार मन मन पछिता
 हरि सों प्रीति गुप्त हो मेरी * सो धन आन प्रकट करि छेरी
 निकसे श्याम हुमाये घरसों * धन नान्यो हूँ अटकरसों
 नितही नित प्रकटि ये आध * मैं निदर्यो धनको सतशय^३
 अण तो श्याम प्रकट धन देभ्यो * करिहै मोसों जहुंत परेभ्यो^४
 यह तो दांव लखो धन पायो * अण कैसे करि नय छिपायो
 अणही प्रकटिगी सण आध * कहु कहुको अण उनसों नध
 प्रकट करो तो होय अनीति * राखन गुप्त कद्यो हरि प्रीति
 शोच पर्यो कछु जात न आवै * भार भार मन प्रलुहि बनावै
 प्राबंनय हरि होइ सदाध * नते मेरी पति^५ रहि नध
 जैसे जोध^६ सभिन को होध * दीनै नाथ जुद्धि अण सोध
 हो० ऐसे शोचति लाडिली, कणहूँ प्रलुहि बनाय ।
 कणहूँ प्रलु को सुभ समुझि, प्रेम भगन हूँ नय ॥

सो० लयो जोध उर आय, सुभिरत ही मनभावना ।

कहिहौं सभिन जुआय, मन मन हरषी नागरी ॥

परम कुशल राधे हरि थ्यारी * रन्यो सभिन को जोध विचारी
 अति आनंद पुझि तनु आयो * शोच मोह उरते गिसरायो
 नो छभि सुन्दर कुंवर कन्हार्य * गये प्रात सभियन दरथार्य
 उनसों सोध रूप जमान्यो * यह जियार थ्यारी उर आन्यो
 थ्यारी पिय के गर्ज गहिली * अंग अंग छभि पुंज नरेली
 गैडी सदन गिराजत रुरी * श्याम सनेह सुधारस पूरी
 कहति परस्पर सणि परिदासा * कहति यलो राधा के पास
 हूँ है निधरक घरमे विसी * देजहिं यलो नदन छभि कैसी
 कैसे अंग आभूषण कैसे * कछु नदले के घों है वैसे
 आन रेनि हरि सों रति भानी * कहि है कहु सुनो यलि पानी

राधा गृह गवनीं प्रज्ज्वली * गर्भ * जहां प्रज्ज्वलानुद्वारी
दोष नागरी मुष्म नहीं जोली * लन्थो आपहि^१ करत ठोठो^२
दो० सहज रही जोली नहीं, कछु अदन सेां जैन ।

निकट जुलायो सजिन के, नयननहीं प्री सैन ॥
सो० धत लीनो धन जन, परम अतुर आली सैन ।

यह कछु रसत सयान, देखि हमें जोली नहीं ॥
अपनो दोह कछु नहिं देहै * कछा जोध रथिहै धौं देहै
अपनी लंघनल रीर सुरै * कैसेहु प्रकट न काहु जनावै
निधरक लछ रयाम अंग पाछ * भूतहु भति याही वरिछाछ
निश्रौ प्रकृती त्योर निहारी * कछे कहां धौं जात सवारी
राप्ति गर्ण तुमहुं सज केजि * देणहु जोलि नहीं भिन केजि
कछो भिहंसि तज छक प्रज्ज्वली * सुनो अहै प्रज्ज्वलानु कुमारी
आज, कछा मुष्म भूहि रही है * का पर रिस करि भौन गही है
हम सेां कछति नहीं सेां अरी * हम तो संग सभी है तेरी
है देवन के ध्यान धर्यो री * है सुभाव कछु यहै धर्यो री
जण आवती हम तेरे प्यारी * तज तज यहै धरन तैं धारी
तुम हुशव कित राप्ति हम सेां * हमहुं कछ राप्ति हूं तुम सेां
ऐसो सोय कछा मन आही * ले जवाज तोहिं आवत नहीं
दो० कछु दिनते तेरी प्रकृति, अरी परी यह कौन ।

निहुर लछ हमसेां रहति, जण तज साधे भौन ॥
सो० अपने मन प्री जात, कछु हमसेां लापति नहीं ।

ऐसे कहि मुसकत, प्यारी सेां सज नागरी ॥
भनहीं भन जनति सज प्यारी * भोसेां हूसी^३ करति प्रज्ज्वली
परम प्रणीव सकल गुणजानी * जोली मधुर मनोहर जानी
सुनहु सभी प्रकृति कह हम सेां * कछा जुअय कछौं मैं तुम सेां
आज प्रात छक यरित नयो री * जात छते कछु हगन^४ लछो री
नीके नेकु न. देणन पार्थ * तजहीं ते मन रह्यो लुभाछ-

कै धनश्याम कै श्याम कन्डार्प * यहै शोच उर, रह्यो समार्ध
 भक्त पंक्ति कै है गजमोती * पीत हृदय^१ कि दामिनि^२ नयेति
 धन्व शरासन^३ कै जनमाला * शीघ्र मुकुट^४ कै धौं अरिण्याला^५
 भद्रं मधुर जलधर की गाजन * कै धौं पग नूपुर धुनि गानन
 दृष्टे आन श्याम जगहों ते * पर्यो यहै घोषो तजहों ते
 कडा कडों हरिकी * अपलार्ध * असो रूप गये हरशार्ध
 लरी श्याम रत्न कुंवरि सयानी * कहति सजिन सों निघरक पानी
 दौ० सज्जी कहति सज आधुमे, सुनहु न याकी जात ।

प्रकट करन आर्ध लुहम, आपुहि प्रकटति जत ॥

सो० लुह दृष्टे जिय श्याम, तैसे ही धनहुं लपे ।

दोष हेति जिन काम, यह सूधी लमहीं कुटिल ॥

धननेहीं रडो और जिन लायो * जो याही अपनी पति रायो
 धनसों तुम याहिनी ही लुतो * मन ते जगं करौ यह रीतो
 यह हरिकी प्यारी पटरानी * को याकी लुधि सके जगानी
 लम याकी दासी सर नाही * देखहु सज्जी समज मनहीं
 लम देखति कहु और सुलाजि * यह देखति हरिके सतलाजि^५
 याकी अस्तुति कडा जगाने * धनहीं लवे श्याम यहिंयाने
 लजहुंसि कह्यो सजिन सुन प्यारी * तैं जो लपे सो हैं जनवारी
 प्रातहि तैं जो आन निहारे * गये कान्ह वे भेष न करे
 भोर मुकुट शिर भोर न डोर्ध * कटि पटपीत न दामिनि सोर्ध
 मुकुटमाल जनमाल सुनेसू * नकिं भक्त पांति न धनुष सुरेसू
 पग नूपुर धुनि गरजन नाही * मत रायो घोषो मन भाही
 दृष्टे तैं प्रातहि गिरिधारी * कहे को शोचति मन प्यारी

दौ० धनि धनि अजकी नागरी, हरिछलिल जत अनूप ।

भोहिं होत घोषो तजहिं, जग देखति वह रूप ॥

सो० तुम देखति हरि गात, कैसे दग कहराय सज ।

भोपै लपे न जत, करि हारी केतो यतन' ॥
 तुम दरशन पावति री कैसे * भोड़ुं श्याम दिग्विधु तैसे
 वे तो अति छवि अपल कन्हाध * तुम कैसे देभतं ठहुरां
 कैसे रूप हृदय में राखो * भोसों सखी साय सख बाणो
 में दृष न पावत हरि नीके * रहति सदा अलिदाया लुके
 धनि धनि तू पृथ्वानु ह्वारी * धनि तुव पिता धन्य महतारी
 धनि सो द्विस रैन सो गारा * जभते लीनो री अवतारा
 धनि तेरे भय कुंजबिहारी * धनि तै भय कीन्हु गिरिधारी
 भाव भक्ति भक्ति रति धनि सोडि * ओक सुभाव धन्य तुम होडि
 तोडिं श्याम लुभ कडा दिगवैं * तू हरिको हरि तोडो सावैं
 ओक एव है देह तुम्हारी * वे तोभें तू उन भें प्यारी
 उनकी पटनर के तू दीनै * तेरी पटनर उन के लीनै
 सुधा सुधा गुण क्यों निदगाध * जूगे के गुरु कछो न नर्ष
 हो० तू उनके डिरभें भसी, वे तेरे डिर भाडिं ।
 अरस परस न्यों देणिये, दरपन दरपन छाडिं ॥
 सो० कही कौनपै नहि, तुम होडि निर्मल गात अति ।
 वे तेरे रंग भाडि, तू उन के रंग भें रंगी ॥
 नीलाम्बर श्यामा छवि तेरे * तुम छवि पीत भसन उनकेरे
 धन लीतर दामिनी गिरावै * दामिनि धनके अहुँदिय रावै
 तुम अनूप होडि सभ नेरी * नंदनंदन जृषवानुक्रियारी
 सुनिसुनि सणियन की सुभणानी * जे ली राधा कुंवरी सयानी
 भृगवोयनि मायी कहु भोसों * मैं भूति सकुचति डों तोसों
 भोसो मानत नेह कन्हाध * मेरी सों कहि भोडिं सुनाध
 तुम तो रहति श्याम अंग नितही * भिवति नय उनसों निततितही
 उन के मनकी सभ तुम जानौ * डाडा भोसों सायि भजानो
 सुनु राधा धतवात्र कडारी * तो तें और कौन है प्यारी
 तेरे भश नंदन-दन असे * रहति पौनध पड्या भय नैसे

બંધોં અકોર શશિ કેળશ માહી * હૈ શરીર કે વશ પરછાહીં
નાહ વિવિશ મૃગ દેખિય જૈસે * મન મોહન તેરે વશ તૈસે
દોઁ મિલિ ખરિક તૂ શ્યામ કો, દઈ ઘેનુ દુહિ તોહિં ।

તેરે વશ હરિ તખહિં તે, કહા ભુરાવત^૧ મોહિં ॥
સોઁ ખરણોં કહા સનેહ, નેકહું તુમ ન્યારે નહીં ।
હો તુમ એકહિ દેહ, વેદક્ષિણુ^૨ તુમ વામ^૩ અંગ ॥

અથ ગર્વવ્યાજ વિરહલીલા

સુતુ પ્યારી લલિતા મુખ જાની * મેરે જિય મેં યહ અનુમાની
ઓર નહીં કોજી મો સરી કી * હો રાધા આધા અંગ હરિ કી
અપનેહા બશ પિય કો કરિહો * અનત બાત દેખહું તો કરિહો
જૈસે ગર્જ કિયો જિય પ્યારી * ઘર ઘર ગર્જ સકલ પ્રજનારી
ઈહિ અન્તર આયે ગિરિધારી * ગર્વવિલંબન જન સુખકારી
હરિ અન્તર્યામી અવિનાશી * જાની પ્યારી ગર્વ ઉદાસી
ઉઝકિ ઝાકિ પ્યારી તન હેરો * પ્યારી દેખત હી મુખ દેરો
કહ્યો કાન્હ તુમ માનત નાહોં * ઉઝકત ફિરત ઘરન પ્રજ માહોં
મિસહી મિસ યુવતિન કો હેરો * નેક નહીં છાંડત ઘન વેરો
કોહ જૈસે તૈસે અપને ઘર * તુમ આવત માનત નાહોં હર
જૈસે પ્રેમ ગર્જ કરિ પ્યારી * પ્રાણનાથ તન નાહોં નિહારી
જાન્યો દારે લગે કન્હાર્પ * જૈઠિ રહી અભિમાન જનાઈ
દોઁ હૃદય શ્યામ મુખ ધામ મેં, રાખ્યો ગર્વ બસાય ।

ઠોર તહાં પાયો નહી, રહે શ્યામ સકુચાય ॥

સોઁ જહાં રહત અભિમાન, તહાં વાસ મેરો નહીં ।

સો રાધા ઉર જન, આપ લગે પછિતાન હરિ ॥

તુરતહિં ગમન તહાં તે કીનો * નહીં દરશ પ્યારી કો દીનો
અકેત લઈ પ્યારી મન માહીં * યહાં શ્યામ આયે કયોં નાહીં
આવત આપ દાર પુનિ દેખ્યો * તહાં નહી નંદલાલહિ પેખ્યો

અંકતહી ફિર ગયે કન્હાઈ * મનહીં મન રયામા પછિતાઈ
 મોતે ચૂક પરી અતિ ભારી * તાતે મોહન મોહિં વિસારી
 એક તો ખેઠિ રહી ગર્વાની * ફૂળે મેં હરિ સોં ઝંકરાની
 મેરી બુદ્ધિ, બનિકૈ હીની * મોસોં રયામ નિહુરતા કીની
 વે બહુ, નાથક, કુંવળિહારી * મોસો ઉનકે કોટિક નારી
 કાસોં કહીં હરિકો કો વ્યાવૈ * કો અબ મોકો હરિકિ મિલાવૈ
 ભમં વિરહ બ્યાકુલ અકુશાઈ * બંદન સરોજ ગયો કુમિહલાઈ
 તમ આપુન કો નિહુર કહાવૈ * સુમિરિ પ્રીતિ ઉર ભરિ ભરિ આવૈ
 નેકુ નહીં 'ધીરજ' ઉર ધારૈ * નૈન સરોજન મોં જલ હારૈ

દોઠ ભઈ વિકલ અતિ નાગરી, વિરહ વ્યથાકી પીર ।

ખાન પાન ભાવે નહીં, સુધિ બુધિ તથા શરીર ॥

સોઠ ધર બાહર ન સુહાય, સુખ સખ દુખદાયક ભયે ।

રહ્યો શોચ ઉર છાય, બ્રજબાસી પ્રભુ ભિન્નનકો ॥

રાધા સદન સખી પુનિ આઈ * દેખિ દશા મન અતિ ભરમાઈ
 અતિ વ્યાકુલ તન વદન મક્ષીના * નીરવિહોન મીન ત્રિમિ દીના
 કર ગહિ ગહિ ખૂઝતિ બ્રજનારી * કહુઠ કયો તોકડું રી ખ્યારી
 એસે વિવશ ભઇ તૂ બહૈ * હુમૈં સુનાઈ કહતિ નહીં કહૈ
 અતિ પ્રસન્ન દેખ્યોં તોહિં તમહીં * કયોં સુરઆઈ ગઈ રી અખહીં
 ખહુરિ લખે ધોં કતહું કન્હાઈ * ઉનકીં તોહિં કગોરી લાઈ
 રયામનામ સુનિ શ્રવણુન ભગી * બન્યોં હરિ આવે અનુરાગી
 આતુર સખી કવડ' લપટાની * ચૂક પરી મોતે કહિ ખાની
 અબ અપરાધ ક્ષમો રિમ ત્યાગી * કરુણા કિ મોહિ કરહુ સભાગી
 અકિત રહીં સખ બ્રજકી નારી * રહીં શોચિ રાધિ કહિ નિહારી
 શીતલ, જલસે મુખ પખરાયો * પોછિ આંચરન ભયન સુનાયો
 આજ ભઇ કૈમી ગતિ તેરી * પરમ ચતુર બ્રજ મેં તૂ હૈ રી

દોઠ ભયો અલિન કે વચન સુનિ, કષ્ટ ચેત ઉર આય ।

તબ જાની એ તો સખી, ગઈ હૃદય સકુચાય ॥

सो० क्यो' तुम वदन मलीन, काहे तू ऐसी लथ ।

कहु प्यारी परानी, बार बार पूजति संधी ॥

आली तब सजियन सो प्यारी * तुम सों करो हराव कडारी
मैं तो हरिके हाथ भिकानी * उन मोहि तलु कुटिल मति जनी
अपनी कथा श्यामकी करणी * प्रकट कडों तुमसों सभ वरणी
पैरी ही मैं सहन अकेली * अंकित आय द्वार हरि छेकी
मैं मन मे' कहु गर्व जहाये * आदर करि नहीं लवन जुलाये
उन मेरे मन की सज जनी * अंतर्धामि । सारंगपानी

कमलनैन । वे गर्वप्रहारी * जल रहे सधि मोहिं भिसारी
तभों' विरह विकल अति दीनो * अहंकार यह हल मोहिं दीनो
चित न रहै कितनो समुआजि * अण कैसे करि हरथन पाजि
लये लवन वन मोकडू आनी * नहीं सुहात बिना जनमादी
सुनहु मभी लागति मैं पाजि * अण हरि मिलै धों करहु उपाजि
जिन मनमोहन कुंवर कन्हाई * लये सुखद सभ मोहिं दुखदाई
हो० गिरिकन्यापति^१ तिलक कर, दाहत अनल^२ समान ।

शिवसुत आहन लपन^३ को, लये हलाहल पान ॥

सो० जलधि सुता^४ सुत द्वार लये धन्ध आयुध संधी ।

भक्षय^५ भनहुँ अंगार, शाभा भृग^६ रिपुषसनभर ॥

सभी दगा मेरी यह हैरी * लये काम अण मोके पैरी
वारिजलवसुत^७ प्रियकी आली * अण नहीं हरिसों करिही आली
भतु भियार जे मानहिं करिये * सोहि जरि जाहु न उरमे धरिये
अण सुलाव रुडिही हरि साथा * मोहिं मिलावहु सधि^८ अजनाथा
सुनि राधे करनी । यह तेरी * हभ सो बेह कियो । ते हैरी
उन ई शुलु जैसे नहीं जाने * अणकीं ते जैसे दंग काने
ओकहि पार मिली तू धार्थ * नहीं राभी भयाह जहाई

१ कुपये लाउ छुं. २ महादेव. ३ अग्नि. ४ निरना पुत्र जयपतिना वाहन
बदरने जानार नाम. ५ छीपना मोलानो द्वार. ६ अहं. - ७ बाहर
८ अज्ञाना पुन नाम

તેં હી ઉનકો મૂંડ ચગાયો * તખ નહીં હમકો લેઢ જનાયો
ભવન બિપિન સંગ ડાઢન લાગી * વે બહુ તરુલિરમન અનુરાગી
નિજકર અપનો મકત ગંવાયો * પરખસ પરિ કોને સુખ પાયો
મેરે કહ્યો અજહું મન માહીં * હિત ઠરિ માનેગી ઘોં નાહીં
ધીરજ ધરુ કત મરતિ જૃથાહીં * તૂહું માન કરત કયોં નાહીં
દોઁ બાત આપની આપને, કર હૈ દેખ બિચાર ।

ભઈ કહા ઐસો વિવશ, એ રી એકહિ બાર ॥

સોઁ પુરુષ ભવર જિયજનન, ભોગી બહુત પ્રસૂત' કે ।

વિના કિયે બહુમાન, કોને પિય નિજવશ કિયે ॥

કહતિ સખી તુમ તો યક બાત * કમ્પ હોત સુનિ મેરે ગાત
મૈ તો માન શ્યામ સોં કીનો * તાતે ઇતનો દુખ મોહિ દીનોં
અખ તો બૂલિ માન નહીં કરિહોં * શ્યામ મિલૈ તો પાચૈન પરિહોં
વિનતી કરિ કરિ ઉનહિં સુનાજિં * યહ અપનો અપરાધ કમાજિં
ચૂક પરી માતેં મૈ બાન્યો * ઉનકો યહ અપરાધ ન માન્યો
વે આવત હું મેરે નીકે * મૈં હી ગર્વ ધર્યોં સખિ છુકે
મેરે ગર્વ, તેં કહા સર્યોરી * મિટયો હૃદય સુખ દુખ ભયોરી
જાતે હાનિ આપની હોઈ * કહો સખી કીલૈ કયોં સોઈ
માન વિના નહોં પ્રીતિ રહે રી * પ્રકટ દેખિ મોહિં કહા કહે રી
ધાય મિલે કી ગતિ તેરીમી * ભઈ અધીન ફિરતિ ચેરીસી
અપનો લેઢ ઉઠું તૈ દીનો * તખ દુરાખ હમહું સોં કીનોં
ભયબિન પ્રીતિહોતી નહીં ખ્યારી * સો જિય માનહું સીખ હમારી
દોઁ પુનિપુનિ સિખવતિ તુમ સખી, માન કરનકો મોહી ।

મન તો મેરે હાય નહિં, માન કોન બિધિ હોહિ ॥

સોઁ ઉમગ ભરત દિનરાત, શ્યામગુણનિ અભિજ્ઞાપકરિ ।

મન નહીં માનત બાત, માન સર્જોં કેસે સખી ॥

મન મોસોં અખ બામરે લયો રી * કહા કહોં હરિસંગ ગયો રી
અખ અપનો હિત ઉનહીં ન જાનૈ * સુદિત મૂઢ અપમાન ન માનૈ

ઇન્દ્રી સખ સ્વારથ રસપાગી * ગઈ સંગ મનહીં કે લાગી
 ઘર ફૂટે ક્યોં રહ્યો પેરે રી * મનહિં બિના કે માન કરે રી
 અખ કેહી મેરે સંગ નાહીં * રહી અકેલી મેં બન માહીં
 તાપર બયો કામ અખ વૈરો * વિરહ અગિ તન જારત હૈ રી
 મતને પર તુમ માન કરાવતિ * કહો દોન સખિ યહ કહનાવતિ
 મૈ તો ચુક આપની માની * મોહિં મિલાવહુ શ્યામહિં આની
 અખ તો ક્યોંહું માન ન કરિહોં * એસી ખાત કહે તિહિ લરિહોં
 આલી મોહિં નૈનનંદન લાવૈ * સોમ હિતૂ જો આનિ મિલાવૈ
 અખ જોમિલહિં શ્યામ બડલાગી * ફિરત રહોં સંગહી સગ લાગી
 એસે કહિ ખ્યારી અનુરાગી * દાદુણ વિરહ બ્યથા હર જાગી
 દોઁ દેખિ દશા સહિ નહીં સકી, અલી ઉઠી અકુલાય ।

હમ રાધાકી પ્રિયસખી, રચિયે બેગિ ઉપાય ॥

સોઁ કહેં શ્યામ સોં જાય, એસી ચુક પરી કહા ।

દીજૈ યાહિ મિલાય, ઝુરિઝુરિ અતિ પીરી પરી ॥

સખિનકહ્યોતખ સુનિ રી ખ્યારી * મતિહિ હોય વ્યાકુલ સુકુમારી
 અખહિં જાય હમ શ્યામહિં દલાવૈ * નેકુ ધીર ધરુ તોહિં મિલાવૈ
 પટ સોં પોંછિ બદન બૈકાઈ * તનકે ખાત બહુભાષિ સુનાઈ
 નેકુ નહીં ધીરજ હર ધારૈ * ખાર ખાર મુખ કાન્હ ઉચારૈ
 સાવધાન કરિ સખો સયાની * દૌરી ગઈ ચહે અતુરાની
 લખિ હરિમુખ લલિતા મુસકાયે * હરિ લખિ હુંસે હુંસે મન જાની
 તખ હરિ લલિતાસોં મુસકાયે * બૂઝત ચિતવન નૈન ચુરાયે
 અતિ આતુર આમ્રે કત ધાઈ * કાહે બદન ગયો મુરઝાઈ
 બોલી લલિતા તખ મુસકાઈ * સુનહુ ચતુર નૈનનંદ કન્હાઈ
 આજ એક અચરજ લખિ પાયો * પરમ વિચિત્ર ન જાત બતાયો
 અતિહી અદ્રભુત રચના બાકી * વરણુત બનત લાંતિ નહીં તાકી
 રીઝિ રહી મૈં તોહિં નિહારી * રીઝોગે લખિ કુંજબિહારી

દોઁ મૈં આઈ તુમસોં કહન, ચલહુ દિખાઝોં નૈન ।

દેખિ પરમમુખ પાઈહૌ, જો માનો મો જૈન ॥

સોઁ એક અનૂપમ ભાગ, સુવરણ વરણ જાય કહિ ।

ઉપજતલખિ અનુરાગ, અતિ વિચિત્ર બાનક બન્યો ॥

યુગલ કમલ^૧ અતિ વિમલ બિરાજે * તાપર રાજહંસર છબિ છાજે
 દે કદલી તરુ^૨ નાપર સોહૈ * બિન દલ ફલ ઉલટે મન મોહૈ
 તાપર મૃગપતિ^૩ કરત બિડાર * મૃગપતિ પર સરવર^૪ ચક્ર બાર
 દે ગિરિવર^૫ સરવર બર રાજે * તિન પર એક કપોત^૬ બિરાજે
 નિકટ સનાલ કમલ^૭ દે ફૂલે * શોભિત અધર દિયા ડો બૂલે
 ફૂલ્યો પુનિ કપોત પર નીકો * એક સરોજ^૮ લાવતો છોડો
 તાપર એક અમીફલ^૯ લાગ્યો * કીર એક તાપર અનુરાગ્યો
 તહાં એક કોયલ દે ખંજન * તિન પર ધનુષ મુલગ મનરંજન
 ધનુષર શશિ દે નાગિનિ કારી * મણિધર એક નાગિની^{૧૦} બારી
 એસો અનૂપમ ભાગ સુહાગો * ઘટન નેહ જલ^{૧૧} કણ કુચિલાગો
 અલિ ધનશ્યામ સીંચિ સો દીજે * શોભા દેખિ સુદલ દગં કીજે
 કરિ બિચાર દેખો ગિરિધારી * બની લલિત સખ અંગ પિયારી
 દોઁ મનહુ રયામસુંદર નવલ, છૈલ છખીલે રયામ ।

તુમ્હૈ મિલનકો નવલ વહ, અતિ વ્યાકુલ હૈ વામ ॥

સોઁ કહા ભયો જે માન કિયો પ્રેમ કે લાડતે ।

અતિ મુન્દરી મુજન, પ્યારી જીવન જીયકી ॥

બરણો શ્રી યૃષમાનુ દુવારી * ચિત દે સુનકુલાલ ગિરિધારી
 કહો પ્રથમ બેની રુચિરાઈ * લલિતે ખીઠ પાછે છબિ છાઈ
 અહિની^૧ મનહુ કુટિલ ગતિ ત્યાગી * શશિમુખ મુખા ચુરાવન લાગી
 રેખા અરણ્ય સિંદૂર સુહાઈ * શોભિત શીશ ન બાતિ બનાઈ
 માનહુ કિરણ લાલ રવિ કેરી * તિમિર સમૂહ વિદારિ ઉજેરી
 શોભિત કુટિલ જૂકાટ અતિનીકી * મન હરિ લેત ભાવતી છટી
 જગન છત કરિ નિજવચ ચારી * મનહુ મદન ધનુ ધરે ઉતારી

૧ જે ચરણ કમલ ૨ હંસગનિ ૩ વંધાતે દગ કદી કે ૪ મિંદ સમાન
 કમર ૫ નાભિ સરોજ ૬ જે મન ૭ સીંગા કપોત સમાન ૮ જે ભુગ
 સહિત કર કમલ ૯ મુખ કમલ ૧૦ નયન મોતી ૧૧ પ્રેમરૂપી જલ ૧૨ નાગણ

કેસર આડે લિલાટ સુહાર્ધ * મનહું ત્વપ દી 'ખાડે મંધાર્ધ
 મેલિન' નેને' બિચ નાક સુહાર્ધ * ચોમિત અધરન દી અરુણાર્ધ
 માનો યુગલ ખૂંજન શુક શોભા * દેખિ એક બિગ્નાકુલ' લોભા
 દશન કપોલ ચિબુક દરગીવા * ખરંચિ ન જાત મદા છબિચીવા
 સુભગ અંગ સખ ભૂપશુ મોહૈ * કોટિકામ તિથ નિરખત મોહૈ
 દોઁ અતિ ક્રોમલ સુકુમાર તન, સકલંસુખનદી સીર ।
 તુમખિન મોહનલાલ પિય, બ્યાકુલ અધિક શરીર ॥
 સોઁ ભરિભરિ લોચન નીર, રયામરયામ મુખ કદિ ઉઠતિ ।
 ચલહુ હરહુ યહ પીર, મૈં આર્ધ લખિ ધાયદૈ ॥

ખ્યારી વિકલ સુનત સુખદાર્ધ * મહિ નડી' સકે ઉઠે અદ્રુસાર્ધ
 ચલે બિહુસિ લલિતા' કે સંધા * 'પ્રેમહિ કે વશ થી પ્રજનાધા
 પ્રેમ, વિવશ ખ્યારી પેહું આયે * દેખિ દયા મન અતિ પેછિત્રાય
 પરી ખિકલ તનદયા / બિસારી * ખ્યારી મુખ દેખત ગિરિધારી
 નીલામ્બર-નિલે - કરને ટારી * લીનો સમ્મુખ વદન મુદ્રારી
 જલદ પટલ માનહું બિલગાર્ધ * દિયો અંદ નિદ્રા'કે દિખાર્ધ
 ભયો ચેત પરમત પિય પામી * સમ્મુખ દિગ્ધિ જન ૨૧૧૧૧

તૃપાવંત નિમિ અચવત નીરા * સોજી તો ધારતિ પુનિ ધિર
 યહ આતુર છબિ લે હિર ધારૈ * નેક નહીં દગ ઈત ઉત ટાવૈ
 જ્યોં ચક્રાર ચન્દહિ ટક લાવૈ * યાત્રી સર સોજી નહીં પાવૈ
 હોમ અગ્નિ ઘૂતગતિ હૈ જૈસી * યાત્રી દશા દેખિયત તૈસી
 યદપિ સ્યામ સંગ સ્યામા પ્યારી * છબિ નિરખત અતિ આનંદ લારી
 હાવ ભાવ કરિ પિય મન મોહ * વિવિધ વિલાસ બદન છબિ સોહૈ
 વિરહ વિકલ અતિ તદપિ જમાવૈ * મિલેહુ પ્રતીતિ ન હિર મેં આવૈ
 તૃપા મધ્ય નિમિ સલિલહિ દેખી * ઉપજતિ અધિકૈ પ્યાસ વિશેખી
 ચિતવત ચક્રિત રહત ચિત માહી * સ્વપ્ન કિ સત્ય ઈશ યહ આહી
 ભુધિ ખિતર્ક બહુભાનિ બનાવૈ * દેખહુ અનદેખે કહરાવૈ
 દોઁ કબહુ કહતિ હૌં કૌન હૌં, કો હરિ કરત બિચાર ॥

યહ સુખ ભાવત કૌનકો, સચકિત રહતિ નિહાર ।

સોઁ નિપંટ અટપટી બાત, સમુઝ પરતિ નહીં પ્રેમકી ॥

હિરજી સુરજી હિરજાત, હિરજનહીં મેં સુરજતી ॥

હિત હરિ રૂપ ઈતે દગ પ્યારી * લખિ સખિ મનહુ કરત હૈ રારી
 અતિ અહંકાર ભરે ભટ દોજી * નેકહુ હારી ન માનત દોજી
 ઈત સુદષ્ટિ કરિ કામ સુહાઈ * સેના સજિ સજિ દગત ચલાઈ
 હિત અતિ ભૂષણુ ભાસ અપારા * અંગ અંગ રચિ બ્યૂહ સંભારા
 ઈતહિ કટાક્ષ બાણુ અતિ ચોખે * વારવાર હનન રણુ રોપે
 હિત નહીં વદન બ્યામ અતિશૂરે * પુલકિ અંગ માનહુ અતિ પૂરે
 ઈત અનુરાગ ઉતહિ છબિ છાઈ * ક્ષણ ક્ષણ અધિક(ર) અધિકાઈ
 છબિ તરંગ સરિતા અધિકાની * લોચન જલનિધિ તૃપ્ત ન માની
 હિત હંકાર છબિ અંગ શ્યામકે * ઈત લોભો અતિ નેત્ર વામકે
 લલિતા સંગ સખિન કો લીને * દમ્પતિ સુખ દુખ તે દગ દીને
 લખિ યહ મિલન સખી અનુરાગી * કહેકિ ધનિ(ર) દોઉ બડ ભાગી
 ધન્ય નવલ નવલા યહ જોરી * ધનિ ધનિ પ્રીતિ નહીં રુચિયોરી
 દોઁ ધન્ય મિલન ધનિ યહ લખન, ધનિ(ર) ધનિ અનુરાગ ।

ધનિ સુખ લૂટત પરસ્પર, ધનિ (ર) ભાગ સુહામ ॥

સોઁ ધનિ(ર)પુનિ(ર)ભાષિ, હરષિ ચર્તા સિગરી અલી ।
યુગલરૂપ ઉર રાષિ, એકહિ થલ રાષે યુગલ ॥

અથ પરસ્પર અભિલાષ લીલા

શોભિત શ્યામ રાધિકા જોરી * અરસ પરસ નિરખત તૃષ્ણ તોરી
હરિ રીઝે ખારી છબિ દેખી * ભયે વિવશ ઉર હર્ષ વિશેષી
કળહું પીતપટ ડારત વારી * કળહું મુરલિ વારત ગિરિધારી
કળહું માલ મુકતન કી વારે * કળહું તન મન વારી નિહારે
કળહું સિંહાત દેખિ મન માહી * રાધા સમ સોભા કહું નાહી
ઈનકો પલક ઓટ નહીં કોને * રૂપ મુધા નેનનિ પુટર પીને
કળહું નિરખિ મુખ હરિસકુચાહી * કોટિકામ જિનકે બસ માહી
અપલ નયન હરિકે અનિયારે * હાવમાવ નાના ગતિ ભારે
કોટિ કુરંગ કમલ બલિહારી * ખંજન મીન ડારિયે વારી
લોચન નહીં ઠહરાત શ્યામ કે * કાહૂ અંગ મુખ રંગ વામ કે
ભયે શ્યામ ખ્યારીવશ એસે * ફિરતિ ગુડી ડારીવશ નેસે
ઇકટક નયન અંગ છબિ સોહૈ * ભયે વિવશ લખિ રૂપ વિમોહૈ
દોઁ ઉઠે ઉઠત હૈ તુરતહીં, બેઠે બેઠત પાસ ।
અલે અલત સંગ વામ કે, જ્યોં તન છાહ વિલાસ ॥
સોઁ રહી સુરતિ કછુ નાહીં, દેહ દશા ભૂલી સર્વે ।
અભિલાષા મન માહિં, ખ્યારીહી કે રૂપ કી ॥

મગન શ્યામ શ્યામા રસમાહી * નિજ સ્વરૂપકી સુધિ કછુ નાહી
રાધા દેખિ દેખિ મુખ પાવે * પુનિ (૨) મન અભિલાષ બઢાવે
માંગ લેત ભૂષણ પ્રિય પાહી * અપને અંગ સમ્પૂર્ણત નહીં
સજિતરવન^૩ કુપ્પડલહિ ઉતારે * બેસરિ દૈ નાસાપર ધારે
બેની ગૂંથ માંગ પુનિ કરહોં * શીશકૂલ અપને શિર ધરહીં

मेरी लाव सँवारत तैसी * शोभित है भारी है तैसी
 भारी दृगते अजन वेही * अति कित करि अपने दृग देही
 भूषण भसन सजत सज वैसे * भारी अंग बिराजत तैसे
 भारी के पिय की छवि भावै * हा हा करि यों भयन सुनावै
 कुण्डल मुकुट पीतपट पाजि * मैं पिय तुम्हरे रूप बनाजि
 हंसतहि हंसत भागिसन लीना * पिय के खेर नागरी कीना
 मोरे हाँड सांवरी राधा * निरंजि परस्पर पूरत साधा
 द्यौं कणहुँ मुरलि लै नागरी, अधर धरति मुसकाय ।

मन्द मन्द पूरित सुरन, रिजवति पियहि भजनय ॥
 सौं कणहुँ भजनवत श्याम, अरस परस अधरन धरत ।
 पूरेणु है मन काम, सकल काम पूरेण युगल ॥

हरि के अपने रूप निहारी * आपहि हरिस्वरूप लभि भारी
 यह अभिलाषा हरि तन धारी * कहति सुनो पिय गिरिवरधारी
 तुम भेटो भानिन दृढ़ है कै * तुमहि भनाजि मैं पद छवै
 भेटो यह अभिलाष विशेषी * सुख पैहुँ नैननि बह द्यौं
 सुनत श्याम मन (र) मुसकाई * सुरि भेटे करि मान दुआई
 तन भारी मन अति अनुरागी * हरि सों मान छुडावन लागी
 कहनि मान तनि प्राण प्रियारी * भोते खूँ परी कह लारी
 कहतहि मैं तुम रिस करि भागी * कह प्रकृति तुव परी सधानी
 पृथा छुडीवी मान न कीजै * अज करि कृपा गोहि सुख दीजै
 भार भार कर गहि गहि लाजै * शीश नवाय अरख पर शाय
 आनन आनन जेरि निहारै * पुनि पुनि भयन अधीन उयारै
 क्यों धतनों कह करति नवेवी * भोवति क्यों नकीं गर्व गह्वरी
 द्यौं श्याम दियो कह अनिदैं, यह वियार कहराय ।

भारी के उर रस विरह, नेकु देहुँ उपजय ॥
 सौं भक्ति रहै निहुराय, नही भोजत भानत नही ।
 पुनि पुनि परसति पाय, हाहा करि तन लाइली ॥

નહીં હુંસતિ નહીં મુખ તન જોવે * બાર બાર નખ ભૂમિ કરાવે
લખિ યહ ચરિત હુંસતિ મન ખ્યારી * ચકિત રહતિ હરિ બદન નિહારી
કહતિ મુનહુ પિય અબ હુંસિ ગોલો * તજહુ માન યહ ધૂધુટ ખોલો
મોહન અખ યહ ખેલ મિટાવો * કોટિ અંદ્ર છળિ બદન દિખાવો
નાગરિ હુંસતિ હૃદય મુખ ભારી * સૂધે નહીં ચિતવત ગિરિધારી
લખિ ત્રિય રૂપ પીય કો ખ્યારી * વદન વિલોકત રાક્ષિત ભારી
અપનો રૂપ પુરુષ કો દેખી * ભઈ ભગન રસ વિરહ વિશેષી
મેં નારી વે પુરુષ બિહારી * કિધોં પુરુષ મેં હી વે નારી
બડી બિરહ સમ્બ્રમતા ભારી * ભઈ બિકલ તન દશા વિસારી
નિરખત રયામ વિરહ કી શોભા * બોલત નહીં અધિક મનલોભા
કબહૂં કહતિ વહ ખ્યાલ ન ત્યાગત * માન કરત નીકે નહીં લાગત
કબહૂં અંક ભરિ ઉર મેં લાવતિ * કબહૂં ફિરિ (૨) પાવેન લાગતિ
દોઠ કબહૂં પાછે હવે રહતિ, કબહૂં આગે જાય ।

કબહૂં ઉઠતિ બેઠતિ કબહૂં, કબહૂં ક લેતિ બલાય ॥

સોઠ કબહૂં કહતિ હૈ પીય, કબહૂં ખ્યારી કહ કહતિ ।

ધીરજ ધરત ન હોય, ભઈ સમીપહિ વિરહ વશ ॥

ભઈ વિરહ વ્યાકુલ જખ ખાલા * હરપિ હમે તખ પિય નંદલાલા
ભઈ તુરત ખ્યારી ઉર લાઈ * કહત ખ્યાલ મેં તૂ અકુલાઈ
તુંમહીં માન કરન મોહિં ભાખ્યો * ભઈ વિવશ કત ધીર ન રાખ્યો
મેં તો તુમકો લાવ બતાયો * તુમ કાહે મન મેં કરપાયો
દેખિ વિરહ વ્યાકુલ મુરઆઈ * બાર બાર હરિ અંકમ લાઈ
અભિય બચન કહિ રીતલ કીની * વિરહતાપ ઉરતે હરિ લીની
તખ નાગરિ પિય લખિ મુંખ પાયો * મિટયો બિરહ મન હર્ષ બદાયો
કહતિ લલો પ્રિય માન દિખાયો * મેરે મન અલિલાય પુરાયો
ત્રિય કે રૂપ રયામ છળિ દેખી * પુનિ(૨) પુલકિત મુદિત વિશેષી
હમ્પત્રિ હર્ષ મનહિ મન કીનો * તખ વનકુંજ ચલન ચિત દીનો
ખ્યારી મુકુર પાણિ હૈ દેખ્યો * નટવર રૂપ આપનો પેખ્યો
હુંસતહિ હુંસત મેરિ મળ ડાર્યો * સહજ રૂપ અપનો પુનિ ધાર્યો

દોઁ ચલે હરપિ વનકુંજ કો, યુગલ નારિકે રૂપ ।

ધક ગોરી ધક સાંવરી, શોભા પરમ અનૂપ ॥

સોઁ અંગ (૨) છબિજલ, અતિ વિચિત્ર ભૂષણ ખસન ।

શ્રીરાધા નંદલાલ, શોભાઅવધિ ત્રિલાસનિધિ ॥

જાત ચલે પ્રજ્ઞ બીચિન દોઝિ * લખિ નહીં સકત નારિનર કોઝિ
મંદનંદન ત્રિય છબિ તન કાઠે * ચોલિત હું રાધા સંગ આઠે
ધારખાર પ્રિય રૂપ નિહારી * મનહીં મન રીઝતિ હૈ ખ્યારી
કહતિ સખી દેખેં જિન ઇનકો * ખૂઝેતે કહિહોં કહ તિનકો
તિહૂં ભુવન શોભા સુખકી નિધિ * કરિહોં તિનકો ગોપ કવન વિધિ
પગ નૂપુર બિછિયા છબિજાળે * ગજગતિ ચલત પરસ્પર બાળે
શ્યામ ગૌર સુંદર સુખ જોરી * મરકત મણિ કંચન છબિ ઘોરી
ભુજ ભુજ કણ્ઠ પરસ્પર રાજે * ચા છબિ કો ઉપમા નહીં જાળે
જાત યુગલ વન કો સુખઠાઈ * ઉત તેં ચંદ્રાવલિ અપિ આઈ
ફરહિતે લખિ રહી નિહારી * ઇકટક નૈન નિમેષ નિવારી
પુનિપુનિ મન વિચાર કરિજોહે * એક રાધિકા દસરિ કો હૈ
પ્રજ્ઞસુવતિન ધકધક કરિ જાનો * યહ ધોં કોન નહીં પહિંચાનો

દોઁ ઔરે ગાવ તે યહ કહું, આઈ હૈ પ્રજ્ઞ માહીં ।

અતિહિ સલોની સાંવરી, અખલોં દેખી નાહી ॥

સોઁ રાધે મન સકુચાહિ, ચન્દ્રાવલિ આવતિ નિરખિ ।

રહી શ્યામમુખ ચાહિ, પ્રજ્ઞહી કો ફેરતિ હરિહિ ॥

કહતિ જાહુ પ્રિય ફિર મુખ માહીં * કર તે કર જૂટત હૈ નાહીં
ઉત આવત લખિ સખી લજ્જની * ઇતહિં શ્યામ કે નેહ બુલાની
હુખ સુખ હવ ન હરિ રસમાતી * ઉત ચન્દ્રાવલિ ઇન ફેગરાતી
કહતિ નિકટ દેખહું ધોં જાઈ * ખૂઝોં ચાહિ કહાં તે આઈ
દેખિ શ્યામમુખછબિ સુસાની * કરી ચતુરાર્થ ઇન પહિંચાની
ઇન તે નિધરક ઔર ન કોઝિ * ફેસી બુદ્ધિ રંગી ઇન દોઝિ
યે દોઝિ અતિ ચતુર સયાને * નિજકર ઇન્હું બિધાતા જાને

और कछा धनको ढोले जाने * मोसों नहीं परत पहिंयाने
समुय छांड़ि अण धनहिं जनाजि * जन भूख हाडे निहराजि
ले धनको मैं टोकरा नहीं * तेहैं छत मनहिं मन भाहीं
ये यतुरा यवे - छवि दोखि * प्रगट करो धनके शुभ सोखि
ऐसे गहुरि धनहिं नहीं पाखि * आज प्रगट कछि लाभ लज्जि

हो० कछ राघे यह कौन है, संभ सांवरी नारि ।

कभाहुं धनहैं देण्यो नहीं, अति सुन्दरि सुकुमारि ॥

सो० को है धनको नाथ, कौन गोप क्री ये सुता ।

ललो अन्यो है साथ, जैसी ये तैसी तुमहुं ॥

भयुरा ते ये आनहिं आर्ष * है धन ते कछु प्रीति संगार्ष
अक दिना ललित सांगमाही * इधि बेचन हम गध तडांड़ी
उनहीं के संगःलर्षिन्धारी * तमहीं क्री पहिंयान हमारी
वहै सनेह * जानि कै आर्ष * जैसी शील सुलाव सुहाय
मैं गृह ते धन आवन लागी * येजि संग आर्ष अनुरागी
सुन राधा यह सहज सुहाय * शील सनेह रूप अधिकार्ष
धनको धनमें क्यो न गुलाये * अपने निकटहि आनि बसाये
कैं पृथमानपरा के गेमुल * राखहु धनहिं गुलाय सहितकुल
तुम हो नवल नवल है येजि * दोखि मिलि श्यामहि सुभ देजि
जैसी है यह नारि सुहाय * ओर नारि मन बेति युराध
हमहुं को अण धनहिं भिदावे * नीके धनके जहन विधावे
हमहिं देधि सकुयत कत धारी * हम सों दूधट करत कछा दी
हो० जैसे कछी अन्यावली, जहो श्याम कर जाय ॥

यह कहूँ अणलौं नहीं सुनी, तियसों तिय सकुयाय ।

सो० आपहिं जहन उधारि, दूधट पट हातीं कियो ।

मुणछणि रही निहारि, माने करि लोचन सुंदल ॥

भारहिं भार कछति सुसुहाय * चितवत क्यो नहीं जहन उकारि
भयुरा में है जास तुम्हारे * कछा नाम मुण जयन उचारि

हो० यत्ने हरिषि वनकुंज को, युगल नारिके ३५ ।

धक गोरी धक सांवरी, शोला परम अनूप ॥

सो० अंग (२) छणिजल, अतिविचित्र लूपण असन ।

श्रीराधा नंदलाल, शोलाअवधि विलासनिधि ॥

जात यत्ने प्रज भीयिन होजि * लभि नहीं सकत नारिन नर कोजि
मंदनंदन प्रिय छणि तन काछें * शोसित हैं राधा संग आछे
भारभार प्रिय रूप निहारी * मनहीं मन रीजति है प्यारी
कहति सभी देखै जिन धनको * पूजेते कहिछो कह तिनको
तिहुं भुवन शोला सुभकी निधि * करिछो तिनको गोप कवन विधि
पग नूपुर बिछिया छणिछाँजे * गजगति चलत परस्पर जानै
श्याम गौर सुन्दर सुभ जेरी * भरतत भवि कंचन छणि गोरी
भुज भुज कषक परस्पर रानै * या छणि को उपमा नहीं छानै
जात युगल वन को सुभदार्थ * उत ते' यंद्रावलि सभि आर्थ
दरहिते लभि रहों निहारी * धकटक नैन निमेष निवारी
पुनिपुनिमन विचार करिजेहै * एक राधिका दूसरि को है
प्रजभुवतिन धक धक करि जानों * यह धो' कोन नहीं पहि'यानों

हो० और गाव ते यह कहूँ, आर्थहै प्रज भाही ।

अतिहि सलोनी सांवरी, अणसौं देखी नाही ॥

सो० राधे मन सकुआहि, यंद्रावलि आवति निरभि ।

रही श्यामभुज आहि, प्रजही को इरति हरिहि ॥

कहति बहुत पिय द्विर सुभ भाहो * कर ते' कर छूटत है नाही
उत आवत लभि सभी लज्जानी * भतहि श्याम के नेह भुवानी
हुप सुभ हप न हरि रसभाती * उत यंद्रावलि धन रंगराती
कहति निकट देखहुँ धो' लभ * पूजो' याहि कहाँ ते आर्थ
देखि श्यामभुजछणि सुसजानी * करी अतुरार्थ धन पहियानी
धन ते निधरक ओर न कोजि * कैसी बुद्धि रची धन होजि
ये होजि अति अतुर सयाने * निजकर छन्दै बिधाता जने

सो० तैसोछ कुंज निवास, तैसोछ यमना पुलिन ।

सकल सुषनकी रास, तैसोछ रंगलीने युगल ॥

वनहिं धाम सुषनैन निहाछ * छे छे प्रात होछे छणि अधिकाछ
 जेठे युगल रंग रसलीने * आवसयुत अंसन भुज दीने
 अरसपरस होछ छणिछि निहारै * रीज परस्पर तन मन वारै
 अरुल नैन नभरेण सुहाछ * जिन शेष भात हृदय छमिछाछ
 लटपटि पाग रसमसी लोडै * कुंडल जलक कपोलन सोडै
 प्रियावदन छनि श्यामनिहारत * उरजी लट मुकतन निरवारत
 आरस नैन सुरतिरस पागे * नंदनंदन प्रियसंग निशि जगे
 टटे हारे भरगछ सारी * नभशिष सुन्दरप्रिय अरु प्यारी
 यवै कुंज ते युगल विहारी * प्रज्जमासी सजिलणि भतिहारी
 सुन्दर श्याम सुन्दरी श्यामा * छने सुन्दर रतिपति कामा
 सुन्दर अवलोकनि भुङ्ग जालनी * सुन्दर बाल उगमगी डालनि
 सभविधि सुन्दर सुषनिधि होछि * सुन्दर उपमा के नही केछि

हो० अति विचित्र नंदताल छी, लीला ललित रसास ।

जे सुष हृल्लस शिवसनक, सो विलसत प्रज्जमास ॥

सो० गये युगलप्रज्जधाम, सजीसहित निशिरस जिलसि ।

वसत प्रिया उरश्याम, श्यामहृदय प्यारी सद्य ॥

अथ शृंगारभूषण वर्णन लीला

जेडी लवन शृंगार कियोरी * जहुदो अंग शृंगारत गोरी
 मानहुँ सपन हेति पहिराये * रतिरषु छत पिचा सों अये
 कटितट किंकिणि जसन नवीने * जान्जणंद भुज्जन डो दीने
 कर कंठेषु उर हार सुहाये * तरुवनि आइ अरु पदिराये
 नकभेसेरि अंजन दग दीने * जेही ललित बाल पर कीने
 रगी भाग सभ भाग सुहाछ * तामधि रेण सिंह जनाछ
 प्रभुसो विभुष जनि कै कहर * जाधति कय मनो किये निराहर

ક્રિયો રાધિકા ચહ ઉપકારો * દુર્લભ દર્શન ભયો તિહારો
 કણ્ઠક મૈ પહિયાનતિ તુમકો * કાહેકો સકુચતિ હો હંમકો
 કળહું ચિત્રક ગહિ બદન ઉકાવૈ * કળહું કપોત પરસ સુખ પાવૈ
 કળહું ચુટકિ કહતિ મુખ ફેરો * નૈન ઉકાર્થ નેકુ ઇત હેરો
 નૈન નૈન સોં હરિ નહીં ભેરૈ * રહે લબાય જાવ સોં ભેરૈ
 ચંદ્રાવતી દેખી સુસઠાની * હુંસિ બોલી રાધા સોં બાની
 ઐમી સખી મિલો ચે તુમકો * તો કાહે ન બિચારો હુમકો
 જળસોં ઇનસે પ્રીતિ લગાર્થ * બહુત ભય તુમકો ચતુરાઈ
 અબલોં ઇનકો કહ્લો દુરાયો * હંમસો કળહું નાહીં જનાયો
 ત્રિભુવનકીસુખમા સખચુનિધિ * એકહિ ઈન્દે બનાઈ હે બિધિ
 દોઠ તુમહું કુશલ ચેહ કુશલ, કયોં ન પ્રીતિ દહ હોય ।

બને હૌ ચલિ બહુ બન, આપ સ્વારથી દોય ॥

સોઠ હંપતિ ક્રિયો બિચાર, સુનિ ચંદ્રાવલિકે બચન ।

યાસોં નાહીં ઉભારૈ, હરપિ મિલે ઉરલાય તબ ॥

ચટ્ટે કુજ ગૃહ હરપિ વિચારા * ઉભય વામ બિચ મદન ગોપાલા
 વામ ભાગ પ્યાગી કો લીનો * દક્ષિણ જુલ સખીપર દીનો
 હિવ દામિનિબિચ નવધનમાનો * રતિ સમેત લખિ મદન લબનો
 દૈધોં કમચન લતા સુહાર્થ * લલિત તમાલ વિટપૃ લપટાઈ
 ગયે કુંજવન ઘન છબિ છાર્થ * સુમનપુંજ અલિગુંજ સુહાર્થ
 ભરણુ ભરણુ કુસમિત તરુ નાના * કરતિ કોકિલા મંગલ બાના
 વહત સમીરૈ ત્રિવિધ સુખદાર્થ * પાવન મંજુલ ભૂમિ સુહાર્થ
 લખિ છમિપુંજ કુજ અનુસંગે * સહચરિ સહિત યુગલ બડબાગે
 નવદલ કુસુમ વૃક્ષ કમનીયા * ભેઠે નવલ રમણ રમનીયા
 કરત વિલાસ વિવધ મનમાને * કાટિ કાટિ રતિ કામ લબને
 શોભિતે ગૌર સ્યામ શુભ ભેરી * નિરખતિ છનિહિ સખી તૃષ્ણતોરી
 સંને રસિક દોહ રસરસિકાઈ * બને નિચા બન કુંજ સુહાર્થ
 દોઠ તૈસેઈ બિપિન મુહાવનો, તૈસય પવન મુગંધ ।
 તૈસિય નિર્મલ ચાંદની, તૈસોઈ સુખદ મુગંધ ।

कण्डू शीथ के। कूल सँवारे * कण्डू कुटिल अलक निरवारै
 कण्डू आउ रयति केसरिकी * कण्डू छणि देयति केसरिकी
 कण्डू रयति सुमन सों वेणी * कण्डू भांग मुक्तन की श्रेणी
 कण्डू रिस करि लाँछ सकोरै * कण्डू नैन नैन सों जेरै
 धकट धर्षणु ओर निहारै * नेकु पवन धत उत नहीं टारै
 निरधि आपनी छणि सुकुमारी * रही विषय प्रतिगिम्भ निहारी
 अति आनन्द लभति लोरी * भिसरी सुरति देह की गोरी
 कहति मनहिं मन अति सकुचाय * यह सुन्दरी कहां ते आध
 करते मुकुर हर नहिं टारै * कछु रोप करि हृदय विचारै
 कडू श्याम देखै ले याही * तुरन डोयँ याके वस भाहिं
 ले मोहन यामों अनुरागे * कडा यलै मेरी या आगे
 हो० यह आध छिहि लोकते, अति सुन्दरवर नारि ।

प्रजमे तौ ऐसी नहीं, डोउ गोपकुमारि ॥

सो० डोउ ल्यायो याहि, कै धौं आध आपही ।

सो भरी भम आहि, ले लार् याके प्रजहि ॥

मुनी कडू धन हरि की बोला * आध है ताही के बोला
 जैसे सुन्दर कुवर कन्हाय * तैसी सुन्दर यह प्रज आध
 मनहीं मन पुनि पुनि पछिनाय * पूजति निज प्रतिभिंभहि आध
 तू है कोन कहां ते आध * यहां कोन तोके है आध
 नाम कडा है सुन्दरि तेरो * तुम जहँ रहति कोन सो पेरौ
 कडो न सुपते जयन सुनार्थ * भति सकुचो कडि सौँह दिवाय
 हम तुम दिननि ओक हूँ जोरी * तू कछु रूप अधिक नहीं थोरी
 धहां अकेली तू कथों आध * कडू संग और नहीं लार्
 सुन्यो नहीं अन्याय धँकाके * जैसे कडि डरपावति ताके
 दूरत कान्ह प्रजमे भरजेरी * वेत तियन के लूथल छारी
 ले अपनी पनि यहति सयानी * तौ घर नहु भानि भम अपनी
 लेहु वसन ते अग छिपार्थ * देखै नहीं कडू श्याम कन्हाय

દિયો બિહુસિ અધરનકો બીરા * સન્મુખ સહે. પ્રહારો સધીરા
 શોભિત સદન. શુગાર સુહાર્ધ * શ્રી, જુલભાનુ કુંવરિ છબિછાઇ
 નખશિખ કુસુમગિરિશખી સૈના * કિયે કાન્હુ બશ પંકજનૈના
 શાશકૂલ શિર અતિ છબિ છાજે * મનહુ મોગમણિ પ્રકટ બિરાજે
 ખુબીર જરાવ ફૂલ અરુણાર્ધ * હરતિ પ્રાત રબિકી છબિ. છાઇ
 દો. અંદ્રબદન મૃગશિશુનયન, ભૂકુટી કુટિલ કલંક ।

અલક મલક છબિ દેતિ જનુ, શોભિત રજની અંક ॥
 સો. કુંદકલી સમ હાત, તિલપ્રસૂન નાસા મુંબંગ ।
 ભવ બંધુકી ભાંત, અધર અનુપમ ચિત્રુક તિલ ॥

લખિ કલકંઠ કપોત લમહી * પીક લીક ગરકતિ જેહિ માહી
 બાહુ મૃણાલ લાલ છબિ છાયે * કોમલ પાણિ સરોજ સુહાયે
 કુચ યુગ ચક્રબાક જનુ નીકે * લસનિ રોમાવલિ તટ તટ નીકે
 ત્રિવલ્લી તરત તરગ સુહાર્ધ * અતિ ગતિ નાભિ મનોહરતાર્ધ
 કૃચકટિ કિંકિણિ યુત છબિછાર્ધ * પૃથુ નિતમ્બ ચોભા અધિકાર્ધ
 રસખંભે યુગ જંધ નિકાર્ધ * પગ નૂપુર જનકાર સુહાર્ધ
 ચાલ બિલોકી કમગજ લાજે * મધુર મધુર ધુની પાયેન બાજે
 બરણે કો પદપંકજ ચોભા * હરી મન જમર કરત જહુ લોભા
 નિગમ નેતિ નેતિ ગાવત જાકો * રાધા વશ કીનો, હૈ તાકો
 જ્યોં ચક્રોર ચન્દા કો આતુર * ત્યોં નાગરિ વશ ગિરિધર આતુર
 રોમે બિન, સજ રહો ન જાઈ * સદા પ્રેમવશ ત્રીભુવન રાઈ
 ઉઝગી ઝરોખા ઝાંકે આર્ધ * કરત શુગાર પ્રિયા મનહાર્ધ

દો. અંગ અંગ ભૂપણ બસન, રચિ રચિસકલ શૃંગારિ ।
 લૈ દર્પણ દેખતિ છબિહિ, શ્રીજુભાનુદ્ભારિ ॥

સો. દીઠ ઝરોખા લાય, રહે રયામ ઇકટક નિરખિ ।
 ઉર આનન્દ બદાય, દેખત પ્યારી શ્રી છબિહિ ॥

ઇક કર દર્પણ ઇક કર અચરા * યુનિયુનિ દગનિ સંવારતિ કજરા

कण्डू शीश के डूल सवारै * कण्डू कुटिल अलक निरवारै
 कण्डू आठ रयति केसरिकी * कण्डू छणि देभति केसरिकी
 कण्डू रयति सुभन सों वेणी * कण्डू भांग मुकतन की श्रेणी
 कण्डू रिश करि लांछ मकोरै * कण्डू नैन नैन सों नोरै
 धकट धर्षणु ओर निहारै * नेकु षटन धत डित नहीं टारै
 निरभि आपनी छणि सुकुमारी * रक्षी विवश प्रतिगिम्भ निहारि
 अति आनन्द लभति लोरी * गिसरी सुरति देह की गोरी
 कलति मनहिं मन अति सकुचाध * यह सुन्दरी कहां ते आध
 करते सुकुर हर नहिं टारै * कष्ट रौप करि हृदय विचारै
 कडू श्याम देखै ले याही * तुरत डायें याके वस माहिं
 ले भाहन यामों अनुरागे * कडा यत्न मेरी या आगे

हा० यह आध कहि लोकते, अति सुन्दरवर नारि ।

प्रथमे तौ ऐसी नही, कोउ गोपकुमारि ॥

सो० कोउ ल्यायो याहि, कै धौं आध आपही ।

सो भरी भम आहि, ले लार् याको प्रथहि ॥

मुनी कडू धन हरि की शोभा * आध है ताही के दोला
 जैसे सुन्दर कुवर कन्दाध * तैसी सुन्दर यह प्रथ आध
 मनहीं मन पुनि पुनि पछिनाध * पूछति निज प्रतिगिम्भ आध
 तू है कोन कहां ते आध * यहां कोन तोके है आध
 नाम कडा है सुन्दरि तेरो * तुम जहँ रहति कोन सो पेश
 कडो न मुपते जयन सुनाध * भति मकुयो कहु सोइ दिवाध
 हम तुम दिननि ओक हूँ गेली * तू कछु रूप अधिक नहीं गेली
 धहां अकेली तू कयो आध * कडू संग और नहीं लार्
 सुन्यो नहीं अन्याय धंकाओ * कैमे कहि दरपावति ताके
 दूरत कान्ह प्रथमे परमेरी * वेत तियन के भूषण छारी
 ले अपनी पनि रहति सयानी * तो घर जाहु मानि भम जानी
 लेहु वसन ते अग छिपार्थ * देखै नहीं कहु श्याम कन्दाध

દોઠ તેરે હિત કી કહતિ હૌં, માન ચહૈ મતિ માન ।

આઈ હૈ બ્રજ આજહી, તુ ઉનકો કહ બન ॥

સોઠ એસો દીઠ ન આન, ત્રિભુવન મે કોગિ કહું ।

જૈસો બ્રજ મેં કાન્હ, મનભાયો સબસોં કરત ॥

નેક નહીં કાહુ ડર માનૈ * મથુરાપતિ જેહિ રેહત સકાનૈ

ઉનકે ગુણ નીકે મૈ બાનોં * તોસોં અપની દયા બખાનોં

હમ મથુરા દધિબેચન બાહી * ઘેરિ લઈ ઉન મગકે માહીં

ગોરસ લિયો છોરિ જરિઆઈ * હાર તોરિ દીને બગમઈ

હમ અનેક તુ એક કિચોરી * તાતેં બાહુ બેગિ ગૃહ ગોરી

સુનિ સુનિ સ્યામ પ્રિયા કી બાની * મનહીં મન બિહંસત સુખમાની

ખ્યારી ચકિત રૂપ નિજ દેખી * સ્યામચકિત પુનિબચન બિચેખી

બાન દૂસરી તિયે પ્રિય ખાહી * જાત નિકટ મોકન સકુચાહીં

પુનિ પુનિ દગ કહરાય નિહારૈ * જોગત નહીં ઉર હૃયે બિચારૈ

દેખત સુકુર પ્રિયા કરમાહીં * અંકમે લેવે કો લલચાહીં

ખ્યારી કે રસ જશ ગિરિધારી * લેત દગન છબિ ભરિ ભરિ ભારી

સુનિસુનિ બચન હૃદય સુખ પાવે * પુલકિ અંગ આનન્દ બઢ વૈ

છંઠ બચન સુનિ આનન્દ અતિ મન, નિરખિ છબિ સુખપાવહીં ।

ધનિ ધન્ય રાધાનૃપ ધનિ હરિ, નૈન ઈકન્ક લાવહીં ॥

ધન્ય વહ પ્રતિબિમ્બ ધનિ છબિ, ધન્ય સુકુર નિહારહીં ।

ધન્ય જમ ધનિ ગ્રેમ પૂરણ, ધન્ય તન મન વારહીં ॥

ધન્ય સુખ જેહિ લાગિ રાધા, કાન્હ બ્રજ તન ધારહીં ।

રમા સહિત બિલાસ નિત, બૈકુણ્ઠ વાસ વિસારહીં ॥

મિલન બિહુરન સુખવિરહરસ, કષ્ટહિં પ્રતિ ઉપજાવહીં ।

બ્રજબિલાસ હુલાસ હરિકે, નિતનયો યુતિ ગાવહી ॥

દોઠ નવલ પ્રીતિ નિતનવલસુખ, નિત નવરૂપરસાલ ।

નિતનવરસ બિલસત નવલ, શ્રીરાધા નંદલાલ ॥

સોઠ કહત રસીલી બાત, જ્યોં જ્યોં તિય પ્રતિબિમ્બસોં ।

ત્યોં ત્યોં સુનિ હરપાત, બ્રજબાસી પ્રભુ રસભરે ॥

प्यारी निज प्रतिबिम्ब निहारै * लभ विवश नहीं सुरति संवारै
 भार भार पूछति ता पाही * कथा सुन्दरि तू जालति नाही
 हँसे हँसति हेरति है डरे * हेरति लोह लोह के डरे
 करति परस्पर दुमसां हांसी * अपने नाम न कहति प्रजासी
 परम यतुर तुमको मैं जानी * दुमसां तुम कुछ करत सयांनी
 अतिही सुन्दर रूप तिहारो * देखि होत अन मुदित दुमसा
 शोभित भेसरि नाक सुहार * अति अनूप अधरन अदुलार
 दशन दमक दामिनी लज्जवति * थिथुक नीलकण्ठ अतिछभि पावति
 ठाढ़े ऐसे सुभ की जानी * हमें सुनावति नाही * सयानी
 कहां भयन कही हो घरनी * कही सुता सहज मनहरनी
 है रिस है रस है छत डेरति * मेरे सम्मुख बोचन जेरति
 कुछ रिसि कुछ धरको मनमाही * धीर धरति नागरि निय नाही

दो० यह तो जालति है नहीं, अति भरवीनी वाम ।

देखतही यहि शिजिहै, छैल छणीले श्याम ॥

सो० लभ सवति यह आय, अण हरि याके भरा लये ॥

यां वियोग उपजय, उपजये उर विरहदुष ॥

रही हीठ करनहि लगाध * टरति नहीं छनिकी आधिकार
 उरमें लये गिरह दुष लारी * देखि दगा शिजे गिरिधारी
 कण्ठ अक्षत तिय छिगडि कन्धार * कमहुँ रहत लपि छगडि लुलार
 ओयक पाछि ते सुभदाम * भूँदे नयन कमलकर आध
 यौंकि अक्षित लभ मनमें लारी * जानो आये छैल गिहारी
 दरपति रही जे मनमें ताको * भिले आय सुंदर हरि पाको
 तण कुछ सुरति लभ मनमाही * वड ता न मेरी परगही
 सकुयि इराव करति पियपाही * मनकी मन दोहि सुसकाही
 जानि भूजिके पिय घनश्यामहि * वेति विपुल सजियन के नामहि
 श्याम प्रिया बोचन अरिवाये * अतिहित जेनी कर परसाये
 शोला कहा कैं कणि कोकि * मेयक मलि सुमेरु अंग दोकि

તા બિચ મનહું પત્રગી આઈ * રહી કનક-ગિરિસોં - લપટાઈ
દોઠ વેષ્ટિત ભુજ મૂદે કરન, દીરઘ ખંજન નૈન ।

જનુ ભખે લીનો ધાય અહિ નહીં, સમાત ફણિએન ॥
સોં કરતિ સખિનસોં રોપ, મન હરપત ખીજત ખદન ।

ભરી ચતુરઈ કોષ, લુટતિ મનકામન ફલન ॥
અતિ આનંદ ભરે દોઢ રાજે * ઉપમા કહત કમીશ્વર લાજે
મરકત, મણિ કુંદન સંગ-જેરી * કિધોં લિયે ઘને તકિત અંકારી
કે શોભા સુખ તન ધનિક સોહૈ * જ્ઞાપાસી ભક્તન મન મોહૈ
કોમલ કર તિય નયન કન્હાઈ * રોકે મૂંઢિ છબિ વરણિ ન ભાઈ
અતિહિ વિશાલ ચપલ અનિયારે * નહીં સમાત પ્રિયપાણિ પસારે
ક્ષન ખોલત ક્ષન ઢકત બિહારી * સુખ રિસ મન મુસમાત પ્રિયારી
જયેં મણિધર મણિ પ્રકટ કન્હાઈ * ફિરિ ફિરિ ફણતર ધરત છિપાઈ
સ્વામ હંગરિયન અતર માહી * ચંચલ નયન, દુરે દરશાહી
મરકત માંહે પિંજરા મેં માનોં * તરફરાત બિખ ખંજન જાનોં
કર, કપોલદિગ તરલ, તરોનાર * શોભા સહજ સુખોય કરોના
મનો યુગકમલ મિલન શાશિઆયે * બિતર બિચંગ સંહાયક લાયે
કુંવરિ નાગરી-નાગર નાયક * ઉપમા કાહિ કહોં કે લાયક
દોઠ અપને કર પિય કર પકરિ, લીને નૈન છુડાય ।

રખિ શશિચાર સરોજજનુ, દ્વિચકોર મિલિ જાય ॥
સોઠ કીન્હે સમ્બુખ આન, પાણિ પકરિકે લાડિલી ।

ભલે ભલે જુકાન્દ, મેં સખિયન ધોખે રંહી ॥
ભલે આય ઓચક બિનજાને * મૂંઢિરે દમ અતિહિ પરાને
કૈસે દોરિ ચૈકિ ગૃહ આયે * નેકહુ આવત જાનિ ન પાયે
જુમ હો પિય મનહરન કન્હાઈ * તુરકરી ગતિ કહુ જાનિ ન જાઈ
તમ હરિ હરપિ પ્રિયા ઉર લાઈ * મુકુર કયા સખ લાપિ-સુનાઈ
મુનિ નાગરિ હરિ તન મુસકાની * ચિતૈ નૈન કહુ મનહિ લગાની
મેં તો અપને મન્દિર માહી * સહજ લખતરે દરપન મેં છાહી

तुम्हरी भडिमा पिय के जाने * यह सुन्दर अरु परम सयाने
हंसतं यखे नन कुंवर कन्हाई * रसिकपुरंदर * जन सुभदाई
हरपितं गये सदन नंददासा * भत नागरि उर हर्ष निशाला
नन प्रतिभिण सुरति न्हिय आवै * समुजि सुदशा सकुयरे तम पावै
सिद्धि अंतर संग सजिन विवाध * यंद्रावलि राधा दिग आर्ष
लपि प्यारी आहर अति दीने * तुरत सजन के भैठक दीने
हो० साहर सनमानि सजै, दिये हरषि कर पान ।
पियसंग सुभ आहति करन, रहति सकुय पुनि मान ॥

सो० गदगद स्वर मुण ऐन, पार पार लापति हरषि ।
जलक प्रेम जल नैन, पुलकि गात पूरे सजै ॥
कहति सजी सुनु राधा गोरी * आज कडा अति हर्ष कियेरी
हम तेरे नितही प्रति आवै * धतनो आहर कणहुं न पावै
पायो आज चरयो कछु तै री * कैथो भिखे श्याम कहूँ हूँ री
उभयो प्रेम हरष, उरभाही * हुमै सुनावति है कयो नाही
सुनि सभियन के वचन सयानी * जोली प्रिया हरषि कै जानी
आये आज सजी हरि मेरे * कहे जात नहीं गुण उनकेरे
नैसी लाति भिखे हरि उभयो * सोहित कछो सुनहु सभितुमसो
मै अपने सभ अंग सिंगारति * बिये भदुर कर वदन निवारति
पाछे आनि लये हरि हादे * यतुरगिरो भण्डि छणि सो जादे
भाव अेक लोरे मै साज * ताहि कहन सभि लागत लज
लपि अपने प्रतिभिण लुलानी * जानि ओर तिय मनहि उरानी
पाछे ते यह जानि कन्हाई * मूंदे नयन ओयक डी आछ
हो० तपही यौंकि व्यक्ति लछ, मै समझो निज लोर ।

लगी देन उरहन तुम्है, लछ फिरति हो योर ॥
सो० सुनि राधामुण जात, हिय हरषीं सभ गोपिका ।
पुनकि प्रपुदितत गात, कहति धन्य तू लाड़िली ॥
श्यामसंग सुण लूटति है री * अण उनसों नहि छटति तै री
श्याम लये तेरे अनुरागी * लत्री लछ हरि संग रसपागी

અળ હુરિ તોતે અતિ રતિ માને * તેરો અંતર હિત પહિચાને
 આવત જાત રહત ઘર તેરે * કષ્ટ નહીં રહત તોહિં બિન હેરે
 ચતુર રૂપ ગુણુ તુમ દોહિ નીકે * પરમ ભાવતે હો સંગહીકે
 આજ લાલ મેરે ગૃહ આયે * બડે લાગ્ય મોહિત કરી પાયે
 દેખી દરસ નૈનન સુખ પાયો * કરો કાજ આનંદ બધાયો
 યહ ઉપકાર તુમહારો આહી * મોહી મનાય હીયે વનમાલી
 તુરત લાય હરી મોહી મિલાયે * મેં અપને અપરાધ ક્ષમાયે
 નંદનંદન પીય નૈન સમાયે * ભાવત નહીં નેક વિચરાયે
 સુની યહ રાધાકી રસ જાની * દેતી અચીશ સખી હરપાની
 નંદનંદન જૂથમાનુદીશેરી * ચિરજીવહુ સુન્દર યહ જોરી
 દોઝ પ્રેમ ભરે છબિ સોં ભરે, ભરે અનન્દ હુલાસ ।
 યુગલ માધુરી રસ ભરે, બ્રજમેં કરત વિલાસ ॥
 સોઝ કરત અનેક મિહાર, રૂપસિક ગુણુનિધિ યુગલ ।
 રાધા નન્દકુમાર, બ્રજવાસી જન સુખકરન ॥

અથ નૈન અનુરાગ લીલા

હરી અનુરાગ ભરીં બ્રજવાસી * લોક સકુચ કુલકાનિ નિવાસી
 સાસ નનેંદ ગારી કે હારી * સુનત નહીં કોક કહત કહારી
 સુત પતિ મેહ જગુન યહ છાર્યો * બ્રજ તરુણિન તિનુકા સમ તોર્યો
 બેઠ લોક મર્યાદા દારી * જ્યોં અહિં દેસુરિર દિશિત નિહારી
 જ્યોં જવધાર પૈ તૃણ માહીં * જોસે નરી સમુદહિ બહીં
 જોસે સુભટ ખેત ચદિ પાવે * જોસે સખી બહુરિ નહીં આવે
 જોસેહિં ભરે નન્દનન્દન કો * નેકહું ઠર નહીં ગૃહજન કો
 તેમહિં પ્રેમવિવશ ગિરિવાસી * જ્યોં ગજ પંકજનાં સમહિં નિહારી
 બ્રજજનિતા મન નહીં બિમરાવે * કષ્ટપ્રતિ તિન્હું દેખી સુખ પાવે
 આયે પુનિ તેહિં જોર નિહારી * સખિન સહિત બેઠી જહું પ્યારી
 બીર દેખિ સકુચે મનમાહી * તાને નિકટ ગયે હરિ નાહી

ત.હી મગ નિકસે મુખદાર્ઢ * મુન્દર નટવર રૂપ દિખાઈ
દોઁ શીશમુકુટ કુંડલ શ્રવણ, ઉર ચટકીલી માલ ।

પીતવસન કટિકાછની, તનઘુતિ રયામ તમાલ ॥

સોઁ ચલત લટકની ચાલ, બંકવિલોકનિ^૧ મૃદુ હંસનિ ।

અંગ અંગ છબિજાલ, રસિક નવલ નાગરિ છયલ ॥

ઓચક દેખિ રયામ પ્રજનારી * લઈ ચક્તિ તન દયા બિસારી
જાત ચલે પ્રજખોરિ અકેલે * કોટિ કામ દી છબિ પર હેલે
પગ દે ચલત બહુરિ ફિરિ હેરે * કમલ સનાલ કમલકર ફેરે
મૃગમદ તિલક અલક ધુંપુનારી * તન વનધાતુ ચિત્ર રુચિ કારી
મૃદુ મુસકાય મરોરત જોડું * નયન સૈન દે દે મન મોહું
નિરખત પ્રજ મુવતી વિષકાતી^૨ * દુખમુખ વ્યાકુલ મન અમુલાની
ગયે કદપતેરુ છાંહ કન્દાર્પ * રૂપકમોરી તિમન લગાઇ
લાગી^૩ હડન પરપર જાની * લોચન મન અનુગામ કહાની
મુતદુ સખી ચહ નન્દદુલારે * હઠ કરિ હરિ મન લેત હમારે
સણ સણ પ્રતિછત્રિ ઓરણનાવે * ચોલા કછુ કહત નહીં આવે
મન તો ઇતહીં હાય જિજ્ઞાસે * હમ સખિયહુ કછુ લેહન જાને
નૈન નચાટ^૪ કરી નૈનન સોં * કિયો જોલ સૈનન જૈનન સોં
દોઁ બેચિ કિયો મન આપુહી, મૃદુ મુસકન ધન પાય ।

પરી રહી હૌં બીચહી, નૈના બડી બલાય ॥

સોઁ લયો રયામ કે જાલય, અખ રુચિ માની મન તહાં ।

મૈં પચિહારિ બુલાય, ફેરિ નહીં ઇતકો ફિરે ॥

અખ મન હિત હરિહી સોં કીનેં * લેહ હમારો સખ કહિ દીનેં
મન તો ગંગો નૈન હૈ મેરે * તિનહૂં જોલિ કિયો હરિ ચેરે
અખ ચે રહત વહાં સખજાઈ * સોઈ કરત જો કહત કન્દાર્પ
જિતહિ ચલત વે તિતહી જાહી * હરિ કે સમ્મેખ રહન સદાહી
લયે વે જાલય બુલામ રયામ કે * રહે ન કાહુ ઓર કામ કે
તાકો કછુ અપમાન ન જાને * કૂલે ફિરત અધિક સુખ માને

જગ ઉપહાસ સુનત બહુતેરો * લાજ શંક દીનો સખ ડેરો
આ જ , પથ મર્યાદ બડાઇ * લોક બેદ કુલકાનિ , ગંવાઇ
મેં સમુઆય રંડી બહુતેરો * નેકહુ કદો સુનત નહિં . મેરો
લલિત ત્રિજંગી છબિ પર અટકે * મોનોં તોરિ સગાઈ સટકે
હરિ અગ છોડન તિનકો નાહીં * બેઠે રહત આપ તિન માહીં
રાખે બાધિ અલક કી ડોરી * લાજ નહિં મતિ કમટૂંક દોરી
દોઁ અબ યે લોચન શ્યામ કે, સખી હમારે નાહીં ।

બસે શ્યામરમ રૂપ યે, શ્યામ બસે ધન માહિં ॥
સોઁ કહા કરેં મખિ શ્યામ, નૈનનહી કો દોષ યહ ।

હઠ કરિ ભયે ગુલામ, તનક મંદ મુસકાન પર ॥
બાલી અપરે એક પ્રજનારી * સખિ લોચન લોલી અતિ બાઈ
જબહિં લખત કમનીય કન્ડાઇ * તબહીં સંગ લાગત ઉઠિ ધાઈ
મેરો હટકયોરે નેકુ ન માને * લખત બાય વહુ છબિ લલચાને
બયોં મૂગ છૂટત કન્દ બધિક તે * ભાગ ચલત ઉઠિ બેગ અધિક તે
પાકે ફેરિ ન ફિરત ડરાઈ * બાય સઘન બન માંઝ સમાઈ
ત્યોં દગ મોતે છૂટિ પરાને * હરિ છબિ બનધન બાય સમાને
અબ વે ઇત કો નાહિં નિહારેં * વહુ છબિ નિરખિ હરપિ ઉર ધારેં
યદપિ સુધા છબિ પિયત અધાઈ * તદપિ તૃપ્તિ નહિં , માનત રાઇ
ભઈ સખી નયનન ગતિ એસી * ભરે લવન તરકરેં કી જૈસી
દેખિ શ્યામ છબિ ધન અધિકાઇ * અતિ લાલચી રહે લલચાઇ
લેત ન બને તજો નહિં બાઇ * ચકિત ભયે નિજ સુધિ બિચારાઇ
રહે વિચારહિં માંઝ બુલાને * નહિં-કછુ લિયો ન ત્યાગ પરાને
દોઁ નૈન ચોર હરિમુખસદન^૧, છબિધન ભાતિ અનેક ।

તજત બનત નહિં એકહુ, લેત બનતે નહીં એક ॥
સોઁ સખિ યે નૈના ચોર, હરિમુખ છબિ ચોરન ગયે ।

બાંધે અલકનિ ડોર, હરિ કી ચિતવન પાહર ॥
બલી ભઈ હરિ ઇનહિં બંધાયો * નિદરિ ગયો તૈમો ફલ પાયો

યે નહીં માનત કહ્યો હુમારો * સખિ ઈનહીં સખ કાજ બિગારો
કહતિ ઓર યક ગોપકુમારી * સખિ યે નયન કિધોં ખટપારી
કપટ નેહ હુમ સોં કરિ ભારી * કરી હુમૈં ગુરુજનતે ન્યારી
શ્યામ દરશ લાડૂ કર દીનો * હુમૈં આગને વશ કરિ લીનો
પ્રેમ ઠગોરી શિરપર છાઈ * ફિરત સંગહી સંગ લગાઈ
વિરહ કાંસ ગર હારિ હુમારો * કરી વિલ નહીં અંગ લેશારો
કુલ લગળ સમ્પદાર હુમારી * સો ઇન લૂટ લઈ સખિ સારી
કહરતિ પરી મોહવન માહીં * લગન ગાઠ દગ છૂટત નાહીં
કયોંહુ નેહ છવ નહીં જાઈ * સુમિરિ નયન ગુણ મન પછિતાઈ
કાસોં કહું સખી યહ ખાતા * ભયે નયન હુમકો દુખદાતા
હુમકો ખિરહ દુસહ દુખ દેહીં * આપ સદા દરશન સુખ દેહીં
હો ॥ યહિ વિધિ નિદરતિ દગનકો, ભરી પ્રેમ ધ્રજનારિ ।

હોત મગ્ન સુખ વિરહરસ, નૈનનિ શ્યામ નિહારિ ॥

સો ॥ યહી ભજન યહિ ધ્યાન, શ્યામરૂપરસગુણકથા ।

નહીં જનતિ કછુ આન, નિશિદિન ધ્રજમી સુંદરી ॥

કોઊ કહત નયન ખગ મેરે * કસે અલક દન્દા હરિ કેરે
છમિકણ આરાપ લખિ લલયાને * કન્દ ગયે ચિતવન લપટાને
હરિ છબિ અટકિ પડે દગ જાઈ * અતિહિ વિલાપ ભયે વિવસાઈ
રહત દીન સનમુખ ટક લાયે * દુખ સુખ સમુજ સખે ખિસરાયે
કહવાવત હું ખડે સયાને * વહ છબિ લેન ગયે અતુરાને
સો તો કછુ હાથ નહીં આયો * આપન થોં ઇન જાય બંધાયો
ઐસો કેા ત્રિભુવન જો જાઈ * આવૈ સખી સમુદ્ર અથાઈ
હાર છત યે નૈન ન જાને * માનાપમાન કછુ નહીં માને
પડે રહત શોભા કે દારે * નેકહું લાજ નહીં ઉર ધારે
જાકી જાનિ પરી સખિ જૈસી * ધરી ટેક ઉર મેં તિન તૈસી
ઇન અંખિયન યહ ટેક પરી રી * હુખ્ધ તજ્યો ન કમલ જમરી રી
જ્યોં શુક નલિની કે જય આઈ * જિમિ કપિ મુઠીઝોડિ નહીં જાઈ

દોઠ લોલૈ બશ જિભિ મીન મૃગ, આપખંધાવત આપ ।

રૂપ લાલચી નૈન તિમિ, લયે રયામબશ બય ॥

સોઠ સકૈ ન કાહુ છિંધુ, લોકલાજ કુલકાન ગિર ।

રયામસક્ષોને સિંધુ, મિલે ત્રિબેની હૃદૈ નયન ॥

સખી નયન અબહરિ સંગ લાગે * મન-ક્રમ-બય ઉનસે અનુરાગે

સન્મુખ રહત સહા મુખ પાયે * બૂલ ગયે મગ દહિને બાયે

જ્યોં મણિ દેખિ ઉરગ મુખ પાવે * જ્યોં ચકોર ચંદ્રકિં લટકાવે

મુદિત રંક જૈસે ધન પદ * તૈસી ધનડી ગતિ અમ માઈ

અખ યે નયન ફિરત નહીં દેરે * કિયે સખી હમ યતન ધનુરે

દેખે સુભગ રયામ ઈન જબતે * નિકુઠ લયે હમસોં યે તબતે

જળ મૈ ધૂંધટ પટહિ ધરેરી * તમ યે શિશુ કી આન બરેરી

હરિ અંગ સંગ લગિ ઉઠિ ધાયે * મનહુ ઉનકિં પ્રતિપાદ કરાયે

મૃદુ મુસકન રસ પાય મિઠાઈ * સ્વહૃદી મેં મતિ ગતિ બિસરાઈ

અતિ હઠ પર ન નેક વિસારૈ * નિમિષ કુદન બાદ ધીર ન ધારૈ

લાજ લકુટ ઉર મેં ડરપાયે * વે સખિ એકહુ ડર ન ડરાયે

ફિરે ન મેં બહુ ભોલિ બુલાયે * ગયે તનક હરિકે કુસલાયે

દોઠ અખ હમ તલકત ઉન બિના, મરત યહી અક્સોસ ।

અથ ખોટી સખિ આપનો, કહા પારખિહિં દોષ ॥

સોઠ પ્રેમ બિબશ ત્રિયળંદ, એસે દોષતિ દગન કો ।

તબહિં છેલ પ્રજ્ઞચંદ, દેરિ સુનાઈ બાંમુરી ॥

અથ મુરલી લીલા

કૃષ્ણપ્રેમરસ પૂરણ તારે * કરત હુનીં નૈનન કી ખાતે

પરી શ્રવણ ઈહિ અંતર ભષ્ટ * હરિ કી મુરલી દેર સુનાઈ

ભષ્ટ અદૃત મુનિમળ બ્રજ ગોરી * પરી આય મનુ શીશ ઠગોરી

બૂલિ ગર્ભ મુધિ અંખિયન કેરી * હૈ ગર્ભ માનો ચિત્ર લિખેરી

હુખ મુખ મનકો બરહિ ન મર્ષ * ઇંદ્રક રહીં પલક બિસરાઈ

દેહ દયા સખ તુરત બુલાની * સ્વેદ ચંચો બહિ માનહુ પાની

लभ विवश भति की गति जूलीं * प्रेम हिरार गोपिका जूलीं
 कण्डूं सुधि कण्डूं सुधि नाहीं * कण्डूं मुरली नाद सुनाहीं
 कष्टुष्ट संभारि धीर छर धारी * कइति परस्पर गोप कुमारी
 अंगियन ते मुरली हरि प्यारी * है गैरिन यह सोति^१ हमारी
 प्रज भे' धो' गितते' यह आर्ष * लभ कठिन हम के दुषदाष्ट
 आवत ही जैसे दंग लके * भये श्याम तुरतहिं गश ताके
 हो० ल रसके हम तप दियो, पट नतु सभ प्रज वाम ।

सोरस मुरली लेति अम, सहजहि वश करि श्याम ॥

सो० गावत भीरी तान, मुरली संग अधरन धरे ।

अम याके वश कान, औरन विवश करी वही ॥

जैसी त्रिभुवन कोन सयानी * जे न मोह सुनि वाकी जानी
 यह तो लकी नहीं प्रज आर्ष * नर्म सोति हरिके मन बाध
 अम याके वश गिरिवरधारी * नेक अधरनते करत महीं न्यारी
 याही के अम रंग रंगे री * मधुर वचन सुनि रीज गये री
 हर पद्वेवन ताहिरे, जैसा * रहत भीव ता र लटकाई
 वारहि वार अधर रस प्यावे * तासो अति अनुराग जनावै
 देणहु री याकी अधिकार * पिवत सुधारस हमहिं दिभार
 परी रहत जनमे धो कैसी * लभ दीठ आवतही जैसी
 दिनहीं दिन अधिकान जातनी * सभो नहीं यह लकी भात री
 आवतही हमरै धन लीनो * याहुत ओर कहा धो कीनो
 मैं जे कहति सुनो री गोरी * सजग रहो सभ नवसकिशोरी
 मुरली हरि कराये अनिहै * कष्ट दिननमे हमहिं न गनिहै
 हो० झिरि है याके संग लागि, लोकलाज गृह त्यागि ।

जम जम जहू यह जानिहै, मोहनके मुँह लागि ॥

सो० करिहै नाना रंग, यह जनति दोना^३ कष्ट ।

या मुरली के मंग, देणहु हरि कैसे भये ॥

यह सुनि कहत ओके प्रजनारी * सभो भात न कहति कहा री

દોઠ લોલે બશ જિમિમીન મૃગ, આપ બંધાવત આપ ।

૩૫ લાલચી નૈન તિમિ, ભયે શ્યામબશ બય ॥

સોઠ સકે ન કાહુ છિંધુ, લોકલાજ કુલકાન ગિર ।

શ્યામસન્નેને સિધુ, મિલે ત્રિષેની હૃદયે નયન ॥

સખી નયન અબ હરિ સંગ લાગે * મન-ક્રમ-બચ ઉનસે અનુરાગે
સન્મુખ રહત સદા મુખ પાયે * ભૂલ ગયે મગ દહિને બાયે
ત્યેં મલિ દેખિ ઉરગમુખ પાવે * ત્યેં ચકોર ચંદકિં લટકાવે
મુદિત રંક જૈસે ધન પઇ * તૈયી ઇનકી ગતિ અબ માઇ
અબ ચે નયન ફિરત નહીં દેરે * કિયે મુખી હમ ચતન ધનેરે
દેખે સુભગ શ્યામ ઇન જબતે * નિહુર ભયે હમસેં ચે તબતે
જબ મેં ઘૂંઘટ પટહિ ધરેરી * તમ ચે ચિથુ કી આંન ભરેરી
હરિ અંગ સંગ લગિ ઉઠિ પાયે * મનહું ઉનકિં પ્રતિપાદ કરાયે
મૃદુ મુસકન રસ પાય મિઠાઇ * સલ્લહી મેં મતિ ગતિ બિસરાઇ
અતિ હઠ પરે ન નેક વિચારે * નિમિષ રુદન બલ ધીર ન ધારે
લાજ લકુટ ઉર મેં ડરપાયે * વે સખિ એકહું ડર ન કરાયે
ફિરે ન મેં બહુ ભાતિ બુલાયે * ગયે તનક હરિકે કુસલાયે
દોઠ અબ હમ તલકત ઉન બિના, મરત યહી અકસોસ ।

અય ખોટો સંખિ આપનો, કહા પારખિહિં દોષ ॥

સોઠ પ્રેમ બિખશ ત્રિયબૂંઠ, એસે દોષતિ દગન કો ।

તબહિં છેલ પ્રજઅંદ, દેરિ સુનાઇ બાંમુરી ॥

અથ મુરલી લીલા

કૃષ્ણપ્રેમરસ પૂરણ તારે * કરત હુનીં નૈનન કી ખાતે
પરી શ્રવણ ધંદિ અંતર જાઇ * હરિ કી મુરલી દેર સુનાઇ
ભઈ ચક્રત મુનિસખ પ્રજગેરી * પરી આય મનુ શીશ ઠગેરી
બુલિ ગર્ભ મુધિ અખિબન કેરી * હે ગર્ભ માનો ચિત્ર લિખેરી
કુખ મુખ મનકો બરલિ ન તાડ * ઈંદક રહીં પલક બિસરાઈ
દેહ દયા સજ ગુરત બુલાની * સ્વેદ ચડ્યો બહિ મનહું પાની

लक्ष विवश भति की गति भूलीं * प्रेम हितार गोपिका भूलीं
 कण्डू सुधि कण्डू सुधि नाहीं * कण्डू मुरली नाद सुनाहीं
 कछुठ संभारि धीर हर धारी * कइति परस्पर गोप कुमारी
 अभियन ते मुरली हरि प्यारी * है भैरिन यह सौति^१ हमारी
 प्रज मे^२ धो^३ कितते^४ यह आध * लक्ष कठिन हम को दुषदाध
 आवत ही जैसे ढंग लके * लये श्याम तुरतहि^५ नश ताके
 दो० ल रसको हम तप कियो, पट नदतु सभ प्रजवाम ।

सो रस मुरली लेति अम, सहजहि वश करि श्याम ॥

सो० गावत भीरी तान, मुरली संग अधरन धरे ।

अम याके वश कान, औरन विवश करी वही ॥

ऐसी त्रिभुवन कोन सयानी * ले न मोह सुनि बाकी जानी
 यह तो लखी नहीं प्रज आध * नर्म सौति हरिके मन लार्ध
 अम याके वश गिरिवरधारी * नेक अधरनते करत नहीं न्यारी
 याही के अम रंग देगे री * मधुर वचन सुनि रीज गये री
 हर पदवन ताहिरे, भैरव * रहत श्रीव तापर लटकाध
 वारहि वार अधर रस प्यारै * तासो अति अनुराग जनावै
 देण्डु री याही अधिकाध * पियत सुधारस हमहि^६ दिभाध
 परी रहत जनमे^७ धो कैसी * लक्ष दीक आवतही ऐसी
 दिनहीं दिन अधिकाज लतनी * सभो नहीं यह लली भात री
 आवतही हमरो धन लीनो * बाहुत ओर कडा धो कीनो
 मै ले कइति सुनो री गोरी * सजग रहे सभ नवलकियोरी
 मुरली हरि कराये अनिहै * कछु दिननमे^८ हमहि^९ न गनिहै
 दो० किरि है याके संग लागि, लोकलाज गृह त्यागि ।

जम जम जहू यह आजिहै, मोहनके मुँह लागि ॥

सो० करिहै नाना रंग, यह जनति दोना^{१०} कछु ।

या मुरली के मंग, देण्डु हरि कैसे लये ॥

यह सुनि कहत ओक प्रजनारी * सभो भात तू कहति कडा री

अण यह धरि होति है कैसे * लके वग नंदनन्दन जैसे
 ओक पायें छोड़े ता आगे * रहत निरांग अंग अनुगणे
 अधर सेज पर शयन करार्थ * कर पदवन पड़ोतत पार्थ
 कणहुँक भिल गावत हैं तासों * होत विवश पुहुमी सभ लसों
 मुरली अति मोहन को भावै * ताके गुण न संपीन को भावै
 जानत राम रागिनी जेतें * हरि सँभ भिल गावति हैं तेते
 नाना विधि की गतिन भजवै * तान तरंग अभित उपजवै
 जैसे ही रीजत मनमोहन * तैस्त्रिय लाति रिजवति मोहन
 रहति सदा मुपकी मो लागी * अधर पिथूप स्वाद रस पागी
 मधुर मधुर कल भयन मुनवै * पुनि पुनि हरिको मनहिं मुरावै
 जैसे को अण हरिके करते * हरि हरै याके निज वरते

दो० अथ मुरलि छूटै नहीं, याके वश लये श्याम ।

प्रकट कियो सभ जगत में, मुरलीधर निजनाम ॥

सो० हरिको हरि वश भाहिं, मुरली छूटै अधररस ।

उर उर मानति नाहिं, हम सजते जोसति निहुर ॥

निहुरभयन अण हमहिं मुनवै * हरिको मन हम ते व्यटावै
 आरज पथ दुखकानि छुड़ावै * हम सजहिंको निवज करवै
 असे ठग मुरली के आली * हम ते निहुर किये अनमाली
 यह तो निहुर ठाठ को लार्थ * प्रकट किये अपने गुण आध
 अपनोप स्वार्थ यह जानै * प्रकट राग हरिके सँग गानै
 मुरली निहुर किये अनवारी * मुरली ते हरि हम हि विसारी
 वनकी व्याधि कहुँ यह आध * जैसे कहुँ कहुँ तिय पछितार्थ
 कहा लये मोहन मुप लागी * अपनी प्रकृति नहीं धन त्यागी
 ओक संपी पूजति लार्थ जैसे * मुरली प्रकट लार्थ यह कैसे
 कहुँ रहन, काही है लार्थ * कोन जाति कैसे यह आध
 भातपिता हैं याके हमें * जेमी यह तेज धौं अने
 जोली अनु र्छक तिया सयानी * अजबो तुम यह जात न जानी

दो० सजि तुम अणसौं नहीं सुन्यो, मुरली को कुलधर्म ।

सुनो सुनारि मैं तुम्हें, याकी जत अरु कर्म ॥

सो० तुमसों कहीं ज्ञान, मैं जनति याके गुण ।

सुनि सुभ पैहीं जान, या मुरली की कुलकथा ॥

जन में रहति आसकुल लक्ष * यह तो याही जति सुखार्थ
जलधर पिना धरछि है भाता * तिनके गुण करो विख्याता
जनहुं ते तिनको घर न्यारो * निपटहिं जहुं उमड अपारो
गुणन ओक ते ओक उलगरि * भान पिता अरु मुरली नागरि
पर अकान्ति भिन और न जानै * ये ही धनके कुलहिं ज्ञाने
ना जानिये कवन इल आसी * कृपा करी यापर जनमासी
सुनहु सखी याके कुल धर्मा * प्रथम कहीं मेघन के कर्मा
ये वर्षत जल सज्जन भाही * गिरि वन सर सरिता सज्जन हाही
य तक सदा रहत करि आसा * ओक गूढ के भरत पियासा
धरछी अणही के उपमावै * आपन सदा कुमारि कहावै
उपगत पुनि विनशत लकी में * सो कहु छोह नहीं वाही मे
ता कुल सुता मुरलिका जानो * अण आगे गुण प्रकट ज्ञानो
दो० तनहीं ते प्रकटत अनल, ^१ ऐसी याही आर ।

प्रकट लक्ष ज्ञान में, करति जरि तेहि छार ^२ ॥

सो० ऐसे गुण की आहि, यह मुरली सजि आंसकी ।

आहि निजकुल दाहि, और कीन याते निहृ ॥

याही जति श्याम नदीं जानी * जिन जाने कीनी पटरानी
कहिये यही श्याम सों लक्ष * सुनत तनैगे कुंवर कन्धार
सखी कहाँ यह जात ज्ञानो * श्यामहिं कहाँ लखो तुम जाना
निजकुल ज्ञानत मिलन न लक्ष * ह्वै है तासों कीन ललाछ
जको ह्वै पटु तप कीनो * सो इल तुरत मुरलि यह कीनो
जे सन्मुख, ते निमुख कहावै * निमुख तुरत उत्तम इल पावै
घर के वन-वनके घर कीनो * कपटी परम श्याम के चीनो

એક અંગ કી પ્રીતિ હમારી * વે કપટી બંહુ તરુણિ બિહારી
 જ્યેં ચકોર ચંદા હિત માને * ચંદ્રાનહીં નેકહુ હર આને
 જલ કે તીર મીન તનુ ત્યાગે * જલકો તનક દયાં નહીં લાગે
 જ્યેં પતંગ ઉઠ જ્યોતિ જરૈરી * જ્યોતિ નહીં કછુ કૃપા કરૈ રી
 આતક એક મેઘ કો જાને * વહ કંછુ તાકી પ્રીતિ ન માને
 દોઁ ઇન સખહિન તે હરિ નિહર, તૈસિય મિત્રી સહાય ।

અખ મુરલી અરુ શ્યામકી, જોરી બની બનાય ॥

સોઁ ચે અહીર વહ જૈન, કાહે ન પ્રીતિ બંઢાવ હીં ।

દુહુઅન કો મન ઐન, જૈસે વે તૈસી વહ ॥

મુરલી ને હરિ કો પહિચાન્યેં * હરિ કો મન મુરલી સોં માન્યેં
 નિહર નિહર મિલિ બાત બનાવેં * યાહી કે બલ ધેનુ ચરવેં
 વાહી કી લકુટી કર ધારી * વાહી કી બંશી અતિ ખરી
 હમ સોં વૈર સદા હરિ કીનો * હધિ લૈ મારગ જાન ન દીનો
 પુનિ ભેદહિ મન હુર્યો હમારો * કીનો કુવ કુટુમ્બ તે ન્યારો
 બહુરિ બોલિ અંખિયનકો લીની * તાપર સોતિ મુરલિયા કીની
 સુનિ સજની બિન કાંજ જરૌરી * કર્મ કરૈ સો કોઈ ન કરૌરી
 ચહુ મહિમા કર્તા સખ કર્મ * કોને વિધિ ધોં કા.પર પરમ
 હમ તપકરિધતનો પચિહારી * સો ઘર કુલ તે ભમ, નિયારી
 જાન કી ઘાસ ઈતી સુખ પાવે * શ્યામ અધર શિરછત્ર ધરાવે
 ભયે નૃપતિ, હરિ મુરલી રાની * જોર નારિ હરિ કોં ન સુકાનાં
 બનતે દયાય સુંહારિની કીન્હી * જોતિ પોતિ કુલ કંછુ ન ચીન્હી
 દોઁ તપ તીરથે જો પૂરખહિ, કંઠિન કિયે હરિ હેત ।

અખ મુરલી તા કંઈ કો, બંઠિ અધર ફલ લેત ॥

સોઁ મેટતિ પિછલો દાગ, જો તપ કરિ તાયો તનહિં ।

ધનિધનિ મુરલી ભાગ, અખ ગરજતિ અધરન ચંદી ॥

મુરલી કોન સુકૃત કલ્પ પાયો * સખ કલંક હરિ પરસિ ગંવાયો
 તનુ કોર મન જહ રસહીની * અંતર સૂનો સાર વિહીની

લઘુતા^૧ અંગ ન કષ્ટ ગરુવાઈ * ખાંસ વંચ કષ્ટ નાહી^૨ નિકાઈ
 છિદ્ર વિશાલ વિપુલ તનુ છાયે * હરિહરિ પરસ સખ ભયે મુકાયે
 વિધિતે પ્રમલ ભઈ યહ મુરલી * હરિ મુખ કમલ ગરામન મુરલી
 ચારિખદન વિધિ^૩ શ્રુતિમતિભાષે * નીતિ સહિત જડ ચેતન રાખે
 આંઠ વદન મુરલી કહી નાહ * ઉકટિ દર્ષ વિધિ^૪ કી મર્યાદા
 જડ ચેતન ચેતન જડ કીન્હે * થિર ચર કરિ ચર થિર કરિ કીન્હે
 એક વારિ શ્રીપતિ સિખરાયો * તણ તે જ્ઞાત વિધાતા પાયો
 યાકો તો નંદસુવન કન્ધાર * લગે રહત હું કન સદાઈ
 યાતે કો અરુ પ્રગલ પ્રગીના * કિયો સકલ જગ નિજ આધીના
 કહિયે કહિ ઓર કો એસી * કઈ રયામ સંગ મુરલી જેસી
 દો० અતિ સુરનરમુનિસૂરશશિ, ખગમૃગ સલિલસમીર ।

યા મુરલી કે ખશ સખ, ધુનિ સુનિ ધરત ન ધીર ॥

સો० રહી વિશ્વખર જીતિ, મોહન મુખ લગિ ખાંસુરી ।

મેટિ સકલ શ્રુતિનીતિ, રીતિ ચલાવતિ આપની ॥

સખિ મુરલી કો દોષ ન દેહો * કરિ વિચાર અપને મન લેકો
 હરિ હિત ઈન શ્રમ કીનો જોઈ * સે શ્રમ ઓર કોન પૈ હોઈ
 જો અકુલીન તણ ખડલાગી * કિયો કઠિન પ્રત હરિહિત લાગી
 જખ અતિ દહ યાકો હરિજાન્યો * તણ વન લીતર તે ગૃહ આન્યો
 જખ યાકો કરતૂતિ સુનોગી * તણ ધનિ ધનિ કરિયાહિ ગિનોગી
 જનમતહિ તે કીની મતિ ગાદી * વન મેં રહી એક પગ દાદી
 શીત ઉષ્ણ વર્ષા સહિ લોની * નેકહું મનસા મલિન ન કીની
 ઉસકી નહીં નેક જખ કાટી * પત્ર મૂવ શાખા જખ છાંટી
 રાખી હરિ ધામ મેં આની * શોચ શોચ સખ દેહ સુખાની
 મુર્યો ન મન તન અંગ દગાયે * વિધે વેહ^૪ અંગ અંગ કરત યે
 તાયસુ લખિ ખરખિ હરિ લોની * તણ મુરલી પટરાની કીની
 મુરલી સહી ઇતી કઠિનાઈ * તણ પાઈ એસી કંકુરાઈ
 દો० મુરલી તપક્લ ભોગવૈ, બૃથા કરત તુમ રાર ।

નિજગુણ રિઝયે રયામ ઉન, ગુણિયન ગુની પિયાર ॥

सो० तुमते यह नहीं होय, जे करनी' मुरली करी ।

ताकीसम नहीं केय, अति श्रम करि हरि भशकरे ॥

परम पुनीत प्रीति जण जानी * तब मुरली हरि के-मान मानी
 देणहु री याकी अधिकार्थ * कहुँ लगि याकी करहिं भडार्थ
 जणही' श्याम अधर के परसैं * तब अति हरषि नाहरस परसैं
 तान तरंग रंग छपनावैं * अति आनंद सख जगत जनावैं
 निधत श्याम अधरामृत पाय * छूटत भोन रहत मुरआर्थ
 कथों नहीं श्याम करैं हित ताके * अधरामृत एवन है जाके
 मुरली जे हरिहित तप कीने * परम अतुर पूरष तप बीने
 तमलगि हरि के नहीं पतिवानी * सहे कष्ट गोली नहीं पानी
 जणलगि एवन करि नहिं पाये * अधरामृत रस मन के लाये
 जण हरिसों आछित हल पाये * तब सख पर अधिकार जनाये
 या सभ और य र के आली * जिन वश किये श्याम जनमाली
 कथों नहीं त्रिबुवन के मन मोहै * जाके वश पति त्रिबुवन के है
 दो० मुरली छी सर^२ मत करौ, कसो हमारे मान् ।

धनिधनि ताहि भजानिहैं, सुनि ताके यश जान ॥

सो० अधरामृत करि पान, अमर लक्ष अण मुरलिका ।

तिहुँ पुर होत भजान, शारदादि यश भावही ॥

हमहुँ सख मिलि कै तप कीने * ताके हल हरि हमके बीने
 बीने भूषन जसन सुरार्थ * सुवतिन बाज छुदाय पुलार्थ
 तब अमर^३ दे धन्य भजान्यो * हम लोरी भतने सुख मान्यो
 अपने अपने लाग दिपौ री * मुरली सों जिन काम मिले री
 अण मुरली सों हेत करौ री * नहीं एतौगी मति हि लरो री
 मुरली हम ते' तप अधिकार्थ * मुरली के जय कुंवर कन्हाय
 तनक आश हरयान की है री * सोजि पुनि कर ते' लैहै री
 हूँ णहु तनुषी रमण^४ कन्हाय * यहु मिली भक तिनमे' आध
 मुरली के जिन डाह^५ करौ री * तुम नहीं अपने प्रेम टरौ री

प्रेमहिं ते हरि मानि रहेंगे * वे सुजन सभ जानि रहेंगे
सभ तजि लख्यो जन्मते ताही * तज्यो जत कैसे अण वाही
मुरली सों कइ काज हुमाये * एवहु भोहन नन्ददुलारे
हो० हम हित प्रीना श्यामसों, भेटि लोककुलकान ।

ताहीसों हित चाहिये, जसो है पहिचान ॥

सो० हम को है यह आश, वे हैं अन्तर्यामि हरि ।

करिहैं नहीं निराश, उर अन्तर प्री जानिहैं ॥

कहा भयो मुरली हरि राणी * अपने करसों ताहि सुवाणी
गुण के काज क्षणक दुष्प्र पोष * है अधरामृत तुरत निवाध
हमते अधिक कियो दिन नाही * करि निवार देणहु मन भाही
पथ पांथ सातक के जलते * कियो सनेह श्याम सों तगन
पुनि पदक्रतु तपसों मन लाये * अणखों निरहानल तनु ताये
कैसे ये सभ क्व न कहेंगे * क्यो नहीं हमको श्याम मिलेंगे
तम यों कह्यो ओक प्रजनारी * मुरली श्याम अधरपर धारी
नो अवगुण होना या भाही * तो याको हरि छुवते नाही
सुनो सणी यह है छंद लायक * अतिही बली श्रवण सुप्रदायक
तुम हो कहति जूथा जोध सोध * नैसी यह ऐसी नहीं कोध
नो यह बली पुरी गुण केरी * तो याको हरि श्याम मिले री
कह्यो न प्रीति करै हरि ऐसी * है यह तिहुं लुवन में नैसी
हो० ऐक युवति अरु गुण लरी, पोलती मधुरे जैन ।

श्रवण सुधा प्यावत तहं क्यो हरि अधर धरै न ॥

सो० हरि भरजो भति कोय, देहु जलवन आंसुरी ।

निरह विरससे होय, रस प्रीने रस होत है ॥

आप भये तो जगत लखोर्ध * नातर सणी लखो नहीं कोर्ध
मुरली लगी श्याम के गुण री * तोहु है हम सों सन्गुण री
सुनहु कान है कहति कहा री * श्रीराधा श्रीराधा प्यारी
तुम जानति हरि हमहिं विसारी * तुम हरि सों नहीं नेक निधारी
जग जग मुरली श्याम जगवै * तम तम नाम तुम्हारे प्र गावै

મુરલી બર્ષ સવતિ^૧ ને આર્ષ * તો હરિ તેરિહિ ટહલ કરાઈ
તૂ અહીં,ગિનિ વહ હૈ દાસી * મેરે મન યહ બાત પ્રકાસી
મુરલી તુમહરો નામ બતાવૈ * વાકે સુખ હરિ તુમહિં બુલાવૈ
તુમ ખ્યારી હરિ તુમકો ખ્યારે * મુરલી સોં યહ કહત પુકારે
હરણીં સકલ સુનત યહ બાની * હમ મુરલી-ઐતી નહીં જાની
વૃથા ખૈર યાસોં હમ માન્યો * ચાકો શીલ અબૈ હમ જાન્યો
મુરલી સો ઐસે સુખ પાઇ * કરતિ સકલ અજનારિ બહાર્ષ
દોઁ ધનિ ધનિ વંશી ખાસ કી, ધનિ યાકે મૃદુ ખોલ ।

ધનિ લ્યાયે ગુણ જાંચિદૈ, વનતેં રયામ અખોલ ॥

સોઁ ધનિધનિ યાકો વંસ, ધનિમુરલી હરિમુખ લગી ।

સખિનસહિત પરશંસ, શ્રીમુખ શ્રીરાધા કહ્યો ॥

મુરલી શ્રી. મુરલીધર કેરી * મહિમા કાપૈ બાત નિખેરી
બકો યશ ગુણ ગંધર્વ ગાવૈ * બેદ ભેદ બકો નહીં પાવૈ
સુનત નાદ ત્રિભુવન મન મોહૈ * દેવ દનુજ નર ખગ મૃગ જોહૈ
વાણી લલિત શ્રવણ સુખદાર્ષ * બાજતિ હરિ મુખ લાગ સુહાર્ષ
અક્ષાદિક મન મોહ કરાવૈ * શિવસનકાદિ સમાધિ બુલાવૈ
માયાયોગ^૨ કૃષ્ણ કી જોષ * શોભિત અધર મુરલિકા સોઇ
હરિ કી સ્વાસ જામુ કી^૪ બાની * તાકે ગુન કો સકે બખાની
જખ મુરલી નંદનંદ બખાવૈ * અજલજના સુનિ દૈ સુખ પાવૈ
ચકિત હોય તન દયા બુલાવૈ * પ્રેમ વિવશ સુધિ બુધિ વિસરાવૈ
જકી થકી જહૂં વહૂં રહિઅહીં * માનહૂં લિખી ચિત્ર કી આહીં
કળહૂં દુખ કળહૂં સુખ માનેં * કળહૂં નિંદહિં. કળહૂં બખાનેં
એસી દયા હોતિ ઘટ ઘટ^૩ કી * બાજતિ મુરલી જખ નટવર કી
છંઁ જખહિં મુરલી રયામ કરગહિં અધર રાખિ બખાવહીં ।

તરલતાન તરગ અગણિત ગતિ અમિત હિપજાવહીં ॥

રહત સુનિ ધ્વનિ મંગન જલચલ લવ જહૂં સો વહૂં સહીં ।

કહત પ્રદ્યુમનંદ સોં જાસોં પાય સંગ પૂજત નહીં ॥

सगै ध्यान ज्ञान समान सदगुण सुनहुँ तनहीं लो' अहै ।
 लोक जेह भर्षाह पतिव्रत चारखल तनहीं अहै ॥
 तनहिं लो' मन अपवधुधि जलसकल रुचि धन धाम की ।
 सुनी सपनेहु नाहीं जणलो' श्रवण मुरली श्याम की ॥
 द्यो० धनिधनि ते नरनारि जग, धनिधनि तिनके लागि ।
 प्रज्जवासी प्रभु जासुरी, जिनके मनमें लागि ॥
 सो० राखत है यह आस, जन प्रज्जवासीदास हू ।
 करहु छिये में आस, मुरलीधर मुरली धरे ॥

अथ रासलीला

पंढीं युगल चरख सुभदायक * श्रीरसराशि नायिका नायक
 नंदनंदन पृथ्वानु नंदनी * सुर नर मुनि प्रह्लादि वंदिनी
 रास रसिक रसरास विलासी * नित्य धाम वृन्दावन वासी
 रूपराशि आनंदनिधाना * मंगल पद रं मुंदर श्री श्यामावे
 प्रहुरि रासपति पद शिरनाजि * रास चरित मंगल अभ गाजि
 वेदव्यास जे रास जगानो * सो गंधर्व व्याह विधि जनो
 प्रज्जगोपिन हुरिहित तप कीनो * श्याम होय पति यह मत लीनो
 नंदनंदन तिनके वर दीनो * श्रीरदरखु लीला तन कीनो
 करि है तुम्हरे मन की लार्थ * शरद रैन शुभ लस धराध
 मे जग शरद सुभद ऋतु आर्ष * राका रंजनी परम सुद्धार्थ
 लकत मनोरथ पूरखु करी * गावत विरद विरित श्रुति चारी
 गये श्याम वृन्दावन भार्ही * जहुँ जसंत ऋतु रहत सदाही
 द्यो० श्रीवृन्दावन धाम की, सोला परम पुनीत ।
 वरणि सदै कवि कवन निधि, मनधुधि जयन अतीत ॥
 सो० सभ चैतन्यस्वरूप, लूमि लता दुम गुहम तृण ।
 धारि रह्यो जडरूप, सुन्दरश्याम विहार हित ॥

लकी भक्तिमा शिव मुनि गावैं * प्रह्लादिक रंग धुवन न पावैं
 लकी भक्तिमा श्री सुखजानी * संकर्षण प्रति श्याम ज्ञानी
 चिंतामणि भय भूमि सुहाय * कोमल विमल रम्य सुखाय
 सकल सुभंगल श्री जननीमी * कृष्ण चरणपंकज रमनीसी
 क्षित श्याम जहूँ नांगे पावन * चरण चिह्न अंकित सग गायन
 पावनहुँ श्री पावन * हारी * ध्वजवाही प्रभु ही अति ध्यारी
 वरन वरन पर विटप^१ सुहाये * परम अनूप^२ न लहिं जताये
 सदा सुमन इल संयुत सोहूँ * अनिल सुगन्ध स्वाद मन मोहै
 नवपद्मवदल परम सुहाये * जगमगात नमन्योतिरे लज्जये
 विपुल कान्ति शोभित जहु रंगा * अतिविचित्रछणि छहति तरंगा
 परम प्रकाश इशहु दिशि भाडी * कोटि सूर शशि पटतर^३ नार्ही
 पत्र पत्र प्रति विम्ब श्याम को * मोहत छणि मन कोटि कामको
 दो० ठौर ठौर शोभित परम, तैसोई लता भितान ।

धुन्दावन तरु जेलि सज, नय शिख छणि की आन ॥

सो० और सकल सुख धाम, वैकुण्ठदिक श्याम के ।

यह विहार विश्राम, ताते अति सुन्दर सुखद ॥

विपुल कुंज भंजुल छणि छाय * निन्हें सँवारत काम सदाई
 जहति समीर भीर सुखाय * शीतल परम सुगन्ध सुहाय
 चित्र विचित्र निहुंग भृग नाना * जालत डालत विविध विधाना
 सुंजत भृग वृषभ भकरन्दा * अति छणि पुंज भंजुवन वृन्दा
 तैसिय यमुना परम सुहाय * पुनिन मुनीत नरणि नर्ही लय
 दिति महा छणि अवकन रेवी * मानहुँ परम कानि की जेती
 दूरे जनक विपुल जहु रंगा * सुन्दर करत भद्रभाते जगा
 श्रीवृन्दावन छणि समुदाय * सम्यक^४ नरणि ठीन पै लय
 लकी पटतर को नर्ही आना^५ * जन अनूप^६ औदित ज्ञानी
 औमी कछु परत है डेरी * है स्वयं वपुष^७ प्रभु डेरी
 गोपी जन छन्दोगण ताभे * है जैन य आय हरि लभे

નિત્ય ધામ તાહી તં ગાયો * યહ પટતર મેરે મન ભાયો

દોઁ સુખનિધિ રસનિધિ રૂપનિધિ, બૃન્દાવિપિન ઉદાર ।

શારદ નારદ શેષ શિવ, વરણત વિધિશ્રુતિચાર ॥

સોઁ સુખદ ન કોઊ આન, બૃન્દાવન સમ દ્વસરો ।

સકલ બિરેવ સુખદાન, સુખ પાવત મોહન જહાં ॥

તહુ વિસ્તૃત ઈક શંખ સુહાયો * મણિમય સુભગ શ્રુતિનમે' ગાયો

તાપર અદ્ભુત કમલ બિરાજે * પોડસ પત્ર ચક્રમ રાજે,

યોગન પંચ તાસુ પરમાના * રાસ સ્થાન સુવેદ બખાના

મધ્ય કરણિકા અતિ રમનીયા * ખેડે તહાં કાન્હ કમનીયા

શોભા અમિત નેતિ શ્રુતિ બાની * તાતો' ગિરા કહતિ સકુચાની

દોમર રયામલ અગ સુહાયો * નિરણિ કોટિચત કામ લભયે

નટવર લેખ સાજ સગ સાજે' * અંગ અંગ બુપણ છણિ છાજે'

શિખી શિખરડા' મનોહર માયે * બીચ બીચ સુક્રામણિ ગાયે

જલજ માલ જનમાલ સુહાર્ધ * કુંડલ ઝલક અલક છણિ છાર્ધ

કટિ પટ પીત કાછની કાછે' * લલિત શૃંગાર સુભગતતુ આછે'

મણિન જટિત નૂપુર પગ નીકે * ચરણકમલ ભાવન જનનીર કે

રવિશશિ આઢિક છુતિધર^૧ જેતે * નખ ઉપમા પૂજત નહીં તેતે

દોઁ અતિઅદ્ભુત લાવણ્યનિધિ, શ્રીબૃન્દાનવચંદ ।

નિગમ નેતિકિમિ બરણિયે, રસિક નવલ નંદનંદ ॥

સોઁ જેહિ ગાવત શ્રુતિચાર, બ્રહ્મ પૂરણાનન્દ હરિ ।

સો પૂરણ અવતાર, વૃન્દાવન રસ રાસપતિ ॥

દેખિ સ્થામ બન ધામ નિકાઈ * તૈસિય શરદ રૈનિ છણિ છાઈ

પ્રકુલિત કુકુદિનિબન ચહુપામા * લલિત માલતી કરતિ મુખાસા

જેસોઈ ચમુના પુલિન સુહાયો * તૈસોઈ પૂરણ શશિ છણિછાયો

તૈસિય જગમગજ્યોતે દુમન^૨કી * તૈસિય લલિત મુગન્ધ સુમન^૩કી

લખિ વન, સુખ સમુદાય કન્હાઈ * હરણિ રાસ રુચિ મન ઉપજાઈ

તળ કર લઈ સકલગુણુરલી * લલિત યોગમાયાસી મુરલી
નાદ પ્રદા, કી ઉત્પતિ જાસોં * નિગમ અગમ ઉપદેશ પુનિ તાસોં
વિશ્વ વિમોહન મંત્ર ઠલાસી * હરિ મુખ કમલ લલિત કમલાસી
રાગ રંગ રસ રાસ વિલાસી * સકલ ગુણન મેં આનંદરાસી
રયામ અધર ધરિ તાહિ ખળધ * ત્રિભુવન મને સુનિધુનિછંનિછાધ
ધરણિ પતાલ છવ સળ મોહે * નલ સુરગણ સુર સુનંત વિમોહે
ચકિત ચન્દ્ર ચલ મારગ ભૂલે * વરપત્ર અમૃત કનક અનુકૂલે
દોઠ શિવવિરચિસનકાદિ મુનિ, તજિ તજિ બ્રહ્મસમાધિ ।

ભયે નાદમુરલી મગન, ચકિત શ્રવણ રહે સાધિ ॥

સોઠ રહે સખે મન ભૂજ, સિધ ચારણ ગંધર્વ સુર ।

તન મુધિરહી ન મૂલ, મુનિ મુરલી નૈઠનંદકી ॥

ચકિત પવન ગતિગવન જીવાનો * રહ્યો મળાહ નહિન ચકિ પાની
ઝરના ઝરહિં પવાણ કઠોરા * નાચિ ઉઠે ચહું દિશિ વનમોરા
ચકિત બિલોકન મૃગ સળ ઠાડે * ખગ રહે મોન મનહું લિખિ ઠાડે
રહી ધેનુ તૃણ ગમ મુખમાહી * ચકિત વત્સ પય પીવત નાહી
સરકિ સકતનહીં અહિં મુનિ મોહીં * ઉઠકે વિટપ હરિત સળ સોહીં
તરુભેલી સળ ચંચલ પાતા * નવ અંકુર દલ મકુલિત ગપતા
મુનિ મુનિ શેષ નાગ અનુરાગે * નાગ સકલ સોવત તે જાગે
જડ ચેતન ગતિ બઈ વિપરીતા * હરિમુખ સુરલી સુનંત પુનીતા
તે નર નારિ તિહું પુર માહીં * ભયે નાદવચ તનં મુધિ નાહીં
મુનિ મુનિ ચકિત ભઈ અતિભારી * જે બ્રજસુન્દરિ ગોપકુમારી
યદ્યપિ મુરલિધુનિ ત્રિભુવનપરસી * તદ્દપિ વધાવિધિ વિન હોં દરસી
યા રસ કી તેઈ અધિકરી * નૈઠનંદન પિયકો અતિ પ્યારી
દોઠ સુનંતદિ ખોરી સી બઈ, બિસરી સખે સયાન ।

— લગી ઠગોરિ સી મનહું, મુરલી કી ધુનિ કાન ॥

ધોઠ રહ્યો ન ઉરમેં ધીર, બાણ બાણ કહી ઉઠી ।

આકુલ વિકલ શરીર, મુનો મુરલી બજકી તરણિ ॥

૧૬૪ સહસ્ર^૧ ગોપિકા ગોરી * મુરતી સુનત ભઈ સખ ભોરી
 ઉ ધરણિ કોઉ ગંગા નિહારે * કોઉ મનેલી^૨ મન જુદિ વિચારે
 ધર તરુણિ સખે વિતતાની * આશજ પયરે ગૃહાકાજ બુલાની
 હૈ તિનકે નામ બળવૈં * મુરલી મેં હરિ સખન જુલાવૈં
 હે ન સકીં ધુનિ મુનિ અકુલાઈ^૩ ને નૈસે તૈસેઈ ઉઠીં ધાઈ
 કલ્યાજ ગુરુ જન હર અર્થો * ચલીં સકલ ગૃહ કાજ બિસારો
 હૂં દૂધ ઉદન^૪ તે છાડે * કાહૂં દધિહિ જમાવત ભડે
 હૂં કરતિ રસોઈ ત્યાગી * કોઝે પતિહિ જમાવત ભાગી
 માલક ગોઠ સંહાર ન લાને * દૂધ પિયાવત હી તજિ દીને
 હૈ શૃંગાર કરત ઉઠિ ધાઈ * ઉડે જૂપજ પાસન બનાઈ
 માજૂમન્દ પગન સો બાંધે * હૈ મન્ટર ઉરન મેં સાંધે
 કંઠિણિ હાર લઈ ગર માહીં * હાર લપેટત કર સોં જાહી
 દો શીશકૂલ કરણન ધરે કરણકૂલ ધરે ભાલ ।
 ચલીં સકલ મુરલી સુનત, બ્રમતે વ્રજ કી બાલ ॥
 સો અંજન કરિ દગ એક, રહ્યો એક અંજન બિના ।
 રહ્યો ન કછે વિવેક, ભાઈ વિવશ મુરલી સુનત ॥
 મુરલી સોં હરિ ટેર જુલાઈ * ઉપજી પ્રીતિ સકલ ઉઠિધાઈ
 મુરલી ધુનિ મારજ^૫ ગહિ લીને * ઓર કછ ઉર ચોચ^૬ ન દીને
 પ્રેમ/સ્વરૂપ સકલ અજનારી * પચમૂત અવશુણ તે ન્યારી
 રોકિ રહે સુત/પતિ પિતે માતા * તેકિમિ રુકહિં અગમ ચહ માતા
 ચલીં ધ્યાન ધરિ હરિ ઉરમાહીં * ગૃહ બન કુન્ન રુકીં કહું નાહી
 ને પ્રારબ્ધ કર્મ બધ કોઈ * રાખી રોકિ પતિન ગૃહ સોઈ
 ભયો બિરહ દુખ તિનકો ઐસો * કોઝિન જન્મ કર્મ ફલ નૈસો
 પુનિ ધરિ ધ્યાન હરિહિ ઉરલાયો * કોટિ સ્વર્ગ ફલ માનહું પાયો
 ચોં કરિ-લોગ ત્યાગ તનુ બાલો * દિવ્ય દેહ ધરિ મિલીં ગોપાલો
 ઇહિ બિધિ બન સખ ચલીં કિશોરી * લોક બેદ મૂર્ચાના તોરી
 આતુર નિકસિ ચલીં સખ ઐસે * જરત લવન^૭ તજિયત હૈ નૈસે

ज्येष्ठ ज्येष्ठ द्वी मुषि कछु नाहीं * जुबुडन यही श्याम पहुँ लकी
दो० गृहगुरुजन तनि लाज तनि, अजसुन्दरी निकाय ॥

मुरली धुनिरसरंगरंगी, भिखी श्याम वन-जय ॥
सो० नटवरवधु गोपाल, अधर सधर मुरली धरे ॥

सम्भुज सभ अजनाल, देखि दरश आनंद लरी ॥
अजयुवतिन छणि मुहिति जिहारी * मोर मनहुँ छणि घटा निहारी
कनकभरषु शशिमुभसभभावा * पहुँची निकट जय नंदलावा
निपिन सुहावन अति छणि जादी * लक्ष जय सम्भुज सभ हादी
रहे अकित हरि छणि अवसोकी * अटपट तनु श्रुगार भिखोकी
अद्भुत रूप देखि सुभ पाये * मनही मन अति दुई मढाये
अति आदर करि कुंवर कन्हाई * मोक्षे मन्द मधुर सुसकोष
वाके भयन प्रेम रस साने * प्रेम प्रतीत कसोटी माने
कही अहो तिय अजमुखाई * निशि हाँसे वनको छडी धाई
अर्द्धराति कछु हर नही दीनो * जैसे कछा हाँस मन दीनो
यक तुम लखी करी कछु नाही * निज पति तनि धाई जन भाही
जेट-पंथ निदर्यो तुम लारी * लहु अजहुँ घर भेगि सवारी
यह मुनिकै गुजुजन दुष पैहें * बहुरो तुम-को-ब्राह्म दिजैहें
दो० निजपति तनि परपति लने, तिय कुडीन नहाँ होर

भरे नरक एवत जगत, लखो कहै नही डाय ॥

सो० युवतिन को पति देव, कहत वेद हमहुँ कहत ॥

करहुँ तिनहिं श्री सेव, जे तुम आहत सुभ लखो ॥

और कछु नय मेँ जनि सज्यो * करिये वेदवयन जे बाज्यो
तनि कै कपट करहु पतिसेवा * तिय को पति तनि और न देवा
दूर कुंपूर लाग्यविन रोगी * वृंद कुरूप कुपुद्धि विरोगी
असेहु पति को तिय जे त्यागै * भडा दोष वाके शिर लागै
ताते मानहु कही हमारी * लहु सकल घर को अगेनारी
भात पिता तुम्हरे धौ नाही * जैसे कहि कहि हरि पछिताही

કૈસે ઉન તુમ આવત દીની * કૈસી ધોં યહ વિધિ તુમ કીની
કૈ ધો કહિ આઈ ઉન પાહીં * કૈ ધોં વે જનત હૈં નાહીં
નવ યોવન તુમ સખ સુકુમારી * નિશિ વસિવો વન અનુચિત સારી
જો યહ બાત સુને પ્રજ કોજિ * હમૈં તુરૂં દુષ્ણ દિશિ દોજિ
અખ ઐસી કીજો મતિ કળહૂં * ઠરિ વિચાર દેખો મન તુમહૂં
બાર બાર યુવતિન ભરમાઈ * ઐસે સખ સોં કહત કન્હાઈ
દોઠ નિહર બચન સુનિ રયામકે, યુવતિ ઉઠીં અકુલાય ।

અકિત ભઈ મન ગુનિ રહીં, મુખ કછુ બચન ન આય ॥

સોઠ વદન ગયો મુરઝાય, જનુ તુપાર કમલન પર્યો ।

શોચિરહીં શિરનાય, ખોઈ નિધિ જનુ પાય કૈ ॥

વિરહ વિકલ ચિંતા અતિ ખાલી * વહીં ચિત્ર પુતરીસી ઠાલી
કપટ ખેલ યહ ગિરિધર ઠાન્યો * પ્રેમ વિવશ યુવતિન નહીં જાન્યો
મનહી મન બિહૃસત નેહલાલા * ભઈ વિરહ બ્યાકુલ પ્રજબાલા
સહિ નહીં સંકીં દુમહ યહ પીરા * જોલીં ગદગદ ગિરારે, અધીરા
સુનહુ રયામ સુન્દર વરનાયક * યહ જનિ કહી નાહીં તુમ લાયક
કોમલ સુભગ કમલ મુખ તારૈં * કૈસે કહત કહુકે ચે બારૈં
લે લે નામ બુલાયો સખકો * ધરમ સિખાવત હો અખ હમકો
છાંડિ દેહુ પિય યહ અતુરાર્થ * કરહુ દેવ જોહિ ભાંતિં બુલાઈ
કર્મ ધર્મ શ્રુતિ તાહીં બખાને * જો કોઈ કર્મ ધર્મ બિધિ જાને
હમ તો લોક વેદ વિધિ ત્યાગી * ચરણકમલ તુમ્હરે અનુરાગી
સકલ ધર્મ યહ ચરણ તિહારે * બસત સદા સો હૃદય હમારે
કહવાવત હો અન્તરયાત્રી * કાહે યહ સસુજત નહીં સ્વામી
દોઠ અખ યહ તુમકો ઉચિત નહીં, સુનહુ રયામ મુખરાશ ।

મન હમરો અપનાઈ કૈ, હમકો કરત નિરાશ ॥

સોઠ પાપ પુણ્ય કહ નાથ, યહ તો હમ જાને નહીં ।

ખિંકી તુમ્હારે હાથ, અધરામૃત કે લોભ લગિ ॥

અરુ યહ મૃદુ સુસુકાન તુમારી * સકલ ધર્મ કી મોહન હારી

૧ કરમાઈ ગયું. ૨ હીમ. ૩ અધીંગ વાણી ૪ હેત (બી પા) ૫ આપને વશ કરીને

દોઠ હસત કરત બહુ રસચરિત, યુવતિવૃંદ લિયે સંમ ।
 ગયે યમુન તટ રયામ તબ, કીડત કોટિ અનંમ ॥
 સોઠ સોહતિ અતિ કમનીય, કોમલ ઉજ્જવલરેત તહ ॥
 કરી પરમ રમનીય, યમુનાજી નિમ્નપાણિ રચિ ॥

વહત સમીરં ત્રિભિષ્ સુખદાઈ * કુસુમ પૂરિ પૂંધરિ છનિછાઈ
 ઉડત સુગંધલપટ ચહુંઓરા * શુંજલ સંવર આરે ચિતચોરા
 બેઠે તહાં રયામ સુખસાગરં * કોટિકામમન મથન ઉભાંગર
 કરત બિલાસ હાસ રસ લીલા * કોટિ અનંગ રંગ સુખશીલા
 પરિરંભન શુંબન કુચ પરસન * કિય હુલાસ આનંદ રસ બરસન
 દામ ભાવ ગોપિન હરિ ધ્યાયો * કિયો સખન કે મન કો ભાયો
 અસ અદ્ભુત રસ પ્રેમ બઢાયો * બહુરિ રાસ રસ રંગ ઉપભાયો
 સુનિપિયબચનસકલઅનુરાગી * બૂવચુ બસન સંભારન લાગી
 લખિ ઉલટે બૂવણુ સકુચાની * નિરખિ પરસ્પર તિય મુસકાની
 નવસત સાગિ ભઈ સમ ઠાઠી * પરમ પ્રેમ આનંદ રસ બાઠી
 બંશીબટ છબિ ધામ અનૂપા * કોટિ કંઠપત્રુ સમ સુખરૂપા
 તહાં રચ્યો રસ રાસ કંહુઈ * ભઈ કપૂર મય બૂમિ સુહાઈ

છંઠ ભઈ બૂમિ કપૂર મય રજ, બર્ષિં જલ કુંમકુમ સિંચી ।
 પરમ કોમલ સુભગ ચીતલ જ્યોતિમણિ કંચન સિંચી ॥
 હર્ષિં તહું ઘનરયામ સુન્દર, રાસમંડલ વિધિ રચી ।
 બરણિ કાપે બાય સો છબિ, નિરખિ ચારદગતિ લચી ॥
 એક એકહિ યુવતિ કે બિચ, મધુર મૂરતિ રયામ કી ।
 તિન મધ્ય જોરી રાસનાયક, રાધિકા ઘનરયામ કી ॥
 એક રૂપ અનેક બપુ ધરિ, સખન કે બિચ રાજહીં ।
 કરી ચહ લીલા પ્રકટ પ્રભુ, મરમ કોઉ ન જાનહીં ॥
 ભઈ સકલ કરજોરી ઠાઠી જાત નહીં સુખ છબિ લની ।
 સહસ બત્તિસ ઉદિતશશિમનુ મધ્ય ઘન દામિનિ બની ॥

એસી છે તિથ પ્રજા કે માહી * જાકો મન ઈન મોઘો નાહી
 જૈસિય મુરલી મિલી સહાઈ * જિન બિધિ કી મર્યાદ મિટાઈ
 અબ તો મુદુ મુમુક્ષુ મનમોહી * પાપ પુણ્ય જાનત નહીં કોહી
 હમ તો પતિ ઇક તુમકો જાને * ધૃક જો ઓર દુસરો માને
 કેટિ કરો અબ જાવન ન જાહી * તુમ તજિ હમહિં ઓર પ્રિય નાહી
 જાનત હો સબ અન્તર્યામી * કાહેં યહુ સમુજત નહીં સ્વામી
 મનવચકર્મ - તુમહારી દાસી * મુદુ મુમુક્ષુ તુમહારી ખ્યાસી
 જરત સહલ બિરહાનલ જવાલા * સીંચહુ અધરામૃત નેંદલાલા
 દીન કૃપાનિધિ નામ તુમહારો * હમતે દીન ન ઓર વિચારો
 મુદુ મુમુક્ષુ દાન અબ દીજો * દારિદ્ર વિરહ દૂર પિય કીજો
 જો નહીં માનત વિનયરહમારી * તો યહુ તંન કરિ હું બલિહારી
 દો ૦ વિરહવિકલ લખિ ગોપિકન, કૃપાસિંધુ ભગવાન ।

ઉમંગિ ઉઠેદગ ભરિ લિયે, દીન વચન સુનિ કાન ॥

સો ૦ ધનિધનિધનિ પ્રજાબાલ, કહત મનહિં મનહર્ષિં ઉર ।

સહય હૃદય ગોપાલ, બોલે દુહુ કર જોરિ તબ ॥

બોલે પ્રભુતા હારિ ગોપાલા * ધન્ય ધન્ય તુમ પ્રજા કી બાલા
 તુમસમુખ મૈ વિમુખ તુમહારો * દૂર કરો યહુ દોષ હમારો
 મૈ નિર્ઘ્ય બહુ વચન વખાને * તુમ અપને જિય એકન આને
 મો કારણ ગૃહ કુટુંબ વિસારો * ધનિ ધનિ ધનિ યહુ નેમ તુમહારો
 લોક લાજ શંકા સબ ત્યાગી * મનવચકર્મ મોસોં અતુરાગી
 યોં કહિ બિહૈસિ મિલે નેંદલાલા * અંકમ ભરિ લીની સબ બાલા
 યદપિ અકામ સદા સુખરાસી * તદપિ ભયે રસ પ્રેમ બિલાસી
 એકહિ બાર સુવતિ સબ લેગી * દુસહ તાપ બિરહાનલ મેગી
 કહો બિહૈસિ સખસોં ગિરિધારી * કરતુ રાસ રસ મિલિ સુખકારી
 કૃપાદૃષ્ટિ અવલોકત નયનનં * હૈસિ હૈસિ સીંચત અમૃતબચન
 ચહુ દિશિ હર્ષ ભરી સબ ગ્વારી * મધ્ય રયામસુંદર બનવારી
 વિહરત બન વિહાર સુખદાઈ * નવલ ગોપિકા નવલ કન્હાઈ

લલિત બેસર નાક અંજન નૈન શ્રુતિ તાટંક કી ॥
અધર દશન કપોલ ચિણુકન, કણક બૂપણ અતિ બને ।
કરત રાસ બિલાસ અદ્રુણત, હરત મનમોહન મને ॥

દો० કબહું લલિત ગતિ લૈ અલત, નવલ સુધર નૈદનન્દ ।
નિરખિ હરખિ તેસેઈ અલત, નવલ નાગરી વૃન્દ ॥
સો० કબહું વિચક્ષણ વામ, લટકિ લેતિ નૂતન ગતિહિ ।
રીઝ રસિક ધનરયામ, તાપર તેન મન વારહી ॥

નિર્તત અરસ પરસ પિય પ્યારી * બોલત બલિહારી બલિહારી
કોઉ કલધુનિ^૧ પિયકે શુણ ગવૈ * કોઉ અભિનય કરિ ભાવ બતાવૈ
કોઉ સંગીત, કલા શુણ ધારી * કોઉ ઉઘટત ચટકત કરતારી
નિર્તત તાલ ભેદ ગતિ લીના * સુધર એક તે એક પ્રતીના
જાત રસિક પિય બિઝ બિનમોલૈ * જળ થેઈ તાયેઈ તાયેઈ બોલૈ
તાન તરંગ રંગ ઉપજાવૈ * લેત ઉપજ અતિરસ બર્ષાવૈ
કબહુંક ઉઘટત છેલ, કહાર્ધ * ફિરત લુપ્ધ જિમિ બાલ સુહાર્ધ
ગિરત મણિન કે બૂપણ તન તેં * ગરત ફૂલ જનુ રૂપ લતન તેં
લટકિ લટકિ નિર્તત અલબેલી * શીવ શીવ મંજુલ ભુજ મેલી
કોઉપિય કે સંગમિલિ કરિ ગાવૈ * કોઉ મુરલી કે છીન બજાવૈ
કાહુદિ શ્યામ લેત ભુજ ભરિકૈ * તનૈ કમલમુખ ચુંબન કરિકૈ
રમત રાસ પિયસંગ છબીલી * પરમ પ્રેમ રસ રગ રંગીલી
છં० રસરંગ રંગીલી પ્રેમ કે બચ, રાસ રસ પિય સંગ કરૈ ।

નિરખિ દેવ પ્રસૂન^૨ બરખહિં, હરખિ ઉર આનંદ ભરૈ ॥
ધન્ય પ્રજા ધનિગાંલ પ્રજ કી, ધન્ય વન પુનિ પુનિ કહૈ ।
કરત રાસ બિલાસ પૂરણ, પ્રદા જહું પરગટ અહૈ ॥
શરણ અજ^૩ સનકાદિ નારદ, સુદિત ગુણગણ ગાવહી ।
નિરખિ છબિનિધિ શ્યામશ્યામા, પ્રદા સુખ બિસરાવહી ॥
દેવનારિ વિસારિ પતિ ગતિ, પરસ્પર કહિ શોચહી ।
પ્રજવધૂ બિધિ હમ ન કીની, નિરખિ મુખ મન લોચહી ॥

દોઠ તેહિ અવસર લલના મહિત, આયે સુરમુનિસર્ખ ।

દેવનટી કિન્નરવધુ, તુમ્બુરાદિ ગન્ધર્વ ॥

સોઠ દેખત ચઢે બિમાન, હરપિ હરપિ અર્પત સુમન ।

૥ કેરત મુદિત મેન ગાત્ર, ધન્ય ધન્ય પ્રજયુવતિ કહિ ॥

સુર ગણ સખે નિશાન^૧ બખવે^૨ * નિરખતિ પ્રજ સુન્દરિ છબિ પાવે

નૂપુર કંકણ કિકણિ બાજે^૩ * મન્દ મધુર મુરલી સુર ગાજે

તાલ મૃદંગ ઘીન મુહયંગા * સુરમણડલ સારંગ ઉપંગા

તન્ત્ર અનેક વિવિધ ગતિ સાજે^૪ * મિલે એક સુરસોં સખ બાજે

નિર્તત પિય સંગ ચન્દ્રલ બાલા * જનુ કીડત ધન દામિનિ જલા

બિચ બિચ શ્યામ બીચ પ્રજ ગોરી * મરકત મણિ કમ્બન કી જોરી

સુલગ તમાલ તરુણ નેદલાલા * કનક લતા સમ સખ પ્રજબાલા

કરસોં કર જોરે છબિ છાજે^૫ * કોટિ કામ છબિ નિરખત લાજે

વૃન્દાવન ઉર મનહું, વિશાલા * લસત રાસમણડલ કી માલા

હરિ પ્રજનારિ, પરસ્પર સોહું * કોટિ કામ રતિ કો મન મોહું

મટકિચલન ગતિ નાગર નટકી * ભટકન મુકુટ લટકે ધૂંધટ કી

જનુ નવધન દામિની બલ્લથા * નિરખિ નયત મોરન કે યૂથા

છંઠ નયત માનો મોર યૂથન, મુકુટ લટકન થોં ફૂજે ।

ચલતિ ગતિ લે નાગરિન લંગ, શ્યામ નટનાગર જાજે ॥

ધરણિ પગ પટકનિ ઝટકિ કર, બોહ મટકન ચહિ પરે ।

શ્રીવચાલન હલન કુણડલ, કરણુ દેશન મન હરે ॥

મણિ, કણ્ઠ મુકતામાલ ઉર, બનમાલ ચરણન લોં બની ।

ગદન પંકજ અલકે શ્રમકણુરે ઝલકે છબિ સકે કો બની ॥

પટપીત ફરકત કાછની, કટિ લાલ કિકણિ સોહઈ ।

મલય^૬ ચિત્રિત બાહુ ભૂષણુ શ્યામ તન મન મોહઈ ॥

લખિ રહત નેદલાલ તિય છબિ, વિવિધ વિધિ વેણી શુહી ।

સુલગ પાત્રી માંગ જરાવ મુકતા, શીશ ફૂલન છબી રહી ॥

જટિત લાલ જરાવ બેંદી, ઉદિત દ્યુતિ જૂળંક દી ।

લલિત બેસર નાક અંજન નૈન શ્રુતિ તાટક કી ॥
 અધર દશન કપોલ ચિણુકન, કણક બૂપણ અતિ બને ।
 કરત રાસ બિલાસ અદ્ભુત, હરત મનમોહન મને ॥

દોઠ કબહૂ લલિત ગતિ લૈ ચલત, નવલ સુધર નૅદનન્દ ।
 ને નિરખિ હરપિ તૈસેઈ ચલત, નવલ નાગરી વૃન્દ ॥
 સોઠ કબહૂ વિચક્ષણ વામ, લટકિ લેતિ નૂતન ગતિહિ ।
 રીઝ રસિક ધનશ્યામ, તાપર તેન મન વારહી ॥

નિર્તત અરસ પરસ પિય ખ્યારી * બોલત બલિહારી બલિહારી
 કોઉ કલધુનિ^૧ પિયકે ગુણ ગવૈ * કોઉ અસિનય કરિ ભાવ બતાવૈ
 કોઉ સંગીત કલા ગુણ ધારી * કોઉ ઉઘટત ચટકત કરતારી
 નિર્તત તાલ લેઈ ગતિ લોના * સુધર એક તે એક પ્રબીના
 જાત રસિક પિય બિક બિનમોલૈ * જખ થેઈ તાયેઈ તાયેઈ બોલૈ
 તાન તરંગ રંગ ઉપજાવૈ * લેત ઉપજ અતિરસ બધાવૈ
 કબહૂક ઉઘટત છેલ, કન્હાર્થ * ફિરત લુબ્ધ જિમિ બાલ સુહાર્થ
 ગિરત મણિન કે બૂપણ તન તે * બરત ફૂલ જનુ રૂપ લતન તે
 લટકિ લટકિ નિર્તત અલબેલી * ગ્રીવ ગ્રીવ મંજુલ ભુજ મેલી
 કોઉપિય કે સંગમિલિ કરિ ગાવૈ * કોક સુરલી કો છીન બળાવૈ
 કાહુહિ શ્યામ લેત ભુજ ભરિકૈ * તલેઈ કમલપુખ ચુંબન કરિકૈ
 રમત રાસ પિયસંગ છબીલી * પરમ પ્રેમ રસ રંગ રંગીલી

છંઠ રસરંગ રંગીલી પ્રેમ કે બશ, રાસ રસ પિય સંગ કરૈ ।

નિરખિ દેવ પ્રસૂનર બરપહિ, હરપિ ઉર આનંદ ભરૈ ॥

ધન્ય બ્રજ ધનિ બાલ બ્રજ કી, ધન્ય વન પુનિ પુનિ કહૈ ।

કરત રાસ બિલાસે પૂરણ, બ્રહ્મ જહૂ પરગટ અહૈ ॥

શરણ અજ્ઞ સનકાદિ નારદ, સુદિત ગુણગણ ગાવહી ।

નિરખિ છબિનિધિ શ્યામશ્યામા, બ્રહ્મ સુખ બિસરાવહી ॥

દેવનારિ વિસારિ પતિ ગતિ, પરસ્પર કહિ શોચહી ।

બ્રજવધૂ બિધિ હુમ ન કીની, નિરખિ સુખ મન લોચહી ॥

કહુ લયો જિરખે બસીં, અરુ અમર પદવી ને લહીં ।
 કરતિ સુખ ને શ્યામ સંગ, પ્રજ નારિ સો ત્રિભુવન નહીં ॥
 બાર બાર મનાય બિધના કહતિ યહુ વર દીજિયે ।
 હોયે દાસી પ્રજવધુન કી, કૃષ્ણપદ રતિ કીજિયે ॥

દો० ધનિ(૨) કહિ બર્ષહિં સુમન, મુંદિત સકલ મુરનારિ ।
 ધનિ મોહન ધનિ રાધિકા, ધનિ પ્રજગોપકુમારિ ॥

સોં ધનિ(૨) રાસબિલાસ, ધનિ સુન્દરતા ધન્યસુખ ।
 ધનિ વૃન્દાવન વાસ, સુર લલના વિથકીં કહતિ ॥

રમત રાસરમ ગોપકુમારી * નૈનંદન પિય કી સખ ખ્યારી
 કરતિ ગાન કોકિલા લગવેં * હાવ લાવ કરિ પિયહિ રિઝાવેં
 રાગ રાગિની સમય સુહાવે * સહજ બચન જિનકે મન ભાવે
 ગતિ સુગંધ નિતલ સખ ગોરી * સહજ રૂપનિધિ નવલકિયોરી
 જગ મહિં પટકિ સુજન લટકાવેં * કંદા કરન અનૂપ બનાવેં
 નિરખિ હેત ઉમજતિ છબિભારી * રીઝરહત લખિ છબિગિરિધારી
 બેની છુટી લટેં બગરાહીં * અલકેં બેસરિ સોં ઉરગાહીં
 અમજલ બિંદુ બદન દુતિકારી * મનહું સુધાકણ ચંદમંઝારી
 અતિબચ હોત નિરખિ મનમોહન * ફિરત સખનકે ગોહન ગોહન
 નારિ નારિ પ્રતિ રૂપ પ્રકાસેં * એક એક હિલબન કો લાસેં
 અફસુત કોતુક પ્રકટ દિખાયો * કિયો સખન કે મન કો ભાવો
 નિર્તલ અંગ ચકિત ભઈ નાગરી * રૂપ પ્રેમ ગુણ પરમ ઉજાગરી

છં० ભઈ નિર્તલ ચકિત તરેણી, રૂપ ગુણુન ઉજાગરી ।
 ઉમંગિ તખ ઉર લાય લીની, શ્યામ લખિ નવનાગરી ॥
 ગિરત ઉરતે હાર દૂટે, નિરખિ પ્રભુહિં જનાવહીં ।
 હેતિ બીચહિ ગતિ તિન્હુ, મહિમાંજ પરન ન પાવહીં ॥
 અતિ પ્રીતિ યમજલ પીતપટસોં, પોંછિ પવન હુલાવહીં ।
 ઉરજિ બેસરિસોં રહીં લટેં, કમલકર સુરજાવહીં ॥

દેખિ બિહલ ગાત ભૂપત્ર, શિયિલ અંગ સંવારહીં ।

કહિ બચન મૃદુતા પરમતે^૧, નિજ પાણિ શ્રમહિં નિવારહીં ॥

દો० ઐસી વિધિ ધ્રજ સુન્દરિન, દેત પરમ સુખ રયામ ।

લખિ પતિગતિ સ્વાધીન અતિ, ભધ^૨ ગર્વિતા વામ ॥

સો० પરમ પ્રેમ કી ખાન, રૂપ શીલ ગુણ આગરી ।

ક્યોં ન કરેં અભિમાન, જિનકે બશ ત્રિભુવનધની ॥

કહતિ ભધ^૩ નિજ નિજ મનમાહીં* હમસમ ઓર સુવતિ જગ નાહીં

અળ ગિરિધર હમ બશ કરિપાયે* કરત હમારે મન કે ભાયે

અળ હમતે નહીં હુવે હું ન્યારે* રહિહું સદા સમીપ હમારે

જોઈ(ર)હમ કહિહું સોઈ કરિહું* સદા હમારે સંગ વિચરિ હું

કોહિ પિય અંસ ભુજન કો દીનો* કહતિ બચન યોં ગર્વહિ લીનો

સુનો રયામ મૈ અતિ શ્રમ પાયો* અળ તો મોપૈ બાત ન ગાયો

એક કહતિ 'મમ પૌષ પિત્રાહીં* મોપૈ નૃત્ય હોત અળ નાહીં

એક કંઠ ભુજ મેલિ સયાની* રહી લટકિ જોઠતિ નહીં બાની

એસે ભાવ ગર્વ કે કીન્હે* અંતર્યામી સળ હરિ ચીન્હે

ગર્વ દેખિ મોહન મુસકાને* મૈં અવિગતિર મોકો નહિં બાને

કરત સદા લક્ષ્ય મન ભાર્ષ* એક ગર્વ સ્થામહિં ન સુહાર્ષ

સો સુવતિન કે મન મેં બાની* દૂર કરન હિત ચહ જિય આની

દો० પ્રેમ અલુપણ કનક સમ, મલિન ગર્વ તેં હોય ।

વિરહ અગિન તાયે બિના, નિર્મલ હોય ન સોય ॥

સો० યહ વિચાર જિય આન, લૈ વૃપલાનુકુમારિ સંગ ।

હુવે ગયે અન્તર્દાન, ધ્રજખાસી પ્રભુ સંગ તે ॥

અથ અન્તર્દાન લીલા

પ્રેમ બઢાવન હિત સુખદામ* અંતર કરિ ખન દુરે કન્હાઈ

ગોપિન જળ હરિ દેખે નાહીં* ચક્રિત ભઈ તળ સળ મન માહીં

૧ મૃદુ પદ્મપર (બી. પા.) ૨ ઈન્દ્રિઓથી અગોચર.

કહતિ એક કિત કુંવર કન્હાઇ * હાંનીં સકલ જહું તહું અધુલાઇ
 ભર્ષ બિકલ કહ્યુ મરમ ન પાયો * પાય મહાધન મનહું ગેવાયો
 ખોજત જહું તહું દુષ્ટિ પસારે * અતિ આતુર ચહું ઓર નિહારે
 તખં સખહિન મિલિદે યહું જનીકું લે જઇ હરિદે * કુંવરિ સયાની
 કહ્યુ હર્ષ કહ્યુ રિસ ઉર ધારી * દેતિ ભર્ષ હુંસિ રસકી ગારી
 ધન સમાન કપરી કોઉ નાહી * કરત સદા દુવિધા હમ પાહી
 અલહુ ખોજ કુન્જન મેં લેહે * જાન 'દહી' હમતે / વન પૈહે
 દૂદન ચલીં સકલ વન માહી * ચરણ ચિહ્ન ખોજત સખ જાહી
 દેખનિ જહું તહું ફિરતિ અધીરા * કોઉ વનવન કોઉ યમુના વીરા
 કોઉ કુન્જન કોઉ પુંજન હરેં * રયામ રયામ કરિ કોઉ ટેરેં
 દોઁ ઇહિ વિધિ સખ ખોજતિ ફિરેં, વિહારતુર બ્રજભાસ ।
 ભર્ષ બિકલ પાવત નહીં, કહું ખોજત નંદસાસ ॥
 સોઁ યદપિ કિયો હરિ ખ્યાસ, નેકુ હુરે વન કુંજમેં ।
 તદપિ ભર્ષ બેહાસ, યુવતિ રયામ દેખે વિના ॥

પલકાંતર વિધિ કો દિન' જિનકો * વન અંતર અતિ બડ દુખ તિનકો
 ભર્ષ બિકલ વ્યાકુલ ચિત જાહી * હરિપદચિહ્ન લખતિ ભર્ષ વખહી
 કુલિશરે કમલ ભજ જ કુશળમે * જગમગાત વનવન મહિ તામે
 નિકટ ચિહ્ન ખ્યાતી ચરણન કે * અરુણ કમલ દલ સુભગ વરનકે
 વંદન કરન લગીં રજ જોઇ * શિવ મિરચિ યાયન' હું સોઈ
 કહ્યુ થક ધીર ધર્યો મન માહી * ખોજ લેતિ તાહી, મગ જાહી
 કુંવર કાન્હુ ખારી સંગ લીને * ફિરત સકલ કુંવન રસમીને
 કજડૂં કુસુમ વનમાલ જનાવે * નિરખિ હરખિ ખ્યારિહિ પહિરવે
 કળાડૂં સુમન ગેવાસત વેણી * પરમ સુભગ ચોલા કી ગ્રેણી
 કમડૂં સરોજ સુમંધ સુંવાવે * નાગરિ મન અભિલાષ બદાવે
 કણ્ઠ કણ્ઠ ભુજ દોડી જોરેં * ધનદામિનિ 'છટતિ નહિ' હોરે
 અતિ ખારી કે રસગસ મોહન * લોહ નિહારત બોલત ગોહન

દોઠ પતિહિત લખિઅનુકૂલ અતિ, હરપિ લાડિલી હીય ।

તાતે ઉપજ્યો ગર્વ ગિય, મેં અતિ પ્યારી પીય ॥

સોઠ એક પ્રાણુ દે દેહ, તહો ગર્વ કહ પાઈયે ।

યામેં નહીં સદેહ, દેહ ધરે કેા ભાવ યહ ॥

તખ પ્યારી કે મન યહ આઈ * મેરે હિ વચ કુંવર કન્હાઈ

મેરે હિત ઝાંમુરિ બનાઈ * મેરે હિત સખ તિયન ખુલાઈ

મેરે હિતહિં રાસ ઉપજ્યો * સગહી તણ મોસો મન લાયો

મો સમ સુંદરિ ચતુર ઉભારિ * ઓર નહીં યુવતી કોઈ નાગરિ

એસે શુભતિ મનહિં મન માડી * ઠઠકિ રહતિ ગહિ પિય કી ખાહીં

બેઠિ જાત કખહૂં મગ માંડીં * કહતિ કિ મેરે પાઈ પિરાહીં

ચલન કહત તુમ જહૂં કન્હાઈ * મો પૈ પગન ચાયો નહિં બાઈ

નૃત્ય કરત મેં અતિ શ્રમ પાયો * તાતે પગ નહીં જાત ઉઠાયો

સુનહુ મિત્ર મોહન સુખદાઈ * કંધ લેહુ પિય મોહિં ચલાઈ

એસે તિય જળ વચન વખાને * ગર્વ જાનિ ગિરિધર સુસઠાને

જહો ગર્વ તહૂં રહત ન કખહીં * અન્તર્દાન ભયે હરિ તખહીં

તુરતહિ વિકલ લખ અતિ પ્યારી * કેખત દુરે ચરિત ગિરિધારી

દોઠ ચકિત ભઈ તખ નાગરી, ગયે કિતૈ ભજિં શ્યામ ।

મનહીં મન પછતાત અતિ, ભૂલી તનુ મુધિ વામ ॥

સોઠ મેં કીનો અભિમાન, નારિ બુદ્ધિ ઓછી સદા ।

વે પિય પરમ સુજનન, જાન લઈ મો જીવ કી ॥

ભઈ વિકલ સમજતિ નિજ કરણી * સો વહ કથા જાન નહીં પરણી

વિરહ વ્યથા ખાહી અતિ તન મેં * પરમ અકેલી રોવતિ વન મેં

મૈનસલિલ લીજત તન સારી * કાસિ કાસિ પિય કહતિ પુકારી

હા હા નાય અનાય ન કીજે * વેગિ શ્યામ મોહિં દર્શન દીજે

મેં તુમ કૃપા પાય ગરવાની * તાતે સકી સમાર ન જાની

સો અપરાધ ક્ષમા પ્રભુ કીજે * યહ દ્વષણ મનમાહિં ન લીજે

વેગિ કૃપાકરિ મિત્રહુ દયાલા * અહો કમલદલનન રસાલા

વિરહ વિકલે ચો વદત અકેલો * રોવત સુને ખગ મૃગ દુમ મેલી
તહુ ખોજતિ આઈ સખ નારી * દૂરિંદિ તે દેખી તિન પ્યારી
સુખ શશિ જ્યોતિરુપકી રાસી * જનુ વનને વિહુરી અપલાસો
દુમ શાખા અવિલખિત ઠાઠો * રુદન કરતિ વિરહો, દખ બાઠો
બ્યાકુલ અકિત અહુ દિશિ જોવે * કમલ ચરણ નખ ભૂમિ કરોવે ?
દોઁ જિત તિત તેં ધાઈ સખે, પ્રજ્વસુંદરિ અકુનાય ।

બ્યાકુલ અતિ લખિ લાડિલો, લીની કંઠ લગાય ॥

સોઁ કહાં ગયે ગોપાલ, વાર વાર ખુઝત સખે ।

મુરછિત તન ભઈ બાલ, મુખતે વચન ન આવઈ ॥

દેખિ દશા સખ તિય અકુલાની * બેઠારી અંકમર ગહિ પાની^૩
કહુ રાધા કયો બોલનિ નાહી * કહે મુરછિ પરી અહિ માહી
યા વેન મે કૈસે તૂ આઈ * કહાં ગયે તજિ તોહિં કંહાઈ
નિરખિ વદન સખહિન સુખ^૪ કીનોઠ માનહુ અમિનિધિ અમૃત હીનો
કોઠ લગી સંવારન અત્રકે * કોઠ અચરતે પોછતિ પલકે
નૈનનીર કહુ સુધી નહીં દેહી * અતિ બ્યાકુલખિન કૈયામ સનેહી
ખુઝતિ સુવનિ કહાં બનવારી * ચલિયે તહાં તોહિં લે પ્યારી
સુનત નામ પિયકો અનુરાગી * વિરહ મોહ નિદ્રા તે બગી
જાન્યો આયે કુંવર કંહાઈ * નૈન ઉધારિ મિલન કે ધાઈ
જો, દેખે તો સખ પ્રજ્વલોમા * અતિહીનિલખિ ઉઠી તબરયામા
કહતિ મોહિં ત્યાગી નદનન્દન * છમહુ નહીં મિથે જગવંદન
મે અપને જિય ગર્જ ભુજાની * નહીં ઉનકી મહિમા કહુ જાની
દોઁ બોલી પિયસોં મંદમતિ, મેં અલિમાન બઢાય ।

લીજે કંધ ચઢાય મોહિં, મોપૈ અસ્યો ન જાય ॥

સોઁ વે પ્રભુ પરમ સુજન, બિહંસિ કહો મોહિં અઢનકો ।

હવે મયે અન્તર્દ્વાન, અપની ચૂક કહા કહીં ॥

ગયે શ્યામ ધો કિત જન માહી * મેરી દષ્ટિ પરે કંદુ નાહી
કહતિ બિકલ નૈનન જવ દારી * મોકો ત્યાગિ ગયે ગિરિધારી

મુરછિ પરી ધરણી અકુતારી * શ્યામવિરહદુખ સદ્યો ન જનમ
દેખિ દશા ય્યાકુલ સમ નારી * કહતિ નિહર રી અતિ બનવારી
ત્રિયા પુરુષસોં માન જી કરહોં * પુરુષ નહીં એસી ઉર ધરહીં
દેખહુ શ્યામ તજી હમ કૈએ * નાહીં જૂઝિયે ઉતકો એસે
કહતિ રાધિકા સોં જનનારી * મિલિહું શ્યામ ધીરધરુ ખ્યારી
અલીં આપ ખોજન સળખન મેં * બિરહવિકલ કષ્ટસુધિ નહીં તનમેં
ટેરત જહં તહં ઘોષકુમારી * અકો રાસપતિ કુંજબિહારી
કહાં હરે પિય હમતે ભજિહૈ * જાત પ્રાણુ તુમ બિન તનુ તજિહૈ
સમા કરો પ્રભુ ચૂક હમારી * મિલહુ કૃપા કરિ બેગિ મુરારિ
તુમ વિન હમ કો મુનહુ કન્હાઇ * કાણુ કાણુ કદપ સમાન બિહારી
દો ૦ જરત સકલ તુમદરશબિન વિરહ અગ્નિ તનુ બામ ।

મંદ મધુર મુસકાન સુધા, બરપિ બુઝાવો શ્યામ ॥

સો ૦ સકલવિશ્વ સુખધામ, ગાવત તુમકો જગત સખ ।

તિન્હૈ હોત કત વામ, જો દાસી બિન મોલકી ॥

સદા હમારી રક્ષા કીન્હીં * ગરલ અનલ રજલ તેરખલી હીં
અમ કત નિહર હોત હો ખ્યારે * બિરહ જરાવત ગાત હમારે
કતહિ કિરત બન ચરણ ઉધારે * ગડિહું કુશ કંટક અનિચારે
તુમ પદ ખસત હમારે હિય મેં * તે કંટક ચાલત હું જિય મેં
અહો નાથ યહ કહ જિય ધારી * સુખ દૈ કે હાં દેત મુરારિ
એસે કહતિ સકલ જન ડોલે * અલગલ અચન અદનતે બોલે
અતિ અકુલોય ગર્થ મનમાંહીં * જડ ચેતન કણુ સંમુચેત નાહીં
ખૂજતિ વનવિટપન સોં ધાઇ * તુમ કહું દેખે કુંવર કન્હાઇ
અહો કદમ અહો અમ્મ તમાલા * હમકિં જનાવો કિર્તન દલાલા
અહો જુહી માલતી નિવારી * લખે કહું મૃત જાત બિહારી
હે ચમ્પક હે શ્રીફલ કદલો * હે દાડિમ હે જામુન બદલી
તુમ દેખે મનમોહન લાલો * શ્યામ કમલદલ નૈન ગિશાલો
હે પલાશ હમ દાસિ તુમહારી * કહો કહાં સુખરાશિ બિહારી

दो० हे अशोक हरि शोक तुम, सत्य करो निजनाम ।

लेत नहीं यश है पनस, 'क्यों' न कहत दितरयाम ॥

सो० हे भंडार उदार, हे पीपर हरु^२ पीर भम ।

कहो कित नन्हकुमार, सुन्दर वनतन सांवरो ॥

हे अन्हन तनु जरत लुटावो * न्हनन्हन पिय हुमाह^३ जतावो

हे अवनी चित योर हुमाहे * कित रागे नवनीतपिथारे

तुमते दूर कहु हरि नाही^४ * क्यों न भिलाय देत तुम पाही^५

कहि धौ कुंड मुकुंड कहाँ हूँ * तुमको देहु जताय जहाँ हूँ

हे जट नटनागरहि जतायो * कहुं निकट न्हसुवन दिणाओ

कहु धौ भृगी भया करि तुमको * पूजति हम दा हा करि तुमको

देणियत कहुडहे^६ नयन तुम्हारे * तुम कहुं मोहनदास निहारे

हे दुपहमन पवन सुभकारी * कहियत गति सर्वत्र तुम्हारी

जहाँ होय जलरोर पिहारी * कहति जय किन व्यथा हमारी

हे तुलसी तुम तो सण जानो * क्यों नहीं हरिसो प्रकट जमानो

तुम तो सदा स्याम की चारी * कहत नहीं यह क्या हमारी

जावत नहीं कोउ कहत तनु को^७ * ले गये स्याम धनहुं^८ के मनको

दो० छह्निभिधि वनवन दूँढसण, प्रजतिय भिरह उदास ।

धत उतते हिर आवही^९, कुंवरि राधिका पास ॥

सो० भनहुं नीरविन भान, अतिण्याकुल तलहत परी ।

श्यामभिरह अति हीन, कनक लतासी नागरी ॥

प्याहुल कहति सखल प्रजणावा * अजहुं नहीं आये नंहलाला

कहा करै अण कित हो लैये * श्याम विना कैसे सुभ चैये

तण सण अहुरि यमुनतट आध^{१०} * जहाँ रसिक पिय रास रमाध

गैही^{११} सण राधा दिग वाभा * कहन लगीं हरिशुणुगण आभा

सण के दिग हरि सोहत कैसे * दृष्टि अन्ह करि नटवर लैसे

सुवति नही^{१२} कोउ जनको देखै * हरि सण ही को वीला चैजै

देणि देणि मन अति सुण पावै^{१३} * परम प्रीति रसरीति जटावै

કરત ચરિત્ર વિચિત્ર વિહારી * સદા શ્યામ ભક્તનમુખકારી
 વિરહઅગ્નિ તન ગર્વ જરાવૈ * નિર્મલ પ્રેમ ભક્તિ ઉપભવૈ
 ગોપીજન સખ હરિકી પ્યારી * નેક નહીં કહું હરિતે ન્યારી
 કહતિ શ્યામ પ્રજ પ્રકટે જળતે * દેત સખન કેા સખ મુખ તખતે
 તિન મેં હમ સખ ઉનકીદાસી * કયોં હમ તજિ હરિ ભયે ઉદાસી
 દોઁ વ્યાધી હું તે કરણી કકિન, હમ તેં ધીની શ્યામ ॥

વેણુ બળય બુલાય સખ, વધત^૨ મૃગીલોં વામ ।

સોઁ કીજૈ કૌન ઉપાય, મોહન મુખ દેખે વિના ॥

મરતિ મસોસા ખાય,^૩ યહ મન ગીધ્યો^૪ માધુરી ॥

સદા હમારે મન કેા ભાવૈ * તિરજી ચિતવન ચિતહિ ચુરાવૈ
 જખ અતિ બાલક હતે ચુરાવૈ * બાલવિનોદ^૫ કિયે મુખકારી
 ખેલત મેં બહુ અમુર સંહારે * વિધેન^૬ અનેકન પ્રજ કે દારે
 અદ્ભુત^૭ ચરિત મંગોહર કીનો * ગિરિવર પર પ્રજ કેા રખ લીનો
 હલધર સખન સંગ મુરલી ધરિ * ગોચારન બન બત જખહિં હરિ
 તખ હમકો બીતત દિન જૈસે * જાનત હૈ હમરો મન જૈસે
 કુરુડલ મુકુટ કેશ ધુંધરાદે * ગોરજરંજન દગ અનિયારે
 પીતવસન વનમાલ વિશાલા * વેણુ બળવત મધુર રસાલા
 સખન મધ્ય ગોવન કે પાછે * અન્દન ચિત્ર મુખગ તન આછે
 સૌમ સમય આવત જખ દેખે * તખ હમ જન્મ મુક્ત કરિ હૈખે
 જૈસે કહત સકલ પ્રજનારી * હરિગુણ રૂપ કયા વિસ્તારી
 સમુજત કહત શ્યામ ગુણ રૂપા * ઉપણ ઉર અતિ પ્રીતિ અનૂપા
 દોઁ ભુલિ ગઈ મુખિ દેહ કી, ભયો વિરહ દુખ ઔન ॥

કેવલ તન્મય હવૈ ગઈ, નહીં જનતિ હમ કૌન ॥

સોઁ ભૂંગી કીટ સમાન, મગન ધ્યાન રસ નાગરી ।

વિસરો સકલ સપાન, ભઈ આપુહી કૃષ્ણ તન ॥

૧ શિકારી. ૨ વધ કરે છે. ૩ મનના દુખને રોકતી. ૪ લાવતી બન્યું
 ૫ બાલ ચરિત્ર ૬ વિદ્ય

लागी करन अरित सण हरि के * पुरष प्रेम भई - गिरिधर के
 ये लीला उनही के सोई * नेक नही जानति हम के है
 एक भई, दधिधार कन्हाई * एक पकरि गदि लुन है आर्य
 एक ययोभति के वपु धरि के * गांधति है गिणवसों हरि के
 एक भई गाय एक गोपाला * गोवति वैसेय वचन रसावा
 ठारी धोरी धूमरि कहु है * हटकति किरति लपुट कर गडि के
 कहुती एक अमर गिरिधारी * गांध गोप सण रही सुभारी
 कहुती एक भूँदो सण लोचन * भैं करिहो हावानल भायन
 एक यमल-अर्जुन तरु भानै * एक गङ्गासुर, वदन विलानै
 एक वमर के नाग जेनाई * त, पर निरत करत, दुषाई
 एक हठी के फान सुगवै * भई त्रिलोक है वेष्ट भगवै
 भगन लभ सण या रस भंडी * तन अलिमान रह्यो कछु नाही
 हो० अंतर नेक रह्यो नही, लभ श्याम अजवांम ।
 तब अंतर हरि नही सके, लये निरंतर श्याम ॥
 सो० प्रकट लये ततकाल, तिनही भांध नैकलाडिले ।
 सुन्दर नैन विशाल, गोपीजन वदलल सुंजह ॥
 प्रेम भगन अति आतुर ताई * श्रीवृषभानुकुंवरि उर बाध
 दृष्टि प्रकट हरशन गोपाला * मिली धाई आतुर अजवांम
 लगी धनराशि परी कहु पावै * बोली जन लटन के धावै
 लपटी एक धाय उरमाही * एक मिलत श्रीमो दे जाही
 कौं परी अरध पर धाई * कौं अंग रही लपटाई
 कौं गदि करपकन लावै * तयत विरह की लापे सिरावै
 कौं लकी गदि लुन नवेली * लुन सुगारे विटपग छवि वेडी
 कौं मुं छवि रहि निहारी * कौं रही अरध उर धारी
 कौं अकमल हरि कहु लवे हरि * एक पीत पट्ट छारि रुडी धरि
 हरिसो मिली लसति यों लाभिनि * लनु वनघन घेयो लहु दामिनि
 कहु अजन कहु कुकुम रेखा * कहु पान की लीक सुवेधा

युवतिनं मध्य लसें हरि प्यारे * कृपादष्टि सग ओर निहारे
 दो० पुनि भैठे हरि हरपि तहँ, युवति भून्द यहुँ ठाम ।

सणके सम्भुष राजही, सुन्दर छवि धनरयाम ॥
 सो० भोले भिहंसि गोपाल, हंसत क्रियो यह प्यास ठम ।
 इतहि लई भेडास, तुम प्राणनने भोहिं प्रिय ॥

सकुची सुनि प्यारी यह जानी * मन लान्यो नही प्रकट वपानी
 कहि कहि कोमल वचन कन्हाई * सणके दुष धार्यो भिसराध
 अति आनंद सणन के नीनों * सुदृक् मनोरथ सणके कीनों
 लके साधा हुती जिय जैमी * पूरुष करी श्याम मन तैसी
 लये कान्हू प्रीतम अनुकूले * लटयो आनंद सकल, दुष भूले
 तथ हरि सों सभनवलकिशोरी * पूजन लगीं भिहंसि कर लोरी
 प्रेम प्रीति की रीति सुहाय * हमें कही सम्भुषाय कन्हाई
 धिक् जे प्रीति परस्पर कहिये * ओक ओकही दिशते लहिये
 ओक दुहुन के मानत, नाही, * ताके कही कहत जग भाही
 उत्तम प्रीति कहावति जेध * कहुँ श्याम हम सों तुम सोध
 हम अपला लनति कहु नाही * ताते पूजति है तुम पाही
 सुनि गोपिन के जयन रसांता, * लये प्रेमवश परम कृपांता
 दो० यहपि जगतगुरु अजित प्रभु, ननराय अर्ध अन्ध ।

प्रेम भिषा हारे तदपि, अपने सुभनंदन ॥
 सो० कहत लये तथ कान्हू, सुनहु प्राणभक्षल प्रिया ।
 नही तुम सम कोउ आन, निपुण प्रेमके पंच मे ॥

तदपि तुम पूजति हो जैसे * प्रकट करो लक्ष्मण सभ तैसे
 ओक जे प्रीति परस्पर कोध * स्वारथ हेतु करत सग कोध
 जैसे पशु पशु को लनै * आपुस में सग उदित करि मानै
 सो वह प्रीति कनिष्ठ कहावै * नसों सभ संसार जंधवि
 द्रष्ट प्रीति ओक दिशि जेध * करति धर्म अधिकारी सोध
 जैसे मात पिता वित धरि कै * रक्षत है सुतके दित करि कै

સો વહુ મધ્યમ પ્રીતિ કહાવત * ઉત્તમ ગતિ તારે જન પાવત
 જો યહ દોઉન કો નહી જાને * ગુણ દ્રવણ કષ્ટ ઉર નહીં આને
 નિન્હૈં સુનો મૈં કંઠત બખાની * કે કૃતજ કે પુનિ' અજાની
 ઉત્તમ પ્રીતિ જાનિયે સોઈ * અનાયામ' ઉપજત ઉર સોઈ
 હુહું દિશિ હઠ કર પ્રીતિ બઢાવૈ * નહીં નિમિત્ત તામે કષ્ટ આવૈ
 અંતર નેક પરૈ નહીં કોઈ * પ્રીતિ પુનીત જાનિયે સોઈ
 છંં નહીં અંતર નેકુ જા મધિ, નીતિ ઉત્તમ સો કહી ।

કરી મોસાં તુમ સખન સોઈ, મૈં ઋણી તુમ્હરો સહી ॥

કરહું જો ઉપકાર તુમ પ્રતિ, કોટિ કોટિન જગજરી ।

કબહું હોહું ન ઉઠણુર તુમતે, હે પ્રિયા બ્રજસુન્દરી ॥

કરૈ, એસી કોન જૈસી તુમને જો કરણી કરી ।

હોઠ વેઢ મર્યાદા મમહિત, તોરિ તૃણસમ પરિકરી' ॥

કરહું મનતે દરે અબ ચક, દોષ મૈં તુમતે કિયો ।

કિયો અન્તર પરમસુખ મેં વિરહદુખ તુમકો દિયો ॥

દોં એસે પ્રેમાધીન હૃદૈ, કહિ કહિ બચન રસાલ ।

દૂર કરી યુવતીન કે, મન તે ગાંસ' ગુપાલ ॥

સોં બાદ્યો પરમાનંદ, બ્રજબાસિન પ્રભુ બચન સુનિ ।

પરમ મુદિત તિયવૃન્દ, પ્યારી પ્રિય નંદનંદ છી ॥

અથ મહામંગલ રાસલીલા

સુનિ પિયકે સુખકી રસ બાની * ગોપીજન સખ મન હરખાની
 હુંસિ હુંસિ બહુરિ લાલ ઉર લાયે * મનને સખ સદેહ મિટાયે
 દેખિ સખનકી પ્રીતિ કંહાર્ધ * બહુરિ રાસરસ રુચિ ઉપજર્ધ
 વૈસોઈ સુખ સખકો ઉપજાયો * વહો ભાવ સખકે મન લાયો
 યહ જાન્યો સખકિન તખડીતે * કરત રાસરસ પ્રિય સખડીતે
 અંતર્દાન ચરિત સખ જૂલોં * વૈસોઈ આનંદ કે રસ કૂત્રી
 વહૈ રાસમણડલ નિધિ જોરી * બિચબિચક્યામ બિચબિચ ગોરી

વૈસેઈ મધિ નાયક હરિ રાધા * વહૈ પરસ્પર પ્રીતિ અગાધા
વૈસેઈ મુરસી રયામ બળઈ * વૈસેઈ ધકિત લયો ઉડુરાઈ^૧
વૈસેઈ સુર રિમાન નભ મોહૈ * વૈસેઈ સુરમુનિ ગંધગ મોહૈ
વૈસેઈ ખગમૃગ નવ દુમખેત્રી * વૈસેઈ યમુના પુલિન સુહેલી
વૈસેઈ પવન ત્રિવિધ સુખદાઈ * વહી રાસ રસ રૂપ નિકાઈ

છં૦ કૈરૈ વૈસોઈ રાસરમ પુનિ, યુવતિ અનિ છબિ છાજહીં ।

ગૌર અંગ કિશોર વૈષ, સુદેશ મુખ શશિ રાજહીં ॥

જોરિ પંકજપાણિ ખાહુ મૃણાલ મણ્ડલ લાજહીં ।

મધ્ય સખકે રયામ રયામા, રૂપરાસિ વિરાજહીં ॥

સુકુટ કુણ્ડલ વત્તન ભૂષણ, વરણ અંગન રાજહીં ।

અંગ અંગ અનંગ રતિ લખિ, કોટિ કેટિન લાજહીં ॥

ચરણ નૂપુર કિંકિણી કટિ, વલય નૂપુર ખાજહીં ।

ખીન તાલ મૃદંગ અંગ, ઉપંગ સુર સુખ સાજહીં ॥

દો૦ અરસ પરસ નિરખત છબિહિ, ભરે પ્રેમ આનંદ ।

નવલ નાગરી બ્રજવધુ, નવનાગર નંદનંદ ॥

સો૦ રહે નિરખિ મુરલૂત, સહિત સુન્દરી મગન મુખ ।

પુનિ(ર)વરપત ફૂલ, ધન્ય ધન્ય બ્રજ કહિ મુખન ॥

સોહતિ હરિ મુખ મુરલી કૈસે * કરિ દિગવિજય નૃપતિ વરજૈસે

જૈકિ પાણિ સિંહાસનર ગાજૈ * અધરછત્ર શિર ઉપર રાજૈ

અમર ચહૈદિશિ ચિત્રુર^૩ સુહાચે * બેતપાણિ^૪ કુણ્ડલ છબિછાચે

બલિ બલિ બરજત હૈં સખ કાહુ * કહત નિકટ કોણે મતિ બાહુ

ફરિહિ તે સખ કરત બુહારૈં * સમ્મુખ આદર સહિત નિકારૈં

મધુકરપિક^૫ બંદી શુભ ગાવૈ * માગધ મદન^૬ પ્રશંસિ સુનાવૈં

માન મહોપતિ બલ મથિ માન્યો * યુવતીયૂથ બલ ગહિ આન્યો

ખિનહિ પનચખિનહીં કોદણ^૭ * સ્વર ચર લેદ કિયો પ્રલણ

પ્રલ્યા શિવ સનકાદિક સ્થાની * ખોલત હૈં સખ જય જય બાની

૧ અંદ્ર ૨ હાથ રૂપી સિંહાસન. ૩ વાગ ૪ હાથમાલકુટવાળા. ૫ ભમરા
તે કોવલ ૬ બદન (ખી પા) ૭ ચણ ૮ કે ધનુષ પિના,

નારિ પુરુષ જડ જંગમ- જેતે * કિયે સકલ અપને બચ તેતે
થકથો પવન જલ અતલ સિરાની * વિધિ ફૂન મેટિ આપની ઠાની
નિજ નિજ ઠકુરામત કી રખા * બાંચિ સકલ વચ લયે વિશેખા
દોઠ રચ્યો રાજસૂય યજ્ઞરસ, રાસ વિધિન^૧ શુભ ધામ ।
તહુ અધિકારી સાંવરો, મોહન મુન્દર રયામ ॥

સોઠ સખહીન કે સુખ દેત, દાન માન રસ પ્રેમ કે ।
બદ્યો માધુરી હેત, પરમાનંદિત લોગ સખ ॥

ગાવત ગોપી સંગ સગ જુરતી * બાજત મધુર મધુર મુર મુરતી
રાગ રાગિની પ્રકટ દિખાવૈં * જે સખ રૂપ અનૂપમ ગાવૈં
અતિ પ્રમીન પિયકો મન મોહૈં * નૃત્ય કરન મુન્દરિ સખ સોહૈં
નાચતકમહૂં સ્યામ અરુ રયામા * રીઝત નિરખિ સકલ પ્રજવામા
લે ગતિ ચલત પરસ્પર દોઝ * સો છબિ બરણિ સકૈ કહૂં^૨ કેઝ
હોડા હોડી રંગ બદાવૈં * તડપ લેત સોખા અતિ પાવૈં
ઉરઝી કુણલ બેસરસોં લટ * પીત બસન બનમાલ રહી સટ
ઉરઝે મન મન બૈનન બૈન * લટકાલો છબિ ઉરઝે નૈના
નાચત યુગલ અપલ ગતિવારી^૩ * પ્રેમ ઉરઝ ઉરઝે^૪ પિય પ્યારી
ઉરઝીં ગોપીજન લખિ શોખા * નહી નિત્વાર સક્ત મન લોખા
અતિ રસ રંગ બદ્યો સુખભારી * થેમ થેમ વદતિ મુદિત પ્રજનારી
મગન સકલ રસ સિધુ નિકારૈં * રીઝ રીઝ તન મ ધન વારૈં
છંઠ મગન સગ રસરાસ સુખનિધિ,^૫ હરપિ તન મન વારહીં ।

હિય હુલાસ ન જાય કહિ છબિ રાજ સુમત્ર નિહારહીં ॥
કિન્હો જુ તપ જિહિં હેતુ, બારહ માસ સો પતિ પાઇયો ।
તબ મંત્ર ક્રીનોં વ્યાહ કે સખ સખિન મંગલ ગાઇયો ॥
લલિત કુંજ વિતાન^૬ સુલગ લતાન મંડપ દુતિ ધની ।
બહુ રંગ વંદનમાલ ચહુદિશિ ચારે સુમનન છબિ ધની ॥

૧ વનના શુભ ધામમાં રાસનો રાજસૂય યજ્ઞ રચ્યો છે. ૨ કવિ (બી. પા.)

૩ ગિરિધારી (બી. પા.) ૪ પ્રેમ ગડિ બંધાયા. ૫ સુખનો સમૂહ. ૬ ચંદ્રવા,
તંબૂ ॥ બની (બી. પા.)

अति निश्चित पवित्र यमुना, पुविन शुभ जेदी रखी ।

वर्षन सकै छनि कौन निधि, तिहुँ लोक शोभा की सखी ॥

दो० तहुँ नहनन्दन लाडिलो, श्रीवृषभानु कुमारि ।

हुलह हुलहिनि^१ राजही, शोभा अभित अपार ॥

सो० लरी परम उत्साह, ललितादिक अजसुन्दरी ।

प्रीति रीतिप्री याह, लागी करन विवाह विधि ॥

भोर मुकुट रखि मोर जनाये * सो शिर धर गिरिवरधर आये ।

तन धनस्याम पीत पट सोहै * धन दामिनि ताके दिग होहै ।

जनमाला गर भाङ्गि बिराजै * निरभत धन्य धनुष छुति लानै ।

ललित अंग तन लूषण जला * कुण्डल जलकनि नैन भिशावा ।

सकल कला सुषु रूप निधाना * त्रिलुपन सुन्दर परम सुजना ।

जके मनमय सैन जराती * कूले जिटप सुभन जहुभांति ।

करि कोलाहल पिक शुक जोलै * मंजुर भोर नितत संग होलै ।

नल सुरपति हुन्दुलि जभावै * नाराय किल्लर गन्धम गावै ।

जखत सुरगण सुभन सुहाये * अजतिथ करति सकल मन लाये ।

कुंवरि लाडिली सुभग संपारी * गोरे अंग खनरी हारी ।

नभ शिख भवि जूख छगिराजै * मुष शोभा लजि छडपति लानै ।

प्रीतिरीति जिडि हित करि जानी^३ * सो शुभ घरी विधाता जानी ।

छं० शुभ घरी सो जानी विधाता, हेतु जिडि दह अत लियो ।

शरदनिशि पुनो जिलल शशि निरभि अति प्रकुलित हियो ॥

अधर मधु मधुपर्क कडिकै, पाषिअहण सुनिधि^४ करी ।

पढत नल निधि जेक जाली, सुरन जय धुनि उच्यरी ॥

तज अखिन हसिकै गांठ जोरी, प्रेम गांठ हियो परी ।

सहस सोरह संग सजियां, किरति लांवरि रस लरी ॥

जदयो अति आनन्द उरमधि, साध सण पूरण लई ।

मदन मोहनलाव हलह, राधिका हुलहिनी नई ॥

दो० निरभि देव वरपै सुभन, हरष न हिये समात ।

વૃન્દાવન રસ રાસ સુખ, લખિ મુરખધુ સિહાત^૧ ॥

સોઁ હમસોં યહ સુખ દૂરિ, કહત પરસ્પર મુરનગણ ॥

કયોં ઉડિ લાગે ધુરિ, ધનિ અંગબાસી મન્યઅંગ ॥

સોહતિ ચુંવતિ જૃન્દ મધિ જોરી * નવનાગર વર નવલ કિચોરી
ચોભા અમિત પાર કો પાવે * નિરખત જનૈ કહુત નહીં આવે
ફલહ શ્યામ ફલહિની રાધા * રૂપસિન્ધુ દોહ પરમ આગાધા
ફંગભીની ફંગભીને દોઝે * અતિ આનંદ ઉમંગિ સખ કોઝે
પ્રેમ રંગ ભીની અંગનારી * નિરખિ યુગલક્રમિ હોડિ સુખારી
ભરી પ્રીતિ રસ ગારી ગાવે * લખિ લખિ પિય પ્યારી સુખ પાવે
હાસ વિલાસ મોહ ઉપજવે * વાર વાર કમ્પતિ શુષ્ક ગાવે
વિવિધ ભાંતિ ફુન્દુસિનભ બાજે * નિરત કલા રમ્ભાદિક સાજે
હંસ મોર પિંક આતક બોલે * વન મૃગનિકર સંગ સખ કોલે
વારતિ તિય બૂપલુ હર્ષાઈ * વનકે મૃગન દેત પહિરાઈ
તખ ઈક સખી લઈ નેદરાઈ * ઈક વૃષભાનુ રૂપ ધરિ આઈ
અતિ હિતમિત્રે મહુર દોડ ધાઈ * તખ વિનતિ વૃષભાનુ સુનાઈ

છં૦ તખ જોરિ કર જૃષભાનુ વિનયો, સુનહુ શ્રીનંદરાય જૂ ॥

હમ ભયે સકલ સનાય અખ, પ્રભુ, કૃપા તુમરી પાવ જૂ ॥

અતિ બડે પ્રુદય તે મિત્રે તુમ સે, સગે સુખ કે સિંધુ જૂ ॥

શિરમોર ગોકુલચન્દ આનંદકન્દ સખ જગવન્દ જૂ ॥

તુમ ગેહ મંજનહેતર કન્યા, હમ ન તુમ સમ યોગ જૂ ॥

નિજ દાસ કરિ સખ જાનિયે, વૃષભાનુપુર કે લોગ જૂ ॥

અષ્ટસિદ્ધિ નવનિદિ સમ્પતિ, સકલ સુખ કે ખાન જૂ ॥

ઐસે બિનય કરિ નન્દ કે ચરણન ગહે જૃષભાનુ જૂ ॥

તખ નન્દ અતિઆનંદ ભરિ, જો લે સહિત અનુરાગ જૂ ॥

સુનહુ શ્રીવૃષભાનુ જૂ તુમ ધન્ય અતિ બડ લાગ જૂ ॥

તુમસે સમુદ્રન સો સુનહુ, સમ્મન્ધ મોગિ ન પાઈયે ॥

પરમ નિર્મલ યશ તુમહારો લોક લોકન ગાઈયે ॥

અતિ નેહ કાન્હર સોં તુમ્હારો, પ્રીતિ પડલી યહ ભર્ષ ૧
દર્ધ કન્યા કરિ કૃપા, શુભ-રૂપ સુખ ચોલા મર્ષ ॥
પૂરે મનોરથ સકવ અખ હમ ખડે સમ ભાંતિન લયે ૧
જૂષલાનુ નેહ આનન્દ પ્રમુદિત પરસ્પર ચરણ નયે ॥

દોઠ મન મન હર્ષિત નાગરી, નાગર નવલકિશોર ૧
લખિ રસરીતિસખીન કી, પ્રેમ પ્રભોદ ન થોર ॥

સોઠ વિલસત અતિ આનન્દ, અજવિલાસ અજનાગરી ૧
પ્રીતિવિવશ અજચન્દ, કો કહિ સકે સુહાગસખ ॥

કરત મનોરથ સખ મન લાયે * ત્રિભુવનપતિ દૂલહ ૧ કરિ પાયે
વ્યાહ રીતિ સખ કરિ અજનારી * ગાવતિ યશુમતિ કો રસગારી
તખ કંકન ઊરન વિધિ કીની * રચિંપચિ ગાડિ ચતુર તિય દીની
કહત રૂપામ સોં ઊરો કંકન * પરમાનન્દ મુદિત ગોપીજન
ખડે ચતુર તો ખોલકુ ગિરિધર * યહ ન હોય ધરિવો ગિરિકો કર
કૈ ઊરો કૈ દોઢ કર જોરો * દુલહિની કે પરિ પાયે નિહોરો
ખડે કહાવત હો અજનાથા * કાહે કેયત લગે દોઢ હાથા
ઊરકુ વેગિ કિ સુનહુ કન્હાર્ધ * પડવહુ યશુમતિ માય ખુલાર્ધ
દોઢ પરસ્પર કંકન ઊરો * પ્રેમ ઉમંગ ઉર હથ ન થોરો
પચિહારો કંકન નહીં છૂટત * નિરખિહપિ અજતિય સુખ લૂટત
કહતિ સહાય કરહુ જિન કોઈ * કંકન ઊરહિં આપહીં દોઢ
દુલહિની દૂલહ કંકન ખોલે * કૈ જૂષલાનુ ખખા કો ખોલે

દોઠ કમલ કમલ પરસૌ જનો, પાનિલાડિલી લાલ ૧

લખિ કવિકુલ સાંચે લગત, રોમ કટોલી નાલ ॥

સોઠ દૂલહ નન્દકુમાર, દુલહિની શ્રી રાધા કુંવરિ ૧

સન્તાન પ્રાણ અધાર, અવિચલ યહ જોરી સદા ॥

યહ રસ રાસ ચરિત હરિ કીનો * અજયુવતિન વાંચિત દૂલ નીનો
અજતિયસુખહિત કુજવિહારી * કરી માસ નિશિ પટ ઉજિયારી

સાધ નહીં યુવતિન મન રાખી * શ્રીલાગવત કહ્યો શુક ભાખી
 વેદ ઉપનિષદ સાખ ભતાવે * બ્રહ્મા શમ્ભુ સહસ મુખ ગાવે
 નારદ શારદ ક્રમિય અનન્તા * કહત સુનત ગાવત સખ સન્તા
 સોરહ સહસ ગોષ મુકુમુરી * તિનદે સંગ લાલ ગિરિધારી
 ક્રિયો રાસ રસ રહસ અગાધા * પૂરયુ કરી સમન ઠી સાધા
 હાવ ભાવ રસ રાસ વિલાસા * નૈન સૈન મુખ વચન પ્રાસા
 ભુજભરિમિલન અધરરસ આખન * નૃત્ય ગાન રસ રુચિ સમ્ભાષન
 કાલુકાલુ બદતિ અધિક રસપ્રીતિ * યહિ વિધિ રૈન કરત મુખવીતી
 ભગો સમય બ્રાહ્મી * શુભકાલા * રાસ રમત ભઈ ધમ સખ બાલા
 તવ શ્રીચમુના ગયે નંદલાલા * સોહત સંગ સહસ બ્રજબાલા
 છં૦ સોહત સહસ બ્રજબાલ સંગ, નંદલાલ તખ ચમુના ગયે ।

શરદ નિશિ રસ રાસ કરિ, પૂરણ મનોરથ સખ ભયે ॥

જેસે મહા મદમત ગજવર, યૂથ કરણી સંગ લિયે ।

ફિરત વન સર સરિતક્રીડત, નિદરિ અતિ નિર્ભય હિયે ॥

જિમિ નંદસુત જગવન્દ, આનંદકન્દ રસનિધિ રયામ યે ।

મેદિ વેદ મર્યાદ પ્રગતિય પ્રેમ સખ આનંદ ભયે ॥

રમત વૃન્દાવન યમુન રસ ઠેલિ અતિ મુખ માનક ।

દામ્ર બ્રજબાસી પ્રભૂ શુણ નાગ નર મુર ગાનક ॥

દો૦ ધનિ વૃન્દાવન ધન્ય મુખ, ધન્ય રયામ ધનિ રાસ ।

ધનિધનિ મોહન ગોપિકા, નિત નવ કરત બિલાસ ॥

સો૦ નહીં મુરપુર સમતૂલ, વૃન્દાવન મુખ એકદલ ।

કહિ કહિ બરપહિ દૂલ, મુરગણુ મન આનંદ ભરે ॥

ચમુનાજલ કીડત નંદલાલા * સોરહ સહસ સંગ બ્રજબાલા

મધિ રાજત ઢોલ જાહુ જોરી * દમ્પતિ ગોર સંવરી જોરી

કોલકટિલો જલ મેં મુખ સાજે * કોડ ઉર શોવાલો છળિ છાજે

તાકી ઉપમા કવિ કિમિ કહડો * અતિ અપાર છળિ પાર ન લહડો

છિરકત પાનિ પરસ્પર સોહૈ * નંદનંદન પિય કો મન મોહૈ

સલિલ શિથિલ સોહત નેદન-દન* સેંદુર લાલ કુંકુમા ચન્દન
પયરંગ ભયો યમુન જલ ભતો* છળિમય લહરિ ઉત્ત હું તાતે
રૂપ છટાસી તિયગણ જામૈં * કરતિ વિહાર સિયે ઘનશ્યામૈ
એક એક ઐગ ભરિ ભરિ શેહો* * હાસ વિલાસ કરત છળિ દેહી
એકન લૈ અથાહ* જલ ડારૈં * મુખ બ્યાકુલતા રૂપ નિહારૈં
ધક ભાજતિ ધક પાડે ધાવૈં * એક શ્યામ દિગુ પકરિ લગાવૈં
કણક લગાય લેત પિય તાહી * સો મુખ કવિ સો કહ્યો ન જાહી
દોઠ કરત કેલિ યમુનાસલિલ, બ્રજલક્ષ્મીના સંગ શ્યામ ।

નિશિશ્રમ મિદિ આલસ ગયો, ભયે સુખી સુખધામ ॥
સોઠ અલખ લખી નહીં જાય, અવિગતિ ગ્રી ગતિ કે કહૈ ।

યોગી સકત ન પાય, સો ભોગી બ્રજતિયન કે ॥
જલવિહાર વિહરત સુખપાઈ * રાસરંગ મન તે નહીં જાઈ
યુવતી મણ્ડલ કરિ કર જોરૈં * શ્યામા શ્યામ મધ્ય કરિ જોરૈં*
વહી લાવ મન મેં કિય જાવૈં * નિરખિ નિરખિ મોહન સુખ પાવૈં
ખિહરતિ નારિ હુંસન નેદન-દન * અંકમ ભરિ ભરિ લેત અનનન
ધ્યારી શ્યામ અંજલી ડારૈં * સો છળિ તિય મુખ પાય નિહારૈં
માનહુ કમલ ઓર ઇન્દીયર* * છિરકત હું મકરંદ પરસ્પર
જલકીડા સુખ કરત કન્હાઈ * ખર્ત સમન દેવ ઝરિ લાઈ
લીલાસાગર પરમ અપારા * કવિ કિંહુ વિસિ કરિ પાવૈં પારા
કરિ જલકેલિ સંગ બ્રજનારી * આયે જલતટ નિકસિ ખિહારી
ભોગે પટ લિપટે તન માહીં * પટ અતર લટ ચીર ચુથાહીં*
હાઠે યમુના તીર કન્હાઈ * પુલિન પળિત પરમ છળિ છાઈ
નિરખત નિર્મલ તન કી શોભા * અરસ પરસ ખિહરત મન લોભા
દોઠ તબ ધક તરુકો ખિહસિકૈ, આયસુ* દીનોં શ્યામ ।

નાના લપણુ બસનવર, તિન બધે અભિરામ ॥
સોઠ નિજનિજરુ ચચનુહારિ, લૈ લૈ બ્રજકી સુન્દરી ।

૧ ઘણું હિંદુ. ૨ અવસ્થા. ૩ જેવી ગતિ જાહી ન ચકાય ૪ નહાય છે.
૫ શ્વેત તથા નીલ રંગ. ૬ ટપકે છે ૭ આપ્તા

કીનોં નવલ શૃંગાર, ઉર આનંદ નહીં જાય કહિ ॥

કરિ શૃંગાર તન નવલકિયોરી * હરિ સમુખ ઠાઠીં સજ જોરી
નિરખિ રયામછળિ મન લલચ્યાની * બિલા કરત ઘર કેા સકુચ્યાની
હુંસિ જોલે તળ મદન ગુપાલા * બાહુ સદન અજ સજ પ્રાજખાલા
અતિ આદર દે દે સુખદાર્પ * પાણિ પરસિ સજ સદન પદાર્પ
નિશિ મુખ દરત ન દાહૂ મન તેં * ચઢીં સદન સમ વૃન્દાવન તેં
અતિ આનંદ રહો ઉર ભરિકૈ * લોવરિં દે આઈ સંગ હરિકૈ
મન કે સુદલ મનોરથ કીને * નન્દસુવન કિત પતિ કરિ લીને
ગઈ સદન સજ હર્ષ બદાયે * ધરધર લોગન સોવત પાયે
જગસ્વામી હરિ યહ મત દાની * પ્રજયુવનિન સબહિન ઘર માની
પ્રાતઘાલ સજ પ્રજજન ભગે * નિજ નિજ કારજ મેં સજ લાગે
નન્દ ધામ ગયે નંદ કે લાલા * દાહૂ નહીં ભાન્યો યહ પયાલા
યહ રહસ્ય લીલા બનવારી * સન્ત જનન મન આનંદકારી
છં૦ યહ રહસ્યલીલા રયામ કી, સજ સંત સુર મનલાવની ।

જ્ઞાન ધ્યાન પુરાણ અતિમતિ સાર^૧ પરમ સુહાવની ॥
યહ મંત્ર યંત્ર અનંત પ્રતક્ષ ધ્યાન દપતિ કેા રહે ।
ભાવ કરિ નિત ભાવ મન, બિનુ ભાવ યહ મુખ નહીં લહે ॥
ધન્ય શ્રીગુરુદેવ મુનિ, ભાગવત યહ રસ ગાઈયે ।
નિગમ નેતિ અગાધ શ્રીગુરુ કૃપા બિન નહીં ચાઈયે ॥
સરુચિ^૪ કરિ જે મુનૈં સ્તીર્ષે, પ્રીતિ કરિ જે ગાવહી^૨ ।
ત્રિક્ષિ સિદ્ધિ સજ કહુ ગનાજી, ભક્તિ અનુપમ પાવહી^૩ ॥
ઉર જાઠે રસ નેમ દદ પદ - પ્રેમ રાધા રયામ કેા ।
અજ હોઈ અચલ નિવાસ, જૃન્દાવિષિનઘન નિજધાકે ॥
યહ આશા રાખિ કે ઉર, દાસ પ્રજખાત્રી કહી ।
કૃપા કીજે શ્યામ શ્યામા શરણ પદપંકજ ગહી ॥

દો૦ ચરિત લલિત ગોપાલ કે, રાસ બિલાસ અનેક ।

કાપે બરણે બત સજ, ઇતનો કહાં વિવેક ॥

सो० निकसी तरै अघाय, ज्यों पिपीलिका^१ सिंधुते ।
कह्यो यथाभति गाय, तिभि अजवासीदास हू ॥

अथ मानयरित्रलीला

नित्य श्याम श्यामा सुषकारी * करत नित्य नव यरित णिहारी
निर्गुण निर्विहार अविनासी * लक्ष्मभनोरथ सदा विलासी
नित वृन्दावन धाम, सुहायो * नित्य रासरस वेदन भायो
लक्ष्म डेत विविध तनु धारे * लक्ष्मन डित लीला विस्तारे
सदा लक्ष्मवश कृष्ण कृपाला * दया सिंधु प्रभु दानदयाला
शरदरैन रस रास उपायो * युवतिन प्रति निज रूप गनायो
सुदल भनोरथ सणको कीनो * पतिहित करि सणको सुभ कीनो
तण कृपालु डर भे^२ यह आनी * सदा लक्ष्म वांछित दल दानी
गोपिन गवर्^३ रास भे^४ कीनो * सो भे^५ अन्तर करि^६ डुरि लीनो
रह्यो साध^७ धनके भन भाडी * लक्ष्मको श्याम मनायो नाडी
ये अजलक्ष्म परम हित भेरी * करो^८ साध पुरख धन डेरी
अज यह मान यरित्र उपाई * पायन परि परि सणन मनाई
दो० करि विभेद रस रीति भे^९, देहु^{१०} मान उपनय ।

धनके सुभ भंडित वयन, कहवाउं सुभदाय ॥

सो० सकलगुणन के धाम, परम विवक्षण रसिकभण्णि ।

नवरससागर श्याम, ओक प्रेमरसणश सदा ॥

श्रीराधा भन मोहनि थ्यारी * नवनागरि नवरूप उलारी
रास नित्य रिजये गोपाला * ता रस मगन द्वित नंदलादा
करत लवन शृंगार पियारी * औयक तहुं गये गिरिधारी
दोषि प्रिया पियको हंसि दीनो * दुर्षि श्याम अंकभ भरि लीनो
रह्ये यकित^{११} छणि अंग निहारी * जत कमलसुभ पर गलिहारी
यहि अन्तर पियके डर मांडी * दोषि तोय निज तनु परछाडी^{१२}

अञ्जलि उड़ी प्यारी लभ न्यारी * अति सनेह भ्रम तुरत विदारी
ओर नारि पिय के उर जनी * व्यापुन विषे प्रीती पडि मानी
राजत सदा दिये मे' वाड़ी * व्याये मोहिं दिषावन ताही
कियो मान यह भ्रम उषवर्ष * कहत जनन पिय सों अनपार्थ^३
अप जनी पिय जात तुम्हारी * जियर ही की प्रीति दुभारी
हम सों मुहु ही आत भिषावत * यह प्यारी उरमाहिं जसावन
हो० धनि धनि याको लाग्य है, असत तुम्हारे हीय ।

याही सों हित राखिये, अप मनमोहन पीय ॥

सो० लही करी सुभ मानि, मोहिं दिषाई आनि कै ।

यह प्यारी सुभदानि, उरते' जनि न्यारी करौ ॥

जैसे कही मुसकाय कियोरी * कछु रिख करि न्यारी^४ सिद्धोरी^५
अकित श्याम लभि सन्मुखजानी * कहत कहा नागरी सयानी
साय कहति कैधो करि हांसो * कत रिख करि तिय होत उदासी
समझी नही नहा जिय आध * अञ्जलि उड़ी है अति भ्रम पाध
हूसि लुग गहन लगे मनमोहन * जैकत क्यो नही भ्रम प्रिय मोहन
मोहिं छुयो जनि द्वरि रहो नू * असत दिये किन ताहि गडो नू
तुमहिं अतुर अरु सपे अयानी^५ * हम दासी अरु ये पटरानी
उर मे' मनभावती जसाध * हूसी करन हो' हूँ मैं जलाध
लभि लभि प्रिया जहन सुभकारी * कहत अनहिं मन कुंजमोहारी
कहति कहा लामिनि भई सोरी * तो जिन उर को असत कियोरी
तू भ्रम अवल नैन सुभजानी * लुवन प्राण आधार सयानी
जुधा कोष कत जिय मे' आनै * मेरो कह्यो नही' क्यो' मानै
हो० सुनो श्याम हिरटे जमत, सो छिपिये न छिपाय ।

ज्यो' शीशी के मोहिं जल, परगट परत लपाय ॥

सो० जाते' कहत जनाय, यह दृष्टत हम सों हूसत ।

जैहै इहु अनपार्थ^३, उरते' तप पछिताये हो ॥

१ लज्जा, गलराध २ मुग (जी पा) ३ मुझे यद्यपि ४ लभर भरती

५ अयानी, मोह

ले यह कहै करी तुम सोखि * वह नागरि तुम नागर दोजि
 भतिहि जिआवे मोहिं कन्हाई * लखी करी वै सोति द्विपार्थ
 लहु यवे अण मैं सुभ पाये * जैसे कहि मन मान पढाये
 रिस करि भौन गहि रही भ्यारी * दैत मनहिं मन वाडे गारी
 शोचत श्याम देहि मन माही * गोवि सकेत नहीं प्रियहि उराही
 कहत पृथा न्रिय मानन कीजे * नहीं अपराध जानि तिय कीजे
 कयो रिस करति प्रिया मन माही * मेरे उर तेरी परछाही
 यह सुनि कुंवरि राधिका रानी * गोली रिस करि पिय सों जानी
 कहा अनावत जातैं लभ सों * लहु यवे गोली नही तुम सों
 यह कहि ओटै गर्भ हूवै भ्यारी * लये विरहयथ तण गिरिधारी
 अतिव्याकुल तन मन अकुलाही * पार पार शोचत मन माही
 गयो सरोजपदन कुम्हिलाई * तहां अक सणि द्विती आई

दो० सो हरिसों पुअति लभ, कहहु न मोहिं सुनाय ।

आज दशा कैसी लजति, जेहे कहा गँवाय ॥

सो० कयो तन रहे सुलाय, अति व्याकुल दैअति तुम्है ।

रह्यो पदन कुम्हिलाय, जैसे शोच कहा पर्यो ॥

जावे श्याम सजी हित जानी * विरह बिकल कहि जत न जानी
 कियो मान पृथलानुकिशोरी * मैं कहु नहीं अपराध कियोरी
 लभि मेरे उर निज परछाही * रुसि रही करि कोप पृथाही
 मैं कहि कै लहु लांति मनाई * नहीं प्रतीत राधा उर आई
 गिन समझे धतनो लठ कीनों * तण ते मोहिं मदन दुअ द्वीनों
 जैसे कहि शोचत लखवीरा * लेत जैन लरि श्वास अधीरा
 परम यतुर द्वितिका सयानी * विरह विकलता पिय न्रिय जानी
 कह्यो धीर धरिये जनपारी * बलिये वन को कुंजपिडारी
 मैं भ्यारी वे तुमहिं निवाजि * आज कहा तौ तुम सों पाजि
 गध सदन ते वै जन ध.महिं * तहुं जैकारि धीर धरि श्यामहिं
 मैं वै आवति राधा भ्यारी * कितक जात यह सुनहु गिहारी

મેરે આગે દી વહુ જારી * કહા માન કરિ હૈ સુકુમારી
 દો० એસે કહિ આતુર અલી, આતુર લખિ ધનશ્યામ ।
 શ્રીવૃષભાનુલલી જહાં, ચપલ^૧ ચલી બ્રજ ધામ ॥
 સો० મન મન રચત સયાન, નઈ બનાઈ^૨ બાત ઇક ।
 અબહિં છુડાઈ^૩ માન, મોસોં ધોં^૪ કહિ હૈ કહા ॥

હરિ સોં જસિ માન કરિ વૈસી * અબહીં^૫ કહા લઈ^૬ યહુ એસી
 કરતિ બિચાર યહૈ મન માહીં^૭ * ગર્ભ સખી રાધા કે પાહીં^૮
 કુંવરિ કિશોરી પરમ સયાની * મુખ દેખતહિ ફતિકા જાની
 સહજહિ બોલિ તાહિ દિગ લીની * સહજહિ કહ્યો દયા કિત કીની
 તુરતહિ કહિ તજ સખી સુનાયો * તુમકો વન ધનશ્યામ બુલાયો
 સુનત કહો ખ્યારી અનખાઈ * કાહે કો મુહિ શ્યામ બુલાઈ^૯
 તૂ આઈ યાહી કે લીન્હે * મૈં અબ શ્યામ ભલે કરિ ચીન્હે
 કહા કહ્યો તોકો રી આલી * તુહૂં ભલો અરુ વે બનમાલી
 ઉનકી મહિમા કહત ન આવૈ * અબ ઈક નઈ નારિ મન ભાવૈ
 તાકો લૈ ઉર માહિં બખાઈ * તોહિં વહાં તે ટારિ પખાઈ
 આજ કહા કછુ કલહ ભયો રી * કૈયો કછુ તૈં માન કયો રી
 તબહિં આજ અનમની^{૧૦} બતાની * યહુ દો કછુ મૈં બાત ન જાની
 દો० મોસોં નહીં કછુ હરિ કહ્યો, સહજ પકાઈ લેન ।
 કહ ધોં^{૧૧} પરી પુકાર હવાં, તુમ ચલિ દેખહુ નૈન ॥

સો० કહત સુનાય સુનાય, લૈ લૈ તેરો નામ સખ ।
 તૈં ધોં^{૧૨} લિયો છુડાય, કહિ કાકે કાકે ગથ^{૧૩}હિ ॥

કાહે કો ગય લિયો ધરાયો * અપનો નામ કુનામ ધરાયો
 ડારિ દેહુ જાકો જો લીનો * તેરે જહુત દર્પ કો લીનો^{૧૪}
 તબહીં તે ઉન શેર લગાયો * તા કરણ હરિ તોહિં બુલાયો
 હરિ તેરી દિશિ તેં અગરૈં રી * તૂ કત ઉનમોં રાસ કરૈં રી
 યહુ કછુ નોખી બાત સુનાઈ * મૈં કાકો ધન લિયો છિપાઈ

कहे के हरि अगस्त भाई * प्रति भाया मो पै कहुँ आछ
 जैसे हूँ तैसे हरि जाने * नहीं उनके गुण परत गजाने
 जैसे कि धौं तू घर न अपने * मैं उन पै अण न सपने
 हो कहुँ तोहिं मनावन आछ * माने करौ तुम और सवाछ
 पर धन ले सण के अग्रजैडी * कहा करति जाते यों ओंहीर
 हेति जवाण सणनि दिन जाई * मोपै कहुँ भतने सतराछ
 तण ते सणसों लरत कन्हाई * जण मैं तोहिं जुलावन अछ
 हो० पारपार तू कहुँ कहतरी, तू मोकों उरपाय ।

मैं नही कहुँ के लियो, जूँकिं दोष लगाय ॥
 सो० लरत कौन सों श्याम, कौने करी पुकार अण ।

कहै न तिनको नाम, साय तणहिं मैं मानिहौं ॥

तण गहि होँ ऐसे कहिहै री * श्याम निकट जेठे सण भैरी
 कहुँ लग सण के नाम गनाछ * ओक ओक हरि तोहिं देगाछ
 नख नख धरणि जनहु में आये * कहुँ लगि मोते नत सुनाये
 जे तिनकी नहीं गथहि सुराई * तौ तू कत जन यवति उराई
 परी जानै तोकिं यह कैरी * बली कहति अति व्रगति अनैसी
 श्याम विना क्यों आव युकैरी * तिनहीं सों तू रास करै री
 कोटि करौ ओक पुनि है ही * वे अरु तम कछु जियके दै ही
 मान कही अल श्याम जुलाई * श्रवण लागि हरि मोहिं पछाई
 जिनकी यह सण सौं तुम्हारे * तजे न हरि पहुँ नय पुकारे
 धनु कहुँ मो भदन विगोयो * अलिकुल अलकन के दुप रायो
 हरिणि भीन छणि दगन दुराई * अंजन हूँ तहुँ दैत दुहुँछ
 शुभ ही छणि नासा हरिलोनी * जेनन करी काकिला हीनी
 हो० अधर जिंम दाडिम दशन, छुटे कंठ कपोत ।

लछं तरणि छणि छीनि कै, तरल तरोना जेत ॥

सो० अकवाक कुय दाय, कटिहरि कहलीअंघ लिय ।

गजभरास गति जेय, अरथपाणि पंकज हरे ॥

યે સખ હરિસોં કરત લરાઈ * તૈં જુ કરી ધનસોં અધિકાઈ
 અતિ અનીતિ લખિ કુંવરકન્હાઈ * પઠાઈ મોહિ લેન તોહિ આઈ
 પ્રતિ ઉત્તર અપનો કરિ ચલિકૈ * ધહાં રહી કહું બેઠિ મયલિકૈ^૧
 સુનિ પિયકે શુણુ તિય હુંસિદીનો * કહુ સકુચી મન માન જો લીનો
 અતુર સખી જિયકી સખ જાની * તળહીં હરપિ કહીં યહ ખાની
 વાન કહા અખ તોહિં પરી રી * જગતળ લખિ નિજ છાહ ડરીરી
 તા દિન દર્પણુ લખિ જમ કીનો * સો દગ મૂંદિ મેટિ હરિ દીનો
 આજ દેખિ પિય નિજ ઉર છાહી * કિયો છતો હઠ કુંવરિ જૃથાહીં
 યહ સુનિ સમુજિ મનહીં સકુચાઈ * સહચરી કંઠ બિહુસી લપટાઈ
 રસ કરિ તુરત માન વિસરાયો * મુની વન ધામ શ્યામ મુખ પાયો
 હુંસિકૈ કહ્યો સખી સોં જારી * તૂ હરિસોં કહી આવત ખ્યારી
 મૈં અંગ બુપણુ વસન સંવારી * આવતી વનહિં જહાં બનવારી
 દોઁ યહ સુનિ હરપિ દ્વતિકા, ગઈ જહાં વનશ્યામ ।

અતિ વ્યાકુલ તનસુધિ નહીં, વિહવલ કીનો કામ ॥

સોઁ બૈઠત ઉઠત અધીર, કયોં હું સચુપાવત ન હરિ ।

બલતિ વિરહ ક્રી પીર, શ્રી રાધા રાધા રટત ॥

રાધા બિરહ વિકલ ગિરિધારી * કહું માલ કહું સુરલી ડારી
 કહું સુકુટ કહું પીત પિછોરી * નહીં કહુ સુરતિ ભઈ મતિ જોરી
 કખહું મૂંદી દગ ધ્યાન લગાવૈં * કખહું ખ્યારી કે શુણુ ગાવૈં
 કખહું લોટત કુંજન માહીં * કખહું બેડી દુમન કી છાહીં
 ઠાઠે ટેકી કખહું દુમડારી * લખતર પ્રિયાપય પલક બિસરી^૨
 દેખિ દશા દ્વતિકા સયાની * કહી શ્યામ મોં આતુર જાની
 કાહે કોં કદરાઈ વિહારી * મૈં વ્યાઈ જૃથમાતુદહારી
 વિરહ વિવાદ ફરી કરી ડારો * નેક ધીર અપને મન ધારો
 સુનિ ખ્યારો કો નામ કન્હાઈ * મિલે દ્વતિકા સોં ઉઠી ધાઈ
 કહાં પ્રિયા કહિ અતિ અકુલાયે * નૈન સરોજ નીર ભરિ આયે
 તળ હુંસિ કહ્યો દ્વતિકા ગ્યારી * આવત પ્રિયા અબહિં બનવારી

મેં જુ પ્રતિજ્ઞા તુમતેં કીની * બિધના આજ રાખિ સો લીની
દોઁ અખ અપને મન હર્ષ કરિ, દૂર કરો સદેહ ।

આવતિ હૈ વૃષભાનુજ, ભુજ ભરિ અંકમ લેહ ।
સોઁ મુખ સોભા કી ખાન, નહીં કુંવરિ વૃષભાનુસી ।

તુમસમ ધન્ય ન આન, બડભાગિનિ તુમ વરા ભયે ॥
રસિકપુરંદર પ્રભુ સુખદાની * સુનત સિદ્ધાત દુતિકા ખાની
પુલકત અંગ ધીર નહીં ધારૈ * પુનિ પુનિ પ્યારી પંથ નિહારૈ
નિજ કર સુમન સુગંધ લગાવૈ * કુંજ લવન રુચિ સેજ બનાવૈ
અતિ કોમલ તન જાનિ પિયારી * સેજ કલી ચુની કરત નિયારી
જે પ્રેમલતા લટકિ તન લાગૈ * તે જિપર, ધરિ મન અનુરાગૈ
પ્રેમ પ્રીતિ રસ બશ જગ સ્વામી * કરત ચરિત માનહું અતિ કામી
દેખિ શ્યામ કી આતુરતાઈ * હુંસતિ સખી મન હર્ષ બઢાઈ
જાનિ પ્રેમબશ હરિ સુખરાસા * ગઈ બહુરિ પ્યારી કે પાસા
કરિ શૃંગાર નવવ તન ગોરી * રાજત શ્રીજૃષભાનુકિશેરી
સહજ રૂપ કી રાશિ કુમારી * ભઈ અધિક છળિ જૂષણુ ભારી
અંગ અંગ છળિ પુંજ બિરાજૈ * નિરખિ મદનતિથ કોટિક લાજૈ
ત્રિભુવન કી છળિ મનહું બટોરી * બિધિ કીની જગલાનુકિશેરી
દોઁ દેખિ રૂપ મન મગન સખિ, બોલી બચન સંભાર ।

ધન્ય ધન્ય રાધા કુંવરિ, તુમ ગુણ રૂપ અપાર ॥
સોઁ તો સમાન નહીં તીય, તિહુંપુર સુન્દરિ નાગરી ।

વસતિ સદા પિયજીય, તૂ મોહન મેનભાવની ॥

ચલહું બેગિ અખ સહિત દુલાસા * લાગિ રહી પિય કી ઈત આસા
તેરાઈ નામ જપત મન લાઈ * આવત તવ ગુંણ કુંવર દન્ડાઈ
તુવ તન પરસ પવન જો જાહી * ઉઠિ આતુરે પરિરમ્ભત તાહી
તેરો રૂપ આનિ હિર અંતર * ધરત ધ્યાન દેગે મૂંદિ નિરંતર
રમી શ્યામ તૂ તન મન જાતે * રાધારમણ નામ હૈ તાતે

મુનિ સહચરિ કે મુખ કી જાની * પુલકિ પ્રકુલિત મૃદુ સુસકાની
 પિય કો પ્રેમ સમુજિ મુખ પાઈ * ચત્રી મિલન ગજગતિ હર્ષાઈ
 મુખ શયિ કનક લવાસી ગોરી * જાત હરિયુ છબિ નૈન કિયોરી
 ભૂવણ વસન અનૂપ સુહાઈ * અંગ અંગ શોભિત છબિ છામ
 અંગ સુગંધ મનોહરતાઈ * લંવર ભીર રહુ ઓર સુહાઈ
 હંસિ હંસિ કહતિ સખી સોં જાતે * જરત સુમન જતુ રૂપ લતાતે
 એસે કરતિ પ્રકાશ પિયારી * ગર્ભ જહાં પ્રભુ કુંજગિહારી
 દોઠ પરમ પ્રેમ દોઢિ મિલે, શ્રી રાધા નંદનંદ ।

ગુણઆગર નાગર યુગલ, છબિસાગર મુખકંદ ॥

સોઠ જે પ્રભુ પરમ અપાર, બેદ ભેદ જનત નહીં ।

સો અજ કરત મિહાર, બરણિ પાર કો પાવહીં ॥

કુંજન મંજુ ફલન છબિ છાઈ * ભંવર શુંજ છબિપુંજ સુહાઈ
 ફલન સેજ રુચિર રયિ કીની * ચિત્ર મિથિત રંગ રસ ભીની
 ફૂલે ખગગણ કરત કલોલે * જહું તહું મધુર મનોહર બોલે
 ફૂલી જુન્દાખન તરુ શરી * તન મન ફૂલે પિય અરુ પ્યારી
 સહચરિ સહિત મનોહર જોરી * રાજત યુગલ કિશોર કિશોરી
 હાવ ભાવ કરિ રસ ઉપજાવે * હાસ બિવાસ કરત સુખ પાવે
 સખી કહ્યો તખ હૈ અળ નીકે * સકુચિ હંસી પ્યારી સંગ પીકે
 નૈન કોર પિય કો હિય તોકયો * તખહિં શ્યામ પીતામ્બર ઢાકયો
 યહ છબિ નિરખિ સખી બલિભદ્ર * અચર રહો જોરી સુખદાઈ
 ધનિ રાધા ધનિ કુંવર કન્હાર્જી * ધન્ય માન રસકેલિ સુહાઈ
 ધન્ય કુંજ બન ધનિ મહિપાવન * ધન્ય લતા દુમ સુમન સુહાવન
 ધન્ય સખી ધનિ સળ અજવાસી * જિન સંગ મિહરત પ્રભુ સુખરાત્રી
 દોઠ ગયે શ્યામશ્યામા સદન, સખી સહિત મુખ પાય ।

માનચરિત રસ કેલિ કર, અજખાસી બલિભય ॥

સોઠ માનચરિત્ર અનૂપ, જે સુભાવ ગાવહિં સુનહિં ।

તે ન પરૈ ભવકૂપ, રાધાકૃષ્ણપ્રતાપ તે ॥

કરત ચરિત નાના ગિરિધારી * સુખસાગર સજ્જન હિનકારી

जोको शिव अज ध्यान लगावै * सनकादिकमुनि जप करि ध्यावै
 ज प्रभुको यश परम निशारद * गावत अहिपति^१ नारद शारद
 सकल अनीहुर अकाम अलोगी * योग समाधि न पावत योगी
 सो प्रभु सग के अन्तर्ध्यामी * युवतिन प्रेम लक्षित जश कामी
 भटुनायक हूवै करत जिहारा * प्रभपुर घर घर नंदकुमारा
 रसलीला नाना उपनवै * काहु रुठावै काहु भनावै
 अरस परस तिय सग यह जनै * हरि है सग के धाम लुभानै
 अवधि भहत काहु सों जाय * काहु के घर भक्त कन्हाय
 सांज कहत जाके घर आपन * जात प्रात ताके मन लावन
 प्रभुगोपी जिनको पति जानै * कोउ आदरहिं कोउ अपमानै
 भंडित भयन सुनत सुभदाय * यह वीला हरि के मन लाय
 दो० प्रभु में करत जिहारा हरि, प्रभु अनितन के संग ।

अभिलक्षकामपूरणकरन, लरे प्रेम रसरंग ॥

सो० कोटि काम कमनीय, सुंदर सुभसागर नवल ।

रमणीमन रमनीय, प्रभुपूषण प्रभुलाडिलो ॥

प्रभु भीषिन नंदनन्दन हाटे * अंग अंग सुंदर छभि पाटे
 ललिता आय गर्भ तिहिं पैठे * मनमोहन रोझी भग पैठे
 देभत छभि ललिता ललयानी * जोली जिहूसि श्यामसों जानी
 कत रोकत भग में भिन जानै * जाहु यत्रे जितहो हित सानै
 जुहहि धरौ सनेह, जनावो * कहुहुं हमारै धाम न आवो
 हरिहूसि कछो आननिशि औहूँ * तेरी सों हम अनत न जेहूँ
 औसे कहि मधुरे सुसुकार * छांडि हर्ष भग छैल कन्हाय
 ललिता गर्भ सदन सुभ भानी * औहूँ श्याम आज यह जानी
 सांजहि ते हरि पन्थ निहारै * धाम आपने सेव सँवारै
 मूषणु भसन नवल तन सानै * भजन ते दम अजन आंजै
 सुभन सुगन्ध अनूप भोगार्थ * रचि रुचि राखति भाव जनाय
 कभहुं हाडो होति दुवारै * कभहुं लपति गगत के तारै

દોઠ કહતિ શ્યામ આયે નહીં, હોન લગી અધરાત ।

મયે આશ દે મોહિં પુનિ, કહા ધરી જિય બાત ॥

સોઠ વે બહુ નાયક શ્યામ, કિંધૌં હુમાને અનત કહું ।

મન મન શોચત વામ, કારણ કહ આયે નહીં ॥

કૈધૌં કહુ ખમાવહિ ચિત દીનોં * કૈધૌં માત પિતા કર કીનોં

કૈધૌં સોય રહે અવસાને * કૈ મોર આવત સુકુચાને

ઐસે શોચતિ રૈનિ બિડાની * જહું તહું બોલે તમચુર* બાની

તબ બૈડી અપનો મન મારી * કહુ શોચ કહુ રિસ ઉર ધારી

હરિ નિશિ બસે સખી શીલા કે * સુંદર શ્યામ ધામ લીલા કે

તહ* સુખ સોવત રૈન ગવાઈ * પ્રાત હોત લલિતા સુધિ પાઈ

ચલે સહજ શીલાનોં * મકિ કે * જિય સંકોચ લલિતા કે ગહિ કે

આયે લલિતાસદન* બિહારી * ચિતે રહી સુખ કી છબિ ખારી

અન્નન રૈષ અધર પર રાજે * પીક લીકર નૈનનિ છબિ છાજે

સોહત લલિત કપોલન ટીકો * લાગ્યો બદન કાહુ કે નીકો*

તુરત મુકુર* લે ઉડી સયાની * દિખરાયો હરિ સમુખ આની

કહતિ દેખિ નિજ બદન નિહારો * લાલા કહાં તે પ્રાત સિધારો

દોઠ પીકપલક અન્નન અધર, દેખિ શ્યામ સકુચાય ।

રહે નિચૌંહે* નૈન કરિ, બચત કહ્યો નહીં જય ॥

સોઠ જયોં(ર) સકુચત શ્યામ, ત્યોંત્યોં હઠિ નાગરિ કરતિ ।

દેખહુ છબિ અભિરામ, હાહા મુખ કત ફેરિયત ॥

સકુચત કહા બોલ કે સાચે * આયે તો મો શૂદ રંગરાંચે

રૈનિ નહીં તો પ્રાતહિ આયે * ધનિ ધનિ વહ નિજ સ્વાંગ બનાયે

તુમજિન માનહુ બિલગ કન્હાઈ * મૈ તો કરતિ અનન્દ બધાઈ

કયોં મોહન દર્પણ નહીં દેખો * સૂધે મો તન કાહે ન પેખો

કાહે કત બૈડત કયોં નાહી * કહું કહુ ચૂક પરી હમ પાહી*

રહે મૂઝ હૈવ કહા કગેસે * સોહત હો અલસાત જગેસે

ઉત્તર મોહિં દેત કયોં નાહી * મૈ તબહીં ત બકત બૈચારી*

तण यिनये दृग केर कन्हाई * लाव अतिहि आधीन जनाई
अलि प्रवीन जन सण लीनो * तुरत दोष उरते तजि दीनो
हुसि करि मोहन कण्ड लगाये * लखे श्याम औसेहु आये
अमित अंगलगे शिशि लनै * अति सनेहु मनहीं मन मानै
अंग सुगन्ध भरदि अन्डवाये * जसन अबूषयु है जेहाये
दो० रुचि भोजन है सेज पर, पौढाये धनश्याम ।

रसमश करि नवनागरी, किये सुकल मनकाम ॥

सो० सुर मुनि सकत न पाय, प्रभु अजवासीदासको ।

मेम प्रीति जश आय, सो गोपीवल्लभ लये ॥

कहत सौंढ करि रसिकभिहारी * तुम प्रिय मोडिं प्राणहुँ ते भ्यारी
सदा जसत तुम भो मन माहीं * तुम जिन बहत अनत सुभनाहीं
असे कहि अति प्रीतिजनावै * यतुर वयन कहि यितहि युरावै
यहुँ लाव युवतिन ,मों लार्जै * सज्जिनके मनकी रुचि राखै
कुल मर्याद लोक उर त्यागी * सज गोपी हरिसों अनुरागी
जिन देजे रिसर लाव जहावै * नैनन देणतही सुभ पावै
प्रद सनातन जग सुभकारी * यह लीला अज मे विस्तारी
लखिता के सुभ है सुभसागर * अखे सदन अपने नटनागर
उत ते भग आवति यन्द्रावलि * देधि रही सुन्दर छणि सावलि
जने विशाल कमललवोचन * यिनवन आरे भारव महमोचन
धत मुसकाय श्याम तेहि डेरी * जोर साँदरी लछ लटलेरी
विहसि कद्यो यन्द्रावलि भ्यारी * कहां रहत हरि हृमहिं विसारी
दो० तुम कैसे बिसरति प्रिया, हंसि जेले धनश्याम ।

आज आय सुभ देखिगे, रैन तुम्हारे धामं ॥

सो० मुनि हरपी जिय वाम, यली सदन मुसकायके ।

लखि सुभ पायो श्याम, मुदित गये अपने लवन ॥

यन्द्रावलि मन अधिक उछाड़ * कूलि क्षित कहति नहीं काड़
सुभ के करत मनोरथ नाना * जासर कल्प समान विहाना

ભયે અસ્ત રવિ નિશિ નિયરાની * ઉડુગણુ જ્યોતિ દેખિ હરપાની
હરિ સુખમા કે ભવન સિધાયે * ચન્દ્રાવલિ કે ભવન ન આયે
સૂને ઘર દેખી સો ગ્વાલી * આતુર ગયે તહાં બનમાલી
સુખમા લખિ હરિકો સુખપાયો * અતિહી આદર કરિ બેઠાયો
કોકલા કાવિદ વર નારી * હાવ ભાવ મોહે ગિરિધારી
બસે તહાં મોહન સુખ પાઈ * ચન્દ્રાવલિ કી સુરતિ ભુલાઈ
ધત ચન્દ્રાવલિ સેજ સંવારે * વાર વાર હરિ પન્થ નિહારે
કબહૂં ભવન 'કબહૂં' અંગનાઈ * કબહૂં રહતિ દ્વાર ટકલાઈ
કબહૂં શોચ કરતિ મનમાહીં * આવહિંગે મોહન ક નાહીં
કબહૂં આલસ કણુ જિયજાની * ધોવતિ હૈ નયનન લે પાની
દોઁ કબહૂં કહતિ હરિ આય હૈ, ઉર મેં હર્ષ બઢાય ।

કબહૂં બિરહવ્યાકુલ જરતિ, અતિ આકુલ અકુલાય ॥

સોઁ કબહૂં કહત સુખ પાય, બહુરમણીરમણીય પિય ।

બસે અનત કહૂં જાય, મોસો ઝૂડી અવધિ બદિ ॥

અસેહિ એસે રૈનિ વિહાની * સુની થબન બાયસકી^૧ જાની
ભઈ કામ દુખ વામ ઉઢાસી * જાને રયામ કપટ કી રાસી
કહતિ વામ કરિ મન કે માહીં * રયામ નામ ખોટે સખ આહીં
કોકિલ રયામ રયામ અલિ દેખો * રયામ જલદર^૨ અહિ રયામ વિશેખો
તિનહીં કી કરની હરિ લીની * મોસોં પ્રીતિ કપટ કી કીની
એમે ક્રોધ વિરહવશ બાલા * સુખમા સદન રહે નેહલાલા
પ્રાત ભયે ઉઠિ અલે તહાં તે * આવસ ભરે નૈન રંગ રાતે
ચન્દ્રાવલી સદન અલિ આયે * ઠાટે અગિર^૩ રહે સકુચાયે
મન્દિર તે રિસ જરી ગુવારી * નખ તે શિખલોં રહી નિહારી
મન(ર) કહતિ કુટિલ મતિગિરિધર * પ્રાત હોત આયે મેરે ઘર
કિયો માન મનમેં અતિ ભારી * આગન મેં ઠાટે બનવારી
ઓર નારિકે ચિહ્ન વિલેકો * રોડતિ રિસહિ રુક્ત નહીં રોકી
દોઁ તબખોલી કરિ માન તિય, કહા કામ મમ ધામ ।

તાહી કે ઘર જાઈયે, ખસે જહાં નિશિ રયામ ॥
સોઁ પ્રાત દિખાવન મોહિં, આયે રંગ બનાય કે ।

મૈં સુનિ^૧ પાયો જોહિં, બલે બને હો લાલ અખ ॥
ખિન ગુણ ચોમિત હૈ ઉર માલા * ખીચ રેખ મુખચંદ રસાલા
અંધર દીપસુત રેખ સુહાઈ * નાગબેલિ રંગ પલક રંગાઈ
લટપટિ પાગ મહાવર લાયે * આલસ નૈન અરુણ છબિ છાયે
ચંદન લાલ મિલ્યો કહું બંદન * યહુ છબિ અધિક બની નંદનંદન
બલય ગાઢ પર પીઠિ ધરે હો * જાન્યો નાગરિ અંક ભરે હો
ઈતને પર કાહન મોહિં આયે * સોંહ કરન કો ઈત ઉઠિ ધાયે
જાઉ તહીં જાસોં મન માન્યોં * જૈસે હો તૈસે મૈ જાન્યોં
ખિહુંસિ કહ્યો તખ લાલવિહારી * તુમતેં ઓર કોન મોહિં પ્યારી
તુમ બિન મોહિં કહું કલ નાહીં * વસત સદા મન તેરે માહીં
યહુ ચતુરઈ કહાં પદિ આઈ * ચીન્હે હો ગુણરાશિ કન્હાઈ
યહુ કહિ ગઈ લવન મૈં લામિનિ * રીઝે રયામ દેખિ છબિ કામિનિ
સન્મુખ જાય જાયે પુનિ ઠાઢે * દ્વાર કપાટ કિયે તિન ગાઢે
દોઁ પૌઠિ રહી તિય સેજ પર, બદન મૂઢિ અનખાય^૪ ।

હરિ તન પુનિ ચિતયો નહીં, ઉર મૈં પ્રેમ બઢાય ॥
સોઁ પ્રભુ મતિ લખી ન જાય, જો આહૈં સોઈ કરૈં ।
પૌઠિ રહે સંગ જાય, પોઠી તિય જહું માન કરિ ॥
જો દેખે તો સંગ કન્હાઈ * ચલી જહુરિ તિય સો ઉઠિ ધાઈ^૫
ખોલિ કેંવાર અજિર મૈં આઈ * દેખે ઠાઢે જહું કન્હાઈ
ખિનય કરત નૈનન કી સનન * ચકિત ભઈ દેખતિ તિય નૈનન
લીતર લવન ગઈ પુનિ પ્યારી * તહું અંકમ લર લઈ મુરારી
તખ નાગરિ રિસ સૈ ખુલાઈ * ચેટક કરિ વશ કરી કન્હાઈ
માન છુડાય હુલાસ બઢાયો * તિય કો સુખ દીન્હો સુખ પાયો
તખ નિજ ધામ ગયે ગિરિધારી * ચંદ્રાવલિ ઉર આનદ ભારી
તહાં સખી દશ પંચક આઈ * ચંદ્રાવલિ જોડી જોહિ ઠાઈ

औरै भदन और अंग शोभा * निरणि रही दृग द्वै मन बोला
कहन प्रिया कहु हृषी गढ़ायो * कहै न लट कहुं, कहु पाये।
क्यों अंग शिथिल भरगञ्ज सारी * यह छणी कही न जात भडा री
हम सो कहा दुरावति प्यारी * हम जाने तोड़िं भिबे जिहारी
दो० अंदावलि करि अतुरध, गवाण सज्जिन नहीं देख ।

रही भूँह भुज भंड हंसि, लीज श्याम, सनेह ॥
सो० रह्यो ध्यान उर छाय, वह लीला विसरे नहीं ।

भुज सों कह्यो न जाय, गूंगे के गुडसो लये ॥
तब गेहली भूजति कहु आली * युवतीमन मोहन वनभाली
है लीला अह्लुत मण जिनकी * कही न जात जात सभि तिनकी
हा हा कहु अंदावलि हमसो * हमहुं सुनै श्याम गुण तुमसो
है तोड़िं भिबे यमुन के तीरा * है तोड़िं भिबे लवन ललवीरा
तब अंदावलि गहगह जाना * हृषी सहित हरिकथा अजानी
सुनि हरिचरित ललित भुजकारी * लक्ष प्रेभवश सभ प्रजनारी
अंदावलि धनि धन्य कही तम * कहुन लगीं हरिदे गुणगण सभ
नंदनदन सभ लायक हूँ री * सखिनि के सुप्रबोधक हूँ री
वसे रैनि काहु के लक्ष * काहु देत आता भुज आर्ध
काहुके मन आय चुगवै * काहु सों अपने मन लावै
काहु के जागत सिगरी निस * काहु के उपजवत हूँ रिस
प्रजवासी प्रभु के मन लावै * 'तैसेध' तैसे 'चरित' उपावै
दो० यह लीला आनंद लरी, सकल रसन के सार ।

लक्षित हित हरि करत हैं, गाय तरत संसार ॥
सो० धर धर करत निहार, प्रजयुवतिन के संग हरि ।

गावत हैं श्रुति न्यार, प्रजवासी प्रभु के यशहि ॥
श्री राधा पृथ्वीमुख दुलारी * नंदनंदन पिथकी अति प्यारी
सहज रहे अपने मन भाही * नंदसुवन निशि अंत न लही
नंद लवन के मेरे गेहा * रही सदा चित यही सनेहा
श्याम भले काहु नारी के * आये आत सहन प्यारी के

રતિરંગ ચિહ્ન અંગ પરવાને * સોહત નૈન ' અરુણ અલસાને
ધ્યારી દેખિ રહી મુખ પિયકો * જાન્યો અંગ લગ્યો કહું તિયકો
તખ મન બિહુંસિ કહ્યો શ્રીતાપા * આજ જાન્યો પિય સ્વપ અગાધા
પરઉપકાર હેતુ તન ધાર્યો * પુર વન સખકી સાધ ગિયાર્યો
કહાં પદી ચહુ નીતિ બનાવ્યો * હમહું કો સો ઠામ સુનાવ્યો
કહો કહાં કાકો સુખ દીનો * ધનિધનિ ચહુ ઉપકાર જી કીનો
ધનિ ચહુ ખાત આજમૈં જાની * કયોં નહીં કહિયત પ્રકટ બખાની
ધન્ય મોહિં ચહુ દરસ દિખાયો * ધનિ ધનિ જાસોં નેહુ લગાયો
દોઁ ભલી દિખાઈ આજ ચહુ, અદ્ભુત છબિ અભિરામ ।

સૂર ઉદય લોચન કમલ, અંદ ઉદય પરશ્યામ ॥
સોઁ ઉર કુચ કુંકુમ દાગ, અધર દશન છબિ રાજઈ ।

રંગી મહાવર પાગ, ચહુ શોભા અનુપમ બની ॥
કયોં ઉઠી લોર ચહાં કો આયે * કાહે કો ઇતને સસલાયે
તુમહું લલે લલ્લી હૈં રોજી * કીનો લલો લલે મિલિ દોજી
કીનો હૈ ઇતનો હિત જિનતે * તો અખ કિત બિધુરહો તિનતે
જાહુ તહી વે સુનિ દખ પૈહૈ * જાહુરો તુમસોં મન ન મિલૈહૈ
તિનહીં કો સુખ દીજે મોહન * જિનસોં નિચિ બિલસે મિલિ ગોહન
તિય સનમુખ નહીં લખત કન્હાઈ * જાહન નવાય રહે સકુચાઈ
કમહું નૈન કી કોર નિહારૈ * કમહું ચરણ નખ જૂમિ ઉપારૈ
પ્રકટ ત્રસિત મન મને મુસકાર્થ * ખડિત બચન સુનત હરપાર્થ
પિય કો સુખ ધ્યારી નહિ જાનૈ * રોષ કરતહું પિય મન માનૈ
જોઈ આવત સોઈ કહુત વદનતે * જાહુ જાહુ પિય કહતિ સદનતે
તુમ જાનત પિય હમહિ સયાને * ઓર બસત સખ લોગ અયાને
રૈન બસત દહું લોર હમારે * આવત જાહીં૩ લખત લલારે
દોઁ તખહિ શ્યામ બાની મૃદુલ, બોલે અતિ સકુચાય ।

કિન દેખ્યો કીને કહ્યો, ઝૂંહિ તુમસોં આય ॥
સોઁ કહતિ ઝૂંહ ચહુ જાન, ખોટી બ્રજનારી સખૈ ।

તુમતેં પ્રિય કેા આન, સૌહ કરોં જો માનિયે ॥

ખિનહીં બોલે રહિયે જૂ પિય * કત એસે ખયનન દહિયે હિય
 હુડી સખે એક તુમ સાંચે * નીકે લાજ છાંડિ કે નાંચે
 સૌહ કહૂં કરિબો સુનિ પાયો * સો અખ ઇહાં કામ હૈ આયો
 એસે ખિજત પિયસોં ખ્યારી * આઇ તહાં ઓર પ્રજ્ઞનારી
 સખિયન દેખિ કુંવરિ મુસકાઇ * ઉર અંતર હૈ રિસ અધિકાઇ
 તિન્હૈં કહ્યો સૈનન મેં ખ્યાદી * દેખહુ હરિકી છબિહિ નિહારી
 મોનહિં રહે શ્યામ સકુચાર્મ * સુવતિ ખિલોકતિ છબિ અધિકાઇ
 કહતિ સખે હુંસિહુંસિ પ્રજ્ઞબાલા * કહૂં પાઇ છબિ યહ નંદલાલા
 તખહિં સખેનસો કહ્યો કિયોરી * કરત ઇતે પર સૌહ લખોરી
 નિશિ ઓરન કે ચિતહિ ચુરાવત * દરશન દેન પ્રાત ઇત આવત
 તુમહીં અગ ચિહન પહિચાનો * સહી પરે સો ખાત બખાનો
 કૃપા કરેં તહુંહીં પગ ધોર * નહીં કાજ ઇહુ બેગિ સિધારેં
 દોા ખ્યારી ઉરઅતિરોપ લખિ,અરુ સખિયનકી ભીર ।
 તખ વહુ તે બહરાય કૈ, દ્વાર ગયે બલબીર ॥
 સોા શોચ કરત ઉર માહિં, ભરે બિરહ આનંદ રસ ।
 જાય સકતકહૂં નાહિં, મન મેં ખ્યારી ડર ડરત ॥

અથ મધ્યમ માન લીલા

જખહી શ્યામ ગયે દ્વારે તન * કિયો માન ખ્યારી અપને મન
 કહતિસખિન સે દેખો તુમ અખ * બહુરિ દોષ દેતી મોકો તખ
 એસે શ્યામ શુભુન કે આગર * ચોરત ચિત કિરત અતિ નાગર
 એસે ખ્યાલ મોહિં દિખરાવેં * જાન દેહુ અખ હાં જોનિ આવેં
 ઇહાં કાજ ઉનકો કહુ નાહીં * મેં બેઠી અપને ઘર માહી
 જાવ તુમહું અપને સખ કામહિ * ચોં કહિ પ્રિયા ગર્ભ ઉઠિ ધામહિ
 નખ શિખ રોપલરી પિયખ્યારી * ચોવન રૂપ ગર્વ ઉર લારી
 ચલોં સખી બહુદયા નિહારી * દ્વારે પર બેઠે બનવારી

कहति सुनो मोहन पिय ह्वसो * प्रिया शेष कीनो अण तुमसों
तुम्हरे आवत अति रिम पार्थ * यह तुम कहा करी यतुरार्थ
सुनत आत यह कुंवर कन्हाई * लये यकित, अति गये-जुराई
जान्यो मान कियो, फिर प्यारी * लये गिरहप्याकुल तन लारी
हो० तण सजियन हरिसों कह्यो, यतुर कहावत नाम ।

करत फिरत ऐसे गुण्यन, अण क्यात^१कत श्याम ॥
सो० तुमहिं कराये मान, अटपट रूप 'दिभाय' के ।

अण लागे पछितान, प्रथम जियार क्यो नही ॥

यह सुनि धीरज कियो कन्हाई * तम छक युवती और जुलाई
तासो कहि सण आत-जनाई * हृती करि हँसि ताहि पछाई
कहत, श्याम तासों यह जानी * जेगि, भिटे जिय, मान सयानी
हृती-गर्भ करत मन साधा * जैडी तहां जाय जहु राधा
प्यारी मान हानि हंग जैडी * लुहय रोष लोहूँ करि जैडी
हृती कष्ट 'हाथ नही' पावे * जिना लीत कह यित्र जनावै
उरमे सौति शाल^२ अति शालै^३ * नेक नही, छत छित कहूँ हावै
मनही मन हृती पछिताई * अति आतुर मोहिं श्याम पछाई
यह छत छित कहूँ नाही निहारै * कहा करो, मन भाज जियारै
तण कहि उडी हृतिहा नारी * मान कियो वृषलानुद्वारी
कहा करे मोहन अति कीन्ही * उनकी आत आज मैं कीन्ही
अमे मैं उनका नही जानै * अण कैसे उनसों, मन मानै
हो० धरधर डोलत फिरत निशि, भोलत लगत न लाज ।

आय दिभाये आत भुण, नटके रतिरंग साज ॥

सो० मैं आछ अण भाज^४, जित याहो तितही हिरौ ।

उनको यहाँ न काज, राज करौ ध्वजमे सदा ॥

हृती सुनि प्यारी की जानी * अंतर प्रेम रोष लपटानी
कह्यो यमुन ते मैं गृह पार्थ * सणी, ओक यह आत जनाई
तण मैं रहि न सकी घर माही * लवी प्रकृति^५ हरिडी यह नाही

અળ દારે તે હરિ ન ટરત હું * પર ઘર જાન કિ સૌ કરત હું
 મન પછિતાત કહત ઘનશ્યામા * જૂલેદુ ઐસો કરું ન કામા
 તૂ જનિ માન તને સુનિ મોસો * યહૈ કહન આઈ મેં તોસો
 અળ સમઝે અરુ હમ સમુઝાવે * પર ઘર જાન કિ જાન મિટાવે
 અળ મોકોં યહ જાત લખાઈ * જાહિં ન પર ઘર કુંવર કન્હાઈ
 જળ દૂતી યોં જાત બખાની * દારે હું હરિ તમ યહ જાનો
 ઉમંગી ઉઠયોરસ સુનિમન માહી * જાહર પ્રકટ કિયો સો નાહી
 માહુ કે હરિ દાર ખરે રી * કોને રાખે જાય ધરે રી
 તૂરકિ માન કિતહિ રિસ પાવતિ * યહ હરિ સો મેં હી કહિ આવતિ
 દોઁ લઈ તીયર કે હીય ટી, ચતુર દુલિકા જન ।

અતિ આતુર હરિ પે મધ, કહતિ આનકી આન ॥

સોઁ કહી મનાગિં લાલ, નેકુ મરમ નહોં પાઇયે ।

દીઠ ન જોરતિ જાલ, સુધે મુખ જોસત નહીં ॥

અપની સી જહુતે મેં લાખી * સુનિ ઉન મોન લુદય ધરિ રાખી
 નેક નહીં ઉત્તર મુખ જોલે * અતિ રિસ કમ્પત ઈત લેત ડોલે
 મેં જુ કહી સો મુનહુ કન્હાઈ * લઈ ખૂંદ જાત્તઈ દી નાઇ
 ભરિ ભરિ લેત નૈન જલ કોરે * નહીં ડરત ઐકી મુખ મોઠે
 તિરછી કરિ કરિ ભોંહન તાને * કોટિ કોટિ અવગુણ મુખ ગાને
 ઐસી હૈ વહ ઈઈ તુમહારી * કહા જસીઈ કરે દોઉ નારી
 મુનહુ રસિક ખર કુંવર કન્હાઈ * આપહિ લીજે જાય મનાઈ
 ચાકો નામ જયો ગઢવાઈ * લીજે તાહિ મુરંગ લગાઈ
 યહ સુનિ બિરહ ભરે બનજારી * મુરછિ પરે ધર મુરતિ બિસારી
 સખી ઉઝાય લયે અંકવારી * યોં કત બિકલ હોત જલિહારી
 નાગર ખડે દહાવત હો જુ-જુ ધીર ધરો મુખ પાવત હો જુ
 જાતન નેક તાહિ અહિ પાછો * તો તમહીં મેં તુમહિં મિલાજો
 દોઁ ધીરજ હૈ ધનશ્યામ ડો, દૂતી ગઈ ઉતાલ ॥

૧ ટે. ૨ રાધાજી. ૩ આખે આખ મેળવતી નથી. ૪ સખી ઉડે તેવો
 પદાર્થ, ઘર. ૫ દીક દટિ (બી. પા.) ૬ દૂતીખતું ૭ મહારાટમા, ઉનાવને.

जय कछो प्यारी निकट, परे श्याम भेहाल ॥
 सो० सुभ नही भोलत नैन, अति ज्याकुल तेर वरह ।
 भरि भरि डारत नैन, कछा कछीं न सँभार कछु ॥

गारहि भार कहति यछितानी * है सुभ जे तू कुँवरि सर्यानी
 तूही प्रिया भावती हरिकी * और नहीं केज तू सरिकी
 तेरेहि रसभरा कुँवर कन्हाई * तेरे तनक गिरह कुम्हिलाई
 तेरेहि रूप अधीन परे री * तेरेहि चितवन के येरे री
 तेरेछ रंग भसन तनु धारै * तेरेछ रंग के तिलक सँवारै
 चन्द्रमदन तेरे लभि गोरी * भार चन्द्र सिर मुकुट क्रियेरी
 तेरेछ चरित सुनै अरु गानै * तू मानै लावे जिन मानै
 अति अनुराग श्याम के तेरे * करि भियार नीके में हरे
 जे लोके नीके करि जानै * सो तासों तेसे हित मानै
 यहै प्रीति की रीति पियारी * कछ तु जेहि देखुं गिरिधारी
 तू कछ गछ कछन कछ आछ * मै जानति हरि तोहिं पछाछ
 मानति कोन कछी अण तेरी * जानति हों हरिचरित भडेरि
 हो० अभयौं के तिनसों भिलै, जिन्हैं परी यह मान ।

उर में राभत आन कछु, कहत करत कछु आन ॥
 सो० हँ वे कपटनिधान, भडुनायक पूरे गुणन ।

जिनको करत भजान, जिन वामन हवै भलि छल्यो ॥
 मान किये अण नाहीं जाने री * हे मृ भियारि हिये अपने री
 लके गुणगुण सुर मुनि मोहै * सो तेरे गुणगुण भणि पौहै
 सनअटिक जेहि ध्यान लगारै * ओ तेरे दरशन सुभ पावै
 शिव भिधि लके द्वार परे री * ओ प्रभु तेरे द्वार परे री
 लके पद कमला कर लीन्है * सो प्रभु पदचिंतन मन दीन्है
 अति आतुर नंदलाव हिये रो * सो कह करत हों शीघ्र छुये री
 सुन प्यारी अति हठ नहींं कीजे * सर्वस वारि श्याम पर दीजे
 यह यौवन वर्षा के पानी न गर्व न कीजे याहि स्यानी
 सण सुभ हरि के संग किये री * कृष्ण विमुख है कान जिये री

पूव, पुण्य सुकृत इव तेरे : * लामिनि मान-कह्यो 'हर मेरे
हरिहरे, रस, रंग जे मन लीजे * रूप सुधा जे नयनन पीजे
सोई यरव तेरेकी, कीजे * सुख दरश, द्विष्ट तो ये लजे
हो० जथा जन नही दीजिये, हरिसों करिहै मान ।

उठति जैसे दिनन डौ, सुनि तिय यहै सयान ॥
सो० हिलमिल करौं कलोल, मैं तेरे हितकी कहति ।
। लेहि श्याम डो जोल, परे द्वार विलपत दध ॥

सोई यतुर सुवक्षसु नीम्री * सदा लावती जे पिय लकी
यौवनगुण्युति अरु हित पीके * है सुन्दर तेरे शिरे टीके
तेरे हित सम प्रज ही जाला * कियो सुंदाय रास नंदलाला
तू तन श्याम प्राणुरी प्यारी * परछाही अरु सम प्रजनारी
तोसी और नही प्रजगोपी * तेरेध रूप जसे तिय ओपी
सुन्दर श्याम सकल सुप्रदायक * कडा लये री जे पहुँ नायक
तुव समाने 'पृथ्वीपुत्र' के * यशहि कडा उर कुमुद कलिक
जैसे जल इती समुद्रार्ध * तज जेखी तिय कछु मुसकार
भाइहि जकति आय मेरे वर * जेधति है जैसे । नयनन सर
उतकी धत धत की उत, जह * मिलवत झूठी जात जनार्ध
जे अहिहै तो आपहि, जैसे * सोई, हरे, तुरे हा हा मैं है
प्रीति रीति कछु समुजति नाही * जेध आवत सोई, कहति प्रथाही
हो० जम प्यारी जैसे कह्यो, सणी लियो तज जनी ।

मानत नाही लाडली, श्याम भिलाउ आनि ॥
सो० कह्यो सणी मुसकार, नही मानत मेरो कह्यो ।

श्याम मनावै आय, मैं जनी तज मानिहै ॥
अरी मनावै अहुते तेरे * लगत मान नीकेध हरे
हासी जेव और डो माध * तुलन न तेरे विरस 'सुप्रार्ध'
जैसे ही रही जे लाजि पाज * यह सुण हरि डो आनि द्विष्ट
प्रिय मन नूतन योष जलज * अति रस रूप अनूप उपाधि
यह कछु गध श्याम पै आली * कहत आज मुनिये जनमाली

मानति नाही मनाये प्यारी * के अनै जिय मे * कहु धारी
 हाहा करि मै अहु समुझ * सुनतै अधिक होति रिसहा
 तुम आतुर मैसां गति वाकी * आवति नति पीय मै * थाकी
 आपहि यलि दीजिये मनाथ * और लाति नही अनंत अनार्थ
 अहु वयारि जेसिये नजही * पीठ आठिये तैसो * तजही
 मोसी जे पठवो तुम केरी * नही मानत जूयलांनुकिशोरी
 हो तो कहति तुम्हारे कितका * पार्थ * कहु * वाके चितको
 होत अले अनंत है लाल अण, और यत्न नही कोय ।

काछ काछिये जौन हरि, नाय नायिये सोय ॥
 सो० आप काज भडाकाज, अडे कहि गये आत यह ।
 तजहु श्याम डिर लाज, करि जिनति तियसो भितहु ॥

यहो यहो तुम्हरे डठ, जेहूँ * देणत प्रेम डभंग डर अहूँ
 सभी संगे तेज नवल जिहारी * गये लवन, जेही नहुँ प्यारी
 आगे लये सकुचि के ठाढे * अति आधीन प्रेमरस पाढे
 नेक नही छित छित कहुँ अलैं * चित्र लिपे से मुख नही ओलैं
 यक्षि हाँस गाढे अति लुके * सकल सयानप भूखे नीके
 प्यारी देभि पिघलि मुसकानी * जिन डरमे मोतो यह नानी
 अति आनन्द लये मन भाडी * चुपही रही कह्यो कछु नाही
 मन मन कहत न अण डयटाडि * आदर करि प्रिय के भैठाज
 मोसो श्याम अहूत सकुचाने * अण नही जेहूँ धाम गिराने
 सहचरि कह्यो देण ही प्यारी * कण के ठाढे है गिरिधारी
 मान मनाये प्यारी पिय, के * तू पिय जिय लवन ह लुके
 प्राणहि तनहि रसिजो कैंसो * यह कहुँ लयो सुनयो नही जैसो
 हो० करि आदर भैठारि पिय, हंसि लै कएठ लगाय ।

धर आये नही कीजिये, ऐसी कित सकुचाय ॥
 सो० है तू नागरि वाम, मन मे कहुँ ऐसी धरी ।
 वे ठाढे है श्याम, तू मुख ते ओलति नही ॥

तम हंसि कही लखो प्रिय वैसो * अण जनि काम करो कहुँ ऐसो
 अणकी बूझ नहीं भैं मानी * और दिना के रहिये जनी
 मेरी सोह करे गो आगे * तजि सकोय जोखी उर त्यागे
 कही सोह करि मोहन तणहुँ * और तिथन पर जात न कणही
 नन्दसवन ते अणकी आये * तुमहुँ रोष देखि सकुचाये
 ऐसी अण काहे के जोखी * अणखी ही करनी नहीं जोखी
 अण जु कादिहते अनत सिधारे * तो तुमही बनोये धारे
 अण हरि हंसि कर गिर पर राखे * पारहिं पार सोह करि लाखे
 सहचरि हंसि कर साधि रहीगू * सखी आनते जात यही गू
 पान द्विये ध्यारी तम लाखहि * आछ सखी सकल तेहि काखहि
 सोह करी सखहि न यह जानी * हँसे श्याम श्यामा मुंसकानी
 आदर करि समको पैकाये * निरभि युगल सखहि न मुप पाये

दो० कही सजिनसों हंसि प्रिया, लार आनन्द उछाह ।

तुमहुँ सण भिलि कै कही, लये श्याम अण साह ॥

सो० लभि(२) सखी सिहाति, यह सुण लाडिलिलासके ।

जसे श्याम तह राति, मात यखे अपने सदन ॥

यखे श्याम निज धाम सकारे * देखे काढे नन्द दुआरे
 सकुचि द्विरे घर जात लजने * प्रमदा के घर जाय समाने
 अकित जाव जण श्याम निहारे * कहति लाव ये प्यास तुमहारे
 कहुँ हते गमने कित पाही * कणहुँ दरय दैत हो नाही
 रहत कहुँ हो सदा लुभाने * आछ परे छत कहुँ लुभाने
 कही कही हो कष्ट उर से * आलस लरे लम्हात परे से
 जमे कहुँ निशि तिय संग जाये * नयन अरुख अति रस रंग पागे
 भवज उरज छाप उरधारे * द्वै शशि मनहुँ उदित छिनियारे
 नेन कष्ट सकुचत ने जैसे * शशि के उदय सरोरुह जेसे
 पुतरी अति लडि सके न जानो * उरज रहे अंग गातन मानो
 उगमगात ने उग पग दोखी * रससुखगात शिंंगार अमोही

અંગ અંગ શોભા કે સાગર * ધનિ ધનિ જહાં જસે અતિ નાગર
દોઁ ચલે બિહાંસિ કહિ રયામ તખ, તરક કરી તુમ વાત ।

સમુઝી સખ હમ આય હં, આજ તુમહારે રાત ॥
સોઁ સુનિ હરખી જિય નારિ, પુલક ગાત આનન્દ ઉર ।
ઐહં આજુ મુરારિ, સોઝ ભયે મેરે સદન ॥

પ્રાતહિ તેં મન હરખ બદાયો * નોસત સાજ સિંગાર બનાયો
બાર બાર દર્પણુ સુખ દેખે * ભૂષણુ જસન અંગ અવરેખે^૧
કદુસુતર^૨ છબિ છાજત વેણી * માંગ સંવારતિ દધિસુત^૩ શ્રેણી
ભુવનભય સુત રેખ સંવારે * ધનપતિ પુર કો નામ સુધારે
હીનાવલિ ઉરપર લે ધારે * શ્યામ મિલન સુખ મનહિં વિચારે
રચિ રચિ સુમનન સેજ બનાવે * કેસર ચન્દન અગર મિલાવે
બહુ નાયક નંદસુવન કન્હાર્ધ * ગયે અનત યાકો બિસરાઈ
બાસર^૪ એસે કરત વિહાનો * એક યામ નિશિ કો નિયરાનો
પર્યો શોચ વિરહા અકુલાની * શ્યામ ન આયે કહધોં જાની
ગયે સાંઝહી કો કહિ આવન * અમહૂં નહીં આયે મનમ વન
કે ધોં આવત હે અબ ધાયે * કિધોં પદે મહૂં કંઈ પરાયે
વે બહુ રમણી રમણ બિહારી * કે ધોં મેરી મુરતિ બિહારી
દોઁ કુમુઠાકે ધર હરિ રહે, બઢયો અશ્વિક ઉર હેત ।

લીજે દોઝી પ્રેમરસ, અરસ પરસ સુખ લેત ॥
સોઁ મુદિત શ્યામસંગ વામ, છિનસમ બીતત યામ તિહિ ।

યાકો યુગ સમ યામ, બીતત નભ તારે ગનત ॥
વેસે વહાં યાહિ ઇહિ રીતી * ભયો હોર^૫ રજની સખ વીતી
મનહીં મન યુવતી પછિતાની * મોસો શ્યામ કુટિલાઈ ઠાની
ગયો મદન સુખ બદન ઝુરાઈ * રહી બેઠિ સદનનિ મુરઆઈ
આઈ તહાં સહજ ઈક આલી * દેખી વિરહનિકલ તન ગાલી
વૈર્યને જલજ ભરે જલદારે * મન મારે અહિ નખન બિહારે^૬

भूजन लगी निकट से। नम्र * कड़ा लये। तोड़ा री भाई
 आनंद रहित आज मुझ तेरा * देणत होत विकल मन मेरा
 सो तो जात लभ है कैसी * मोहि सुनाय कहुनि दिन तेसी
 तग लोली भधुरे सुर जानी * आंतर पोछ नैन के। पानी
 कड़ा-कड़ो तोसों री आली * कपटी कुटिल कठिन मनमाली
 मोसों गये अवधि नहि भाग * अनतहि लुण्ठ रहे कहुं नम्र
 क्रियो नही मेरे गृह आवन * लये सखी नैन दोल सावन
 हो० ऐसे गुण हरिके सखी, निपट कपट की पानी ।

‘अम’ मोसों आवन कड़ा, जनेलिये पहिंयानी ॥
 सो० तोहिं मिलै जे आज, मेरी सों कहियो उन्हे ।

गहौ कछु जिय लाज, जयनन के सांये लडे ॥
 उन्हे गर्भ में कछु सुखावन * आपहि अजिर गये करि पावन
 मोपै कृपा आय यह कीन्ही * तोसों कड़ो तनहिं में चीन्ही
 काहि कहुं लगे तिय गोहन * लत हुते अपने घर मोहन
 द्वारे नन्दहि द्वेष कराने * मेरे गृह आये सकुयाने
 दगभग पग दग नींद लदे गी * पारहि पार जम्हात भरे री
 जग में कही कहां ते आये * तग मोहन सम्मुख सुसकाये
 उत्तर नही दियो- सकुयार्थ * श्याम करी तग यह, यतुरार्थ
 कड़ो धाम मेरे निशि आवन * आपहि श्रीमुख जयन सुखावन
 नैन लगी मे सज्ज * मंजारी * ताते नरहुं रिसहि की मारी
 भतनी कहत द्वार हरि आये * बालिनि लोतरे ते दधिपाये
 देणत ही रिस मे जडशनी * कही सुनाय श्याम के। जानी
 धन्य धन्य यह धरी मिधाता * आये मेरे ज सुभदाता
 हो० ऐसे कहि युप ह्वै रही, भुरि भीरी रिस गात ।

भधुरे वयन सों कहति, निकट सखी सों जान ॥
 सो० आये है करि गौन, यतुर नारि सँग निशि जगे ।
 धनसों मिलिई कौन, किरत कड़ा डोली लही ॥

कृपा करहि अण धतहि न आवैं * उतडी जायें जहाँ सुभ पावैं
 सखी लये सख अंग श्याम के * जागे कहुँ नित्य संग वाम के
 कहुँ अंदन कहुँ नन्दन गेभा * कहुँ काजर कहुँ पीक, सुजेभा
 लणि स्वस्व हरि तन मुसकारि * मान कियो यह दियो जनाई
 मन मन शोचत कुँवर कन्हाई * पुरे कहिन तियके ईद जाई
 मेरो नाम सुनतही जैदी * मान कियो मोसों क्षिर जैदी
 तणही श्याम करी अतुराई * सैननही सों सखी जुलाई
 सों कहि बली जाति घर भाई * तू जैदी जो मान दिभाई
 अनतहि काये कन्हाई * तहाँ सखी सकलही अति आई
 निरभी बदन वनही दुसदीनों * सखी कह्यो तुम यह कह कीनों
 तण हँसि कह्यो सखीसों गिरिधर * मैं बनाय बेडी तू न धर
 यह सुनिभिहँसि गर्भ कहि आवी * जाय बनाय बेहु जनमाली
 हो० रसिकन के भणि जनभणि, विद्यमान गुणराय ।

अपनहुँ तहते गये, तिनको दरश दिभाय ॥

सो० रही अकेली वाम, क्षिरि कै चितयो द्वारतन ।

तहाँ न देखे श्याम, अधिक शोच मन में लये ॥

तण जानी क्षिरि गये कन्हाई * रही तिना मन में पछिताई
 लई गिरह व्याकुल अति नारी * भिटि गयो मान हृदय दुष लारी
 कहति कहा मैं यह लुधि डानी * अवतही हरि सों गहरानी
 भीतर लौ आवन नही दीनो * कहा कोष मोक्षों यह कीनो
 ज्यों त्यो करि मेरे घर आये * सों मैं देखतही वियटाये
 पार पार ऐसे पछिताई * मनही रही मसोसा जाई
 श्याम गये निहुर्यै जण जनी * न्हान यली तण यमुना पानी
 अति व्याकुल मन कछु न मुहाई * कोवि सखी न संग जुलाई
 पड़ुंरी यमुना तुरत अन्हाई * यली गहुरि घर को अतुराई
 लये श्याम भारग मेँ काटे * पाय परत के ह्वै छणि पाटे
 आगे ह्वै नागरि सों गोवे * सुन्दर कोमल वचन अमोवे

કહાં જાતિ હૈ રી તૂ નારી * ચતુ જોલસાં જાત્રી તૂ પ્યારી
દોઠ બનહિં બુલાઈ રયામ તોહિં, લેન પડાઈ મોહિં ।

સુનત બચન ચક્રિત ભઈ, રહી બાંસેં મુખ જોહિં ॥
સોઠ રયામ નામ સુનિ કાન, અતિ આનંદ ઉરમેં ભયોં ।

અગમ અરિતકો જાન, બ્રજવાસી પ્રભુ કાન્હકે ॥

કર ગહિ લિયો ચલી હરપાર્થ * જોષ કુમાર જાનિ ગૃહ લાઈ
કહત રયામ બન ધામ બુલાયો * યા જાલક કો લેન પડાયો
પૂછો યાહિ લેઠ બનકો સજ * કહા કહ્યો હૈ હરિ યામોં અબ
અતિ આનંદ ભયો મન જાલહિ * અન્તકપુર લૈ ગઈ ગુપાલહિ
તહાં અરિત કિયો નૈદલાલા * ભયે તરુણ સુન્દર તતકાલા
ભુજ ગહિ લઈ હરપિ ઉરવાઈ * ચક્રિત ભઈ નાગરિ સકુચાઈ
છાંડિદેહુ મનમુહિત * કહતિતિય * એસે અરિત કરત ધનિ, ધનિપિય
એસે હરિ જામિનો મનાઈ * મુખ દૈ ગયે સદન સુખદાઈ
પરમ હરપ મન ભઈ ગુવાંસી * રૈન વિરડ તન તાપ નિવારી
સમુજિ(૨) કૈ પિયગુણ મનમેં * પુનિ(૨) હવંતિ પુલકિત તનમે
હરિ યે ચન્તિ કરત બ્રજ યોલેં * યશુમતિદિગ જાલક જિમિ મોહૈં
નિજ ગૃહ ગયે સદા નૈદલાલા * પરમ વિચિત્ર રયામ કે ખ્યાલા
દોઠ બ્રજવાસી પ્રભુકી કથા, અતિ વિચિત્ર મુખખાન ।

કહત સુનત ગાવત ગુણન, હરપત સન્ત સુજાન ॥

સોઠ બ્રજનાયક ધનરયામ, નટનાગર ગુણઆગરે ।

બ્રજવાસી સુખધામ, ગોપીપતિ નૈદલાલિલે ॥

અથ ગુરુ માનલીલા

સખિન સગ જૂલસાણ કિયોરી * ચક્ષી નહાન પ્રાતહિં ઉડો જોરી
જાડે ધર નિશિ જાને કન્હાઈ * તા ધર તાહિં બુલાવન આઈ
ઠઠી ભઈ દ્વાર પર જાઈ * કડેરે તહાં તે કુંવર કન્હાઈ

ओय ३ भिक्षे, न ज्ञानत ओजि * रहे, अकित धृत हतो ते दोजि
 क्षिरी, सदन, को तुरतहि भ्यारी * न्हान ज्ञान की सुरति विसारी
 लभ विंक्षत तन रिस अति पाढो * रहिगध सभो निरभि सण हाढो
 रहि गये हाढे श्याम हागे से * मकुयाने उर शोय पगे से
 नम देजे हुरि अति मुरआये * तम सणिवन लुग गहि समुआये
 उतटि लभ सण हुरिकी धारि * दैके भांड प्रिया जहु व्याध
 देभी श्याम आय जहु र धा * पैडी भान दहाय अगाधा
 रिसडी के रस भगन कियोरी * लभ श्याम मति देणत लोरी
 हाढे अकित अित अकुलाडी * मुण ते जयन कहे नही नही
 हो० व्याकुल लभि नंदनालको, सणियन दियो विचार ।

अण, दोजि नैसे मिलै, करिये सो उपचार ॥
 सो० अति रिस नारि अयेत, को सुनि है कासों कहै ।

धृत ये धरत न येत, परी रुडावन भान धन ॥

भ्यारी निकट गध सण आलो * हाढे पोरि रहे वनमाली
 कहुत भान कीनो तैं, भ्यारी * न्हान ज्ञान ते क्षिरी कडा री
 तोहिं लपत हूँ री गिरिधारी * अतिही उर तन सुरति विसारी
 मुरछि परे धरणी अकुलाध * तदु तमाल जनु गये मुरआध
 तैं ओसो अितयो कहु उनको * नेकहु येन रह्यो नही तिनको
 तेरे नयन अरी अनियारे * की धौं भान भरसान संधारे
 लोह कमान तान यों भारे * कयो कर राधे प्राण पियारे
 धायल निमि मुखित गिरिधारी * अभिय जयन अण सीधु पियारी
 जहु नायक ये तू नही जनै * तिनसों कडा धतो दुष भानै
 भाह गही हुरि को दिग लावै * अण वे निज अपराध क्षमावै
 गहुत भांड तुमही दिन जाध * मोसों कडा गहावन आध
 हाहिलि सोह मोहिं उनदीनी * आजहिय क करणी पुनि कीनी
 हो० देभि सुप्री उनके गुणन, निज नैनन सुभ पाय ।

तिन्है भिक्षावति मोहिं अण, भांड गहावति आय ॥

सो० भिक्षो न तिनसो भूत, अथ जै लो जवत जियहु ।

सहो विरह श्री गुरु, भरु ताड़ी जवाला जरो ॥

मैं अग अपने मन यह ठानी * उनके पन्थ न पीछे पानी
 दमहुं अजान नैन न दाजि * भृगमद^१ लूति न अंग अदाजि
 हस्त भव्य पट नीव न धारो * नैनन कारे धन न निहारो
 सुनो न अवलुन अलिपिके जानी * नीवेतन परसो नही पानी
 सुनत प्रिया की बात मुकार्थ * हर्षत ठाटे पँवरि^२ कन्हाथ
 सभी दहति यो हुड नहो लीजे * हरि से असे मान न कीजे
 तू है नवव नवव गिरिधारी * यह योगन लु रहै दिन थारी
 क्षुक्षुक्षु ब्यों कर को जब लीजे * सुन री याको गण^३ न कीजे
 नंदनंदन पिय शशि सुभक्षरी * तू कर नयन चकोर पियारी
 हतो प्रेम धन यह तो भारी * सो अथ कहि तैं कियो कक्षारी
 दहति हती रुसो नहो कभडो * सो अथ रुसन है जम तमडी
 सुनि है सुधर नारि जे दोष * हरि है हंसो प्रेम की सोध
 हो० मान दियो जे लावते, सो न लावतो होय ।

उर ते रिसवत प्रेम कत, अन्त लावतो सोय ॥

सो० लाभ कहै दिन डाय, पिय सनेह जे गाथ है ।

अतुर नारि है सोय, दियो प्रेम परयो दिनहु ॥

तुम ते ओक न दाय पियारी * जब ते वरैज होति नहो न्यारी
 रस रुसनें जोसकन^४ वैसो * सदा रहिये अहिमे तैसो
 तनिअभिमान भिलहि पियभ्यारी * मान राधिका हही हुमारी
 सुपन रहत कह करति भनावन * तुम आर्यहो जात भनावन
 भहुत सही अरिआर्य^५ याते * सुरति द्विवावति पिछली जाते
 मोसो जात कहति हो दाडी * लडु धरन अथ कपु है गारी
 हो उनरी छां जात यवावत * है वे अथ तुमदीं को जावत
 तुम पुनीत अरु वे अति पावन * आर्य हो सज मोहिं भनावन
 यह कहि रही रापभरि भारी * गध सभी ये जहां निहारी

કહ્યો જાય હરિસોં હર્યાઈ * આજ ચતુરથ કહાં ગંવાઈ
બિન નિજ જાંઘ ન ચલહિ લલારે * કૈમે કહત કિયો સુખ પ્યારે
હો મનમોહન તુમ ખહુનાયક * નાગરનવલ સકલ ગુણ લાયક
દોઠ માન તજે નહીં લાડિલી, યાકીં સખે મનાય ।

બેગિ ચલન કછુ કીજિયે, રચિયે આપ ઉપાય ॥

સોઠ રચ્યો દ્વિતિકા રૂપ, તખ મનમોહન આપહી ।

કરિ તિય સ્વાંગ અનૂપ, ગયે જહાં પ્રિય માનિની ॥

બેઠે નિકટ સખી મિસ જાઈ * કહત શવણ ઢિગ ખાત સુહાઈ
બન ઘનશ્યામ ધામ તૂ પ્યારી * કરિ બેઠી ચો માન કહા રી
મૈં ઉત ગઈ તોહિં નહીં પાઈ * હરિકી દશા દેખિ ફિરિ આઈ
અતિ આરત બન કુંજબિહારી * ઇકલે ખડે ગહે દુમડારી
તેરોઈ નામ રટત સુખ માહીં * ઓર કછુ તિનકો સુધિ નાહી
દેખત ખ્યથા લઈ મોહિ ગાડી * ચલ તૂ હોહિ નેક ઢિગ ઠાઠી
કુંજભવન ઠાઠે દોહ દેખેં * તખ મૈં નૈન સુફલ કરિ લેખેં
અખ હરિ કહત કૃપા મોહિ કીજે * જો બૂજિયે દણ્ડ સો દીજે
અતિ આરત પ્રીતમ કો લેરી * હઠ તજુ હા હા કહ સુગુ મેરી
તુવ કારણ જૂથભાનુકલારી * મેરે પાંચ પરત ગિરિધારી
અખ મૈં પાંચ પરત હો તેરે * કરુ અપરાધ ક્ષમા હરિ કેરે
આહત કિયો શ્યામ કો જોઈ * ઉન્હૈ જાન મોસોં કરિ સોઈ
દોઠ કાણુ કાણુ પરત ચરણ પર, કાણુ કાણુ લેત બલાય ।

કહત પ્રિયા અખ માન તજુ, યુનિ યુનિ હાહા ખાય ॥

સોઠ લખિ(ર)સખી સિહાતિ, ચરિત લલિત નંદલાલકે ।

મનહીં મન મુસકાતિ, ભરી પ્રેમ આનન્દ રસ ॥

તખ ચિતયો પ્યારી નૈનન ભર * આયો ઉઘરિ લાલ લીલાધર
શ્યામ ચતુરથ મોસોં મોડત * વે ગુણ તુમ અગહૂં નહીં છોડત
ઇન છન્દન મૈં માનતિ હોં જૂ * નીકે સખ ગુણ જાનતિ હોં જૂ
રસવાદિન મોકો કરિ પાઈ * વે ખાતે અખ દેહુ ભુલાઈ

યદ કહિ બહુરિ ભઈ રિચિહાઈ * રહે શ્યામ ઠાકે સકુચાઈ
 ગહૈ. શ્રીવ પટ અતિ આધીના * જલકે નિકટ દીન જનુ મીનાં
 દિરિ પોહી દૈ પીઠ શ્યામ કો * હૃદય વિરહ દુખ અધિક વામકો
 કર આરમી અથ લૈ ધારૈ * પટ અન્તર હરિ બદન નિહારૈ
 રિસવંશ ધરત નહીં મન ધીરા * તલકલ હિયે બિરહ કી પીરા
 ઇત નાગરિ ઉત નાગર ઓગિ * ભલી ચંતુરંધ બાદે દોગિ
 જિતૈ જિતૈ મુખ ફેરતિ પિયારી * તિતહી હરિ આવત ગિરિધારી
 ભેધ ભેધ બાત ભાવતિહિ ભાવૈ * સોધ સોધ બાતૈ શ્યામ ચલાવૈ

દોઠ કરિ હારે છત્રછન્દ સખ, છુવન ન પાવત છાહ ।

હઠ છાહત નહીં લાડિલી, હરિ શોચત મનમાંહ ॥

સોઠ દેખિ શ્યામકો દીન, બિરહ બિબિશ પ્યારી નિકટ ।

સખિયા પરમ પ્રાપ્તિ, તખ સખ સમુજાવન લગી ॥

લખુ રી કમલનયન તુવ આગે * કળ કે હાહા કરત અનુરાગે
 તેરે ભય તેં કુવર કન્હાઇ * આયે તિય કો સ્વપ્ન બનાઈ
 મધુર મધુર બચનન બનવારી * તોહિં મનાવત હૈ રી પ્યારી
 હા હા કરિ અસ્ત પાંચન લાગે * કિયો કહા ચાહતિ હૈ આગે
 લખુ હરિ ખરેમલિન મુરઝાયે * આદર નહીં ચુકિયે ધર આયે
 વે તો બન કે લવર બિહારી * તોચી ઓર બોલે કો પ્યારી
 કરિ સનમાન બિહૃસિ કરિ વૈસો * કીનો કહા નિહુર મન ઐસો
 પાવત કહા માન કે કીને * કહા ગમાવતિ આદર દીને
 હોત કહા ઘૂંઘુટ પટ બોલે * કહા ન માન તનક હૃસિ બોલેર
 ઐસી કહા કીજિયત હૈરી * પ્રીતમ છાહિ સખિયંત બૈરી
 નિજ વશ મદનગુલાલ હિ બની * ઐસી કહા અધિક ઇતરાની
 સિખિકી કહત અનસિખી આવૈ * કહા તોહિ કોગ સમઝવૈ

દોઠ બે નહીં માનતિ શ્યામસોં, માનહિ રહિહૈ હાથ ।

તખ અપને મન બનિહૈ, જખ દહિહૈ રતિનાથ ॥

સો૦ એસે કહિહૈ કૌન, માન પ્રિયા હમ કહતિ હૈ ।

ત્રિભુવન ઠાકુર જૌન, સો તેરે બસ હૈયે પર્યો, ॥
એસો સમય બહુરી નહી પૈહૈ * સુનુ રી ફિરિ પાઠે પઠિતૈહૈ
યહ યૌવન હૈ ધન સપને કો * માન મનાયો પિય અપને કો
અખ-યે દિન રસન કે નહી * પ્રિયા બિચારી દેખુ મનમાહી
પાવસ ઋતુ હિ કિયો રી ફેરો * ગરજત ગગન ભયો ધન ઘેરો
બોલતુ ઠાકુર ચાતક મોરા * ચહુઢિશિ કરત પવન ઝકઝોરા
બર્ષત મેઘ ભૂમિ હિત લાગી * નારી સકલ પ્રીતમ અનુરાગી
જે જુની શ્રીષમ ઋતુ દાહી * તે હુલસી તરુસો, લપટાહી
સરિત ઉમેંગિ સિન્ધુકો બાહી * મિલત સરી સર આપસ માહી
ભયો સમય યહ દિવસ ચારકો * નન્દનનંદન પિયસંગ બિહારકો
સુનિ સખિયન કે બચન કિશોરી * ઉમેંગ્યો પ્રેમ રહી રિસ થોરી
રિસ કરી કાઠો બાહુ ઉડી તાકે * રસ કર હાય બિદાને બાકે
સુખ સો ભલો મનાવત મેરો * રહત સખે અનહિત ચિત ઘેરો

દો૦ સૌંચ બખાનિત જગત સખ, બિરહ તુમ્હારો લાલ ।

ગહે રહત મન તિયનકે, બિહ સિ કહ્યો યોં બાલ ॥

સો૦ ભયે પ્રકુલિત શ્યામ, બિરહતાપ તનકો ગયો ।

હર્ષિ ઉઠી સખ વામ, પ્યારી મુખ બિહસત નિરખિ ॥

તખ બોલે હરિ દોહ કર જોરી * તેરી સો જુષભાનુકિશોરી
તૂ હી હિત ચિત જીવન મોકો * સદા કરત આરાધન તોકો
તૂ મમ તિલક તુહી આભૂષણ * પોષણ તેરેઈ બચન પિયૂષણ
તેરોઇ શુભ મૈ નિશિ દિન ગાજો * અખ તબુ માન હૃદય સુખ પાજો
કર જોર્યો બિનૂતી કુરિ ભાખ્યો * કહત, શીશ ચરણુન પર રાખ્યો
યહ સુનિ કહુ પ્યારી મુસકયાની * તખ બોલી ઉઠિ સખી સયાની
સુનહુ શ્યામ તુમ હી રસસાગર * સ્વપ ગીલ શુભ પ્રીતિ ઉત્તગ
તુમ તે પ્રિયા નેક નહી નોરી * એક પ્રાણ દે દેહ તુમ્હારી
પ્યારી મે તુમ તુમ મે પ્યારી * જૈસે દર્પણ છાહ નિહારી

रस में परै गिरस जहुँ आर्ष * होय परति तहुँ अति कठिनाई
 अग कै हुम सज होति मनार्थ * परसौ प्यारी यरखु कन्हाई
 अज रुहाय हो जे गिरिधारी * राम राम तो गङ्गुरि हमारी
 हो० जग परसे प्यारी यरखु, परम प्रीति नंदन-ह ।

छुटयो भान हरषी प्रिया, भिटयो गिरहदुषद्वन्द ॥

सो० उर आनन्द जहाय, प्रेम कसौटी कसि पियहि ।

अवगुणु मन भिमराय, मिलीप्रियांछि श्यामसों ॥

हृषि भिदे होइ प्रीतम प्यारी * लख सखी सज निरखि सुप्यारी
 तज होइ छोटि सखी अन्हवाये * रुखिर शिंंगार शिंंगारी बनाये
 भधुर भिष्ट लोखन मन जाये * होइन जेकहि थार निभ
 द्विये पान अयवन करवाये * सुभन सुगन्ध भाल पहिराये
 है पीरा अपने हर प्यारी * दीना भिहंसि जहन गिरिधारी
 तजहिं सुकल हरि एवन नान्यो * परम हर्ष उर अन्तर मान्यो
 मिलि जेहो होइ प्रीतम प्यारी * तज सभियन आरती उतारी
 अति आनन्द लहे होइ राने * अरस परस निरखत छपिछाने
 पाये जग करि कुञ्जभिहारी * भिहंसि कह्यो तज पियसों प्यारी
 सुनहु श्याम जर्षा ऋतु आर्ष * रचहु छि डोरो शुभ सुप्रदाई
 है मन पिय यह साध हमारे * सज मिलि जुलहि संग तुम्हारे
 सुनितिय जयन श्याम सुजपायो * जैसे कहि हरि भान छुडायो
 छं० तिय भान हरि जैसे छुडायो, लकत दिन लीला करी ।

निगम नेति अपार शुष, सुषसिन्धु नटनागर हरी ॥

यह भानवरित पवित्र हरिको प्रेमसहित जे गावही ।

रहै भान तिनको जगत में, अरु सन्तजन सुज पावही ॥

हो० राधा रसिक गोपाल को, कौतूहल रस डेलि ।

अजभासी प्रभुजनन को, सुप्रदकामतर डेलि ॥

सो० सुकल जन्म है तास^१, जे अनुदिन गावत सुनत ।

तिनको सदा छुलास, अजभासी प्रभुश्री कृपा ॥

अथ छिंडोरा लीला वर्णन

लक्ष्म वश्य प्रभु, कुंजबिहारी * लक्ष्मन हित लीला अवतारी
सदा सदा, लक्ष्मन सुभदार्थ * करत सदा लक्ष्मन, मनसाध
प्रेम लक्ष्मि दद प्रभु की भावा * लये भश्य तिन के नंददावा
ले ले सुभ तिनके मन लावे * सो सो प्रभु मे रयाम भेनावे
समय समय के सुभद बिहारी * करै तियन संग नंदकुमारा
श्रीधर भत पावस ऋतु आभ * परम सुहावन जन सुभदार्थ
श्रीराधा मनकी रुचि जनी * तब छिंडोरा लीला मन आनी
यमुना पुलिन गये मनभावन * जूनावन धन परम सुहावन
सभिन सहित सोहति संगभ्यारी * कोटिक करत मनो ज बिहारी
अति आनंद उमंगि यहुंआरा * धुमडि रहे पावस धन घेरा
जहां जहां भगपांति उड़ाही * यपला यमक यपल धनमाही
गर्जत मधुर अवलु सुभदार्थ * तैसिय बहुत समीर सुहाध
दो० नाना रंग भग रूल इल, लगे लगन के आर ।

गजमुक्तन के जूभका, जालर जभा^३ अपार ॥
सो० शोभित लताबितान, अति उतंग^४ तरुसुमन युन ।

रहे पान भिल पान, विविध गजन भानहुं जड़े ॥

कनक भरलु मय भूमि मुदार्थ * छभि छिंडोरनडीं पुरन सिरार्थ
तापर रसिक छभिबे होठ * उपमाको त्रिभुवन नन्दी कोठ
नन्दनंदन जूषलानुकिशोरी * गोर श्याम सुंदर छभि जेरी
यठे उमंग आनंद उर लारी * निरभत छभि नल सुंर नर नारी
भारमुकुट पिताम्बर सोहै * श्याम मुखग तन त्रिभुवन मोहै
भ्यारी अंग भेजनी सारी * शोभित यहुंदिशि आरु किनारी
युगल अंग लूषलु छभिछाये * रयि रुचि सभि शिंंगार जनाये
उर रतनन के हार गिराजै * मुमनहार^५ अतिशय छभिछाजै
उत कुंडल धत तरवन की छणी * रह्यो लज्ज निरभि छभिके रवि
सभिगलु क्षलु तृष तोरि निहारे * वारन प्राणु रीज हर डारे

हरि० उठाहुँ उंचे, सुर गावैं * पिय प्यारी के हृदि० जुवावैं
ताव भृङ्ग भासुरी जीवा * भाजत सरस भधुर सुर लोना
हो० यह सुभ सुनि अजसुन्दरी, अपर सकल नव भास ।

भून्होअन भूति कुंवरि, राधा अरु नंदलाल ॥
सो० येसों सकल अतुराय, नवसत सजि सिंगार तन ।

गृह कारण विसराय, मनभोदन के रस पगी० ॥

सुनकर पहिरि चूरी सारी * अरुष यहयही केर किनारी
धूध धूध, मिलि हरि पै आवैं * तिन्हें प्रिया पिय निकट जुवावैं
आहर भयन सप्रेम सुनावैं * सजके मन के साध पुरावैं
अकन बेत, निकट भेठाछ * अरे अदत पीठ पर धाछ
अक जुवावति अति सयुपाछ * गावत अक भवार सुकाछ
राग रग सुभ वरखि न लछ * रह्यो छाय सुभनिधि मन लछ
भसन सुगंध सने भहु रंगा * लेंवर लीर छाडत नही संग
हरि सुभशशि लपि सुलगभनंगा * उमंगि मन छणि सिधुतरंगा
हेत आबलरि नभ जकरोरा * होति अधिक छणि भदतहि डोरा
उंचो मिलत प्रभन सों लछ * बेत तहुँ ते सुभन कन्हाछ
नये नये पैग भेदति अतिलारी * त्यों त्यों उरति कुंवरि सुकुमारी
हो० राभिं राभि सभियन सहित, सौं ह द्विवावति लत ।

जंजनहीं सकत सँभारि तन, तभ पियसों लपटात ॥

सो० हंसति परस्पर भास, तभ हि डोर गणति पकरी ।

करत अरिज रसास, पिय प्यारी अति रसलरे ॥

छक उतरत छक अदत हि डोरे * छक आतुर अदिने के होरे
अक छति मोहि देव उतारी * अक अदन के विनवति नारी
सजके मनकी रयि हरि राजे * भधुर भयन सजसों हंसि लाजे
कगहुं अकेले जूवत मोहन * गावति सुवति सभ मिलि गोहन
कगहुं सुवतिन हेत अदार्थ * आप जुवावत कुंवर कन्हाछ
कगहुं मुरझी मन्द भजवे * कगहुं संग सजन के गावैं

ગિય ગિય દેત કોકિલા ટેરે * રહે સઘન ઘન કુકિ અતિ નેરે^૧
 પરત કુહાર મન્દ શ્રમહારી * બહતિત્રિમિધ અતિ સુખદંબયારી
 ચાતક પિય પિય રટત પુકારી * રાંધા નામ, નેરટત અનવારી
 એસે ગોપિન સોં મનમોહન * કરત કેલિ, કૌતુહલ ગોહન
 અતિ આનન્દ સગન ઉપજાવે * નિરખિ સુમન સુરગણ અસ્થાવે
 જયજય જય ધુનિ બોલતખાની * ધન્ય ધન્ય પ્રજ કહત બખાની
 છંદ કહત પ્રજ ધનિ અમર અમર^૨, સકલ મન આનન્દ ભરે ।
 કહત મન મન યહૈ ચાંહત, હમ ને ગિધિ પ્રજ દુમ કરે ॥
 ભક્તહિત પ્રભુ અજ સનાતન, પ્રહરતનુધરિ અવતરે ।
 બરણિ કાપે જાય સો સુખ કરત જો નિત પ્રજ હરે^૩ ॥

દ્વા૦ નિત લીલા આનન્દ નિત, નિત નવ મંગલગાન ।
 ધનિજિનકે ચિત રહત નિત, પ્રજખાસી પ્રસુધ્યાન ॥

સો૦ હરિ કે ચરિત રસાલ, જે સપ્રેમે ગોવેત સુનત ।
 રહત સદા નંદલાલ, પ્રજખાસી તિનકે નિકટ^૪ ॥

અથ ફાગ લીલા વર્ણન

જય જય જય શ્રી નિત્ય વિહારી * નિત્યાનંદ ભક્તનહિતકારી
 પ્રહરતપ અવતરે મુશરિ * નિત નવ કરત ગિહારેગિહારી
 નિત્ય નવલ ગિરિધર અભિરામા * નિત્ય રૂપ રાક્ષા પ્રજ વામા
 નિત્ય રાસ જલકેલિ, ગિહારા * નિત્ય માનખડેડન । બ્યવહારા
 નિત્ય કુંજ સુખ નિત્ય હિંડોરા * નિત્ય પ્રેમ સુખસિંધુ હિલોરા
 નિત્ય નવલ હિત હરિચંદ્ર જોરી * નિત્ય નવલ છંબિ મનમય ચોરી
 નિત પ્રન્દાબન ધન સુખદાર્ઢ * સદા જસંત રહત જહું છાધ
 સદા સુમન નવ ચલવ ડારી * સદા ત્રિવિધ મારુત^૫ સુખકારી
 સદા મધુષ મધુમાતે ડોલે * કોકિલ કીર^૬ સદા કલ બોલે
 સુનિ સુનિ નારિહૃદય સુખ પાવે * મનહી મન અભિલાષ બઢાવે

વારિ વારિ કહિ પિય મુખ પાવૈં * કતુ બસન્ત આઈ સમુગાવૈં
 ફાગુ ચરિત અતિ સાવ હમારે * ખેલૈં મિલિ સખ મંગ તુમ્હારે
 દોઁ બ્રજ બનિતા હરિસોં હરપિ, કહતિ મુનહુ બ્રજરાજ ।

દેખહુ બનસોભા નિરખિ, અતિહિ બિરાજત રાજ ॥
 સોઁ ખેલત હૈં દોઉ ફાગ, માનહું મદન વસન્ત મિલિ ।
 લખિ ઉપજત અનુરાગ, યહ રસ અધિક મુહાવનો ॥

દુમન મધ્ય ટેમૂ? તરુ ફૂલે * કવત પ્રકાશ અગિન સમ તૂલે
 માનહું નિજ નિજ મેરુ મુહાઈ * હગ્ગિ સખન હોલિકા લગાઈ
 કુન્ન કુન્ન કોકિલ સુખદાની * ગોલત બિમલ મનોહર બાની
 નિર્લજ લઈ મનુ કુલ કી નારી * ગાવન ગૃહ પ્રતિ ચઢીં અટાગી
 નાના ખગ કેદીરે? કુક નારી * જહું તહું કરત કુલાહલ ભારી
 મનહું પદપર નર અરુ નારી * દેત દિવાવત હૈં સખ ગારી
 પ્રકુલિતલતા મિલોકતિજિતહીં * અલિ મધુમત બત ચલિ તિતહીં
 માનહું ગણિકા દોષિ મુહાઈ * મતચારે લપટત, હું ધાઈ
 પુહુપરે પરાગ અળીર મુહાઈ * લિયે સમીર ફિગત હૈં ધાઈ
 સયોગિન રસઅનરસ ગિરહિન * કર છાંડત મન ભાચે સખકિન
 નવ પદ્મવ દલેં મુમન મુહાચે * બરન બરન બિટંપન ઝબિ છાચે
 જનુ રતિરાજ સંગ છગિળાટે * બહુરંગ ભરે લસત જનુ દાટે
 દોઁ ભંવર ગુંજ નિરઝર રાખદ, બજત દુન્દુભી ચારુ ।

રચી મણુડલી મદન જનુ, જહંતહં બિબિધ બિહારુ ॥
 સોઁ વૃંદા બિપિન સમાજ, કહં લગિ અગણિ બખાનિયે ।

કાન્હુ તુમ્હારે રાજ, કીડત સખ આનંદ ભરે ॥
 રચહુ ફાગ સુખ અજનંદલાલા * દર નેરે બિનવતિ સખ બાકા
 મુનિ ગોપિન કે બચન કન્હાઈ * રંગી ફાગ લીલા સુખદાઈ
 બિહસિ કલો તમ શ્રીગિરિધારી * સજહુ સમાજ જાય તુમ પ્યારી
 હમહું સખન સંગ લે આવૈં * ફાગુ રંગ બ્રજમાહિં મચાવૈં
 યહ મુનિ મુદિત ભઈબ્રજમાત્રા * ગયે સદન કો મદનગોપાલા

સખાખૂન્દ સખ શ્યામ ખુલાયે * સુનત સકલ આતુર જીરિ આયે
હુંસિ હુંસિ ઉન્હૈ શ્યામ સમુઝાયો * આયો કાશુનમાસ મુઢાયો
લૈયા હો સખ , ખેલે હોરો * ભરો અગ્રીર ગુલાલના ઝોરો
યહુ મુનિ ગ્વાલ ખાલ અનુરાગો * હોરો સાજ સજન સખ લાગે
કંચન કલશ અનેક મુઢાયે * કેસર ટેસૂ રંગ ભરાયે
અતર અરગજા વિવિધ વિધાના * લિય સુગન્ધ લાજન ભર નાના
પીત અરુણ વર વસન ળનાયે * નેહુ મુગન્ધન અતિ મન લાયે
દોઁ અંગ અંગ ભૂષણ લલિત. ઉર મુમનઝી માલ ।

નૈન સૈન શોભા હરણુ, બની મન્ડલી ગ્વાલ ॥

સોઁ પાન ભરે મુખ લાલ, ઉસકાયે બાહૈ ઝગા ।

ફેટન ભરે ગુલાલ, પિચકારી કંચન બરન
ફેટા પીત શ્યામ શિર સોઢૈ * તુર્ક કી ગલકન મન મોઢૈ
તાપર મોર ચંદ્ર છળિ ન્યારી * કોટિ ચંદ્ર રવિ છળિ બલિહારી
કેસર, ખોરે લાલ શુભકારી * બીચ તિલક કી રેખ શિંગારી
ભોઢૈ કુટિલ નયન રતનારે * કુન્ડલ ઝવક કેથ ધુંધરારે
ચારુ કપોલ મનોહર નાસા * મંદહુંસનિ દ્યુતિ દશન પ્રકાસા
અધરે અરુણ ચિખુક છબિસીવા કુટિ અતિ લલિત કંબુ^૧ કલઝીવા
ઝંગા ઝીન રંગ પિત મુઢાયો * શોભિત તતુ છબિસો લપટાયો
ઘેરદાર સંભદ જરીકી * ઝમકિરહી છળિ ઉમંગ ભરીકી
તૈસિય કમલચરણ પર પનહીં * કંચન મણિમય મોહત મનહા
કર ચૂડામણિ જટિત અંગૂઠી * લસત અશુરિયન લતિ અનૂઠી
બાહુ બિજોટા જટિત રતનકો * ચન્દન ચિત્રિન શ્યામલ તનકો
ઝવકત ઝીન ઝંગા કે આઢીં * સો છબિ શ્રદ્ધા બનત મુખ નાહી
દોઁ કટિ પર પટ પીરો કસે, કનક કિનારે ચાર ।

તાપર ખોસે મુરલિકા, ઉર મુક્તન કે હાર ॥

સોઁ તાપર લલિત વિશાલ, માલ ગુલાબ પ્રસૂન ઝી ।

ચિતવન હુંસન રસાલ, બન્યો છેલ નંદલાડિલો ॥

બન્યો યૂથ સળ રંગ રંગીલો * મધિ નાયક નૈદનંદ છબિલો
 ખેલત સ્યામ ચલે પ્રજ્ઞહોરી * ઉડત અખીર ગુલાલને ઓરી
 બાજત તાલ મૃદંગ સુહાઈ * ડફ મુહયંગ બીન સહનાઈ
 ઓર નગારન દી કલ ભેરી * બીચ બીચ મુરની મુર બોરી
 ડોઉ નાર્યે ડોઉ ભાવ બતાવે * હોરી ગીત મિલે મુર ગાવે
 પ્રજ્ઞબીચિન બીચિન સળ ડોલે * હો હો હોરી મુખને ખોલે
 મિલત ગલિન મેં ભે નરનારી * ગયત નહીં લીન્હે બિન ગારી
 અખિર ગુલાલ તાસુ પર ડરે * ભરિ, ભરિ પિચકારિન રંગ મારે
 બોલત, હોરી બચન સુહાઈ * કરિ છાડત સમ, મનકી ભાઈ
 ગોરસ^૧ કે રસ માટે ડોલે * ઘરન, ઘરન કે પટકાર ખોલે
 ભેં ડોઉ ભાથ રહતિ ઘર ખેલી * બરિઆઈ^૨ આનત તિહિ પૈલી
 અર્ટન ચઠો દેખે પ્રજ્ઞનારી * છન્નન તે છૂટકિ પિચકારી

દોઠ ગાવત હોરી ગીત સળ, દેહિં દિવાવહિં ગારિ ।

ડારત અખિરગુલાલકી, ઓરિ ભરિ ભરિ નારિ ॥

સોઠ ઇત હરિકે સંગ ગ્વાલ, મુદિત ગુલાલ ઉડાવહીં ।

પિચકારિન કે બાજ, વર્ષત ભરિ કેસરિ લલિત ॥

હોત કુલાહલ આનંદ ભારી * રંગે અખીરન મહલ અટારી
 હૈ ગઈ પ્રજ્ઞદી બીચિન બીચા * અખિર ગુલાલ કુંકુમા કીચા
 એસે સંગ લિએ સળ ગ્વાલા * કરત ફાગ કોતુક નૈદલાલા
 ભીજે રહે કેસરિ રંગ બાગે * નખતે શિખ ગુલાલતે પાગે
 આનંદ ભરે મુદિત સળ ગાવત * શુની જનનકે બાલ નરાવત
 બરસાને કો ચલે કન્હાઈ * ચહ મુધિ કુંવરિ રાંધિકા પાઈ
 તુરત સખી સળ બોલિપકાઈ * સુનત સકલ આતુર ઉઠિપાઈ
 નવસત સકલ મનોરથ સાજે * બરન બરન બર બસન ગિરાજે
 બેંદી બાલ ગિરાજત રોરી * મુખ તોખૂલ તનકી છબિ ગોરી
 હોરી ખેલત સુનત સળ ચોપી^૪ * આઈ પ્રિયા નિકટ સળ ગોપી
 હુંસિહુંસિ સળમાં કહતિ કિયોરી * ચલહુ શ્યામ સંગ ખેલે હોરી

पकरि आन मोहन को लीने * मन लाध तिनसों सभ कीने
हो० ललितार्द्र ध्वजनागरी, मिलि सभ सनेसभाज ।

तिनमें श्रीकीरति कुंवरि, सभहिन की सिरताज ॥
सो० परम रूप की रास, गुणआगर नव नागरी ।

राजति लरी छुलास, मनमोहन मन लावती ॥
नभ शिख लों सभ सुन्दरताई * रही छाव छणि पुंज निकाई
भूपर्णजल लाव नग केवे * शोलित अंगन सुभग धनेरे
सुभछणि वरषि सके सो-कहे * नहि देखि मोहन मन मोहै
लसति नेवलतन सुन्दर सारी * केसरिया कीनी जरतारी
गुलगंधको लहुंगा अटकीलो * घेरधने अति छणिन छणिबो
कंधलु किंकिळि नूपुर गानै * होरी साज सने सभ राजै
रंग गुलाब संग सभ लीने * सोहति युवति यूथ रंग लीने
मृदमद केसर भेल मिलार्ध * भयि भयि लीने कलश लराई
हाथन में लीने नवला सी * यत्री श्याम धनपै अपला सी
धुन्ति यूथ लै संग किशोरी * गही लय आगे प्रज्ज्वोरी
उत ते आये मदनगोपाला * सोहत संग लीर नवगाला
देखि परस्पर आनंद जादयो * दुहुँदिसि गोला लयो दुतु गदयो
हो० भरिभरि पियकारी हरषि, छत ते धाये ग्वाल ।

नवलासी लैलै करन, सिमिति यत्री उत गाल ॥
सो० लौ लटलेरो आन, परी भार लीय रंग डी ।

करत न कोउि डान, मन लाध मुभ ते कहत ॥
भरि भरि भूँकि गुलाब यलावै * हो हो होरी भयन सुनावै
केसरि रंग लै लै पियकारी * तकि तकि भारत पिय अरु प्यारी
दुहुँ दिसि यलत जराजरे जेरी * लई गुलाबे की घटा अंधेरी
आय परत न लके नो जेई * सो- केसरि के कलश उट्टै
लगि लगि रहे गीर अंगन सों * पहिचारे न परत रंगनसो
मुभ शोला कछु कही न लार्ध * रही गुलाब जवक छणि छार्ध

कवि उपमा कहि कहु भजाने ॥ शशि सरोज दोउ सकुचाने
सकुच रहित गारी सज गावै ॥ हृदयि वै वै नाम युगवै
भानत भोन ॥ रभाण तँपूर ॥ ताव पभावन दोलक तूर
नरला सी यपला सी गोरी ॥ भारत ग्वाहन कहि कहि होरी
यक लागे यक हूँन लागे ॥ अँक अणीर, अरि भुभ लागे
भयो भेद रंग रस अति लारी ॥ सभियन भोति कही तम प्यारी
दो० छल भल कर कछु भेदसों, मोहन पकरे जय ।

आंभ आंभ भुभ भौडि तभ, छांडयो हहा कराय ॥
सो० हँ अति लंगर कान्ह, अँसे ये नही भानिहँ ।
भसन युराये आन, लेहिं हाँव सो अपनो ॥

तभ यक तिय हलधर वपु काछयो ॥ यही ओढि नीलांभर आछयो
निकसि यूथ ते हवेकै न्यारी ॥ निकनि जित हाँव भनवारी
हुरि लन्यो आये भलहाँव ॥ यले अँकेके लेन अगाँव
गये निकट ताँके हुरि जणही ॥ धरे जय ओयक तिन तभही
आर्ध धाय और सज नारी ॥ बीने पकरी स्थाम अँकवारी
हँसि हँसि कहुत सकल प्रजाला ॥ दीड अहुत दर्ष, तुम लाला
सो इह आन तुमहे सज देह ॥ हाँव आपनो नीडा वेहँ
हाँव हँसत हर सज गवाला ॥ कहुत जये पकरे नँदवाला
हँसति कुँवरि राधा हर हाँव ॥ पियभुभ निरभि सकुच उरभादी
किनहुँ दियो पीतपट होरी ॥ काँवर दियो किनहुँ भरनेरी
महुँ मेनी शोथ सँवारी ॥ भुभ गुलाब लावति होउ नारी
हाँव उर अँरगवा दगायो ॥ हाँव रंग शोथ हरकायो
दो० गये छुटि मोहन तभै, मोहन यले पराय ।

आय भिदे निज सभन भँ, रही नारि पछिताय ॥
सो० कर भींजत पछितात, कहुँत परस्पर भाल सज ।
लली भनी थी घात, हाँव लेन पाँथ नही ॥
गये आन तुम लाल नँदवाला ॥ लेहो हँसि गोपाला
हुरि शभि लेसि तुम हँसों ॥ सो हँस हाँव वेहिं गी तुमसों

પીતામ્બર અપનો યહ લીલે * પઠે ગ્વાલ કાહુ કે દીલે
 કે આપહી આપ લે બાહુ * અળ હમ નહીં પકરિહું કાહુ
 હુંસત સખા સમ તારી દેકે * બેની છોરન હૈ કર લેકે
 કહત બાહુ ફિર કુંવર કન્હાઈ * પીતામ્બર લે આવહુ બાઈ
 ભાજત હાર હિયે તે દુટ્ટે * પીતામ્બર મહને દૈ છૂટ્ટે
 તમહિં કહ્યો હરિ નન્દ દુહાઈ * અબહિં પીતપટ લેત મંગાઈ
 સખા એક હરિ નિકટ બુલાયો * યુવતિ વેષ કરિ તાહિ પકાયો
 ગયો સુમિલિ યુવતિન કે માહી * હુંસત જાય કાઢો પટ પાહી
 કહત ફેલુ પટ ધરે દુરાઈ * અળ નહીં પાવહિં કુંવર કન્હાઈ
 અમ યહ પટ હરિકો તમ દેહું * દાંવ અપનો જળ હમ લેહું
 દોઁ એસી કહિ પટ લૈસિયો, આયો 'ચમકિ ગુપાલ ।

ફેર્યો કર સોં શ્યામ લૈ, ચકિત ભઈ સખ બાલ ॥

સોઁ લખિ હરિકી ચતુરાય, ભઈ ચકિત બ્રજબાલ સખ ।

ધિરવત કહત સુનાયે, ભલી બનાઈ આજ તુમ ॥

ગયે આજ બચિ કરિ ચતુરાઈ * અળ બહિ હું જો બચહુ કન્હાઈ
 અળ તો લાગ લગી હૈ હમસોં * જબલગિ દાંવ લેતિ નહીં તુમસોં
 પકરિ નચાવહિં તુમહિં બિહારી * તળ કહિહો હમકો બ્રજનારી
 કહત શ્યામ અળ ભયે સયાને * ઈન બાતન કહુભય નહીં માને
 જાન કિયો મૈં કપટ તુમહારો * અળ તુમ કહ કર સકત હમારો
 અબહીં ગ્વાલન દેહું લગાઈ * છાંડો અપની બિનય કરાઈ
 નેક કાનિ માનત હોં તિનકી * સખી કહાવતિહો તુમ બિનકી
 યહ સુનિ તળ યુવતી શુસકાની * કહા કરતહો શ્યામ સયાની
 તુમહું નન્દકી સોંહ કન્હાઈ * જો નહીં બિનય કરાવહુ આઈ
 સખન સહિત તળ મોહન કર્યૈં * લૈ લૈ પિયકારિન રંગ બર્યૈં
 ઉત સખ યુવતી હૈવ ઇક ઠીરી * લૈ લૈ નવત્રા સી સખ દોરી
 દિયો સખન કે મારિ હટાઈ * ભાજિ ચલે તળ કુંવર કન્હાઈ

દોઁ ભાજે ભાજે કહત સખ, તારી દૈ બ્રજબાલ ।

જો તુમ જાયે નન્દ કે, કાઢે રહી ગુપાલ ॥

સોઠ ફિરે બહુરિ ઘનરયામ, સખાવૃન્દ સખ ફેરિદે ।

શિથિલ કરી પ્રજવામ, જોરિન મારિ અખીરપી ॥

અસે ખેલત મિલિ રસ હોરી * ઇત મોહન ઉત કુંવરિ કિશોરી
ગોપી જ્વાલ સંગ સખ લીને * મોહન સકલ રંગ રસ રમ ભીને
કળહું પરમપર ગાવત મારી * કરત રસવાદ ગિહાની
કળહું અખીર શુભાલ ઉડાવે * કળહું રંગ સલિલ ખરવાવે
અરસ પત્ત ઇગિ નિરખત દોઝિ * પરમાનન્દ મગન સખ દોઝિ
અઢે બિમાનન નલ સુર દોષે * જન્મ મુદ્દલ પ્રજકો કરિ લેખે
પુનિ પુનિ હુપિં સુમન^૧ ગર્વે * જય જય કરિ પ્રભુ દો યશ ગર્વે
એમે ક્યામ રંગ રસ રાખ્યો * લલિતા આય બીચ તબ ભાખ્યો
આજ ક્યામ તુમ ઓચક આયે * હુમ કાઠૂ જાનન નદી^૨ પાયે
ગદત કરી તુમ આય દિઠાર્થ * ભઈ સાંઝ અજ કુંવર કન્હાર્થ
કાદિહ પ્રાત હે વાર હમારી * દેખેગી અનુસાધ^૩ તુમહારી
અંહૈ નન્દગાવ લોં ખારી * રહિયો સજગ લાલ ગિરિધારી
દોઠ પ્યારી ફરતે પાન લૈ, દીને સખી સુલ્લન ।

પ્રાત અવધિ બહિ ખેલપી, રાખ્યો હુહુંદિશિ માન ॥

સોઠ ઘર આયે ઘનરયામ, અખનં મંગ ગાવત હસત ।

ગઈ પ્રિયા નિજધામ, સખિન સહિત આનંદભરી ॥

પરમાનન્દ સકલ પ્રજનારી * કૃષ્ણ કેલિમુખ દી અધિકારી
લોક લાજ દો ભય નહીં માને * કૃષ્ણ બિલાસ મદા ઉર આને
શ્રીરાધિકા કુંવરિ સુખદાઈ * પ્રાત સખી વળ બોલિ પઠાઈ
કિયો બિચાર સખન મિલિ જોરી * નન્દગવ ખેલેં ચલિ હોરી
મિલિ મોહન સોં યક મુખ દીલે * ફગવા નન્દમહુર સોં લીલે
સામા^૩ મકવ ખેલ દી લીની * રંગ શુભાલન સોં બહુ દીની
મથિ મથિ વિવિધ મુગ ધન લીન્દે * ભાંતિ અનેક અરગળ દીન્દે
ભગિ ભરિ ભાજન કનક સુહાયે * અમિત સુગંધ ન બહિં ગનાયે
લે કુંવરિન અનેક અપારા * ચલે સંગ સજિ સુભગ સિંગારા

ગ્વાલિન યોવન ગર્વ ગહેલી રૂ શ્રીરાધા સંગ ચલી સહેલી
કુંકુમ ઉર્ણટ કનક તન ગોરી * સ્વપરાશિ સગ નવલકિશોરી
એક વયસ^૧ મુન્દર સગ રાજે * નિરખત કોટિ મદનતિય લાજે
દોઠ નવસત સાજિ સિંગાર તન, અંગ અંગ સખ ગ્વારિ ।

ચન્દ્રવલિ લલિતાદિ સખ, અમિત ગોપસુકુમારિ ॥
સોઠ કો કળિ બરણે પાર, ધ્યારી સખ નંદલાલકી ।

શોભા અમિત અપાર, ઉપમા કો ત્રિભુવન નહીં ॥

સુમન સુગંધન ચૂંચી બેણી * લટકત કનક અખી છળિ શ્રેણી
મોતિન માંગ બની અતિ નીકી * કેસરિ આક જહાજી ટીકી
કુટિલ ભોંહ અલકૈં ધુંધુરારી * મનમોહન મન મોહનહારી
ખંજન નૈન મધુપ મૃગ હારે * અંજન રેખ મુલગ અનિયારે
શર્વણ તરવનન રણિસમ જ્યોતિ * નકળેસર લટકે ગજમોતિ
દથન કુંદ બિંબાધર મોહૈં * ત્રિભુક નીલકણ્ણ છળિ મન મોહૈં
કંઠ કપોત મોતિ ઉર હારા * જનુ યુગ ગિરિબિંચ સુરસરિધારા
કુચ ચકવા મુખ ચશિબ્રમ ભૂલે * ઘેઠે જુરિ^૨ માનહું દહું ફૂલે
કર કંકણ ચૂરી ગજદંતી * નળ મણિ માણિક મેટત કંતી
નાભી હૃદય કદા કળિ બરનૈ * કટિ મૃગરાજ લેત જનુ નિરનૈ
ચરણન નૂપુર બિછિયા બાજે * ચાલ મરાલ ચલત કલ રાજે
લહંગા કસબ પીત રગ સારી * ચમક ચહુંદિશિ લાલ કિનારી

દોઠ નખશિખ મખ શોભા ભરી, બની છબીલી વામ ।

તિન મૈ શ્રીરાધાકુંવરિ, રાજત અતિ અભિરામ ॥

સોઠ લઈ સખન ગહિ હાથ, પીરે સુમનન કી છરી ।

હોરી હરિ કે સાથ, નંદગાંવ ખેલન ચલી ॥

પ્રેમ પ્રીતિ કે રસ બસ પાગી * નંદનંદન પિયકી અનુરાગી
બાજે સુધર બજાવૈં ગોરી * ગાવહિં કોકિલ કંઠ નિહોરી
કરતિ કેલિ કૌતુક મન માકીં * અગિર ગુલાલ ઉડાવન જાહીં
લીનો ઘેર નંદ ગૃહ જાઈ * બસત તહાં મનહરન કન્દાર્ધ

શોભિત રૂપ લતાસી ગોરી * ગાવત ફાગ નંદકી પોરી
 કુનિ સુન્દર ધર બાકર આયે * હલધર ગ્વાલ ગુપાલ ખુલાયે
 એકતે એક ભઈ સખ નારી * હોરી ખેલ મચ્યો અતિ ભારી
 મૃગમદ કુંકુમ ચંદન ઘેરે * લૈ લૈ પિચકારી કર દોરે
 ગોપી ગ્વાલ ભરે ઝંક ઝોરી * અગિર ગુલાલન મારહિં ગોરી
 ઉડત ગુલાલ ઘટા ઘન છાઈ * મહિ કેસરિ કી કીચ સુહાઈ
 બાજે સરસ મધુરસ્વર બાજે * ગાન સુનત ગણ ગન્ધણ લાજે
 પકરત એક, એક છુટિ લાજે * ગારી દેત એક તજિ લાજે
 દોઁ હો હો હોરી કહત સખ, ભરે પરમ આનન્દ ।

સખિનસંગ ઉત લાડિલી, ઇતૈ સખા નંદનન્દ ॥

સોઁ ઔચક ધાઈ વામ, ગહન હેત નંદનન્દ તખ ।

ગહિ પાયે બલરામ, નિકસિ ગયે હરિ ભાજિકે ॥

અતિ નિશંક સખ પ્રજકી ગોરી * તા મેં અવસર પાયો હોરી
 બરિ ભરિ કેસરિ રંગ ઠમોરી * લૈ લૈ હલધર કે શિર ઢોરી
 અગિર ઉડાય અંધેરા કીનો * લલિતા ગહિ દગ કાજર દીનો
 ખયંગ ખયન સખ કહત સુનાઈ * લેકુ રોહિણી માત ખુલાઈ
 હાસ બિલાસ બિબિધ કહિ ગાવે * ઇત ઉત બલૈ કહું બાન ન પાવે
 ફુગુઆમન લાવતો મેગાઈ * હલધર છાંડે ખિનય કરાઈ
 હુંસત સખન મિલિ કુંવર કન્હાઈ * આયે દોહિ આખ ઐબાઈ
 તમ હલધર દુચિતે હરિ કીને * સુવતિન ધાય શ્યામ ગહિ લીને
 સિમટે સખા છુડાવન ધાયે * સુવતિન સે હરિ છુટન ન પાયે
 લૈ લૈ નવલાસી નવ બાલા * દિયે હટાય મારિ સખ ગ્વાલા
 શ્યામહિં છતિ ચૂચ મેં લાઈ * ભઈ સખન કે મન કી ભાઈ
 રસ લંપટ નંદનન્દ કન્હાઈ * દીનોં આપુન આનિ ગહાઈ
 દોઁ લૈ આઈ પ્યારી નિકટ, હુંસતિ કહતિ અજબાલ ।

કહિયે અખ કૈસી બની, બહુત કરત હૌ ગાલ ॥

સોઁ એક કહતિ મુસકાય, બસન હરે તે આપુહી ।

हमलुं जसन छुडाय, लेहिं हांनं अण आपनो ॥

कान्ह कछो करिहो कछ मेरो * सोध पाय लयो अण नेरो
 ऐसे कहति रूप अनुरागी * मुरली छीन जगजन लागी
 अकनि वियो पीतपट छोरी * अक रंग गागरि लै होरा
 हरिके हाथ गडे यन्त्रावली * कनकल लै आध संजवल
 ललिता दोयन आनन लागी * अक अवधु लागि कछ कहि लागी
 अक शिषुक गहि जहन उठावै * अक गुलाब कपोलन लावै
 घेरि रही परिभा दी नाध * करति सणै निज निज मनभाध
 काहु जेनी जूथ सँवारी * काहु मोतिन माँग सुधारी
 पहिरावति लहुंगा केहि सारी * काहु लै अंगिया उर धारी
 निरधि निरधि प्यारी मुसकाई * रागत आपनी कृष्ण जडाध
 काहु वदन अलुषय लीन्हे * नेकहु श्याम परत नही लीन्हे
 जधू जधू कहि सजहिन गायो * प्यारी निकट आनि जेकायो
 हो० निरधि वदन प्यारी हँसी, श्याम हँसे सकुचाय ।

गहि प्यारी निजपाछितण, दीनों पान जभाय ॥

सो० सभिछा करत क्लेश, गांठि जेरि आंचर दध ।

धनमे रहियो अडोल यह जेरि युग युग सदा ॥

लीन्हे मध्य श्याम सण ग्वारै * मगन लध अण वपुन सँभारै
 पिय प्यारी मुख की छवि जेहुँ * अरस परस होहि मन भाँडै
 रंगन लरे इंगीले होखि * त्रिलुवन छवि पटतर नही सोखि
 अक नैन दी सैन भिलावै * अक युगल छवि लभि मुख पावै
 गावति अक महारिको गारो * जने मँलरा उर करतारी
 लरि भरि भूँठि गुलाब उठावै * ग्वाल निकट कहुँ लगन न पावै
 रही गुलाब घटा छवि छार्थ * कूली मानहुँ सोअ सुहाध
 तज ललिता के यशुमति भाध * धर लीतर से जेवि पठाध
 हंसिकै महारि जहुत सनमानि * विनती करी जहुरि महुमानी
 आन लध सोजन दी भिरियाँ * देजहु अण राधा दी गरियाँ

पान पान करि श्रमहि निवारो ॥ गहुरि जेलियो निकट सवारो
 व्यावहु अण लाडिलिहि विवाध ॥ श्रीरतिछु डी सोह दिवाध
 हो० तण यशुभति पहुँ राधिकहि, ललित। यली लिवाय ।

सकुय जनि धनश्याम अति, छुटे हा हा भाय ॥
 सो० हुँसे ज्वाल मुण छेरि, तन शोभा देखत भरे ।

भलको लीनों टेरि, अन्यो आण अति साँवरो ॥

कहत सभा सण है है सोहन ॥ औसेहि यलो नंद पै मोहन
 अछे जुग गहि तहाँ विवाध ॥ छणि अनूप पड वरणि न लछ
 उत सण सुवतिनके यित चारे ॥ यवे लाल भतते अति लोरे
 अति छणि द्वेभि हुँसे नंदराध ॥ जननी सुनति होरि तहुँ आध
 निरभि हरषि लीन्हे उर लाध ॥ अति आनंद हृदय न समार
 भार भार ॥ कर लेत गलैया ॥ किन यहु डीने डाल कन्हेया
 ये औसी सण अज डी जावा ॥ सकुय हुँसे मनही नंदलावा
 तुरत श्याम सोध जेप उतार्यो ॥ कटि पटपीत मुकुट शिर धार्यो
 सुवतिन सखित हुँवरि श्रीश्यामा ॥ आध नंदमहुरि के धामा
 लूपणु भजन नवीन जनाये ॥ भोगुभति है सणको पहिराये
 अति सनेहु जूषलानु हुलारी ॥ आपने हाथ सिंगार सँवारी
 निरभि रूप प्रमुदित नंदरानी ॥ वारति राधेनान सिहानी
 हो० विविध लांति भेवा भधुर, और भिडाध आनि ।

साहर सणकी गोह में, लरे हरषि नंदरानि ॥

सो० रह्यो नंदगृह छाय, होरी के आनंद अति ।

कहत यशोभति भाय, द्रुगवा कहे सो दीर्घये ॥

लवकि कछो औरै कछु नाही ॥ वेहैं कन्हर द्रुगवा भाही
 द्वेजेनिन रहि सकहि नु उनको ॥ तौ भांगे देहैं ह्रम तुमको
 जाहो अंश कन्हर नंदराध ॥ चिररजपहु जलसम कन्हा
 जिनसे यह सुण अजमे लीजत ॥ यह अशीश सणही भिलि दाजत
 अति आनंद भगन अजभासी ॥ अष्टनिदि नव निधि सण दाभी
 गोपी जाल लये अनुकूल ॥ नंदान यवे यमुना के दूता

જહં અરવિપટ વિવિધ રંગ કૂલે * ગુંજત ભંવર મત્ત રસ ભૂલે
 શીતલ સુખદ છાંહ છમિ છાર્ધ * કૂલ ડાલ તહં રચ્યે। કન્હાર્ધ
 જુલત રંગ ભરે પિય ખ્યારી * ગાવત મિલે ગોપ અરુ નારી
 એસે દૂર ખેવ શ્રમ કીનોં * અતિ આનંદ સખન કે। કીનોં
 તખ યમુનાજલ શ્યામ નહાયે * મહિદેવન^૧ શિર તિવક બનાયે
 દિયે। દાન તિનકે નેદલાલા * અર્પત સુર સુમનન કી માલા।

છં૦ અરપત માલ પ્રસૂન^૨ સુરગણ, નિરખિ છળિ આનંદ ભરે ।

શ્રીનંદસુત સુખધામ, પૂરણકામ સખ પ્રજજન કરે ॥

લૂટિ સુખ રસ કાગકે, સખ મહિત નિજ નિજ ગૃહ ગયે ।

ગોપ બાલ ગોપાલ બલ, નિજ ધામ આયે છળિ છયે ॥

દો૦ કિયે। જે કાગ વિહાર હરિ, શારદ લહૈ ન પાર ।

પ્રજબાસી સો કિમિ કહૈ, લીલા સિંધુ અપાર ॥

સો૦ જનમન કે સુખધામ^૩, ચરિત લલિત ગોપાલ કે ।

ગાવત સુનત સુજન, પ્રજબાસી જન રતિ લહત ॥

અથ સુદર્શનશાપમેચન લીલા

પૂરણપ્રદા કૃષ્ણ ભગવાના * પ્રજળિલામ જે કીને નાના
 શિવ વિધિ શારદ નારદ શેષા * કહિ નહીં સકહિં ગણેશ અથેષા
 કીને ચરિત રહસ્ય અપારા * પ્રજયુવતિન મિલિ રસ ગૂંગારા
 સાધન નહીં કાહુ મન રાખી * કરી સકલ લે લાને ભાખી
 પ્રજવિલાસ રસ દેલિ બકાઈ * ભોલિ અનેક મુનિશન ગાર્ધ
 પ્રજવાસી પ્રભુ મળગુણ નાયક * જે કહુ કરહિં સો મળકો લાયક
 સખા સંગ સળકે સુખ દીનો * મન લાયે ગોપીન કે। કીનો
 મહરિ નન્દ પિતુ માત કહાયે * તિનકે હેત દેહ ધરિ આયે
 બાલકેલિ રસ સુખ કરિ ભારી * દિયે। પરમ આનન્દ મુરારી
 ગિરિ ધરિ પ્રજજન સગટે ગણે * ઈન્દ્રાદિક સુર જે જે ભાણે

ગાય બરૂ બન માહિં ચરણે * કાઢી નાગ નાથિ હૈ આયે
કરે ચરિત્ર અનેક કૃપાલા * ભક્તન હિત પ્રભુ દીન દયાલા
દોઁ ભક્તન કે હિત લેત હૈ, પ્રભુ યુગ યુગ અવતાર ।

અમુર મારિ થાયત સુરન, હરન ભૂમિ ભવ ભાર ॥
સોઁ ગાવત સંત અપાર, યશ પુનીત પાવન કરન ।

પૂરિ રહ્યો સંસાર, કરતા હરતા આપ હરિ ॥
ધ્રુવ દિન પ્રભુ ભક્તન સુખદાઈ * નન્દહૃદય યહ મતિ ઉપબાઈ
અભિયે આજ સરસ્વતી તીરા * પૂજન શંકર સકલ અહીરા
લિયે સંગ બલમોહન દોહી * ગોપી ગ્વાલ ચઢે સખ કોઠી
કરત કુસાહલ આનંદ ભારી * પહુચે તહાં સકલ નર નારી
સરિત પુનીત કિયો અસ્નાના * મહિદેવન દીનોં સખ દાના
દેખિ દેવચલ અતિ સુખમાની * સાંઝ પૂજે યમ્બુ ભવાના
પૂજા કરત સાંઝ હૈ આર્થ * શ્રમિત ભયે સખ લોગ લુગાઈ
ખાન પાન કરિ સહિત હુવાસા * કિયો રૈનિ તહુ બન મેં બાસા
સોયે હરિ હલધર સુખરાસી * તખ સોયે સખ બ્રજ કે બાસી
આધી નિશિ અજગર યક આયો * નન્દમહર કે પગ લપટાયો
ઉઠે પુકારિ ચોકિ નંદરાઈ * આયે બ્રજબાસી સખ ધાઈ
અજગર દેખિ કરે સખ કોઈ * લગે છુડાવન છુટત ન સોઈ
દોઁ હારે ચતન અનેક કરિ, સર્પ ન છાંડે પાય ।

કૃષ્ણ કૃષ્ણ કરિ નન્દ તખ, ગુહરાયે^૧ અકુલાય ॥
સોઁ અતિ બ્યાકુલ ગયે ગ્વાલ, બોલેશ્યામ જગાયકું ।

કહ્યો મહા યક બ્યાલ^૨, લપટાનો પગ નન્દકે ॥
સુનત ઉઠે આતુર ગોપાલા * નિકટ બાય દેખ્યો મોઈ બ્યાલ
પરસ્થી તાહિ કમલપદ પાવન * પાપ શાપ સન્તાપ નશાવન
છુવત ચરણ તિન લઈ જગુહાઈ^૩ * ધર્યો દિવ્યતન બરણિ ન બાઈ
લાગ્યો હાય ભેરિ ગુણગાવન * જય જય જગતઈશ જગપાવન
સખ દેવન કે દેવ સુકારિ * જય જય જય બ્રજગોપ વિહારી

ऋषि अंगिरा शाप मोहिं दीना ॥ सो वह बहुत अनुग्रह दीना
जते प्रभु के दर्शन पाये ॥ जन्म जन्म के पाप नशायें
ऐसी विनती प्रभुहि सुनाय ॥ आपसु^१ पाय अल्यो शिर नार्ध
जहुरि नन्द के शीश नवाये ॥ देवि महर अति अत्यरज पाये
पूछ्यो जय नन्द तज लेवारे ॥ तुम तो दिव्यरूप कोहि देवा
सर्प शरीर धर्यो क्यो आर्ध ॥ सो सज डमयो कही जुआर्य^३
नन्दवचन सुनि मन सुज पार्ध ॥ तज उन अपनी कथा सुनार्ध
दो० हौं यश गायक श्याम को, नाम सुदर्शन होय ।

सुन्दर विधाधरन में, मोते और न कोय ॥

सो० एकदिन ऋषिके धाम, गयो धरे अभिमान ।

कियो न तिन्हें प्रणाम, इषद्रव्य के गर्व से ॥

ऋषि अंगिरा जडे विज्ञानी ॥ अनि मोहिं जड़ अतिअभिमानि
दीना शाप कोष करि ओड़ा ॥ जाय होहु शठ अजगर देहा
ऐसे कही मोहिं ऋषि जगदी ॥ अजगर लये तुरत में तजकीं
होभी दुहित मोहिं परमकृपाला ॥ लये जहुरि मुनिराय दयाला
तज करि कृपा कही यह मोही ॥ कृष्ण हरश छवै हूँ जग तोही
परसि अरजुरज पाप नशैह ॥ जहुरि आपनो तन तज पैहै
ते पद आज परस सुजदार्ध ॥ लये पुनीत रूप निज पाध
जे पहरज प्रज्ञा नही पावै ॥ शिव सनकादि सदा अित लावै
मुनिप्रसाद सो रज मै पार्ध ॥ कहैलगि मुनि दी करौं जदार्ध
दीनदयाल जगतहितकारी ॥ संत समान कोन उपकारी
ऐसे विधाधर सुज मानी ॥ नन्दहि अपनी कथा जपाना
जहुरि कृष्णयस्वन शिर नार्ध ॥ गयो लोक निज जदु दुर्धार्ध
दो० नन्ददिक आनन्द सज, महिमा देवि पुनीत ।

कहत परस्पर कृष्ण गुण, गध तहाँ निशिणीत ॥

सो० आये सज प्रजधाम, प्रात होत आनन्दसों ।

संग श्याम जलराम, प्रभु प्रजवासीदास के ॥

અથ શંખચૂડવધ લીલા

યકે દિન સુન્દર મદનગોપાલા * શ્રીજલદેવ ઓર સંગ ગ્યાલા
 દિવસ અંતનિશિ મમય મુકાર્ધ * ઉદિત ઉડુપ^૧ ઉડુગણુર છબિછાઈ
 પ્રકુલિત ચારુ માલતી મોહું * કુમુદ સુગન્ધ પવન મન મોહું
 શુંજત લેવર મત રસલોભા * ચલે તહાં દેખન વન શોભા
 ગ્યાલન મિલિ ગાવત દોઉ ભાર્ધ * કમળું બજવત વેણુ કન્હાર્ધ
 પ્રજવનિતા ગણુ ચહુંદિશિ ઘેરે * ચલી' મુનત બંશી કે દેરે
 જિનકે તન મન બસે કન્હાર્ધ * મગન બર્ધ છબિ લખિ અધિકાર્ધ
 પંહુચી' શ્રી જન્દાવન બર્ધ * ગોપી ગ્યાલ સંગ સમુદાર્ધ
 વિહરત જનબિહાર દોઉ ભાર્ધ * ગોપી ગ્યાલ સાચ સમુદાર્ધ
 મન્દ મન્દ ગતિ ઇત ઉત રોલેં * મૃદુ મુસઠાય લેત મન મોલેં
 રૂપરાશિ નિધિ છબિ દોઉ બીરા * બેઠે બાય ચમુન કે વીરા
 પાછે સખા જૃન્દ સળ સોહું * સમુખ ગોપીજન મન મોહું
 દોાં કરત સખે મિલિ મુદિત મન, ભરે પ્રેમ રસ માહિં ।

ભયે મગન ઉનમત્ત જિભિ, રહી દેહ સુધિ નાહી' ॥

સોાં બાજત તાલ મૃદંગ, બીન ચંગ મુરલી મધુર ।

છાય રહી રસ રંગ, ઉડત તરંગેં તાન ક્રી ॥

પ્રેમમગન સળ ઘોષકુમારી * હરિછબિ નિરખતિ સુરતિ બિસારી
 શિયિલ બદન કચગેશીચ મુકાર્યે * વિહલ તન મન રયામ મુકાર્યે
 દોાં હમ કહાં નહીં કણુ જાને * નૈન રયામ કે રૂપ લોભાને
 રહી શ્રવણુ મુરલી ધુનિ છાર્ધ * ગૃહ જન ક્રી કણુ મુધિ નહીં રાધ
 ચન્દ્રબદન ચપલાસી ગોરી * હરિમુખ નાદ મુનત બર્ધ લોરી
 તહું રાક્ષમ^૪ ઓચક ઈક આયો * શંખચૂડ નામી તિહિં ગાયો
 સોવહુ ધનદ અનુગ અસિમાની * પ્રણુપ્રભાવ નહીં જાન અજાની
 દેખત હો બલરામ કન્હાર્ધ * સળ ગોપિન લીનોં અગુવાર્ધ
 ઘેર લેત જિભિ ગાય અહીરા * ઉત્તર દિશિ લે ચલ્યો અધીરા

જળ ગોપિન હરિ દેખે નાહીં * લયે ચેત તળ કષ્ટ મન માહીં
કહી જાતિ હય કાકે સાથા * લઈ વિકલ જિમિ પરમ અનાથા
કૃષ્ણ કૃષ્ણ તમ દેરન લાગીં * મહા દુખિત અતિ લય સોં પાગીં

દોઠ મુનત શ્રવણ આરતખચન^૧, ઉઠિ આતુર દોઉ લાય ।

અતિ સમીપ ગોપીન કે, તુરતહિં પહુંચે જાય ॥

સોઠ મેં આયોં હોં ધાય, મત ડરપો તિનસોં કહ્યો ।

અમહીં લેત છુડાય તુમ્હેં, મારિ યા દુષ્ટ કે ॥

શંખચૂડ ફિરિ કે તળ દેખ્યો * કાલ મૃત્યુ સમ દુહુવન પેખ્યો
લયે ત્રસિત તળ મૂઠ અભાગો * યુવતિન છાંડિ જીવ લે ભાગો
ગોપિન પાસ રાખિ બલ લાઈ * તા યાછે પુનિ અલે કંહાર્ધ
અતિહી નિકટ ધાય કે લીનો * મૂકા એક તાસુ શિર દીનો
લયે પ્રાણુ ખિન અધમ અન્યાર્ધ * પ્રભુ પ્રતાપ ઉત્તમ ગતિ પાર્ધ
હતી એક મણિ તાકે શીયા * સો લે આયે હરિ જગદીશ
દીની સો બલ કે નંદલાલા * પ્રમુદિત ભઈ દેખિ અજખાલા
ગોપી ગ્વાલ સહિત દોઉ ભાર્ધ * બહુરિ કિયો સુખ બન મેં આર્ધ
સો દુખ સખકો તુરત ભુલાયો * પરમાનન્દ સખન ઉપજાયો
કરત વિવિધવિધિહાસવિજ્ઞાસા * ગૃહ આયે પુનિ સહિત હુલાસા
નવકિશોર સુન્દર સુખદાઈ * અજજીવન બલરામ કંહાર્ધ
ગ્વાલ બાલ ગાયન કે સાથા * કીડા કરત લલિત અજનાયા

દોઠ દેખિ દેખિ હરિકે ચરિત, પરમ વિચિત્ર ઉદાર ।

નિશિદ્ધિન સખ પ્રમુદિત રહત, અજવાસી નરનાર ॥

સોઠ હરન સકલ લય^૨ ભીર, દુષ્ટદલન જન હિતકરન ।

નંદનંદન બલ ભીર, અજખાસી પ્રભુ સાંવરો ॥

અથ વૃષભાસુરવધલીલા

નંદનંદન સંતન હિતકારી * કમલનયન પ્રભુ કુન્જગિદારી
 મુરલી મુકુટ ધરે બ્રજ રાજે * કોટિ કામ નિરખત ઇષિ લાજે
 નિત નવૌમુખ બ્રજમેં ઉપજાવે * મુર નર મુનિ ત્રિભુવન યગ ગાવે
 સુનિ(ગ) અગમ કૃષ્ણ ગુણ ગાહા * કંસ અસુર ઉર દારુણ દાહા
 જો જોહિ જાવ તાહિ હરિ તૈસે * હિન કો હિત જૈસે કે। તેમે
 હિત અનહિત યહ પ્રભુ પ્રીલીલા * મહા રયામસુંદર મુખશીલા
 રીઝ ખીઝ હરિ કો જો ધ્યાવે * પરમાનન્દ અભય પદ પાવે
 રહે કંસ ઉર ધ્યાન સદાહી * નંદનંદન પલ બિસરત નાહી
 શત્રુભાવ શોચત ફિન રાતી * નદસુવન મારો કિહિ ભાંતી
 અસુર અરિષ્ટ નામ બલ ભારી * એક દિવસ નૃપ લિયો હુકારી
 તાસો કહિ સજ મરમ બુઝાયો * બલ સરાહિ બ્રજ તાહિ પઠાયો
 નંદનંદન મારન કે કાજ * અયો અસુર કરિ ગર્ભ સમાજ
 દોઁ નૃપ કો શીશ નવાય કે, કહ્યો અરિષ્ટ સુનાય ।

કિતક કાજ મહારાજ યહ, મેં કરિ આવત જાય ॥

સોઁ તુમ અસુરન કે રાજ, ઇતને કો શોચત કહા ।

પલ મેં મારોં આજ, બાલક નંદઅહીર કે ॥

પૃથક્ નૃપ સોઈ અસુર બનાઈ * આયો તુરત બ્રજહિ સમુદાઈ
 ગિરિસમાન તન અતિ બિકરાલા * મહાકઠિન દોઉ સીંગ વિશાલા
 પૂંછ ઉઠાય રહારત^૩ આવે * જોહિ ખુરન સોં છાર^૪ ઉડાવે
 રંગ આરજત ફેન મુખ હારે * કમહું સીંગ સે ભૂમિ બિદારે
 કમહું તરુનસોં રંગરત^૫ બાઈ * ઇત ઉત જોજત ફિરત કન્હાઈ
 ઉન્નત^૬ શીવ ચહું દિગિ ધાવે * જહાં તહાં ગેયન બિદારાઈ
 બાર બાર ગરજત અતિ ભારી * સુનત હરે સજ બ્રજ નર નારી
 બિહરી ગાય ગોષ સગ ભાગે * કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહિ ટેરન લાગે
 કાલસ્વરૂપ પૃથક્ ઇક આયો * સખન કૃષ્ણ સોં જાય સુતાયો

પ્રભુ સર્વજ્ઞ તુરત પહિંચાન્યો * જૃષભ ન હોય અસુર યહ જાન્યો ।
ખિહુ સિ કહ્યો મોહન સખ યાહો * મત ડરયો ચિન્તા કહુ નાહો ।
ચલે અસુર સમ્મુખ મનમોહન * ગોપ ગ્વાલ લાગે સખ ગોહન ?

દોઠ આગે હૂવે હરિ હાંક દે, તાસોં કહ્યો સુનાય ।

રે શક કા તન તરુ વસત, ફિરત ખિડારત ગાય ॥

સોઠ મો સનમુખ ઇત આય, તો તન ઉપજો કણ્ડુ ? જો ।

અખહોં દેહું મિટાય, કહત નન્દકી સૌંહ કરિ ॥

જૃષભામુર સુનિ હરિદ્રી ખાની * મનમેં ગર્જ કિયો યહ જાની
યાહો ખાલક કે બધકામ * આદર દે પકયો મોહિં રામ
લવે શકુન મૈ બ્રજ મેં આયોં * જો યાકો તુરતહિ લખિ પાયોં
અખહોં પાહિ પલક મેં મારોં * નૃપતિકાજ કળિ બધ જુહારોં^૩
ઐસે અપને જિય અનુમાની * ચાચ્યો રથામ સમ્મુખ અભિમાની
દૂદિ પયોં હરિ જિપર આઈ * લિયે સૌંગ ગહિ કુવર કન્હાર્ધ
યહ આવત હરિ કી દિશિ ધાઈ * હરિ પાત્રે લે જાત હટાર્ધ
પાછે પેલ રથામ નિહિ દીનોં * જહુરો જૃષભામુર બલ કીનોં
આવત જાત અસુર જળ હાર્યોં * શ્રીવ ગોહિ તળ ધરણિ પછાર્યોં
પયોં અસુર પરજત આકારા * મુખ તે ચક્રી કુધિર કી ધારા
અસુર મારિ ઉત્તમ ગતિ દીની * જય જય ધુનિ દેવન નભ કીની
લયે સુખી સખ સુર સમુદાર્ધ * ખરખિ સુમન અસ્તુતિ મુખ ગાર્ધ

દોઠ ચક્રિત લયે લખિ પરસપર, કહત સકલ બ્રજખાલ ।

હમ જાન્યો કોઉ વૃષભહૈ, યહ તો અસુર કરાલ ॥

સોઠ દુષ્ટદલન ગોપાલ, મુહિત કહત નરનારિ સખ ।

ભકતનકો રછપાલ, બ્રજખાસી નંદલાડિલો ॥

જય અરિષ્ઠ માર્યોં ગિરિધારી * લયો કંસ સુનિ બહુત દુખારી
આયે ક્રપિ નારદ તિહિ કાલા * કહ્યો કંસસોં સુનુ બૂપાલા
જિન મારે સખ અસુર તુમ્હારે * તે નહી હોહિં નન્દ કે ખારે

મૈં જાન્યોં નિશચય યહ લેજી * હું જમુદેવ પુત્ર વે દોજી
 કન્યા દૈ જો તુમહિં દિખાઈ * સો વહ હતી યથોમતિ જાઈ
 જયો કદુ યહ સુનુ હવ રાજા * કો જાને કર્તા કે કાજ
 યહ તો પુત્ર જયો હો જાંહી * કહી હુતો તોસોં મૈં તખ્તી
 અપની સોં બહુત તુમ કીનોં * સો ક્યોં મિટેજો બિધિ લિખિદીનોં
 કરહુ યતન તુમ અજહું સવારે * યહ કહિ નારદ સ્વર્ગ સિધારે
 ઉઠ્યો કંસ સુનિ સુનિ કી બાની * જયો શોચખશ મૂઢ અસાની
 પ્રથમ દેવકી અરુ બસુદેજી * છોડે હુતે બન્દિતે દોજી
 બહુત બુદો માન્યો તિન પાહોં * રાખે બહુરિ બન્દિ કે માહો
 દોઠ કૈસે મારોં કહ કરોં, નિશિ દિન યહૈ વિચાર ।
 શાલિ રહૈ નૃપ કંસ ઉર, હલધર નન્દકુમાર ॥
 સોઠ અમધોં પકજોં કાહિ, મનહીં મન શોચત ખરો ।
 કાહુ ન માર્યો તાહિ, અસુર ગયે તે સખ મરે ॥

અથ કેશીવધ લીલા

અસુરન માહિં જડો બલધારી * કેશી અસુર વીર અતિ ભારી
 કંસ તાહિ તખ્ત બેલિ પકાયો * અતિ આદર કરિ દિગ બૈકાયો
 હહત કંસ કેશી સુનુ મોસોં * જી કી બાત કહત મૈં તોસોં
 મો સમાન રાજા કોહિ નાહીં * મેરી આન સકલ જગમાહીં
 યે સેવક મેરે નહીં ઐસે * જૈસે મૈં ચાહત હોં તૈસે
 જસોં કહોં બાત મૈં જોઈ * કરિ આવે કારજ વહ સોઈ
 તાતે મોહિં યહી પછિતાયો * તખ કેશી કહિ બચન સુનાયો
 અસો ક્રહા કઠિન પ્રભુ કાજ * બુકો તુમ શોચત હો રાજ
 તુમ હો સખ અસુરન કે નાયક * ઓર કોન દુજો તુમ લાયક
 જાહિ ક્રોધ કરિ ચિતવો જાંહીં * તાકો નાશ હોય નૃપ તખ્તી
 આયસુ કહા મોહિં કિન દીજો * સો કારજ અજહીં હમ કીજો
 યહ સુનિ કંસ હરખનિય આન્યો * કેશી કો બહુલાંતિ બખાન્યો

हो० असुर जंश सज्जही हते^१, काहि कंठौ सुज्जमान^२ ।

नंदमहर के छोहरा, करि आवै भिन भान ॥

सो० कियो न तिन कछु काज, आगे जे पहये असुर ।

यह सुनि कै अति लाज, भारे सज्ज नंदभासकन ॥

तोते कछु हवै है मैं जानत * जडा जीर तोके मैं मानत

ता कारख प्रज ताहिं पडाजिं * जहुत और दहि कडा सिपाजि

निहितिहि निधिछलगतकरिकोजि * भारि आव नंदभासक होजि

कै लै आव भांघि होउ लैया * कहत जिन्हें जलशम कहैया

यक सुनि गर्भ अमुर लट कीनो * यद्यो प्रजहि नृप आयसु कीनो

भनहिं कहत देभो धौं ताडी * कंसनृपति उरत सज्ज जाडी

अश्व रूप हवै प्रज मे आवो * अति जल गरजि अहु दिशि धायो

जेगवन्त अति वपुषजिशाखा * जारत शीव पूंछ जिकराता

भारहि भारहि सो धुनि करडी * प्रज के लोगन भारत द्विरडी

जित तित भाजि यत्ने नर नारी * लये विकल सज्ज अति लय लारी

हयो जय आतुर प्रभुपाडीं * अश्व ओक आयो प्रज भाडीं

अति जिकरात न जात जतायो * कै धौं जदुरि अमुर होउ आयो

हो० प्रज आयो देशी असुर, जन लियो नंदलात ।

सम्भुज ताके हरषि कै, यत्ने कंस के काल ॥

सो० शीशमुकुट जनमाल, कटि कसि भांग्यो पीतपट ।

उर लुज नैन जिशास, असुर जिहारन सुरसुभद ॥

जग देशी देजे हरि आवत * लयो क्रोध करि सम्भुज धावत

अति जल होजि यरखु उडाये * प्रभु के उर को यपत यत्नाये

देभत उरे सकल प्रजभासी * गडे भीय ही हरि अजिनासी

छट न असुर जहुत जल कीनो * ठेलि श्याम पाछे तज दीनो

गिरो धरखि पर भूछिंत लारी * उठयो क्रोध करि जहुरि संलारी

हांव धात ठरि कै जहु धावै * पुनि पुनि यरखु अपेट^४ यत्नावै

अतिहि जेग हरि जात जयाई * करत सुख कौतुक सुजदाई

દેખત સુર સુનિ અઢે અગ્રસા * કહ્યું હવે મન કહ્યું ઇક ત્રાસા^૧
તકત ગોપ ગોપી લય બાઢે * ચક્રિત ચિત્ર લિખે સે ઠાઢે
બદન પસારિર અસુર તમ ધાયો * આકત હરિ કો મુખ મેં નાયો
તબહિં સ્થામ યહ બુદ્ધિ ઉપાર્થ * દિયો હાથ તાકે મુખ નાર્થ
દાંતન દાબ સકયો સો નાહોં * જૃમ્મ પ્રમાન લયો મુખ માહીં

દોઁ એક હાથ મુખ નાઈકે, તુરત કેશ ગહિ ધાય ।
બલી સુવન નંદરાયકે, પટકયો અસુર ફિરાય ॥
સોઁ શબ્દ લયો આઘાત, ધરકયો ઉર સુનિ કંસકો ।
નંદમંહર કે તાત, જાન્યો કેશી કો હન્યો ॥

દેખત સુરગણ લયે સુખારી * વર્ષે મુમન મુમંગલ કારો
પ્રકૃલિત ભયે સકલ પ્રજવાસી * બઢ્યો હર્ષ ઉર મિત્રી ઉઠાસી
ગાવત જય યથ પ્રબુદ્ધિ સુનાઈ * અસુરનિકંદન જનસુખદાઈ
ધાય ધાય હરિ કો સબ લોંટે * ધન્ય ધન્ય કહિ કહિ દુખ મેટે
બડો દુષ્ટ મોહન તુમ માર્યો * પ્રજબાસિન કો પ્રાણ ઉભાર્યો
કાન્હલિ સદા સહાય હમારી * ધન્ય ધન્ય મોહન ગિરિધારી
લિયે લાય ઉર પશુમતિમૈયા * પુનિ પુનિ મુખ કો લેત બલૈયા
નંદ દેખિ આનંદ અતિ દીને * બહુત દાન જિખન કો દીને
હરિકો લેં પુનિ પુનિ ઉર લાવત * મુખચંબત લખિ છખિ સુખપાવત
કેશી માર સ્થામ ગૃહ આયે * ભયે સકલ આનંદ બધાયે
ધર ધર સબ પ્રજ લોગ હુગાઈ * નંદનંદન દી કરત બડાઈ
પ્રજવાસી પ્રભુ જન પ્રતિપાલક * સંતન સુખદ અસુર કુલ ધાલક^૨

દોઁ ધનિ ધનિ પ્રજમેં અવતરે, ભક્તન કેહિત આય ।
સુખસાગર શોભા અધિક, બલનિધિ ત્રિભુવનરાય ॥
સોઁ બલમોહન દોઉ ભાય, ચિરજીવો જોશી યુગલ ।
દેત અશીરા મનાય, પ્રજબાસી પ્રભુકો સખે ॥

अथ व्योमासुर वधलीला

हृन्ने दिन सुन्दर प्रज्जनाया * गये जनहिं गायन के साथ
 गलदाहि अरु ज्वाल सुहाये * शोणित संग सुलग मन लाये
 गंधि गाय जन मे अशुवार्ध * जहूँ तहूँ यरन लगीं सुभ पाध
 ज्वालन संग श्याम अनुरागे * योर मिहियनी? जेलन लागे
 लये भगन तन सुधि कंधु नाही * होस्त दुरत-द्विरत भग माही
 तमहिं कंस केशी अध सुनिहै * भार भार शोचत शिर धुनिहै
 व्योमासुर यक अति जलवाना * भाया चरित गहुत सो जना
 पकयो ताको तम प्रज्जमाही * भारन कह्यो श्यामको ताही
 गोध लेष धरि सो प्रज्ज आयो * दूँदत हरि को जन मे पायो
 गयो सभाय सभन के माही * ताको किनहुं जान्यो नाही
 व्योमासुर यक पुद्धि उपाध * प्रथम आलकन लेहुं युरार्ध
 भंडवो करि जम हरिको पाजि * तग भारीं कै हरि कै लजि

हो० दुरन^३ लहिं आलक जहूँ, तहूँ असुर संग जय ।

आवहि ओकहि ओक लै, परमत माहिं दुराय^४ ॥

सो० रहि गये थोरे ज्वाल, जम यों गहु आलक हरे ।

तम जान्यो नँहलात, व्योमासुर के कपटको ॥

धर्यो ध्यान तम कुंवर कन्धार * हरिसों ताही कहा जसाध
 तुरत असुर लै लूपर पटकयो * प्राण देह तनि स्वर्गहि सटकयो
 असुर भारिकै दीनदयाला * आलक शोधन अले गोपाला
 अवि नारद आये तिहि दास * देधि श्याम सुभ लज्यो भिशाला
 उपज्यो प्रेम हरष हर यावन * गीन जलय लगे यथ गावन
 जय जय प्रहस सनातन स्वामी * आदिपुरुष प्रभु अन्तर्धर्माभी
 अलभ अनीह^५ अनन्त अपारा * को जानै प्रभु रूप तुम्हारा
 सखल सृष्टि के सिरजन हारे * पालन लय सभ ज्वाल तुम्हारे
 युग युग यह अवतार गुसार्ध * लकतन हित प्रभु लेन सदाध

सो० महाभक्त गज ऐक, त्रिभुवनगामी कुल्लया ।

ऐसे सुलट अनेक, नामी सुलटन के गनै ॥

कहा आव के आवक दोउ * यदपि गली उपजे है * ओउ
प्रण लोग प्रजे सण भरे * जेवा करत सदा रहे नेरे
ताते सकुयत होँ उन काज * आवक सुनत होत मोहिं लाज
बली करी यह जात पुआर * मन ही आरो, अटक मिटार
सुनहु और नारदमुनि हमसों * कहुत भते की जानी तुमसों
उनपर सेना कहा पडाउ * नन्द सदित सहजहि पुनवाग
हारो गज के यरख पुंदाध * और प्रज प्रज देउ जसाध
यहै जात भरे मन आध * तज सुनि मुनि गोवे मुसुआर
जे तुम अपने गण संधारो * तो जानो अम तुम उन भारो
त्रिभुवन में के जसहि तुम्हारे * यह कहि मुनि निधिधाम पधारो
कंस आपने जिय यह जानी * नारद हित प्री जात गजानी
अज भारो नंदी गडर वगावि * भयुराजिहि तिहि सांतिपुदवि
हो० यहै शोच उर में पर्यो, नहीं बियार कछु और ।

ऐसे तिन्हें पुलायये, करत मनहिं मन दौर ॥

सो० कुलहुं बियारत हाय, आपहि यदि धाउं धजहि ।

पुनि सकुयतहै ज्य, अजभासी प्रभुगुण समुजि ॥

जन्महिते वै है अमुरारी * सातहि दिन के गरी संधारी
हागासुर जल गयो जदाध * सो मुरआय गियो द्विदि आध
शकट तृणा क्षणही में भारे * ज्वालहि और अमुर संधारे
गये, प्रतिज्ञा करि करि जेध * आयो नहीं लपत द्विदि कोध
अज उनको सहजही पुलाव * ऐसे के जिहि लेत पडाव
जय नंदसों कहे पुआर * श्याम राम सुन्दर दोउ लार
सुनि सुनि अति नृपके मन लाये * देभन के भकुपुरी पुलाये
ऐसे करि जज वै हां औह * गहुरा बियत जान नही पैह
यह बियार उर में कहराये * तज आतुर अकूर पुलाये

सुनि अकूर मन में लाय पायो * किहि कारख नृप जेगि जुलायो
आतुर गयो पंवरि पर छाछ * जय पंवरिया^२ अणर जनाई
सुनतहि जेहि महल में लीनो * सकुय गवन सुइलकसुत^३ द्वीनो
दो० कछु डर कछु जिय धीर धर, गयो नृपति के यास ।

देखि डर्यो मुख शैत्यणश, उर ते लेत उसास ॥
सो० हाथ जेरि शिरनाय, अनजोयो सम्मुख रह्यो ।

लीनो दिग जैठाय, भरम जयन कहि कंस तज ॥
आपहि और तहा कोउ नाही * जोयो नृप सुइलकसुत पाही
कहि लु गये नारद ऋषिजानी * सो सज कहिके अगट जगानी
सुनि अकूर कहत सत तोड़ों * श्याम शम शालत उर मोड़ों
जयहि त्यहि निधिअणउनकोमारों * यह कछु दोष हुइय नही धारों
पडवों कहि जहि अज जेठ * कह प्रीति करि नन्दहि सोध
जलमोहन तुव तनय सुहाये * तुमहि सहित नृपराज जुलाये
सुन गुणरूपहि अगम अगाधा * है नृप को देखन की साधा
हाली पीठ कमल है आये * तम ते नृप के मन में लाये
सो जइसीस^४ धनै^५ अज देहै * धनके जयन सुनत सुख पैहै
यह कहिके उन को है आवै * सेह सु देखि जानि न पावै
ऐसे कहि जण कंस सुनायो * तज अकूरहि धीरज आयो
मन मन कहत कहा यहि आवै * आयुहि अयनो हाल जुलावै
दो० कियो भियार अकूर तज, कहन लु कछु मै और ।

तौ भारेजो मोहिं यह, अजही याही और ॥
सो० कह्यो भानि है नाही, काज याहि आयो निकट ।

यह भियारि मनभाहि, सुइलकसुत जोयो हरपि ॥
सुनहु नृपति नीके मन आनी * धनि धनि नारद सत्य जगानी
जडे शत्रु ह्वम को वे दोज * उपजे नन्दबवन में कोज
कीनै जेगि नृपति यह काज * तुम सरि^६ और कोन मोहिं राज
मुख ते आयसु जे करि पाजि * खार जेग तिहि अजहि पडाजि

ધરણી ભાર પાપ ભર્ષ ભારી * સુરન સંગ લે જાય પુકારી
ત્રાહિ ત્રાહિ શ્રીપતિ દૈત્યારિ * રાખિ લેહુ પ્રભુ ગરણ ઉભારી
રાજ અનીતિ સુરન તમ સાખી * શશિ અરુ સૂર બયે સળ સાખી
દોઠ દોરસિન્ધુ અહિસેજ પ્રભુ, શ્રવણન પરી પુકાર ।

તખ જાન્યો મુર સન્ત મહિ, દુખિત દનુજ કે ભાર ।

સોઠ કહ્યો ભૂમિ અવતાર, સિન્ધુ મધ્ય વાણી પ્રગટ ॥

શ્રીપતિ પ્રભુ અસુરારિ, જગત્રાતા દાતા અભૈ ॥

મથુરા જન્મિ ગોકુલહિ આયે * માત પિતા મોવતહી પાયે
નન્દ યશોદા જાલક જાન્યો * ગોપિન કામરૂપ કરિ માન્યો
પથ પીવતહી બકોર બિનાસી * ભયો અસુર મુનિ કંસ ઉદાસી
યહિ અન્તર જે દનુજ પથાયે * તે પ્રભુ સળ કૌતુકહિ^૧ નશાયે
ધન્ય ધન્ય જે પ્રજ કે બાણી * જિન વશ કિયે પ્રજા સુખરાસી
મન બુધિ બચન તર્ક તે^૨ ન્યારે * નિગમહુ અગમ^૩ ન પરતબિચારે
તે પ્રજ સુવતિન વસહિ^૪ વિહારે * કમલ નયન પ્રભુ નન્દહુલારે
નીલજલજ તન સુન્દર શ્યામા * મોર સુકુટ કુવડલ અભિરામા
સુરલીધર પીતામ્બરધારી * જનમાલાધર કુંજબિહારી
બસહુ રૂપ ચહ ઉર ધર પાજી * બહુરિ નાય પ્રભુ બિનય સુનાજી^૫
ચહ અવતાર જખહિ^૬ પ્રભુ લીનોઃ આયમુ સુરન ચહૈ પ્રભુ નીનો
દૈત્ય હહન સન્તત સુખમરી * અળ મારહુ પ્રભુ કંસ બિચારી
દોઠ જળ ચહ ગાથા ગાયકૈ, નારદ કહી સુનાય ।

બોલે પ્રભુ કરિ તખ કૃપા, સુધાખચન^૭ મુસકાય ॥

સોઠ જહુ બેગિ મુનિરાય, કરહુ સુરનકો કાજ ચંહ ।

પડવહુ મોહિ^૮ બુલ્કાય, નૃપ આયમુ તે મધુપુરી ॥

જંજ પ્રભુ હૈસિ ચહ આવમુ દીનોઃ તખ પ્રજામ પ્રભુ કોઠપિ કીનો
હરણિ ચલે મુનિ નૃપ કે પાસા * ચહૈ બુદ્ધિ મન કરત પ્રકાસા
ચહૈ જાત હલધર સમુગર્ષ * જો બાની ઠપિ ગયે સુનાઈ

૧ દૈત્યોના દુરમત ૨ પૂના ૩ ગણગો ૪ રમત માત્રમા ૫ વે પી પલુન
પરોચાય તેમ ૬ અમૃતવશ્ણી

तुम प्रभु अभिज्ञ दौकडें कारण * जन्मे हो लुपिहार उतारन
परम पुरुष अविभक्ति अविहारा * अभिनाशी अद्वैत अपारा
सिन्धुरूप जनहित सुणकारी * त्रिभुवनपति श्रीपति असुरारि
संकषेणु जग औसो लाज्यो * सुनि (२) श्याम हृदय सण राज्यो
तण हंस कही आतसों पानी * जे तुम कहत पात में जूनी
कसनिकन्दन नाम कदाजि * केश गहों पुहुमी धसिटाजि
औसो प्रभु हलधर समुजाये * जालक भहुरि शोध सण लाये
व्योमासुर भार्यो नंदलावा * लये मुदित सण देण गुवाला
धन्य धन्य सण प्रभु को जाये * कहत आज तुम हम् सण राये

दो० गाय गोप हलधर सहित, लये परम आनंद ।

सांज समय जन से बले, अज को श्रीनंदनंद ॥

सो० आये नंदअवास, प्रभु अजवासी दास के ।

गये कंस के पास, ऋषि नारद भथुरापुरी ॥

नारद गये कंस के पास * मन भारे मुष्ण करे उदासा
आदर करि आसन बैसाये * हर्षि कंस सुनि निकट जुलाये
कैसो मुष्ण ऋषि मन कथों भारे * कह यिन्ता मन गहों तुम्हारे
नारद कही सुनो हो राज * कह बैठे कह करहु विप्राज
त्रिभुवन में नाहीं कोउ औसो * देख्यो नन्द सुवन में कैसो
करत कहा रजधानी औत्री * विपण तुम को पात अनैसीर
दिन दिन लयो प्रणव भहुवारी * हम् सण हितकी कहत तुम्हारी
तण जोदयो नृप भर्णित पानी * यह नारद तुम कहां अपानी
यद्यपि कहत हो तुम हित करी * तद्यपि जरागरि नही वह मेरी
कोटि हनुज मो सम मो पास * जिनको देखि सुन मन त्रासा
कोटि कोटि जिनके संग योधा * अत सकै को तिनके कोधा
तिन के भव कह कहूं जताछ * देखत जिनको काल उरोधे

दो० रहत द्वार संतत भरी, कोटि लटन की लीर ।

अति अयं ड कोट उधर, महाजत्री रणधीर ॥

સુદૃઢક્રમુત યહ કહી સયાની * તળ હૃથો નૃપ મુનિ યહ બાની
 ફિર ફિરિ કહત હિયે ગરવાઈ * પ્રાત બોલિ મારો દોડ ભાઈ
 આંધી નિશિલો યહ મન કીનો * તળ અકૂર વિદા કરિ દોનો
 પર્યો સેજ આવસ ગિય બાની * સેવા કરન લગી સખ રાની
 નેક પલક લાગી અપકારી * લખે સુપન પંડરામ કન્હારી
 કાલ સરિસ દોડ દેખ કરાનો * ઝિઝકિરકિયો ભરખ્યો સસકાનો
 દેખ્યો બાગિ તહાં નહીં દોલિ * ચકિત ભઈ રાની સખ દોલે
 બૂઝન લગી સખે અકુલાઈ * કહ ઝિઝકે સપને નૃપરાઈ
 દોઠ મહારાજ ઝિઝકે કહા, સપને આજ સકાય ।

કહિયે કાકો શોચ અતિ, જીમે^૧ રહ્યો સમાય ॥
 સોઠ તળ મનમે સકુચાય, સહજહિ રાનિનસોં કહ્યો ।

ભેદ ન ભયો જનાય, મન રાંકા ઉર ધકધકી ॥
 સાવધાન પ્રતિપાલ કરાયે * જહ તહ યાદા સંકલ જગાયે
 સ્થામરામભય પલક ન લાવે * અંતર શોચ ન પ્રગટ બનાવે
 બાંચ્યો આપ સંગ સખ નારી * ભઈ યામ નિશિ યુગ તે લારી
 બેઠત કમહું ઉડત અકુલાઈ * કાઢો હોત કમહું અંગનાઈ
 ધરિયાલી મોં પૂછિ પઢાવે * બાર બાર નિશિ ખબર મંગાવે
 શોચત સખ પ્રાંતહિ કહ કરિ હૈ * ક્રોધ ભયો નૃપ કા શિર પરિ હૈ
 કહી ઘરી નિશિ ગણુકન બાકી * ઇક(ર) દાણુ યુગ ચંહ ગતિ તાકી
 કહત પ્રજહિ ધોં કાહિ પડાજી * બાસોં કહિ નંદસુવન મંગાજી
 પંકવોં અકુરહિં દો બાઈ * લ્યાવે પ્રજ તે ઠગિ દોહિ ભાઈ
 ઇત દેખ્યો સપનો નંદરાઈ * બલ મોહન કહું ગયે હિરાઈ
 ગ્રાલ બાલ રાવત પછિતાહી * કહત સ્થામ તો અળ પ્રજ નાહી
 સંગહિ ખેલત રહે હમારે * નિહુર હોય કહું અંત સિધારે
 દોઠ દૂત એક કોઉ આયકે, સંગ લે ગયો સિત્રાય ।

વાહી કે દોહિ હવે ગયે, બજબાસિન ખિસરાય ॥

સોઠ અતિ બ્યાકુલ નંદરાય, મુરજિ પરે ધરણી મુનત ।

વિવેસ યશોદા માય, રથામખિરહંબાકુલર્ષી ॥

વ્યાકુલ નર નારી ધ્રુજવાસી * પશુ પશી સખ પરમ ઉદાસી
રોવત ગિરત ધરણિ દુખ પાગે * અતિ અકુલાય નંદ તખ જાગે
ધકધકાંતે ઉર સવત^૧ નયન જલ * સુત અંગ પરસેન લાગે શીતલ
સસકત સુનત એતિહિ અંતુરાની * કહ ભરમે પૂજત નંદરાની
નન્દ નહીં કષ્ટ લેહ જનાયો * રથામહિં લંબિધીરજ ઉર આયો
અતિ પ્રભાત રવિ ઉગન ન પાયો * સુદલકસુત^૨ ઉ૧ કસ બુલાયો
સુનતહિ દ્વારપાલ ઉઠિ ધાયો * સોવત તે અકૂર જગાયો
કહ્યો બેગિ ચલિયે નૃપપાયા * સમજિ મંત્ર નિશિ ચલ્યો ઉદાસા
ઠાઠા નૃપતિ દ્વારહી પાયો * દેખત દ્વરિહિ તે શિર નાયો
અતિ આદર કરિ નિકટ બુવાયો * સિરોપાવ નૃપ તુરત મંગાયો
અકૂરહિ નિજ કર પહિરાયો * બહત કૃપા કરિ બચન સુનાયો
લ્યાવહુ નેન્દ મહુર સુત દોઝિ * તુમસમ ઓર ચતુર નહીં કોઝિ
દોઝ મુખહરણ્યો અકૂર સુનિ, હૃદય ગયો બિલખાય^૩ ।

અસુરત્રાસ જિયમે^૪ પર્યો, બચન કહ્યો નહીં જાય ॥

સોઝ દીન્હો રથહિ ચઢાય, બહુ બેગિ ધ્રુજ નૃપ કહ્યો ।

લૈ આવહુ દોઝિ ભાય, અબહિં ત્રિલંબ ન કીજિયે ॥

તખ અકૂર કહ્યો કર જોરી * સુનહુ દેવ બિનતી ઈક મોરી
બલ મોહન પ્રાતહિ દોઝિ ભૈયા * બન કો બંધ ચરાવન ગૈયા
જો ઉનંકો ધરમે^૫ નહીં પાજિ * જાતે પ્રભુ ચહ બાત સુનાજિ
આજ નન્દગૃહ બસિહો બર્ષ * પ્રાતહિ લૈ આવહુ^૬ દોઝિ ભાઈ
એસે જખ અકૂર જનાયો * કંસ બાત ચહ માનિ પકાયો
શીશ નાય તખ રથ ચઢિ હાંકયો * સુદલકસુત ધ્રુજ સમ્મુખ તાકયો
બહુ પ્રથસિ સખ મત્વ બુલાયે * ચાણુગદિ સકલ ચલિ આયે
તિનસોં કહ્યો સુનો સખ વીરા * ધ્રુજમે^૭ રહત જુ નન્દ અહીરા
કહિયત બલી તાસુ સુત દોઝિ * રામકૃષ્ણ જિન કહે સખ કોઝિ
બહુત અસુર મેરે ઉન મારે * તાતે હૈ વે શત્રુ હમારે

ઉનકો મૈં મધુપુરી ખુલાયો * સુદલકસુત કો લેન પઠાયો
 ઉન કો મતિ જાનો તુમ જારે * હૈં વે મહા કઠિન ખલે બારે
 દોઁ રંગભૂમિ તાતે રયો, ચિત્ર બિચિત્ર બનાય ।
 સાવધાન હવૈકે તહાં, રહો મલ્લ સખ જય ॥
 સોઁ જિંયો એક મયાન^૨, તહાં ઓર સુન્દર રયો ।
 જહાં અસુર પરધાન, ખૈકે સખ મેરે નિકટ ॥
 યોધા ઓર, અનેક ખુલાયો * સાવધાન કરિ સખ ખૈકાવો
 તાતે ઓર પોર કે બાહર * રહૈ કુવલયા ગજ તિહિ ઠાહર
 રાખો દાર તોસરે જાઇ * ગરુડ કઠિન અતિ ધનુષ ધરાઈ
 બહુ ભટ તહાં રહૈ રખવારી * અશ્વરાસધારી જલ ભારી
 ઐસે સજગ રહો સખ કોણિ * જળ આવૈં વે બાલક કોણિ
 પ્રથમ ધનુષ ઉનસોં ચઢવાયો * ઉન્હૈં કહો યહ ધનુષ ઉઠાવો
 જખ વે ધનુષ ઉઠાવૈં નાહીં * ઘેરિ લેહુ ઉનકો તિહિ ઠાહાં
 તાહી ઠોર માર દોઉ લીજયો * બીતરહોં આવન નહીં લીજયો
 જો કહાપિ ક્ષાંતેં અલિ આવૈં * તો ગજતે આવન નહીં પાવૈં
 ડારો ગજ કે ચરણ કંદાઈ^૩ * તુમકો રાખત અબહિં જનાઈ
 જો છલ જલ કરિકે બચિ આવૈં * રંગભૂમિ આવન નહીં પાવૈં
 તો સખ મલ્લ માર ઉન લેહુ * મો સમીપ આવન નહીં દેહુ
 દોઁ ઠોરહિ ઠોર સજયકૈ, સજગ રહો ઇહિ ભાંત ।
 જિહિં તિહિં બિાધ મારો ઉન્હૈં, નહીં દૂસરી ખાત ॥
 સોઁ મન મન મોજ બઢાય, ઐસો આયસુ દે સખન ।
 ગયો સદન નૃપરાય, સુનહુ કથા અકૂર કી ॥

અથ અકૂર આગમન લીલા

સુદલકસુત મન શોચ અપારા * હૈં નૃપ કંસ બડો હત્યારા
 મંત્ર ક્રિયો મિલિ મેરે સાથા * પઠ્યો મોહિં લેન પ્રજનાથા

કૈસે આનિ દેહિં મેં બાઈ * મો દેખત મારે દોહ લાઈ
 નગર નિકસિ રથ ફીન્હોં ઠાઠોં * પયોં બિચાર હૃદય અતિ ગાઠો
 ગજ મુઘિટક ચાણુર મુમિરિકૈ * આયો નીર લોચનન ઢરિકૈ
 અતિ બાલક બલરામ કન્હાઈ * કહા કરોં કછુ નાહીં બસાઈ
 મોહિં મારિં અરુ બન્દિ કરાવૈ * ચહુ બિચાર કરિ રથ ન ચલાવૈ
 પુનિ પુનિ કૃષ્ણ હૃદય મેં દ્યાવૈ * ચલત ફરત કછુ બનિ નહીં આવૈ
 પ્રભુ કૃપાલ સખ અંતર્યામી * સુફલકમુત મન પૂરણ કામી
 મુમિરત કૃષ્ણ હૃદય ચક આઈ * વે શ્રીપતિ પ્રભુ ત્રિભુવનરાઈ
 અખિલ જગત કે કારણ કર્તા * ઉત્પતિ પાલન અરુ સંહર્તા
 ભૂમિભાર કારન અવતારા * કેં જાનૈ શુભરૂપ અપારા

દોઠ ધન્ય કંસજિન મોહિં બ્રજ, પઠયો લેન ગોપાલ ।

જાય રૂપ વહ દેખિહોં, નિગમ નેતિ નંદલાલ ॥

સોઠ ચહુ વિચારે ઉર આન, રથ હાંકયો અકૂર તખ ।

ભયો શકુન શુભવાન, મૃગગણ આયે દાહિને ॥

દાહિને દેખિ મૃગન કી માલા * સુફલકમુત ઉર હૃદય વિશાલા
 કહત આજ ધન શકુનન જાઈ * ભુજ ભરિભિલિહોં પ્રભુ મુખદાઈ
 શ્યામ સુભગતતુ પરમ સુધાવન * ઈંદુવદન ત્રયતાપ નશાવન
 અંગ ત્રિભંગ કિયે ગોપાલા * સારંગહૂં તે નયન વિશાલા
 મોર મુકુટ કુણ્ડલ જનમાલા * કટિ કાછની પટ પીત વિશાલા
 તતુ અંદન કી ખીર જનાયે * નટવર લેખ મનોજ લખાયે
 હૃદય હૈં જાયન કે સંગ ઠાઠે * વ્યાજનમધ્ય મહાછબિ ખાઠે
 મો દરશન લખિ હોવ સનાથા * ધરિહોં જાય ચરણપર માથા
 જે શુભ ચરણ પિતામહર દ્યાવૈ * મહિમા જિનકી બેદ બતાવૈ
 જિન ચરણ કમલ રતિ માની * શંભુ ધર્યો શિર જિનકો પાની^૩
 સનકાદિક નારદ યશ ગાવૈ * જિન ચરણન યોગી ચિત દ્યાવૈ
 બલિ જિનકી મર્યાદ^૪ ન પાઈ * હારિ માનિ નિજ પીઠ નપાઈ^૫

દોઠ શિલા^૬ શાપ મોચન કરન, હરન ભક્ત ઉર પીર ।

આજ દેખિહોં તે ચરણ, સકલ સુખનથી સીર ॥
સોં અરણ્ય કંજ^૧ કે રંગ, અકિત અંકુશ કુલિશ^૨ વજ ॥

ગોપબાલકન સંગ, ગો ચારત બન પાઈહોં ॥
પરિહોં બધ ચરણ પર જળહોં * બુજન ઉઠાય લેટિહોં તખહોં
પરસત ઉર આનંદ ઉપજો હોં * અંગન પુલકિ તનુરુહ^૩ એહોં
દેખત દરશ પરમ સુખ હોં હોં * પ્રેમ સલિલ લોચન ભરિજો હોં
કુશલ પુછિહોં મોહિં સુખદાની * કહિ નહોં સકિહોં ગદગદ બાની
બારહિં બાર બચન મૃદુ કૈહોં * મુનિ મુનિ શયણ પરમ સુખ પૈહોં
યોં અકૂર ધ્યાન મેં અટકયો * ભૂલ્યો પંથ ફિરત રથ ભટકયો
હરિઅનુસંગ ભર્યો ઉર માહી * રહી દેહ કી સુધિ કષ્ટ નાહી
આંઝ ભઈ ગોકુલ નહોં પાયો * નહોં જાનત કો હોં કહું આયો
કિન પઠ્યો કહું જાત ન જાની * રથ બાહન કી સુરતિ બુલાની
ભયો હવે ઉર પ્રેમ વિશાલા * દશહું દિશિ પૂરણ ગોપાલા
હરિ અંતર્યામી સખ જાનો * ભક્તભક્તલ^૪ હૈ જિનકી બાની
ભક્તભાવ કરિ જો કોઉ ધ્યાવેં * મિલત તિનહું નહોં બિલમ^૫ લગાવે
દોઠ ગતિ સંગ વૃન્દાબિપિન, ચારત ધેનુ સુજાન ॥

અલે હરપિ હલધર સહિત, ભક્તહેત જિય જાન ॥
સોં યમુન પાર કરિ ગાય, ગૌરી ગાવત હરપિ હરિ ॥
ગાયન તહોં મંગાય, લાગે ગો દોહન કરન ॥

ગાયન હુહન લગે સખ આલા * આપહુ હુહત ભયે નૈદલાલા
ભક્તહેત ચહુ સુખ ઉપજાયો * તહોં દરશ સુશલકસુત પાયો
રહિ ન સકયો રથપર સુખખ્યાકુલ * ઉતરિ પર્યો ભૂપર અતિ આકુલ
ભયો મનોરથ મનકો ભાયો * દોરિ રથામ ચરણન શિર નાયો
પુલક ગાત લોચન જલધારા * હૃદય પ્રેમ આનંદ અપારા
કૃપાસિન્ધુ કરિ કૃપા ઉઠાયો * ભક્ત હેતુ મિલિ કંઈ લગાયો
ભયો જી સુખ સો સોઈ જાને * બ્રજજાસી મિહિ ભોંતિ બખાને
જો અકૂર ચરિત મન કીનો * તૈસિય ભોંતિ દરશ હરિ દીનો

મધુર બચન શ્રવણન મુખદાર્ઢ * પુનિ પુનિ પૃથત કુંવર કન્હાઈ
આનન ચારુ નિરખિ મુખકારી * તખ બોલ્યો અકૂર સભારી
કુશલ નાથ અબ દરશ નિહારી * દૈત્યદલન ભક્તનહિતકારી
લેહહિ લેહ કંસ કી બાની * સુદલકસુત સખ પ્રગટ બખાની
દોઁ સુનત બચન અકૂર કે, મુસકાને પ્રજનનન્દ ।

ફરકિ ભુજ ભૂભારકી, ટારન અમુરનિકન્દ ॥
સોઁ મિલે રામ પુનિ આય, પરમ પ્રીતિ અકૂર સોઁ ।

ઉર આનંદ ન સમાય, વાસુદેવ દોડિ નિરખિ ॥
કહિ કહિ ઉઠત ઇહૈ નંદલાલા * હમકિં બુલાયો કંસ ભુઆલા
લેખે કો અકૂર પઠાયે * કાલિકહિ કરિ અતિ કૃપા મંગાર્યે
મુનતહિ ભયે ચકિત સખ ગ્વાલા * કહા કહત હું મદનગોપાલા
ભયે પ્રેમખગ મતિ અકુલાની * ભરિ આયો નૈનન મેં પાની
નિરખિ સખનકો મુખ મુખદારી * તખ બોલ્યે કરિ શ્યામ સયાની
ચલહુ કાલિક દેખકિં નૃપ કંસા * મતિ આનો જિયમેં કહુ સંસા
ચહ કહિ ચલે હરખિ પ્રજખાલન * કહુ હરખ કહુ સંશય ગ્વાલન
અતિ કોમલ બલરામ કન્હાઈ * હૈસિ લીને અકૂર ઉકાર્ઢ
સુમનહુ તે હરુવે મુખદનિયો * દોડિ લસત સુદલકસુત કનિયો
ગ્વાલ સકલ લીનો રથ ડોરી * પહુચે આય સકલ પ્રજખોરી
લખિ જહું તહું પ્રજલોગ ચકાને * કંસ ફત સુનિ નન્દ સકાને
સપનો સમુજિ શોચ ઉર છાયો * મન મન કહત કહાં ધોં આયો
દોઁ આતુર ઉઠિ આગે ચલે, લેન નન્દ ઉપનન્દ ।

દેખન ધાયે ધરનતે, સુનત નારિનરખન્દ ॥
સોઁ શ્યામરામ ઉરલાય, સ્યંદન^૧ તજિ સુદલકસુવન ।

આવત લખિ નંદરાય, ભયે હરખ ખિસ્મય વિવશ ॥
સાદર તિનકો શીય નવાયે * કુશલ પ્રશ્ન કરિ ગૃહ લે આયે
ચરણ^૨ ધોય બૈઠક શુભ લીની * વિવિધ લોતિ લોજન વિધિ કીની
સકંધેણુ અરુ કુંવર કન્હૈયા * મિલિગયે અકૂરકિ દોડિ લેયા

ક્ષણક હોત નહીં નેક નિયારે * મનહું દુલાર ઉનહિં પ્રતિપારે
 તમ અકૂર સગ લૈ દોઝિ * લોગન કિયો લખત સખ કોઝિ
 હરિ ઇત ઉત ફેરત નહિં આપે * પ્રજલોગ મનહિંમન ભાપે
 ઉઠે ઐયે તખ પાન ખવાયે * આદર સહિત પલંગ ખેઠાયે
 પુનિ કર જોરિ નન્દ યોં ભાખ્યો * કહા કૃપા કરિ પગ મત રાખ્યો
 તખ એસે અકૂર સુનાયો * બલ મોહન કો નૃપહિ ખુલાયો
 તુમકો કહ્યો સંગ લૈ આવે * સુનિ સુનિ ગુણ મેરે મન ભાવે
 દેખન કો અલિલાપ જનાયો * તાતે વેગહિં પ્રાત ખુલાયો
 પ્રજ કે લોગ સુનન થહ બાની * ભયે ચકિત મુધિ ખુદિ હિરાની
 દોઝ ચકિત નન્દ યશુમતિ ચકિત, મનહીં મન અકુલાત ।

હરિ હસધર કો સૈન દે, સખે ભુલાવત જાત ॥

સોઝ માયા રહિત મુકુન્દ, યોગ વિયોગ જાકે નહીં ।

સદા એક આનન્દ, અવિગતિ અવિનાશી પુરુષ ॥

પ્રેમ ભક્તકો કહુ ઉર લાગ * કીનો થહૈ ભૂમિમુરકાજર
 જાતે નહીં કાહુ તન હેરન * બોલત નહીં નૈન નેહીં ફેરત
 મનુ પહિંચાન કબહુંકી નાહીં * લખિ લખિ સખ કરપત મનમાહી
 હરિ સુલલકસુતસોં મન લાયો * થહૈ કહત નૃપ હમહિં ખુલાયો
 હુલી સાધવે હમકૂં મન માહીં * કબહું નૃપતિ બોલ્યો કયો નાહીં
 હાંસિ હાંસિ ઐને કહન મુરારી * થહ સુનિ બિકલ સકલ નરનારી
 શ્યામ નહીં કહુ મનમેં આને * ભયે નેહ તજિ તુરત બિરાને
 કહતિ પરસ્પર તિય અકુશર્થ * કિતતે આયો થહ દુખહાર્થ
 મહાકૂર અકૂરે નામ કો * જોહૈ પ્રાત લિવાય શ્યામ કો
 જાન કહત યા સંગ કન્હાર્થ * કેમે પ્રાણુ રહે જો માર્થ
 મિલખિ જનચન ચોચતિ સગ ઠાઠી * મનહું બિચિત્ર ચિત્ર લિખિ કાઠી
 અમ હમ સંગ તુમ્હારે જોહેં * ભલો લાંતિ નૃપ દેખન પેહું
 દોઝ ઠોર ઠોર ઐસી દશા, કહત ન આવત યૈન ।

બદી શ્યામભિષ્મુરન વ્યથા, ઢરત ઉમંગ જલ નૈન ॥

सो।० हिरत विकल सण ग्वाल, पूछत ऐकहि ऐकसों ।

यजन कहुत नंदलाल, मनमलीन^१ ज्याकुल सणै ॥

प्रभुके लोग विकल सण देखै * तम अकूर सणनि परितोषै^२
 यिना भतिहि करे मनमाली * धनको कष्ट ओर कर नाही
 लंजन धनुष यज्ञ के काम * मधुपुरि धनहिं जुलाये राज
 व्याकुल महुरि यशोमति धाम * आतुर परी यरण पर आर्ष
 सुदलकसुत में दासी तुम्हारी * सुनो कृपा करि विनय हमारी
 संतनधाम परम उपकारी * सुनियत गीरति गडी तिहारी
 भडे दुष्मन में यह प्रतिपारे^३ * राम श्याम प्राणनते प्यारे
 धनुष तोर कहु लानै प्यारे * धन कण देखे मदन अग्यारे
 राजसभा के यह कहु लाने * कण धन नृपमुद्धार पहिं आने
 राजअंश अपने सण लीने * ओर कडो गड अघिके दीने
 लहु नंद उपनंदहि लैडे * में कहु करो सुनतको हैडे
 है अकूर तुम्हारे नामा * नगर कहा बरिकन के कामा
 दौ० कहा धनुष यह देखिहै, पावक अति अज्ञान ।

कियो नृपति कष्ट कष्ट यह, परत मोहिं यों जन ॥

दौ० देखु नहीं हौं जन, मैं निधनी^४ के श्याम धन ।

लेहु कंस वर प्रान, के लुवै नंदनन्द भिन ॥

कहुति मिलिहिरिसो दुष्मलारी * कथों मोहनम ठाहु^५ गिसारी
 दुष्मिन् लानि अपनी महतारी * मथुरा लहु न मैं गलिदारी
 ये अकूर कूर कृत रचिकै * आये तुम्हें लेन रथ सजिकै
 तिरछी भय करम गति आर्ष * यह धौ मिथना कहा बनाय
 मोसी भात महुर सो ताता * कहुत रहुत क्षण क्षण दौ० जाता
 तिहि सुण जनकहुत हो प्यारे * कैसे रहिहैं प्राण हमारे
 मैं गलि ऐसी जिय भति धारा * मथुरा में कहु काम तिहारे
 निरणि रूप यशुमति अकुलार्थ * ज्याकुल परी घरणि मुरझाई
 कहु अण लेवै प्राण कहुया * ह्वै कै निहुर तहत है मैया

કયોં અકૂર ગોકુલહિ આયો * મેરે પ્રાણુ લેન કેા ધોયો
નામ અકૂર શુણ કૂર તુમહારા * કરિહો સૂનો લવન હમારા
રોવત બદન રોહિણી મૈયા * પ્રજાકે જીવન ચે દોઉ લૈયા
દોઁ ભયે નિહુર અકૂર મિલ, ધરહુ આવત નાહીં ।

કહા કરોં કાસોં કહોં, કેા રાખે ગહિ બાહીં ॥
સોઁ અતિખ્યાકુલ પ્રજાનામ, જહાં તહાં મિલખીં કહેં ।

અસન ચહત ધનરયામ, ધિકૂનુ રહેં સખિ પ્રાણુ તન ॥
કહૂં વહ સુખ હરિકો સંગ સજની * વિવિધ ગિલાસ શરદી રમની
હરિમુખશયિ શીતલ સુખકારી * અમચકોર^૨ લખિ રહત સુખારી
કહૂં વહ સુન્દર હરિ ગરબાડીં * અપિયત અધરરસ મન ન અઘાડીં^૪
જગ ઉપહાસ સહો નિહિ લાગી * કુલ અભિમાન લાજ સખ ત્યાગી
છુટયો ચહન સો હમસોં આલી * કરી કઠિન ગિધિ કરમ કુચાલી
કહૂં સખી ફિરિ કખહૂં એસે * મિલિહૂં અળ મિલિયત હૂં જૈસે
કહિહૂં બહુરિખાતહુસિ કખહી * લાગત પરમ નિહુર મોહિં અબહીં
મિરહાનલ અગ્નિહુતે તાતી * મિશુરત રયામ પીર અતિ છાતિ
ન્યાયહિ સખી નાગરી નારી * જરત મિરહ ઉર અમિત પ્રચારી
અખ સહિહૂં એસો દુખ પ્રાના * નિશિ દિન કરિ ઉર વજ સમાના
એક કહત કેસે હરિ જૈહૂં * યશુમતિ પૈ સખિ જાન ન પૈહૂં
કહ કરિ હૈ અકૂર હમારો * ફિરિ જૈહૈ કરિ સુખ નિજ કારો
દોઁ હમ તજિ હરિ નહીં જાધહૈ, મોહિં જીય વિશ્વાસ ।

કહા લેહિંગે મધુપુરી, છાંડિ યશોમતિ પાસ ॥
સોઁ ધર્યો તનક જખ ધીર, સુનિ તાકી બાની સખન ।

સો જાને યહ પીર, જો રંગરાતી રયામ કે ॥
કરત નન્દ ઉપનન્દ ગિયારા * કરિયે કહા કોન ઉપચારા
કો જાને કહ નૃપ મન માહીં * નૃપ આવસુ મેટયો નહીં જાહીં
અતિ બાલક બલ્લરામ કન્હાર્થ * ભયે શોચવશ અખ નેદેરાઈ
તખ બોલ્યો યક ગોષ પુરાનો * પ્રભુપ્રભાવ ઉર રાખિ સયાનો

કહતો કે તો મન મેં યહ આવે * સોઈ કરો જો શ્યામહિ લાવ
 ઇતકો ખાલક કરિ મતિ બનો * કહિ ગયે ગર્ગ સોઈ પરમાનો
 ચે કરતા હરતા સખહી કે * જાર ઉતારનહાર મહી કે
 જિન ગિરિકર ધરિ પ્રજહિ જ્યાયો * બહુરિ હુમૈં જૈકુણ્ઠ દિખાયો
 જાહિ ગયો સુરપતિ ગિરનાઈ * લ્યાયો નાથિ કાલિઅહિ^૧ જાઈ
 કરુણા ધામ દેખિ પ્રભુતાઈ * કરત હોતે સખ તુમહિં ખડાઈ
 કહા કંસ તાકો લય માનૈ * ઈનકી મહિમા યેહી જાનૈ
 કિતક ધનુષ હરિ તુરત ચઢૈ * દેખત ઈનહીં કંસ સુખ પૈહૈ

દો. જો કરિ હૈ કછુ કપટ તો, સખ સમરથ ગોપાલ ।

હરિ હલધર ભૈયા ઉભૈ, ચે કાલહુ કે કાલ ॥

સો. હરથે સભૈ અહાર, હરિપ્રતાપ ઉરમેં સમુજિ ।

સખ લાયક બલવીર, ધીર ધરૌ યહ જાનિ કે ॥

ખાર ખાર ચશુમતિ અકૂવાઈ * કહત રહો સુત કુંવરકન્હાઈ
 અખહીં તાત બહુત તુમ ખારે * મથુરા બસત મલ્લ હત્યારે
 ઠયોં બલરામ કહત તુમ નાહીં * તુમ જિન લાલ માય મરિ જાહીં
 દહત રામ સુન ચશુમતિ મૈયા * તુ મતિ ખારો જાત કન્હૈયા
 મતિહિ કંસ લય વ્યાકુલ હોહી * એક બરોસો હરિકો મોહી
 પ્રથમહિં ખડી કપટ કરિ આઈ * અતિહિ પ્રબલ બિષ કુચ^૨ લપટાઈ
 ચારહિ દિનકે તખહિં કન્હાઈ * તો દેખત હી તાહિ નથાઈ
 શકટ તૃણામત વતસ અન્યાર્થ * અથ અરિષ્ટ દેશી દુખદાઈ
 એકહિ પલ મેં સકલ સૈંહારે * બિષજલતે સખ સખા ઉગારે
 ગોવર્ધન જિન કરપર ધાર્યો * મહાપ્રલયકો જલ સખ ટાર્યો
 હરિ સમ જાલી ઔર કોડ નાહીં * તૂ મત શોચ કરૈ મન માહી
 હમ ખાલક કહ તુમહિં સિખાવૈ * ધીર ધરૌ હમ ફિરિ પ્રજ આવૈ

દો. મુનિ ચરિત્ર ગોપાલકે, ઉર આયો અવરોહિ ।

જો કછુ કરૈં સો સત્ય પ્રભુ, આવત હૈ સખ સોહિ ॥

सूयत अधर भदन भुरजाने * जनु छिभ परस^१ कभलकुम्भिलाने
 कछति परस्पर भयन अधीरा * गङ्गाद भयन दस्त दृग नीरा
 जवनधन प्राणन को प्यारे * लिये जात अकूर हमारो
 सुनहु सग्री अण कीजे सोप * जाते^२ गहुरि शूल नही^३ होध
 गये हर रथ रथो न नैहै * पुनि पाछि पछितायो भैहै

दो० परिहरि यश आशा जियन, लाज पंचकीकान ।

करिये विनताश्याम सों, सग्री समय पहियान ॥

सो० होनी होय सो होय, पांय परसि हरि राजिये ।

नातर भरिहैं रीय, समय यूक उर शालिहै ॥

प्रभु अन्तरयात्री सुजहानी * विरक गिरन गोपीजन जानी
 चितये नयन कभलदल होयन * सकल येथ सताप भिमोचन
 मृदु सुसकानि ठगोरी डारी * श्याम ठगी सग अजकी नारी
 रहुगर्ध गितवत भयन न आयो * यहे श्याम रथ अवसर पायो
 हरिको नाम सुभिरि मनभाडी * यहे अकूर तुरन्त^४ तडाडी
 द्रवत महुरि यशोमति धाई * पुत्र पुत्र कहि टेर लगार्ध
 मोहन नेकु द्वेषि छत लैहो * गिधुरत बाल बेट मोहि^५ हैहो
 राभहु तात जोध करि मैया * गहुरो यदहु भिमान कन्हैया
 लोहु निहार जन्म को जोरार * गहुरो अज भे^६ होत अघोर
 यह कहि ग्वाल सभनको देरो * अपनी गाय जाय सग घेरो
 असे कहि यशुमति गिलभाष^७ * किये यत्न गहु प्राण न जाध
 भिलभति गिरल रामभट्तारी^८ * अति प्याकुल सग अजकी नारी

दो० द्वेषि दुषित अजलोग सग, और यशोदा भाय ।

तज हरिकहि यह सुभ दियो, गहुरि मिलैगे आय ॥

सो० धरणी के हितकारी, भयुरातन चितये गहुरि ।

कह्यो दृगन सनकारि^९, रथ हांकन अकूरसों ॥

भार भार यगुदा यों साधै * कोज यवत गुणबहि राधै

સુદલકસુત બેરી લયો આઈ * હરે પ્રાણ ધનંબાલ કન્હાઈ
હરહુ કંમ વરુ ગોધન સારો * કે કરિ મોહિં બંદિ મેં ડારો
એસેહુ દુખ શ્યામ સલાગે * ખેલહિં મેં નયનન કે આગે
યહ કહિ મહિ લોટત અકુલાની * અતિ હી દુખિત નંદ કી રાની
ગોપીજન ગિરહાનદ કાઠો ? * રહ ગર્ષ પ્રેમ વિયોગિનિ દાદી
નિમિ કુમુદિનિગણનીરખિહીના * રવિહિ પ્રદાશા ત્રાસતે દીના
શ્યામખિમુખ કષ્ણ(ર)કુમિહલાની * બહુરો મિલન કડિન જિય જાની
બલ બુધિ થકિત અવતજલલોચન * ચલિ નહીં સર્કી રહીં મંદ મોચન
ગૈડે લોં સખ ગંધ બિહાલા * ધ્રજ તજિ ગવન કિયો ગોપાલા
લૈ ગયે મધુ અંકુર 'નિકારી * માખી જ્યેં સખ દીન બિહારી
દેખત રહીં ચકી ટકલાઈ * જખલગિ ધૂરિ દૃષ્ટિ મેં આઈ
દોઠ લયે ઓટ જખ દગન તેં, મુચિઈ પરી બિલખાય ।

કહતિ ગયો રથ દૂરિ અખ, ધુરિ ન પરતિ લખાય ॥

સોઠ કહા કુરૈં ધ્રજ જય, મન હરિ લૈ ગયો સાંવરો ।

પરત ન આગે પાંચ, પાછેહી લોચન લખન ॥

ખડન બિહલ ગિરહારસ માતી * લઈ ન પવન સંગ હડિ જાની
રજહુ નહીં બિધાતા બાની * જાતીં ચરણકમલ લપટાની
લઈ નહીં યક રથ દો અંગા * જાતીં ચલીં તહાં હગિ સંગા
બિધુરે આજ શ્યામ સુખરાશી * તો પરતીત દગન કી નાથી
હડિ નહીં ગયે શ્યામ સંગ લાગે * કૃષ્ણ મયી નહીં જયે અલાગે
રસિક પ્રેમ કે જગત વખાને * સ્વપલાવચી સખકોઉ બાને
સો કરની કહુ ધન નહીં કીની * પ્યાથા મીન કી છબિ હરિ લીની
ધનિ ધનિ મીન પ્રીતિપથ સાંચે * સખિ યે નયન હમારે કાંચે
અણ યે શૂલ સહત જિય ચોચત * ઉમગિ (ર) લરિ (ર) જંદમોચત
હરિ ગિન અખ લેખિયે ધ્રજ સૂનો * સમય ચૂક સહિયે દુખ દૂનો
લઈ એજાન સખે મનમાહીં * કાફુ ચલત ગઘો રથ નાહીં
બૃથા લાજ કરિ કાજ બિગાર્યો * મહો દુસહ ગિરહાદુખ લાયો

हो० यों अजितिय पछिताय सण, देखि यशोदहि हीन ।

लै आर्थ सण नंद गृह, कृश तन अहन भलीन ॥

सो० अजितिय परमउदास, हरि जिनसुख संपतिसपन ।

रहै प्राणु छलि आस, श्याम कछो भिलिहै अहुरि ॥

अगभृग विकल जहां तक जेलैं * गाय वत्स रांलत सण डालैं

तनु जेली पल्लव कुण्डिलानी * अज की दशा न परति अजनी

यखे नन्द गोपन संग बैकै * अजपासिन कों धीरज है

पालसभा हरि के सुअर्ध * हरयन लागि यखे सण धार्ध

उत अदूर शोथ मनमाही * कियो कान भै नीहा नाही

जलमोहन लैया होउ भारे * अति कोमल नवनीतपियारे

करिकै जननीजनक दुणारी * ज्वाकुल सणै घोष की नारी

भै लै जल कंस पै तिनको * मो देणत भारैगो धनको

धिक् धिक् धिक् कुण्डि यहु मेरी * जहु बिवाय धनहु अज देरी

कंस आज भारै जहु मोही * हरि को जय देहु नही ओही

यहि अन्तर यमुना नियराध * हाथ कियो तहां रथ जार्ध

अन्तर्यामी हरि लगवाना * लकृतहुदवस यय पहियाना

हो० लूण लगी तण हरि कहो, हमैं कलेउि देहु ।

करि यमुता अस्नान पुनि, तात तुमहुं कछु लेहु ॥

सो० सुनत अयन भृहु कान, सुंलकसुत सुनि तुरत ही ।

कछु मेवा पकवान, भोजन हुहु लैयन हियो ॥

आप स्नान करन मन हीनो * यमुना पैठि संकलप हीनो

जणही शीश नीर में अर्यो * तण अयरज धक लाव निहार्यो

राम कृष्ण रथ पर सुअर्ध * जल लीतर शोलित होउ लार्ध

अक्ति लयो जलते शिर काढयो * देख्यो रथ ग्राह्य सो हाढ्यो

गहुरो भूडि सलित्र में चेप्यो * वैसोय हरि तहां रथ देख्यो

झल जल में झल प्रगट निहारै * पुनि पुनि लंभम भुद्धि विचारै

स्वभ कि धौं जलत यहु होय * कै धौं मो भति में भ्रम होय

कै धौं जल में रथ की छाया * कै धौं यहु हरि की कछु भाया

લયો બિકલ મતિ ચિર કણુ નાહી * દેખન લગ્યો બહુરિ જલમાહી
જળ અકુર બહુત અકુલાયો * નિજ સ્વરૂપ તહું રયામ દિખાયો
દેખત લયો તહાં જલમાહી * સકલ દેવ ઠાઠે હરિ પાહી
અસ્તુતિ કરત ચરણ ચિત ઝીને * નમિત કંઠ કરી સંપુટ ઝીને
દોઢ શેષસહઅર્કન મણિનયુત, જગમગજ્યોતિ અનૂપ ।

રવેત ચરણપટપીતયુત, રાજત હલધર રૂપ ॥

સોઢ નવનીરહતનરયામ, પીતબાસ લાવણ્યનિધિ ।

ભુજ પ્રલંબ અભિરામ, શેષ અંક હરિ સોહી ॥

ચારુ અરુણ પંકજ દલ નૈના * ચિતવન ચારુ ચારુ મૃદુ ખૈના
ચારુ તિલક બર ભાલ બિરાજે * ચારુ કુટિલકુન્તલ છબિ છાજે
ચારુ તિલક નાસિકા મુકાઈ * ચારુ કપોલ અધર અદ્ભુત
સુંદર શ્રવણ ચિત્રુક દરગીશ * ચારુ બસન બિહમન છબિસીશ
ઉર બિચાલ શ્રી ચિહ્ન બિરાજે * ઉદર સુંધર રોમાવલિ રાજે
નાભિ ગૌંધીર હીલુ કટિદેશ * ભુજ બિચાલ બર ચારુ મુખેશ
જંઘ શુદ્ધ અતિ ચારુ મુકાઈ * પદ કમલન નખ શશિ છબિ છાઈ
નખ શિખ અનુપમ રૂપ બિરાજે * દિંચાલરણ સકલ ઐગ છાજે
કુંડલ સુકુટ જટિત મણિમાલા * મુક્તમાલ બનમાલ ; વિચાલા
અજોપવીત પીતામ્બર કાથે * કોસ્તુભમણિ અગન વર બાંધે
કરપલ્લવન * મુદ્રિકા રાજે * શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ બિરાજે
હ્રદધંટિકા અતિ દ્યુતિકારી * મણિન જટિત નૃપુર છબિ ભારી
દોઢ નંદ સુનંદાદિકન તે, દિંચ પારપદ આહિ ।

કર જોરે ઠાઠે સખૈ, પરિચર્યા કે માહિ ॥

સોઢ ઠાઠી જોરે હાથ, માયા નિજ માયા સહિત ।

ભક્તિ ભક્ત કે સાથ, અંબરીષ પ્રહલાદ બલિ ॥

શિવઅજસહિત શિવા અગ બાની * સનકાદિક નારદ અરુ જ્ઞાની
ભક્તાન સહિત સુરાસુર જેતે * કર જોરે ઠાઠે સખ તેતે

૧ હાથ બેડીને ૨ નવાવાદળ જેવા સ્થામ રંગીર ૩ પીળાવજ્રધારી ૪ વાકીયા
વાળા ૫ ધૂલણ

ચન્દ્ર કુબેર ઇન્દ્ર ઇન્દ્રિયાલા * મનુ વિશ્વકર્મા ધર્મા યદ્વ કાલા
 બંદન કરત, ચરણ ધરિ માયા * ગાવત બેદ સકલ ગુણગાથા
 જલ મેં લખિ અકૂર ભુવ્વાન્યો * કૃષ્ણ પ્રભાવ પ્રગટ સખ જાન્યો
 ચિન્તા સકલ ચિત કી નાશી * જાન્યો કૃષ્ણ પ્રદા અવિનાશી
 મોહિ કૃપા કરિ દર્શન દીનો * તહ પ્રણામ સુદલકમ્પુ કીનો
 અતિ આનંદ બઢ્યો મનમાહી * અસ્તુતિ કરન લગ્યો તિહિઠાહી
 ધન્ય ધન્ય પ્રભુ અંતર્યામી * નારાયણ ત્રિભુવન કે સ્વામી
 સકલ વિશ્વ તુમહી વિસ્તારો * વિશ્વરૂપ હૈ રૂપ તુમહારો
 નિર્ગુણ નિર્વિકાર અવિનાશી * લીલા સગુન ગુણુન કી રાશી
 પ્રભુ તુમ સખ દેવન કે દેવા * જાને કોન તુમહારો લેવાર
 છંં કો જાને તુમહારો લેવ હરિ, તુમ સકલ દેવમયી પ્રભો ।
 આદિ કારણ સળહિકે તુમ, વિશ્વ સળ તુમહારો વિભો ॥
 નાગ નર સુર અસુર અગ જગ દાસ સળ તુમહારો હરિ ।
 રહત માયા વશ તુમહારી, જાહિ તુમ જોહિ વિધિ કરી ॥
 યોગ યજ્ઞ અનેક કર્મન, કરિ તુમહૈ સળ ધ્યાવહી ।
 જોસે જાકો લાવ તૈસો તુમહિ તે ફલ પાવહી ॥
 અતિ અગાધ અપાર તુમ ગતિ, પાર કાહૂ નહીં લલ્યો ।
 શુભુ શેષ ગણેશ ખિધના, નેતિ નિગમનહૂ કહ્યો ॥
 લક્ષ્મીકૃત ધરિ વિવિધ તન તુમ, ચરિત અદ્ભુત વિસ્તારો ।
 મચ્છ કચ્છ બરાહ વપુ ભવૈ વેદ ગિરિ તુમ ઉદ્ધરો ॥
 હોય નરહરિ લક્ષ્મી પ્રણ કરિ, શરણ હિત વામન ભયે ।
 બુગુબ શમણિ^૧ અભિરામ તનુ ધરિ, માનમય ક્ષત્રી હયે ॥
 રામ રૂપ નિપતિ રાવણ, અરુ વિલીપણ નૃપ ક્રિયો ।
 કંસઅરિ યદુખંડ ભૂષણ, કૃષ્ણ વપુ છબિનિધિ લિયો ॥
 બોધરાય^૪ દયાલ કલકિ હિસાદિ કર્મ ન ભાવહી ।
 નિષ્કલંક મલેચહ^૫, દયારૂપ શ્રુતિ તળ ગાવહી ॥
 દોં તવગુણરૂપ અનન્ત પ્રભુ, હૌ અજ્ઞન જગદીશ ।

૧ ગુણનો સમૂહ ૨ ભે, ગદ્ય ૩ પદ્યરસ ૪ બુદ્ધિ (ગી ૫૧) ૫ મલેચોને
 હથનાર .

યોં અસ્તુતિ અકૂર કરિ, નાથે, પદપર શીશ ॥
સોઁ તખહિં રયામ મુખદાય, અંતરહિત જલતે ભયે ।

નિકર્યો અતિ અકુલાય, તખ જલતે અકૂર પુનિ ॥
લખી કૃષ્ણ કી જળ પ્રભુતાર્થ * બાહ્યો હર્ષ અતિ ઉર ન સમાઈ
ભૂલે નેમ ન કષ્ટ કહિ જાઈ * મગન ધ્યાન બલરામ કન્હાઈ
કહત મનહિં મન ચહુ અખિનાશી * પૂરણબ્રહ્મ સકલ ગુણરાશી
હરણ કરણ સ્વમરય ભગવાના * નાહિં ન ઈન મમાન કોણ આના
કિતક કંસ લેલી ઉરસંચા * ચે કરિહું તારો, નિરવંશા
ચહ્યો હોંકિ રથ તખ હર્ષાઈ * નેંદ ઉપનંદ મિલે તહું આઈ
હરિ અકૂરહિ પૂજત જાહી * કરિ સયાન મન મન મુસકાહિં
કહો તાત તુમ અખ હર્ષાને * પ્રથમહિં કષ્ટ બહુત મુરઝાને
કહો સાંચ હમસોં મોઘ બાની * તમ અસ્તુતિ અકૂર બખાની
ધન્ય ધન્ય પ્રભુ ધનિ શ્રીકૃતા * ગુણન અગાધ અનાદિ અનન્તા
નિગમ નેતિ કહિ જાહિ બખ નૈ * સહસાનન^૧ નિત તવ ગુણ ગાનૈ
કરિકૈ કૃપા જાન નિજ દાસા * દિયો દરશ સંશય સબ નાસા
દોઁ અખ મોહિં પ્રભુ પૂજત કહો, તુમ ત્રિભુવનકે નાથ ।

કર્તા હર્તા જગત કે, સકલ તુમહારે હાથ ॥

સોઁ કહો બાપુરો કંમ, કહો મમ્મ કહ કુબલયા ।

અખ કરિયે નિર્દસ, બેગ નાથ ઐસે ખલન ॥
મુનિ મોહન મુદ્દલકમુત બાની * ભયે પ્રસન્ન બક્ષત મુખદાની
જાત ચલે રથપર દોઉ ભાઈ * સન્મુખ દષ્ટિ મધુપુરી આઈ
તરણિ^૪ ઠિરવ મહાલન છળિછાઈ * જગમગાત નભ મુંદરતાર્થ
અકૂરહિ પૂજત ઘનરયામા * દહિયત હૈ મધુપુરી ચે નામા
શ્રવણન સુનત રહત હે જાહી * દેખ્યો આજ દગન તે તાહી
કંચન ડોટ કંઝૂરા મોહી * ગૈઠે મનહું મદન મન મોહી
વન ઉપવન પુરકે ચહું પાહી * અતિ બાવત મેરે મનમાહી
લખિ લખિ હરિ મધુરા કી ચોલા * પુનિ (૨) પુણકર દરિ મનહોલા

તહાં જન્મ જિય મેં કરિ જાને ॥ તાતેં અધિક હર્ષ ઉર માને
બાજતિ નૌબત નૃપતિ દુવારા ॥ હોત ચળદ ઘરિયાલ ઉદારા
સુનિ સુનિ મન આનંદ બઢાવે ॥ નગર શોર સુનિ રુચિ ઉપજાવે
કનકખચિત મણિજટિત અટારી ॥ ધવજ નવલ અતિ ઊચિ સર્વારી
દોઠ દેવજપતાકતોકરણકલશ, જહું તહું લલિત ખિતાન ।

મુક્તા ઝાલર ઝલમલેં, કો કરિ સકે અખાન ॥
સોઠો નિરખિ નિરખિ હર્ષાત, મન મોહન અકૂર કો ।
બલહિદેખાવત જાત, લલિત લાલકર પદ્મવન ॥

કંઠ અકૂર સુનહુ બ્રજનાથા ॥ ભર્ષ આબુ મધુપુરી સનાથા
તુમહિં ણિલોકિખિરાજતિ ઐસી ॥ પંતિ આંગમ તિય સોહતિ જૈમી
કસી કોટ, કટિ કિંક્રિણિ માનો ॥ ઉપેવન વસન વિવિધરંગ જાનો
મન્દિર ચિત્ર વિચિત્ર સુહાયે ॥ જનુ-ભૂષણ રચિ રંગ બનાયે
જહું તહું વિવિધ બાજને ણાજે ॥ મનહું ચરણ નૂપુર ધુનિ સાજે
ધામન ધ્વજા ખિરાજતહું જિમિ ॥ સંબ્રમ ગતિ અંચલ ચંચલ તિમિ
ઉચ્ચ અટન પટજનુ છબિ છાજે ॥ જનુ ઉર આનંદ ઉમંગિ ખિરાજે
ભૂલી અતિ સુખ સખમતાતે ॥ પ્રકટે કનક કલશ કુચ જાતે
મોખાર દ્વાર દરીચી ३ દ્વારા ॥ લાગે વિદુમ ૪ કુલિશ ૫ કિવારા
મનહું તુમહારે દરશન લાગી ॥ નયનન રહી નિમેષન ત્યાગી
મુક્તા ઝાલર ખિરકિ ખિરાજે ॥ હુંસતિ મનો આનંદન સાજે
જગમગ જ્યોતિ રહી છબિ બૂઝી ॥ જનુ તુમ પંથ નિહારત ભૂલી
દોઠ નીકે હરિ અવલોકિયે, યુરી પરમ રુચિ રૂપ ।

અસુર કંસકો જીતકૈ, હોહુ યહા કે ભૂપ ॥
સોઠો સુનિ બિહંસે નંદલાલ, લખત બચન અકૂર કે ।
પહુંચ્યો રથ તતકાલ, જાય નિકટ મથુરાપુરી ॥

નગર નિકટ પહુંચે જળ જાઇ ॥ સુફલકસુવન સહિત દોઢ ભાઈ
ગૌર શ્યામ રથપર દોઢ રાજે ॥ કોટિન કામ નિરખિ છબિલાજે
કંસ દૂત, લખિ જહું તહું ધાયે ॥ સમાચાર સખ નૃપતિ સુનાયે

आये गल मोहन दोड़ि लार्थ * सुनतहि नाम उठयो अटुलार्थ
 गदि हर भङ्ग यर्म दै धार्यो * रंगभूमि दे महलन आये
 गज सुष्टिक साणुर पुत्राये * और मुभट सभ बोलि पहाये
 निनसन कछो सज्जग सज्ज होजि * हाँवहु हाँव रह्यो सभ कोजि
 भटुतक अमुर निकट जैकाये * धनुष पास भटुमुभट^१ पहाये
 पक्षवत इत इत पर धार्थ * आये हहु लगी देभो लार्थ
 गज^२ हंस सेन सभ साने * द्वारे विविध जानने जाने
 भीरो लये। हृदय डर मानो * सुषत अधर वदन दुम्भिलानो
 नंद महुरके सुत मुनि आवत * मन मन भारन गर्व भटावत
 हो० पर्यो शेर मधुरा नगर, आवत नन्दकुमार ।

मुनि आये नर नारि सभ, गृह को काम भिसार ॥

सो० लाज कान डर डर, कोउ भिरछिन कोउ अटन पर ।

कोउि जडी दुवार, कोउि धावत गलियन फिरत ॥

श्रीयो प्रवेश नगर मे लार्थ * अमुर निकटन जनमुषद^३ प
 धन्दुभरख रथपर^४ होउि वीरा * सुखग रथाम वर गौरथरीना
 शीश मुकुट कुंडल छमिछाने * कुंडल छिक राम श्रुति शनै
 नील पीत पर जसन निकार्थ * मुकुटमाल जनमाल मुहार्थ
 निरभि सकल पुरजन अनुरागे * धाय धाय रथ के सँग लागे
 युगल रूप लभि होहि मुपारे * छकटक बोधन टरहि न टारे
 अदी अटारिन देभहि नारी * भठयो भैम आनंद डर सारी
 निशिदीन सुन गुणगुण अभिवासी * अति आरत हरशन डी प्यामी
 शशिमानन^५ भटुवेध किशोरा * लये निरभि होउि नयन अटोरा
 पुलकि गात हग आनंदपानि^६ * कहत सप्रेम परस्पर जानी
 येछ सभि जलराम कन्हाई * सुनियत जिनकी भटुत, जडाई
 नंद गोप के ये दोउ दोटा^७ * गौर रथाम सुन्दर, पर जेटा
 हो० मणिकुंथन के शिपर दोउि, किधौ मानसरहंस ।

है प्रगटे अज देन सुभ, त्रिभुवनके अवतंस^८ ॥

સોાં ધનિ ધનિ ગોકુલ ગ્રામ, ધન્ય રયામ બલરામ ધનિ ।

ધનિ ધનિ બ્રજકી વામ, પ્રગટ પ્રીતિ પાલી જિન્હનિ ।

સુનતિ હુતી પુરુષારથ જિનકે ॥ દેખહુ સ્વયં નયન ભરિ તિનકે
અતિહિ અનૂપ બેષ નટ મોહૈ ॥ કહહુ સો કો છંબિ દેખિ ન મોહૈ
પૂરવ જન્મ સુકૃત કોહ કીનો ॥ સો બિધી યહ નયનન કલ દીનો
અતિ અભિરામશ્યામછબિધારી ॥ ઇનહી પ્રથમ પૂતના મારી
શકટા તૃણા ઇનહીં સંહારે ॥ બલસ બકા અથ પુનિ ઇન મારે
ઇન્દ્ર કોપ બર્ષન બ્રજ કીનો ॥ ઇનહીં ગિરિ કર ધરિ રખ લીનો
જલતે કાલી ઇનહિં નિકાર્યો ॥ પુનિ અરિષ્ટ કેશી ઇન માર્યો
ગૌર ગરીર નામ બલ હોઈ ॥ ધેનુક અરુ પ્રલમ્બહા સોઈ
અબ અકૂર પઠે નૃપરાઈ ॥ ઇહાં બોલી પઠયે દોહ લાઈ
રગભૂમિ રચિ કિયો અખારો ॥ કહા કરન ધોં હૃદય વિચારો
જનના ધીર ધર્યો ધોં કેસે ॥ અતિ બાલક પઠયે હેં એસે
દેહિં અશીશ માંગિ વિધિ પાડી ॥ ન્હાતહુ બાર અસહુ તન નાહીં

દોાં લેત બલૈયા વારિકૈ, આંચર યહ કહિ નાર ।

કરિ હૈ ઇનસોં કપટ નૃપ, તૌ હૃવૈહૈ જરિ છાર ॥

સોાં સુશલ ભયે મન કામ, દેખી દરશ ઇનકો સખી ।

કુશલ બહુ નિજ ધામ, દેત અશીશ સુનાય સખ ॥

કહત યુવતિ યક સુનહુ સયાની ॥ મૈં જો સુન્યોં સો કહત બખાની
યે બસુદેવ કુવર સખિ દોજી ॥ એયે લોગ કહત સખ કોજી
કંમ ત્રાસ કરિ માત પઠાયે ॥ નન્દ સખા ગૃહ, જાય દુરાયેર
દરિ દુલાર યશુમતિ પય ખ્યાયે ॥ હિત કરિ તિનકે બાલ કહાયે
ગૌર અંગ નયનન રતનારે ॥ જો પ્રવચ્છ કો મારનહારે
કુંડલ એક વામચતિ^૩ ધારી ॥ તે રોહિણીસુવન^૪ ॥ સુખકારી
અતિ અભિરામ મહાબલ ધામા ॥ તાતે નામ ધર્યો બલરામા
શ્યામ સુલગ તન હર બનમાત્રા ॥ શીશ સુકુટ યુગ નયન બિશાલા
જિન્હૈ હેતકરિ અંગ બ્રજબામા ॥ માન્યો નાહૈ^૫ સકલ સુખધામા

બહુ ચલે છે તે, અમ નીકે * કે હવે હો અમહી બિન છકે
કરત અચગરી 'મોસો આઈ * દુહન મારિહો કસ દુહાઈ
યક સુનિ કિયો શ્યામ મો ખ્યાલા* ભુમ પકરિ પટકચો તતકાલા
દોઠ તુરત ગયો તને તજિ સ્વરગ, કીનો રજક નિહાલ ।

જન્મ મરણ તેં રહ ગયો, ઐસો ગુણ ગોપાલ ॥
સોઠ લખિ કે ગયે પરાય^૧, સંગી તાકે સખ રજક ।

લીને બસન લુટાય, શ્યામ પ્રથમ હો નૃપતિ કે ॥
રજક માર સખ બસન લુટાયે * આપ પહિરિ આલન પહિરાયે
વિવિધ રંગ બહુલોતિ નવીને * નિજનિજ રુચિ આલન સખ લીને
ચલે તહાં તે સખ હર્ષાઈ * મિલ્યો એક દરજી પુનિ આઈ
પ્રભુકો દેખિ બહુત સુખ પાયો * ચરણ કમલ કો માય નવાયો
ઘાટ બાટ જો બસન સુઢાયે * તે ઉન સમ કરિ તુગત બનાયે
તાજો કૃતહિ માન પ્રભુ લીનો * અભયનાન દ નિજપદ લીનો
પુનિ યક માલો હતો સુદામા * તાકે દ્વાર ગયે ધનશ્યામા
તુરત આય તિન પદ શિર નાયો * હુગિ હવધર લખિ હરખ બઢાયો
આદર સહિત સદન મેં આને * ચરણ ધોય નિજ ભાગ્ય બખાને
નૃપતિ હેતુ જો હાર બનાયે * તે સપ્રેમ પ્રભુ કો પહિરાયે
હાથ જોરિ બહુ બિનય સુનાઈ * જય જય શ્રીપતિ પ્રભુ ચહુસાઈ
મોકો બહુત અનુગ્રહ કીનો * દીન બાનિ અપનો કરિ લીનો
દોઠ સુનિ સપ્રેમ તાકે બચન, રીજે શ્યામ સુખન ।

માલી પૂરણકામ કરિ, દિયો ભક્તિ વરદાન ॥
સોઠ સખન સહિત દોઉ ભાય, બહુરિ હર્ષ આગે ચલે ।

તહાં પંથ મેં આય, કૃષ્ણજલ સૈ ચન્દન મિલી ॥
નિરખિ શ્યામ છળિ તનસુધિ ભૂલી* જોલી હરખ પ્રેમરસ ફૂલી
હો પ્રભુ દીનબન્ધુ સુખદાર્ધ * તુમહેં નાય ચ દન મેં લ્યાઈ
ગોહિં કંપનારે ચક્ર જગબન્દન * ચરચો ૩ અગ તુમહારે ચન્દન
દાસીકુલ કુખર્ષ મમ નાભિ * નૃપકે ઉર ચન્દન નિત લાજી

તુમહિ જાનિકે પ્રભુ તિહિ ઠાડી * અરિ અરુ મિત્ર બસત ઉરમાહી
આજહિ દરશ પ્રગટ પ્રમુ પાયો * મો જિયકો સન્તાપ નશાયો
અબ યહુ મનય^૧ કૃપા કરિ લીજે * પૂરય કામ નાય મમ કીજે
અન્તરયામી પ્રભુ સુખદાની * ભાવ ભક્તિ કુખ્જ પહિ ચાની
ભાવહિ કે બગ, ત્રિમુનરાર્થ * હિત કરિ કુખ્જ નિકટ બુલાઈ
વન્દન કરિ પૂજે દોઉ ભાર્થ * રહી શ્યામજીબિ નિરખિ બુલાઈ
તબ હરિ હલધરસોં હુંસિ ભાખ્યો * હેતુ, બહુત ઇન હમસોં રાખ્યો
હમહૂં કહ્યુ યાકો હિત કીજે * સૂધે અંગ નેક કરિ દીજે
દોઠ પગ રાખ્યો પગપીઠપર, ધર્યો શીશ કર શ્યામ ।

નેક ઉઠાઈ ચિબુક^૨ ગહિ, ભાઈ સુન્દરી વામ ॥
સોઠ કો કરિ સકે બખાન, જાહિ બનાઈ આપ હરિ ।

ભાઈ રૂપ ગુણ ખાન, કુખ્જ મન આનન્દ અતિ ॥
મહા કુરુપ દૂબરી તૈસી * પરસત તુરત ભઈ રતિ જૈસી
તબ કુખ્જ અપને મન માન્યો * મિલે મોહિ મોહન પતિ જાન્યો
પુનિ પુનિ કમલચરણ શિરનાર્થ * હાથ જોરિ બહુ બિનય સુનાઈ
જિમિ કિની મોહિ કૃપા કૃપાલા * તિમિ મમ સદન ચલહુ નંહલાલા
અપને કમલચરણ તહં ધરિયે * સુદલ મનોરથ મેરો કરિયે
તાસોં બિહ સિ કહ્યો ઘનશ્યામા * કંસ દેણિ જૈહોં તવ ધામા
અપની કરિ તિય સદન પઠાઈ * ચલે ધનુષ દેખન દોઉ ભાઈ
ગ્વાલસખા સંગ સુભગ સુહાયે * કામ સખૈય જર રૂપ બનાયે
પુરજન ભીર ચહૂં દિગિ ભારી * ચઠી અટારિન દેખહિં નારી
નિરખિ શ્યામ અખાઈન્દુ ઉદારા * જનુ પુર ઉદધિ તરંગ અપારા
જહં તહં કહત સકલ પુરબાસી * ભઈ સુન્દરી કુખ્જ દાસી
શ્યામ કહ્યુ ચેટક સો કીનોં * અંગ સુધારિ રૂપ જર દીનોં
દોઠ રજક મારિ લૂટે બસન, કરી દૂબરી ચારુ ।

ખાત્રભાવ મોહત મનહિં, હૈં કોઉ દેવ ઉદારુ ॥
સોઠ મુનત રહે દિન રૈન, પુરુષારથ ઇનકો ભવન ।

जैसे तोर्यो धनुष हरि, त्यों छतैं गजराज ॥
सो० सुरन बनावत जात, अति कोमल नंदलाल लभि ।

अथहु कुशल होउ आत, भात पिताके पुण्यते ॥
हेणि भतंग^१ द्वार भतवारो * गजपालहिं जलराम हुँकारे
सुनहु महावत जात हुमारी * बेहु द्वार ते नारण^२ टारी
जन हेहु हमको नृप पास * नातरु हवै है गज को नासा
कहे देत नही^३ दोष हुमारे * मति^४ जनै तू हरि के नारे
त्रिभुवनपति दुष्टन मंहारी * धरणीलार उतारन करी
सुनत जोल गजपाल रिसाने * रे गोपाल तुम्हें मैं जाने
त्रिभुवनपति अथ गाय अराये * गांठे^५ जान गजन सों आये
भाहत भडे शूर की नाथ * जेहैं प्राण अजहिं क्षणभर
तोर्यो धनुष लयो अति गारो^६ * नही^७ जानत यह गज अतिनारे
दृष्ट सहस्र गजको जल याही * उरपत है औरवत ताही
जग लागि यासों वरि नहिं बैसो * तजलगि कैसे भीतर जेहो
जैसे कहि अंकुश कर लीनो * गज गजपाल सामुडे कीनो
हो० तजहिं कोप हलधर कह्यो, सुन रे बूढ कुजत ।

गज समेत पटकौं अजहिं, मुँह सँभारि कहु जात ॥
सो० नेक न लगिहै पार, वारन^८ भरि जेहैं अजहिं ।

तोसों करत पुकार, मान^९ अजहुं मेरे कह्यो ॥
यह सुनि गज गजपाल यवाये * जटकि सूडि जहुरो गज धाये
लीनो लपटि सूडि के माही * होमत शूरणीर यह पाही
तम जलराम कोष करि लारी * जजसमान थाप यह भारी
तन समेट कर करि सकुआन्यो * दृष्ट दूक भद रंघ सुजान्यो
तजहीं विचटि लये जल न्यारे * असुरसेन होमत हिय डारे
हंसत निकट काढे होउ लार्थ * हेणि महावत रघो लजार्थ
यकित रघो हाथी जग जान्यो * तज मनये गजपाल उरान्यो
जे ये नातक जये^{१०} न जाही * मारै हंस मोहिं यह माही

અંકુશ મસક શીથપર દીનો * બહુરિ ગયન્દહિ તાતો^૧ કીનો
સયો ક્રોધ હાથી મન માહીં * ગણડસ્થલ^૨ મદ અમ્બુએચુઆહીં
પવન બેગ તે આતુર ધાયો * ગરજ ધુમરિ દોહનપર આયો
મહાકોપ કરિ ગહે કન્હાર્ધ * પર્યો દશન^૪ દૈ ધરણિ ધસાર્ધ

દો. ડરપિ ઉઠે તિહિ કાલ સખ, સુર મુનિ પુર નર નારિ ।

દુહું દશન બિચ હૂવૈ કઢે, બલનિધિ પ્રભુ દૈત્યારિ ॥

સો. ઉઠે ગજહિ કે સાથ, બહુરિ ખ્યાલધ હાંક દૈ ।

તુરતહિ ભયે સનાથ, દેખિ ચરિતં સખ રથામકે ॥

હાંક સુનત અતિ કોપ બઢાયો * ઝટકિ સૂંડ બહુરો ગજ ધાયો
રહે ઉદર તર દબકિ મુરારિ * ગયે બાન ગજ રદ્યો નિહારી
પાછે બહુરિ પ્રગટ હરિ ટેર્યો * બલદાણિ આગે તે ઘેર્યો
લાગે ગજહિં ખિલાવન દોણિ * ચકિત ભયે દેખત સખ કોણિ
ચહુંધાં કિરત ચક કી નાઈ * સૂંડ પૂંછ ક્ષણ ક્ષણ હૂવૈ બાઈ
નેક નહીં અવસર ગજ પાવૈ * ચારૌં દિશિ હરિ કિરત નચાવૈ
ઘાત કરત મનહીં મન માહીં * ગજ રિસખિકલ ઈન્દ્રૈં રિસ નાહીં
કબહૂં પૂંછ પકરિ કે ઝેલૈં * ભયેં બાલક બહરન સૂંગ ખેલૈં
કબહૂં ઇત ઉત તે દોડી વીરા * સજત મારિકૈ મુષ્ટિ ગંભીરા
કબહૂં ઉદર તર હૂવૈ કઢિ બાહીં * નેક છુવન પાવત ગજ નાહીં
નીલ પીત પટ કટિ કુન્દરાહીં * ચપલ નૈન દીરઘ બર બાહીં
ખેલત ગજ ચંચલ સંગ રાજૈ * નિર્જત મદન મનહૂં ગતિ સાજૈ

છં. જનુ મદન નિર્જત સાજિ ગતિ, ઇમિ રથામ અરુ ગજ ખેત્રહીં ।

પૂંછ કર ગહિ કબહૂં આગે, કબહૂં પાછે પેલહીં^૫ ॥

ગજહિ લખિ પુરનારિ નર સખ, બિકલ બિધિહિ મનાવહીં ।

બેગ મારૈં શ્યામ ગજકો, હમ નિરખિ સુખ પાવહીં ॥

દીનો મહાવત બહુરિ અંકુશ, ક્રોધ કરિ હાથી ચલ્યો ।

જબહિં હરિ ગહિ પૂંછ પટકયો, નેક નહીં ભૂપર હલ્યો ॥

તૈસે દેખે નૈન, ધ્રજખાસી પ્રભુ નંદ સુત ॥

ગયે ધનુષયાલા દોઉ વીરા * દેખત ચકિત ભયે ભટ લીરા
અસ્ર સંભાર ઉઠે અકુલાઈ * દેખિ ચકે સુન્દર દોઉ ભાર્ષ
ધનુષ સમીપ અસુર સખ ઠાઠે * અતિ બલવંત ધીર રત ગાઠે
સહજ હિ ઘેર લિયે દોઉ ભૈયા * બોલ ઉઠે સખ સુનહુ કંઠૈયા
સુનિયત અતિબલ બુબ્બ તુમહારી * યહ કોઈંડ^૧ ચઢાવહુ બારી
તિનસોં બિહંસિ કહ્યો સુખરાસી * કહા કરત હમ સોં યહ હાંસી
કહાં ગાલ હમ બયસ કિયોરા * કહાં ધનુષ અતિ ગરુઅ^૨ કોરા
ગૂરખીર ઠાઠે^૩ સખ લહિયે * તિનસોં ધનુષ ચઢાવન કહિયે
ખેલન કહો ખેલ કષ્ટ હમકો * સો હમ ખેલિ દિખાવે^૪ તુમકો
ઐસે શ્યામ હુંસત તિનમાહી^૫ * અરુ અરૂર ગયે નૃપમાહી
સમાચાર સખ બાય સુનાયે * નંદસહિત બલભોહન આયે
યહ કહિ ઘર અરૂર સિધાર * રજક બાય તિહિકાલ પુકારે
દોા ભારે બિન દૂપણ^૬ હમૈં, નંદગોપ કે બાલ ।

લીને બસન લુટાયકે, પહિરાયે સખ ગ્વાલ ॥

સોા સુનતહિ ઉઠ્યો રિસાય, બોલ્યો સખન બુલાય નૃપ ।

કરી પ્રથમહીં આર્ય, દેખ્યો ઇન લીકે^૧ બડે ॥

અખ મારિહોં અવશિ દોઉભાર્ષ * લેહુ આજ સખ ધ્રજહિ લુટાર્ષ
દેહુ બન્દિ મેં નંદહિ દ્યાર્ષ * ગયે અહીર બહુત ઇતરાઈ
મેં સાદર ધરિ ઇનહિં બુલાયો * આગે દે ઇન રજક મરાયો
દેખહુ દોઉ બાન નહીં પારૈં * અસુર બાય સખકો ગહિ દ્યારૈં
ઐમે કંસ કહત રિસ પાઈ * તખહીં દ્રતન ખગરિ, જનાઈ
કુખખાં મોં ચંદન હરિ લીનો * તાકો રૂપ અનૃપમ દીનો
ધનુષ નિકટ પહુંચે દોઉ ભાર્ષ * યહ સુનતહિ કષ્ટ ગયો સુખાર્ષ
બહુરિ ધીર ધરિ અસુર પહાયે * તે યહ રહત શ્યામપહું આયે
પહિલે તોરિ ધનુષ ગોપાલા * બહુરિ બુલાયો નિકટ બુવાલા^૫
સુનિ અસુરન કે બચન કંદાર્ષ * બોલે મનહોં મન મુસકાર્ષ

યાહી-કો નૃપ હુમહિં જુલાયો * જોયો જૈર જાન યહ પાયો
ગડન લગે તે જાલક. જાની * તખહિં શ્યામ કછુ રિસ ઉર આની
છં૦ ઉર આની રિસ ગહિ પાનિ તુરતહિ અસુર લે મારે સખે ।
અતિહિ જોગ ઉઠાય ધનુપહિ, તોરિ મહિ ડાર્યો તખે ॥
ઉઠે તખ કરિ ક્રોધ યોધા માર, માર પુકારહી' ।
નંદસુત રણુ ખીર હોં ધરિ ધીર અસુર સંહારહી' ॥
એક ઝટકત એક પટકત. તેન મટકત ફિરતહી' ।
એક અટકત એક લટકત, એક ચટકત જહિં તહી' ॥
તાલ ચટકત ચમકિ છટકત, દેખિ લટકત નંદ લલે ।
એક પકરિ ફિરાય પટકત, જાવ તે નૃપ પહું ચલે ॥

દો૦ ખ્યાલહિ મારે અસુર સખ, તોર ધનુષ નંદલાલ ।
ચલે સામુહે પંવરિ તકિ, જહાં કુખલયા બ્યાલ' ॥
સો૦ દેખત ચઢે વિમાન, બ્રહ્માદિક સુર સિદ્ધ મુનિ ।
હારત સુમન સુજન, બ્રજવાસી પ્રભુપર હરપિ ॥

રંગભૂમ હરિ હલધર આયે * સંગ સખા સખ ગ્યાલ સુહાયે
આપ આપની છબિ સખ છાયે * રવિ શશિ ઉડુગણ ઉડિત સુહાયે
દેખ્યો દ્વિરૂઢ દારપર ઠાઠો * મનહું ગર્વ કો ગિરિવર ગાઠો
કંધ કેસરી ગર્વપ્રકારી * બલ તન હુંસે ગયન્દ' નિકારી
તા કણુ કી છબિ કહી ન જાઈ * કસત પીતપટ કટિ લપટાઈ
શ્યામ સુભગ લટ ધૂધરવારી * પાગ પેંચ મિલિ પાગ સંવારી
મધુપુર દી સુવતી સખ બાઠી * કહત પરસ્પર મહલન ઠાઠી
લખહુ સખી ઐંગ ઐંગ લુનાઈ * તપરાશિ મનહરણુ કંઠાઈ
કોટિમદનછબિ પવિધિલુનિકીની * તખ ચહ મૂરતિ સાંવરિ કીની
અતિહિ કુશલ ચે લખિ મુખદાતા * હમ અભાગિ કે દૂર બિધાના
ધનિ બ્રજતિય ઈનકે મંગ લાગી * નિશિ દિન રહન પ્રેમરસ પાગી
બન બીધિન કુંજન બિય ડોલે * રાસ હાસ રસ કરત કલોલે
દો૦ હોયે હમારે સુકૃત કછુ, સુનહુ સખી તો આજ ।

લયે ખેંચ મૃણાલ^૧ જ્યોં રદ^૨ સુમન ઝર^૩ દેવન કરી ।

દાસ ધ્રજખાસી હરખ સખ અસુર કી સેના ડરી ॥

દોઁ હંસત હંસત માર્યો પ્રખલ, દ્વિરદ કુખલયા રંધામ ।

સખન સહિત ઠાઢે મુદિત, છબિ નિરખત ધ્રજખામ ॥

સોઁ માર્યો ગજ બલ બ્રાત, જહું તહું સખડોડી, કહત ।

ચિરજીવહુ દોઉ બ્રાત, પ્રભુ ધ્રજખાસીદાસડો ॥

અથ મહાનયુદ્ધ લીલા

અલે જહાં સખ મહા ગોપાલા * દ્વિરદન્ત^૪ ધરિ કન્ધ બિશાલા
ગોર રંધામ મુન્દર દોઉ ભાર્પ * અમસીકર^૫ મુખ કમલ સુહાર્પ
છબિ અપાર બલનિધિ ગમ્ભીર * સંગ ગોપખાલક કી ભીરા
સુનત કંસ જિય અતિ ભય માન્યો * નવખગ જ્યોં પિન્નર અકુલાન્યો

ભાજન કો મન માંગ વિચાર્યો * ભાજ ન સક્યો લાજ કો માર્યો
ગયે રંગમહિ મોહન જખહો * જોહિ જસ ભાવ દરશ તેહિ તસહો

ઉઠે શંકિ સખ મહા અધોરા * બલસમૂહ દેખે દોઉ ખીરા
હુબ્ટ દૈત્ય મારે તહુ જેતે * રૂપ ભયાનક દરશે તેતે

કંસ સમીપ જૂપ જે આયે * તિન્હું રાજવંશી દરશાયે
સાધુ સિદ્ધ દેખહિં શુભધામા * ઇન્દ્રદેવ પૂરણ સખ ઠામા

દેખે સુરગણ ગગન સુખારી * સખ દેવન કે દેવ સુરારિ
ગ્વાલખાલ સખ દેખત ઐસે * સદા સંગ ખેતત ધ્રજ જૈસે

દોઁ મહાલન તે દેખે પ્રભુહિ, સકલ મુન્દરી વામ ।

કોટિકામરોભાહરણ, નવકિશોર સુખધામ ॥

સોઁ દેખત અતિ વિપરીત, કંસ નૃપતિ નંદલાલકોં ।

કંપિ ઉઠયો ભયભીત, પ્રગટ કાલ દરશન ભયો ॥

સર્ખ ભાવ પૂરણ સગવાના અખલહિં અખલ ખલહિં ખલવાના
લલિતહિ લલિત સાધુકો સાધુ * છલિન છલી સખશુભન અગાધુ

૧ કમળી દાંડી ૨ દાંડ ૩ પુષ્પવૃષ્ટિ ૪ દાપીનો દંડલ ૫ પરીનાનાં બિંદુ.

જે જન જૈસો ધ્યાન લગાવૈ * તાકો તિહિબિધિ દરશ દિખાવૈ
 કહત દેખિ સખ મુન્દર બેટા * ચેષ નન્દમહર કે ઢાટા
 રજક મારિ નૃપ બસન લુટાયે * કીને કુબળા અંગ સુહાયે
 ઇનહી અસુરસમૂહ સંહાર્યો * ધનુષતોરિ હાથી ઇન માર્યો
 ધરે કન્ધ ગજદન્ત બિરાજે * બાલક ગોપ સખા સંગ રાજે
 દેખત અસુર ભીર ચહું પાલા * જિનકે બશ મેં ભૂમિ અકાસા
 લીને થેર કસ ભયમાની * તળ ચાણુર કહત હૂમિ બાની
 આવહુ ક્યામ ઇતહિ પગ ધારો * સુનત હુતે બહુ નામ તુમ્હારો
 સખ કોહિ તુમ્હરે બલહિ બખાનૈ * હારિ જીત કાકી કો જાને
 કહા ભયો જો ગજ તુમ મારો * લરહુ આજ હમ સંગ અખારો
 દોઠ કહા નામ હમરો સુન્ધો, હંસિ બોલે ધનશ્યામ ।

હમ બાલક ભોરે અખહિં, હમૈં ખેલસોં કામ ॥

સોઠ કહિયે બાત વિચાર, હમૈં તુમ્હૈં લરિયો કહા ।

અપગતિ યહ વ્યવહાર, આપ દેખિ દેખહુ હમૈં ॥

જાન દેહુ હમ કો નૃપ પાહી * કાહે કો રોકત મગમાહી
 નૃપ હમકો કરિ હેત ખુલાયો * તુમ યહ હમ કો કહા સુનાયો
 તળ ચાણુર કહ્યો પુનિ જૈસે * તુમકો બાવક કહિયે કૈસે
 કિયે કર્મ ધ્રજ મે તુમ જૈસે * દેખે સુને નહી કહું તૈસે
 ગિરિ ગોવર્દન દરપે ધાર્યો * જલ તેં કાકી નાગ નિકાર્યો
 ઔરો અસુર બીર બલભારે * મુનિયત ખેલતહી તુમ મારે
 મો બલ આજ દેખિ હમ લેહૈં * આગે જાન તુમ્હૈં તમ દેહું
 જ્યો જ્યોં કંસ લખત દોહ બાઈ * ત્યોં ત્યો ભય વ્યાકુલ અકુલાઈ
 કહિ કહિ બારહિ બાર પહાવૈ * મહન કો બહુ ત્રાસ સુનાવૈ
 ક્યોરે સકુચ કરત મનમાહી * મારત શત્રુ બેગ ક્યોં નાહી
 જો દોહ બાલક આજ ન મારો * કરોં સકુવ તો નાશ તુમ્હારો
 નૃપ સંદેશ સુનિ મહા કરાને * કહત પરસ્પર મન સકુચાને
 દોઠ લૌન નૃપતિકો માનકૈ, નંદમુવન સોં આજ ।

લર મરિયે કૈ મારિયે, કરૈં કસ કો દાજ ॥

સોં લેહુ સુયશ નૃપ પાસ, અખ વિજાંબ નહીં ટીજિયે ।

કહૂ કોધ કહુ ત્રાસ, ખોસિ ઉઠે તખ મહલ સખ ॥

હમસોં શ્યામ લરત કયોં નાહીં * ઘાટિ^૧ન કહુ હમતે બલમાહીં
પશુપાલક તુમ કુંવર કન્હાર્થ * છતે બહુતક પશુન ખિલાઈ
અખ લગિ નહીં મલ્લ કોઈ ભેંટયો * અખતો હમ સુંગ પર્યો અપેટયો^૨
મહાયુદ્ધ તુમસોં હમ લરિ હું * અખ નરપતિ કો કારજ કરિ હું
એસે કહિ કહિ પ્રભુડિ સુનાવેં * ભુજા ઐકિ રજ અંગ ચદાવેં
દોષે^૩ તાલ ગાજ^૪ જ્યોં ગરજેં * ગદં ગાંસ^૫ હરિતાન તકિ તરજેં
આપુસ મેં સખ કરત વિચારા * ડારહુ મારિ ઉભય સુકુમારા
સુનિ સુનિહરિ હલધર સુસકાહીં * જોલે બહુરિ બિહુસિ તિહિ પાદો
સુનિયે સકલ મલ્લ અમુદાર્થ * યહુ તુમ્હારે મન અખહીં આર્થ
નૃપ પૈ હમૈ જાય નહીં દેહો * ખડો સુયશ હમસોં લરિ લેહો
નિપટ ખોજ અખ પરેહમારે * યહુ ન બસી ઉર ભત્રી તુમ્હારે
હુંસત હું તો તુમ ચિત જૈત્રી * કહત કહા કીજે અખ તૈત્રી
દોં જખહિં શ્યામ એસે કહો, બિલખિ ઉઠીં સખ નાર ।

દેખો શી મારન ચહત, મલ્લ ઉભય સુકુમાર ॥

સોં અતિ કોમલ અતિ ચાર, ખાયે^૫ કૈસેહુ^૬ દર્શ ।

કહત નયન જલ ઢાર, કયોં જનની પઠયે ઇલાં ॥

અતિહિ નિહુરઉર^૧ અતિ અહીરા * લોભ લાગિ પઠયે દોઢ બીરા
યે તો બાક અતિહિ અજાના * કિયો કહા ઉન યહુ અજાના
હોન ચહુત અગ ધોં યહુ દૈસો * કહત કંચ યહુ ખાત અનૈત્રી
કહત સખ હમદો યહુ ભાવે * કરિ સદાય બિધિ ધનહિં બચાવે
તોર્યો ધનુષ હન્યો ગજ લેજે * છતહિં શ્યામ ધનહું દો તૈસે
જોરિ જોરિ કર બિધિ કે આગે * અંચર છોરિ છોરિ સખ માંગે
તમ આહુર કૃષ્ણ પૈ આયો * સદજ શ્યામ કટિ પટ લપટાયો
ભુજ ભુજ જોરિ ભયે ભિડ દોઢ * તકિ તકિ દાંબ ચલાવન ગાદે
એસેં^૨ મુગ્ધિક બલરામા * બિટે બડાય વાદ બલધામા

दोजी पीर वरत अति सोहैं * देणत सुर नर के मन मोहैं
हीरध नयन कमल ते आउं * वलित बाव कछनी कटि काछे
तन अन्दन अत्रित छविजला * पृथ्वीकन्ध^१ उर जाहु गिशावा

दो० शिरसों शिर भुंजसों भुज, दृष्टिदृष्टि सों जेरि ।

अरण्यअरण्य गहि जपटकै, सपट जपट जकजोरि ॥

सो० गहन न पावत धात, छटि जत सपटात पुनि ।

शिव विधि प न गहात, तिन्हें मल्ल आहत गहन ॥

श्याम सहज भक्तन सों जेहैं * पकरि पकरि अजडंडन पेहैं
अथे प्रथम डोमल तन ताडीं * शिथिलरूप पवि^२वत मन मोह्यो
तम आणुर मनडिं गरणान्यो * हरिके जलहि सुरज करि मान्यो
कोटि कुलिशभ्रम^३ तनतिहि काला * सुरतहि होय गये नंदलावा
करिके डोप मुष्टि यक भारी * दूव समान श्याम उरपारी
पुहुपहुते^४ डोमल तिहि मान्यो * तिन भार्यो अपने नित्य लान्यो
अथो जेगि अति हरषि निवारो * कहन लग्यो मुरि अहिर पछारो
दो^५ जेहैं हंसत गोपालहिं काढो * पर्यो शोय प्राणन अति गाढो
नन्दसुवन भडिमा तम जानी * निहुयै^६ भीय^७ आपनी मानी
तम मोहन करि डोप हँकार्यो * जनु गज डो मृगराज पुकार्यो
सुनत हाक सज हांव बुझानो * थरथरार्थ आणुर उशनो
धर्यो धाय तम जपट कन्हा^८ * पटकयो भडि गहि अरण्य क्षिरार्थ
छं० पटकयो अरण्य गहि डेरि भडि, आणुर अतिजव सांवरे ।

धसगयो धरणी भसकी अंग सज, विकट भूदयो हांव रे ॥

अथो शण्ड घात मुनि नृप, कंस उर धसडो पर्यो ।

निरणि पुरनरनारी नलसुर, हरषि हिय आनंद अर्यो ॥

पकरी अैसिय लांति तम, जलराम मुष्टिक भारियो ।

कहैं धनि धनि लोग सज नयनयति सुरन उचारियो ॥

१ जगद जेवा मज्जुत भजावागा. २ पञ्च. ३ कगेडो वज्र समान शरीरवागा.

४ दूव कर्ता पण. ५ निश्चय. ६ दार.

શબ્દ અરુ અતિશબ્દ આદિક મહ તહં છતને હુતે ।
 હપત્રી હપટિ પછારી હૈ, પુનિ નંદ્યુત મારે તિતે ॥
 દોઠ જળ મારે હરિ મહ સખ, પર્યા કટક મેં શોર ।
 જિમિતારાગણુરખિઉદય, છિપે અસુર ચહુંચોર ॥
 સોઠ મખન સહિત દોઉ વીર, રંગભૂમિ^૧ રાજત^૨ ખરે ।
 હરણ ભક્ત ભય પીર, બ્રજબાસી પ્રભુ નન્દકે ॥

અથ કંસાસુરવધ લીલા

જળહીં શ્યામ મદ્દ સખ મારે * ચપે^૩ અસુર સખ લખિહિય હારે
 દેખિ કસ અતિ ભયો દુખારી * સેનાપતિન કહત હૈ ગારી
 દોપત દિયે ખડ્ગ બહુ ક્રોધા * કહત ગયે કિત રે સખ યોધા
 હૈ તરવાર ટાલ સખ કોઉ * હારહુ મારિ નન્દ્યુત દોઉ
 હારે મારિ મદ્દ સખ મેરે * તનક છોહરા અહિરન દેરે
 હર નહીં કરત ચલે ઇત આવે * દેખહુ છવત જન ન પાવે
 અસુર ખીર અપની સર જેતે * હૈ હૈ નામ પઢાયે તેતે
 કહા દ્વારપાલન ભય બાઠો * કરહુ કપાટ પૈંચરિ દો ગાઠો
 નૃપભય માનિ અસુર સખ ધાયે * અત્ર શત્રુ હૈ હરિપર આયે
 ભયે બિકલ લખિ પુર નર નારી * મન મન દેત કંસ કો ગારી
 કહત કિ ભર્ષ કહિન યહ બાતા * ભચહિં શ્યામ મો દરૈ બિધાતા
 આવત લખી અસુર દી ભીરા * સિરે હાંક દૈ દૈ દોઉ વીરા

છંઠ અવલોકિ અસુર સમૂહ આવત, હાંક દૈ દોઉ સિરે ।
 મનહું ગજગણુ નિરખિ કેહારિ^૪, ધાય તિન ઝિપર પરે ॥
 સુનત શબ્દ ગંભીર હરિકો, હહરિ^૫ સેનાપતિ ગયે ।
 લપકિ ગહિ મહિ પટકિ જહું તહું, ક્રોધ કં બલગૂ હયે ॥
 શ્યામ ગૌર કિયોર સુન્દર, અસુરગણુ બિચ ચોં લરે^૬ ।
 અનુ શાંત અરુ શુગાર શરિ તન, બીરકી કરની કરે ॥

ભાવ નહીં જરણી કટક' ગહિ, પટક ઇંક ઉત ધાવહી' ।
 ' ભૂમિ ભાર અપાર અઘનિધિ અસુર નિકર નિશાવહી' ॥
 દોઠ પયોં નગર ખલ ભલ સકલ, અતિભયબ્યાકુલ કંસ ।
 પુનિપુનિ મંત્રિન સોંકહત, બઢ્યો અધિક ઉરસંસ ॥
 સોઠ કીજૈ કછુ ઉપાય, જિયત મહિં નહીં બન્ધુદોષિ ।

મારહુ નન્દ પુત્રાયં, બ્રજ કોઉ રહેન ન પાવહી' ॥
 પુનિ બસુદેવ' દેવકી' દોષિ * મારહુ ઠકિન બન્દ તે સોજી
 બહુરોં ઉચ્ચસેન કો મારોં * પિતા દોષ કછુ ઉર નહીં ધારોં
 ઐસે પુનિ પુનિ બચન ઉચારે * કંપિત રિસન બડગ કર ધારે
 કષ્ટ ખેડત કષ્ટ ઉડત અધીસ * મારે અસુર સકલ દોઉ ખીરા
 અતિ બલવન્ત નન્દ કે બાજે * તબ સકોપ નૃપ ઓર નિહારે
 ગયે મથાન' મચકિરે ચઢિ દોષિ * બાજ અપટ દેખત સળ કોજી
 હૃવૈગયો રક્તિ નૃપતિ ભયમાન્યો * આયો કાલ નિકટ ચહુ બાન્યો
 રહિગયો લિયે બડગ કરમાહી' * હુરિકો મારિ સકયો સો નાહી'
 તળહી' રથામ લાત યક મારી * ગિરિ ગયો મુકુટ શીશતે ભારી
 દીન દકેલિ મંચતે ભૂપર * કૂદ પરે હુરિ તાકે ઉપર
 તહાં ચતુર્ભુજ રૂપ દિખાયો * સો સ્વરૂપ હૈ સ્વર્ગ પઠાયો
 માર્યો કંસ કહત સળ બાની * જયધુનિ મુરગલુગગન બખાની
 છંઠ જય ધુનિ ગગન મુરગલુ બખાની, સુમન કી ભર્વા ભર્મ ।

કહત સળ હુરિ કંસ માર્યો, હાંક ચહુ ત્રિભુવન ગઈ ॥
 બ્રહ્માદિ મુરમુનિસિદ્ધ ગંધર્વ, મુદિતમન અસ્તુતિ ભની ।
 ભૂમિસુર ઉપકાર હિત અવતાર ધરિ ત્રિભુવનધની ॥
 ધન્ય ગજ ધનિ મદલ મારે, ધન્ય કંસાસુર અની ।
 પરસિ તન અનુપમ લહી ગત્તિ, ભાવ નહોં મહિમા ગની ॥
 ધન્ય અખિલ બ્રહ્માણ્ડનાથકં, લક્ષ્મીદિત નરવતુ ધર્યો ।
 ધન્ય વ્રજવાસી સકલ જિન ગ્રેમકરિ તુમ વરા કર્યો ॥
 દોઠ કરિ અસ્તુતિ પુનિપુનિ હરપિ, સુમનબરપિ સુરવૃંદ ।

મુદિત બળવત દુંદુભિ, કહિ જય જય નંદનંદ ॥
 સો ૦ મથુરા પુર નર નારિ, અતિ પ્રપુલ્લિત સખડો હિયો ।
 મનહુ કુમુદબનચારિ, વિદસતહરિશશિમુખનિરખિ ॥

માર્યો કંસ જળહિ લગવાના * બ્રાતા અષ્ટ તામ્ર બલવાના
 કરિ કરિ દોષ ચુદ્ધ દો ધાયે * તે પુનિ સખ બલદેવ નશાયે
 બહુરિ કેશ ગહિ કંસ મુરારી * દિયો ઘસીટ યમુન જલ ડારી
 કીન્હો કષ્ટુક તહાં બિઘ્રામા * ભયો બિઘ્રામઘાટ તિહિ નામા
 મુનિકે મરણ કંસ કી નારી * ઓર મકલ બ્રાતન કી ધ્યારી
 રોદન કરિ કરિ વિવિધિ વિલાપા * મુમિરિ ભૂપચુષ્ણ રૂપ પ્રતાપા
 નિજહિતસમુજિભયોદુખભારી * ચહત મરણ પતિનેહ વિચારી
 ગયે તહાં બહુરો દોહ બ્રાતા * કડુણામય કોમલ મુખદાતા
 કરિ પ્રબોધ બોલી સખ રાની * રહ્યો મરણતે મુનિ પ્રભુ બાની
 બદુત ભાંતે તિનકો સમુગ્રાઈ * આયે મહુલદાર દોહ ભાઈ
 કાલનેમિ કે બંશ મુહારો * ઉગસેન મુનિકે ઉઠિ ધાયો
 તિન પ્રભુચરણ આયશિર નાયો * ત્રાહિ ત્રાહિ કહિ બચન મુનાયો

છં ૦ ત્રાહિ ત્રાહિ મુનાય આરત બચન પ્રભુ ચરણન ગિર્યો ।
 અબ કરહુ કડુણાનિધિ ક્ષમા, અપરાધ યહ હમતે પર્યો ॥
 અમુર ભારે કંસ ભાઈન, સહિત સો ઉચિતે કરિ ।
 પરદ્રોહરત બલદલનહિત અવતાર યહ તુરહરો હરિ ॥
 કરિકે કૃપા અબ પ્રજાપાલન હેતુ પ્રભુ ચિત દીજિયે ।
 બર બૈઠિ સિંહાસન મુલગ, યહ રાજ્ય મધુપુર કીજિયે ॥
 મુનિ દીન બચનન હરષિ હરિ, તબ ઉગસેન ઉગાયકે ।
 બહુભાંતિ કરિ સનમાન પુનિ પુનિ, લિયે દુદય લગાયકે ॥

દો ૦ શ્રીમુખસોં કર બેરિ પુનિ, કહ્યો મુનહુ મહારાજ ।
 યદુબંશિન કો શાપ હૈ, હમે ઉચિત નહીં રાજ ॥
 સો ૦ કરહુ દેવ તુમ રાજ, દુરિ કરો સન્દેહ સખ ।
 હમ કરિહેં સખ કાજ, જો આયમુ દેહો હમે ॥

जे नहीं मानै आनि तुम्हारी * ताहि दण्ड करि है * हुम लारी
 और कष्ट यित शोच न कीजे * नीति सहित परगहि सुख दीजे
 यादव जिते कंस की त्रासा * गृह तजि तजि लजि गये प्रवास
 तिन सभको अथ भोज जुटाओ * सुख है मथुरा भांज भसाओ
 भिन्न धेनु सुर पूजन कीजे * धन की रक्षा में यित दीजे
 यों प्रभु विप्रसेन समुआये * राज सिंहासन पुनि बैठाये
 शिर पर मंगुल छत्र किंराध * निज कर अंबर लिये ढाड़ बाध
 युग युग प्रभु लकतन सुभदाध * राखत जन की सदा भसाध
 भरषि सुमन सुर कहत सुभारी * नय नय नय लकतन हितकारी
 विप्रसेन नृप करि बैठाये * लखि मथुरा लोगन सुभ पाये
 धनि धनि कहत सकल नर नारी * अथ करि है पितु मातु सुभारी
 यहै जान सभ घर घर भाडी * धन सम और जगत कोटि नाडी
 छं० नर नारि सभ यह कहत घर घर, और नहीं धनते वियोर ।
 धनि मातु पितु दिन राति धनि, सो जन्म जग जग हरि लियो ॥
 गहि कंस सहित सहाय भार्यो, भरन नहीं रानिन द्वियो ।
 विप्रसेन नरेश करि पुनि, अंबर कर अपने कियो ॥
 विष्णुधर हरे सुमन भये, सुधिर सभ यहुकुल भयो
 अथ पावही पितु मातु सुनि सुभ, सकल हुष दिनको गयो ॥
 हुम जिये अथ सभ निरधि सुभछवि, जन्मको इल जग लह्यो ।
 जियहु युग युग ब्रात होठ हरषि पुरणासिन कह्यो ॥

हो० कंस भारि लूभार हरि, विप्रसेन करि लूप ।

कहां हमारे मातु पितु, तथ जोले सुभरूप ॥

सो० संगहि यत्रे सिवाय, विप्रसेन अकूर तथ ।

रामकृष्ण होठि लाय, अजणासी जनहु भहरन ॥

उत भसुदेव स्वप्न निशि आयो * हृदय हवि देवकी सुनायो
 राम कृष्ण जनु मधुपुर आयो * सुश्लक्ष्ण अंग नृपति जुलायो
 असुर सेन हति कंसहि भार्यो * विप्रसेन नृप करि बैठायो

સુનિ તિય કહું નયન ભરિયાની * કહત કહા પિય ઐસી ખાતી
 સુનિ હૈ દૃત કૌઝિ દુખદાર્ધ * કહિ હૈ અબહિં કંસ સો જાઈ
 હમ કરિયાપ જન્મ જગ દીન્હો * સો ફલ હમૈ વિધાતા દીન્હો
 બધે સાત સુત દેખત આગે * બચો એક ડરિ પ્રજલૈ ભાગે
 તાપર બદિ કિયે હમ દોઝિ * ધિગૂણવન પરબથ જગ કૌઝિ
 હમકો મીચ નીચ બિધિ ભૂલ્યો * હોહુ કંસ કો બચ નિમૂલ્યો
 કહ બસુદેવ રોવ મતિ નારો * ધોવો બદન દીન્હ જલ ઝારી
 કહિયત હૈ દુખહરણ ગોપાલા * ગર્ભ પ્રહારી દીનદયાલા
 હવેહું પ્રગટ અબહું સુખદાર્ધ * તાત તુમહારે ત્રિભુવનસર્ધ

દો० અબ જનિ હોહુ અધીર તિય, ધરહુ ધીર સુખપાય ।

આયુ તુલાની કંસકી, દેખત જય બિલાય ।

સો० સ્વપ્ન વૃથા નહી જાય, માનુ કહ્યો મેરો પ્રિયા ॥

આજ કાલિહમે આય, તોહિં મિલે તેરે સુવન ॥

યહિ અન્તર દ્વારે હરિ આયે * બજ કપાટ જહા જડિ લાયે
 કરુણા કરિ હરિ તિન્હે નિહારા * ગયે સહજ સખ ઉધરિ કેવારા
 લખિ બસુદેવ સામુહે પાયે * કહત કુવર કાકે દોઉ આયે
 દિયો દરથ તિહિ પ્રેમ સુહાયો * જન્મ સમય જો દરશન પાયે
 મિલે પાપ પિતુ માતુ નિહારે * કહ્યો તાત હમ સુવન તુમહારે
 રોવત મધુર નિરખિ સુત દ પતિ * સુનૈ ન કંસ મતહિ મન ક પતિ
 તબહી કૃષ્ણ કહ્યો સુતુ માતા * માર્યો કંસ અસુર હમ તાતા
 મલ્લ પઞ્ચારિ સુભટ સળ મારે * દિસ કુબવયા દન્ત ઉખારે
 યહ કહ કરિ પિતુ માતુ સુખારે * તુરત તોરિ પગબન્ધન ડારે
 તમ જનની નિશ્ચય કરિ જાની * રોવન લગી કષ્ટ લપટાની
 ખારહિખાર કહત ઉર લાયે * મૈ નહી કબહુ ગોદ ખિનાયે
 દાન્ય બર્ષ કહા રહે પ્યારે * માતાપિતા જહિ બલિહારે

દો० સુનિ જનની કે બચન પ્રભુ, કરુણાનિધિ યદુરાય ।

બધે પ્રેમબશ દુખિત લખિ, બોલે અતિ મકુચાય ॥

સોઽં લિખ્યો ન મેટયો જાય, મતિ કરુ માતખિપાદિચિત ।
અખ પુરવૈં દોઉ ભાય, તુવ મનકે અભિલાષ સખ ॥

પુત્ર જન્મ જગમેં સુખકારી * તુમ પાયો હમ તે દુખ ભારી
માત પિતાં જાતે દુખ પાવૈં * જૂથા જન્મ સુત તામુ ખતાવૈં
સો અખ દોષ ન મનમેં દીલે * હોનહાર તાકો કહ કીલે
અખ જનની સખ સોચ નિવારો * તજો ચોક આનંદ દેર ધારો
સકલ મનોરથ તુમરે કરિહોં * સ્વર્ગ પતાલ જાત નહીં કરિહોં
અષ્ટસિદ્ધિ નવનિધિ લે આજી * ઘર ઘર મથુરા માંજ બસાજી
સુનિમ્મુ ખચનજનનિ સુખ પાયો * ખાર ખાર ગહિ કંઠ લગાયો
અતિ આનંદ ભયો મન માહીં * સો કહિ સકત ચારદા નાહીં
કહત તાત તુમ ખદન નિકારો * સુકલ ભયો અખ જન્મ હમારો
સુતહિત સવત^૧ પયોધર^૨ ક્ષીરા * મિટી સકલ ઉર અન્તર પીરા
ખસુદેવ હૃદય હર્ષ અતિ આયો * સિદ્ધિ લાભ સાધક જતુ પાયો
પૂરખ પુણ્ય ફલ્યો સુખકારી * પાયો સુત હિત કરિ દૈત્યારિ

અથ વસુદેવગૃહ ઉત્સવ લીલા

દોઽં તુરત બોલિ તખ વિમવર, મીતિ સહિત પરિ પાય ।
મથમહિં સંકલપી હતી, દદ્ધ લક્ષ તે ગાય ॥
સોઽં ઔર દિયો બહુદાન, બન્દિજન આયે સુનત ।
પરિતોષે સનમાન, અતિ ઉછાહ વસુદેવ મન ॥

તખ દેવકી કહ્યો પતિ પાસા * ભરો પરમ આનંદ હુલાસા
પ્રગટે આજ સુવત મમ ધામા * કરહુ જન્મઉત્સવ કી સામા
સુનિ ખસુદેવ પરમસુખ પાવા * હરખ દ્વાર દુન્દુભો ખમવા
યદુળંથી સગરે જુરિ આયે * દ્વજ પતાક મન્દરન ખંધાયે
રોપે કદલી ખરલ રસાલા^૩ * બાંધી રચિ રુચિ બન્દનમાલા
લખિ હરિજન્મ અનંદખધાર્ધ * કદિ સિદ્ધિ પ્રગટીં સખ આર્ધ

હાટક^૧ કલશ અનેક , બિધાના * મંગલ । દ્રવ્ય રથે બિધિ નાના
ગજમુક્તાન કે ચોક બનાયે * મન્દિર ગલિન સુગંધ સિંચાયે
સુનિ સળ મથુરા પુર નર નારી * ઉમંગિ ઉઠી આનંદ ઉર ભારી
ધર ધર સળહિનું મંગલ સાજે * દ્વાર દ્વાર પ્રતિ બાજન બાજે
નવસત સાજ સકલ ખરનારી * સલિસલિ મંગલ કંચન ધારી
ગાન કરત કલકણ્ઠર લજાવૈં * શ્રીગણેશ ધામ ડો આવૈં
દો ૦ જાતિ પાંતિ પરિજન પ્રજા, બંધુ હિતુ સખ લોભ ।

લૈલૈ આવત ભેટ સળિ, હરપત નિજ નિજ યોગ ॥

સો ૦ લઘુ લવન અતિ લીર, નટ નાચત ગાવત ગુણી ।

ધરિ ધરિ મનુજ શરીર, માનહું મુખ આયે સકલ ॥

તળ જનની મન અતિ સુખ પાયે * ઉપદ્રવ કર દોડે સુત અન્હવાયે
નિજ કર અંગ અંગોષ્ઠિ સુહાયો * તનદ્યુતિ લખિ દગનાપ નચાયો
કેસરિ મલય^૨ મિલિત રુચિકારી * કિયો તિલક બન્ બાલ મુધારી
બૂપણ બસન ગૂંગારત કેસે * રાજકુંવર વર પહિરત જૈસે
કંચન મણિમય અચિત નવીનો * કીટ મુકુટ શોભિત શિર કીનો
કલંગી લલિત જડાવ જડાઈ * તુર્રા મધ્ય અનૂપ સુહાર્ધ
ગજમુક્તાન કે કુડલ કાનન * અતિ બિચાલ છબિ શોભિત આનન^૩
કંઠ પદિક કે હારે બિરાજે * કિર બિચાલ પર અતિ છબિ છાજે
પંચરત્ન કે અંગદ^૪ નીકે * શોભિત ભુજન ભાવતે શુકે
કર ચૂરા રતન નિકાર્ધ * પાણિ પદલવન છાપ સુહાઈ
કિકિણિ લલિત કલિત રવકારી * કટિ કેહરિ પર બલિત સૈવારી
ચૂરા ચારુ મનોહર પાચન * ચરણ કમલ લક્ષ્મી મુખદાયન
દો ૦ નીલ પીત બર બસન તન, દોડે સુતન શંગાર ।

ચારુ અલક મુખશશિ ઝલક, નિરખિ જાત બલિહાર ॥

સો ૦ હલે શ્યામ કે સાથ, ગ્વાલ તિન્હો પુનિ દેવકી ।

પહિરાયે નિજ હાથ, જાનિ કૃષ્ણ પ્રીતમ સખે ॥

ગ્વાલ ભાલ સળ ચકિત નિહારે * ઠહિ ન સકત કણ મનહિ વિચારે

ये , तो दृष्टु देवकी आये * जुठहि यशुमति सुवन कहाये
 करत शोच मनहीं मन भाहीं * अण हरि प्रण अलिहैं कै नाहीं
 तण होउ कुंवर योउ भौठारे * विप्रगृह गसुदेव हुंकारे
 विधिवत पूजि तिलक करवाये * दान भद्रुत हरि हाथ दवाये
 गहुरि आरति मांत उतारी * लभि छणि मुदित सकल नरनारी
 वेदवनि महुदेवन ? कीन्हो * द्रव्य अनेक निछावरि कीन्हो
 वरुण सहित सुर नल यश गावैं * गरषि कुसुम हुन्हुभि भगवै
 परमानन्द सकल पुरणासी * निधि सिधिसणगृह(र)की दासी
 गहुरे सभन सहित होउलैया * निज कर परसी निभाये भैया
 पूज सकल कामना लकी * भिटो कदपना दारुणहीकी
 यही विधि कंस भारी यदुशंभ * भात पिता की भन्दी छुडाई
 छं० यहि लाति कंस निपात यदुपति, मातु पितु को सुंभ द्वियो ।
 हरषि अति नरनारी भयुरा, घरन घर आनँद लयो ॥
 परम पावन यश सुहावन, यदुहि मे त्रिलुवन गयो ।
 लव जल थल नाग नर सुर, सरस रस जहुँ तहुँ लयो ॥
 यह कंस हुतन पुनीत यश नित, नर सुनै जे गावहीं ।
 ते न अवगंधन परहिं झिरि, अधसभूड नथावहीं ॥
 भिटहि दारिद होष दुरभति, विपति निकट न आवहीं ।
 सकल मन वांछित लहुँ अरु, भक्ति अविश्वल पावहीं ॥
 हो० कठिन शूल संकटहरण, भंगलकरण अशेष ।
 रामकृष्ण के अरित वर, गावत सुनत विशेष ॥
 सो० नरतनु पाय सुजान, अनुदिन गावत हरिकथा ।
 सकल सुभन की जान, अजवासी प्रभु के सुयश ॥

अथ कुम्भगृहप्रवेश लीला

श्री यदुकुल कुलकमल तमारी * दीनजन्धु भक्तन हितकारी
 हरिकै जननी जनक सुपारी * तण कुम्भ की सुरत सवारी

નૃપતિ ભવન તણકૈ અભિરામા^૧ * ચલે બસન કુખજ છે ધામા
 કૃષ્ણકૃપા સળહી પૈ ન્યારી * ભાવ ભજન કુખજ ભઈ ખ્યારી
 સૌચો ભાવ હૃદય જહું બને * વિવશ હોય તેહિ હાથ બિકાને
 નારી પુરખ કષ્ટ નાહિન ભેદા * નીચ બિચ નહીં કરત નિપેદા
 પ્રથમહોં આય મિલી મગર પાઈ * સો હિત માનિ કિયો ચદુરાઈ
 ચન્દન ચરચ તનકે તન દીન્હો * મનહું કોટિ તપ કાશી કીન્હો
 અતિ અકુલીન કંસકી દામી * પરસત પાવન ભઈ રમાસી
 આયે પુનિ પ્રભુ તાકે ધામા * ભક્તવત્સલ હૈ જિનકો નામા
 જખ કુખજ જાન્યો હરિ આયે * પાટખર^૩ પાવડે^૪ બિછાયે
 અતિ આનન્દ લિયે ઉઠિ આગે * પુરણ પુણ્ય પુનં સળ જાગે
 દોઠ ટેહી તે સ્વધો કરી, દિયો રૂપ અભિરામ ।

દાસી તે રાની ભઈ, પૂરે સળ મન કામ ॥

સોઠ કો કરિ સકૈ પ્રકાસ, અતિ વિચિત્ર હરિ કે ગુણન ।

સદા દાસ કો દાસ, ભયો રહું પ્રભુજનન કે ॥

પુરખાસિન સળહિન થક બની * રાજા હરિ કુખજ પટરાની
 ઘર ઘર કહત સકલ નરનારી * કિયો કહા ધો ઈન તપ ભારી
 મિલી તનકે ચન્દન દ મગ મેં * ભઈ વિહિત અતિ પાવન જગ મેં
 થક મહિમા કષ્ટ કહત ન આવૈ * કો તાકી પટુતર અખ ભાવૈ
 ભૂલિ કહત કુખજ જો કોજી * તાહિ રિશાય ઉઠત સળ કોજી
 સો, તો ભઈ કૃષ્ણ કી ખ્યારી * દાસા કહત ડરત નરનારી
 કરત ત્રાસ મનમે સળ, પ્રાની * ડરકિ મારિ સુને જો રાની
 જાપર કૃપા કરૈ ચદુરાઈ * તાહિ નહીં થક કષ્ટ અધિકાઈ
 સદા સદા હરિ કી થક રીતિ * માનત એક ભક્ત સો પ્રીતિ
 ધનિ ધનિ કુખજ હરિ કો રાની * ધનિ ધનિ કૃષ્ણ પ્રીતિ હર માની
 ધનિ ધનિ ચન્દન અંગ લગાયો * ધનિ ધનિ ભવન જહું હરિ આયો
 કહિ કહિ સળ સુરનારિ સિદ્ધાહી * આજ કુખરી સમ કોહ નાહી
 દોઠ બસે રયામ કુખજ સદન, તહું કષ્ટ કરિ વિશ્રામ ।

પુનિ આયે વસુદેવગૃહ, જનમનપૂરણકામ ॥

સોઁ તખ શ્રીનંદકુમાર, બ્રજબાસિન કી સુરતિ કરિ ।

મનમેં કિયો વિચાર, અખ સખ ચલિયે નંદ પૈ ।

લે બસુદેવ સંગ દોઉ ભાર્મ * ગયે જહું ઉગ્રસેન નૃપરાધ
તહો બહુરિ થાદવ સખ આયે * પુનિ અકૂર ઉદ્ધવહિ બુલાયે
તખ હરિ એમે બચન સુનાયે * મમ હિત બ્રજબાસી સખ આયે
નન્દાદિક સખ ગોપ જિતેકા * રહ્યો નહી બ્રજ મે દોઉ એઝ
ગાય ભક્ત સખ તજે અનેરે * હું સૂને મદિર સખ ફેરે
હુષકૈ દુખિત યથોમતિ મૈયા * જિન હમ પ્રતિપાદે દોઉ લૈયા
બહુત હેત ઉન હમસો દીનો * વિવિધ ભોતિ અબલો સુખ દીનો
સંકુચત હો અપને મન માહીં * ઉનસો ઉઝણ કબહું મે નાહીં
પલટો નહીં જો ઉનકે દીને * અખ ચલિ બિદા ઉન્હેં વ્રજ કીજે
સુનિ હરિબચન પરમ સુખ પાર્મ * મળ મિલિ ચલે જહાં નંદરાધ
સુની નંદ ગોપન યહ બાતા * મારો કંસ જય દોઉ બ્રાતા
સૌચ નહી મનમેં કહુ માને * પ્રજાલાવ સખ રહે સકાને

દોઁ મનહીં મન રોચત ખડે, નહીં આયે બલરામ ।

વ્રજમેં આયે હૂવૈ ગયો, તિન્હે આયબો બામ ॥

સોઁ અખ કૈસે વ્રજ જાહિં, બલમોહન દોઉ બિના ।

અતિ વ્યાકુલ મનમાહિં, કબધોં નયન દેખિહૈ ॥

અથ નન્દાખિદા લીલા

આયે તખહીં કુવર કન્હાર્ધ * નૃપ વસુદેવ સહિત દોઉ ભાર્મ
દેખત નન્દ મિલે ઉઠિ, ધાર્મ * લિયે લગાય કઠ સુખદાર્ધ
અખ ચલિહૈં વ્રજ કો યહ જાન્યો * અતિ આનંદ હૃદય હરખાન્યો
લખિ વસુદેવ બહુત સુખ પાર્મ * મિલે નન્દ સો સાદર ધાર્મ
ઉગ્રસેન તખ નન્દ જુહારે * આદર સહિત સકલ ખેઠારે
ઉગ્રસેન વસુદેવ ઉપેંમસુત * સુરલકસુત અરુ યાદવ ગણયુત

ગેઠે મિતિ હરિ હલધર ભાઈ * નન્દહિ મિલે નિકટ ભૈભઈ
 ઓર ગોપ ઠાકે સજ પેખે^૧ * યશુમતિ સુન કૈ ભાવ ન દેખે
 નદમનહિં મન અતિ અકુલાહી * ચત્રત ભેગ અજ ધ્રુવ કયો નાહી
 સજહી કે મન મેં યહ આઈ * હરિ અજ હમસો પ્રીતિ ઘટાઈ
 કરત બિચાર શ્યામ મન માહી * પ્રીતિ બિબસ ભાવન સકુચાઈ
 તજ હરિયોં મુખ બચન ઉચાર * બહુત કિયો પ્રતિપાલ હમારો
 દોઁ ઝઝકિ પરે^૨ નંદરાય સુનિ, કહા કહત ગોપાલ ।

મેસોં કહત કિ આન સોં, કિન કિન્હોં પ્રતિપાલ ॥

સોં યૌંકત જિય નંદરાય, મનિ મેસોં ઐસો કહૌ ।

ગહબર^૩ હિયભરિ આય, ડારિસકતન હીં નયનજલ ॥

તજ હરિ મધુર કહ્યો નદરાઈ * સુનહુ તાન હમ કહત લગઈ
 કહી ગખેં તુમ સોં ભો બાની * સો તુમ તવ નિશ્ચય નહીં બાની
 પુત્ર હેતુ હમ કૈ પ્રતિપારે * નાત માતુ જિમિ અધિક દુહારે^૪
 ખેલત હસત બસત ધ્રુવમાહી * જાત ધેતે દિન જાને નાહી
 હમ કૈ તુમ દીન્હોં સુખ જિતનો * કહ્યો ન જાત બદન તે તિતનો
 તુમ સમ માત પિતા ન દમારે * જહાં રહું તહું તાત તુમહારે
 બિધુજનમિલન મોહ અરુ માયા * યહ પ્રપન્ન જગ મિધિ ઉપજાયા
 હવે હૈ દુખિત, યયોમતિ મૈયા * મો બિન ધ્રુવતિય અરુ સજ ગૈયા
 તાતે ગમન ભેગ ધ્રુવ દીલે * જાવ સજન કૈ ધીરજ દીલે
 યશુમતિસોં જિનતી મમ કહિયો * માને સદા પુત્રકિત રહિયો
 મેરી મુરતિ ન ઉરતે ટારો * મેં તુમતે કબહુ નહીં ન્યારો
 હરિ યો નન્દહિ બચન સુનાઈ * બહુરો રહે સકુચિ અરમાઈ^૫

દોઁ નિહર બચન સુનિ શ્યામ કે, લયે બિકલ અતિ નંદ ।

ઉમંગિ નીર નયનન ચલ્યો, પરિ ગયે દુખકે દંદ ॥

સોં દુખિત સખા અરુ ગોપ, ચકિત રહે હરિ મુખ નિરખિ ।

કરત મનહિં મન કોપ, યે ચરિત્ર અકૂર કે ॥

परे नंद तब यरखन धार्ध * कहुत न औसी कणहुँ^१ कन्हाई
 हों तलु मोहन यरखन जेहो^२ * तुम भिन जाय कहा प्रज्ज वैडो
 मधुवन^३ तुमहि छाडीजे जाहि * यथुदै उत्तर कहा सुनावि
 सन्मुख सुनत होरि जम औहै * तुम भिन काहि गोद करि वैहै
 पंथ निहारत है है भैया * यलहु जेगि प्रज्ज कुंवर कन्हैया
 सहभाजन भयि कीन्हो ह्वै है * कही सो तुम भिन काहि भवैहै
 कथो^४ छुहै भिन दरशन पाये * होत निरुर कित मथुरा आये
 पारहु वर्ष कियो हुम गारो * नही^५ जान्यो परताप तुम्हारे
 अग्र प्रगटे वसुदेव कुमार * कीन्हो जयन गर्ज निरधार
 कत हुम काज महा रिपु भारे * इत हरिद्र दृष्य हरे हमारै
 डारि न दियो कमल करगिरिवर * हनि भरते प्रज्जन ताके तर
 कहे^६ नन्द यो भिकल अधीर * लख कठिन निष्ठुरन की पीर
 हो^७ देहि प्रीति अति नन्द की, मन वसुदेव सिखात ।

सकुच रहै सभ प्रेम भरी, कहि न सकत कछु भात ॥

सो^८ व्याकुल सभे अधीर, मानहुँ पन्नग^९ के डसे ।

हरिमुख लपत अधीर, ठाढे काढे चित्र से ॥

तब हलधर नंद ससुजावत * कहुत तात तुम कत दृष्य पावत
 करि कछु क्षम भहुरि प्रज्ज आवै * तुम भिन ओर कहुँ सुख पावै
 हरि प्रगटे लूखार उतारन * कही गर्ज तुम सेां सभ कारन
 मात पिता हमारै नही^{१०} कोखि * तुम्हरे सुवन कहावै^{११} होज
 हमै तुम्है सुत पितु को नातो * ओर परे अण होत न हातो^{१२}
 पहुत कियो प्रतिपाल हमारो * जाय कहुँ उर ध्यान तुम्हारे
 जननि अकेली व्याकुल ह्वैहै * तुम्है^{१३} गये धीरज कछु पैहै
 व्याकुल नंद सुनत यह पानी * पुनि पुनि कहुत जेरि युग पानी
 अणै यलहु श्याम भम गोहन * प्रज्ज भे^{१४} भिक्षि आवहु डिरि मोहन
 भार्यो कंस कियो सुर काज * कीन्हो^{१५} उग्रसेन को राज
 सुख वसुदेव देवकी पायो * लयो सकल यदुकुल मनलायो

તદપિયશોભતિ બિન બિરિધારી * કો જાને પ્રભુ ટેક તુમહારી
દોઁ એસે કહિ અતિ બિકલ હૃવૈ, રહે નંદ ગહિ પાય ।

ભાઈ ક્ષીણુ ઘતિ હીન મતિ, નયનન જલ ન રહાય ॥
સોઁ માયારહિત મુકુંદ, નહીં બિરહસંયોગ તિહિ ।

પ્રજ્ઞ પૂરણાનન્દ, સખવટખાસી એકરસ ॥
દેખિ બિરહ અતિ કાદર નંદહિ * સખા જૂદ અરુ સખ ઉપનંદહિ
બિહુરત તજન અહત હૈ પ્રાના * તખ ચહ ચરિત રમ્યો ભગવાના
મેરી અતિ દુસ્તર હૈ માયા * જિન કર જીવ બિમુખ ભરમાયા
તિન કણુ દન્દ કિયો જગ માહી * તખ હરિ બોધ કરત નંદમાહી
કત પછિતાત તાત હો એતો * પ્રજ્ઞ અરુ મથુરા અંતર કેતો
કહા હરિ તુમ તે કહું જાહી * કરિ બિચાર દેખો મન માહી
હૈ પ્રજ્ઞે નરનારિ દુખારી * તાતે કીજે બિદા તુમહારી
એસે બોધ કિયો પ્રજનાથા * તખ નંદ કહ્યો જોરિ મુગ હાથા
જો પ્રભુ તુમ કો એસી ભાઈ * તો અખ મેરો કહા બસાઈ
જોહીં પ્રજ પ્રભુ કહે તુમહારે * જાત બચન મોચે નહીં ટારે
બહુત કરી તુમ મમ પ્રભુતાઈ * નીચ દયા હૈ જાંચ ચઢાઈ
પરમ ગૌવાર જ્વાલ પશુપાલા * લયો ધન્ય સખ જગતબિચાસા
દોઁ મેટિ પાપ સંતાપ સખ, કિયો મુકૂતકી ખાન ।

ભરી સાખિ ચૌદહ ભુવન, સુર મુનિ બેઠ પુરાન ॥
સોઁ એસે કહિ નંદરાય, પરે બહુરિ હરિ કે ચરણ ।

લીન્હેં શ્યામ ઉદાય, કહ્યો જાન સન્માન તખ ॥
તખ બસુદેવ બિનય બહુ સાખી * આગે બહુત સમ્પદા શાખી
કિયો જો હમ-મતિ તુમ ઉપકારા * તાકો બદલો નહીં સંસારા
બાલક ચે અપને હી જાનો * ઈહાં ઉહાં કણુ લેદાન આનો
મુનિ મુનિ નંદમહર પછિતાઈ * રહે કો તન દયા બુલાઈ
જીરધ શ્યાસ નયન બહ પાની * કંપિત તણુ કહિ જાત ન બાની
સો કણુ સમ્પતિ નંદ ન લીની * જિનવી બહુરિ શ્યામ સોં કીની
માંગત હોં પ્રભુ ચહ કર જોરી * પ્રજ પર કૃપા હોય નહીં ચોરી

તળ સળ ગોપનૃપતિ પહું આયે * બહુત બોધ કરિ બ્રજહિ પઠાયે
ગોપ સખા બોધે હરિ સખહી * બિદા કિયે આદર દે તળહી
ચલે સકલ બ્રજ શોચત ભારી * હારે સરણસ મનહું જીવારી^૧
કાહું સુધિ કાહું સુધિ નાહી * લટપટ ચરણ પરત મગ માહી
બ્રજતન જાત બિલોકત મધુબન * બિરહ બ્યાથા બાઢી^૨ બ્યાકુલ તન

દોઠ ભયે બિરહબારિ^૩ મગન, અતિ અચેત અકુલાય ।

શ્યામ રામ તજિ મધુપુરિ, આયે બ્રજ નિયરાય ॥

સોઠ ઉતહિ ગયે હરિ ગેહ, ઉગ્રસેન બસુદેવ યુત ।

બ્રજબાસિન કો નેહ, પુનિપુનિ શ્રીમુખતે કહત ॥

પુનિ પુનિ નંદ કહત પછિતાર્ધ * ચૂક પરી હરિ કી સેવકાર્ધ
કહું લગિ ગનિયે ચક્ર અપરાધ * કિયે કર્મ હમ પરમ અસાધ
કોમલ પદ બન અતિ કડિનાર્ધ * તહું હરિ પૈ ગૈયા ચરવાર્ધ
રંચક કધિ કે કાજ રિસાર્ધ * બાંધે યશુમનિ જીગલ લાઈ
ઇન્દ્ર કોપ બ્રજલોગ બચાયે * બરુણ લોક મમહિત ઉકિ ધાયે
હમ મનિમન્દ ન ઉનહી જાને * નિકટ બસત નાહિત પહિયાને
તન ધન લોભ કંસ બપ પાઈ * કરિ દીન્હે આગે દોહ બાઈ
ઐસે સમુગિ નન્દ નિજ કરણી * પરે મુરછિ બ્યાકુલ અતિ ધરણી
બાર બાર જોવત મગ માતા * બ્યાકુલ બિન મોહન બસ તાતા
આવત દેખિ ગોપ બ્રજ ઓરી * હરથ હૃદય આતુર ઉકિ દોરી
ધાઈ ધેનુ બસ કો જૈસે * માખન પ્યારો હૈ ધોં કૈસે
કનિયાં^૪ લેમે કો અતુરાની * આયે બલ મોહન ચક્ર જાની

દોઠ ધાઈ અતિ હર્ષિત હિયે, સુનત રોહિણી પાસ ।

દરશ આશ આઈ સખૈ, બ્રજતિય હિયે હુલાસ ॥

સોઠ ત્યહિક્ષણ અતિ આનન્દ, બ્રજવાસી બ્રજતિય સખૈ ।

અતિસકોચવશ નન્દ, સો દુખ કાપે જાત કહિ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰਾਮ ਦੀ ਰਹ ਲੀਲਾ

ਆਨੁਰ ਸਕਤ ਗਧ ਨੈਧਾਸਾ * ਮਨਮੋਹਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਆਸਾ
 ਦੇਖੇ ਨਨੰਦ ਗੋਪ ਸਭ ਦੇਖੇ * ਸ਼ਯਾਮ ਰਾਮ ਛੋਭ ਨਦੀਂ ਪੇਖੇ
 ਘੁੱਲਤ ਧਨੁਮਤਿ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਧ * ਕਲ੍ਹਾ ਮੇਰੇ ਸ਼ਯਾਮ ਰਾਮ ਛੋਭ ਭਾਧ
 ਸੁਨਤ ਭਯਨ ਭਾਕੁਲ ਨੈਧਰਾਧ * ਨਯਨ ਨੀਰ ਲਾਰਿ ਨਾਰਿ ਨਵਾਧ
 ਦੇਖਤ ਸੂਖਿ ਗਧ ਆਨਾਦੀ * ਭਨੁਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੁਮੁਦਿਨਿ ਹਿਮਮਾਰੀ
 ਨਾਨ੍ਯੋ ਆਨ ਲਧ ਵਿਧਿ ਸੋਧ * ਕਲ੍ਹਿ ਗਧੇ ਵਧਨ ਗਰ੍ਹਮੁਨਿ ਨੇਧ
 ਅਤਿ ਭਾਕੁਲਸਭਾਜਿਨਭਾਨਾਧਾ * ਲਧੇ ਸਕਤ ਨਰ ਨਾਰਿ ਅਨਾਧਾ
 ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਸਭ ਟੇਰ ਲਗਾਧ * ਭੋਨ ਛੋਪ ਮਭੁ ਭੁਮ ਮਿਸਰਾਧ
 ਧਨੁਮਤਿਅਤਿਭਿਲਪਤਿਭਿਲਪਾਨੀ * ਕਲ੍ਹਤ ਸਰੋਪ ਨੰਦ ਸੋ ਧਾਨੀ
 ਧਿਕੁ ਧਿਕੁ ਮਹੁਰ ਕਲ੍ਹਾ ਧਕੁ ਫੀਨਾ * ਮਧੁਰਾ ਤਲੁ ਸੁਤ ਆਨ ਪਗਫੀਨਾ
 ਮਾਰਗ ਸੂਤੀ ਪਧੋਂ ਕੇਭੀ ਲੋਤਿ * ਵਿਛਾ ਛੋਤ ਫਾਟੀ ਨਦੀਂ ਛਾਤੀ
 ਅਰ੍ਧ ਵਧਨ ਸੁਨਤਫੀ ਭੀ ਪਾਧੇ * ਕਲ੍ਹਾ ਛਨ ਸੁਖ ਆਨ ਮੇਂ ਆਧੇ
 ਛੋੜੇ ਭਾਧੁ ਰਹੇ ਛਿਧੇ, ਮਿਧੁਰਤ ਆਨੈਕਨੰਦ ।

ਸੁਨਤ ਨਦੀਂ ਸਵਾਰਥ ਕਲ੍ਹਾ, ਕਲ੍ਹੁ ਅਵਧੁ ਮਤਿਮਨੰਦ ॥

ਸੋੜੇ ਮੇਂ ਮਧੁਪੁਰ ਛੋ ਭਯ, ਰਹੀ ਛੀਂ ਫਰਿਕੀ ਧਾਧ ਛੁਧੈ ।

ਲੀਨੈ ਛਾਂਕੀ ਭਯਧ, ਅਭ ਅਪਨੀ ਆਨ ਨੰਦ ਧਕੁ ॥

ਧਕੁ ਸੁਨਿ ਨੰਦ ਪਰੇ ਮੁਰਭਾਧ * ਅਤਿ ਭਾਕੁਲ ਆਨਭੋਗ ਛੁਗਾਧ
 ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਧਯੋਮਤਿ ਟੇਰੇ * ਕਲ੍ਹੁ ਛਾਏ ਛੋਭ ਸੁਤ ਮੇਰੇ
 ਭਵਨ ਭਾਧੁ ਸਕਤ ਆਨਧਾਰੇ * ਛਿਨ ਬਿਧੋ ਭਯੁਭੋਵ ਭੁਮਾਰੇ
 ਸੁਕਲਕਸੁਤ ਭੈਰੀ ਭਯੋ ਲਾਰੀ * ਲੈ ਗਯੋ ਭਵਨਮੂਰਿ ਭੁਮਾਰੀ
 ਛੀਂ ਨ ਗਧ ਫਰਿਸੰਗ ਅਭਾਗੀ * ਸਿਭਧੇ ਭੰਨ ਭੋਗਨ ਛੇ ਲਾਗੀ
 ਨੇ ਮੇਂ ਭਯਨ ਪਾਵਤੀ ਗੋਭਨ * ਤੀ ਕਧੋਂ ਛਾਂਕਿ ਆਵਤੀ ਮੋਭਨ
 ਐਸੇ ਭੋਵਤ ਕਰਨ ਮਿਭਾਪੁ * ਕਲ੍ਹਿ ਨ ਭਾਤ ਧਨੁਮਤਿ ਪਰਿਭਾਪੁ
 ਫਰਿ ਭਿਨ ਸਭ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭਭਾਸੀ * ਆਧੇ ਭਯਧਿੰ ਸਕਤ ਆਨਵਾਸੀ
 ਨਦੀਂ ਸ਼ਯਾਮ ਜਿਨ ਸਭਨ ਸੁਭਾਧ * ਮਨਭੁ ਮਭਾਨ ਭੂਮਿ ਧਰਿ ਭਾਧ
 ਪੂਰਤ ਮਿਭਾਪਿ ਧਯੋਮਤਿ ਮੈਧਾ * ਕਲ੍ਹੋ ਨੰਦ ਕਲ੍ਹ ਕਲ੍ਹੋ ਕਨ੍ਹੈਧਾ

તુમકો બિદા પ્રજાહિ જળ કીન્ડોં * હરિ કછુ મોહિં સંદેશો દીન્ડોં
તુમ કછુ હરિસોં વિનય ન ભાખી * કહા શ્યામ મન મેં યહ રાખી
દોં મેં અપનો સોં બહુ કિયો, વે પ્રભુ ત્રિભુવનનાથ ।

જો આહિં સોઈ કંરે, કહા મુ મેરે હાથ ॥
સોં કહિકૈ તોહિં પ્રણામ, બહુરિ શ્યામ ઐસે કલો ।

કરિકૈ કછુ સુર કામ, મિલિહોં તુમસોં આય પ્રજા ॥
પુનિ જોલે ઐસે બલલૈયા * દુખી હોન પાવે નહીં મૈયા
ધીરજ દેહુ તાત તુમ બાઈ * કછુ દિન મેં હમ મિલિહૈ આઈ
પઠ્યો મોહિં તોહિં દિતલાગી * તજ મૈ જયન સકયોં નહીં ત્યાગી
સુનિ સંદેહ યશુમતિ દુખપાગી * રહે પ્રાણ હરિચરણ ન લાગી
એક પલક બિછરત હરિ નાહોં * ગહિ રહિ મિલન આશ મનમાહી
પ્રજા ઘર ઘર સજા કહત ગુલાલા * કિયે કૃષ્ણ મથુરા જો ખ્યાલા
માયો રંગજન્ય હરિ જખડી * નહી નિખડેં જાન્યો હમ તમહી
ચન્દન બહુરિ કંસકો લીન્ડો * રૂપ અનૂપમ દૂખરી દીન્ડો
વૈસે ધનુષ તોરિ પુનિ ડાર્યો * ફિરિ દોહિ બાઈન ગજકો માયો
રંગભૂમિ સજા મહુ પછારે * અસુર અનેક યુદ્ધ કરિ મારે
કહત હતે પ્રજા મેં હરિ જૈસે * કિયો જાપ કંસહિ પુનિ તૈસે
કેશ પકરિ મહિ તુરત ગિરાયો * મારિ યમુનજલ માહી બહાયો
દોં ઉગ્રસેન રાજા કિયો, નિજકર ચમર દુરાય ।

મથુરા નર નારી સખે, આનન્દે સુખ પાય ॥

સોં પુનિ ભેટે હરિ જાય, દેવકિ અરુ વસુદેવ સોં ।

કહો પરમ સુખ પાય, તાત માત કહિ પ્રાતદોડી ॥

તહાં ભયો ઉત્સવ અતિ ભારી * દિયો દાન બહુ બિપ્ર હંકારી
હરિ કો પટ ભૂખણ પહિરાયે * મંગલ મજા નર નારિન ગાયે
મથુરા ઘર ઘર બજા બધાઈ * બહુ સંપતિ બસુદેવ લુટાઈ
અમ નહીં ગોપ ગોપાલા કહાવૈં * બાસુદેવ સજા નામ બુલાવૈં
ચંદુકલકમલ સકલ જગનાયક * બિરહવાન બર્ણત ગુણ ગાયક
ભયે કૃષ્ણ મથુરા કે રાજા * અકિરન દેખિ લખત અમ લાજા

પુનિ આલન યહ જાત મુનાઈ * બસે સ્થામ કુખા ગૃહ બાઈ
 લયે જસુ બથ અતિહિત માની * કોન્હી તાહિ આપની રાની
 રાજા હરિ કુખા લઈ રાની * ગોપિન મુની જખહિં યહ બાની
 ગર્ભ બિરહ તન તપન સિરાઈ * સોતિ શાલ શાલ્યો ઉર આઈ
 બયો દુસહ દુખ બિરધ સ્વાસા * મિટી સ્થામ આવન, કી આસા
 નયનન જલધારા અતિ બાદી * રહી ચોચ જૈદી કાલ કાદી
 દોઁ જુરિ આઈ પ્રજતિય સખે, મુનિ કુખા કી ખાત ।

લાગીં આપુસ મેં કહન, મન દુખ મુખ હપાંત ॥

સોઁ કરી મુહાગિનિ સ્થામ, કુખા દાસી કંસ કી ।

આપુન પતિ વહવામ, કિયો નામ તિહુપુર બિદિત ॥

લે શ્રીખરડ^૧ મિલી મગ માર્ગ * મુનિયત તાતેં અતિ મન ભાઈ
 બલી ખુરી કષ્ટ જાતન ચીન્હી * બહુત તપ દે સમ કર લીન્હી
 વે બહુ રમણ નગર કી સોજી * બન્યો સંગ અણ નીકો બોજી
 કહત જુ વહ સોઈ અણ માનૈ * નિશિ દિન વાકે શુભહિં બખાનૈ
 જાનિ અનોખી^૨ નેહ બઢાવૈ * અણ નહીં સખી સ્થામ પ્રજ આવૈ
 અપર કહ્યો કષ્ટ દોષ જનાઈ * સ્થામ સહા કે ઐસેઈ માર્ગ
 જખ અકર લેન પ્રજ આવ્યો * કાનલાગિ તખ યહૈ મુનાયો
 નઈ કૂખરી નારિ જતાઈ * તમહિં ગયે તાકે સંગ ધાઈ
 બોલી એક ઓર તિનમાહોં * કુખા તુમ દેખિ કી નાહીં
 દધિ જંચન જખ જાત તહાં રી * તખ નીકે હમ તાહિ નિહારી
 અંગ દેહી આલિન કી બાઈ * હંસત જાહિ સખ લોગ લુગાઈ
 બસત દિગન નૃપ મહલન જોઈ * મુનિયત કરી મુન્દરી મોઈ
 દોઁ કોટિબાર દાહી અનલ^૩, કોટિ કસૌ કિત સોય ।

તૌ કત પીતર તેં કહું, કેસે સોનો હોય ॥

સોઁ હરિ તજી દીન્હીં લાજ, હમૈં હોત મુનિકૈ હંસી ।

જાય કૂખરી કાજ, મથુરા માર્યો કંસ નૃપ ॥

બોલી સખી આર ચક જાની * અલિ યહ જાત નહોં તુમ જાની

કુળ સદા શ્યામ કે પ્યારી * વે લર્તા ઉનકી વહ નારી
તેસે તહાં તાહિ કર દાસી * સખિ યે અવગતિ શુભગણરાસી
રૂપરતન કૂબર મેં રાખ્યો * જિમિ મોતી સીપન મેં ભાખ્યો
કંસ આરિ કે મો અળ લીન્હી * તાકી પ્રભુતા પ્રગટ ન કીન્હી
પ્રજનનિતા ત્યાગી અળ તારો * ખૂઝી સકલ શ્યામ કી ખાતે
ઠહત એક તળ સુનુસખિ એ રી * વે દિન હરિ કે બિસરિ મયે રી
લિયે ફિરત હી જળ સળ કનિયાં પહિરાવન સિખયે હમ તનિયાં
ઘર ઘર ઠાલત માખન ખાતે * યશુદકિ ઉરકન દેત લખતે
ખહુરિ ભયે જળ કષ્ટક સયાને * બાટ ઘાટ ઔશુલુ ખહુ ઠાને
જે જે ઉન હમસોં શુલુ ઠાન્યો * હમ સળ તાહી મેં સુખ માન્યો
જિમિ ભજિ આપ ગોકુલે આયે * બોપ બેપ કરિ રહે છિપાયે
દોઠ દેવ મનાવત દિન ગયે, બડે હોન કી આસ ।

બડે ભયે તખ યહ કિયો, વસે કૂબરી પાસ ॥

સોઠ યશુમતિ લાડ લડાય, બારે તે સેવા કરી ।

તાહુ કે બિસરાય, ભયે દેવકીપુત્ર અખ ॥

મનો સખી અળ કહ્યો હમારો * નહી કીજે તિનકો પતિયાદો
જે જન જમ મેં કૃતહિન માને * નિજ સ્વાસ્થ લગિ બહુશુભકાને
જ્યો લંબરા કલ કુંજ સુહાર્ધ * જૈહન ચાહિ સુમનપર આર્ધ
રસહિ ચાખિ પુનિ હિત નહીં માને * મિલત અન્ધરસ હોત બિરાને
પાલત કાગ પિકરેહિ હિત માને * મિલત કુઠહિ જળ હોત સયાને
સોઈ ભઈ હમહિં અરુ ન દહિ * કહિયે કહા સખી ગોવિંદહિ
જે ખોટ મન કપટ સયાને * ઔધર ધરે ધરે પહિંચાને
જૈહત અળ નૃપ આસન માહી * સુનિયત મુરલી દેખિ લગાહી
મોર પળ દેખત નહીં ભાવે * પ્રજ કે નામ લેત બહુરાવે
મુરબિ ચિત્રહુ મેં જે હેરત * તો લગાય મંત ઉત મુખ દેરત
હમરો નામ સુનત ચપિંબહી * મુરત કરત ગ્વાલન કી નાહી
વે કહ બાને પીર પરાઈ * જિન કી પ્રકૃતિ પરી યહ આઈ

दो० लयेो नयेो अण राग हूँ, नये भात पित जेह ।
नभ नारि कुण्ज भिली, लये सभा नव नेह ॥

सो० भिसरे अण की भात, कुंज डेति रसरग को ।
गये आपनी घात, दिन दिन सुण हुनो लहै ॥

कोन भात को करै परयो * सधि अपने जिय शोच न देयो
ना हरि जतिन पाति हमारी * तिन को दुख मानिये क्हारी
गोपीनाथ नन्द है दादा * अण न दहावत कन्ह शुवाला
वासुदेव अण उहाँ दहावत * यहुकुलदीप लाट वर गावत
नहुँ मनमाल गुंज उरमाहीं * भोर पिय भाये पर नाहीं
गृह जन की सख प्रीति सुलार्थ * वा सुरवी संग गार्ध सगार्ध
अण वह सुरत होत कण राजनक दिनदय प्रीतिकरी निज कानन
सगै अलन लभ तिहि काज * सुनि भुरही को शब्द रसांवा
अभमन जलनिधि भगवैयोंयाकै * किरिकिरि शरणु जहानहि ताकै
कहत अेक सुन री अजनाया * अण अण मानों कियो अनाया
तण वह कृपा हती अणपाही * राख्यो गिरिर करतल भाही
गहुरै और प्रताप कियो री हमहित दावानल अययोरी
दो० अण यह दोष लगे हमैं, समुलत सकुचत छय ।

लयेो प्रजह ते कहिन, भिछुरत इटयो न होय ॥

सो० अण लागे दिन जन, सुनु सधि मोहनसासनिन ।

रहत देह में भान, विन वह भरति सावली ॥

रहत भदन देये भिन नैना * अवलुंन रहत सुने भिन भैना
रहत हियो भिन हरिकर परसे * वेधत भावु मनोलाव परसे
अण सधि यों सहियत दुखलावे * मनहुं नैन तन प्राणु हमारे
जण निधि पातक वत्स सुराये * तण हरि तैसे भ और भनाये
जनु वैसे भ कुंवर कन्हार्थ * विरह वृष्टि प्रज और यलार्थ
अैसे मन गुणु सुनि गोपाला * लभ विरहजम सख प्रजपाला

१ सुण हुनो लहै (भी. पा.) २ जहाननु पड़ी उगीने पाहुं जहानमां आवे.

३ भी गया ४ बलाजे

अतिही कठिन लयो दुष्मन मे * व्यापी दृष्टि^१ अवस्था तन मे
 केठि कहे लोचन दीन हमार * क्यो लवही गिन श्याम निहार
 ज्यो यकेर गिन यंद दुषारी * जेमे री पारिजे^२ गिन पारी
 भिजन^३ निमि औषम के भंजन * जैसे दुष्मी प्रभर गिन कंजन^४
 श्याम सिंधु ते भिछुरि परे री * तउरुतात ज्यो भीन परे री
 भरत दरत पुनि पुनि अकुवाडी * हरि गिन धरत धीर दग नाही
 दो० देण्यो नही सुहात कछु, गृह अन भिनन^५ दनन^६ ।

विरहव्यथा भरत तनही, लयो तपन अति यन्द ॥
 सो० गिन श्यामा की देह, और इय हूवै जात निमि ।

तिमि लागत प्रज गेह, हरि गिन सभी लयावने ॥
 छहिं भिरियां जनते हरि आवत * हरिहि ते कल वेणु भगवत
 कणहुं परम अतुर गोपावा * गावत छिजे स्वरन रसावा
 कणहुं लै लै नाम सुनावत * धोरी धूमरि घेनु गुलावत
 दैत दगन सुभ जनते आभ * वह मनमोहन रूप दिआछ
 और सभी जोली यक जैसे * गहुरा कणहुं देभिये वैसे
 जैसे ज्वाल जालकन साथ * जाटत भात अशन^७ प्रजनाथा
 यक दिन दधि चोरत भभ धामा * मैं दुर देभि रही छणि धामा
 वे लाजे भभ लभि परछाडी * तभ मैं धाय लछ गहि जाडी
 सुभकरपे छिदियो गहि कनियां * प्रेम प्रीति रस के सुभनियां
 रहे लागि छाती सों जैसे * सो वह कछो जात सुभ कैसे
 गिन धामन वे सुभ अवलोके * ते अण धरि धरि भाव भिदोके
 सुभिरि सुभिरि वे गुणगुणाना * हरि गिन रहत अधम तन माना
 दो० कहुं लागि कहिये ओ सभि, मनमोहन के जेल ।

उन गिन अणगोकुल लयो, ज्यो दीपक गिनतेल ॥
 सो० रहत नयन जल छाय, सुभिरि (२) गुण श्याम के ।

कहिये काहि सुनाय, लये पराये कान्ह अण ॥
 ओक प्रताप^८ करत मन माही * कहे जाय केठि हरि पाही

લેહુ આપ નિજ ગાયન ઘેરી * ફિરત નહીં ગ્વાલન કે ફેરી
 બિહરી ફિરત સકલ બન માહીં * તુમ બિન નાહીં કાહુ પતિયાહીં^૨
 અપનો જતિ સંભારહુ આઈ * મતિ બિસરો પ્રજ હેત કન્હાઈ
 બિલખત ગાય બાસ સમ ગ્વાલા * નેક સુનાવહુ બેલ રસાલા
 બૂડત ગિરહસિન્ધુ મેં નારી * લેહુ આય ગહિ ભુલ નિકારી
 કાહુ કહત કહે કૈઉ જાઈ * બસો ફેરિ પ્રજ કુંવર કન્હાઈ
 અબ નહીં તુમમાં ગાય ચરાવૈં * નહીં જગાય બન પ્રાત પકાવૈં
 માખન ખાંત બરજિ હૈં નાહીં * નહીં ઉરહન યશુદ્ધિ લૈં જાહીં
 નહીં દાવરિ^૪ યશુમતિ કૌ દૈહેં * નહીં અબ બિખલ સોં બંધવેહેં
 ચોરી પ્રગટ કરૈં નહીં કાહુ * નહીં જનાવહિં અવગુણ તાહુ
 બેની ફૂલ શુહન નહીં કૈહેં * નહીં મંહાવર ચરણ દિવૈહેં
 દોઁ માંગત દાન ન બરજિ હૈં, હક નહોં કરિહેં માન ।

આય દરશ અબ હીજિયે, રહત ન તુમ બિન પ્રાન ॥

સોઁ એસે કહિ ગહિ પાંચ, લ્યાવહિં ફેરિ મનાય હરિ ।

બસહિં બહુરિ પ્રજ આય, તૌ પ્રજનન્દન સાંવરો ॥

એક કહત અબ હરિ નહીં આવૈં * નૃપ પદ તજિ ક્યોં ગ્વાલ કહાવૈં
 ઉઠાં ગજરથ ચહિ ચલત કન્હાઈ * ઈઠાં ક્યોં ગાય ચરાવહિં આઈ
 ઉઠાં પટખર^૫ પહિરિ દિખાવૈં * ઈઠાં કી ક્યોં અબ કામરિ ભાવૈં
 અબ ઉત યશુમતિ માતુ બિસારી * કોન ચલાવૈં બાત હમારી
 બોલી અપર સખી બિલખાઈ * ભયે નિહુર અબ કુંવર કન્હાઈ
 કરી પ્રીતિ હમસોં હરિ એસો * સુન^૩ સખિ મલિલ મીન કી જૈસાં
 તલકત મીન નિપટ અકુલોને * નીર કહુ ઉર પીર^૪ ન જાને
 ઇતની દૂર દયા નહીં કીન્હી * બીતો અગધિ બખરિ નહીં લીન્હી
 દૈ ગયે બિહસિ ચલત પંરતીલી * મિલિહોં આય બહુરિ રિપુ ભૂતી
 હારે નયન ઉતહિં મગ જોવત * દોય દોય ઉર કચુકિ પોવત
 જૈસો દિન નિશિ તૈસી જાઈ * પલ્લાર નીંદ પ્રસત નહીં આઈ
 મન્દ સમોર ચન્દ સુખદાઈ * ઇનતે જરત સેજ અધિકાઈ

દોઠ સપનેહું તો દેખિયે, નીંદ પરે જો તૈન ।

કીને બિબિધ ઉપાય મન, કયોંહું લહૈ ન ચૈન ॥

સોઠ બોલિ ઉઠી ઇકલામ, સુન સખિ હોં તોસોં કહોં ।

જખતે બિહુરે રયામ, આજ લખે મેં સપન મેં ॥

આયે જનુ મમ સદન ગોપાલા * હુંસિ ભુજ પાણુ ગહે નંદલાલા
કહા કહોં અરિ નીંદ લર્મ રી * એકહુ દણુ નહોં ઓર રહી રી
જ્યોં અકષ લખિ નિજ ચરછાહી * પતિહિ જાનિ હર્ષોં મન માહી
તળહીં નિહુર ગિધાતા આર્મ ફદિયો પવન મિસ સલિલ ડુલાઈ
મેરી દશા લઈ સખિ સોઈ * જો જાગોં તોં દિગ નહોં કોઈ
દેખહું કહા અધિક અકુલાઈ * ગિરહ જરી અરુ કામ જરાઈ
કહા કહોં કિહિ દોષ લગાઈ * અપની ચૂક સમુજિ પછિતાજી
બિહુરત હી નહોં તજ્યોં શરીરા * સમુજિ પરી તળહીં યહ પીરા
મહા દુખિત અખ અંગ હમારે * ભયે સખિ દોહ નયન પનારે
અતિહી બ્રમમાતે બિન દેખે * ચાહત રૂપ સ્યામ કે પેખે
રસના યહી નેમ અહિ રાખ્યો * હરિ બિન ઓર ન ચાહત લાખ્યો
જખતે બિહુરે કુંવર કન્હાઈ * તખ તે ભયે રૂપે દુખદાઈ
દોઠ વોઈ નિશિ વોઈ દિવસ, વોઈ ઋતુ વઈ માસ ।

બદલે સખે મુલાવ જનુ, બિન હરિ મદન બિલાસ ।

સોઠ ચલી ઓર હી ચાલ, અખ યા બ્રજ મેં એ સખિ ।

બિમુખ ભયે ગોપાલ, ભયે દુખદ જે મુખદ સખ ॥

ગૃહ કંદાર^૧ સેજ લઈ શૂલી * શશિ કી ફિરધિ અગ્નિ સમતલી
સીંચત અલિ મલય^૨ ઘસ નીરા * હોત આધક તાતે ઉર પીરા
કૂલી અરુણ કૂલ વન ડારી * ઝરત દેખિયત મનહું અંગારી
હરિ બિન કૂલ લગત સખ કેસે * મનહું ત્રિશૂલ શૂલ ઉર જોસે
તખ ઇન તરુણ અમૃત ફલલાગે * અખ તે ફલ સખ વિષ રસ પાગે
ત્રિવિધ સમીર^૩ તીર સમ લાગે * કોકિલ શબ્દ અગ્નિ જનુ દાગે
તપત તેલ^૪ સમ વારિદ^૫ પાની * ઉકત દાહ મુનિ ચાતક બાની

સુનુ સખિ ધાતક દોષ ન દીજો * જ્યાવૈં ? મા, પક્ષી કે કીજો
જોમે પિય પિય હમ રટ લાવત * તૈસે હી કહિ કહિ યહ ગાવત
અતિ સુકંઠ પ્રીતમ હિતમાના * ક્ષણ નહીં રહત રટત પિય જાની
આપ સુધારસ પી સુખ પાવૈં * ટેરિ ટેરિ બિરહિન કે જ્યાવૈં ?
જો યહ ખગ નહીં કરત સહાર્ષ * લહત પ્રાણ તો દુખ અધિકાર્ષ
દોઁ યા પક્ષીસમ ઔર કે, સુનિ સખિ સુકૃત સમાજ ।

સુફલ જન્મ હૈ તાસુ કે, જો આવૈ પરકાજર ॥

સોઁ મગન સકલ પ્રજાબાલ, ઐસે હરિ કે બિરહ બશ ।

નહીં બિસરત નંદલાલ, સોવત જગત દિવસનિશિ ॥

પથિક જાત મધુવન તન હેરૈં * તાહિ ધાય પ્રજાતિય સખ ઘેરૈ
કહત પરહિં હમ પૌષ તુમ્હારે * સુનહુ બટોહીં બચન હમારે
ઉત હૈં ઘસત કૃષ્ણ પ્રજનાથા * કહિયો તિનસોં પ્રજાકી ગાથા
તુમ જો ઈન્દ્ર કે યજ્ઞ નથાયો * પુનિ ગિરિકર ધરિ પ્રજૈ બથાયો
સો અજ વહ વિરહા હૈ આયોજ આહત હૈ પ્રજ ફેરિ બહાયો
બરખત નિશિદિન દગ ઘનકારે * બહત કુચન બિચ સલિલ પનારે
ભરથ રવાથ પવન ઝકઝોરે * ગરજત શબ્દ પીર ઘનધોરે
મહાવજ દુખ સુખ દુમ ડારે * બ્યાકુલ અંગ સકલ અતિ મારે
વ્યથા પ્રવાહ બંધ્યો અતિભારી * ખૂડત વિકલ સકલ પ્રજનારી
ચિતવત મગ સખ નાય તુમ્હારે * જાનિ આપનો આઈ ઉમારે
ગયે મિલન કહિ શ્રીમુખ જાની * અવધિં બદી તે સખે મિસની
તુમ બિન તલકત પ્રાણ હમારે * જૈસે મીન સલિલ તે ન્યારે
દોઁ એક બાર ફિર આય કૈં, દેહુ સુદરશન રયામ ।

તુમ બિન પ્રજ ઐસો લગત, જ્યોં દીપકબિનધામ ॥

સોઁ મિલતે વેણુ બળય, અખ વહ કૃપા ભઈ કહા ।

પુનિ કા કરિહૌ આપ, પ્રાણુ મયે પ્રજ આપકે ॥

સુનહુ પથિક તોહિં રામ હહાઈ * કહિયો યહ મોહન તે બંધ
તુમ બિન રાધે કે તન ભઈ * ભઈ સખે વિપરીત બનાઈ

वदन छपाकर^१ प्रीति छिपानी * अण रहगर्भ कलंक निशानी
अभियाँ हुतीं कमल पञ्चुरी^२ सी * सो अण मनहुं रंग नियुरीसी
आंख लगे कंयन निमि काये * तिमि तन गिरकानल के ताये।
कहलीहलसी पीठ सुहाय * सो अण भानो वलटि पनाय
सुख की संपत्ति सकल नशानी * नरत लय डोकिला पानी
अण सण साध भान की नासी * हूँ रहि तुम्हरे दृश्य पियासी
यातक पिक भृज अविदुलजति * तय धन के देणत अनपाती^३
अण विन सों पूछत है धाय * तुम्हरे अरखु कमल कुम्हिलाय
ललितादिक सभियाँ लभि धाय * ननि अटा अदी गर्भ जढाय
अण कही सगी तीन्है अद्वैत^४ * भीखे राय के कष्ट लगाय
हो० सुधि धुधि सण तनकी गध, रह्यो गिरह दुष छाये ।

होनयहत दशार्थ दसा^५, जेगि मिलहु तिहि आय ॥

सो० ऐसे निज निज हेट, कहत सदेशो श्यामसो ।

पथिकहि असन न देत, होत सांज ताके तहां ॥

विरहविकल सण अजड़ी जाला * हरिवियोग डर पीर विशाला
हरिहरशन गिन कल नहो पावै * न्यहिर्याहि कहि डरण्यथाननावै
जण यपिहा भोलत निशि आय * कहत ताहि कोजे अनयाय
होँ तो गिरह नरी सन्तापी * तू कत नरत रे भग पापी
पिय पिय कहि अधरात पुकारै * भूढ़ भृतक अणजन कत भारै
तू नही सुभित दुर्गत गिन नीरा * तजि न समुजत शठ पर पीरा
करत कहा छतनी कठिनार्थ * हरि गिन भोलत अर पर आय
उपगत गिरहिन डर आरत * काहे अगिलो जन्म भिगारत
ओक कहत यातक सो टेरी * हूँ सारंग येरि डम तेरी
पौढे होहि जहा सुभदाय * जिये टेरि सुनाहु नार्थ
गध औषध पावस ऋतु आयो * सण काहु चित आव जढायो
तुम गिन अजतिय डोलत असे * नाव गिना करिया दी नैसे
हो० भानैगे तेरो कही, तेरे हित धनश्याम ।

लेहु सुयश यातक भडो, लै आवहु सुजधाम' ॥
 सो० सुन यातक के जैन, कोउ सजि ऐसे कहत ।

यह भिहंग^१ सुज हैन, सजि मोहि^२ प्यारो पीवते^३ ॥
 निशदिन पियपिय रटत बियारो * पियके निरह लये जरि कारो
 स्वाति थूँद लजि रहत दुभारो * तनयो सिंधुको जल करि प्यारो
 आप पीर पर पीरहि पावै * जिय को लुवन नाम सुनावै
 प्रेम भाषु लाग्यो न्यहि होम * जानै प्रथमा प्रेम डी सोम
 कोउ कहत कोकिलहि तेरी * सुन री सजी सोअ यक बेरी
 भसत जहां हित कुंवर कन्हारि * क्षिर आवहि^४ प्यारो^५ तहु^६ नार्थ
 तू कुलीन कोकिला सयानी * सगडि^७ सुनावति भीडी भानी
 तो सुभ^८ कोउ नही उपकारी * जनत डी निरदिन दुष भारी
 उपजन जेहि श्याम को तेरी * कहियो अजतन मनमथ बेरी
 श्रवण सुनाय मधुर कल जानी * प्रम^९ लै आव श्याम सुजधानी
 प्राणहु^{१०} पलट भिलत नही बेरी * सेतसु^{११} भिक्त सुयशकी बेरी
 हूवे हू भिन मोलन हम बेरी * गावहि^{१२} गोपुत्र कीरति तेरी
 हो० कोउ ऐसे कहि उठत, भरजहु^{१३} पोसत मोर ।

रहो परत नही^{१४} टेर सुनि, भिन श्रीनंदकिशोर ॥
 सो० पोसत करत भिहाल, मोरहु सजि जैरी लये ।
 भसे विदेश गोपाल, ये जनते न टरै भरै ॥
 निरह भगन यों प्रमदी नारी * नही^{१५} कृष्णु सों पल्लवर न्यारी
 रही कृष्णुछनि दगन सभार्थ * रसना कृष्णु नाम रट लार्थ
 मनमें गुणुछि^{१६} सदा गुणुछरि के * श्रवण रडे हरि को यश भरि के
 जसी श्याम भूरति विर भाही^{१७} * जिसरत सुरत जेक पल नाही^{१८}
 जैठत उठत यवत घर गाहर * श्यामसनेह गुप्त अरु नहर
 सोवत जगत दिन अरु रातौ * प्रीतम कृष्णु प्रीति रसभाती
 सज अंग कृष्णु प्रेमरस पागी * लार्थ कृष्णुभय सकल सभागी
 धनि सो प्रीति कृष्णु सों लागी * धनि सो सुरति कृष्णुरस पागी

धनि सो सुभ हरिसंग गिहारी * धनि सो दुभ हरि गिरिह विचारी
 धनि सो परेभो^१ हरिसो^२ नेछ * धन्य सरेभो^३ हरि के डोछ
 धनि सो ज्ञान ध्यान धनि सोछ * जप तप धन्य जे हरि छित डोछ
 धन्य जन्म जे हरि के दासा * सगणिधि धन्य जिन्है^४ हरि आसा
 हो० नन्ह यशोमति गोपिकन, निशिणासर हरिध्यान ।
 प्रभभासी प्रभु दासकी, आश रहे लगी प्रान ॥
 सो० भिसरें सभ व्यवहार, और न दुल गति कछू ।
 अंध लकुटियाधार^५, ओक सुरति नदनंद की ॥

अथ श्रीकृष्णल की यज्ञोपवीत लीला

रहे जय भयुरा^१ हरि जगत * नित नव मोह^२ डोत तहुँ तजते
 देवकि मन अलिवां^३ पुरावै * निरभि निरभि^४ होत सुत सुभ पावै
 परमानन्द भगन भसुदेवि * सुभी सकल यादव गाथ तेज
 सुहित सकल भयुरापुरणासी * हेत सगन^५ सुभ प्रभु सुभरासी
 ओक द्वितस भसुदेव सुमना * गोदे जे कुल मध्य प्रधाना^६
 हरि आहर मानता अकार्थ * तिनसो^७ कछि छडि यहु पात सुनार्थ
 रामे कृष्ण अणलो^८ होडिआर्थ * गजालन मध्य रहे प्रभ जग
 यदुर्ग^९ शिन की रीति न जाने * हूँ अणकी^{१०} कुलधर्म अयाने^{११}
 ताते थंछ विचार अण कीले * यज्ञोपवीत दुहुन^{१२} हो कीले
 सुनि ये भयन सगन मन लाये * गर्ग आदि सभ विप्र जलाये
 पूछि सुनिन गुल लन धराध * यहु काज सग सौं^{१३} मंगार्थ
 सकल तीरथन ते जव आयें * राम कृष्ण तासो^{१४} अन्दुवाये
 हो० सकल वेदविधि मंत्रपढि, करि अभिषेक पुनीत ।
 होडि लाधन तज गर्गमुनि, द्वियोयज्ञ उपवीत ॥

સોઁ અન્ત ન પાવૈ શેષ, વેદ સ્વાસ જાકો સકલ ।

તાહિ દિયો ઉપદેશ, ગાયત્રી ગુરુ ગર્ગ મુનિ ॥

દિયો દાન બસુદેવ અનેકા * પૂજે સખ દિવ સહિત વિવેકા
સખ નર નારિન મંગલગાયો * બનીજનન દ્રવ્ય બહુ પાયો
લખિ ઠોતુક સુરગણ સુખ પાવૈ * વરણિ સુમન હનુલિ બળવૈ
અતિ આનન્દ ભયો સખ કાહૂ * તાત માત ઉર પરમ દિજાહૂ
પુનિ યક દિન બસુદેવ સજાની * યહ મર્યા અપને મન જાની
પરિહત ભલો કહૂં જે પૈયે * તો વિદ્યા સખ સુતન પઢૈયે
કાહૂ તખ યહ પાત બખાની * સંદીપન પરિહત બડ જાની
રહે અવન્તીપુર કે માહીં * તાસમ જગ પરિહત કોઉનાહીં
યહ સુનિ કૃષ્ણ સકલ ગુણખાની * પિતુકે મનકી રુચિ પહિચાની
હૈવ કે નેમ સહિત દોઉ ભાઈ * વિગા પઢન ગયે યદુરાઈ
વેદ વિદિત સેવા હરિ કીન્હીં * અદ્ય કાલ વિદ્યા સખ લીન્હીં
લખિ પ્રભાવ ગુરુ અતિસુખપાયો * જાનિ જગતપતિ મન હર્ષાયો
દો તખ હરિ ગુરુસોં જોરી કર, બોલો સહિત સનેહુ ।

ગુરુદક્ષિણા કછુ આહિયે, મોગિ સો હમસોં લેહુ ॥

સોઁ તખ ગુરુ કહ્યો બિચારી, તુમ પ્રભુ કર્તા જગતકે ।

બુઝિલેહું નિજ નારી, જે વહ કહે સાં દીછયે ॥

તખ સંદીપન તિય પહૂં આયે * બચન કૃષ્ણ કે તાહિ સુનાયે
દેન કહત હરિ દક્ષિણા હમ દો * મોગે કહા મો બૂજે તુમકો
મરે દુતે તાકે સુત દોઈ * તિન મોગે હરિ મો પુનિ સોઈ
કૃષ્ણ સકલ ભવન કે સ્વામી * જલ શલ સગ જિનકે અનુગામી
ગયે બહુરિ ભક્તન સુખકારી * જગ ઉતપતિ પાલન લયકારી
આહું કિયો હોય સખ સોઈ * આનિ દિયે ગુરુ કે સુત વોઈ
ભયે સુખી દિવ અરુ દિવનારો * સુત સંતાપ મિટયો દુખ ભારી
હૈવ પ્રસન્ન ગુરુ આશિષ દીન્હો * નમસ્કાર પ્રભુ ગુરુ કો કીન્હો
ગુરુ આયસુ લે પુનિ દોઉ ભાઈ * આયે મધુપુરિ જળ સુખદાઈ
તાત માત લખિ અતિસુખપાયો * ભયો મનોરથ સખ મન ભાયો

राज राज पुनि प्रभु सण करध * उग्रसेन आयसु अनुसरध
 हितजन परिजन नर अरुनारी * सुभी सकल हरिभजन निहारी
 हो० विधो अरु अकूर जे, सणा श्याम के साथ ।
 मिलि जैठत जेलत हंसत, धनके संग यदुनाथ ॥
 सो० प्रणभासिन को ध्यान, प्रणभासी प्रभु के सदा ।
 यदपि प्रहस सुप्रभान, तदपि लज्जतवश प्रेमरस ॥

अथ उद्धवजी की प्रणगमन लीला

विधो यदुपतिसभा सजानी * ओक प्रहस सुभ सों रति भानी
 हरि'को त्रिशुषु रूप करि भाने * प्रेमकथा कहु उर नही आनै
 जय हरि प्रणकी जात यदावै * तब विधो हंसि है उग्रटावै
 हरिदामि मनही' मन पछिताही * लखी जानि याकी यह नाही'
 रूप देख लके नही' कोध * धयो नेम उर मे' धन सोध
 निर्गुण कथा योग की गावै * लभे' कहु रस स्वाद न आवै
 मानत ओक प्रहस अपिनासी * ज्ञानगर्व' मे' रहत उदासी
 भिष्ठुरन भिन्नन दुःखसुख लही' * नही' प्रेम उपजत तन माही'
 कनककलश पानी जिन जैसे * याको रूप जन्थे है तैसे
 जे हो' कही' कहा यक भाने * निहा ओर हमारी छाने
 कहुये कहि प्रेम की गाथा * जन्थे हंस जायस को साथ
 प्रण को ध्यान सदा उर मेरे * प्रेम लजन याके नही' नेरे
 हो० कहा यशोदानंद से, सुभद तात अरु भात ।

कहु वह सुभ प्रण धामको, नही' जिसरत दिनरात ॥
 सो० कहा सजनको संग, कहा केलि जून्हाभिपिन ।

कहु वह प्रेम तरंग, जंशीजट यमुना निकट ॥
 कहा नवल प्रण गोपकुमारी * कहा राधा जृषलानुद्वारी
 कहा वह प्रीति रीति सुप्रसंगा * कहा रास रस दास तरंगा
 कहा कुंजतजन केति निद्राध * कहा मानवीला सुभदाध

ਫੁੱਲਗਿ ਘਰ ਫੇਲ੍ਹਾਏ ਮੱਲਾਰੀਂ * ਜਿਹਿਂ ਬਜਿ ਪੁਰ ਜੈਕੁੰਠ ਜਿਸਾਰੀਂ
 ਕਹਿਏ ਧਰੁ ਰਮ ਧਾਕੇ ਆਗੇ * ਭਧੋ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਆਗੇ
 ਕੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਾਏ ਧਾ ਆਈਂ * ਮੇਰੇ ਕਛੇ ਮਾਨੀ ਹੈਂ ਨਾਈਂ
 ਘਰ ਤੇ ਧਾਕੇ ਦੇਓ ਪਠਾਓ * ਪੈਛੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤਥਾਂ ਧਰੁ ਭਾਓ
 ਧਾਕੇ ਮਨ ਅਲਿਮਾਨ ਭਧਾਓ * ਕਹਿ ਸੁਵਤਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਨਾਓ
 ਧਰੁ ਆਤ ਧਰੁਪਤਿ ਉਰ ਆਨੀ * ਪਠਾਓ ਘਰ ਧਰੁ ਧਾਪਤ ਜਾਨੀ
 ਕਹੀ ਭਧੋ ਤਿਨਕੋ ਕਰਿ ਆਵੋ * ਪ੍ਰੇਮ ਮਿਟਾਏ ਜਾਨ ਸਮੁਝਾਵੋ
 ਜੈਛੇਂ ਪੁਰਤ ਸੁਨਤ ਧਰੁ ਆਤਾ * ਕਹਿਓਂ ਕਹਿ ਭਾਨਤ ਮੋਹਿੰ ਜਾਤਾ
 ਕਰਿ ਅਲਿਮਾਨ ਪੁਰਤ ਘਰ ਜੈਛੇਂ * ਛਾਂਤੇ ਜਧ ਸਾਖੁ ਧਰੁ ਆਏ
 ਧੋਓ ਐਸੇਂ ਕਹਿ ਭੈਠੇ ਕਰਤ, ਅਪਨੇ ਉਰ ਅਨੁਮਾਨ ।

ਭਧੋ ਤੇ ਉਰਤੇ ਕਰੋਂ, ਧਰੁ ਜਾਨ ਅਲਿਮਾਨ ॥

ਸੋਧ ਆਧ ਗਏ ਤਿਹਿ ਕਾਲ, ਭਧੋਏ ਕਹਿਓਂ ਨਿਛਟ ।

ਜਿਹਿਂਸਿ ਮਿਲੇ ਨੌਦਲਾਲ, ਸਭਾ ਸਭਾ ਕਰਿ ਅੰਕੁਮਰਿ ॥

ਅਤਿਸੁੰਦਰ ਸੰਵਲਿ ਭਧੋ ਭਧੋ * ਜਧ ਕਹਿ ਕੇ ਅਤਿਮਿਸ਼ਰ ਸੁਭਾਏ
 ਅੰਸ ਭੁਭ ਦੇਓ ਧਰੁਰਾਓ * ਭਧੋ ਸੇ ਘਰ ਆਤ ਧਰੁਰਾਓ
 ਉਦਘੋਸ਼ਤੀ ਕਹੀਂ ਪੁਰ ਪਾਈਂ * ਘਰ ਤੇ ਸੁਭ ਮੋਹਿੰ ਜਿਸਰਨ ਨਾਈਂ
 ਨੇਕਹੁ ਨਈਂ ਧਰੁ ਮਨ ਭਾਗਤ * ਉਠਿ ਉਠਿ ਪੁਨਿ ਉਤਰੀ ਕੇ ਭਾਜਤ
 ਧਰੁ ਮਨ ਭਾਤ ਵਧੀ ਪੁਨਿ ਜੈਏ * ਗੋਪੀ ਭਾਵਨ ਮੇਂ ਸੁਭ ਪੈਏ
 ਕਹਾਂ ਵਧ ਭੇਤ ਧਰੁਮਾਏ ਮੈਧਾ * ਦੇ ਦੇ ਮਾਭਨ ਭੇਤ ਭਲੰਧਾ
 ਨਈਂ ਜਿਸਰਤ ਮਨਤੇ ਜਿਸਰਾਓ * ਵਧ ਰਾਧਾ ਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਭਾਓ
 ਗੋਪ ਸਭਾ ਜੁਗਮਨ ਭੈਧਾ * ਨਈਂ ਭੁਲਤ ਅੰਸੀਭਟ ਭੈਧਾ
 ਧਾਗਤ ਤਿਨਕੋਂ ਭਧੁਤ ਧਰੁ ਪਾਏ * ਮਿਟਤ ਨਈਂ ਮਨਤੇ ਪਛਿਤਾਏ
 ਭਧੋ ਸੁਨਿ ਭਧੋ * ਸੁਭਾਓ * ਕਹਾਂ ਕਹਿਤ ਕਹਿ ਧਰੁ ਐਂ ਅਕੁਲਾਓ
 ਸਭਾ ਰਹਿਤ ਧਰੁ ਭਿਤ ਧਰੁ ਨਾਈਂ * ਜਗਧਰਾਓ ਸਕਲ ਮਿਥਾ ਧੀ
 ਮੇਂ ਸੋ ਸੁਨੋ ਆਤ ਧਰੁਰਾਓ * ਭੈਧੇ ਧਰੁ ਸਭਾ ਸੁਭਾਓ
 ਧੋਓ ਜਧ ਭਧੋ ਐਸੇਂ ਕਹੀ, ਜਿਹਿਂਸਿ ਜਾਨ ਦੀ ਆਤ ।

ਤਧ ਧਰੁਪਤਿ ਸੁਭਪਾਧਕੇ, ਪੁਨਿ ਭਧੋ ਕਹਿਓਂ ॥

ਸੋਧ ਭਧੋ ਮੇਂ ਮਨ ਮੋਹਿੰ, ਉਦਘੋਸ਼ਤੀ ਜੇ ਆਤ ਪੁਰ ।

‘તુમસમાન કોઉ નાહી’, સખા ઓર મેરો હિતૂ ।

ઉધો તુમ પ્રજ જોગ સિધારો * કરિ આવહુ યહ કાજ હમારો
પૂરણુ પ્રહ્લ અલખ અખ જોઈ * માત પિતા તાકે નહીં કોઈ
રૂપ ન રેખ જાતિ કુલ નાહી * ખ્યાપિરહો સખ ઘટ ઘટ માહી
હો તાકે જ્ઞાતા તુમ જ્ઞાની * ગોપી સકલ પ્રીતિ રત માની
યહ મત^૧તિન્હો બોધ કરિ આવો * પ્રેમ મેટિ કે જ્ઞાન દેઠાવો
મેરે પ્રેમ બિખરે વે બાલા * સહત બિરહ દુખ દુસહ બિશાલા
કામ અગ્નિ તન તૂલર સમાના * શોચ શ્વાસ માનુષ^૨ બલવાના
બશ્મ હોન પાવત સો નાહી * લીજિ રહત નયનન જલ માહી
ધૃતિ^૩ આજ લોપૈ ધહિ ભાંતિ * બિરહ ખ્યાયા ખ્યાકુલ દિન રાતિ
એતે પૈ કેસે વે ન્યારે * સમાધાન બિન ધીરજ ધારે
તાતે સખા જોગિ તુમ જાહૂ * ચેટી તિન કે ઉર કે દાહૂ
પહો^૪ નારિન કે દિગ સોઈ * જો તુમહીં સોં લાયક હોઈ
દો^૫ ઇક પ્રખીન અરુ સખા મમ, તુમતે જ્ઞાની કૌન ।

સો કીજૈ જ્યહિ બ્રજબધૂ, સાધન સીખૈ પૌન ॥

સો^૬ જિહિ મુખ પાવે નારિ, જ્ઞાન યોગ ઉપદેશતે ।

કારે મોહિં બિસારિ, પ્રહ્લ અલખ પરચૌ કરે ॥

ઉધો મુનો કહત મૈં તુમ કો * તુમ સમ હિતુ ઓર નહીં હમકો
કૈસેઉ ઉન ગોપિન સોં મોહીં * ઉત્તણુ કોજિયે બિનવત તોહીં
નિશિદિન લક્ષિત મેરિ ચે ઉનકો * નાહીં આનિ^૭ રુચિ કૈસિહુ તિનકો
સર્પસ તિનન મોહિં સખ દીનો * તન મન પ્રાણુ સમર્પણુ કીનો
મુક્તિ વીન તિન કો મૈં દીનો * સો ઉનહિત એકહુ નહીં કીની
રહી એક સો યોગન કહિયે * સો વહ જ્ઞાન બિના નહીં લહિયે
સો અખ દેહુ તિનહિં તુમ જ્ઞાનૂ * જિહિ પાવૈં વહ પદ નિરખાનૂ^૮
જો અંગીકૃત કરૈં ન વાસૂ * તો મૈં હોં ઉનકો જણુદાસૂ^૯
ગાય અરાવત ઉન કી રૈહોં * પ્રજ તજિ નહીં અનત કહું જોહોં
યહૈ જ્ઞાત મેરે મન લાવૈ * ઓર ન કહુ મોપૈ બાન આવૈ

ભીષા બહુ બિલખ કરી જિન * ઉતકો યુગ ખીતત મોખિનં છિન
સમાધાન તિનકો કરિ આવો * પ્રજ મેં જાય બિલખન ન લાવો
દો० ભીષા પ્રજ મેં જાય કે, બિલખ ન રહિયો બાઈ ।

તુમ બિન હમ અકુલાયહેં રયામ કરત ચતુરાઈ ॥

સો० તુમ હૌ મખા પ્રવીન, બાર બાર સિખડીં કહા ।

જિય જ્યોં જલ બિન મીન, સોઈ મતૌ બિચારિયે ॥

કહી રયામ એસે જળ બાની * તમ ભીષા અપને જિય બની
યદુપતિ યોગ સાંચ અળ જાન્યો * જ્ઞાન ગર્વ અપને મન આન્યો
બોલ્યો અતિ અભિમાન બઢાઈ * તુમ આયસુ શિર પર યદુરાઈ
તુમ પઠવત મોખિન કે માહીં * મેં કેમે પ્રભુ કરોં કિ નાહીં
તુમ્હરે કહે જોડુલકિ જોડોં * જ્ઞાન કયા પ્રજ લોગન કૈહોં
જો માનિ હેં પ્રજ ઉપદેશ * તો કહિહોં સમુગાય સંદેશ
દિન દે રહિ પ્રજ મેં સુખદૈહોં * બહુરોં આય ચરણ પુનિ ગૈહોં
યદુસુનિબિહુમિકહોં હરિતળહીં * બહુ ઉપંગમુત^૧ પ્રજ કો અબહીં
જ્ઞાન દદાય બબરિ તિન કીજે * એક પન્થ દે કારજ કીજે
આયે બ્રાત ઇતૌ હમ દોઝિ * તમ તેં પ્રજ પડયો નહીં દોઝિ
જાય નન્દ યશુમતિ પરિતોષો^૨ * જ્ઞાન કયા કહિ સુવતિન પોષો
સકુયો મતિહિ બનિ પ્રજનારી * કહિયો જ્ઞાન યોગ બિચારા
દો० બચન કહતહી સમુજિહેં, વે હેં પરમ પ્રબીન ।

હૂવે હેં શીતલ બિરહ તે, જ્યોં જલ પાયો મીન ॥

સો० પઠવત થાપિ મહંત, ભીષા કો ચહિ કાજ હરિ ।

હૂવે આવેંગે સંત, પ્રજ ભક્તન કે દરશ કરિ ॥

અપનો હી રથ તુરત મંગાયો * દે ઉપંગમુત^૩ કો પલનાયો^૪
અપનેઈ ભૂષણ બસન સુઢાયે * નિજ કર ભીષા કો પહિરાયે
અપનેઈ મુકુટ આપની માત્રા * પહિરાઈ હર બિહુસિ બિચારા
ભીષા તમ હરિ સંપં સુઢાયે * યક ભૂયુષદ કે ચિહ્ન બનાયે
લિખ્યો પત્રિકા શ્રી યદુરાઈ * નન્દબખા કો બિનય બઢાઈ

પાલાગન કહિયો કર જોરી * યશુમતિ સે યહ ભાંતિ કરોરી
ખાલક ગ્વાલ સખા સમુદાઈ * લિખ્યો મિલન સખડીં ઉર લાઈ
અરુ નર નારિ સકલ પ્રજ જેતે * પ્રીતિ જનાય લિખે સગ તેતે
લિખિ ગોપિન કેા યોગ પઠાયો * ભાવ જાનિ કાહુ નહીં પાયો
લેહુ દહાય પ્રીતિ પ્રજળાતા * યહ આની ઉર મેં નંદલાલા
નીકે રહિયો યશુમતિ મૈયા * કહ્યુ દિન મેં ઐહું દોઢ ભૈયા
ફિખિ પાતી જિયો કર દીન્હી * ઓર મુખાગર બિનતી કીન્હી
દોઢ કહા કહોં કહ્યુ દિવસતે, જનની બિહુર્યો તોહિં ।

તાદિન તે કેાજિ નહીં, કહત કન્હૈયા મોહિં ॥

સોઠ કહ્યો સંદેશ ન જાત, અતિ દુખ પાયો માતુ તુમ ।

અખ મોકોં નિજ તાત, ખસુદેવ અરુ દેવકી કહત ।

કહિયો નન્દબા સાં જાઈ * કહ મન ધરો ઈતી નિકુરાઈ
જળતે દિયો ઇતે પહુંઆઈ * બહુરો સોધ લિયો નહીં આઈ
ખારેક ખરસાને લોં જૈયો * મમાચાર તહં કે સખ લૈયો
ગ્વાલ ખાલ સખ સખા હમારે * દુવે હૈ વે મમ ખિરકુ દુખારે
તિન્હું જાય મમ દિશિ તે લેટો * કહિ સંદેશ તિન કેા દુખ મેટો
પ્રજળાસી જેતે નર નારી * ગોપ જાતસ ખગ મૃગ બનચારી
જેજિહ્વિ બિધિ તાસો તિહિ ભાતિ * અર્ચપર્ચ કહિયો કુશલાતી
મિત્ર એક મમ દરથન પૈકી * કેખત તાહિ પરમ સુખ લૈકી
ખન્દાબન મે રહત નિરન્તર * હોત નહીં કખડું ઉર અન્તર
સઘન કુજ તરુલતા સુહાર્ધ * મિલિયો તાકો શીશ નવાઈ
ઈહિ બિધિ જિયો સાં યદુરાઈ * કહિ સખ મન કી ખાત સુનાઈ
ખલ કરિ તાકો પ્રેમ જનાયો * જ્ઞાન ગર્જ તાકે ઉર છાયો
દોઢ ઐસે જિયો સાં કહી, પ્રગટ શ્યામ પ્રજપ્રીતિ ।

જિયો તિનકો જ્ઞાનસૈ, ચલે કરન વિપરીતિ ॥

સોઠ લખિ જિયો કેા જાત, હલખર લિયે ખુલાય ઢિગ ।

સમુજત પ્રજપ્રી ખાત, આયે જલભરિ નૈન પુનિ ॥

કહા કહો જિયો મેં તુમ સો * યશુમતિ કરત હેત જો હમસોં

એક દિવસ ખેલત મો સાથા * ખેલ કિયો અગરો યદુનાથા
મોડો દોર ગોઠ તળ લીન્હોં * કરસોં ઠેલિ શ્યામ કેા દીન્હોં
નન્દળળા તળ બન તે આયે * ઈન્હોં ગોઠ લે મોહિં ખિજાયે
લગે કહન નાન્હો તેરો માર્ધ * તોકોં છોહાલગત નહિ રાધ
વદ હિત નહીં બૂલત હૈ હમકો * કહત સંદેશ બનત નહીં તિનકો
કહિયો તુમ પ્રણામ અળ બાધ * અરુ દોઉ લૈયન કી કુચલાધ
કહિયો હમ હૈ તનય તુમ્હારે * માત પિતા નહીં આન હમારે
મિલિહૈં આય ધાય હૈ તુમકોં * કારજ કષ્ટક ઓર હૈ હમકોં
નહીં ખિસરત કલુ ગોકુલ ગાધ * તુમ તજિ સુખ કો હમૈં દેખાધ
સુનિ બસુદેવ દેવકી પાયો * બિધો પ્રજ કોં જાત પડાયો
દોઁ નંદયશોભતિ હિતસમુજિ, લિખિ પાતી વસુદેવ ।

પાલિ દિયે તુમ સુત હમૈં, નહીં ઉન્નલુ તુમ સેવ ॥
સોઁ મતિ સકુચો જિય માહિં, રામકૃષ્ણ તુમ્હારે તનય ।
હમ કહિયે કો આહિં, માત પિતા તુમ દુહૈંન કે ॥

બાલપને તુમ માલન હારે * બાલ કેલિ રસ તુમ્હૈં દુવારે
હમ તો પાયો ખેસર કુમારા * સો યે સખ ઉપકાર તુમ્હારા
મતિ કદ્ધો^૩ અપને મન માહીં * હરિસોં મિલિ કિન જાત ઇહાંહીં
શ્યામ રામ નહીં તુમ્હૈં બુલાવેં * દિવસ રૈન તુમ્હારે યથ ગારે
ઐસે લિખિ પાતી^૪ સુખદાધ * બિધો કર બસુદેવ પઠાધ
તખ હરિ બિધો બિગિ પડાયો * તુરત અંક લે^૫ રથ બેઠાયો
આયસુ લિયો બિદા હરિ કીન્હોં * ચલે ઉપંગમુત પ્રજપથ લીન્હોં
બિધો ચલે ગર્વ મન ધારી * કહા જ્ઞાન સમુજોંગી ગ્વારી
દેખોં હોં પ્રજ લોગન ધાધ * માનત ઇતો જિન્હૈં યદુરાધ
ચલે ઉપંગમુત જળ હર્ષાધ * ગોપિન મન તળ ગયો જનાધ
પુનિપુનિ પ્રમર શ્રવણ લગિબાધ * લયો કષ્ટક દુખ કષ્ટ હર્ષાધ
સમુજિ સો શકુન દરશ અનુરાગી * જહૈં તહૈં કાગ ઉડાવન લાગી
દોઁ જો ગોકુલ હરિ આવહીં, તો તુ ઉડરે કાગ ।

દધિ ઓદન તોહિં દેહુંગી, અરુ અંચલ કી પાગ ॥
સોં સુનિ ગોપિન કે ખૈન, ઉઠિ ખૈઠત બાયસ અનત ।

લખિ પાવત સખ ચૈન, કહત પરસ્પર આપ મેં ॥

સખી આજ ગોકુલ હરિ આવૈં * કૈધૌં કાહુ પ્રજહિ પઠાવૈં
નીકી ખાત સુનાવૈં ઠોઢ * ફરકત પામ નયન ભુજ દોઢ
બિન બચારિ અમ્બર ફરારાઈ * દૂટિ દૂટિ કંચુકિ ખંઠ જાઈ
ઉઠિ ઉઠિ ખૈઠત કાગ કહેતે * ઉમંગત મન આનંદ લહેતે
બ્રમર એક ચહુંદિશિ મઝારાઈ * પુનિ પુનિ કાન લગત હૈ આઈ
હોત શકુન સુન્દર ચુલકાલા * આવન હાર લયે નંદલાલા
જનત ભાગ્યકથા વિધિ ફેરી * ફર કરે અખ દુખ મનતે રી
ખહુરિ ગોપાલ મિલે જો આઈ * મુખ સનેહુ કરિ લીજે માઈ
આસન હૃદયકમલ મેં લીજે * નૈનન નિરખિ બદન છળિ લીજે
દેખત રૂપ માન તજિ લીજે * પ્રેમ લજન અપનો કરિ લીજે
આવૈં જો પ્રજ કુંજબિહારી * બડિ લાગિની સખેં પ્રજનારી
નન્દ યશોમતિ સખિ સુખપાવૈં * અતિ બડલાગિનિ ખહુરિ કહાવૈં
દોં ધર ધર સગુન વિચારહીં, પ્રજકી તિય બડલાગ ।
પ્રજવાસી પ્રભુદરશ કોં, સખકો હૈ અનુરાગ ॥
સોં કખ આવહિં પ્રજરાય,યહૈ કરત અભિલાષ મન ।
મથુરા તન ટકલાય, અનુદિન પંથ નિહારહીં ।

અથ ઉદ્ધવજી વ્રજ આગમન લીલા

ભીષો ચલે પ્રજહિં સમુદાયે = મથુરા તજિ ગોકુલ નિયરાયે
રથ પર ખૈઠે શોભિત કૈસે * દૂજે નન્દનંદન મનુ જૈસે
વહુંં સુકુટ પીતાંબર કાછે * રથામ રૂપ શોભિત ઔગ આછે
ફરહિ તે રથ કી ઉઝિયારી * દેખત હરષીં પ્રજ કી નારી
જાન્યો આવત કુંવર કન્હાર્પ * આતુર જહુંં તહં તે ઉઠિ ધાઇ
કહત પરસ્પર દેખહુ આલો * મધુખન તે આવત જનમાલો

ગયે રથામ રથપર ચઢિ જાહીં * તૈસો રથ આવત મગમાલીં
તૈસોઈ મુકુટ મનોહર રાજી * તૈસ્વર્ગ પટ કુણ્ડલ છળિ છાજી
રથતન સખ દેખત અતુરાગીં * સપને કો સુખ લૂન લાગીં
જ્યોં જ્યોં રથ આતુર ચલિ આવે * ત્યોં ત્યોં પીતામ્બર ફકરાવે
ભઈ સકલ સુખ બ્યાકુલ નારી * પ્રેમ બિગથ આનંદ દર ભારી
જખ લગિ રથ આવત નિયરાઈ * તખ લગિ માનહું કલ્પ ગિહાઈ
દોઁ યહૈ શોર બ્રજ ધર ધરન, આવત હૈં નંદલાલ ।

દેખન કો નિકસે હરપિ, તરુણ વૃદ્ધ અરુ બાલ ॥

સોઁ સુનત યશોદા નન્દ, લેન ચલે આગે હરપિ ।

ભયે પરમઆનન્દ, તિહિંદાણુ બ્રજકે લોગ સખ ॥

જખ કછુ રથ આગે નિયરાયો * તખ સંદેહ સખન મન આયો
રથામ અકેલે રથ કે માહોં * હલધર સગ દેખિયત નાહીં
કોગે કહત ન હૈં બ્રજનાથા * જોપૈ હલધર નાહિંન સાથા
ઇતનો કહત નિકટ રથ આયો * બિધો નિરખિ નયન જલ છાયો
રહીં ઠગીસી સખ બ્રજબાલા * નૃતન ગિરહ ભઈ બેદાલા
મનહું ગઈ નિધિ ઢેહું પાઈ * બહુરિ હાથ તે તુરત ગંવાઈ
હવૈ ગઈ સપને કી રજધાની * જગત કછુ નહીં પછિતાની
જખહીં કહ્યો રથામ તો નાહોં * યશુમતિ મુરછિ પરી મહી માહીં
પરી વિકલ યશુમતિ જોહિ ઠાઈ * બ્રજતિથ ધાય તહાં ચલિ આઈ
રથામ બિના રથ લખિ અકુલાની * જહાં સો તહાં રહીં મુરઝાની
રુદન કરત બ્યાકુલ અતિ ભારી * ભઈ ઉઝાય પોંછિ દગળારી
યશુદહિ બોધ કરત સખબાલા * બિધો કો પઠ્યો ગોપાલા
દોઁ ભલી ભઈ મારમ ચલ્યો, સખા પઠાયો રથામ ।

ઉઠહુ બૂઝિયે હરિકુશલ, કહતિ મહરિસોં વામ ।

સોઁ મુકલ ધરી હૈ આજ, કરહુ જાનિ યહ મન હરપ ।

આવન કો બ્રજરાજ, ઇનકે કર હવૈ હૈ લિખ્યો ॥

યહ સુનિ ઉઠીં કછુક સુખ પાઈ * બિધો નિકટહિ પહુંચીં આઈ
હરિકે રૂપ નિરખિ સુખ પાયો * રથામસખા કહિ સખન સુનાયો

જિધો નિરખિ કહત પ્રજનારી * સુન્દર સલજ સુધીલ મહારી
તાહી તે હરિ યાહિ પકાયો * લૈ સંદેશ મોહન કો આયો
નીકે નીકે વચન સુનેહૈ * સુનિ સુનિ શ્રવણુન દિયો સિરેહૈ
યહ જાનિયે જોગિ હરિ ઐહૈ * યાકે મુખ અખ યહ સુનિ પૈહૈ
ચહુદિશિ ઘેર લિયો રથ જાઇ * નન્દ ગોપ પ્રજ લોગ લુગાઈ
ગયે લિવાય નંદ નિજ દ્વારે * જિધો રથ તે હરખિ હિતારે
અરધ દેય ભીતર ઘર લીન્હો * ધનિ(ર)તિન કહિ આદર કીન્હો
ચરણ ધાય આમન જૈઠાયે * બહુ પ્રકાર લોજન કરવાયે
બિબિધ ભાંતિ કરિકે પહુનાઈ * નન્દ રથામ કી ખાત ચલાઈ
જિધો કહો કુશલ દોહિ લૈયા * અરુ બસુદેવ દેવકી મૈયા
દોઠ કરત હમારી સુધિ કબહું, કહું જિધો બલખીર ।

પુલકિ ગાત ગદગદ બચન, પૂછત નંદ અધીર ॥

સોઠ ચૂક પરી અનબન, કહ પછિતાને આજકે ।

ઘર આયે ભગવાન, જાને હમ નિજ અહિર કરિ ॥

પ્રથમ ગર્ગમુનિ કહ્યો બખાની * બૂદ્યો સંગદોષ હિત જાની
અખ જિધો બિહુરે ગિરિધારી * મરિયત સમુજિ શૂલ સોઈભારી
કહ્યો યથોમતિ દગ બરિ પાની * જિધો હમ ઐસી નહીં જાની
સુતકો હિત કરિકૈ હમ માને * હરિ હવૈ બાસુદેવ પ્રગટાને
જેહિ બિરંચિશિવ^૨ ધ્યાન લગાવૈ * નિશિદિન અંગ બિભૂતિ ચઢાવૈ
સો ખાલક હમ અતિહિ અયાની^૩ * જખલ સોં ખાંધ્યો ગહિ પાની^૪
ફાટત નહીં બજસમ છાતી * અખ યહ સમુજિ હૃદય પછિતાતી
વૈસે ભાગ કબહું અખ ઐહું * બહુરિ રથામ કો ગોદ ખિલેહું
જખતે હરિ મધુપુરી સિધારે * તખ તે જિધો પ્રાણુ દુખારે
તલકત મીન નીર બિન જૈસે * દેખ્યો રથામ મનોહર તૈસે
દિઠિ કે પ્રાત જાતિકોં ખરિકા * દેખત હહત ઓર કે લરિકા
ઉઠત શૂલ જિધો મન માહોં * કયોં ચે પ્રાણુ નિકસિ નહીં જાહી
દોઠ ગ્વાલસખા સંગ જોરિ અખ, કો ગૈયા લૈ જાય ।

हे आवि सन्ध्या समय, जनते गाय यराय ॥
 सो० काहि लेहुं उर लाय, आंयर से बरज^१ जरिहै ।

काशी लेहुं जलाय, युमि मनोहर कमलमुख ॥
 मैं जलि साथी कडियो बिघो * कैसे श्याम रहत हवा सुधो
 दही मरी माभन नित जग * जात कोन के धाम कन्हाई
 कोन जाल गालन के साथ * लोचन करत तडा प्रजनाथा
 कोन सभा लीन्हे सग डालैं * जेलत हसत कोन से जालैं
 काको माभन चोरै जग * हेन उरहुनो के अण आर्ष
 जन मे यमुना तीर कन्हाई * किन गोपिन के राकत जल
 किन के दूध दही हरकावैं * किन सो दधि के दान युकावैं
 धतनी भूत यशुमति भार्य * लभ जिकल गुण सुमिरि कन्हाई
 जाले नंद जिलभि तण जानी * कडियो बिघो माय गजानी
 श्याम कण्ठु जहुरे प्रेज अहै * प्रजनासिन की ताप नयैहै
 मोहि तात यशुमति सो माता * सदा कहुत हँ हरि सुखदाता
 कहि गये बलती भार भुशरि * भिलिखी जहुरि तात यकमाजी
 हो० करिहै सो अपनो जयन, कण्ठु श्याम प्रतिपाल ।

कहौ बिघो तुमसों कछु, कहौ कि नाही गोपाल ॥
 सो० लये सकल कृशगात^२, श्यामभिरह प्रजनारिनर ।

युगसम दिवस जिहात, बिघो हमकों हरि जिना ॥
 बिभि बिघो प्रजदीति सुहाई * रहे कछुक मनमे सकुचार्य
 सुनत तह यशुमति की जानी * जाट्यो हृदय परम सुख मानी
 कहि होउ भार्यन की कृशलाती * दध श्याम हीन्ही सो पाती
 हरि के हारे सदेश सुनायो * हलधर के अण कह्यो सुहायो
 पाती जायि नद उर लार्थ * सेटे मानहु कुंवर कन्हाई
 बिभी श्याम के कर की पाती * यशुमति बैलै लावति छाती
 दुसह गिरह की ताप नथावै * हरिसंदेश सुनि सुनि सुख पावै
 पुनि जमुदेव बिभ्यो है जेअ * बिघो दियो नन्द के सोध

ખાંચત નેન નીર હારિ આયે * કહત રયામ અળ ભયે પરાયે
પુનિ બસુદેવ વિખી કા ખાતા * જોલી બિલખિ યથોદા માતા
યદ્યપિ હરિ બસુદેવકુમારા * ઉદર દેવકી કે અવતારા
તદ્યપિ મોહિં ધાયહુ કે નાતે * એક ખાર મોહન મિલિ જાતે
દોઁ ઊધો યદ્યપિ હમ સઝે, સમુઝાવત બ્રજલોગં ।

ઉઠત શૂલ તદ્યપિ નિરખિ, માખન હરિમુખયોગર ॥

સોઁ રોટી અરુ નવનીત, નિત માંગત ઉઠિ પ્રાતહી ।

કો દેહૈ કરિ પ્રીત, તિન્હૈં ખાનિં જાને ખિના ॥

યદ્યપિ દેવગૃહ સમ સુખ લોગા * હૈં બસુદેવ સદન સખ યોગા
હમ પશુપાલ બાલ બ્રજબાસી * દહીમહીધન ઘોષ નિવાસી
સજસુખન કોઈ કોટિ લઠાવૈ * બિન માખન નહીં હરિસુખ પાવૈ
નિશિદિન રહત યહૈં જિય સોચૂ * હવેહૈં હરિ હવાં કરત સંકોચૂ
એક ખાર ગોકુલ ફિર આવૈ * મનકરિ માખન લોગ લગાવૈ
અધિક રહેં ગોકુલ મેં નાહીં * ઉલટિ બહુરિ મધુપુરિકો જાહીં
ઐસે કહિ યશુમતિ બિલખાઈ * જિધો અરણ્ય રહી શિરનાઈ
તખ જિધો જોલે સુખપાઈ * ધન્ય યથોમતિ ધનિ નંદરાઈ
ધન્ય ધન્ય હેં ભાગ તુરકારે * બિનકો કૃષ્ણ પ્રાણ તે ખ્યારે
પૂરણ બ્રહ્મ કૃષ્ણ સુખરાસી * જગદાત્મા સકલ ઘટ ખાસી
હેં ખ્યાપક પૂરણ સખ ઠાહી * જૈસે અગ્નિ કાક કે માહીં
મતિ જાનો હરિ હમતે ન્યારે * વે હૈં સખ જન કે રણવારે
દોઁ મતિ જાનો સુત કરિ તિન્હૈં, વેસખકે કરતાર ।
તાત માત તિનકે નહીં, ભક્તન હિત અવતાર ॥

સોઁ હમ હૈં સખ અજ્ઞાન, પ્રભુ મહિમા જાનૈં નહીં ।

પ્રભુ પુરુષપુરાન, સકલ કર્મ કરિકૈ રહિત ॥

હમ સખ અપને પ્રમહિં બુલાને * નર સમાન હરિ કો કરિ જાને
૧ જ્યોશિશુ આપ ચક્ર સમ ફિરઈ * તાકો ફિરત જાનિ સખ પરઈ

તાતે પ્રભુહિ જાન હરિ ધ્યાવો * જાતે મુક્ત પદારથ 'પાવો
 જિયો જો તુમ હમહિ' સિખાવત * હમહૂં બહુત મનહિ' સમજાવત
 તથાપિ વહ મૃદુરૂપ કન્હાર્થ * દેખે વિના રહેા નહીં' જાઇ
 સખ પ્રજા કે છુવન હરિ જારે * જિયો કેસે જાત બિચારે
 બા દિન મોહન જન નહીં' જાતે * તા દિન જન ખગ મૃગ અકુલાતે
 નહીં' અઘાત^૧ દેખે વહ મૂરત * રૂપનિધાન સાંવરી સૂરત
 સો મૃગ તૃષ્ણુ લરિ ઉઠર ન ખાહીં * ભયે રહત કૃશ રયામ બિનાહી
 મુરલી ધુનિ ખગ મોહે જોઈ * સો અખ મુખ ફલ ખાત ન દોઈ
 જે જન સદા નંવલ સુખદાતા * તે અખ સૂખે છુરણ પાતા
 દોકલ કીર મોર નહીં જોલેં * જ્યાકુલ ભયે સકલ જન ડોલેં
 દોઁ જિન્હૈં ચરાવત રયામ જી, ફિરત કુખારી ગાય ।

જહું જહું ગોદોહન કિયો, મુંઘત તહું તહું જાય ॥

સોઁ સખપ્રજા બિરહ અધિક, યુગસમ ખીતત પલહમૈં ।

ધરૈં કૌન બિધિ ધીર, જિયો મનમોહન બિના ॥

એસેહિ કહત સુનત ગુણ હરિકે * જોઠે જીતિ ગર્થ નિશિ લરિકે
 ઠાઠે યશુદહિ રૈનિ બિહાની * લરિ ભરિ લોચન દારત પાની
 પ્રજા ધર ધર સખ હોત બધાઈ * કહત કાન્હ કી પાતી આઈ
 નિપટ સમીપો સખા મુહાયો * જિયો કે હરિ પ્રજાહિ પકાયો
 કંચન કલસ દૂબ કધિ રારી * નન્દસહન લે આવત ગોરી
 ગોષ સખા સખ કૃષ્ણ ઉપાસી * આયે ધાય સકલ પ્રજાપાસી
 જિયો દો હરિ રૂપ નિહારી * ભયે સુખી સખ નર અરુ નારી
 પ્રજા યુવતી ભિલિ તિલક જનાવૈ * કર પરદક્ષિણ શીય નવાવૈ
 કહત પાય કે દરશ તુમ્હારો * ભયો જન્મ અખ સુદલ હમારો
 ખૂંજત, કુશલ સકલ નર નારી * નન્દ અવાસ ભીર ભર્ષ ભારી
 જિયો લખિ પ્રજા પ્રેમ જકેસેર * જોલિ સકલ નહીં' રહે થકેસે
 હકમકાત^૩ ચહુંદિશિ સખ ઠાઠે * જિયો રહે મોન ગહિ ગાઠે
 દોઁ જિયો કી લખિ કે દશા, પ્રજાજન મન અકુલાત ।

कयो' जिये तुम कहत नही, रामकृष्ण कुशलात ॥
सो० धक क्षण युगसम जहि, हमे सुने भिन भीति हरि ।

आवन कह्यो कि नाही, प्रज्जहि कृपा करि सांवरे ॥
तय जिये मोखे धरि-धीरां * सदा कुशल हरि हंलधरभीरा
दियो तुम्हें लिपि पत्र * सँदेश * अरु श्रीमुख यह कह्यो निदेश
करि समाधि अन्तर मोहि' ध्यावो * गोप सभा करि भति चित लावे
हो' अनादि अभिमत अभिनासी * सदा अकरस सभ घट भासी
निगुण ज्ञानभिन. मुक्ति न होय * जेह पुराण कहत हूँ सोय
ताते दहकरि यह मन धारो * सगुण रूप तजि निगुण भियारो
तुरत तापत्रय हरि दुष्पदार्थ * मिलिहो प्रदुष्पदार्थ सभ नार्थ
जिये कही जजहि' यह जानी * गोपीजन मुनि कै मिलजानी
धतनी द्वर भसत मुनि आसी * अण कछु और लये जनभासी
रही भिरह की भात विचारी * गूडी' सकल मनहु' भिन भारी
मिलन आश गर्भ सुनत सँदेश * उषनयो उर अति कठिन अ'देश
इल गर्भ नहँ तहुँ यह जानी * कहत परस्पर सभ अकुशानी
हो० यह सभ होष लागे हमे, करम रेण को जन ।

भेमसुधारस सानिके, अण लिपि पठयो ज्ञान ॥
सो० धक ऐसे यह देह, रही सुरसि' भिरहा अनल ।

कुवेला'हु ते जेह', अण आयो जिये करन ॥
रूपराशि ले सभ सुपदार्थ * प्रज्ज की लवनभूरि कन्हाय
जिधुरे जिन्हें धतो दुष्प पायो * सो धन द्विरदय भाहि' भतायो
तिन्हें कहत चितवो मन भारी * वे हूँ पूरख हरि सभ काही
नको यत्न करत हूँ योगी * निर्गुण निराकार निर्दोषी
सो करि कृपा आर्ष कै जिये * जीयिन मांज जड़ायो सूधो
अणलन कारख श्याम पठायो * ज्यापक अगह गड़ावन आयो
लने आय विरहिन सभ कोर्ष * जायो निर्गुण निगमन जेर्ष
ले समदृष्टि अकरस मोहन * तो कित चित्त सुरायो जोवन

ભીષો યહ હિત લાગે ઠાહૈ * જો પૈ, છુટ, કૃષ્ણ હિય માહૈ
નિશિદિન નૈન દરથહિત ભગત * કલ નહોં પરત પલક નહોં લાગત
ચહુદિશિ ચિતવત બિરહ અધીરા * બિલખિ બિલખિ ભરિ કારત નીરા
ઐસેહુ દુખ પ્રગટત કયો નાહી * જો પૈ શ્યામકિં કહત ઇહાંહોં
દોઁ રહન દેહુ ઐસેહિ હમૈ, અવધિ આશ કી થાહ ? ।

ફિરિ આહે નહોં પાયહોં, કારે અગુણ અથાહ ॥
સોઁ લયાયે યુવતિન યોગ, જો યોગિન કે ભોગ તુમ ।

હમતન ભર્યો વિયોગ, ભયો અધિકદુખ શ્રવણસુનિ ॥
એક કહત દુષણ નહોં યાકો * યહ આયો પઠયો કુબિજાકો
વાને જો કહિ યાહિ પઠાયો * સોઈ યાને આય મુનાયો
અખ કુબિજા જો જાહિ સિખાવે * સોઈ તાકો ગાયો ગાવે
કખહું શ્યામ કહૈ નહોં એસી * કહી આય પ્ર- મે ઇન જૈસી
એસી ખાત સુનૈ કે માઈ * ઉઠે શૂલ સુનિ સહિ નહોં જઈ
કહત ભોગ તજિ યોગ અરાધો * એકો કેસે કહિ હૈ માધા
જપ તપ સંચરનેમરે અચાના * યહ સખ વિધવા દો વ્યવહાર
યુગ યુગ છવહુ કુંવરકન્હાઈ * શીશ હમારે પર સુખદાઈ
અરહત ખસમ * ભરમ કિનલાર્થ * કહો કહો કી રીતિ ચલાઈ
હમરે યોગ નેમ પ્રત એહા * નન્દનૈદન પદ સદા સનેહા
ભીષો તુમૈં દોષ કે લાવે * યહ સખ કુબિજા નાચ નચાવે
જખ યુવતિન યહ ખાત મુનાઈ * ભીષો રહો મોન સકુચાઈ
દોઁ યોગકથા યુવતિન કહી, મનહોં મન પછિતાય ।

પ્રેમખચન તિનકે સુનત, રહિ ગયો શીશ નવાય ॥
સોઁ તખ જાન્યો મનમાહિં, યે ગુણ હૈં સખ શ્યામકે ।

મોહિં પઠયો ઇહિ ઠાહિં, યાહિ કારણ કે લિયે ॥
ભીષો સુનિ ગોપિન કી બાની * ગુરુ કરિ તિન્હૈં પ્રથમહોં માની
મન મન કરિ પ્રણામ હર્ષાને * ભીષો ચલે બહુરિ બરસાને
શ્રીજૃપભાતુ કુંવરિ હરિપ્યારો * ઓર સકલ પ્રજગોપકુમારો

जिनके मनगोहण नँदलावा * सुनी सज्जन यह जात रखावा
 कोऊ है मधुवन ते आये * हित करि श्रीनंदलाव पड़ाये।
 यूथ यूथ मिलि अति अतुराध * पियसँदेश भुनतैं छिं धाध
 मिले छँगसुत यथ मँजारी * रथ लखि कहुत परस्पर नारी
 गहुरि सखी सुकलकसुत आये * वैसोय रथ परत लखाये।
 दै नये प्रथमहिं प्राण दुभाये * अण धौं कहु कान नित्य धारे
 निहि क्षण छिद्यो हरय देखाये * तण धीरज सज्जे मन आये।
 संगी सभा श्याम को चीन्हो * सज्जन प्रणाम लेरि कर कीन्हो।
 छिद्यो लखि अति लये सुपारी * मनहुं बिकल भय पाये। पारी
 हो० तण छिद्यो रथते उतरि, पैठे तरु की छाहिं ।

लख लीर गोपीन की, अति आनंद मन भाहिं ॥
 सो० अति पियपाहुन^३ जन, सधिं दयाये अजरानकी ।

“ करिकैं अति सनमान, प्रेमसहित पूजे सज्जन ॥
 हाथ लेरि पुनि जिनय सुनाध * कडिये छिद्यो निज कुशलध
 गहुरि कहु मधुवन कुशलाता * है अमुदेव देवकी माता
 कुशल होम कडिये जनदाज * अरु अरु कुशल कुण्जजि
 भूजत श्याम कुशल अकुलानी * नयन नीर मुख गदगद जानी
 लखि गोपिन की प्रीति मोहाध * प्रेम भजन लये छिद्योराध
 पुनकि गात अणियैं जलछाध * गयो ज्ञान को गर्व हिराध
 पुनि पुनि यह कहुत मन भाही * औसो हरि को भूजिय नाही
 अजनारिन को योग पड़ावै * चितते अज की प्रीति भिटावै
 पुनि छिद्यो उर भे धनि धीरा * जोले राधि नैन को नीरा
 मणविधि कहु हरिकी कुशलाती * दीनी प्रथम श्याम की पानी
 दै दै करन मिलति सज्ज पाती * कोऊ नैनन कोऊ लावति छाती
 काहु दै कर शीश यदाध * भूजत आपन लिखी कन्हाध
 हो० अतिहित पाती श्यामकी, सज्ज मिल(र) सुभयाय ।

छिद्यो कर दिनी गहुरि, दीनै जाय सुनाय ॥

સોઁ ઊધો સખન. સમોધ, બાંચિ રયામ કી પત્રિકા ।

લાગે કરન પ્રબોધ, જ્ઞાન કથા બિસ્તારિ કે ॥

મોકો હરિ તુમ પાસ પઠાયો * આતમ જ્ઞાન સિખાવન આયો
જાતે પાપ નહીં નિયરાધ * મન તે વિષય દેહુ બિસરાધ
હરિ આપહિ નર આપહિ નારી * આપહિ ગૃહી આપ પ્રદાયારી
આપહિ પિતા આપહિ માતા * આપહિ પુત્ર આપહી બ્રાતા
આપહિ પવિત્ર આપહિ જ્ઞાની * આપહિ રાજા આપહિ રાની
આપહિ ધરવી આપ અકાશ * આપહિ સ્વામી આપહિ દાસ
આપહિ બાલ આપહી ગાર્ધ * આપહિ ગાય દુહાવન બર્ધ
આપહિ બ્રમર આપહિ કૂલા * આપહિ જ્ઞાન બિના જગ મૂલા
રાય રંઠ દૂબ નહીં ઠોઈ * આપહિ આપ નિરન્તર હોઈ
જ્યેં બહુ દીધ જ્યોતિ હૈએક * તેસોઈ જાનો પ્રદા બિબેક
યહિ પ્રકાર જોકો મન લાગે * જરા મરણ નાસે જમ ભાગે
યોગ સમાધિ પ્રદા ચિતલાવ * પ્રદાનન્દ મુખહિ તબ પાવે
દોઁ સુનતહિ ઊધો કે બચન, રહીં સખે શિરનાય ।

માનહું માંગત મુધારસ, દીન્હોં ગરલ^૧ પિયાય ॥

સોઁ રહીં ઠગીસી નારિ, હરિ સદેશ દારુણ સુનત ।

બોલીં બહુરિ સંભારિ, ઊધો સોં કર જોરિ કે ॥

જલે મિલે તુમ ઊધો રાઈ * જલી આપ કુશલાત સુનાઈ
કછુ ચકહતી મિલન કોઆથા * કયો આપ તાકો તુમ નાથા
ધન ખાતન કૈસે મન દીલે * રયામ બિરહ તન પલ પલ ડીલે
બિન દેખે વહ મૂરતિ પ્યારી * કુણડલ મુકુટ પીતપટ ધારી
ઊધો કહો કોન બિધિ છલે * યોગ યુક્તિ લેલે કહ કીલે
છાંઠિ અછત નૈદનંદન પ્યારો * કો લિખિ પૂલે લીતિ પગારો
હમ અહીર ગોરસ કે લોગી * યોગ યુક્તિ જાને કાઉ યોગી
ઊધો તુમ સોં સાંચ જખાને * પ્રેમ લક્ષિ હમરે મન માને
હમકો સજનાનંદ પિયારો * પ્રદાનંદ મુખ કહા બિયારો

ખ્યાવરિખ્યથા^૧ ન ખંધ્યા જાનૈ * ચૈ દગ હરિદરશન સુખ માનૈ
પુનિ પુનિ હમે^૨ વહે સુધિ આવે * કૃત્વરૂપ ઝિન ઓર ન ભાવે
નવકિશોર કો નયન નિહારે * કોટિ જ્યોતિ તા ઉપર વારે^૩
દોઢ અંધર અરુણમુરલી ધરે, લોચન કમલ ખિશાલ ।

કચોં ખિસરત ઊધો હમેં, મોહન મદનગોપાલ ॥

સોઠ સજ્જલ મેઘ તન રયામ, રૂપરાશિ આનંદ લયોં ।

મોહી સખ પ્રજ્ઞવામ, ઓર ન જાનત પ્રલ્લ હમ ॥

ઊધો સુનિ ગોપિન કી જાનો * જોલે બહુરો સાજી સયાની
જોલગિ હૃદય જ્ઞાન નહીં નીકેં * તોલોં સજ પાની કી લીકેં
ખૂલે ઝિન સપનો સંજ હોઈ * ઝિન વિવેકરૂપ ખાવ ન કોઈ
રૂપ, રેખ જાકે, કષ્ટ નહીં * નૈન મૂઢિ ચિતવો મન માહીં
હૃદય કમલ મેં જ્યોતિ ખિરાજે * અનહદનાદ નિરન્તર પાજે
ઈંડા પિંગલા સુખમન^૪ નારી^૫ * સહજ શૂન્ય મેં બસત મુરારી
નાસા અથ પ્રહા કો જાસા * ધરહુ ધ્યાન તહું જ્યોતિ પ્રહાસા
કમ કમ યોગધંધ અનુસરહુ * ઈંદ્રિ પ્રકાર ભવ દુસ્તર તરહુ
ઊધો હમ ગોપાલ ઉપાત્રી * પ્રલ્લસાન સુનિ આવતિ હાંસી
જો વૈ રૂપ રેખ નહીં ચીન્હા * હાથ પાંવ સુખ નયન ખિહીના
તો યશુદા કરિ કાકો જાથો * કાકો ચલના ધાલિ જુવાયો
કૈસે જખલ હાથ ખંધાયો * ચોરિ ચોરિ કૈસે દધિ ખાયો
દોઢ કૌન ખિલાયે ગોદ કરિ, કહે ન તુતરે બૈન ।

ઊધો તાકો ન્યાવ હૈ, જહિ ન સુજે નૈન ॥

સોઠ નટવર બેષ પ્રકારા, શ્રીવૃન્દાખનચન્દ્ર તજિ ।

કો ખોજે આકારા, સુન્ન સમાધિ લગાય કૈ ॥

જનિ ખૂઝિ મતિ હોહુ અયાની * માનહુ સત્ય હમારી જાની
લજો પ્રલ્લ પ્રલ્લ સજ હોહુ * છાંડિ દેહુ મમતા અરુ મોહુ
માયા નિત આધરી ન ખૂજે^૬ * જ્ઞાન અનંત, નયન સખ સૂજે
મેં પહ કહત કૃષ્ણ કી જાખી * દેખહુ ખૂઝિ જોદ સખ સાખી

लगे आगि घर घर^१ जरावै * को निज गृह तजि धूर पुआवै
धरी करो^२ भल योग सँवारो * लजित विरोधी ज्ञान तुम्हारे
योग कड़ा सभ ओढि भिछावै * दुसह भयन हम को नहीं लावै
अभयन आनि सिंहावत योग * हम भूखी कै धौं तुम दोगू
अैसे कहि गोपी अनजानी^३ * मनमें श्याम परेयो आनी
ताही समय जमर धक आयो * सकुल निकट है भयन सुनायो
तासो कहि सभ भात सुनावै * बिधो प्रति बहु व्यंग बनावै
भयन स्वभाव त्रिगुण अनुसारो^४ लागीं कहन सकइ प्रजनारी
हो० कोउ बिधो सों कहत, कोउ अली प्रति जात ।

निज(र)मनड़ीउक्तिकरि, अपनी अपनी बात ॥

सो० बिधो भूले ज्ञान, उत्तर भोल न आवही ।

रहे मौन सो मान, सुनत भयन नारीन के ॥

जोति उड़ी अैसे धक ग्यारी * आय सुनो री सभ प्रजनारी
आयो मधुप देन पद नीको * लीन्हे शीघ्र सुयश को टीको
तजन कहत भूपलु पट गेहा * सुत पति पांधू सजन सनेहा
शीघ्र जटा अरु लक्ष्म लभावो^५ सगुण छाँडि निर्गुण मन लावो
आयो करन तिथन पर छोड़ा^६ वस्ती छाँडि अतावत जोड़ा^७
सुनि सधि कहत ओक अरु भावा^८ ये मधुपुरि दोउ भसत मरावा^९
वे अरु और ये बिधो * निरवारक पानी अरु द्वयो
जानत अली गौस^{१०} की आता * धनही कंस करायो घाता
धनके पुल ओसी यति आध * प्रकट उमगर^{११} वंश सदाध
अज करि कृपा अजहि उठि धाये * अभयन योग सिंहावन आये
अैसे ओक कहत अरु ग्याली * ये दोउ धकमन सुन री आली
तभ अरु अजहि ये बिधो * प्रज आवेट^{१२} क्रियो धन सूखे
हो० भयन ईसि ईसि हँसि हरन, उन लियो रथ भैरव ।

हर लीन्ही धन गोपिका, हतो^{१३} ज्ञान शर^{१४} आय ॥

सो० देभहु दीन्हीं लाय, यहुँदिरि दावा^१योग की ।

लधकठिन अतिआय, अण भौं का आहत क्रियो ॥

लागी कहुन ओर धक ग्वारी * मधुकर जनी पात तुम्हारी
तुम नेहमैं योग यह आन्यो * करी लखी करनी सो जान्यो
धक हरिगिरह रही हम जरिकै * सुनतै अधिक उठी अण गरिकै
तापर अण जनि सोन^२ लगवो * भौ पराभ पात यदाये
हथ श्याम तुम्हरे कर पाती * सुनि कै अहुत सिरानी छाती
कीन्हीं उठयो न्याय कन्हाय * जहे जात मागत उतराय
धक हम दुसहु गिरहु दुष पावै * दूजे लभि लभि योग पढावै
मधुकर श्याम लेह अण पायो * नेहरुन^३ उन कहुं गँवायो
पहिले अधर सुधारस आयो * क्रियो पोष अहु लोढाये
अहुरो शिशु को जेल बनायो * गृहस्थना रवि अक्षत भिटाये
साप कंयुडी ज्यों लपटाय * औसी हित की रीति दिभाय
अहुरो सुरति लथ नहीं जैसे * तल श्याम हमको अण जैसे
हो० करहु राज जहुँ जउ तहुँ, लेहु अपन शिर भार ।

हीनत सभै अशीश यह, न्हातहु असो न भार ॥

सो० अहुरंगी सुभ तूल^४, जितहिं जात तितहीं सदा ।

धिरंगी दुष भूल, आतक भीन पतंग गति ॥

मधुप कडा कहि तुम्है सुनये * करिकै भीति सभै पछितये
निगडैगी जैसे हम जानी * उन बैकै कछु ओरे कानी
कारे तन को कडा पत्यारे * मृदुसकनि मन हरो हमारो
तण कहु मन हरत न जान्यो * हंसि(र) सण लोगन सुभ मान्यो
अनु वहि कुणज कीन्हीं नीके * सुनि(र) मधुप भिटत दुष लुको
अन्दन तनक श्याम उर धरिके * श्रीसरपत्प^५ पियो सण लरिके
जैसे छल हम सों हरि कीन्हीं * ताके दौप कभरी लीन्हीं
गोली ओर ओक यों नारी * लाग दशा जियो दिन जारी
जिवपत रहत सकत प्रज्जनारी * कुणज लथ श्याम की प्यारी

ખાત બચેા અસુરને કો જોઈ * અળ કુલવધુ કહાવત સોઈ
રાજકુંવરિ કોઉ હરિ ધરતેર * તો કષ્ટહુમચિત મેં નહીં ધરતે
બચેા સાથ અબ અતિહી આગર * કાગા ઝોર મરાલ ઉગગર
દોઁ અબ ખેલત દોઉ લાજ તજિ, ખારહ માસી ફાગ ।

૩લૌંડી ધી ડીંડી બજી, હાંસી અરુ અનુરાગ ॥
સોઁ હમં દેત ખેરાગ, અપના દાસી બશ ભયે ।

ચતુર ચચોરત^૧ આગ, ઊધો યહ અચરજ બડો ॥
ઊધો હરિ એસે કાજન કરી * સુચર રહો ત્રિભુવન મહિં ભરી
આયે અસુર જિતે પ્રજામાહી * મારે સકલ બચેા કોઉ નાહી
ખિષજલ સો સખ ગ્વાવ જિવાયે * કાલીનાગ નાચિ લે આયે
ઈન્દ્રમાન હલિ પ્રજાહિં બચાચે * ગોખર્દન કર વામ ઉકાયે
જળ ખિધિ ખાલક બલ્લ ચુરાયે * કરિકે ચાત આપ ઉપભયે
ધનુષ તોરિગજ પ્રબલ સંહાર્યો * મહુન સહિત કંસ નૃપ માર્યો
ક્રીન્હોં ઉમસેન કો રાજ * ભયે સકલ દેવન કે કામ
એસી કીરતિ કરિ સખ નાસી * ક્રીન્હોં નારી કૂમરી દાસી
હહુ શ્રીપતિ ત્રિભુવનમુખદાયક * અખિત લોક પ્રદાહ કે નાયક
પ્રદા શિવ ઉદ્દાદિક દેવા * કરત નિરન્તર ભાગી સેવા
ઊધો કહાં કંસ કી દામી * યહ મુનિહોત સકલ પ્રજા હાંસી
કત મારત યદુકુલ કો લાજન * અબ કરિકે હરિ એસે કાજન
દોઁ ગાવત જગ સખ ગીત અબ, વા ચેરી કે કાજ ।

ઊધો યહ અનુચિત બડો, ચેરીપતિ પ્રજરાજ ॥
સોઁ ઊધો કહિયો જાય, અબહું ચેરી પરિહરેં ।

યહ દુખ સહો ન જાય સૌતિ કહાવતિ કૂમરી ॥
બોલી ઝોર વામ યક એસે * ઊધો હરિ રીઝે ધોં કૈમે
યક ચેરી અરુ કૂમર પાછે * સોવત નહીં ઉતાને આછે
કુટિલ કુરુપ ભતિકુવડીની * તાકો ક્યામ મુહાગિનિ કીની
કહા સિદ્ધિ ધોં ફૂંજર માહી * હમ કો લિખિ પડવત કયો નાહી

हुमहुं हुमर यत्न पनावैं * यलिकै टेढी आल दिपावैं
 कहुँ श्याम सोध अण कीलै * लोकत्राज लाभनि तजि दीलै
 छोडिं आय गोपुत्र के भासी * तलै निगोडी^१ कुणज दासी
 मधुकर जे हरि हुमैं भिसार्यो * गोपीनाथ नाम कयो धार्यो
 जे नही काज हुमारे आवत * तो कवंक कत हुमहिं लगावत
 जे पै प्रीति करी कुणज की * तो अण गिरह जुलावहि ताकी
 करतहि सुगम सभन करि पाम * प्रनि निषादन अति कडिनाम
 अण परतीति कवन भिधि माने * क्षण भें हूवे गये श्याम गिराने^२
 दौ० नयों गज डो रद^३ त्यां करी, हरि हुमसों पहिआन ।

दिभरावन डो आनही, काज करन डो आन ॥
 सो० विपट्टीरा^४ भिष भात, छांडि छुडारा^५ दाभ इल ।

भन भन प्रीणै भात, जिये कहिये काहिसों ॥
 जिये कहि कहि तुम्है सुनावैं * जैसे हरि जिन हुम हुण पावैं
 अरु रहते मथुरा धनश्यामा * कित आये यशुदा के धामा
 कत करि गोपि जेष सुभ दीन्हों * कत गोणद्धन कर पर दीन्हों
 कतहि रासरस रचि अनमाही * कहिये भिषिध सुण जरखि न माही
 कतरै ऐसी प्रीति कन्हाई * अण भन धरी धती निहुराई
 जगतो प्रज तजि गये भिहारी * तजते ऐसी दशा हुमारी
 धटे अहार भिहार हर्ष द्विय * लोग प्रयेग आश आवन न्रिय
 भाकी निशा जलय आभूषन * लोचन जल अंखल प्रति अञ्जन
 उर श्रित्ता कंयुकी उसासा * लुपन रह्यो अपधि की आसा
 भीतत निशा जनत नल तारे * द्विषस तकत पथ लोचन हारे
 रही नहीं सुधि भुधिभनमाही * गिरहानल तन जरत मदाही
 सुभिरि सुभिरि कै हरिगुणआभा * हुण अधिकात सुहात न धामा
 दौ० कहुँ लजि कहिये निज ज्यथा, अरु हरिप्रीति निहुराय ।

तापर लाये योग अलि, अणलन करन सहाय ॥
 सो० कठिन गिरह की पीर, जिहि ज्यापै सो जानही ।

કયોં ધરિયે મન ધીર, સુનિ અલિ વચન ભયાવને ॥

જે કયોં કૂલ કુલેલ સંવારે * નિજ કર હરિ શુંયે નિરવારે
કહિ પકયો તિનકો મન ભાવન * ભરમ સાનિ દે જટા બનાવન
રતન જટિત તાટંકરે * સુહાયે * જિન કાનન મોહન પહિરાયે
તિન કો અખ સુદા માટી કે * દયાયે હૈં ભયો ગદિ નીકે
ભાલ તિલક અંજન નકોસર * મૃગમદ મલયજ કુંકુમ કેસર
ઉર કમ્બુકી મણિન કે હારા * સખ તજિ કહત લગાવહુ છારા
જેહિ ગરશ્યામસુભગ ભુજ મેલી * પકષ તિહિ આંગી અરુ સેલી
પહિરે જાત ન ચીર સુહાવન * તાહિ ભગોંઠોં કહત રહાવન
જા મુખ પાન સુગંધ સુહાયે * નિજ હાથન પ્રજરાજ ખવાયે
રસ વિપાદ બહુ તાન તરંગા * ગાવત કહત રહત હરિસંગા
બહન બિલાસ હાસ રસ ભાખ્યો * હરિમુખ અધરસુધારસ ચાખ્યો
નિજમુખ મોન કોન બિધિ કીજે * ભરધ રવાસ ધૂટિ કિમિ છુજે
દો० વે તો હરિ અતિહી કઠિન, જાની તિનકી ઘાત ।

મધુપ તુમ્હે નહીં આહિયે, કહત કઠિન થોં જાત ॥

સો० તબ બજાય મૃદુ બૈન, અધરાતન બોલી સહી ।

કિયે રાસ રસ ઐન, અખ કટુબચન સુનાવહી ॥

મધુકર મધુ^૧ માધો કી બાની * હમ સખજિમિ માખી લપટાની
લહિ નહીં સહીં કંસી હૈં તામે * આવત ચોચ મહે અખ કામે
જિમિ અહારમશ મીન બિચારે * કંટક ગિલત કઠિન અનિચારે
અટકત કુટિલ હૃદય દુખ ખાદે * બહુરિ કોન બિધિ તિનકો કાદે
જેસે બધિક સુનાદ સુનાવે * મૃગમન મોહિ સમીપ બુલાવે
બહુરિ કરત ધનુ ચર સંધાના * તરતાહિ મારિ હરત હૈ પ્રાના
જિમિ સનેહ^૨ બલ દીપ પ્રકાશે * રજની કે તમ કો દુખ નાશે
રૂપ લોભ નહીં યલભ દિખાઈ * ક્ષણ મેં તિન કો દેત જરાઈ
જિમિ ઠગ મદમોદન^૩ ખવાવે * પધિક જનન સોં પ્રીતિ જનાવે

૧ કેય. ૨ દયોદય ૩ રાખોડી. ૪ ભગવાં. ૫ મધ જેવી ૬ મળી જાય છે.
૭ તેલ, પ્રેમ. ૮ પદ્મિન્યુ. ૯ યેન ૨૩ તેવા હા.

रस विश्वास जडावत लारी * प्राण सहित प्रथम हरत पिछारी
तिमिभुदु मुसकनि मनहि सुराई * भग निमि डम प्रजनाथे पुआई
पाछे अण करनी यह कीनी * योग धुरी सण के गर दीनी
हो० हरि हमसें ऐसी करी, कपट प्रीति विस्तार ।

लछ निरह निषणेलि प्रज, रसप्रीति जिय उभार ॥
सो० कहिये कडा जमान, जिनसे हित यह भति तिन्है ।

हरि जे हमरे मान, हम हरिके लाये नहीं ॥
यह सुनि कह्यो और धक गवाही * कहत कडा मधुकर से। आली
उनही के संगी यह केहि * अंचलचित्त श्याम तन होहि
* ये मुरली धुनि जगमनमोहन * धनकी गुंज सुमन हल नोहन
वे निशि अनत प्रात कहुँ आने * ये असि कमल अनत रुच माने
वे द्वै चरण सुलभ भुज्यारी * ये पटपट होहि निचिननिहारी
वे पटपीत मञ्जु तन हाछि * धन के पीत पंथ होहि आछे
वे भाषा ये मधुप कडावत * हाडू लांति लेह नहीं आवत
वे हाडुर ये सेवक उनके * होहि भिले अकही गुनके
कडा प्रतीति कीजिये धनकी * परी प्रकृति ऐसी हे जिनकी
निरस जानि लाजत पलेभाही * हवा धर्म धनके कछु नाही
भन हे सरणस प्रथम सुरावे * जहुरो ताके काम न आवे
धनकी प्रीति किये यों भार्य * ज्यों लुखपर की लीत उठाई
हो० कह्यो अक तिय सुन सणी, करे सण धकसार ।

धनसें प्रीति न कीजिये, कपटिन प्रीति यटसार ॥
सो० देखो करि अनुमान, करे अहि करे जलद ।

कणिजन करत जमान, प्रभर काग कोयल कपट ॥
राजि पिटारे जे अहि करे * पथ प्रियाय अतिहित प्रतिपारे
कुल सुभावसें असि लजि आहो * यद्यपि तिन्हें लाल कछु नाही
जलद सलिल पश्यत यहू पाहो * लरत सकल सर सरिता माहो

निशि दिन ताहि पायीहा ध्यावै * लापरि' है है प्रीति, अठवै
 ओक भूँद को ताहि तरसावै * प्रभर भावती सों मन लावै
 जम रसहीन होत वा भाई * निरयोही तजि लहि' पराही'
 सुनियत कथा काग पिंक डेरी * अष्टउन सेव करावत डेरी
 पडे होत निजकुल उडि लही * भैरव निज भाता पितु पाही'
 ये सभ करे हरि पर वारे * सप्तहिन भे' अतिही अनियारे
 सप्तही जपमा अरु शुषुयोग * न्याय देत पटतर कबिलोग
 अतिकुल अलक कोकिला पानी * सुज सुजंग तन जलद भपानी
 सप्तमी पात आन यह सारी * जानि कष्ट की कुंजमिहारी
 दौ० मृदुमुसकनि निप डारिकै, गये सुजंग लौ भाग ।

नंद यशोदा यों तल, ज्यों कोकिलसुत काग ॥
 सो० गये प्रीति यों तोर, जिमि अतिरस है सुमनसों ।

धन ले लये कठोर, यातक सी हम रटत सभ ॥
 जेधो सुनो ओक उषभानो * रोजाए ताँत राग पहिआनो
 हरि आगे तुम मे अधिकारी * क्यो नही' दुष पावै' प्रजनारी
 कहत सुनत लागत हो जैसे * भीठा कहत गरद से' जैसे
 पाये' छोर' कष्ट को तपही * विणि आये निर्गुण पद जगही'
 योग तहो अधिकारहि पाये * क्यो नही' तूभा तहो' सुवाये'
 सुनि लीजे जेधोए हम सों * राज काज अतिहै नही' तुमसों
 करिये पोष आपनी काया * आये भूतै करी पडि माया
 जे तुम है हमरे हित आन्यो * नो हम शिर अदाय सुभ मान्यो
 सुनि कै सण प्रजलोग अन'घो * नर नारी परन्यो कर बंधो
 अण संभारि अपनो यह लीजे * जिन तुम पडये तिनही दीजे
 उनहिन भे' यह योग समैहै * यहाँ न काहु' ये' निरवैहै
 हम प्रजलसत अहीर गँवारी * योग सोग की नही' अधिकारी
 दौ० अंध आरसें पहरि धुनि, रोगअसित तनुभोग ।
 जेधो तिनको न्याय है, हमें सिखावत योग ॥

सो० 'हमै' योग जे योग, सोई योग : भिलाधये ।

कहे न जनै रोग, कहा प्रीजिये वैध सों ॥

ब्रह्मा जे लखे तुम, ओहि * अपने स्वारथ के सभ * कोहि निर्गुण ज्ञान * कहा तुम पाये * कौने या प्रज तुम्हें पकाये और कहा, संदेशो * कोहि * कहि निभरै अण सुनिरे सोहि तण अकूर आय, वह कीन्हों * सगरे प्रज को सुभ हरि लीन्हों, तुम आये ब्रह्मा यह काटी * अन्न छुटाय भवावत भाटी जे पै हुती ज्ञान की गाथा * तो कन रास नये प्रजनाथा मन हरि लीन्हों वेष्टु जनार्ध * आधी निशि सभ नारि मुलाध रसलीला जूटावन कानी * अण भयुरा ह्वै गेठे ज्ञानी तण समता कयो नही उर धारी * भातुल भार्यो कंस पछारी भूति परे नीके सभ कोर्ष * हुती कछुक आशा सोई ओर्ष पढे सभै ओके परिपाटी * अधिक ओके ते ओके न धाटी हम भावरी बली नहीं त्योही * ज्यों जग बलव आपनी गौहारे हो० मन की मनही भे रही, करिये कहा भित्तिवार ।

हम भुहारि जितते यहत, तितते आध धार ॥

सो० जनत है सभ कोय, जैसी तुम हम सों करी ।

हम सहि लीनी सोय, पावोगे अपने कियो ॥

ब्रह्मा जे पूछत हम तुम को * जे हरि योग सिभावत हम को तो करि कृपा आप किन आवै * योग ज्ञान * कहि भगवत जेनोवै जे उपदेशी निकट न आवै * तो श्रोता किहि विधि मन लावै अण लंगि सुनी न काहु आनन * मन्त्र देन लागे जित * कानन जण लंगि सुकित न सिद्ध भतावै * तण लंगि साधक कैसे पावै हम गोकुल वे भयुरा भाही * जेती होन संदेशन नाही जे पै करी श्याम यह भाया * करै और ते छतनी दाय दरशन प्रथम दिखावै * आध * करहि पवित्र यरष्टु पथराह योग जगनी के नभर को त्यागै * सधन कुंज जन मन अनुराग

ਆਸਨ ਮੀਨ ਨੇਮ ਆਧਾਰਾ * ਕ੍ਰਮ ਤਪ ਸੰਯਮ ਧਰਤਿ ਆਧਾਰਾ
ਯੋਗ ਅੰਗ ਕਹਿਯਾਤ ਹੈਂ . ਨੇਮੋ * ਆਸਨੀ * ਸੋ * ਆਸਿ ਆਵੈਂ ਤੇਰੇ
ਕਰਿ ਪ੍ਰਭਾਧੀ * ਕਰ ਮਾਧ ਯੁਗਵੈਂ * ਛੋਹਿੰ ਸਿਧਿ ਕਰਿ ਤੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ
ਦੇਹਿ ਤਪਿ ਤੀ ਭੇਦਤ ਸੌਂਹਿ ਕਰਿ, ਰਾਧੇਯੋ ਕੁਝ ਨ ਸੁਭਾਧੀ ।

ਅਧਿਯੋਗ ਯੋਗ ਮਿਲਿਯੋ ਕਹੈ, ਉਧਿਯੋ ਕਹਿਯੋ ਯਧੀ ॥
ਸੋਹਿ ਭੁਮਕੀ ਨਿਰ੍ਗੁਣ ਜਾਨ, ਜਹੈ ਸਵਾਰਥਿ ਤਹੈ ਸੰਗੁਧੀ ਹੈਂ ।

ਸਿਧਿ ਪਧਿਯੋ ਨਿਰ੍ਧਾਨ, ਆਟਿੰ ਰਾਹਰੁ ਲਗਾਧੀ ਹੈ ॥
ਭਾਵੀ ਆਰ ਆਰਿ ਰਿਸ ਮਾਨੀ * ਮਧੁਕਰ ਸਮੁਭਿ ਕਹਿਤ ਕਿਨ ਭਾਨੀ
ਪਰ ਮਧੁ ਪ੍ਰਿਯੇ ਭਾਤਨਹੀਂ ਦੀਨੈ * ਸੁਖ ਦੇਖੇ ਕੋ ਨਿਆਧ ਨ ਦੀਨੈ /
ਭੀਧਿ ਪਰੇ ਸਤ੍ਧਿ ਸੋ ਭਾਧੈ * ਰਾਧ ਰੰਗ ਦੀ ਸੰਗ ਨ ਰਾਧੈ
ਸੁਖ ਨ ਪਰਤ ਦਿਵਸ ਅਰੁ ਰਾਤੀ * ਭਾਤ ਕਹਿਤ ਹੀ ਕੁਰੁ ਸੁਭਾਤੀ
ਅਧਿਯੁਕਤਿਨ ਕੋ ਯੋਗ ਸਿਧਾਧਤ * ਯੁਗਲ ਭੇਤਿ ਸੁਰਲੀਨ ਗਨਾਧਤ
ਰੇ ਕੁਟਮ ਲੰਪਟ ਅਭਿਧਾਰੀ * ਫੀਰਤਿ ਧੰਡੈ ਆਨਿ ਭਿਸਤਾਰੀ
ਭੁਮਨਧੀ ਆਵੈ ਹੈ ਰਸ ਲੋਗੀ * ਕੁਟ ਸੀਧੇਯੋ ਯੁਗ ਯੁਗੀ
ਭੇਦਧੀਯੋ ਛੋਹਿੰ ਲਧਿ * ਭਾਵੀ * ਸੋ ਕਥੀਂ ਯੁਗੈ ਸਧਾਨਕ ਧਾਵਾ
ਕਥੀਂ ਸੰਗੈ ਭਕਤ ਛੋਹਿੰ ਲਧੀ ਕਰ * ਕੁਟ ਅਭਾਵੀ ਕੁਟ ਭੇਦ, ਫਿਗਰ
ਸਾਧੁ ਛੋਹਿੰ ਤੀ ਭਿਰਤ ਦੀਨੈ * ਕੁਟੀ ਤੋਹਿੰ ਕਹਿ ਅਧਿਧੀ ਦੀਨੈ
ਭਧ ਭਾਧੀ, ਭੇਜਿਯਤ ਤੋਹੀਂ * ਧੰਡ, ਭਾਤਨ ਕਰ ਲਾਗਤ ਭਾਧੀ
ਪ੍ਰਧਮਧਿ ਧਾਨ, ਆਪਨੀ ਦੀਨੈ * ਤਾ ਪਾਥੇ ਆਰਨ ਸਿਧੀ ਦੀਨੈ
ਦੇਹਿ ਕੁਟ ਅਧਿ ਕਰਿ ਭਕਤ ਭਕਤ ਮਰਤ, ਧੰਡੈ ਸੁਨਤਿ ਧੁਵ ਭਾਤ ।

ਭਨ ਕਾਰੋ ਧੀਂ ਭਾਤ ਹੈ, ਉਧਿ ਫਿਨ ਲਾਂ ਤੇ ਭਾਤ ॥
ਸੋਹਿ ਦੇਖਿ ਮੁਠ ਧਿਤਧਾਧ, ਕੁਟ ਪਰਮਾਰਥ ਕੁਟ ਭਿਰਦ ।

ਰਾਧੇਯੋਗ ਕੁਟ ਭਾਧੈ, ਤਾਧਿ ਭਾਧਧਤ ਹੀ ਦਹੀ ॥
ਭਾਵੀ ਆਰ ਆਰਿ ਨਾਰੀ * ਭਾਧੀ ਸੁਨਿਯੇ ਭਾਤ ਭੁਮਾਰੀ
ਪ੍ਰਧਮਧਿ ਅਧੀ ਕਥੀਂ ਵਿਧਾਰੋ * ਪਾਥੇ ਯੋਗ ਸਿਧਿ ਵਿਸਤਾਰੋ
ਭਾ ਕਾਰਧ ਪਧੈ ਹੈ ਭਾਧੀ * ਸੋ ਭਿਧਾਰ ਕੁਟ ਭਿਧਾਰੋ ਸਾਧੀ
ਕੁਟਿਕ ਭੀਧ ਭਿਰਦ ਪਰਮਾਰਥ * ਦੇਖੀ ਭਿਧਾਰੋ ਸਮੁਭਿ ਧਧਾਰਧ

परम अतुर हरि के निजदासा * रहत सदा संतन के पास
जल भूत पुनि पुनि अद्रुवाध * कहा देन पकरत हो धाध
सुंदर श्याम कमलवर्ण लोचन * सणविधि सुणद सकलदुष्प्रभोचन
प्रज को लपन नंदद्वाराये * कैसे छरते जत गिसारे
योग मुक्ति किहि काज हमारे * पांकी मुरली पर सण वारे
तुम निर्गुण की कीरति गाध * करै कहा सो अहुत गडाध
अति अगाध पैरु नहिं पारा * मन लुधि कर्म सभन के सारा
रूप रेष वपु वर्षा न बंसें * कैसे नेह निभाई तासों
दो० भिनही तोय तरंग अरु, भिन येतन अतुराय ।

अभलो प्रज में नहीं हुती, भद्रुप करौ तुम आय ।
सो० कहां विविध विधि डाय, नहीं सुहात नंदनंद भिन ।

अन्न क्षुधारत जेय, सङ्गदंन^१ क्यों सुभ लहे ॥

लागी कहन ओर छक गवाही * कित जेकाज भक्त है आली
कहिये तिहि जे डाय विवेकी * यह अतिरेनिज भातन को टेकी
भक्ति यासों को भूठ^२ पयावै^३ * इटके भुसी डाय कहु आवै
तजि रस गेह नेह हरि पीके * सिधवत नीरस निर्गुण पीके
देषत प्रगट नयन कछु नाही * ज्योति ज्योति जोजत तम^४ भाही
अवधु सुनत जकी मुरली धुन * भूखि रहे सिधसे योगीजन
सो प्रभु भुज श्रीवा पर डारी * जन जन लाज छुडाय भिडारी
रास निवास विविध डियलये। संग हमारे नाथ दिपाये।
बोझ लाज कुलजन नशाध * हम सण तिनके डाय भिडाध
काटि^५ सुहाग भैमको डेवी * भोवत योग नंदर की जेवी
औपद^६ डाय ताहि समुजैये * कोन लाति घटपट^७ हि सिधैये
लागे कोन कहे अण याके * छाछौ^८ इध परापर जके
दो० हम भिरहिनि भिरहाजरी, जरी और अनंग ।

सुभ तो तमही पाधये, जण नाथिं द्विर संग ॥

१ माणा ने मंदनपी. २ लपरो. ३ भायुं पडावे. ४ कुचका आरुवाधी. ५ तनु
(भी. पा.) ६ कापीने. ७ पट्ट. ८ छ पगवालो. (असर) ९ छान अने.

सो० छाँडि जगत उपहास, दृढ प्रत कीन्हों श्यामसों ।

सोय हूँ सुपास^१, और युक्ति^२ 'याहै' नहीं ॥

सुनरे मधुप कुटिल कुनियारो * ये प्रभलोग कृष्णप्रतधारी
सुन्दर श्याम रूप रस साने * श्रीगोपाल तनि ओर न जाने
जो 'तनि श्याम ओर के ध्यावै' * व्यसियारी ते भक्त कहुँ
विद्यमान तनि सुरसरि तीर * याहुत रूप जोह है नीर
सुनै कौन बड़ सीध तुम्हारी * अति अनन्य भण्डारी हमारी
योग मोट^३ तुम शिर धरि आनी * सो नहीं प्रभवासिन मन मानी
धतनी दूर जाहु 'है' काशी * याहुत मुक्ति तहुँ है पास
हम कहुँ करै मुक्ति है रूपो * अणवा श्याम संगड़ी लूपी
ओसन^४ ध्याम कौन जिधि जाय * जणनगि नीर न पिये अघाध
जैमी भात कही अलि हमसों * तजहु श्याम मिलि हँहरि तुममें
हेत हमारे जो पशु धारे * तो हित करि दुख हरी हमारे
करहु सो यत्न श्याम निमिआवै * प्रगट होनि छवि हम सुभपावै
हो० साँचो ज्ञान औ ध्यान अलि, साँचो योग उपाय ।

हमको साँचो नन्दमुत, गर्ग^५ कही समुझाय ॥

सो० पश कीन्ही अटुहास, हम येरी नंदन^६ की ।

नभ शिष अंग विदास, तिनही दूषे छजिये ॥

धतनेही^७ सों काज हमारे * मिलहि हेरि प्रभ नंददुलारे
ओर अनेक उपाय तिहारे * राज करहु अलि हमकिं न भ्यारे
तुम तो मधुप प्रीतिरस जानो * हम काने कत होत अयानो
सजसुभनन में द्विरि^८ आवत * क्यों कमलन में आप जँधावत
जिहि पत्र कठ हैरि धर करहु * क्यों न कमलदल टारत तप
रंगे श्याम रंग जे पहिले से * यहत और रंग तिनपर कैसे
पारस परसि जे बोह सुहाये * सो किमि जहुरि युंज कलपटायो
मुनी गिनन सुखीधुनि मानन * सो किमि सुनत की^९ गरी^{१०} तानन
जसे जसु उर सगुण कन्हाय * कैसे निर्गुण तहुँ मभाय

यह मन श्यामस्वस्वप वृत्तानो * कहे है योग प्रिरानो^१
 सिंहु सदा आभिष युधि मानै * तृषु न लभै पर तन्ने परानै
 हरि तनि हर्षे न ओर सुहाय * कोटि लाति कोठ कहे पुगाय^२
 हो० द्वै दृग ३५ विराट के, कहियत अेक समान ।

ताहु मे' हित अंद्रमा, नहा' अकोरहि आन ॥
 सो० दोयन ३५अधीन, सगुण सत्त्वाने श्यामके ।

'क्यों सुभ पावै' भीन, जल जिन डारे दूध मे' ॥
 नही मानत ये नयन हमारै * सुभ न लहत जिन कान्ह निहारै
 लये श्याम छवि जलके भीना * मुरखिधुनि के भृग आध'ना
 अलि लोली पंजक पद करके * कोकि कोकन^३ द्युति दिनकरके
 जहन धन्हु के कुमुद अकोरा * तन घन छमि के आतक मोरा
 वहै रूप परगट जण। देगै * जवन सुख तणहि' करि लेणै
 भिगरि परे मन मधुप हमारै * सोन जयन नही' सुनत तुम्हारै
 बलति अनंग रूप रस साने * परे अकित ताते जग जाने
 श्वान पूछलो' सम नही होय * जो कोठ यत्न करै पयि कोय
 सो मन गये श्याम के साथ * सुनै कोन अण निर्गुन गाथा
 अेकै मन अेकै वह भूरति * अटको ताहि न तजो भडूरति
 जो होतो हने मन कोवि * तो हभ है धरती तहु सोवि
 जियो हरि हूँ धरि हमारै * ते अण कैसे जत भिसारै
 हो० योग दीजिये है तिन्है, जिनके मन दश भीस ।

कित डारत निर्गुण धर्तै, उधो अजमे' भीस^४ ॥
 सो० गुण कर मोही' श्याम, को निर्माही निर्गुणहि ।

किये जन्मके काम, क्यों तजिये नैदनन्द अण ॥
 कहत मधुप तुम जात सुहाय * कहतहि सुगम^५ करत कठिनाय
 प्रथम अग्नि अन्दनसी जानी * सती होन उमहै^५ सुजे मानी
 ताही तपते ओर सिधराय * कहै कोन पाछे पुनि आय
 पैडत तासट यथा रण जय * कुसुमलता सम अद्भुत सुहाय

याही आश प्राण तन माहें * नारेक जहुरि मित्योही आहें
जिधो हृदय कठोर हमार * दरे, न । निष्ठुरत नन्दकुलारे
हम ते' जती जलथरी होध * अपनो मेह निभाहत जेध
जेहम प्रीति रीति नही' जनी * तो प्रजनाथ तल दुष, मानी
दो० कहें लगि कहिये आपनी, जिधो तुमसों यूक ।

हम प्रजभास जसी' मनहुँ, सजै दाहिने शुके ॥
सो० जिधो कहे न जय, मोहन भदनगोपात सो ।

नयनन देषो आय, ओक बार प्रज डी दशा ॥

जोही और ओक प्रजभावा * जिधो जती करी गोपावा
अप प्रज कण्डू' आवै नाही' * मथुराहि रहे महा सुप्रभाही'
छँहा जली अण उलटी चाली * देषत दुष पैहें वनभावी
तपत धन्हु'सूरज डी लौली * अनन पवन मेज सज ताती
भूषण जसन अनवरसम दागें * गृह जन कुंज जयानक दागें
जित तित भारबुधमन डी डारन * धनु शर दिये करत है भारन
हम तो न्याय सहें दुष जेतो * प्रजभासिनी ग्वाल जड तेतो
वे प्रभु योग अयोग सुवावा * कथों सहिहैं कामल तन जवावा
जिधो कथो सँदेश सिधारे * जान्यो सज परपथ तिहारो
जातन कहा, हमें भरभावत कमल भधि सुन्यो न भाजन आवत
संगुण निरुट द्योत है जिनको * निशुंख ओट जतावत तिनको
जैपै निज तुम यहै जमानो * प्रभु पूरव सज मे सज जने
दो० तौ तुम कापै करत हो, जिधो आवागौन ।

को नरे को दूर है, वहां डौन ह्यां डौन ॥
सो० जोजहु पावत नहीं, योगी योग समुद्र में ।

छंहां अधावत जाहि', सो यशुदा के प्रेमवश ॥

हम गुवाल जोकुल के वासी * गोप नाम गोपाव उपासी
राज नन्द यशोदा चनी * यमुना नी परम सुप्रधानी
गिरिवरधारी मित्र हमार * जूनाजन मिलि संग बिहारे

अष्टसिद्धि^१ नवनिधिरसणदात्री * धृष्टं न योग भिराग उदासी
 वहै^२ - प्रेमरस को सण लूणी * कीजै^३ कडा मुझि वै लूणी
 निर्गुण^४ कडा - प्रेमरस जाने * उपदेशहु नै - बोग सयाने
 हम जैसेहि अपनी रुचिमाने * रहिहुँ बिरह जायु जोराने
 निशि दिन सपने सोवत जागे * वहै श्याम छबिसों दग पागे
 भाल चरित्र कियारी लीला * सुधासमुद्र सकल सुपथीला
 सुभिरि सुभिरि सोध सुभ आभा * रटि रटि भरिहुँ माधव नामा
 बिरहा मधुप प्रेम को करध * ज्यों पट कटत रंग गहि धरध
 * ज्यों घट प्रथम अनल तनु तावै * गहुरि उमडि रसभरि सुभ पावै

हा० सम्मुख शर सहि सूर जण, रणिरथ जेधत नय ।

प्रथम भीष अंडुरत भडि, पुनि हल हुरत अधाय ॥

सो० को हृष सुभडि डराय, कृष्ण प्रेमके पंथ बलि ।

और न कछु उपाय, जेधो भीनन नीर भिन ॥

जाली ओक सखी मुनि लोने * अपने मन कडा नही कीजै
 दिना बार यहहुँ सण करिये * नो हरि मिलैं योगहुँ धरिये
 जटा जनाय लरम तन सानै * भूँद रहैं नयन भिन आँखै
 सिंगी दृष्ट देखि भृंगछावा * पहिरै कथा सेली मावा
 धरि धीरज सम्मुख शर सहिये * लोने आँखें उभारै न बडिये
 बिरह ज्ञान प्रिय जिनहुँ कानै * भरियत^५ हुँ यहुँ हुँसेह दुरानै
 ओक सखी जैसे कछ दीन्हा * जेधो तुम^६ कछो सण कीन्हा
 नयन भूँद के ध्यान लगायो * धत उत मनको जहुत बलायो
 उरज रह्यो नंदलाल प्रेमणस * नैक न बलत गयो गाढे इस
 नो हरि मिलत नानिहुँ परते * तो वै योग शीशपर धरते
 पहिले देहु तिनहि^७ क्षिर लल * जिन यहये तुम धतहि सिखाध
 देखि न वेज जन हमारै * देखियत भाये पर्यो तुम्हारै

१ अश्विमा, महिमा, लषिमा, गरिमा, प्राप्ति, प्राकाम्य, धृष्टत्व, पशित्व

२ मंदापन, पद्म. संभ, मन्द, कन्द, मुकुन्द, कुन्द नीव, भद्र.

३ येना धयेना ४ चोडा परेना अभिमा जगे छे

દિયો અપનપો શૂર ઉદારા * કો અળ કરે તામુ નિરજારા
 ચે મનમોહન સોં ઉરજાને^૧ * દુખ સુખ લાલ હાનિ નહીં જાને
 પ્રેમ પદ સૂધો અતિ લીધો * મતિ નિર્ગુણ કંટક હૈ રુધો^૨
 નેહ ન હોઈ પુરાનો^૩ ક્યોહી * સરિત પ્રવાહ નયો નિત જ્યોહી^૪
 નિરખહિં આનંદ રૂપ છકે જલ * રણિ પ્રતીતિ નહીં મીન ચઢે થવ
 ખૂસત ઉમહિ સિન્ધુ કે માહી * ચે તઉ નીર ન પિયત અઘાહી
 દિન દિન બઢત કમલદલ જૈસે * હરિ છણિ દગન લાલસા તૈસે
 બસે ગોપાલ હૃદયઅંબુજ^૫ અલિ * નિકસત નાહી સનેહ રહે રલિ
 દોઁ યોગકથા અબ મત કહી, જીધો બારહિં બાર ।

ભજે આન નંદનન્દ તજિ, તાકી જનની છાર ॥
 સોઁ યહૈ હમારે ભાવ, અબ કોઝી કછુવૈ કહી ।
 જૈવો હોય સુ જાઉ, રહી પ્રીતિ નંદલાલ કી ॥
 રહે પ્રાણ તન પ્રેમહિ જોઈ * કોન કાજ આવે પુનિ સોઈ
 બિના પ્રેમ શોભા નહીં પાવે * નિશા ગયે જિમિ શશિ ન સુહાવે
 બિના પ્રેમ જગ ખગ બહુતેરે * ચાતક યથા ગાવત સળ ટેરે
 પ્રેમહિં સહિત મીન કી કરણી * નયન અછત^૬ દેખહુ જગ વરણી
 હમ સે પ્રેમ જાત નહીં દીન્હો * હૂંબોલિત હમતો યથા લીન્હો
 મિલેં શ્યામ તો અધિક સુહાવો * નાતર સકલ જગત યથા ગાયો
 કહું હમ યા ગોકુલ કી ગ્વારી * વર્ષુહીન ઘટ^૭ જાતિ હમારી
 કહું વે શ્રીકમલા કેનાથ * ખેઠે પાંતિ હમારે સાથા
 મિગમ જ્ઞાન મુનિ ધ્યાન અતીતા^૮ * સો પ્રજા લયે હમારે મીતા
 તિન્હો સંગ હે રાસગિલાસી * મુક્તિ ઇતે પર કાકી દાસી
 યહ મુનિ જોલિ ઉઠી ઈક આને * મેરો ખુરો ન કોઝી માને
 રસ કી ખાત રસિકહી બને * નીરસ કહા રસકી પહિયાને
 દોઁ દાદુર કમલન ઢિગ બસત, જન્મમરણ પહિયાન ।

અલિ અનુરાગી જાનિકે, આપ બંધાવત પ્રાન ॥

सो० जाने कहा भिन्न, गुंजा आत सवाद के ।

मानहुं काटयो धास, धनसौ कहिये प्रेमरस ॥

धनि धनि विधे तुम जडवागी * हरिसों हित नहीं मन अनुरागी
 पुररुन^१ असंत यथा जलभाडी * जडकों दाग लगे कहुं नाही
 गागर नेह नीर, भे^२ जैसे * अपरस रहत न भीजत तैसे
 पीतानदी भूँह नहीं लागी * नेह रूप सों दृष्टि न पागी
 हम सभ प्रजड़ी नारी अयानी * ज्यों गुड सों गींटी लपटानी
 अणु हासों वह लगन जपाने * लागे भिन विधे के जाने
 हृदय हठे नित सोचत रहिये * नृपशुवेदन^३ ज्यों मन मन सहिये
 सम ते^४ पीर लगन दी भारी * यदन रहित हृष सुभते न्यारी
 मंत्र यंत्र विचार न पावै * वेद कहुं लजि ताकि गतावै
 धायल पीर अनिहो सोछ * लाग्यो धाव अडि के छोछ
 प्रेम न रहत हमारे भूते^५ * गल कहुं जघन कमल के सूते
 जैसे विरह समुद्र सुभाष * योग अग्नि की तनक बुझाछ
 हो० यद्यपि समुद्राये जहुत, हम करि मनहिं कहेर ।

तहपि न कगहुं लूतछ, विधे नन्दकिशोर ॥

सो० कयो सुभ पावै भान, पलक लगत तण सहत नहीं ।

लाये वर्ष भिहान^१, अणु भिन देये श्याम के ॥

तण पट भास रास के भाही * अक निमिष सम जाने नाही
 अणु औरै गति बिना कन्हाछ * अक अक पल ठलप भिहान
 तम जन जन हरि सग भिहारी * अणु प्रण भे^२ यह कथा हमारी
 ज्यों देवी छन्दरि^३पुर भाही * के^४ पूछे केछ मानत नाही
 कहत और यौवन अणु ऐसे * शिर अंधेरे घर के जैसे
 तम शशि अतिसीरे अणु तातो * लये सकल सुभ करि तन हातो
 कत करि प्रीति गये मनवापन * लसों हम लागीं हृष पावन
 झिरि झिरि यहु समुजि पछिताही * कहो हतो आवन हम भाही

१ कमल^१ पानुं. २ भयुना दुःखनी पौ. ३ नगरी. ४ अणुं गनेनुं तक्षपनुं.
 ५ अक वर्षना न्हाया पडी गयां. ६ विजय.

લાગ્યો કહન ધન્ય પ્રજાપાતા * જિનકે સુરમસ^૧ મદનગોપાલા
 ધન્ય ધન્ય યહ પ્રેમ તુમહારો * ભક્તિ સિખાય મોહિં નિસ્તાગે^૨
 તુમ મમ ગુરુ મેં દાસ તુમહારો * ધન્ય કૃષ્ણપદ દહ પ્રત ધારો
 મેં જડ કી હો. ઓર ઉપાર્થ * અબ તુમ દરશ ભક્તિ નિજ પાર્થ
 હોધો આયો યોગ સિખાવન * સીખે પ્રેમ ભક્તિ અતિ પાવન
 ભયે મગન રસ પ્રેમ બિચારા * લાગે ગાવન ગુણ, ગોપાલા
 લોટત^૩ કમલું કુંજમેં બાઈ * કમલું બિટપન લોટત ધાઈ
 કમલું પ્રજરંજ શીશં ચઢાવેં * કમલું ગોપિન મઠ શિર નાવેં
 પુનિ (૨) કહત ધન્ય પ્રજનારી * ધન્ય ગાલ ગૈયા બનચારી
 ધન્ય ભૂમિ યહ સુખદ સુકાવન * ધન્ય ધામ જુઠાવન પાવન
 જ્યે પ્રેમ મગન મન કૂટ્યો * કોં હોં કિત આયોં સુધિ ભૂલ્યો

દોઁ હોધો મન આનંદ અતિ, લખિકે પ્રેમ વિલાસ ।

આયો હોં દિન દોયકો, ખીતિ ગયે પટમાસ ॥

સોઁ જખ ઉપજ્યો ઉર શોચ, ખચન કૃષ્ણકે સુરતિ^૪ કરિ ।

મન મેં ભયો સકોચ, બોલ્યો હો મલુ વેગ મોહિં ॥

તખ ઉપગમુત રચહિ પદાન્યો * મથુરા ચલિવે દો અતુરાન્યો
 હોધો જાત ગોપીકન જાની * આર્થ ધાય સકલ અકુલાની
 તખ હોધો સમકોં શિર નાઈ * હાય જોરિકે બિનય મુનાઈ
 અબ મોહિં દેવિ અનુમહ કીજે * જાઉં કૃષ્ણ પૈ- આયસુ દીજે
 મેં સેવક નૈસો ઉતકેરો * ત્યો જાનિયે આપનો ચેરો
 કહ્યો જો મેં કહ્યુ તુમમોં આર્થ * કૃષ્ણ કહે તે કરી દિડાઈ
 સો અપરાધ સમા અબ કીજે * હવે પ્રસન્ન યહ આશિષ દીજે
 જાસોં, કૃષ્ણ કરે મોહિં દાયા * રહે પ્રીતિ, તુમચરણ અમાયા
 કરોં જડાઈ * કહા તુમહારી * એસી બિમલ નં બુદ્ધિ હમારી
 કૃષ્ણ સદાં તુમહારો યસં ગાવેં * જાકોં અંત ભેદ નહીં પાવેં
 કમલુંક સુરતિ કરા મમ રહિયો * જાનિ આપનો જન હિત ગહિયો
 પુનિ હોધો કી નિર્મલ જાની * ભઈ વિવચ પ્રજતિય મુખ માની

दो० क्यों नहीं उधोए कहे, ऐसे वचन बित्यारि ।

अन्त भडे सज्जन लाति तुम, हम निदान न डग्वारि ॥

सो० होय न शील सभान, लखु दीरघ ताते लियो ।

लूंगु कीन्हों अपमान, श्रीपति करि लूषण लियो ॥

कहा गरल से वचन, हमारे * कहुँ अति शीतल भृङ्गल तुम्हारे

तुम हित कह्यो हमें सुभमानी * तरन उपाय जेह विधि जानी

हम गँवारि उलटी सज्जन पूजी * कही कटुक तुमसें जे सूजी

बोह जेह छिडयो हम जैसो * ताके इह सुगततहुँ तैसो

कहा-करै मन जहु समुझावै * श्याम हरश जिन सुभ नही पावै

हुलस हरश तुम्हारे हमको * कहिये जान कोन विधि तुमको

करिहै कृपा, कीजिये सोई * जैसे हरश श्याम के होई

हे भक्त हो या तनको कहिवारे * समय पाय हरि आगे कहिवो

घोष भसत की बूझ हमारी * मन नही धरै लास गिरिधारी

जानि हमें अति दीन दुभारी * करिहै कृपा मन शुद्धि निहारी^१

आवन अपधि कही हो जेह * धरिहै सुरति वचन की सोई

जहुत कहा कहिये प्रभुवादि * करिहै भाँख गहे की लाजहि

दो० प्रभु दीननपति दीनहित, यही हमारे आस ।

कजहुँक हरश दिआय कै, हरिहै दोखन ध्यास ॥

सो० जैसे कहि प्रभुवाम, लखि गिरहसागर भगन ।

उधो करि परलाम, आये यशुमति नन्द पै ॥

भोगी भिदा जेरि हर दोखि * तुम सम धन्य ओर नही काजि

राम कृष्ण करि सुत जिन पाये * जातलाव करि गोह भिलाये

धनि गोकुल धनि गोपुलवासी * किये प्रेमप्रश जिन अविनाशी

कृपा करी मोहि कृष्ण पकयो * जते हरश सजन के पायो

अज तुम मोके हेतु निदेशू * जाय कृष्ण सो कही संदेशू

सुनि समीति उधो करे गाथा * नन्दप्रभा अरु यशुमति माता

उमंग्यो प्रेम नयन जल गाढे * लये जेरि कर आगे हाढे

होजि कहत कुटिल दम्पट हरि * जसे जाय री धो' काके धरि
 अके कहत वन वेष्टु जगवै * यही सुनत यो कहि उठि धावै
 अमी लीला प्रगट जगानै * मेरो कह्यो न होजि मानै
 हरि मानी निजभति घटज्ञानी * सुनि लीन्ही उनही मैं जानी
 मीति रीति लखि तहाँ दुखान्यो * नाथ तुम्हारी सुरत भूखान्यो
 हो० तुमसों आवत कहि गयो, जेगहि अजते' नाथ ।

उन लखि उनसों हूँ बैल्यो गावन उनके साथ ॥
 सो० भीत गये पट भास, समुझि परी आयो कहां ।

तथ उपज्यो जिय नाम, * भाग्य असौ है आन कछि॥
 अहुरि कहा भाइो सुभ वैसो * रस लीला विनोद अज कैसो
 कहत न अनै देखतहि लावै * यह सुभ जडवागी सोध पावै
 अस्थो न पाँयो दिन उनभाही * ताम्रु जन्म जगभाहि गृथाही
 नाही' क्षुति शेष प्रसन्न सुभ पायो * जे रस अज गोपिन भिक्षि गायो
 निरभत यद्यपि छँदा यह भूरत * तपि जाय उनही मन पूरत
 परही' मुकुट गुञ्ज की भावा * सुभ भुरही धुनि सेष विशाखा
 आगे धेनु देख भण्डित तन * तिररी खिलवन आरुदरगु मन
 गोपि ग्वाहन सों हरि जोलत * जेवत भात हँसन अज डोवत
 तथ यह सुभ समुजत मन लावै * धति यह लखि कहु कहत न आवै
 तुम्हरी अकथकथा तुम जानो * मैं कह 'समुझों' भूद अथानो
 हिय में मोहि' जहुत यह शालै * तुमतो प्रभु करवा है आदौ'
 होत कठोर कठिन मन काके * जनत कोन विधि बिना निवाहे
 हो० निगम कहत वरा लक्ष्मके, पूरख सग सुभसाग ।

करि सुदृष्टि अज पेजिये, गहो भिरद की लाज ॥

सो० अतिहि दुजित तन क्षीन, अजवासी तुमभिरदवश ।

तुम तन मन धन लीन, रटत यताकी लो' सगै ॥

कहो' कहा गति प्रभु राधा की * जैसी ज्यवा विरह आधा की
 लूषणु गिन अति क्षीणु शरीरा * जसन मलीन खवन दम नीरा

દોઠ મહી એકહી ગહન ઉન, મેટિ વેદવિધિ નીતિ ।

ગોપલેષ ભજિ સૌતરે, રહી વિશ્વભરિ છતિ ॥

સોઠ નહીં સીખેં સિખ આન, જોખિનિ જાહિ સિખાવહીં ।

તુમહૂં 'ખડે' સુજાન, ઉહાં જાહુ તો જાનહૂ ॥

દુઃખ કરો આયસ્ય જે પાત્રો * તો અપની સખ વિપતિ સુનાઈ
યોગકથા કહિ અખલન માહીં * હોવે ઇતો દુઃખ કયેં નાહીં
મેં નિર્જીવ શુષ્ક એકે જખાનો * સોજી પૂરો કહિ નહીં જાનો
વે સખ ઉમગે બારધિ જ્યોહીં * જામેં ધાહુ ન પાત્રોં કયોહીં
કહ્યો મેં એક પહર ઇક માહી * વે કોટિક દાષ મેં કહિ જાહી
કોન કોન કો ઉત્તર આવેં * સુનત સખેં ઉનહીં કે ભાવેં
પ્રેમ પ્રીતિ ઉનકી લખી બાકી * ધરી રહી સખેં જાત યહાંકી
રહ્યો અકત જિમિ મનકી દલે * જોસે હરિજી 'ચોકરી' ભૂલે
દેખિં 'પરતિ પટિયા' મોશીશા * સિખવો કહિ યોગ જગદીશ
વે પટવેતારા સકલ, સુભાગી * મેં, શઠ બારહખડી પદાગી
અખલન, ખચન, સુનતહી મેરે * બાઈ અગિ જ્યો દૂત કે ગેરે
ખહુત ભાતિ કરિ મેં સખ જાંચી * એકે અંગ ન કોઝી કાંચી
દોઠ સગુણ પ્રેમ દૃઢ ઉન ગહ્યો, યથા 'પપીહા' પૈદ ॥

જાનિ લેહુ પ્રભુ તુમ યહાં, કહો નિયોગહિ વૈદ ॥

સોઠ તિન્હૈં નિરન્તર ધ્યાન, રયામ રામ અંબુજનયન ।

લાગત ફીકો જ્ઞાન, અવલોકત ઉનકો ભજન ॥

મેં દેખ્યોં પટમાસ યોજ કર * એકે સખે રીતિ પ્રજા ધર ધર
જ્યોં કરુએત પદિયે બાહત ધન * ત્યોં અધિકાત પ્રેમ નિત તુમતન
પ્રગટ તુમહારે શુષ્ક ચિત દીન્હે * દેહ ગેહ અર્પણ સિખ કીન્હે
કોઝી કહત ગયે જોચારન * કોઝી કહ ગયે અધાસુર આરન
કોઝી કહત ઇન્દ્ર જલ ભાઈ * જોખદન કર વિયો કન્હાઈ
કોઝી કહત યમુન સુનિ કાલી * નાથન ગયે 'તાહિ' બનમાલી
ધર ધર હૃદય કહત કોઝી બાલા * કોઝી કહે જાન ખેલત નેંદલાલા

देखि कहत कुटिल लम्पट हरि * नसे नय री धो' हाके धरि
 ओर कहत वन वेष्टु नम्रवै * यवौ सुनत ये कहि छि धावै
 ऐसी लीला प्रगट नभानै * मेरो कह्यो न केउ भानै
 हरि भानी निजभति घटगानी * सुनि लीन्हीं उनडी मै भानी
 प्रीति रीति लखि तहाँ दुखान्यो * नाथ तुम्हारी सुरत भूखान्यो
 दो० तुमसों आवन कहि गयो, भोगहि अजते' नाथ ।

उन लखि उनसों छूवै लग्यो गावन उनके साथ ॥
 सो० भीत गये पट भास, समुजि परी आये कहां ।

तब उपनयो जिय ताम, * भाग यलौ है आन कहि ॥
 भहुरि कहा मोको सुभ वैसो * रस लीला विनोद अज कैसो
 कहत न भनै देभतहि लावै * यह सुभ नडभागी सोध पावै
 अस्थो न पाँथो दिन उनभाही * तसु जन्म जगभाहि पृथार्ही
 गही श्रुति शेष अक्ष सुभ पायो * जेरस अज गोपिन मिलि गायो
 निरभत यहपि छँदा यह भूरत * तदपि नय उनही मन पूरत
 परहोर मुकुट अञ्ज की भाजा * सुभ भुरली धुनि लेप चिशाखा
 आगे घेतु देखु भण्डित तन * तिरगी चितवन आरुकरय मन
 गोपि आनन सों हरि जोलत * जेवत आत हँसन अज डोवत
 तब वह सुभ समुजत मन लावै * छित यह लखि कहु कहत न आवै
 तुम्हरी अकथकथा तुम जनो * मै' कह 'समुजो' मूढ अधानो
 हिय मे' मोहि' नहुत यह शालै * तुमतो प्रभु करुणा के आलै
 होत हठोर कहिन मन काहे * जनत कौन बिधि बिना निवाडे
 दो० निगम कहत वश लज्जके, पूरण सभ सुभसाज ।

हरि मुहुरि अज पेजिये, गहो भिरद की लाज ॥

सो० अतिहि द्रुपित तन क्षीन, अजभासी तुमभिरहवश ।

तुम तन मन धन लीन, रटत यताकी लो' सभै ॥

कह्यो कहा गति प्रभु राधा की * नैसी व्यथा विरह आधा की
 लखणु गिन अति क्षीण शरीरा * नसन भलीन खवन दग नीरा

१ भम यर्ष गयो २ आववानु' कही नाटो कुंर भोर. ३ अतानी. ४ भंजार.

सुधि जुधि कष्ट देह की नाही * रहत आवरी ज्यों घर भाडी
 कण्डूक कृष्ण कृष्ण रट लावै * कण्डूक नाम आपनो गावै
 विवाहेशि अग्निकाठकृमि जैसे * सहत भिरहकुण्ड हुल्लु हिसि तैसे
 लहत न कर्गोहू शीतलताई * कण्डू रहत भौन शिर नाई
 गृहजन देहि देहि दुख पापै * नही कछु सुनत कोटि समुआपै
 सूपी निमि नखिनी गिन पानी * सुगत न यत्न सूपी सयानी
 तृष के अग्र ओसकसु जैसे * आशा अवधि प्राय तेनु तैसे
 अग्रज मोहिं जडा यह आवै * प्रभु तुमको कैसे यह लावै
 करुणामय प्रभु अन्तर्यामी * भक्तनहित तनु धारी स्वामी
 भोगि कृपा करि दर्शन दीजे * प्रजजन मरत जयाय सजलीजे
 हो० यह मुरली है मिलजिकै, कछो यशोमति भाय ।

एक बार छित नन्दके, हरश हिभावहिं आय ॥

सो० जिन गायन के श्याम, आप अराध हेत करि ।

भङ्गुरि न आर्धधाम, भिडरी कुञ्ज में झिरत ॥

सुनि कै प्रभु जघो के जेना * उमंगे प्रेम लरे होइ नैना
 प्रजजन प्रीति आय उर शाली * लये विवश जन प्रभु प्रतिपाली
 है उहाय मुरली उर लाई * धरि प्रज ध्यान रहे अरगाई
 सकल स्वभाव कृपालहि जैसे * होत तुरत जैसेन हो तैसे
 पुनि 'हा प्रज' कहि छांड़ि उसास * पोंछे पीतपटसों जल आंसू
 जघो सों यों जयन सुनाये * लवे मया शिख है प्रज आये
 मन मे' यों प्रभु कियो बिचारा * प्रज लहतन भभरूप अधारा
 मेरे मुक्ति जडो निधि सोछ * सो वे नडी' आहरत होछ
 ताते जो जनके मन लावै * सोछ मोहिं करत जनि आवे
 लकटापीन सो पछुं * हुमावे * प्रजभासी मोहो अति प्यारे
 सहि जसत ताते प्रजभाडी * मनसम मोहिं और छितु नाही
 सजसमरथ प्रभु सजगुणनागर * प्रजभासी जनके सुभसागर
 हो० मन करि हरि प्रजमे' रहे, मिलि प्रजजनमन साथ ।

તનકહિ દેવન કાજ હિત, ભયે દ્વારિકાનાથ ॥
સોા સદા ખસત અજમે' રયામ, નટવર વપુ મુરલીધરે ।
અજજન પૂરણકામ, કોટિકામલાવણ્યનિધિ ॥

ખસત સદા અજ કુંવર કન્હાઈ * અજખાસી જનકે સુખદાઈ
કૃષ્ણપ્રેમ મૂરતિ અજનારી * કખડૂં નહીં કૃષ્ણ તે ન્યારી
નિત્યનવલ નિત વનહિં વિહારાઃ * અજખિલાસ નિત નવલ ઉદારા
નિત્ય ધામ વૃન્દાબન પાવન * નિત્ય રાસરસ પરમ મુહાવન
શિવસનકાદિ શેષ જયહિ ધ્યાવૈ * સુર નર મુનિ સખ ધ્યાન લગાવૈ
અજ ગોપિન કી મહત બડાઈ * એક સમય બ્રહ્મા સખ ગાઈ
ભૃગુ નારદ આદિક જે ભક્તા * પૂંછત ભયે બિનય સંયુક્તા
તિનસોં બિધિ થહિ ભાતિ બખાનો * વેદઋચા સખ અજતિય જનો
ધન સમ સત્ય કહોં તુમ પાહોં * મો શિવ શેષ લક્ષ્મી નાહોં
નહીં કૃષ્ણ તે એકક્ષણ ન્યારી * ધનને ઓર ન કોઈ અધિકારી
ધનકે ભાવ કૃષ્ણ જો ધ્યાવૈ * પ્રીતિ રીતિ દહ કરિ મન લાવૈ
નારિ પુરુષ કોજ કિન હોઈ * બેદ ઋચા ગતિ પાવૈ સોઈ
દોા પરસે ધનકી ચરણરજ, વૃન્દાવનમહિ માહિં ।

સોજી ગતિ ધનકી લહૈ, યામે' સંશય નાહી ॥
સોા યોં વિધિ કહી બુઝાય, મહિમા અજગોપીનકી ।

વ્યાસ કહી સો ગાય, પાવન બૃહદ પુરાણમે' ॥
તાતે ભૃગુ આદિક નારદમુનિ * ધન્વાદિક સુર શિવ બ્રહ્મા પુનિ
અરુહરિભક્ત જગતજે અહહીં * વૃન્દાબન રજ વાગિછત રહહોં
મજરજ અતિ દુર્લભ શ્રુતિ ગાવૈ * બડલાગી જન તેઈ પાવૈ
ચિત ધરિ સોઈ અજરસ રાસા * અજવિલાસ ગાયો અજદાસા
કૃષ્ણચરિત અજબન નિકુંજકો * સાર સકલ સુખ સુકૃત પુંજકો
સાર જ્ઞાન વિજ્ઞાન ધ્યાન કો * વેદ શાસ્ત્ર ઓ સ્મૃતિ પુરાનકો
સાર બહુરિ ઇતિહાસ ભજનકો * યોગ જાપ અરુ યજ્ઞ જનનકો
સાર અમિત મુનિ સન્ત મતન કો * હરિપદપંકજ પ્રેમ યતનકો
સાર જન્મ અરુ સુગતિ સુકૃતકો * પરમાનન્દ અરુ વિમલ ભક્તિકો

સાર સકલ રસ રસિકામૃદો * પરમ મધુર સુન્દરતામૃદો
સાર સાર કો પરમ સુહાયો * અજવિવાસ ભક્તન મનઃલાયો
સહિત સ્વભાવ પ્રીતિ જો ગૌડ * તે જન ગતિ ગોપિન કી પૈડ
છં૦ યહ અજગિલાસ હુલાસ સોં, નરનારિ સુનિ જો ગાય હૈં ।

સીખેં સિખાવેં પદેં સચિત્કર, પ્રેમ મન ઉપગત્ય હૈં ॥
ધરિ ભાવ ભરતા કૃષ્ણસોં, ઉર કમલપદ ચિતલાય હૈં ।
હરિરાધિકાકા પેરસાદતે, અજગોપિકાગતિ પાય હૈં ॥
પૂરણસકલ મનકામ સખસુખધામ યશ નંદલાલકો ।
દલન દારિદ્રદોષ દુખ ભવભય હરણ ચમ કાલકો ॥
પહ જન ગાવહિં મુજનગાયો, જિનન આતંદપદ લલ્યો ।
તિનકી કૃપા બલપાય કછુછક દાસ અજગાસી કહ્યો ॥

દો૦ અજગિલાસ અજરાજકો, કો કહિ પાવૈ પાર ।
ભક્તભાવ ગાવત ભગત, ભજન પ્રભાવ વિચાર ॥
સિગરે દોહા આઠસૌ, ઔર નવાસી આહિં ।
હૈં ઇતનેહીં સોરકા, અજગિલાસ કે માહિં ॥
દશ સહસ્રપટસોં અધિક, ચૌપાઈ બિસ્તાર ॥
છન્દ એકશત પટ અધિક મધુર મનોહર ચાર ॥
સખકો ડુનુપ્પુછન્દ કરિ દશસહસ્ર પરિમાન ।
અણ્ડિત હાન ન પાવહીં સિખિયો જન સુજન ॥
બિધિ નિષેધ જનને નહીં, કછુ અજવાસી દાસ ।
જ્યોં જનને ત્યોં રાખિહૈં, નન્દનંદનકી આસ ॥
નહીં તપ તીરથ દાન બલ, નહીં કર્મ વ્યવહાર ।
અજવાસી કે દાસ કો, અજવાસી આધાર ॥
અજવાસી ગાઝિં સદા, જન્મ જન્મ કરિ નેહ ।
મેરે જપ તપ વ્રત યહૈ, ફલ દીજૈ પુનિ એહ ॥

ઇતિ શ્રીઅજગિલાસે સખસુખરાસે ભક્તિપ્રકાસે કૃતઅજગાસીદાસે
સમ્પૂર્ણમ્ ॥